

SPORT ÉS **TESTNEVELES**

III. ÉVF. 6. SZÁM
1951. JÚNIUS
ÁRA: 3 FORINT

Tartalom:

	oldal
Magyar úszók Moszkvában (Tapolczai Jenő)	1
Moszkvai eredményeink (Sárosi Imre)	3
Szakmai tapasztalatok a műugrás terén (G. Zságot Irén).....	4
Világcsúcsjavítás Moszkvában (Novák Éva)	7
A III. világifjúsági találkozó előtt	8
Minősítés és osztálybesorolás (Tóth Róbert)	9
Hiányosságok a sportfejlesztési terv végrehajtása körül (Horváth Pál)	11
A csúcseredmények nyilvántartása (m. gy.).....	12
Puhony Nándor versenytapasztalatai (Szücs László).....	14
Az imperialisták sportja állandóan hanyatlik	16
A milanói ökölvívó EB (Sebes Gusztáv)	17
Labdarúgók tornája (Klimenko).....	20
Segítsük elő a falusi dolgozók első Spartakiádjának sikerét (Sulyán Mihály)	22
Botvinnik megvédte világbajnokságát (Asztalos Lajos).....	23
Maróczy Géza (Egri Lajos)	25
A szovjet atletika fejlődése számokban	26
Dobóatléták bemelegítése (Tutevics)	28
A párizsi kosárlabda EB (Eszéki Rezső).....	29
Szélesítsük az MHK testnevelési rendszert (M. I.).....	33
MHK akadályversenyek rendezése (H. Gy.).....	34
Nők a nyujtón (K. Németh Edit).....	37
Legyen az ifjúság az MHK lendítő ereje (Farkas György).....	39
Az edzés jelentősége az MHK 1000 méteres futásában (Nagy György)	40
A helyes karmunka (Varga Ferenc)	41
Túristaversenyek (Erős Antal)	43
Egész évi edzés — korcsolyázásban is! (D. Lerchová).....	44
Természetjárás a Bolgár Népköztársaságban (B. Minkovszkij).....	45
Általános hiányosságok asztali tenisz sportunkban (Bihari Tibor).....	46

Címképünk:

Novák Éva és Székely Éva. Kiváló bajnoknőink egy-egy új világcsúcs-eredménnyel hívták fel az egész sportvilág figyelmét úszóink moszkvai edzéseire és versenyeire.

MAGYAR ÚSZÓK MOSZKVÁBAN

rtá: TAPOLCZAI JENŐ

A legkiválóbb magyar úszókból és vízilabdázókból összeállított válogatott együttes moszkvai edzőtáborozása és az ott elért eredmények rendkívüli jelentőségűek testnevelési és sportmozgalmunk fejlődése szempontjából. Ez a látogatás értékes láncszem volt a szovjet-magyar sporttalálkozók sorozatában.

A Szovjetunió segítségét, állandó támogatását tapasztalhatjuk testnevelési és sportmozgalmunkban. A szovjet sportolók magyarországi látogatásai, de még inkább a magyar sportolók szovjetunióbeli szereplései mindig újabb és újabb lendületet adnak a magyar testnevelés és sport fejlődésének. Ezeknek a találkozónak során a magyar sportolók egyre jobban megismerik a szocializmus országának sportolót, átveszik tapasztalataikat, amelyeket azok készséggel bocsátanak rendelkezésükre és közlőrlől megfigyelhetik a szocialista sportemberek magatartását, így nagyon értékes segítséget kapnak további fejlődésükhöz.

Moszkvai és leningrádi tartózkodásuk során a magyar úszók is feledhetetlen élményeket szereztek. Valamennyiünket elkápráztatott a kommunizmus építésének szédítő irama, amelynek ezernyi megnyilvánulása volt, bármerre is mentünk a hatalmas városban. Közlőrlől figyelhetjük meg a Szovjetunió fővárosának, a szovjet embereknek az életét és láthattuk a békés építés nagyszerű alkotásait, amelyek mindegyike a dolgozók fejlődését, kényelmét vagy szórakozását szolgálja.

Olyan csodálatos élményben volt részünk, hogy részt vehettünk a Vörös-téren a május elsejéi hatalmas felvonuláson, ott ünnepelehttük a nemzetközi proletariátus nagy napját. Ez a május elseje Moszkvában a béke ünnepe volt. A szovjet dolgozók százezrei tettek hitet feltétlen békeakarattal mellett. De ez a felvonulás egyben megmutatta azt is, hogy milyen hatalmas a szovjet nép, megmutatta azt, hogy képes megbirkózni minden imperialista provokációval. A magyar sportküldöttség minden egyes tagját mélyszéges megilletődöttség fogta el, amikor egészen közlőrlől megpillantotta a nagy Sztálin, a világ dolgozóinak

vezérét, az egyszerű emberek százmillióinak szeméfényét, a béke ügyének első harcosát. Végtelen jó érzés volt látni az elvonuló hatalmas tömeget, közöttük a sportolók mintegy 12.000 főnyi csoportját s azt, hogy a szovjet dolgozók mennyire szeretik Sztálin elvtársat. Magával ragadó volt az a lelkesedés, amellyel felvonulók üdvözölték azt, akinek oly sokat köszönhetnek. Életre szóló élmények voltak ezek a magyar sportküldöttség minden egyes tagja számára.

Ez a lelkes, boldog és vidám szovjet ember volt a mi legnagyobb élményünk. Moszkvai tartózkodásunk időtartama alatt, bárhová is mentünk, mindenütt azt láttuk, hogy a szovjet emberek teljes magabiztossággal végzik a dolgukat. Látszott rajtuk, hogy világosan látják az elérendő célt, ismerik saját feladatukat, és felelősséget éreznek azért, hogy munkájuk sikeres legyen. Mély benyomást tett valamennyiünkre a kulturális élet magas színvonala. Ott, Moszkvában láttuk, mennyire érvényesült Sztálin elvtársnak az a megállapítás, hogy «a kultúra fejlesztése nélkül nem lehet a szocializmust felépíteni». A szovjet ember most a kommunizmus építésének korszakában is világosan látja, hogy nagy célkitűzéseit csak akkor tudja megvalósítani, ha állandóan tanul, fokozza képzettségét, nemcsak elméleti, hanem fizikai viszonylatban is. Ezért érzik a szovjet emberek kötelességüknek azt, hogy rendszeresen sportoljanak, és ezért vált szerves részévé a szovjet ember életének a testgyakorlás.

Moszkvai s leningrádi tartózkodásunk időtartama alatt sok kiváló szovjet sportemberrel találkoztunk. Olyan világszerte ismert kiváló úszókkal voltunk együtt szinte naponta, mint Leonid Meskov, Usakov, Drapij, Gavris, stb. Úszóink együtt edzettek és versenyeztek velük. Ezeknek a nagyszerű sportembereknek a magatartása óriási hatást tett a mi sportolóinkra. Barátságosak, szerények, kedvesek és közvetlenek voltak. Mindenben igyekeztek úszóink segítségére lenni és magatartásukkal, tetteikkel olyan magabiztosságot árultak el, ami lenyűgözött bennünket.

A mi sportolóink nagyon csodálkoztak, amikor

megismerték a szovjet úszók és általában a szovjet sportemberek edzőtábor rendszerét. A Szovjetunióban az edzőtábor annyit jelent, hogy a résztvevők közösen tartják edzéseik mellett a taktikai, elméleti megbeszéléseket és az étkezési is. Elképzelhetetlen az, hogy a legkisebb fegyelmezetlenség előforduljon, hogy valaki ne tartsa be az edzővel és sportorvossal megbeszélte utasításokat. A szovjet sportemberek jól tudják azt, hogy sportolásuk eredményeik, akármilyen kicsiny, de mégis fontos tartozéka az egész szovjet dolgozó nép munkájának. Ezen a téren nagyon sokat tanultak úszóink a szovjet versenyzőktől.

A magyar úszók a Szovjetunióban nagyszerű eredményeket értek el. Két világesúscot, három Európa-csúscot és 14 magyar csúscot javítottak meg. Nem véletlen az, hogy úszóink ezeket a nagyszerű eredményeket éppen Moszkvában érték el. A magyar versenyzők bár az idény kezdetén voltak, az utazást megelőző edzőtáborban jó formába kerültek. Egészen bizonyos azonban, hogy ez a jó forma is kevés lett volna a sikerhez. De Moszkvában megérkezésük napjától kezdve olyan nagyszerű körülményeket teremtettek számunkra és a versenyhez olyan tökéletes feltételek mellett állhattak úszóink, ami biztosította a sikert. A szovjet vezetők, edzők és versenyzők minden segítséget megadták, de az uszoda tökéletes technikai berendezése is közrejátszott a jó eredmények elérésében. Itt gondolok a víz előkészítésére, a modern hullámfogó berendezésre, de főleg az egyéb körülményekre, elsősorban a versenyrendezésre, a közönség magatartására és a lelkes biztatásra, amellyel úszóinkat buzdították. Ezek a körülmények teremtették meg versenyzőink számára a nagy eredmény eléréséhez szükséges külső és belső lehetőségeket.

Nagyon sokat tanultunk mindabból, ahogyan a szovjet vezetők lebonyolították versenyünket. Megtanulhattuk azt, hogy testnevelési és sportmozgalmunk komoly fejlődésére csak akkor számíthatunk, ha törődünk sportlétesítményeink technikai berendezésének állandó fejlesztésével. Nemcsak uszodákban, hanem egész sereg más sportpályán is voltunk Moszkvában és Leningrádban. Mindenütt azt látjuk, hogy a sportpályákat a legnagyobb gondtal kezelik és mindig igyekeznek újításokkal annak használhatóságát fokozni. Törődnek azzal, hogy a sportcsarnokok, uszodák a hi-

MOSZKVBAN ELÉRT CSÚCSEREDMÉNYEINK

Világcsúcsok

(egyben Európa-csúcsok és magyar csúcsok)

Novák Éva	200 m mellúszás	2:48.5
Székely Éva	100 m pillangó	1:16.9

Európa-csúcsok

(egyben magyar-csúcsok)

4x200 m gyorsváltó (Nyéki, Gyöngyösi, Csordás, Kádás)	8:45.9
500 m gyors Csordás	5:56.1

Magyar-csúcsok

Kádás	100 m gyors	56.9 és 56.3
Nyéki	200 m gyors	2:08.1
Csordás	400 m gyors	4:41.6
Tumpek	200 m pillangó	2:40.4
Gyöngyösi	100 m hát	1:06.9
Nyéki	200 m hát	2:29.3
Csordás	300 m gyors	3:29.7
Székely Éva	200 m gyors	2:27.5
Székely Éva	100 m pillangó	1:17.5
Székely Éva	200 m pillangó	2:52.4

giénia szempontjainak a legteljesebb mértékben megfeleljenek. A moszkvai uszodák léghűtő berendezése a legmodernebb, a vizet naponta kétszer vegyelemzik, és a tisztaság megővése érdekében gondos intézkedéseket hoztak. A mi úszóinknak nagyon tetszett az, hogy a sportpályák milyen ápoltak, s még az uszodákban is mennyi a virág. Nálunk ezt a kérdést általában elhanyagolják. Pedig nagyon fontos probléma. A sportpályák, sportszerek gondozása és jó karbantartása csak részletkérdés, mégis döntő szerepe van a testnevelés és a sport fejlődésében.

Bámulva figyelték úszóink és edzőink a szovjet edzők és szakemberek halatlanul gondos munkáját.

A szovjet edző versenyzőjének mozgását a legapróbb részletességgel kielemezi. Arra törekszik, hogy ezt a mozgást az egyéni adottságok figyelembevételével a legtökéletesebbé, a legharmonikusabbá tegye. A technikai segédeszközöket nagyon megbecsülik és előszeretettel felhasználják az edzéseknél. Így versenyzőinket is lefilmezték, egyszerre 10 helyről fényképezték mozdulataikat, s ennek alapján rendkívül értékes és hasznos megfigyeléseket tettek. Megállapították az egyes hosszok idejét, karcsapások számát, fordulás idejét stb. A szakértelem a közönség részéről is megnyilvánult. Egész sereg stopperórárt láttunk a közönség soraiban, s a nézők nagy gondtal jegyezték a részidőket, hogy következtetéseket vonhassanak le az eredményre.

Edzőink, versenyzőink és mi vezetők az élmények mellett egész sereg tapasztalattal térünk haza. Ezek a tapasztalatok csak akkor válnak számunkra értékessé, ha itthon továbbadjuk és minél nagyobb körben hasznosítjuk őket. Kötelessége ez nemcsak a vezetőknél, hanem minden egyes versenyzőnek is. Követnünk kell a szovjet emberek példáját, akik a legnagyobb örömmel bocsátották rendelkezésünkre tapasztalataikat. Mindent el kell követnünk, hogy úszóink Szovjetunióbeli látogatásának — az ott elért nagy eredmények mellett — itthon is mutatkozzanak eredményei. Testnevelési és sportmozgalmunk minél szélesebb körben való fejlesztésével, a szovjet tapasztalatok minél erőteljesebb felhasználásával kell hozzájárulnunk dolgozó népünk nagy munkájához, amelyet Pártunk vezetésével a Béke megvédése és a szocializmus felépítése érdekében folytat.

Moszkvai eredményeink

Amikor a felszabadulás után az első hírek megérkeztek a Szovjetunió fejlett sportéletéről, a magyar úszó szakemberek igyekeztek tájékozódni és megismerni a Szovjetunió tudományos edzésrendszerét. Ezt a célt szolgálta először a sportirodalomuk áttanulmányozása. Hamarosan megkezdtek ezeknek az elveknek a gyakorlati alkalmazását is. Később mód nyílt arra, hogy közvetlenül is kapcsolatba kerüljünk a szovjet sportemberekkel. Úszó vonalon először a tavalyi berlini versenyen figyelhettük meg edzésrendszerüket, úszási technikájukat. Kicséréltük tapasztalatainkat és egyre többet vettünk át módszereikből. Így érkeztek el azután az 1950—51-i téli idényig. Ekkor már valamennyi versenyzőnk alkalmazta a szovjet edzésrendszer nagyszerű vívmányait az aktív pihenés elvét. A legjellemzőbb erre Kádas esete, aki a múltban részben a körülmények következtében, részben hibás elgondolás folytán nemcsak, hogy nem ment télen vízbe, de még csak nem is gimnasztikázott — ezen a télen rendszeresen úszott és a gimnasztikát is beiktatta edzésébe. Ezen a télen már valamennyi úszónk átvette a tudományos edzésrendszernek azt a roppant fontos alapelvét, hogy az edzésnek sokoldalúnak kell lennie. Úszóink ezért valamennyien minden úszásnemből folytattak rendszeres edzést. Ezekhez a már újrendszerű előkészületekhez kapcsolódott azután az az edzőtábor, amelyet az Országos Testnevelési és Sportbizottság rendezett az elversenyzők számára. A több mint 40 úszó, műugró és vízilabdázó öt héten keresztül edzőik vezetésével előkészítő táborozáson vett részt. A múltban nálunk táborokat csak közvetlenül egy-egy nagy verseny előtt rendeztek. Első ízben történt, hogy már jóval a főidény megkezdése előtt egybegyűjtötték az úszó-élgárdát. A tábor nemcsak a zavar-talan edzést, hanem versenyzőinknek tudományosan kielemezett módon való táplálkozását is biztosította. Gondoskodtak az élgárda szórakozásairól, különös figyelmet fordítottak nevelésükre. Sikertörténet, hogy ebben a táborban végre — a magyar sport történetében először — az úszók, vízilabdázók és műugrók régi súrlódásait, „határvilongásait” teljesen kiküszöbölték. A tábor a lehető legburátibb hangulatot teremtette meg. Versenyzőink egymást mindenben segítették. Rendkívül szerencsés megoldásnak bi-

zonyult, hogy külön énektanárt kapott a tábor, aki a magyar népi és mozgalmi dalok betanításával is biztosította a tábor egybeforrását és a kollektív szellem kifejlődését. Az általános felkészülést még eredményesebbé tette, hogy közben a táborban az MHK-ra is felkészülhettek és sokoldalúságukat minden képpen fejleszthették. Kitűnő szakemberek jöttek a táborba, akik az MHK próbázásokra előkészítették a tábor sportolóját. A téli gimnasztikázás Bozsó testnevelési tanár vezetésével folyt. Három hét alatt tökéletesen felkészülhettek a versenyzők, akik aztán egytől-egyig sikeresen le is tették az MHK gimnasztikai próbáit.

A táborozás alatt tudták meg az úszók, hogy a Szovjetunió a magyar versenyzőgárda legjobbjait meghívta Moszkvába. Huszonöt versenyzőt ért az a kitüntetés és boldogság, hogy kiutazhatott a szocializmus hazájába.

Az utolsó héten a táborban vizsgaszerű próbát tartottunk, hogy milyen formában vannak a versenyzők. Ez a vizsga megmutatta: a téli edzés és a táborozás olyan formába hozta a versenyzőket, amilyenre még nem volt példa. A versenyzők már májusban túlszárnyalták tavalyi legjobb eredményeiket!

A múltban félték a versenyzők minden utazástól. Az utazások mindig lerontották, visszavetették formájukban, elmerévtették, sőt letörték a versenyzőket. Ezúttal ragyogó kényelemben, úgy utazhattak ki versenyzőink, hogy a háromnapos utazás semmiféle fáradtságot nem okozott senkinek sem.

A moszkvai edzésekre a Sztálin autógyár 1. és 2. sz. uszodáját kaptuk meg. Már az első edzéseken megállapítottuk, hogy ilyen pompás vízben még soha sem versenyeztek versenyzőink. Az első időreúszások egyöntetűen azt jelezték, hogy itt komoly időket érhetünk el. A vezetőség megbeszéléseket folytatott a szovjet sporttársakkal. Kértük őket, hogy ezt a kitűnő alkalmat kihasználhassuk és tegyék lehetővé, hogy csúcskísérleteket végezhessünk. A szovjet sporttársak rögtön és készségesen rendelkezésünkre álltak, s tervünket azzal egészítették ki, hogy mivel a szovjet úszók is kitűnő formában vannak, közösen próbálkozzunk a különböző úszócsúcsok megdöntésére. Ezekután következett a versenyre való szoros előkészítés. Az edzések minőségét és mennyisé-

gét ehhez mértük. Edzéseinket a szovjet úszóedzők és más sporttársak végignézték, s több esetben igen hasznos tanácsokat adtak a mieinknek. Az uszoda-fal fehér csempéivel volt kirakva és így versenyzőink nem látták jól a falat és ez zavarta őket a fordulásban. Szovjet sporttársaink ezt észrevették és másnapra ötven centis sötét csíkot festettek az uszodafalra a kedvünkért, nem törődve azzal, hogy ez az uszoda csinoságának rovására ment. Ezzel szemben versenyzőink most már kitűnően tudtak fordulni.

A csúcskísérletekre versenyzőink nyugodtan, magabiztosan, minden idegkedés nélkül állottak fel. Már csak azért is, mert mindenkit fűfűt a vágy, hogy meghalálja a szovjet sporttársaknak azt a sok figyelmes-ségét, gondosságát és szeretetét, amellyel bennünket elhalmoztak és meghalálják a magyar népi demokráciának is azt, amit reájuk áldozott, s lehetővé tette kiutazásukat.

Mint tudjuk a rekordkísérletek fényesen sikerültek. Magyar részről két világcúcs, több európacúcs és sok magyar csúcs jelezte versenyzőink háláját és egyben nagyszerű felkészültségét.

Ezekután filmelés következett. A filmfelvételeknek roppant nagy a jelentősége a szovjet sportéletben. Végül a szovjet sporttársak kiértékelték az eredményeket. Következő feladatunk, hogy tanulmányozzuk ezeket a remek filmsorozatokat, amelyekről másolatot fogunk kapni. A helyes megfigyelések után, a verseny tapasztalatainak birtokában kell ezután folytatnunk munkánkat, hogy még tovább fejlődve, még jobb eredményeket érjünk el. Biztosra vehetjük, hogy a szovjet és magyar úszósport tovább halad a megkezdett jó úton. A kint tapasztaltakat és látottakat most minden kint járt sportember át fogja adni az itthoniaknak, a fiataloknak és ezzel is segíti előrevinni úszósportunk ügyét.

A szovjet vezetők teljes mértékben elégedettek voltak szereplésünkkel, viselkedésünkkel és az együttes munka eredményével. Ezt igazolják a búcsúestén lejátszódott apró kis jelenetek, amikor a szovjet sport egyik vezetője a közös munkának folytatását helyezte kilátásba, s hajnalban, amikor búcsúztatásunkra valamennyien megjelentek a repülőtéren, mindenki a kapcsolatok fokozását ígerte és az együttes munka fontosságát hangoztatta, közös fejlődésünk, sportunk jövője érdekében.

Sárosi Imre

Szakmai tapasztalatok a műugrás terén

A Szovjetunióban való tartózkodásunk ideje alatt úszósportunk legkiválóbbjai által elért eredményeket idehaza mind a közönség, mind a szakemberek meglepődve fogadták. Sokan hitetlenkedtek, mások józan ésszel mérlegelték a világviszonylatban kiváló időket, általánosságban azonban — kételkedtek. Régóta fennálló magyar csúcseredmények, Európarekordok és világrekordok dőltek meg és ez, így hirtelen összesűrítve, sok volt. Különösen azok számára, akik nem voltak tisztában a szovjet sport tudományos megalapozottságával és az ebből származható lehetőségekkel. Ha azonban tekintetbe vesszük, hogy a versenyzők észszerű erőfokozása, az úszómedence szakszerű technikai megépítése, az úszócsarnok levegője, a víz hőfoka és nem utolsósorban az úszómozdulatok kielemeztsége döntően befolyásolja a versenyzőket — és ezek a feltételek pontosan adva voltak Moszkvában — egyszerűen érthetővé és nagyon is kézenfekvővé váltak a többmásodperces javulások.

Nem kívánok azonban belefolyani az úszóedzők tapasztalatainak kiértékelésébe, mert ez az ő feladatuk, csupán az úszóeredmények kiválóságán keresztül arra kívánok rámutatni, hogy a szovjet műugrókkal volt közös, mintegy egyhónapos edzésidő alatt szerzett műugró tapasztaltok hazai viszonylatba átültetve és edzőmmel kiegészítve az úszók kiváló teljesítményeit megközelítő eredményekhez vezethetnek. Még értékesebb tapasztalatokat gyűjthettünk volna akkor, ha a műugrás kielemlézését szakszerűen és állandóan foglalkozó, az ugrástechnikai és taktikai kérdések bonyolultságában teljesen jártas edző is lett volna velünk.

Mielőtt a tapasztalatokra rátérnék, meg kell említenem fogadtatásunkat. Már itthon sokat hallottunk a szovjet emberek szívélyes vendégszeretetéről, ám azért kíváncsi izgalommal voltam tele, amikor vonatunk befutott Moszkvába. Látni a béke fővárosát! Néhány héttig együtt élni a kommunizmust építő emberekkel! Tudni azt, hogy a világ dolgozóinak őre, a békehárc lángeszű vezére is ebben a városban él! Mindez boldog, de szorongó érzéssel töltött el. A fogadtatás szívessége, közvetlensége, szeretetteljessége várakozásunkat

ugyancsak felülmulata! A pályaudvaron kint voltak a szovjet sporttársak és neveinket kiáltozva — mintha testvér érkezett volna haza — örömteli lelkesedéssel szedtek le bennünket a vonatról. Engem Zsigalova és Bogdanovszkaja ölelgetett (velük 1949-ben, a FVB-on versenyeztem), Meskov a Berlinben megismert Tumppek kezét szorongatta. Mindenkinek megérkezett a maga sporttestvére, csupán Brenner és Barkan — a két férfiműgros — vidámsága csökkent, amikor megtudták, hogy

Zságot Irén műugrása

sem Dömény, sem Hidvégi — magyar férfiműgros — nem jött velünk.

A pályaudvari fogadtatásról a leggyönyörűbb szállók egyikébe vittek. Balkonunkról csodálatosan szép kilátás nyílt a Vörös-térre és a történelmi nagyságú Kremlre. Sokat néztem ennek karcsú tornyait — innen irányította Sztálin elvtárs a szocializmus országának építését, a Nagy Honvédő Háború örök dicsőségű harcait, innen adta ki a parancsot, hogy Budapestet nem elfoglalni, hanem felszabadítani kell.

Innen jártunk naponta kétszer, délelőtt és délután, edzéseinkre. Az úszócsarnok teljesen páramentes volt és olyan ragyogóan tiszta, mint egy gyógyszerár. Aki vízbe kívánt menni, annak előbb lábfürdőt kellett vennie. A páramentességet, valami egészen érdekes és szellemes szellőzőberendezéssel érték el. A medence vére állandóan tükörsima volt, mert — a mi Sportuszodánkkal ellentétben — tökéletes hullámfogók alkalmazásával a

normál-vizmagasság fölé csapódó vízmennyiség azonnal lefolyt. A víz — bátran állíthatom — az egri uszoda vízének hőfokához és lágyságához volt hasonlítható. Az edzőtáborozás célirányos volta, valamint a technikai és taktikai kielemeztségen felül ez a tényező segítette elő azt, hogy úszóink oly kiváló eredményeket tudtak elérni.

Legjobban én magam, mint műgros örültem a kellemes hőfokú víznek. A «vízből ki, vízbe be» mozgás leginkább az ugrók bőrizmait veszi igénybe és ez a körülmény hideg vízben a korai fázáshoz és kifáradáshoz vezet. Itthon — 72 fokos termálvízünk ellenére — sokszor azzal utasították el melegvíz iránti kérésünket, hogy külföldön hideg a víz, és ezért, ha meleg vízhez szokunk, nem fogjuk megállni a helyünket. Amikor ezt elmondtam a szovjet sporttársaknak, jót nevettek, majd komolyan megjegyezték, hogy kemény és hideg vízben nem lehet eredményesen versenyre készülni. Az ugró elmerevedik és esetleg meg is üti magát. Az edzés és verseny mindig kellemes hőmérsékletű vízben történjék. A külföldi versenyeken előadódó hideg víz okozta nehézségeket az itthoni, megfelelő hőmérsékletű vízben történt felkészültség, az alapos beidegzettség le fogja győzni.

Edzéseinket mindig az úszó és vizilabdázó edzésektől külön tartottuk. Megkérdeztem a szovjet sporttársakat, hogy így van-e ez rendszeres körülmények között is. Azt válaszolták, hogy másként nem is tudnának eredményes edzést tartani. A gyakorlat jó keresztülviteléhez, a kellő összpontosításhoz és az elengedhetetlenül szükséges tökéletes beidegződéshez feltétlen csend és zavartalanság kell. Bizony, ezt itthon nélkülözzük. Egész télen át az ugrók edzése alatt úszóedzés folyik a deszka alatt. Zsúfolva a medence úszókkal, a csarnok zeng az úszók és edzőik lármájától. Remélhetően a Szovjetunióban velünk volt úszóvezetők belátják végre, hogy nem elég beszélni az ugrósport fejlesztéséről, hanem ennek érdekében tenni is kell valamit.

A szovjet ugrók deszkái pontosan olyanok, mint a mieink, amelyeket háromévi kísérletezés után az Óbudai Faipari V. készít. Állandóan vannak tartalékdeszkáik.

A női öltöző mellett 8 darab ilyen deszkát láttam. Bevallom, egy kicsit irigykedve néztem ezeket a szépen kidolgozott deszkákat. Arra gondoltam, hogy nekünk egész Budapesten, több mint száz ugróhoz, mindössze egyetlen deszka áll rendelkezésünkre. Az is javított már... És tudni azt, hogy négy állvány teljesen kihasználatlanul áll!... Mint ahogy itthon edzöm, Dömény, már többször is hangoztatta, a Szovjetunióban «pihentetik» a két-három hónapja használt deszkát. Ezzel rugalmi erejét és tartósságát két-háromszor akkora időtartamra lehet biztosítani.

Szönyegek dolgában már — végre — én adhattam tanácsot. A szovjet ugrók ugyanis recézett gumiszönyeget alkalmaznak; ez sokszor bizonytalan elugráshoz és elcsúszáshoz vezetett. Le kellett rajzolnom számunkra az általunk használt kókuszszönyeget mintáját. Közölték, hogy azonnal fognak készíttetni maguknak hasonlót.

Mind a délelőtti, mind a délutáni edzéseken versenyszerűen ugrattunk. Ez abból állt, hogy végigugrottuk versenygyakorlatainkat. A hét egy-egy napján azonban — mint ahogyan itthon Dömény végezteti velem — alapugrásokat csináltunk. Ezekkel lehet csiszolni a mozdulatok szépségét és kielemezni, érzékeltetni a mozdulathatásokat. Az alapugrásokon kívül a szovjet ugrók tréfás ugrásokat is csináltak. Ilyenkor nem sokat törődtek az ugrás szépségével, hanem a legkülönfélébb testhelyzeteket vették fel és igyekeztek ezekből jól merülni. Ezeknek az ugrásoknak célja az volt, hogy a játékosság közben teljesen hozzáidomuljanak a szokatlan és váratlan helyzetekhez is. A szovjet ugrók edzője szerint ilyen tréfás ugrásnapokat is be kell iktatni a rendszer edzések közé. Ezek adnak biztonságot és könnyedséget az ugrás képének.

A szovjet műugrók mindig végeznek bemelegítő gyakorlatokat. Nálunk ezt csak Dömény ugrói csinálják. A bemelegítő mozdulatok és a mozgások minden izmot megmozgatnak. Különösen a hasizomzatot és lábizomzatot erősítik. Ennek érdekében többször végeznek egyarában való guggolásokat a másik láb mellőtartásba való emelésével. A bemelegítés általában 10—15 percig tart, de láttam félórás bemelegítést is. Ezeket az ugrók bemelegítőben végzik. Az én bemelegítő gyakorlataimat célirányosnak és jónak tartották, csupán a váll-lazító gyakorlatok sűrítését

ajánlották. Megfigyeltem, hogy a szovjet ugrók nemcsak gimnasztikát végeznek, hanem futnak és távolba, magasba ugranak is. Rendkívüli rugalmasságuk innen ered. Edzöm itthon mondogatta ezt, de kívánságát bizony nem méltányoltuk eléggé.

A férfiugrók, különösen Brenner, igen nagy felkészültséggel rendelkeznek. Brenner óriásit fejlődött a FVB óta. Az övéhez hasonló robbanékony és hatásos felugrást legfeljebb a legjobb, egy-két amerikai ugrótól láttam az Olimpián. Rohama nyugodt, de ezt lövésszerű elugrás követi. Tökéletesen kihasználja a deszka rugalmi erejét és a holtpontra adta testhelyzet-változtatási lehetőségeket. Hajlékony és kemény is egyben. Képzeltársítással a párdúc mozgását kelti az emberben.

A nőugrók jóval gyengébbek, bár az ott tapasztalt tudományos kielemezés révén hatalmas lehetőségek kínálkoznak számukra, amelyek — ismerve a szovjet ember kemény elszántságát — ki is fognak használni.

Mind a férfiak, mind a nők a legnehezebb ugrásokat is végzik. Természetesen versenyen csak az egészen beidegzett gyakorlatokat ugorják, de egy-egy ugrónak több — úgynevezett — tartalékugrása van. Brenner például hármasszaltót ugrik előre, kettősszaltót hátra nyújtott testtel és nagyon szépen végzi a másfél szaltót előre kettős csavarral. Bogdanovszkaja kettős és félszaltót előre, másfél szaltót hátra nyújtott testtel, másfél csavarszaltót stb. A nők bátrak és kemények.

Megfigyeltem, hogy az edző nem kiáltozik. Utasításait csendesesen, akkor adja meg, amikor az ugró a deszkára megy. A deszkán már csak vezérszavakat mond ugrójának, hogy összpontosításában segítse. Az ugrók feltétlen bizalommal vannak edzőjük iránt. Nem vitakoznak vele. Ha nem értik jól, amit mond, szerényen, csendesesen kitérgetik vele a problémát. Általában a szovjet ugrók fegyelmezettek. Edzés közben keveset beszélnek, többit gondolkodnak.

Ugrásaimról mondott véleményekkel meg lehetek elégedve, annál is inkább, mert a szovjet emberek kritikája őszinte és a tiszta igazságérzet hatja át. Igen megdicsérték felugrásomat, gyorsaságomat, robbanékonyaságomat. Sok gyakorlati technikai megoldása felől érdeklődtek, számos ugrás taktikai fogását kellett elmondanom. Természetesen boldogan és öröm-

mel tettem ennek eleget, mint amilyen szíveséggel és készséggel segítettek nekem, saját hibáim felismerésében. Krutova, a szovjet ugrók egyik edzője is észrevette azt a hibámat, amit edzöm, Dömény is állandóan emlegett: a betört csípővel való deszkáraesést. Krutova meg is találta az ellen-szert a ráesés előtti rövid, de magas dobbantó lépésben. Azóta így csinálom és elugrásom simább és még magasabb lett.

Az ugrók verenyre való előkészítésében igen nagy szerepe van a filmezésnek és fényképezésnek. Az ugrásokról felvett filmeket az ugrók előtt lepergetik, a fényképeket felnagyítják. Az ugrások kiértékelésén az ugrók és edzők mind jelen vannak. Közösén tárgyalják meg a hibákat, a hibák okait, kiküszöbölésük lehetőségeit és egy-egy ugrás kiválóságát, technikai vagy taktikai vonatkozásait. Az ilyen kiértékeléseken mind az ugrók, mind az edzők rengeteget tanulnak. Magam is jelen voltam egy ilyen kiértékelésen és mondhatom, többit tanultam ezen, mint egy egyhónapos gyakorlati edzésen. Nálunk is be kell vezetni a filmezés és fényképezés módszerét, ha azt akarjuk, hogy ugróink fejlődni tudjanak.

A nagy versenyek előtt a Szovjetunió ugrói többhónapos edzőtáborba vonulnak, ahová elkísérik őket edzőik is. Ez természetes is, hiszen hogyan irányítson az edző, ha pontosan abban az időben, amikor versenyzőjének szüksége van rá, nincsen kéznél. A szovjet edző külföldi versenyekre is elkíséri versenyzőjét. Szerintük a külföldi versenyeken a versenyekben fellépő idegázt, a szokatlan környezet okozta pszichikai gátlásokat csakis a megszokott edző iránti bizalom győzheti le, nem beszélve arról, hogy a versenyzőnek éppen a hazai sportbeccsület megőrzése érdekében ott van legnagyobb szüksége az edző technikai, taktikai tanácsára.

Edzésrendszeremet általánosságban helyesnek tartották. Helyeselték a sok alapugrás végzését, a kiadós bemelegítést és az ugrások jó, vagy hibás voltára való tekintet nélküli ugrásismétléseket. Kifogásolták, hogy miért nem ugrom a nehezebb gyakorlatokat is. Erre megmondtam, hogy egész télen át úgyszólván nem nyílt edzésre alkalmam. Egyméteres deszkán nem volt és a heti háromórás edzésidőben legalább száz ugró akart — jogosan — edzeni. Ilyen körülmények között nem lehetett a nehe-

zebb gyakorlatokat besúlykolni. Csúpán az edzőtábor ideje alatt tudtam 3 m-ről rendszeres edzést tartani. Érdeklődtek, hogy edzőm rajtam kívül még hány ugróval foglalkozik és velem együtt hány ugró ugrik egyidőben. Helyesnek tartották, hogy edzőm 5—6 haladó és 7—8 kezdő ugróval foglalkozik, mégpedig egyidőben nem többel, mint négy ugróval. Helyesnek tartották az ugrócsoportok beosztását is, azt, hogy míg az egyik csoport a 3 m-en edz, addig a másik csoport az 1 m-en alapugrásokat végez.

Okulás! és követendő példaképpen: a szovjet úszók és vizilabdázók között tökéletes az egyetértés! Egymás sportágát teljes tiszteletben tartják. Még kell változniuk tehát a hazai úszóvezetőknek, edzőknek és úszóknak a műugrás-hoz való viszonylásukban. A Szovjetunióban nincsen megvetett sport, nincsen alacsonyabbrendű sport. Csak sport van, amely munkára és harcra késszé teszi a szovjet embert. És ezt minden szovjet sportoló tudja és érzi is. A vezetők és sportolók között nincsen intrika, piszkálódás. Nem hallani ostoba megjegyzéseket. Kritika, építő kritika annál inkább van! El kell tehát tüntetnünk nekünk is a sport egyetemességének megbontóit, mert ezek rákfenéi a sport fejlődésének.

A szovjet emberek ismerik, értik és szeretik a műugrást. Nincsen úszóverseny, műugróverseny nélkül. A szovjet ugróversenyzők legjobbait éppen olyan megbecsülésben és tiszteletben tartják, mint a legjobb úszókat, vagy vizilabdázókat. Az uszoda előcsarnokában a kiváló úszók, vagy vizilabdázók felnagyított fényképei mellett ott sorakoznak a kiváló műugrók fényképei is.

Mivel nálunk meglehetősen zavar uralkodik a műugrásban a «kiváló» cím elnyerésének feltételei körül, megérdeklődtem, hogy miként van ez a Szovjetunióban. Ott a megállapított értékszinthatár nem egyedülálló követelmény. Annak, aki ezt a megtisztelő címet el akarja nyerni, természetesen az élvonalban kell lennie. Azonban e mellett az is szükséges, hogy tudását, tapasztalatait az utánpótlás számára átadja. Kiváló versenyző lehet az is, aki nemzetközi versenyeken a szovjet sportbeccsület megszerzésével, megszerzésével, nehéz körülmények között a Szovjetunió dicsőséget szerzett.

Szóba került az edzők minősíté-

A Szovjetunióból hazaérkezett úszókat ünnepélyesen fogadták idehaza. A hazaérkezettek első csoportja: Nyéki, Szőke Kató, Sárosi, Székely Éva, Tumpek, Gyöngyösi, Róki, Zságot Irén, Temes Judit, Spliesz, Tapolczai Jenő, Szakács, Kádas, Szilárd, Novák Éva, Bakó, Csordás, Novák Ilona

se is. A Szovjetunióban az az edző lehet «mester», vagy «szakoktató», aki az utánpótlás nevelésének munkájával tömeges eredményeket ér el, aki «kiváló» osztályozású versenyzőket nevel, vagy velük foglalkozik; általában: aki a legjobb osztályozású versenyzőket neveli ki. De kiváló minősítést kap az is, aki a szakirodalom gyarapításával, tanfolyamok anyagának kidolgozásával, előadások tartásával elméleti vonalon ezeknek a címeknek elérésére jogosító szak tudásról tesz tanuságot.

A szovjet edzők nem siettetik ugróikkal a gyakorlatok betanulását. Bőven hagynak ugróiknak időt arra, hogy a gyakorlatok közben tett mozdulatok hatása megérjen bennük. Nem «akkordmunkával» készítik elő a kezdőket, hanem igyekeznek az ugró pszichofizikai vonatkozásaihoz igazodni. Az ugrásokat a szovjet edzők alaposan kielemezik. Nem alkalmaznak «kaptafa»-rendszert, hanem egy-egy ugrás keresztülvitelének mikéntjét mindig az ugró képességeihez mérik, sőt edzésenként mindig az ugró külső-belső diszpozícióihoz. Ehhez járul még a filmezés és fény-

képezés utáni kiértékelés tapasztalatsorozata is.

Búcsúzáskor annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy nemsokára ismét találkozunk és akkorra már értékesíteni fogjuk a kölcsönösen szerzett tapasztalásokat, hogy újabbak kicsereseléséhez foghassunk. Sok sikert kívántak mind nekem, mind az egész magyar ugrósportnak, hogy a magyar műugrók sikerei is hozzájárulhassanak a hatalmas békétábor sportdicsőségének öregbítéséhez.

Végtelen hálával tartozom dolgozó népünknek, valamint a Szovjetunióknak, hogy Moszkvában részt vehettem a szovjet műugrók közös edzésén és ezen keresztül megismerhettem egészen közelről a szovjet sportembert, a szovjet dolgozókat és mindazt a sok vívmányt, amelyet csak szocialista országban láthat az ember. Felejthetetlen élményekkel gazdagodtam a sok szaktapasztalat mellett és ezután most már csak az a szándékom, hogy oly hűen és oly tökéletesen vissza tudjam ezeket adni sporttársaimnak, munkatársaimnak, amilyen tökéletesek azok a valóságban voltak.

G. Zságot Irén

A női gyorsúszóváltó a moszkvai uszodában:
Szőke, Székely, Novák É., Novák I.

Novák Évával a világsúcsjavítás után Novák Ilonka közli az úszás közben tett megfigyeléseit

Világsúcsjavítás Moszkvában

A magyar válogatott úszócsapat a margitszigeli edzőtáborban lelkesen és nagyon pontosan készült fel a moszkvai útra. Így az a néhánynapos kényszerpihenő, ami az utazás következtében beállott, nem vált a jó forma, az erőnlét rovására.

Az utazás a Szovjetunióban nagyon kellemesen telt el. Lembergben, Kiebben lelkes fogadtatás, virágosó várt bennünket. Moszkvában pedig a vezetőséggel együtt ott vártak bennünket a pályaudvaron a legjobb szovjet élversenyzők, Meskovval, Usakovval, Gavrisal az élükön. Azonnal kialakult az a baráti légkör, ami azután egész moszkvai edzőtáborozásunkat körülvette.

Vidáman, szinte «vízéhesen» mentünk le az uszodába. Perceken belül csaknem valamennyien örömmel állapítottuk meg, hogy az utazás egyáltalán nem ártott és formánkat nem veszítettük el. A továbbiakban edzéseink, rendszeres készülődéseink és a kitűnő körülmények következtében és a szovjet tapasztalatok átvétele nyomán formánk még magasabbra lendült. Edzéseinket állandóan nagy érdeklődés kísérte, s a figyelmesség minden jelével elhalmozta bennünket. Néhányszor a moszkvai sportiskola növendékei is végignézték edzésünket. Az úszóedzések folyamán a szovjet versenyzőkkel még jobban összeharagtunk. Én különösen Maria Gavrist, a mellúszó bajnoknól szerettem meg. Mária nagyon tehetséges, fiatal versenyző. Ezidén a 200 m-es mellúszó bajnokságot 2:59.3 mp-es kitűnő idővel nyerte meg. Hordta is büszkén és örömmel a 20 gr-os arany, szovjet bajnoki érmet. Mária nagyon vidám, rendkívül kedves, közvetlen lány. Később hallottam, hogy családjával Vinyicában lakott és hogy a Nagy Honvédő Háborúban édesapját és bátyját a fasiszták halálra kínozták. Nyolc testvére és édesanyja ma is Vinyicában lakik. Mária vidám, ragyogó szeméből bizony sohasem olvastam volna ki azt a szörnyű katasztrófát, amely családját érte. Lassan-lassan rájöttem, hogy ez a nevetőszemű, mindig jókedvű, közvetlen, optimista kislány milyen szívós, milyen erős akaratú. Mária csak az edzőtáborozás idejére jött Moszkvába. Egyébként tanulmányait Kiebben végzi és edzéseit is ott folytatja.

Az uszodában mindennap komoly munka folyik. De vendéglátóink mégis biztosítottak részünkre nagy-szerű edzési lehetőségeket. Ezenfelül szórakoztatásunkról is a legmesszebbmenően gondoskodtak. Igen sok-

szor elmentünk a moszkvai Nagyszínházba, ahol jobbnál-jobb operaelőadásokat élveztünk. Nekem és azt hiszem minden honfitársamnak legjobban a Rézlovas c. balett tetszett, amelyben Izdanov csodálatosan táncolta, illetve alakította a főszerepet.

Az uszodában a tapasztalatcsere számomra elsősorban Meskovval való találkozás és közös edzés jelentette. Különösen a rajt és a fordulók problémáját vitattuk meg, tudniillik mindkettőn más-más technikával fordulunk. Meskov a fordulók nagy részét víz felett teszi meg, míg én víz alatt. Meskov úzásában még egy olyan mozzanatot figyeltem meg, ami erősen eltér a mi szokásos technikánktól. Meskov rajt után alig egy-két ütemet tesz a víz alatt és már a felszínre jön. A mieink 10—15 ütemet is tesznek víz alatt, s még talán én teszem a legkevesebbet, de én is teszek hármát-négyet. Meskov szerint a víz alatti úzás káros hatását a versenyző — ha előbb nem — a hajrában okvetlenül megérzi. Meskov, mint ismeretes, a Szovjetunió Hőse. Háborús sérüléseinek nyoma még most is látszik a jobb vállán és az egyik kezén is, amelynek az ujjai nem mozognak. Én már sokat hallottam róla és most személyesen is megismerhettem benne nemcsak a kiváló versenyzőt, de a közvetlen, szerény, és igen világosfejű sportembert is. Sokan nem is tudtak róla, hogy ő egyáltalán gondos családapa is. Tizenhétéves kislánya komoly hátúszó tehetség és gyorsúszásban is elért már 35 mp-et 50 m-en. Édesapja tanítja őt. Meskov egyik beszélgetésünk alkalmával megjegyezte, hogy addig akar versenyezni, amíg a kislánya szovjet bajnok nem lesz. Meskov öt éves kislánya is gyakran ott lubickolt a medencében és nagyban figyelte édesapja és nénye edzéseit.

Május 5-én, szombaton a moszkvai 2-es számú uszodában Meskov és én készültünk világsúcsjavításra 100 m-es pillangóúszásban, illetőleg 200 m-es női mellúszásban. A kísérletek külön, időfutamok keretében történtek. A uszoda zsúfolásig megtelt szakértőkkel. A szovjet vezetők előzékenyen megkérdezték tőlem, hogy elsőnek akarok-e úszni, vagy rajtoljon-e először Meskov. Kérésre Leonid Meskov állt először a rajthoz. Feszült figyelemmel és izgalommal követtük Meskov minden mozdulatát. Élmény volt számunkra ez az úszás. Vízfekvése egészen különleges. Szinte nem is a vízen, hanem a víz felett úszik. Kar- és lábmunkája erőteljes, ritmikus és a pillangóúszás nagy veszé-

lyét, a függőleges mozgást teljesen kiküszöböli. Meskov erőteljes úszása, pompás fordulói már a táv feleiben világsúcsot ígértek. Így is történt. Meskov ideje: 1:06.5 mp világsúcs!

Ekkor már én is készülődtem a rajtához, hogy megdöntsem a 200 m-es mellúszás világsúcsát. A rajtom nem sikerült a legjobban, de a kezdés jóíramú volt. Az első 100 m-t 1:21.4 mp alatt tettem meg. A közönség feszülten figyelt és ekkor fergeteges biztatásba fogott. Az utolsó 25 m-en csak úgy zúgott az ütemes «Jeva!» «Jeva!» kiáltás és talan ennek köszönhetem, hogy a hajrában az egyébként szokásos fáradtságomat nem éreztem, csak azt, hogy most úsznom kell, meg kell mutatnom, mit tudok, minden erőmet bele kell adnom az úszásba, hogy sikerüljön a világsúcs. Sikerült. A 2:48.5-ös eredmény kihirdetése után olyan ünneplésben volt részem, mint még soha. Maria Gavis rögtön a nyakamba ugrott, a szovjet és magyar vezetők sorra lelkesen köszöntöttek, Usakov, Krjukov percekig rázta a kezemet. Mikor pedig Meskovval kezelt szorítottunk és együtt lefotografálták, azt hiszem nem volt nálunk boldogabb ember a világon.

Én az egész szovjet utunkhoz csak annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy ilyennek kell lennie a jövőben min-

Novák Éva a fordulóban

den edzőtáborozásnak. Ha magunkévá tesszük azt, amit a moszkvai út során láttunk, tapasztaltunk és tanultunk, akkor magától értetődően születnek majd a még nagyobb eredmények is.

Novák Éva

A III. VILÁGIFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ ELŐTT

Nagyjelentőségű esemény színlapja volt az Eötvös Lóránd Tudományegyetem aulája. Ebben a helyiségben tartotta meg a DIVSZ Végrehajtó Bizottsága ülését, amelyen 24 ország ötvenegy küldötte vett részt, hogy megtárgyalják a világ ifjúságának helyzetét és határozatokat hozzanak a további munkára.

Ezen az ülésen tárgyalta meg a Végrehajtó Bizottság a III. Világifjúsági Találkozó és a XI. Nyári Főiskolai Világbajnokság kérdéseit. A tárgyalás folyamán a külföldi küldöttek beszámoltak arról, hogy országuk ifjúsága mily hatalmas lendülettel készül a Világifjúsági Találkozóra, hogyan készül ifjúságuk a Főiskolai Világbajnokságra. Ezen az ülésen is hebizonyosodott, hogy csak a Szovjetunió és a népi demokráciák adnak meg minden segítséget ifjúságunknak és minden támogatást sportolóinknak azért, hogy testi és szellemi erősödésükkel még jobban helyt tudjanak állni a békefront rájukcső szakaszán.

A magyar fiatalok a határozatok szellemében és a DISZ Intéző Bizottság határozatai alapján nagy lendülettel láttak munkához, hogy méltóképpen képviseljék hazánkat és jó szereplésükkel hálálják meg Pártunknak és kormányunknak hatalmas segítségét. A magyar fiatalok nemcsak munkájuk jó elvégzésével,

jó tanulással készülnek a Világifjúsági Találkozóra. Nemcsak ezen keresztül akarják kiérdemelni, hogy ők is ott legyenek Berlinben, hogy bemutassák a boldog és szabad magyar ifjúság életét és eredményeit, hanem készülnek a sportpályákon, uszodákban és edzőtermekben, hogy hebizonyítsák a szocialista sport magasabbrendűségét is a kapitalista sport felett.

Legjobb sportolóink szorgalmasan, szakedzők vezetésével már most készülnek a Főiskolai Világbajnokságra. Tudják, hogy a kint elérendő eredményeikkel is szolgálják a béke ügyét, gátat vetnek a háborús gyűjtogatóknak. Tudják, hogy eredményük nem egy egyszerű sporteredmény lesz, hanem éles bizonyítéka annak, hogy társadalmi rendszerünk magasan a nyugati országok fölé emel bennünket.

A mi ifjúságunk egészen más körülmények között készül fel a III. Világifjúsági Találkozóra, mint a kapitalista országok ifjúsága. Egyik kapitalista ország ifjúságának sem adatott meg az a lehetőség, hogy edzőtáborban, állandó orvosi ellenőrzés mellett, szakedzők vezetésével készüljön fel a nagy versenyre. Egyik kapitalista ország kormánya és dolgozó népe sem kíséri oly feltő figyelemmel a fiatalok készülődését, mint a népi demokráciák országai.

A kapitalista országokban is készülnek a Világifjúsági Találkozóra,

készülnek a Főiskolai Világbajnokságra. De az ő részvevők nem a dolgozó nép dolgozó és tanuló gyermekei közül kerülnek ki, hanem elkényesztetett sportsztárok közül. Az ő felkészítésüknek célja és módszere is merőben különbözik a mienktől. Felkészülésük célja az, hogy ezen keresztül is kitenyesszék a maguk sportprimadonnáit, cirkszi hőseit, akik minnél nagyobb hasznot hozzanak a sportmenedzsernek, a sportvállalkozók kasszájába. Módszereikre pedig az a kegyetlen önzés jellemző, ami nem egy esetben halálát okozta a versenyzőknek.

A kapitalista országok kormánya minden erejüket latbavetik, hogy ne sikerüljön a III. Világifjúsági Találkozó. Megpróbálják csökkenteni a Világifjúsági Találkozó, a Főiskolai Világbajnokság jelentőségét és ezért a legkülönbélebb eszközöktől sem riadnak vissza.

A népi demokráciák ifjúsága világosan látja a két világ közötti különbséget és egyre inkább látják ezt a nyugati országok fiataljai is. Az ifjúság tudja azt, hogy a III. Világifjúsági Találkozó és a Főiskolai Világbajnokság erős és hatalmas fegyver az ifjúság kezében. Ennek a fegyvernek jó forgatásával elérjük azt, hogy még szorosabbra zárjuk sorainkat és még jobban megmutatjuk hatalmas erőnket. Szoros sorainkkal és hatalmas erőnkkel pedig megfűkekezhetjük a háborús gyűjtogatókat.

Minősítés és Osztálybesorolás

Az egységes magyar sportminősítési rendszer szerepe az eredmények általános fokozásában

A szocializmus sportjának magasabbrendűségét a kapitalizmus sportja felett nemcsak az jellemzi, hogy mennyiségileg széles népi tömegalapra épül, hanem az is, hogy azt minőségileg is túlszárnyalja és az eredményeket állandóan fokozni tudja. A gyakorlatban ezt napról-napra bebizonyítják a szovjet sportolók, bámulatra készítve a világot ragyogó eredményeikkel, a világcsúcsok sorozatos megdöntésével.

A kommunista és munkáspártok irányításával a Szovjetunió példája és élenjáró tapasztalatai nyomán fel szabadulásuk óta a népi demokratikus országok sportja is nagy fejlődésnek indult. Így a mi népközlársaságunk sportja is. A már eddig elért eredményeinkre is büszkék lehetünk, mert jónéhány sportágban az élvonalbeliek között vagyunk, sőt világbajnokokkal és világcúcsstartókkal is dicsekedhetünk. Hiba volna azonban szemet húyni a még meglévő gyengeségeink felett és önelégülten csak a kimagasló teljesítményeinket hirdelve, homályba burkolni azt a területet, ahol a legtöbb még a tennivaló.

A Párt és a kormány jól látta a fogyatékosságainkat ilyen vonatkozásban is és ennek tulajdonítható, hogy a testnevelési és sportmunka gyökeres átszervezésére létrehozott OTSB már a 4. számú utasításában kiadta az egységes magyar sportminősítésről szóló szabályzatot, annak szintjeit és követelményeit. Ez többek között kimondja, hogy *«az egységes sportminősítés alapja, hogy a sportolók eredményeik javításával fokozatosan jutnak egyre magasabb és magasabb osztályba. Ez a rendszer a sportolókat rendszeres edzésre, a sportszervezeteket pedig sportoktatási munkájuk minőségének javítására ösztönzi, valamint ezen keresztül lemérhető az edzők, oktatók és tanárok munkájának minőségi foka is.»* Az OTSB utasításának ez a kitétele világosan meghatározza, hogy az egységes sportminősítési rendszernek fontos szerepe van az eredmények fokozásában. Mikor az eredmények fokozásáról beszélünk, akkor azt minden velejárójával, tehát mindazzal

együtt kell érteni, ami ezt elősegíti. Az eredményeknél pedig nemcsak a legkimagaslóbbak fokozásáról van szó, hanem minden sportoló teljesítményének a fokozásáról, azéről az ifjúeről is, aki most kapcsolódott be az LMHK-ba és azéről a kiváló sportolóról is, aki magyar bajnokságot nyert, vagy csúcseredményt ért el.

Ilyen szempontból vizsgálva az egységes sportminősítés serkentő hatását, megállapíthatjuk, hogy rendet teremt abban a nagy zűr-zavarban, amit a régi sportszövetségek 27-féle szervezeti és egyéb szabályzatai okoztak és egységesen kezelve az összes sportágak sportolóit, egységes követelményeket állít fel minden sportoló számára és csak a sportágak sajátos szakmai szempontjaiban, az értékszintekben tér el és alkalmazza mértékül a pillanatnyilag legkonkrétabb mértékűséget, a szakmai színvonal megállapítására.

Ezzel rengeteg gátló körülményt küszöbölt ki. Egyrészt azt, hogy nem tesz különbséget sportág és sportág között és ezzel feloldja azt a feszültséget, amelyet az egyes sportágak vélt mostohasága idézett elő és fellelkesíti azok sportolóit. Másrészt azt, hogy világossá, érthetővé teszi minden sportoló számára a követelményeket és ezzel konkrét célt tűz eléjük.

A kiváló sportolói minősítés követelményei döntő hajtóerőt jelentenek az eredmények fokozásában és a minőségi színvonal felemelésében. E követelmények c) pontja kimondja, hogy a sportoló e minősítési fokozatot akkor kapja meg, ha *«társadalmi munkát végez sportkörben, sportegyesületben, testnevelési szervezetben, a néphadsereggel együtt működő egyesületek szervezeteiben, testnevelési és sportbizottságokban, tapasztalatait ismerteti és ezeket az ifjúságnak átadja.»* Elég sok kiváló sportolónk van, akinek e minősítési fokozat megtartásához és sok első osztályú sportolónk van, akiknek e minősítési fokozat megszerzéséhez kell teljesítenie a fentidézett követelményt. Ezek után az a feladat, hogy jól használjuk ki és

jól szervezzük meg e követelmény teljesítését, mert e téren mutatkozik a legnagyobb hiányosság. Példákat is hozhatunk fel. Németh Imre tapasztalatainak az átadásával elértük, hogy kalapácsvetőink eredményei napról-napra javulnak. De hozhatnánk példákat más sportágakból is, ahol az egyes sportolók átadják tapasztalataikat és ennek nyomán a minőségi színvonal jó, az eredmények emelkednek. A legjobb példát erre azonban a «Dinamó stadion» c. szovjet dokumentumfilmben láttuk, ahol a felsőbb osztályba minősített sportolók rendszeresen foglalkoznak meghatározott számú alsóbb osztályú sportolóval. Így a kiváló sportolók az I. osztályúakkal, az I. osztályúak a II. osztályúakkal, stb. Nem kétséges, hogy ez a módszer milyen nagymértékben emeli az illető sportág színvonalát. Nálunk is az a feladat, hogy sportolóink saját sportkörükön belül ezt megszervezzék, hogy az egyetemes magyar sport javára ezzel is teljesítsék a szabályzatban előírt követelményt.

E követelményt azonban, mint ahogy az idézett szöveg is írja, a sportolók nemcsak tapasztalataik gyakorlati átadásával tudják teljesíteni. Hasznára lehetnek szervezeti vonalon is a sportkörnek, TSB-knek, vagy egyéb sportszervezeteknek, azzal, hogy segítséget nyújtanak az ifjúságnak a sportba való bevonásához, a szakosztályi munka megjavításához, MHK edzések vezetéséhez, MHK próbák megszervezéséhez, stb. Ez mind, mind megkönnyíti azt, hogy az egyes sportolók eredményeik fokozásához a feltételeket megkapják.

A SZINTEK SERKENTŐ EREJE

Az értékszinteket, amikor megállapították, nem személyekre szabták, hanem arra ügyeltek, hogy azok általános serkentő hatásúak legyenek és egyúttal megfelelő színvonalat is jelentsenek. Ennek érdekében a szinteket konkrét tények alapján állították össze. Az összeállításához a szempontot az általános európai színvonal, a meglévő ma-

gyar csúcseredmények és a sportágak mai minőségi helyzete adták. Mértékegységül pedig az egyes sportágak pillanatnyilag legkonkrétabban kifejezhető mértékegységét vették. Éppen ezért nem vehették például az atletikában értékmérőnek a válogatottságot, amikor a sportágban a szakmai színvonalat másodperccel, vagy méterrel lehel legkonkrétabban kifejezni. Hasonlóképpen a tornánál sem vehették mértékül egy egész csapatnak a magyar bajnokságon elért helyezését, amikor a tornászok minőségi fokát meghatározott versenyeken elért pontokban konkrétabban ki lehet fejezni. Hibás lenne a minősítési rendszer, ha a sportágakban nem ezt vennék mértékegységül, mert ellenkező esetben háttérbe szorítaná a minősítési rendszernek az egyes egyénekre gyakorolt serkentő hatását. Éppen ezért, mert az egyes egyéneknek a teljesítményét tudja mérni, óriási serkentő hatása.

A sportjátékokban (labdarúgás, röplabda, kosárlabda, vízilabda, stb.) az egyéni teljesítményt idő, súly, hosszúsággal, pontokkal, vagy egyéb konkrét mérőegységgel lemérni nem lehet. Az egyes sportolók teljesítménye a kollektív csapatmunkán keresztül érvényesül. Ebben az esetben a legmegfoghatóbb teljesítménymérő a csapatnak meghatározott helyezése és a válogatottság. A serkentő hatás itt is megmutatkozik, mert ez a csapatmunka megjavítását eredményezi. A csapatnak minden tagja tudja, hogy az ő minősítési fokozata az egész csapat teljesítményétől függ.

Itt-ott felvetették, hogy magasak a szintek. Ez így nem állja meg a helyét, mert ha egy sportágban kevés a kiváló sportoló, és az I. osztályú sportoló, ez nem azért van, mert a szintek magasak, hanem azért, mert abban a sportágban gyengék vagyunk. Ha pedig gyengék vagyunk, akkor nem az a legfontosabb feladat, hogy leszállítsuk a szinteket és ezzel felduzzaszuk a kiváló és I. osztályú sportolók számát és egyben elkendőzzük gyengeségünket. Az a feladat, hogy felfigyeljünk elmaradottságunkra, figyelmeztessük a sportág művelőit, hogy baj van, dolgozni kell, az elmaradást be kell hozni. A szintek bevezetésének éppen az a döntő jelentősége, hogy elérhető célt állít a sportoló elé és meghatározza az elérni kívánt minőségi színvonalat.

Az értékszintek bevezetése szervezeti vonalon elősegíti a sportolók teljesítményének a fokozását azzal, hogy konkrét tartalmat ad a sportkörök és ezen túl az edzők, szer-

vezők munkájának, a sportfejlesztési terv teljesítésére. Pl. a sportkör sportfejlesztési terve előírja, hogy tíz II. osztályú sportolót készítenek elő ebben az évben az I. osztályú szintek teljesítésére. Az I. osztályú szint pontos teljesítmény-mérő. Évközben ellenőrizhető, hogy kik teljesítették már. Ha az év végén a tervet nem teljesítették, akkor megállapítható az, hogy mi volt ennek az oka. A sportoló élt-e sportszerűtlenül, az edző végzett-e rossz munkát, vagy pedig a sportkör szervezői nem biztosították azokat a tárgyi és egyéb feltételeket, amelyek a sportolót segítették volna a szint eléréséhez. Ez a példa is mutatja, hogy a sportkörök e felelősség elhárítása végett biztosítani fogják a szükséges feltételeket, az edzők pedig, mivel munkájuk most már konkrétan felmérhető, igyekezni fognak munkájukat jól el látni.

Nagyjelentőségű az egységes sportminősítésnek az MHK-val való összekapcsolása is. Ezáltal a fokozatok folyamatosan kapcsolódnak egymásba. *A sportolók a sportba való bekapcsolódásuktól kezdve egész sportpályafutásuk alatt a kiváló sportolói minőségig mindig tudják, hogy hol tartanak fejlődésükben és egyúttal mindig konkrét cél áll előttük, amiért dolgozniuk kell. A serdülők, ha teljesítették az LMHK szintet, célként ott áll előttük az MHK I. Ha azt teljesítették, ott áll előttük az MHK II. Ha azt teljesítették, ott áll előttük az ifjú-sági, majd a III. o. stb. szint elérendő célként.* Azok számára, akiknek a Horthy-rendszer nem adta meg annak a lehetőségét, hogy serdülő korban sportolhassanak, az MHK II. után a III. osztályú szint jelenti a közvetlen célt. Ennek a serkentő hatása is elvitathatatlan. Így ösztönzik az egységes magyar sportminősítés szintjei a sportolókat a magasabb eredmények elérésére.

A JELVÉNYEK ÉS IGAZOLVÁNYOK JELENTŐSÉGE

A magyar sport legjobbjai, az osztályba sorolt sportolók jól tudják, hogy egész dolgozó népünk megbecsüli és szereti őket. Ezt százféle formában a dolgozó nép kifejezésre is juttatja. Éppen ezért nem mindegy a sportoló számára, hogy osztályba sorolt és viseli annak az osztálynak a megfelelő jelvényét, vagy pedig minősítve sincs és ezáltal jelvénye sincs. Ezért törekedni fognak a sportolók arra, hogy az osztályszinteket elérjék, és az ezáltal kapott jelvény külsőleg is

kifejezésre juttassa, hogy az élgárdához tartoznak. A gomblyukban viselt jelvény azonban a vele együtt dolgozókból nemcsak a megbecsülés érzését váltja ki, hanem azt a kíváncsiságot is, hogy mikor váltja azt fel egy magasabb osztály jelvényével. Szinte a dolgozók ellenőrzése alatt érzi magát és ezért nem mindegy számára az, hogy egy évig, vagy több évig viseli-e annak az osztálynak a jelvényét. Ez arra készteti, hogy szívós munkával, egészséges körülmények között, minél rövidebb idő alatt magasabb osztályszintet érjen el.

A jelvény azonban nemcsak serkentő hatással bíró külsőség, hanem elsősorban népi demokratikus államhatalmunk megbecsülésének egyik kifejezője a sportolók felé, végzett sportmunkájuknak megfelelően. Ezt is érzik a sportolók és igyekeznek ennek a megbecsülésnek minél magasabb fokát elérni.

Az egységes magyar sportminősítési rendszer bevezetésével komoly eszközt kapott a magyar sport minőségi színvonalának emeléséhez és a magasabb eredmények eléréséhez. A Párt és a kormány ezzel újabb bizonyítékát adta figyelmének és szerető gondoskodásának sportéletünk iránt. Ezt úgy lehet leginkább meghálálni, hogy kihasználjuk mindazokat a lehetőségeket, amelyeket az egységes magyar sportminősítési rendszer nyújt és széles körben elterjesztjük a szervezett tapasztalat átadási mozgalmát. Ez a tapasztalat átadási mozgalom megteremtí a lehetőségét annak, hogy az egyes sportolók összegyűjtsék a jót, a haladót és eldobják a rosszat. Rávezeli a sportolókat arra, hogy tanuljanak és fejlődjenek, mert ha ezt nem teszik, lemaradnak. Ha minden sportoló teljes tudásával s annak rendszeres továbbfejlesztésével a Szovjetunió élenjáró tapasztalatainak a rendszeres felhasználásával saját tapasztalatainak az állandó átadásával végzi sportmunkáját, akkor fog teljes mértékben kidomborodni az egységes magyar sportminősítési rendszer ösztönző jellege az egész magyar nép, az egész magyar sport javára. Akkor majd megbizonyosodik, hogy a mi sportunk is magasabbrendű a kapitalistákénál, mert az egyes sportágak nálunk is elterjedtebbek, az eredményeink is magasabbak. Népünk pedig erősebb, ügyesebb, gyorsabb, ellenállóképesebb és egészségesebb lesz, készen a munkára, a béke és a Magyar Népköztársaság megvédésére. Ezt várja tőlünk a Párt és ezt várja tőlünk az egész dolgozó nép.

Tóth Róbert

Hiányosságok a sportfejlesztési terv végrehajtása körül

A 3 éves terv megkezdésével csaknem egyidőben foglalkozott az MKP a sport helyzetének és fejlődésének problémáival és alapvető határozatával megszabta a magyar sport fejlesztésének feladatait. A párhatározat a dolgozó tömegek és elsősorban az ifjúság bevonásával helyesen a sportmozgalom tömegesítését, széles alapokra való helyezését tűzte ki célul. Ezt tette az állami és társadalmi sportszervek és sportvezetők feladatává. A határozat szellemében és annak megvalósítására hozták létre a Szovjetunió GTO testnevelési rendszerének mintájára és annak példája, nyomán 1949-ben az MHK mozgalmat, amely azóta immár testnevelési rendszer lett hazánkban. Ez volt nálunk az első nagyjelentőségű kezdeményezés a sport területén, amely a minőség emelésén felül a számbeli fejlesztést is megszabta. Határozott és világosan látható célt és feladatokat tűzött a sportvezetés és a sportolók elé.

Az MHK testnevelési rendszer hatalmas sikere a részvevő dolgozók százezres tömegei bebizonyították, hogy a sport és testnevelés minden ágára kiterjedő gyors és egészséges fejlődéshez az elérendő cél meghatározása is elengedhetetlenül szükséges. Azonkívül szükséges a sport vezetésére egy olyan hatáskörrel rendelkező állami szerv, amely biztosítani tudja a kitűzött cél elérését és a terv végrehajtását. Az OTSB létrehozásával vált ez az előfeltétel valósággá és az OTSB megalakulása tette lehetővé, hogy a sport területén is megkezdődjék egységes vezetéssel a sport minden ágára kiterjedő tervszerű számbeli és minőségi fejlesztés.

Az OTSB 4. sz. utasításával adta ki a magyar sport fejlesztésének 1951. évi tervét, amely megadta az év végéig elérendő célt a sport-szervezetek, vezetők és sportolók számára.

A sportmozgalom fejlesztésének 1951. évi terve a sport minden területére kiterjedően határozza meg a feladatokat. Így meghatározza, hogy az 1951. év végéig 400.000 dolgozót kell bevonni az MHK testnevelési rendszerbe. Megszabja, hogy ezen belül milyen számban kell felkészíteni a dolgozókat az LMHK, az MHK I. és II. fokozatának próbáira. Meghatározza az ez-évből alakítandó sportkörök és azok sportolóinak számát és azt, hogy ezek sportáganként hogy ta-

gozódjanak, illetve hogy ezek közül milyen minősítésre hány főt kell felkészíteni sportáganként. Meghatározza továbbá szervezetenként a sportolók megoszlását, sportáganként a kiképzendő sportvezetők számát és végül a társadalmi munkával építendő MHK akadály-, atlétika és egyéb sportpályák számát.

Az 1951. évi sportfejlesztési terv amely az összsportolók számát az év végére 500.000 főben irányozza elő, ugrásszerű fejlődést jelent az 1950. évi, kb. 180.000 összsportolóval szemben. Ezért a sportszervezeteknek és a sportvezetőknek, de a sportolóknak is komoly szervező, agitációs és felkészítő munkát kell végezniük, hogy az előírt tervet teljesíteni tudják. A globális számon belül egyes sportágak előirányzatában még ennél nagyobb arányú fejlesztést is előirányoz a terv azért, mert a tervezéskor szemelőtt tartotta a széles tömegek bevonására alkalmas fontos, de eddig tömegesítés szempontjából meglehetősen elhanyagolt és viszonylag elmaradt sportágakat, pl. az atlétika, torna, úszás nagyarányú fejlesztését és egyúttal hozását a jelenleg legnagyobb tömegeket megmozgató labdarúgó, röplabda és asztalitenisz sportágakkal.

Az 1951. évi sportfejlesztési terv végrehajtása újszerű feladatot jelent a sportvezetők számára, mert bár a tervszerű munka a gazdasági termelő munkában már tudatossá vált a dolgozók előtt, a sport területén új feladatként jelentkezik! Új feladatot jelent a sportvezetők számára az, hogy egyidőben minden területen az eddiginél sokkal nagyobb mértékben kell a dolgozókat bevonni a sportolásba. A fejlesztési terv elkészülése előtt a sport területén ilyen irányú munka tervszerűen nem folyt. Ezért sok esetben nem ismerik ki magukat a sportvezetők a számok és adatok tömegében. A terv újszerűségéből adódik, hogy a fejlesztési terv teljesítése terén a különböző sportszervek és vezetők munkájába hibák csúsznak és hiányosságok mutatkoznak. Ezek a hibák akadályozzák a terv helyes végrehajtását és abban nyilvánulnak meg, hogy a sportszervezetek, az edzők, vagy sportvezetők munkájukat nem a sportfejlesztési terv teljesítésére, illetve túlteljesítésére irányítják. Ezek a hiányosságok a fejlesztési terv helytelen, gépies

felbontásából, a terv lényegének fel nem ismeréséből és a fejlesztési tervhez való helytelen, esetleg ellenséges viszonyulásból származnak.

Nézzük meg egy kicsit közelebbről ezeket a hiányosságokat:

Egyes helyeken a fejlesztési terv felbontását anélkül végezték, hogy az érdekelt sportköri vezetőkkel, a társadalmi sportszervezetekkel megvitatták volna. Sok helyen a rendelkezésre álló erők, a lehetőségek figyelembevétele nélkül, írásztal mellett egyszerű számtani feladatként gépiesen bontották tovább a tervet. Az ilyen tervfelbontás során nem alkottak súlypontokat, hanem minden sportágból minden sportkör részére irányoztak elő feladatokat. Így aztán előfordult, hogy egyes sportköröknek azt irányozták elő, hogy alakítsanak ökölvívó szakosztályt — 3 sportolóval, vagy alakítsanak kajak szakosztályt olyan helyen, ahol víz, tehát kajakozásra alkalom és mód egyáltalán nincs.

A felbontást helyesen a következőképp kellett volna elkészíteni: A tervfelbontással megbízott szerv behívja magához valamennyi sportkör és társadalmi szövetség vezetőségét, ismerteti velük a terület sportfejlesztésének adatait, közösen megvitatják az egyes sportkörök adottságait és szerjét, hogy melyik milyen részt tud vállalni a terv végrehajtásából. Ezeket az adatokat feljegyzik és ennek alapján végzi el a tervfelbontást, illetve készíti el ellentervét a sport fejlesztésére az illető területen. Csak ilyen tervfelbontással lehet helyesen súlypontokat alkotni. A sportkörök észszerű, valós, rájuk szabott feladatokat kapnak és nincs olyan érzésük, hogy rájuk erőltették valamit, amiről a véleményüket sem kérdezték meg.

A másik hiányosság az, hogy a társadalmi szövetségek vezetői, a sportkörök vezetői, az edzők és sportolók nem ismerik a fejlesztési terv lényegét és nem látják saját feladataikat annak teljesítésében. Egyrészt nem is ismerik a fejlesztési terv rájuk vonatkozó adatait, másrészt csupán a számokat látják és nem azt, hogy mit kell tenniük annak teljesítése érdekében.

Tisztázzuk, mi is az egyes vezetők feladata ezen a téren. Elsősorban minden vezető alaposan ismerje a fejlesztési terv reá vonatkozó adatait. Alapozza munkatervét, munkáját az egész év folya-

mán annak teljesítésére! Kísérje állandóan figyelemmel a terv teljesítésének százalékát és úgy utesse munkáját, hogy az előirányzott fejlesztési adatokat teljesítsék, sőt, ha lehet, túlszárnyalják. Így pl a járási atlétikai szövetség tagjai ismerjék, hogy a járásban az év végéig hány dolgozót kell bevonnani az atlétikai szakosztályokba s tudniok kell, hogyan bontották szét ezt a tervet az egyes sportkörökre. Tudniok kell azt, hogy az egyes sportköröknek az egyes osztályokban hány sportolót kell felkészíteniök osztálybatorolásra. Tudniok kell, hogy ennek teljesítéséhez hány atlétikai pályát kell építeni a járás területén. Ezeknek az adatoknak a birtokában azután az egész év folyamán rendszeresen ellenőrizni kell az egyes sportágak munkáját, hogy hogyan végzik az új sportolók szervezését, a sportolók felkészítését, a pályák építését, biztosítanak-e megfelelő versenyzői lehetőségeket. Ahol lemaradás mutatkozik a terv teljesítésében, ott meg kell vizsgálniok a lemaradás okait, segítséget kell adniok a hiányosságok kiküszöbölésére.

A sportkör vezetőségének ismernie kell a sportkör fejlesztési adatait és úgy kell irányítania az egyes szakosztályok hírvérő, toborzó, szervező és felkészítő munkáját, hogy ezeket a számokat az év végéig teljesítsék. Tehát annyi sportolót szervezzenek be az egyes

szakosztályokba, annyit készítsenek fel az egyes osztályokba minősítésre, annyi sportpályát építsenek és annyi felszerelést és versenyzési lehetőséget biztosítsanak a sportolók számára, amennyivel a terv számait teljesíteni tudják. A sportkörök edzője és a sportolók is pontosan ismerjék a sportág fejlesztésének adatait és úgy végézzék a felkészítést és felkészülést, hogy az előirányzatot teljesíteni tudják.

Az MHK testnevelési rendszer fejlesztésének adatait és feladatait kivétel nélkül minden sportvezetőnek és sportolónak jól kell ismerni, hogy tevékenyen vehessen részt annak teljesítésében. A sportvezetők feladata az, hogy a sportfejlesztési terv számait és adatait valóra váltsák, agitációs, szervező és felkészítő munkával az előirányzatnak megfelelően sportolókat szervezzenek be az egyes szakosztályokba, készítsék fel őket a minősítési szintek elérésére, pályákat építsenek, vonják be a dolgozókat az MHK testnevelési rendszerbe s készítsék fel őket annak próbáira.

A harmadik hiányosság az, hogy az egyes sportvezetők, akár a helytelen tervfelbontás miatt, akár a fejlesztési terv ismeretének hiányában a helyett, hogy megkezdénék a terv teljesítését és ennek érdekében végeznék munkájukat, a fejlesztési terv teljesíthetőségén vitat-

koznak. Azt tárgyalják, hogy megvalósítható-e a terv vagy sem és sok esetben próbálják bemagyarázni maguknak, hogy nem érdemes az új tagok szervezésébe és felkészítésébe belefogniok, hiszen a terv úgysem teljesíthető. A tervhez való ilyen viszonyulás komoly hiányosság, veszélyes és az ellenség hangja nyilvánul meg benne és ezekben az esetekben az is jut érvényre.

A fejlesztési terv helyes és teljesíthető! A sportvezetőknek az a feladata, hogy mozgósítsák aktíváikat és sportolóikat a terv teljesítésére, nem pedig az, hogy akadémikus vitákat folytassanak a fejlesztési terv teljesíthetősége felett. Az persze helyes, ha a véleményüket nyilvánítják, rámutatnak a felbontás hiányosságaira és igyekeznek ezeket közösen kijavítani. De semmiféle hiányosság semmi esetre sem jogosíthatja fel őket arra, hogy amíg nem tisztázódnak a vitás pontok, addig nem végzik el a szervező agitációs és a felkészítő munkát!

Kiértékelve a sportfejlesztési terv területén az eddigi munkát és megállapítva a hiányosságokat, a közeljövő legfontosabb feladata minden sportvezető számára az, hogy alaposan megismerkedjék a sportfejlesztési terv adataival és ennek birtokában haladéktalapul kezdje meg minden területén a terv végrehajtását.

Horváth Pál

A csúcseredmények nyilvántartása

Múlt számunkban a csúcseredményekkel kapcsolatos elvi kérdéseket ismertettük. Ezúttal a gyakorlati szempontokat és feladatokat vetjük fel olvasóink előtt.

A csúcseredmények népszerűsítésére, mivel ezek a sportkultúra, a fejlődés színvonalát tükrözik vissza, a sport-szervezetekben nagy figyelmet kell fordítani. E végett ajánlatos a csúcscsokot a helyi sajtóban közölni, valamint tájékoztatót kibocsátani statisztikák és grafiikonok formájában, valamint sportlétesítményekben, klubokban, falújságokon csúcseredményeket mutató táblát kitenni.

Az átszervezett új szocialista magyar sportmozgalom nemes versengésre, a régi csúcscsok megdöntéséért vívott nemes küzdelemre hívja fel a magyar sportoló tömegeket.

Lelküismeretes és tudományos alapokon nyugvó edzés-módszerekkel kiváló eredményeket lehet elérni. Be kell bizonyítani a szocialista sportunk magasabbrendűségét.

Az OTSB megállapította, hogy melyek azok a versenyszámok, amelyekben országos csúcscsok elismeri a legjobb, hiteles eredményt.

A csúcscsnyilvántartások kezelésében a múltban nem volt egységes rendszer. A csúcscsok szervezeten nyilvántartása nagymértékben akadályozta az eredmények megjavítását szolgáló versengés kifejlődését.

A hibák kiküszöbölésére az OTSB egységes nyilvántartási rendszert vezetett be, amely a Magyar Népköztársaság területén minden testneveléssel és sporttal foglalkozó szervezetre kötelező.

Csúcscsokot a következő sportágakban kell nyilvántartani:

I. Atlétika

Férfiak:

Síkfutás: 100, 200, 400, 800, 1000, 1500, 2000, 3000, 5000, 10.000, 20.000 m és 1 óras.

Gátfutás: 110, 200, 400 m 3000 m akadályfutás.

Marathoni futás: (42 km és 195 m.)

Váltószámok: 4×100, 4×200, 4×400, 4×800, 4×1500 m.

Gyaloglás: (pályán) 5000, 10.000, 20.000, 50.000 m, 1 óras, 2 óras.

Ugrószámok: rohammal távol-, magas-, hármás- és rúdugrás, helyből távol-, magas-, ugrás.

Dobószámok: súlylökés, diszkoszvetés, gerelyhajítás, kalapácsvetés, gránátdobás.

Tízpróba: (100, 400, 1500 m síkfutás, 110 m gát, távolugrás, magasugrás, rúdugrás, súlylökés, diszkoszvetés és gerelyhajítás.)

Ötpróba: (200, 1500 m síkfutás, távolugrás, gerelyhajítás és diszkoszvetés.)

Nők:

Síkfutás: 60, 100, 200, 400, 800, 1000, 1500 m.

Gátfutás: 80 méteres.

Váltószámok: 4×100, 4×200, 3×800 m.

Ugrószámok: rohammal távol-, magasugrás, helyből távol-, magasugrás.

Dobószámok: súlylökés, diszkoszvetés, gerelyhajítás, gránátdobás.

Ötpróba: (200 m síkfutás, 80 m gátfutás, távol- és magasugrás, súlylökés.)

17-18 éves ifjúsági:

Síkfutás: 100, 200, 400, 800, 1000, 1500, 2000 m.

Gátfutás: 110 és 200 m.

Váltószámok: 4×100, 4×200, 4×400, 4×800, 4×1500 m.

Gyaloglás: 3000 m.

Ugrószámok: távol-, ma-

gas-, háram-, rúdugrás rohammal, távol- és magasugrás helyből.

Dobószámok: súlylökés, diszkoszvetés, gerelyhajítás, kalapácsvetés és gránátdobás.

Ötpróba: (200, 1500 m síkfutás, távolugrás, gerelyhajítás, diszkoszvetés.)

17—18 éves leány:

Síkfutás: 60, 100, 200, 400, 800 m.

Gátfutás: 80 m.

Váltószámok: 4×100, 4×200, 3×500, 3×800 m.

Ugrószámok: távol-, magasugrás rohammal, távol-, magas-, hármásugrás helyből.

Dobószámok: súlylökés, diszkoszvetés, gerelyhajítás, gránátdobás.

Hárompróba: (100 m síkfutás, magasugrás, súlylökés.)

15—16 éves serdülő fiúk:

Síkfutás: 60, 100, 200, 400, 800, 1000 m.

Gátfutás: 80 m.

Váltószámok: 4×100, 4×200 m.

Ugrószámok: távol-, magas-, rúdugrás rohammal, távol- és magasugrás helyből.

Dobószámok: súlylökés, diszkoszvetés, gerelyhajítás, gránátdobás.

Hárompróba: (100 m síkfutás, magasugrás, súlylökés.)

15—16 éves serdülő leányok:

Síkfutás: 60, 100, 200, 400 m.

Gátfutás: 80 méteres.

Váltószámok: 4×100, 4×200 m.

Ugrószámok: távol- és magasugrás helyből és rohammal.

Dobószámok: súlylökés, diszkoszvetés, gerelyhajítás, gránátdobás.

Hárompróba: (100 m síkfutás, magasugrás, súlylökés.)

A fedettpálya csúcsokat, tekintettel arra, hogy atlétikai célokra megfelelő fedettpályával nem rendelkezünk egyelőre nem tartjuk nyilván.

2. Gyorskorcsolya

Férfiak: 500, 1000, 1500, 3000, 5000 és 10.000 m.

Nők: 500, 1000, 1500, 3000 5000 m.

17—18 éves ifjúsági: 500, 1000, 1500, 3000, 5000 m.

17—18 éves leány: 500, 1000, 1500, 3000 m.

15—16 éves serdülő fiúk: 500, 1000, 1500, 3000 m.

15—16 éves serdülő leányok: 500, 1000, 1500 m.

3. Kerékpár

Férfiak:
Repülő-rajttal: 100, 200, 500, 1000 m.

Alló rajttal: 100, 200, 500, 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000 m, 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 km., 1/2 óra és 1 óra.

Pontversenyek: 5, 10, 15, 20, 25 km.

Párosversenyek: 5, 10, 15, 20, 25, 31, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 200 km., 1/2 óra, 1, 2, 3, 4, 5, 6 óra.

Kétüléses gépek repülő-rajttal: 100, 200, 500, 1000, 2000 m.

Kétüléses gépek állórajttal: 100, 200, 500, 1000, 2000 m.

Motorvezetéses verseny: 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 km., 1/2 óra.

Csapatverseny: 4000 m.

Nők:
Repülő-rajttal: 200, 500, 1000 m.

Alló-rajttal: 500, 1000, 3000 m.

3000 m-es csapatverseny:
Ezek mind pályaversenyszámok. Országúti versenyeken mivel a terep változó s az időjárás is nagyban befolyásolja a versenyek lebonyolítását csúcseredményt nem tartunk nyilván, csupán az egyes országutakon elért legjobb időket vegyük nyilván tartásba.

4. Lovaglás

A lovaglásban mint csúcseredményt a magasugrást és távolugrást tartjuk nyilván. Gyorsasági versenyeken csupán a legjobb eredményt vesszük nyilván tartásba.

5. Motorkerékpár

Megyei és budapesti versenyek.

100—125 kcm: 30 km.

250—350, 500 kcm: 50 km.

Oldalkocsis motorkerékpár: 30 km.

Országos bajnokságban:

100—125 kcm: 50 km.

250—350, 500 kcm: 80 km.

350—500 kcm. sportgépek: 100 km.

Oldalkocsis motorkerékpár: 600 kcm-ig: 50 km.

6. Motorcsónak.

Csak a legjobb eredményt tartjuk nyilván

7. Motoros repülés

A Magyar Repülő Szövetség tartja nyilván.

8. Modelllezés

A Magyar Repülő Szövetség tartja nyilván.

9. Síelés

Férfi: 5, 8, 10, 18, 30, 50 km-es egyéni futás, 4×10 km váltó.

Női felnőtt és ifjúsági: 5, 8 10 km egyéni futás, 4×5 km-es váltó.

Serdülő fiú és leány (15—16): 1—3 km egyéni futás.

Sánccsúcsok:

A többi versenyszámokban csak a pályacsúcsokat tartjuk nyilván, mint legjobb eredményeket.

10. Sportlövészet

Nyíltirányzékú kispuska, valamint kisöbű Match-puska (külön-külön):

Férfi és női: táv 100 m, lövések száma 20, csak fekvő testhelyzet.

Összetett: 3×40 (120 lövés) három testhelyzet, külön testhelyzetként is (csak Match). Táv: 50 m.

3×20 (60 lövés) nyíltirányzékú kispuska és Match.

3×10 (30 lövés) nyíltirányzékú kispuska és Match csak összetett.

Hadipuska (nagyöbű Match):

Összetett: 3×40 (120 lövés) testhelyzetként is külön-külön. Táv: 300 m.

Rendszeresített hadipuska: (Táv: 300 m.)

Összetett: 3×40 (120 lövés) testhelyzetként is külön-külön.

3×20 (60 lövés) testhelyzetként is külön-külön.

3×10 (30 lövés) csak összetett.

Céllövő pisztoly. Táv: 50 m.

60 pont lövés egyéni és csapat.

30 pont lövés egyéni és csapat.

Katonai hadipisztoly (gyorslövés): Táv: 25 m.

30 lövés egyéni és csapat.

Katonai hadipisztoly (pontlövés): Táv: 50 m. 60 lövés egyéni és csapat, 30 lövés egyéni és csapat.

Gyorstüzelő pisztoly: 60 lövés egyéni és csapat. Táv: 25 m.

30 lövés egyéni és csapat.

Agyaggalamb-lövészet:

Allva (helyből): 25—50—100—200 (galambra).

Menésből: 15—25—50—100 (galambra).

Futó szarvas-lövészet: 10—20—30 lövésből szav. céltáblára.

11. Súlyemelés.

Felnőtt férfi és ifjúsági: külön nyomás, kétkezes szakítás, lökés és összetett, a következő súlycsoportokban: légsúly, pehelysúly, könnyűsúly, váltósúly, középsúly, félnehézsúly és nehézsúly.

12. Teke.

Férfi egyéni: 100 vegyes dobás, 100 tiszta tarolás, 200

vegyes dobás, 50 teli dobás, 50 taroló dobás.

Férfi csapat: 100 vegyes dobás, 100 tiszta tarolás.

Női egyéni: 100 vegyes dobás, 50 teli dobás. 50 taroló dobás.

Női csapat: 100 vegyes dobás.

13. Úszás.

Férfi:

Gyorsúszás: 100, 200, 300, 400, 800, 1000, 1500 méter.

Mellúszás: 100, 200, 400 m.

Pillangóúszás: 100, 200 m.

Hátúszás: 100, 200, 300, 400 méter.

Vegyes úszás: 300 m.

Váltók: 4×100, 4×200 gyors.

3×100, 4×100, 4×200 m mell, 4×100 m pillangó, csapatváltó (100 hát, 200 mell, 200 pillangó, 100 gyors).

3×100 méter vegyesváltó.

Női:

Gyorsúszás: 100, 200, 300, 400, 800, 1000, 1500 méter.

Mellúszás: 100, 200, 400 m.

Pillangóúszás: 100, 200 m.

Hátúszás: 100, 200, 300, 400 m.

Vegyes úszás: 200 m (3×66²/₃ m).

Váltók 4×100 méter gyors, 3×100 méter vegyesváltó.

4×100 m vegyes-, 4×100 m mellváltó.

Ifjúsági:

Gyorsúszás: 100, 200, 400, 800 méter.

Mellúszás: 100, 200, 400 m.

Pillangóúszás: 100, 200 m.

Vegyesúszás: 200 m.

Hátúszás: 100, 200 méter.

Váltók: 4×100, 4×200 gyors.

3×100, 4×100 vegyesváltó.

Női ifjúsági:

Gyorsúszás: 100, 200, 400 méter.

Mellúszás: 100, 200 méter.

Pillangóúszás: 100, 200 méter.

Hátúszás: 100, 200 méter.

Váltók 3×100 m gyors, 3×100 m vegyesváltó.

Serdülő fiúk és leányok:

50 és 100 m gyors-, mell-, pillangó- és hátúszás.

3×50 m-es és 3×100 m-es gyors- és vegyesváltó.

14. Természetjárás.

Csupán pályacsúcsokat tartunk nyilván, mint legjobb eredményt.

15. Öttusa

Az öttusa versenyekben elért céllövő- és úszóeredményt mint csúcsot, a többi eredményt közte a dekalion számítású végeredményt, mint legjobb eredményt kell nyilván tartani.

Puhony Nándor versenytapasztalatai

Hogyan készítsük elő motorunkat a sebességi-, túra- és terepversenyekre

(A motorversenyzők egyik legnagyobb gondja: hogyan készítsék elő motorjukat az idény különböző versenyekre, a sebességi-, túra- és terepversenyekre. Milyen megoldásokat, milyen „fogásokat” kell alkalmazniok, hogy motorjukon — a gép- és személybiztonság megóvása mellett a lehető legjobb teljesítményt érjék el.

Puhony Nándor, a Magyar Népköztársaság kiváló sportolója, a Magyar Szabadságharcos Szövetség Zalka Máté edzője, nemcsak a legjobb magyar motorversenyzők egyike, hanem kitűnő szakember is. A sokszoros magyar bajnok azok közé tartozik, akik nem tekintik sajátjuknak a tudásukat, hanem tudják, hogy abból minél többet át kell ültetniök a rábizott fiatalokba. Puhony szavai nyomán az alábbi, igen figyelemreméltó tudnivalók vejtődnek a fővárosi és vidéki motorostársadalom felé.)

NEMCSAK A MOTORT, SAJATMAGUNKAT IS ELŐ KELL KÉSZÍTENÜNK!

Melőtt a motorok előkészítésére rátérnénk, röviden foglalkoznunk kell magának a versenyzőnek az előkészületeivel. Először a túra- és terepversenyeket vesszük sorra, amelyekre még a legrosszabb időjárási körülmények között is alaposan fel kell készülniök a versenyzőknek. Ehhez viszont még télen sem szabad abbahagynunk a motorozást. Havas időben, jeges útvonalon, hidegben is edzenünk kell. Az idény első, vagy utolsó, de általában legtöbb versenyén számítanunk kell arra, hogy szeszélyes időjárást kapunk. Ha például március elején rendezik az első túra- és terepversenyt, ezen olyan versenyző nem szerepelhet eredményesen, aki néhány héten keresztül hetenként legább egyszer-kétszer nem tartott edzést. Az ilyen versenyzőnek hamar lázni kezd az arcsonja; keze, lába, hamar megdermed, esetleg elzsibbad a hidegtől, nem tud nyugodtan dolgozni, nem tudja megfelelően kezelni a gázkart, a kézi féket, a lábí féket,

Ha tartaléktömlőnk van, még defekt esetén sem érhet bennünket meglepetés. Fontos, hogy a tömlőcsere minél kevesebb időt vegyen igénybe (Puhony Nándor)

a kupplungot, a sebességváltót. Az első túra- és terepverseny előtt, véleményem szerint legalább olyan hosszú távon kell edzést tartanunk a verseny előtt két héttel, mint a verseny távja lesz. A váll, a nyak, a csuklók és bokák könnyen megfájdulnak s szinte bizonyos, hogy alapos izomlázat kapnak. Ennek a kiheverésére feltétlenül szükséges két hét.

Jó eredmények eléréséhez jó erőnlét is szükséges. Nem lehet például úgy kiváló eredményeket elérni, ha a versenyző a verseny előtti nap késő éjjel fekszik le, nem alszik eleget, vagy a verseny előtti napokban nem étkezik rendszeresen. Szeszitalok fogyasztása is roppant káros a

szervezetre, s erősen befolyásolja a versenyző teljesítményét.

NEGYÜTEMŰ MOTOR- KERÉKPÁROK A TÚRA- VERSENYEKEN

A vidéki versenyzők teljes számban, de a fővárosiak legnagyobb része is sorozat- (széria)-gépen áll rajt-hoz, a túra-, terep- és sebességi versenyekben. Beszéljünk először a négyütemű sorozatgépekről. Ha idény elején vagyunk s tavaly ősz-szel utoljára gyorsasági versenyben indultunk a géppel, feltétlenül vissza kell vennünk belőle azokat a plusz-lőerőket, amelyeket beleraktunk. Túra- vagy terepver-

senyen csak hátrányt jelent a jól pörgő motor. Ezt a magam kárán is megtanultam, amikor a közelmúltban a Vasas túra- és terepversenyén a nagyszónási köves részen nem rugalmasan, hanem olyan vadul húzótt el a motorom, hogy a laza, nem ellenállóképes talaj miatt, majdnem többet voltam a motorom alatt, mint fölötté. Mindez azért történt, mert nem tettem pakkolást a henger alá. Ilyenkor ugyanis feltétlenül szükséges a fentemlíttet lőerővisszavételhez az, hogy a henger alá pakkolást tegyünk s így a henger az eredeti gyári összetételben kerüljön vissza. Ezzel elérjük, hogy a kompresszióarány nem lesz 1:6.2-nél nagyobb. Így aztán mindegy, hogy etilt kap-e a motor, vagy tiszta benzint, mert nem csörög, nem kopog, öngyulladás nem állhat be.

Ha kemény szeleprúgó van beszerelve, kivesszük és ismét a puhát (a széria-rúgót) tegyük vissza. Ha pedig alátétet használtunk, (ami által keményebb lett a rúgó), azt kivesszük.

Fordítsunk nagy gondot a kipufogócsatornára. A szívócsatornát és a kipufogócsatornát feltétlenül tisztítsuk ki, koromtalanítsuk, hogy az inkább fényes legyen, mint homályos. — Ha mágnesgyújtásunk van, feltétlenül teljesen vonjuk be gumival, ezzel tökéletesen vízmentesítsük, hogy ha bármilyen nagy esőt kapunk is, a mágnes előtt tudjon állni a víznek. A megszakító fedelét oldott sellakkal, vagy nyersgumioldattal tömítsük, hogy a víz ott se tudjon behatolni. A lendkerékgyújtásnál a fedőbúrát sellakkal, vagy nyersgumioldattal rakjuk össze, hogy ezáltal teljesen vízmentesítsük. — A gyertyakábelre használt kerékpártömlőt húzzunk rá, egészen a gyertyáig, ezzel biztosítani tudjuk a gyertyakábel vízmentességét.

SÁRVÉDŐTARTÓ- CSAVAROK, GUMIK...

A sárvédőtartó-csavarokat, valamint az első villa csavarjait, de általában minden csavart szigetelővásszal, vagy dróttal biztosítsunk, mert útközben igen nagy defektet, motorhibát okozhat egy-egy meglazult, elvesztett csavar.

Túráversenyeknél feltétlenül szükség van lámpára, de a sebességi versenyek előtt le kell szerelnünk a lámpafejet

Jelentéktelennek látszó kis csavar elvesztése sokszor a versenyből való kiesést vonhatja maga után, éppen ezért erre a szinte lényegtelennek látszó, de mégis fontos körülményre is alaposan, lekiismeretesen fel kell készülnünk.

Láncosmotorok láncát indulás előtt zsírban, vagy fagygyúban okvetlenül áztassuk 10–15 percig, az útra pedig vigyünk magunkkal kis üvegben olajat. Ha ugyanis az ellenőrzőállomásokon van egy kis időnk, a láncot mindig kellőképpen meg tudjuk zsírozni. Főleg a kevesebb lóerővel rendelkező kismotoroknak van igen nagy szükségük arra a lóerőtöbbletre, amit a jól zsírozott lánc jelent a zsírozás nélküli, sáros láncsal szemben.

Minden versenyre vigyünk magunkkal lehetőleg két tartaléktömítőt, hogy biztosítva legyen mindenféle megsebesítés ellen. Fontos, hogy a versenyző jól ismerje saját pumpájának nyomását. Ezt úgy könnyű megállapítani, ha a verseny előtt, még odahaza „edzés” tartunk gumidefekt szerelésre. Órával mérjük, hogy hány pumpanyomással érjük el a gumiban a kellő nyomást. (Puhony Nándor például igen jól tudja, hogy BMW-motorja gumijában pontosan 72 pumpalással éri el a szükséges 1.8-es nyomást.)

A szereléshez jól értő, gyakorlott vezetőknek a gumicsere hét percet vesz igénybe, kevésbé tapasztalt motorosoknak 8–10, sőt 12–14 percet is. Eppen ezért kell a gumidefekt-szerelést otthon is gyakorolni. A ragasztás feltétlenül több időt vesz igénybe, éppen ezért kell gondoskodni tartaléktömítők-

ről. — Minden versenyzőnek vinnie kell magával tartalékgyertyát is.

VALAMIT A KÉTÜTEMŰ MOTOROKRÓL

Tiszta hangtompítóval és tiszta, kítakarított kiömlő-

A túráversenyek előtt nagy gondot kell fordítanunk a lánc alapos beszírozására

nyílásokkal induljunk el a versenyen. Ha a hangtompító és a kiömlőnyílások tele vannak kátrányos lerakódással, ez a motor beállítását vonja maga után, ilyen esetben a motor sokszor be sem indul.

A kupplungnál mindig legyen egy-két milliméter hézag a kormánykaron. Lehetőleg forrassunk fel tartalék kupplung-bowdent is, hogy ne jöjjünk zavarba, ha a kupplungvezetékekkel valami baj történne. Ajánlatos lábtartóból és lábfékből tartalékot magunkkal vinni. Könnyen olyan kicsúszás érhet bennünket, hogy bár a motornak semmi baja sem történik, a lábfék, vagy a lábtartó létörök s ha nincs ná-

lunk tartalék, fel kell adnunk a versenyt.

A terepversenyekre való felkészülés tudnivalói általában ugyanazok, mint a túráversenyeknél. Itt az a könnyebbég a versenyzők számára, hogy a szükséges szerelőkulcsokat az útvonal mentén elhelyezkedő szakosztályi tagoktól hamarabb megkaphatja, illetve, hogy, ezeknél nagyobb választék van belőlük.

A LÉGELLENÁLLÁS CSÖKKENTÉSE A SEBESSÉGI VERSENYEKEN

Rátérhetünk a sebességi versenyekre. Egyik legfontosabb teendőnk, hogy eltávolítsuk a lámpafejet. Ha nagy, széles a sárvédőnk, levesszük és helyébe könnyebbet, keskenyebbet szerelünk. A lámpafej-eltávolítással és a sárvédő-kicséréléssel nagy mértékben csökkentjük a légellenállást, ezzel növeljük a motor üzembiztonságát és sebességét. — A kormányt úgy

hajítsuk meg, hogy amikor a maximális sebességet ki akarjuk hozni a motorból, könnyebben tudjunk ráhajolni a kormányra. — Hosszabb kupplung- és fékkart szereljük fel a kormányra, hogy kevesebb erőfeszítéssel intenzívebb nyomást gyakorolhassunk a fékre és a kupplungra. — A hátsó sárvédőre kis bőrpárnát, úgynevezett „feccpárnát” szereljük, hogy hátracsúszva, végigfeküdhessünk a motoron. Különösen a kisebb lóerejű gépekből tudunk kihozni ezzel nagyobb sebességet, de természetesen a nagymotorok sebességét is nagy mértékben növelhetjük ezzel a megoldással, hiszen mindegyik motoron a légellenállás csökkentése az egyik főcél.

A lábtartókat feltétlenül úgy szereljük fel, hogy anyujtott kanyarokban még a jól megdöntött gépekkel is elkerüljük a lábtartónak az üttetéhez való súrlódását.

A SIMA KIPUFOGÓCSÖVEK ELŐNYE!

Fontos a négyütemű motoroknál, hogy az ötvényt csiszológéppel felpolirozzuk, kítakarítsuk, hogy tökéletesen fényes legyen. Bővítsük is ki, hogy a kipufogó- és a szívónyílás — ha a falak megenyedik — valamivel nagyobb legyen. A szívószelepet egy-két milliméterrel (átmérőben) megnöveljük.

Nem mindig jó, ha a kipufogócsövet kicséréljük tölcserre, mert a gyári széria vezérmű állítása nem olyan, hogy a tölcser szívóhatást gyakoroljon és ezáltal segítsen. Sima kipufogócső a legtöbb esetben többet ér, mint a tölcser. Ha lehetséges, a kompresszióarányt vigyük

A tartalék-lábtartó azért fontos, mert szükség esetén egy-két perc alatt felszerelhető

Iel egy a nyolcig, mert a versenyzőknek kiadott etil ezt elbírja. Ezt se vigyük azért túlzásba, mert 1:10-nél már káros hatás — öngyulladás — is állhat be. Ezáltal kiolvad, kilyukad a dugattyú. A gyertyákkal kapcsolatban tudnunk kell, hogy ha feljebb emeljük a kompresszióarányt, akkor magasabb hőértékű gyertyát kell használnunk, mert az addig szériában használt

gyertya már feltétlenül alacsony hőértékű lesz. A gumikkal kapcsolatban megemlítendő, hogy a hátsógumikban a nyomásnak általában 1.6—1.7-nek, az elsőben 1.4—1.5-nek kell lennie. Ha vízes az úttest, akkor az alacsonyabbat vesszük.

A kétütemű motoroknál a hengeröntvényben a csatornákat teljesen kipolirozzuk, a hangtompítóból a lerakódott

kormot eltávolítjuk, kiégetjük. A kipufogócsőnek is tisztának, korommentesnek kell lennie verseny előtt. A gyári hangtompítót hagyjuk meg, kivéve a Puch-sportgépeken. Szabad kipufogóval, vagy tölcseérrel csak rosszabb eredményt érhetünk el, a motor könnyen tönkremehet.

A fentiekben összefoglaltuk azokat a tennivalókat, amelyeket a versenyzőknek

idejében el kell végeznie a verseny előtt. Ismételten hangsúlyoznunk kell az edzések fontosságát. A versenyekre való jó felkészülés és az egész versenyzés alapja az MFK testnevelési rendszerben való következetes részvétel, amely biztosítja a motorosok általános felkészülését. Az MFK révén válhatunk igazán sokoldalú, minden nehézséget leküzdő versenyzőkké.

Az imperialisták sportja állandóan hanyatlik

A sport fejlődése — a rabszolgatársadalom gladiátor játékaiktól, amikor a győztes az alulmaradt rabszolgának egy kegyelemdőfésével rendszerint az életét is kiolthatta — a szocialista társadalom erkölcsi és kulturális fejlődésében jelentékeny szerepet betöltő szocialista sportig nagy utat tett meg. De amíg a szocializmust építő országokban a sportnak a tömegeket a munka és a haza szeretetére mozgósító tömegnevelési feladata van, addig a tőkés országokban a sport a tömegek félrevezetésének, elkábításának, az élet problémáitól való elterelésének eszköze süllyedt. Amíg a szocialista sport egységes rendszerében nincs válaszfal a tömegsport és a versenysport között, sőt a kettő kölcsönhatásában szervesen egészíti ki egymást, — addig a tőkés országokban a «tömegsport» — ha erről egyáltalán beszélni lehet, néhány jómódú polgár úri kedvtelését jelenti, — a versenysport pedig néhány vállalkozónak jól kifizetődő, hatalmas profitot biztosító üzletága, aminek semmi köze nincs az egészséges testnevelés célkitűzéseivel, hanem éppen ellenkezőleg visszataszító látványosságokká züllött, ahol a vér látása és a testi sérülések izgatónak hatnak a nézőre és a legaltasabb ösztönöket ébresztik fel bennük.

Az USA sportjának jellegzetesége és főlátványossága az állati durvaságok sorozata és ezeknek tervszerű előkészítése. Az Associated Press Sajtóügynökség kimutat-

ta, hogy az 1948-as évben az amerikai labdarúgómérkőzéseknek 21 halálos áldozata volt. A Federated Press sportszakértője a tömeges baleseteket elemezve azt írja, hogy — az edzők arra törekednek, hogy ezt a durvaságot ápolják. Azok az edzők akik ezáltal félelmetes híre tesznek szert — nagy fizetéseket húznak, négyszer-ötször annyi a fizetésük, mint egy egyetemi professzornak.

Még lesújtóbb állapotok uralkodnak az ökölvívó sportban. A tömeg örvöng és a versenyzőktől is örvöngést, gyilkosságokat követel. A sajtó és a propaganda szítja ezt a hangulatot. A halálos sérülést okozó ökölvívóból valóságos nemzeti hőst csinálnak. Kedves becézéseken népszerűsítik őket mocsokos sajtójukban, gengszter filmjeiken, ponyvaregényeikben egyaránt.

Nem mentes ettől a szellemtől a többi sportág sem, mert mindegyiket a nyereség szelleme hatja át. A versenyek eredményeit nem a tudás és a felkészültség, és nem a szorítóban, páston, futópályán döntik el, hanem a sportemberek irodáiban, kulisszák mögötti mesterkedésekkel, ahol nagy tételekben folyik a játék és óriási összegek cserélnek gazdát a fogadásokon. A sportoló áru. Szabályos rabszolgakereskedelem folyik velük, úgy adják, vesznek, mint a versenylovakat. Függő viszonyban azután vakon kell teljesíteniük az őket megvásárló üzletemberek parancsait.

És kik ezek az üzletemberek? Az amerikai sport azoknak a gengszter „szindikátusoknak“ a kezé-

ben van, amelyek egyszersmind jelentős tényezői az ország politikai életének is. Az emberkereskedelemmel és a fogadásokkal összekötött sportcsalásokkal szerzett nyereségek nagyrésze a burzsoa pártok főkolompósaik pénz tárába vándorol, akik hatalmas összeköttetésekkel azután biztosítják a résztvevők büntetlenségét. Egy ilyen játékszindikátus tulajdonosa Frank Costello, aki egyszersmind kezében tartja New York egész politikai gépezetét. Ő nevezi ki a magas közhivatalnokokat, bírakat stb. Emlékeztet a néhány évvel ezelőtt leplezett Ericson, aki büntérsaival együtt fogadásokkal egybekötött amerikai labdarúgó (rugdó), futó- és ökölvívóversenyeken rövid idő alatt 30 millió dollárt keresett. Hogan, New York ügyésze kijelentette, hogy tehetetlenek ezekkel a politikában is döntő szerepet játszó gengszterekkel szemben.

A sport felkapott csillagainak nevével pedig egy darabig cipőkrém reklámnak, vagy cigaretta névnek is használják, de rövid idő múlva ezek a sportnagyságok nemcsak a feledés sülyesztőjében tűnnek el, hanem a züllés, erkölcsi és anyagi megsemmisülés posványában, gyakran a nyomor miatt az öngyilkosságban keresnek menedéket.

A tőkés országok sportjának hanyatlása megmutatkozik az utóbbi időben megrendezett összes világversenyspek eredményein is. Az imperialista sport válsága kifejezője a burzsoa kultúra általános válságának.

A milánói ökölvívó EB

Május hó 14 és 19-e között tartották Milánóban az Ökölvívó Európabajnokságot, amelyen mi, magyarok is részt vettünk. Már az indulásnál hátránnyal álltunk ki, mivel Bene László, az 1949. évi Európabajnok, aki kétségkívül most is esélyese volt a nehézsúlynak, a bajnokság előtt négy héttel tüszős mandulagyulladásal megbetegedett, a betegség az izületeit is megtámadta. Így csak, mint néző szerepelt és tapasztalatgyűjtés szempontjából figyelhette a bajnokságot.

Vezetőink és versenyzőink is igen sokat tanultak Milánóban. A vezetők elsősorban azt tanulták, meg, hogyan nem szabad versenyt rendezni. A milánói rendezőket ugyanis nem sportszempontok, hanem üzleti szempontok vezették.

A rendezés általában rossz volt. A bajnokság színhelye a város központjától elég távol esett. Nekünk magyaroknak és a lengyeleknek különösen távol! Bennünket a többiekkel ellentétben a verseny színhelyétől nagyon messze helyeztek el.

Naponta kétszer félórás autóbussz utat kellett megtennünk, mivel a versenyek két részben folytak, d. u. 3—6-ig és este fél 9—1-ig. Mivel nap, mint nap félórás késéssel kezdték meg a versenyeket, így rendszerint később lett vége is, úgy hogy mire visszaértünk szállásunkra és lepihentünk, fél 2 is elmúlt. Reggel 8 órakor pedig ismét talpon kellett már lennünk, mert akkor volt a mérlegelés. Így a verseny alatt nem volt idő a pihenésre. Ez persze nagyrészt vonatkozik más nemzetek versenyzőire is.

A verseny színhelye a szokatlannul hűvös napokban alkalmatlannak bizonyult arra, hogy a versenyzők jó teljesítményt nyújtsanak. A Vigorelli Velodrom tulajdonképpen kerékpáros pálya. Itt szabad téren rendezték az EB-ot. A nézőtér és a szorító felett volt ugyan fedél, de különben a pálya nyitott. Így aztán az eső, ami a bajnokság tartama alatt jócskán esett, elárasztotta a szorító környékét. Nem egyszer a versenyzőket az öltözőkből a szorítókhöz társaiknak kellett becipelniök, a hátukon, mert gyalog menve áztatott volna a cipőjük.

Persze a szél is szabadon jutott el a szorítókhöz. Hiába melegítet-

tek be ökölvívóink, megdermedt izmokkal indultak a versenyeken. Mi a nézőtérén az adott körülményekhez képest melegen öltözve is dideregtünk és még jobban kezdünk fájni, amikor megláttuk a rövid, ujjnélküli mezben és kis nadrágban vacogó ökölvívóinkat.

Az öltözők is hidegek, ridegek és piszkosak voltak. Magam elé képzeltem a Szovjetunióban látott öltözőket, a függőnyt, a virágcsokrokat, a friss gyümölcsöt, a rendkívüli nagy tisztaságot, kényelmet, amitől a sportoló felvidul, amint belép az öltözőbe. Hát bizony ettől mérhetetlen távolságban voltak a sivár, milánói öltözők. Milánóban lehangolódott még a legjobb kedélyű sportoló is, ha belépett az öltözőbe. Magunk kértünk söprűt, és mi takarítottuk ki az öltözőhelyiségünket. Az öltözőhelyiségben semmiféle jelzőeszköz, vilnygomb, vagy csengő nem volt, ami figyelmeztette volna a versenyzőket, hogy ők kerülnek sorra. Nem gondoskodtak arról sem, hogy a szorító mellett valami kis várakozó helyiség legyen, ahol felsorakozhattak volna a soros ökölvívók. Így nem mertek egy perccel sem előbb kijönni az öltözőből a szorítóhoz a hidegtől való félelmükben. Ezért minden mérkőzés után 4—5 perces kényszer szünetet kellett tartani.

A rendezők csak az anyagi hasznot hajszolták. Az idő vigasztalan volt. Egész Európában nagy esőzések voltak, semmi remény sem mutatkozott az időjárás gyors megjavulására, mégsem akarták zárt helyiségbe vinni a bajnokságot. De céljukat mégsem érték el, mert a közönség érdektelennek mutatkozott.

Ebben a méregdrága helyárak is közrejátszottak. Olaszországban általában 7000—8000 lírát keres egy munkás. Márpedig az EB-on a legolcsóbb belépőjegy 1000 lírába, a legdrágább állandó belépőjegy pedig 9000 lírába került! Ezer-ezerkétszáz ember nézte végig az Európa amatőr ökölvívóbajnoka címért folyó versenyeket! A döntőn sem jelent meg 3000-nél több néző. De az a becsületes sportember, aki kijött, az is megbotránkozott a pontozók aljasságán.

A legszemérmertlenebbül ütötték el egyik-másik öklözöt a jól megérdemelt győzelemtől. Az olaszok «hazarendezték» az egész Európabajnokságot! Négy olaszt hoz-

tak ki bajnoknak, de csak egyetlenegy, a légsúlyú Pozzali csoportjának valóban legfelkészültebb öklözője érdemelt közülük elsőséget!

A harmatsúlyú Dal Osso a döntőben az ír Kelly ellen könnyen nyert, de előzőleg Erdeitől valóban legalább 3 ponttal kikapott. Mindenki biztosra vette — még az olasz nézők, újságírók is — Erdei győzelmének kihirdetését és elhűlve hallgatták, hogy Dal Osso lett a győztes. Pár pillanatig néma csönd követte ezt a galád ítéletet, majd hatalmas jóbtykoncertbe tört ki minden jobbjézésű néző. És itt mutatkozott meg a szocialista sportember fegyelmezettsége: Erdei szó nélkül vette tudomásul az ítéletet, felemelt fővel ment oda a szinte értelmetlenül álló olaszhoz és gratulált neki, majd a közönség nagy tapsa közepette jött ki a szorítóból. Nem mutatta a magyar fiú, hogy mennyire fáj neki az igazságtalan lepontozás.

— Harmincegy éves vagyok, sohasem állottam ilyen közel Európabajnoksághoz, mint most. Nagyon szerettem volna a magyar népnek meghálálni azt a támogatást, segítséget, amellyel lehetővé tette részemre az alapos felkészülést és kiküldetésemet — mondotta.

Itt kell megnyugtatom Erdei Jánost — ezt a kiváló sportembert —, hogy ő az igazi nyertese ennek a nagy versenynek, ha papíron nem is őt hozták ki győztesnek. Erkölcsileg is fölötte állt, tudásban is felülmulta, mindenképp bebizonyította, hogy sokkal különb ökölvívó a profi fogásokkal dolgozó olasz versenyzőnél.

Sok esetben, abban a pillanatban mi magunk sem tudtunk mire magyarázni néhány ilyen arcátlan, szemérmetlen csalást. De később rájöttünk. Az olasz tőkésék a sportolót is árúnak tekintik, ők profikat akarnak kitermelni. A profisporthoz áru kell és Dal Ossót már a profitáborba átálló, kiszemelt ökölvívók közé számították. A világot kellett nekik becsapni, el kellett hitetni, hogy Dal Osso nagy öklöző, s fejlett tudást képvisel. Ezt kellett megpecsételni Európabajnoki címmel. Mindez veszélyben forgott, ha Erdei győz és ő jut tovább.

Fennegette még őket Juhász is. Az olasz Visentin-nel szemben Juhász komoly esélyesnek számított, aminthogy a szorítóban meg is nyerte mérkőzését. Am Juhászt

is lepontozták! Három magyar győzelem lett volna a valós eredmény, legfeljebb két olaszszal szemben! Ez azt jelentette volna, hogy a nemzetek versenyében elsők lettünk volna.

Minderre a nyugati blokk az elődöntőben döbrent rá és így nyíltan kezdtek ellenünk dolgozni, csálni!

Hasonlóan bántak el lengyel bárántainkkal is. A nehézsúlyú Goscianski az olasz Di Segnit nagy fölényrel verte az első és második menetben. A harmadik menet kiegyensúlyozott volt. Legalább két ponttal győzött a lengyel fiú, mégis az olaszt hozták ki győztesnek. Együtt mentünk haza vele az autóbuszon és maga elismerte, hogy bizony nagyon kikapott. Mentegétdőzött, hogy ő tehet a legkevésbé arról, hogy győztesnek hozták ki.

A körülményeket figyelembevéve a magyar és a lengyel öklözők jól szerepeltek. Egy-egy Európabajnokságot nyertünk. A magyarok még egy 2. és két 3. helyet is szereztek, de még az eredményél is nagyobb sikert arattunk a szorítóban mutatott sportkultúránkkal.

A magyar fiúk végig sportszerűen és rokonszenvesen viselkedtek. Minden idegszáluk a győzelemre volt beállítva, helyesen összpontosítottak, mérkőzéseiket közösen megvitatják, kitapogatták minden ellenfelük gyöngéjét és e szerint vívták meg mérkőzéseiket.

A szorítóban kibontakozott kultúrát, jó technikán fölépült ökölvívásunk. Csupán egy mérkőzés volt, amely a magyar ökölvívót zavarba hozta és ahol megérdemelten veszítettünk. Budai, az igen gyenge svájci ellen nem boldogult. A svájci hosszú testű és kezű, jobb alapállású versenyző volt. Budainak ugyanolyan alapállása van és ez zavarba hozta kiváló ökölvívónkat, aki pedig az előző napon símán és nagy fölényrel verte a sokkal jobb jugoszláv Sovjanskit. Mikor aztán Budai veresége másnapján látta Müllert az elődöntőben öklözni, akkor azt mondta, hogy rettenetesen szégyenli magát. Nem is érti, hogy tudott ettől az öklözőtől kikapni! De mi megértettük. Taktikailag nem készült eléggé fel s nem tudott alkalmazkodni a svájci versenyző stílusához.

A fiataljaink igen jól dolgoztak. Kisfalvi és Plachy, akik életükben először léptek át a magyar határt, bátran, öntudatosan, jó stílusban öklöztek. Kisfalvi igen szép mérkőzésen verte ki a lengyel Tyccynskit és az olasz Gianninit. A legnagyobb

közönségsikert ő aratta könnyed, igen mutatós stílusával. Munkájában azonban még sok javítani való van. Az ökölvívás kemény, férfias küzdő sportág és ez a keménység hiányzik munkájából. Ezért vesztett például az igen jó képességű francia Ventaja ellen. Plachy már az első mérkőzésen alul maradt, a rutinos, jól öklöző olasz Festucival szemben. Plachy nem öklözött rosszul, közel egyenrangú ellenfél volt, de rossz taktikával dolgozott. Edzői utasítása az volt, hogy ne támadjon, táncolja ki ellenfelét. Ezt ő el is végezte. De nem is ütött, nem mutatta meg, mit tud. A végén bizony még sok maradt benne. Ha a harmadik menetben bátrabban támad, a meglehetősen fáradt olasz ellen megnyerhette volna mérkőzését.

Bednai és Fehér is „szépségben halt meg”. Az olasz lapok azt írták, hogy Fehér a bírák févdése miatt vesztett. Valami igazság van is benne. De vitathatatlan lett volna a győzelme, ha erősebben támad és jobban használja ki ütőképességét.

Bednai sem volt rossz, de mindhárom menetben védekezésre állt be. Legalább annyit ütött, mint francia ellenfele Martin, de mivel az körben támadott, azt hozták ki győztesnek. Viszont Juhász mérkőzését nem így bírálták el az olasz Visintin ellen.

A fiatal Juhász remek formában verte ki a holland Cormant és a belga Paternottet, így jutott el a döntőbe az olasz Visintivel szemben. A magyar fiú igen jól felkészült a döntőre. Kissé ideges volt ugyan, de hiszen az érthető. Húsz éves fiatalembernek az Európabajnokság döntőjében harcolni nem kis dolog. Azonnal támadólag lépett fel és végig támadta, üldözte az ellenfelét, miközben mind a három menetben igen ügyesen és jól védekezett is. Biztosak voltunk Juhász Európabajnokságában, de hát a mindenható versenybíróság más-kép akarta.

Hasonló igazságtalanság érte Kapocsit is. A holland Schuberet igen bátran küzdve, fölényesen verte meg. Másnap a norvég B. Lingas volt az ellenfele. Hasonlóan dolgozott, mint az előző ellenfelével, itt is bátran támadott, nem vitatható fölényrel nyert, de őt is lepontozták.

Szándékosan hagytam utolsónak az első helyen végzett Papp Lászlót, kétszeres Európa- és egyszeres olimpiai bajnokunkat. Példaképpül állíthatjuk minden magyar versenyző elé! Három igen nehéz mérkőzést vívott. Mindjárt elsőnek a

nagyon beharangozott Dal Piaz olasz bajnokot kapta. Az olasz sajtó mint nagy reményüket emlegette. Ehhez méltóan kezdett. Azonnal alaposan betalált Pappnak, de abban a pillanatban kapott ő is, úgyhogy a földre került. Hétre fekkelt, de fél perc sem telt el, már ismét feküdt egy jobbkezesről. Kilencre föltápáskodott, szédelegve. Ezt látván a vezető bíró beléptette.

Papp második ellenfele a jugoszláv Kenig volt. Ő is kapott, lerogyott, felállt. Itt türelmesebb volt a vezető bíró. De a harmadik menetben csak kiütötte Papp László őt is, úgy, hogy gong után ő segítette a sarokba.

Kétségtelenül az angol Lay volt a legnehezebb ellenfele, annak ellenére, hogy ez már az első menetben földön volt nyolcig, a második menetben pedig kilencig. De volt ereje még a harmadikban is kezdeni meg. Ebben a menetben is igen nagy ütéseket kapott, de nem dült ki, sőt ő is próbált ütni. És itt bizonyította be Papp László, hogy milyen jó az új edzési módszer. A szovjet tapasztalatok alapján bevezetett déli, 12—2 óra közötti edzés jó hatása itt mutatkozott meg. Ez az edzés az eddigieknél nagyobb feladat elé állította öklözőinket. A melegen tűző napsugaras időkben, szabadon, a naptól sem védett helyen állt idehaza a szorító. Itt sujkolták be a harmadik menetet ökölvívóink, váltott edzőtársakkal dolgozva. S itt zsákkoltak, futottak, tornáztak. Meg is volt a hatása ennek: valamennyien jól állták az iramot.

Az idej ökölvívó EB legfőbb tanulsága, hogy semilyen sportban sem lehet győzni védekezésre berendezkedve, de különösen nem ökölvívásban! Ökölvívóinkban megvan a kellő tudás, megvan most már az állóképesség, az irambírás és az erő is, hogy támadásra rendezkedjenek be. Mégis sokan jellegzetesen védekező modort vettek fel.

Az alsóbb súlycsoportokba tartozó ökölvívóink felsőtesti izomzatát azonban feltétlenül erősíteniük kell. Bednai, Kisfalvi, de még Juhász is meg kell, hogy erősödjék tornával, erőgyakorlatokkal.

Sokat foglalkoztam a rossz pontozással, vezetéssel. Úgy érzem minden jogaim megvan hozzá, hogy a megtörtént igazságtalanságokat ne tekintsem véletlennek. Az előzmények is megerősítenek ebbeli véleményemben. A magyar csapat már a megérkezésnél vörös posztó volt a rendezők szemében. Minket és a lengyeleket a többiekkel szemben igyekeztek hátrányba

hozni. A pályaudvaron várt egy ot-tani ember, bemutatkozott, mint a magyar csapat tolmácsa. Tudománya azonban mindössze a „kicsi tudom magyarul” — felkiáltásból állott. Elvezetett bennünket a szállodába és aztán egyszer, vagy kétszer láttuk őt a szervező irodában. Mikor hozzám jött — németül érdeklődött hogyan állunk irántuk.

A szálló nem felelt meg Európa-bajnokságon részvevő sportolóink számára. Nem volt megfelelő hall, társalgó, vagy tágasabb szoba, ahol leülhettünk volna megbeszélésre. Az étterem is igen kicsi volt, s ehhez járult még az is, hogy a személyzet éjjel ott aludt. Amikor a versenyzők éjjel fél kettő felé éhesen megjöttek, úgy kellett felkelteni őket, hogy készítsenek valami ennivalót. E mellett olyan rossz levegő volt, hogy előbb szelőztetni kellett, hogy lecsússzon a fiúk tor-kán az étel.

A legnagyobb zavart és kényel-metlenséget a fürdőszoba hiánya okozta. Kiszült, hogy valamennyi részvevő nemzetek közül kizárólag minket helyeztek el harmadikosztályú szállodában. Ezt keményen szóvátettem másnap Mazzia elnök-nek. Mazzia megígérte, hogy más-nap délelőtt intézkedik. Persze, hogy elfelejtette. Este ismét felke-remem és bejelentettem, hogy amennyiben sérelmeinket nem or-vosolják, vagyis, ha nem kapunk autóbust, másik szállodát és ha nem osztják be versenybíráinkat, másnap hazatartunk.

Reggel valóban értesítést kap-tunk, hogy átmehetünk másik szál-lodába. Kilenc órakor ott állott a szálló előtt az autóbust is és bí-ráink is meghívást kaptak, hogy próbamérkőzést vezessenek. Szál-lodásunknak bejelentettem, hogy el-hagyjuk a szállodát. Tíz perc mul-va küldöttség keresett fel: szakács-nő, pincér és takarítónők. Kértek, hogy másítsuk meg elhatározásun-kat. Ne hagyjuk el a szállodát, mi-vel őket csak ideiglenesen alkalmazzák és ettől a párnapos kereset-től is elesnének, ha mi elköltözünk. Megbeszéltük az ügyet a fiúkkal és úgy határoztunk, hogy ezeknek a szerencsétlen olasz dolgozóknak a kedvéért itt maradunk. Ne vesszünk el miattunk keresetüket. Hálából maguk az alkalmazottak elintézték, hogy megkaptuk azt a három szobát, amely legalább ülőkáddal ren-delkezett.

A rendező szövetség jellemzésére még csak annyit közlök, hogy a jugoszláv csapatot első osztályú, az összes többi nemzetet másodosztályú szállodába rakta.

De megmutatkozott nem becsü-letes sportvezetésük — és a mieink-től való rettegésük a magyar bírák mellőzésében is. Kétnapi huzavona nyomán, az elnökkel való vitám után végre meghívták bíróinkat — kik 15—20 éve a nemzetközi öklölvívőéletben is jó nevet szereztek — vizsgálni. A legnagyobb komédiát rendezik egy ilyen vizsgánál. Reg-gel 9 órakor kellett jelentkezniök a zsűri előtt. Este 7 óráig vártak, s még mindig nem került sor rájuk. Kész komédia, amit itt csináltak! Profi öklözőket állítanak be, kísérleti nyulaknak, akik pénzért min-den bohócságra képesek. A szorító-segéd behajította a vizesvödört a ring közepébe. Az ellenfelek altes-ten rúgták egymást. Az edzők le-kiabáltak a szorítóban lévő öklölvívőknek. Este, sötétben, pár percre leoltották a vilányt. Ilyen ostoba „próbák” alá vetik a nemzetközi bírákat.

Ezt a cirkuszt csinálták a mieinkkel is. Kedden délelőtt kihir-dették, hogy Kovácsot és Tokajit elfogadják. Egy óra múlva értesít-ettek bennünket, hogy Ermlert fo-gadták el és nem a másik kettőt. Rögtön alaposan megmondtam az elnöknek, hogy ez a játék nem be-csületes munka! Erre szerdán este a bajnokság színhelyén odajöttek hozzánk, hogy üljön be a két bí-rónk és pontozzon. Az elvtársakkal megbeszéltem az ügyet és az aján-latot visszautasítottuk, mivel lát-tuk, hogy komédia az egész.

Megállapítottuk, hogy az AIBA ebből az összetételben nem megbíz-ható testület. A tagjai — néhány kivétellel — képtelenek becsülete-sen, sportszerűen dolgozni. Ki kell harcolni az AIBA összetételének megváltoztatását. Jogos és indokolt, hogy mi is visszaszerezzük egykori helyünket. Kankovszky Arturt a fasiszták kényszerrel mondták le a főtítkárságról, az ő helyét joga-san követelhetjük vissza, annál is inkább, mert a ma ott szereplőknél jobb, becsületesebb és hozzáértőbb szakemberekkel rendelkezünk.

Természetesen sokkal eredménye-sebb lett volna szereplésünk, ha a népi demokráciák mind megje-lennek Milánóban és a Szovjetunió is elküldi kitűnő csapatát. Ez eset-ben hét-nyolc győzelmet arattunk volna. De így, a lengyelekkel ket-tesben is igen eredményesen képviseltük a szocializmust építő népe-ket és igen nagy örömet okoztunk az Olaszországban élő munkások-nak, az igen nagyszámú békeharco-soknak. Meggyőződtek a népi de-mokratikus sportolók felkészültsé-géről, öntudatáról, mint ahogy ezt

kifejezésre is juttatták az Unitánál és az Alfa Romeo gyárban tett lá-togatásunk alkalmából. Mi pedig meggyőződünk arról, hogy a béke-erői Olaszországban is nagyok, ez az erő nem hagyja magát senkitől, semmitől eltiportatni, és hűen kö-veti a nagy Sztálin vezetés alatt küzdő, 800 milliós béketábor.

Sebes Gusztáv

Hozzászólás

a MTSE 353. sz. sportkörének életéről írt cikkünkhöz.

Nagy öröm volt számunkra, mikor az év elején megtudtuk, hogy iskolánk-ban megindult a rendszeres testnevelési foglalkozás. Örültünk, hogy jó sport-emberek a testnevelő tanárok. Az első órában mindjárt meglepetés ért, hogy nemcsak gimnasztikai gyakorlatok és játékok szerepelnek az óra anyagában, hanem a sportjáték is helyet kapott a tanmenetben. Így, — óráról-óra-ra ismerkedtünk meg a különböző sport-ágakkal. Minden fiúnak más és más sportág tetszett meg, amiben most már rendszeresen is sportolnak, nemrég épít-tett sporttelepünkön. Az én figyelem-et a kézilabdajáték ragadta meg. Ami-kor megjelent a falújságon Mayer tanár elvtárs cikke, hogy a kézilabdaszakosztály megalakul, elhatároztam, hogy en-nek a szakosztálynak tagja leszek.

Az első edzésnek sok részvevője volt. Később, a lemorzsolódások után mindössze nyolcan maradtunk a szak-osztályban. Ekkor megtartottuk első szakosztályülésünket, amelynek fő tárgya az volt, hogy a szakosztályt be-nevezzük a budapesti ifjúsági terem-bajnokságra. Tudtuk jól, hogy ez a Munkaerőtartalékok SE-nek első olyan csapata, amely nyilvános bajnokságon vesz részt.

Kéthetenként szakosztálygyűlést tar-tottunk. E mellett minden hét egy napján elméleti oktatásban részesülünk. A szakosztály tagjai között igen jó a közösségi szellem. Szakosztályunkat mi magunk vezetjük és bármilyen ne-hézség esetén (például anyagi hiányos-ság), csak edzőnköz fordulunk, aki megmutatja a helyes utat. A „Sport-vezető” januári számában olvastuk a szakosztály ülésén edzőnknek, Mayer elvtársnak a cikkét. A cikkhez fűzött egyik megjegyzés azonban vitatható. A megjegyzés úgy szökött, hogy „például egy 170 cm magas, jó labdaér-zékű fiú lehetőleg kosárlabdázzon.” Ugyanez a típus jó teljesítményt érhet el bármely sportágban. Szerencsém még emondani, hogy — egy másik meg-jegyzéssel ellentétben — nálunk ma nyolc szakosztály működik.

Szakosztályunknak edzésterve van, amelyet edzésről-edzésre hajtunk vég-re. Célunk, hogy a nemes versengések ideje alatt mutassuk meg, hogy képe-sek vagyunk eredmények elérésére. Ezt akarjuk bebizonyítani az MTSE most megrendezendő Sportakadémiáján, ahol legjobb tudásunkat fogjuk nyuj-tani.

Vedres József

az MTE 353. sz. sportkör tagja.

Labdarúgóké TORNÁJA

Irta: V. Sz. Klimentko

Megjelent: a Teoria
i Praktika 1950. júliusi
számában, Moszkvában.

A labdarúgójáték a játékos mozgó és mozgató készségeitől, valamint belső szerveitől egyaránt nagy és megerőltető munkát követel. Játék közben ugyanis gyakran a legkülönbözőbb, legváratlanabb mozdulatokat kell elvégezni. Mindezek a játékos-tól sokoldalú testi felkészültséget és különleges fejlettséget, mozgékony-ságot, gyorsaságot, erőt és fűrgeséget kívánnak.

E készségek eléréséhez a legko-molyabb eszközök egyike az alkal-mazott torna. Céltorna nélkül egyellen edzést sem szabad végezni, sem télen a sportteremben, sem nyá-ron a labdarúgópályán, vagy a me-zei futótéren.

Az edzéseken meggyőződhetünk arról, hogy azok a különféle elemi és különleges mozgási képességek, amiket az ilyen rendszeres céltorná-val szerzünk meg, könnyebbé teszik a játékosnak még a labdarúgó tech-nika elsajátítását is.

A labdarúgó tornája a számára legszükségesebb gyakorlatokból áll. Ezeket részben külön kell kitervez-ni, részben át kell venni magából a versenytorna, az atletika és az akro-batika elemeiből.

Hogy a tornával, a labdarúgó ki-egészítő edzésével, még nagyobb eredményt lehessen elérni, alapo-sabban ki kell dolgozni a céltorna tárgyát és módszereit.

A TORNÁNY HELYE AZ EDZÉSBEN

Ez a tornázás egyes gyakorlat-sorozatok és teljes edzési gyakorlat-ok elvégzése alakjában történik. Ezeket az edzőgyakorlatokat szer-gyakorlatok, atletikai gyakorlatok és a labdarúgás elemei egészítik ki. A céltornát télen sportteremben vég-zik.

A mezei, vagy erdei terepen vég-zett tavaszi edzések után bőségesen végezzünk mozgékony-sági, erő- és gyorsasági gyakorlatokat.

Nyáron a labdarúgók beérhetik a legszükségesebb gimnasztikai gy-a-korlatok elvégzésével, amelyek rész-

ben az edzésekre, részben a minden-napos (reggeli) tornába illeszthetők. Ha ez kevésnek bizonyul, akkor köz-vetlenül az edzési gyakorlatok fő szakaszában alkalmazott gyakorlato-kat kell ismételni.

Minden edzés végén ajánlatos né-hány könnyebb hajlékonysági és leveztető gyakorlatot végezni.

A BEMELEGÍTÉS

A bemelegítő torna időtartama 15—30 perc. Célja a szervezetnek, az edzések megkezdése előtt kívána-tos felélénkítése, azonkívül felkészí-tés és edzés a sérülések megelőzé-sére.

Ebből a célból összeállított gy-a-korlatanyagnak, az anyag adagolá-sának és végrehajtási módjának szintén hatással kell lennie mind a sokoldalú testi fejlődésre, mind a játéktechnika tökéletesítésére.

A bemelegítő gyakorlatok végre-hajtásának legjobb módszere a tá-volságban mozgó gyakorlatok (já-rás, ugrándozás) alkalmazása, vál-takozva helyben végzendő gy-a-korlatokkal és könnyű futásokkal. A bemelegítést sportgyaloglással kell kezdeni. Ez nagyszerűen fejleszti a lábak és a medence mozgékony-ságát, erősíti a karokat és a vállövet.

A bemelegítést a labdarúgók jel-legzetes gyakorlataival kell befejez-ni: ugrásokkal, a felfüggesztett lab-dának lábbal, fejvel való elérésével, különféle rajtolásokkal, irányvál-toztató futásokkal, néhány akadaly-leküzdésével.

Az ilyen gyakorlatok közben arra kell gondolni, hogy ezek célja min-dig az edzésre való felkészítés és ezért nem szabad fárasztónak len-niük.

Bemelegítésre legalkalmasabbak az olyan gyakorlatok, amelyek egy-idejűleg sok testrészt mozgatnak meg, sok izomra gyakorolnak ha-tást és legdinamikusabbak a végre-hajtás tekintetében.

Erőgyakorlatok, vagy az elég erős állóképességi és gyorsasági gy-a-korlatok után ajánlatos olyan gy-a-korlatokat végezletni, amelyek az iz-mok megnyugtatótását célozzák.

Az erő és ügyesség fejlesztése cél-jából nagyon értékes gyakorlatok az

akrobatikus torna elemi gyakorla-tai: fekvőtámaszba esés, ugrás fekvő-támaszba kézzel, vagy lábbal való ellökéssel, kézenállás, bukfencezés, cigánykerekezés.

Ezek a gyakorlatok felkészítenek a játék különböző helyzeteire és az esésekre. Ügyesen esni sérülés nél-kül és gyorsan felugorva, a játékot folytatni tudni, — minden játékos számára fontos feladat.

EGYÉNI CÉLTORNA

Az egyéni gimnasztika 15—30 per-cig tart, egészségügyi célokat szol-gál, növeli a mozgékony-ságot, az erőt, a gyorsaságot, valamint az ál-talános edzettséget is. A bemelegítő gyakorlatokkal szemben az egyéni gimnasztikának állandóbb jellegű gyakorlatanyagból kell állania, sok-oldalún kell, hogy fejlessze az em-lített tulajdonságokat. Különös fi-gyelemmel kell kísérni a hiányzó tulajdonságokat. A testi fejlődésben erősítenünk kell a leggyengébb pont-jainkat, amik kisebb, vagy nagyobb mértékben akadályozzák a techni-kai tökéletesedést.

Az egyéni gimnasztikát legjobb a reggeli órákban végezni, egybe kap-csolva rövidebb ideig tartó sétákkal.

A kar és a vállöv erejének növe-lése céljából, amire a labdarúgónak különösen szüksége van, nagyon jó a súlyzóval való gyakorlatozás, fő-leg jók a lendítőmozdulatok, ame-lyek a mozgékony-ságot is növelik.

Az edzések és a mérkőzések nap-jain az egyéni gimnasztika adagolá-sát csökkenteni kell.

A gyakorlatok jelentős része arra szolgál, hogy növelje a gyorsasá-got és javítsa a futási technikát, fejlessze az ugrási erőt, előkészítse a lábakat azokra a váratlan helyze-tekre, amelyek a futás irányát egy rövid lendülettel megváltoztatják. Mindezek játék közben igen fonto-sak a labdarúgó számára, ezért ezekre megfelelő gyakorlatokkal kell felkészülni.

Igen sok gyakorlatnak gyorsasági és erőfejlesztési jellege van. Ilyenek: rugózás és kiegyenesedés, rövid sza-kitásszerű és lökészerű mozdu-latok. Ezek a gyakorlatok nagyon jól fejleszlik a játékosok izomzatát és

idegrendszerét, s felkészítik arra, hogy gyors és erős rugást tudjon adni a labdának és hogy fejelni tudjon a levegőben.

A GYAKORLATOK VÉGREHAJTÁSÁNAK MÓDSZERE

Minden gyakorlatot átgondolva, céltudatosan kell végezni. Minden gyakorlatnak olyannak kell lennie, hogy elősegítse a konkrét edzési feladatok megoldását. Ezzel összefügg a végrehajtás módszere is.

Kisegítő rendeltetésük szempontjából legértékesebbek a teljes jellegű előkészítő gyakorlatok, amelyek visszatükrözik a különféle sportágakat űző sportolók mozgásának különleges jellegét. Tehát azok a gyakorlatok a legfontosabbak, amelyek egyik, vagy másik testi tulajdonság fejlesztésén felül hozzájárulnak az illető sportág technikájának elsajátításához is. Ebben áll a különlegességük és ebben különböznek az alaptorna gyakorlatoktól.

Mindebből az következik, hogy az előkészítő gyakorlatok végrehajtását különböző irányokban kell végezni, ugyanazt a gyakorlatot különféleképpen kell végrehajtani: főleg az erőre, gyorsaságra, hajlékonyságra, vagy egyidejűleg az erőre és gyorsaságra, vagy különféle más változatokban. Eközben a mozgásba lehetőleg bele kell kapcsolni az egész testet, például karkörzés esetén a karok leengedésekor egyidejűleg ülőhelyzetet kell felvenni.

PÉLDA AZONOS GYAKORLATOKNAK KÜLÖNFÉLEKÉPPEN VALÓ VÉGREHAJTÁSÁRA

1. Az a gyakorlat, amelyikben előrehajlítjuk törzsünket és egyenesen tartott lábunk mellett kézzel érintjük a földet, a lábak hátsó fele, a medence és a hát egy része izmainak kifeszítésére szolgál. Felegyenesedéskor ezek az izmok összehúzódnak, végbe megy az összehúzásuk, tömörülésük. Ez a tömörülés kisebbfokú lesz, mint a megfeszítés, amely ebben a gyakorlatban nagyobb erővel történik.

2. Ha ugyanebben a gyakorlatban a törzset gyorsan hajlítjuk meg, erősen összehúzódnak a hasizmok és a csípő hajlítóizmai. Ez esetben a gyakorlat egyidejűleg a hajlékonyság, erő és gyorsaság növelésére is szolgál.

3. Ugyanez a gyakorlat, ha az erőt a lehajolás és a vele járó rugalmas lefelé való lengés után a törzs kiegyenesítésébe adjuk bele, akkor erőgyakorlattá válik (a törzs

előrehajlításakor ez a gyakorlat főleg hajlékonysági gyakorlat volt).

Az 1. alatti esetben a gyakorlatokat gyengén, lassan, az izmok nem nagyerejű összehúzódnásával kell végrehajtani, utána fokozatosan kell a mozgás lendületét, erejét és gyorsaságát növelni. Ki kell azonban kerülni az izmok felesleges kitágulását, ami a mozgás helyességének rovására mehet. Minden gyakorlatot, — jellegétől függetlenül, a végrehajtás lendületét és összpontosítását is tekintetbe véve — a következőképpen kell befejezni: az izmok kitágulása és összehúzódnása a lehetőség határain belül váltakozzanak, amennyire az ízületek megengedik.

A 2. pont eseteiben a gyakorlatot egyszerre kell végrehajtani teljes lendülettel, gyorsan és erősen, lökészerűen, például a törzs erőteljes meghajtásával, vagy kiegyenesítésével. Pihenő helyzetük után a lábakat erősen össze kell zárni és az izmokat eredeti helyzetükben meg kell feszíteni.

A gyakorlatnak ez az alkalmazása rendszeren a gyorsaság, erő és hajlékonyság együttes nevelésére szolgál. A gyakorlatokat a végrehajtás ereje és gyorsasága szerint kell változtatni. A lassú térdhajlítást és kiegyenesedést változtatni kell a lábak gyors kinyújtásával, háton való kinyújtott karok segítségével ülőhelyzetbe kell áttérni, hol lassabban, hol gyorsabban.

Ezzel együtt lehetőség szerint minden gyakorlatnak sokoldalú mozgási jelleget kell adni, ami a sportgyakorlatok sajátossága.

PÉLDAK A SPORTJELLEGŰ GYAKORLATOKRA

1. Mély térdhajlításból kétszer, háromszor rugózzunk (az ízületek maximális hajlítása és az izmok kitágulása végett). Utána gyorsan kiegyenesedünk (erő és gyorsaság) és felugrunk.

2. Félállábon rugalmas ugrálás. Ez a gyakorlat technikai kiképzést is ad, mert a mozgás előfordul a labdának lábbal való rugásakor is.

3. A behajlított lábon végzett két-három rugalmas himbálózás után erős felfelé rugaszkodás. A földet éréskor és himbálózás közben az izmok lazább munkát végeznek. Az izmok kihúzódnása a megfeszítést szabályozza. Utána csökken a gyorsaság és növekszik az erő. Hasonlítunk össze a futó és az ugró ellépését, lábkitétését. Játék közben gyakran megtörténik, hogy a labdarugónak hasonló mozgást kell végeznie. Ehhez az izomközlő szervnek nagy erőre és rugalmasságra van szükség.

sege. Ezért, amikor a lábakat arra képezi ki, hogy futás közben lökéseket végezzenek, a labda rugásához pedig kiegyenesedjenek, a földreésekhez olyan gyakorlatokat is kell alkalmazni, amelyekben a mozgás gyorsan és nem nagy lendülettel kezdődik, később lendületesebbé válik, az izmok azonban megnyúlnak, mivel megfeszített állapotba kerülnek. Ugyanez vonatkozik a törzs fordulataira, a test mozgásaira, a vállöv és a karizmok kiképzésére.

A MOZGÁSI TERJEDELEM NÖVELESÉRE IRÁNYULÓ GYAKORLATOK PÉLDÁI

1. Lendítsük a kifeszített karokat előre, azután gyorsan oldalt és vissza. A lendítést fokozzuk.

2. Hajlítsuk a törzset gyorsan oldalt. A mozgás terjedelmét fokozzuk.

3. Végezzünk gyakorlatokat az ugróköttel, mint ezt az ökölvívők teszik.

Az erőgyakorlatokat majd lassan, majd gyorsan kell végezni. Tartózkodjunk közben a felesleges, ellentétes erőfeszítésektől. Gyakorlatok: súlyzók felemelése, oldalt, — térdemelés — fogódzkodás fekvőtámaszból. Ezt úgy is végrehajthatjuk, mint ahogyan a gyorsasági-erőgyakorlatokat végrehajlják.

Az erő fejlesztése közben nem kell azokra a gyakorlatokra korlátozódni, amelyeknél a test egyes részeinek, vagy az egész testnek súlyellenállását az izmok összehúzódnásával győzzük le (felkelés). Olyan gyakorlatokat is kell alkalmazni, amelyekben a lábknak, a törzsnek, vagy az egész testnek a leereszkedése és felemelkedése váltakozik. Ezekben az izmok «legyőző munkáját» felváltja az «engedő munka», az izmok összehúzódnását azok kitágulása követi a fokozottabb feszültség állapotában.

A leveztető gyakorlatokat (izomernyesztő-gyakorlatok) azokon a rendeltetésükön kívül, hogy csökkentik az izomfeszültséget az erős gyakorlatok végzése után, még külön is alkalmazzuk. Segítségükkel azokat, akik az edzési gyakorlatokat végzik, megtanítjuk arra, hogyan kell a mozgással takarékosan és ügyesen bánni. Sok hajlékonysági gyakorlatot egybe kell hangolni az izmok pihentetésével (elernyesztéssel), amikor azok kitágulóban vannak.

Minden előkészítő gyakorlatot nemcsak céltudatosan, hanem összpontosítva is kell végezni, meghatározott ütemben és a helyes lélegzés betartásával.

Segítsük elő a falusi dolgozók első spartakiádjának sikerét

Amikor megálapítjuk, hogy hazánkban a testnevelési és sportmunka felszabadulásunk óta lényegesen megváltozott és eddig sohasem tapasztalt gyors fejlődésnek indult, ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagynunk a fennálló hiányosságokat. Testnevelési és sportmunkánkban ilyen hiányosság az, hogy eddig még nem sikerült megfelelően megorganizálni a dolgozó parasztiataknak a rendszeres testnevelési és sportmunkába való bevonását. Bár falun az MHK testnevelési rendszer mind nagyobb teret hódít és szeretik is a falusi fiatalok az MHK-t, mégis hiányzik az MHK-ra való rendszeres felkészítés.

A falusi testnevelési és sportmunka fejlesztésében mutatkozó hiányosságok döntő részben objektív tárgyi nehézségekből adódtak. Ez persze nem menti az OSH, DISZ és DÉFOSZ eléren elkövetett hibáit. Az objektív nehézségeket, ma már kezdi kiküszöbölni az az örvendetes változás, hogy dolgozó parasztságunk mind nagyobb arányban átér a szocialista gazdálkodásra. A termelőszövetkezetekben (csoportokban), állami gazdaságokban, gépállomásokon, erdőgazdaságokban, a dolgozó parasztoknak mind több és több ideje jut a művelődésre, ezen belül a rendszeres testnevelésre és a sportba való foglalkozásra. A fejlődés szükségszerűen megköveteli a falu testnevelési és sportmunkájának rendezését, egységes szervezeti formájának kialakítását. Ennek a nagy és rendkívül körültekintést követelő feladatnak a megvalósítását segíti elő a falusi dolgozók spartakiádjának a kiírása.

A falusi sportolók spartakiádjának az a főfeladata, hogy messze felülmúlja a falun eddig rendezett versenyek bajnokságok tömegméreteit. A spartakiád elő kell, hogy segítse a falusi testnevelési és sportmunka új formájának, az egységes falusi sportköröknek a kialakulását. E nagy feladat mellett nem kisebb feladat a falun az MHK-ba jelentkezők felkészítésének elősegítése. Ahhoz, hogy a spartakiád kiírásával a kitűzött célt elérjük a TSB-okra és tömegszervezetekre — első-

sorban a DISZ-re komoly szervezési és mozgósítási feladatok végrehajtása vár. A spartakiád szervezését sokkal mélyrehatóbban kell végezni, mint azt tettük, vagy tesszük más, egyéb sportrendezvényekkel.

Mi teszi szükségessé azt, hogy a falusi dolgozók spartakiádjának szervezését mélyebben, részletekre menően kidolgozzuk és vele aaposabban foglalkozunk? Elsősorban az, hogy hazánkban ilyen jellegű összetett verseny még nem volt. A tömegek nem ismerik a verseny formáját és a sport szervezésével foglalkozó sporttársaknak sincs szervezési tapasztalatuk. Másodszorban az, hogy ezt a versenysorozatot falun rendezzük. Fennáll az a lehetőség, hogy minden hibát és tehetetlenséget az egyes szervezők a folyó mezőgazdasági munkákra igyekeznek hátrítani. A spartakiád szervezésével megbízott aktívák egy része már most sem a felderült nehézségek leküzdésére törekszik, hanem a nagy mezőgazdasági munkákra hivatkozik.

A TSB-oknak, a DISZ-nek és DÉFOSZ-nak az a feladatuk, hogy felvilágosító munkával, társadalmi munkások révén biztosított segítséggel száműzzék ezt a helytelen fel fogást. Meg kell érteni a falusi dolgozókkal, hogy éppen a rendszeres testedzésben való részvétel biztosítja a még nagyobb termelési eredmények elérését a kitűzött célok könnyebb végrehajtását.

Ahogy a munka termelékenységének fokozatos emelésében a DISZ tagjainak élen kell járniuk éppúgy a testnevelési és sportmunka fejlesztésében és így a spartakiád előkészítési munkájában is vezetniök kell. A DISZ fiataljainak ezen a téren is számtalan példát mutat a hős lenini-sztálini Komszomol. A Komszomol fiatalok az aratási és esőelési munkák idején készülnek a körzeti spartakiádokra. A körzeti spartakiádok egybeesnek azzal az ünnepséggel, amelyet a kolhoz parasztsága az elmúlt évi jól végzett munka megünneplésére rendez. A falusi dolgozók spartakiádját olyan jól kell előkészíteni és a dolgozó parasztfiatalok

rendszeres edzéseikkel úgy készüljenek fel, hogy a spartakiád és az abban elért tömeg- és sportbeli eredmények méltók legyenek a község magas terméshozamáért vívott harcban elért eredményekhez.

A spartakiád versenyszámaikat úgy állították össze, hogy a sportszerek beszerzése, azok biztosítása, valamint a versenyszámok lebonyolítása nem ütközhet semmi nehézségbe. A spartakiád egyetlen versenyszámára való felkészülés közben sem merülhet fel sportpálya hiánya miatt nehézség. Minden községben van olyan út, ahol kerékpáros-edzést lehet tartani. Van mezőrész, ahol a mezei futásra felkészülhet a fiatalok. Nincs a spartakiádoknak egyetlen olyan versenyszáma sem, amelyre készülés közben sportszerhiány állhatna elő.

Vajjon gránátdobásra alkalmas formájú és súlyú fadarabot melyik háznál nem lehet találni?! Csak az olyan szervező fog a spartakiád sikertelen eredménye esetén a sportszerek, az edzési lehetőségek hiányára panaszkodni, aki nem akar dolgozni, vagy nem elég átgondoltan szervezte meg munkáját.

A spartakiádra való rossz, hiányos felkészülés esetén nem lehet időhiányra sem panaszkodni. A községi spartakiádakat augusztus 10-ig kell lebonyolítani. Eddig az időpontig még közel két hónap áll rendelkezésre! Ezt az időt fel kell használni a termelőszövetkezeteken, gépállomásokon, stb. belül rendezendő válogató versenyekre. A községi spartakiád és a járási, majd a megyei és végül az országos spartakiád között általában 10 nap idő van a további edzésre. Ezt az időt fel kell használni a járási, majd a megyei és végül az országos spartakiádra menő sportolók felkészítésére. Ha a helyi TSB-ok a DISZ bizottságok jól felhasználják a rendelkezésre álló lehetőségeket és időt, komoly eredményekről számolhatnak be a spartakiád befejezésével és biztosíthatják az új, nagy tömegeket magába foglaló egységes falusi

sportkörök szervezésére is a lehetőséget.

Már most, közvetlenül a spartakiád kiírása után találkozunk olyan megyei TSB-okkal, amelyek nem segítik eléggé a járási TSB-ok munkáját és nem ismertetik a területükön lévő tömegszervezetek vezetői előtt a spartakiádával kapcsolatos feladatokat. Ezek a megyei TSB-ok úgy gondolják, hogy a kiírás megtörtént, a versenyre, majd kimegyünk — és kész. Elfelejtik, hogy a versenysorozatot közben meg is kell szervezni és ebben nekik igen komoly segítséget kell nyújtaniok. Tanulmányozzák figyelmesen a megyei TSB-ok, az OTSB utasításait! Az utasításoknak megfelelően a helyi szempontokat figyelembevéve, segítsék a járási TSB-okat a mozgósítsák a tömegszervezeteket.

A falusi dolgozó spartakiádjának szervezését úgy kell tekinteni minden TSB-nak, DISZ bizottságnak és a DÉFOSZ területi szerveinek, mint a falu kulturális felemelkedésének egyik fontos állomását. A Magyar Dolgozók Pártjának II. Kongresszusa egész népünk feladatává tűzte ki, hogy a falu szocialista átszervezéséhez nyújtson állandó segítséget a dolgozó parasztságunknak. A testnevelés és sport szervezőinek, oktatóinak, maguknak a sportolóknak fő feladata, hogy a falusi spartakiád végrehajtásában állandóan segítse a falu sportolót és a sportolni vágyó dolgozóknak tapasztalatait adja át.

Azzal, ha a falusi dolgozó spartakiádját jól megszervezzük és a dolgozó parasztnak e feladat végrehajtásában állandó segítséget nyújtunk, elősegítjük a felemelt öt éves terv sikeres befejezését, erősítjük hazánkat és a hatalmas Szovjetunió vezetői egész béke-táborát.

Sulyán Mihály.

BOTVINNIK MEGVÉDTE VILÁGBAJNOKSÁGÁT

A sakkvilágbajnokok mindig féltékenyen őrizték jogukat, hogy ők szabják meg a feltételeket, amelyek mellett a világbajnoki címért megmérkőznek és ennek következtében csak annak a mesternek kihívását voltak hajlandók elfogadni, aki az összes feltételeket teljesítette. Dr. Euve volt az első világbajnok, aki, miután a címet 1935-ben dr. Aljechintől elhódította, belátta, hogy a kérdést szabályozni kell és ezt rábízta a Nemzetközi Sakkszövetségre (FIDE). A FIDE azonban nem tudott kielégítő megoldást találni mindaddig, míg a Szovjetunió sakk-szervezete be nem lépett tagjai közé (1948). A Szovjetunió javaslatát aztán a FIDE elfogadta és így gondosan kidolgozott rendszer alapján most már nem az mérkőzik a világbajnokkal, aki az anyagi feltételeket előteremtí, hanem aki a megállapított mérkőzések után erre legmértöbbnek bizonyul. Így lett világbajnok 1948-ban M. Botvinnik nagymester és sokszoros szovjet bajnok és ilyen nehéz előmérkőzések során szerezte meg magának a jogot D. Bronstein, hogy a legmagasabb címért síkra szálljon.

A szovjet sakkiskola e két legkiválóbb képviselője között a párosmérkőzés Moszkvában zajlott le március 15-től május 13-ig. A küzdelem lefolyása páratlanul érdekes és izgalmas volt. Az első négy játszma kemény harc után döntetlenül végződött, majd az ötödik játszma megnyerésével Bronstein ragadta magához a vezetést, melynek azonban nem sokáig örülhetett, mert utána egymásután kétszer is vereséget szenvedett. Így tehát a vezetés átszállt a világbajnokra. Bár Bronstein a továbbiak folyamán még kétszer kiegyenlített, Botvinnik a 20. játszmáig mégis szerzett egy pont előnyt. Megjegyzendő és a két ellenfél egyenrangúságára jellemző, hogy a pontkülönbség kettőjük között sohasem tett ki többet egy egységnél. Az utolsó 4 játszma előtt négynapos pihenőt iktattak közbe, hogy a nagymesterek újult erővel indulhassanak a végküzdelembe. Ekkor szinte drámai fordulat állott be:

Bronstein megnyerte a 21. és 22. játszmát és így közvetlenül a befejezés előtt pontelőnyre tett szert. E pillanatban majdnem mindenkinek azt hitte, hogy a világbajnoki cím gazdát cserél, hiszen ismeretes, hogy Bronstein mindig a versenyek végére tartogatja erejét. Valóságos láz vett erőt a szovjett főváros lakosságán, mindenütt csak erről beszélgettek és a 23. játszma megtekintésére annyi érdeklődő jelentkezett, hogy az óriási hangversenyterem csak egy részüket tudta befogadni. A játszma megkezdődött és hamarosan Bronstein fölénye alakult ki. Úgy látszott, hogy ezzel a világbajnokság sorsa eldőlt, de Bronstein túlmohón akarta érvényesíteni előnyét, idő előtt lenyert egy gyalogot és ezzel lehetővé tette, hogy a világbajnoknak addig tétlenül álló figurái jól játékba jöjjenek. A függőállásban gyaloghátárnya ellenére is már Botvinnik állt jobban és másnap a játszmát nehéz végjátékban megnyerte. 23. játszma nem volt elegendő, hogy a két nagy ellenfél között valami erőkülönbséget megállapítson és a döntés a hátralévő egyetlen játszmától függött! Ez a játszma némileg az idegesség jegyét viselte magán, Bronstein a gyors fejlődés érdekében gyalogot áldozott, heves támadáshoz jutott, de nem találta el a legerélyesebb folytatást és Botvinniknek sikerült a támadást visszavernie, míg gyalogelőnye megmaradt. Azonban már kevés ideje maradt nyugodt megfontolásra és megelégtelve az izgalmakat, döntetlenül ajánlott, amit ellenfele azonnal elfogadott. Ezzel a nagy küzdelem 12:12 arányban eldöntetlenül véget ért és Botvinnik a szabályok értelmében világbajnoki címét megtartotta.

A most lezajlott világbajnoki páros mérkőzéssel a saktörténelem egy jelentős és értékes eseménnyel gazdagodott. Több olyan pontot kell kiemelnünk, amelyekkel ez a mérkőzés különbözik az eddigiektől. Mindenekelőtt szembeötlő az a rendkívüli harciasság, amellyel a két küzdő fél, hogy úgy mondjuk, egymásra vetette magát. Saját magukat nem kímélve, minden játsz-

mát végigküzdöttek, egyetlen egy sablonos, nyugodt lefolyású, ú. n. „szalonremis” vagy „nagymesterremis” nem fordult elő. Sok tartalom, éénk, izgalmas fordulatok után csak akkor egyeztek ki döntetlenben, mikor már egyik fél számára sem volt az állásban nyeresi esély. Továbbá minden szakértő kiemeli a megnyitások változatosságát, a sok újszerű játékleépítési rendszert és elgondolást. Érdekes az is, hogy többnyire a sötét bábok vezetőjének kezében volt a játék irányítása. Eddig mindig a világos szín volt sikeresebb, ezen a mérkőzésen sötét színekkel arattak több győzelmet. Ennek oka valószínűleg az, hogy mindkét nagymester előkészületeiben sötét számára dolgozott ki szisztemákat. Ennek következtében szívesen átengedték a kezdeményezést az ellenfélnek még világgal is. Pszichológiai momentumok is játszottak szerepet a játékvezetésben. Bronstein észrevette, hogy a világbajnok a versenyzéstől való több évi távolmaradása miatt a bonyodalmakat most nem uralja úgy, mint régebben és ezért néhányszor egészen hajmeresztő vállalkozásokba boesátkozott, Botvinnik viszont tudta, hogy ellenfelének a végjátékokban még nincs elég tapasztalata és igyekezett a középjátékot áthidalni. Ennek megfelelően Bronstein győzelmeit középjátékban, Botvinnik pedig végjátékban aratta. Hibák is fordultak elő. Előnyét többször egyik is, másik is kiadta kezéből. Ezt egyes szigorú kritikusok nehezményezték, de nem teljes joggal, mert kötött idő mellett hibátlan játék a lehetőségek nagy számára való tekintettel aligha képzelhető el. Számításba kell továbbá venni az idegek szerepét is, az izgalmakat, amelyek két hónapon át örölték az idegeket és még sok egyéb külső tényezőt, ami szemre jelentéktelennek látszhatik, de következményekben igen fontosnak bizonyul. El kell ismerni, hogy egyes játszmákban mulasztások, hibák történtek, de nem nagyobbak, mint más versenyeken és ezek eltörpülnek a sok pozitívum mellett, amelyet a mérkőzés a sakkművészet számára nyújtott.

A rendezés felülmúlhatatlan volt. Mind a küzdőfeleknek, mind a nézőközönségnek a rendezőség a legnagyobb kényelmet biztosította. A sajtóról és propagandáról is a legmesszebbmenő módon gondoskodott. A játszmákat a hatalmas és gyönyörű Csajkovszkij hangversenyteremben, a függőket a Vörös Hadsereg kultúrházában bonyolították le. Az érdeklődésről, amely a verseny iránt megnyilvánult, csak az alkothat magának helyes fogalmat, aki ismeri a szovjet nép sakk-szeretét. Különösen az utolsó négy játszmára csak úgy tódult a sakkozás híveinek tömege. A mérkőzés folyamán kiadott híradónak és a szovjet sportlapnak egyes számaikat valósággal szétkapkodták. Ezenkívül minden napilap hozott részletes tudósításokat az egyes játszmákról és leközltek a játszmákat is egy-egy híres mester részletes magyarázataival. Nemcsak a nagyteremben, hanem a folyosókon, sőt egy alkalommal a kertben is felállítottak demonstrációs táblákat, amelyek előtt sűrű sorokban álltak a moszkvai sakkrajongók és szakértelemmel tárgyallák meg az eseményeket. A sajtóirodában a telefon állandóan csengett. Vidékről, külföldről is érdeklődtek a játszmák

állása iránt. Az ott állandóan jelenlévő 10—15 mester nem győzte adni a sok felvilágosítást. A moszkvai rádió is nagy teret szentelt az eseménynek. Nemcsak az orosz, hanem az idegennyelvű adásokban is hosszasan foglalkoztak az egyes játszmákkal és azok méltatásával. A magyarnyelvű adásban Szabó László nagymester számolt be minden fordulóról. Hogy milyen nagy jelentőséget tulajdonítottak a Szovjetunióban a mérkőzésnek, azt látható a fényesen megrendezett záróünnepségből, amelyet az ezúttal is zsúfolásig megtelt Csajkovszkij hangversenyteremben tartottak és amelyen részt vett a tudományos, művészeti, irodalmi, társadalmi és sportélet minden kiválósága.

A világbajnoki mérkőzés bizonyára újabb lökést ad a rendkívül magas színvonalú szovjet sakkkozás további fejlődésének. Az eddigi milliókhoz újabb híveket szerzett a sakkművészetnek, hiszen felkeltette olyanok érdeklődését is, akik eddig talán nem sok figyelmet szenteltek a 64 mező rejtelmeinek. Hogy ez az érdeklődés ne szorítkozzék a Szovjetunió határai közé, arról gondoskodott a mérkőzés ideje alatt Moszkvában tartózkodó meghívott

12 sakkmester és sakkszervező. Wade, újzélandi nemzetközi mester 6 külföldi (nyugateurópai, amerikai és ausztráliai) lapot tudósított. Először történt a sakk-történelemben, hogy India képviselője megjelent egy európai versenyen és megvan a remény, hogy a rendkívül szimpatikus és lelkes Krisnamacsariar jelenléte a világbajnoki mérkőzésen megteremtette az alapot India bekapcsolódásához a nemzetközi sakkéletbe. Hazánkban is feszült érdeklődést váltott ki a két sakkóriás párvadala és reméljük, hogy a sok probléma megvitatásában, amelyek a küzdelem során felvetődtek, a magyar sakkozók is kiveszik részüket, továbbá, hogy ez az érdeklődés hozzájárul a magyar sakkozók táborának növeléséhez és a magyar sakkkozás színvonalának emeléséhez.

És így a nagy mérkőzés már a múlté, de teljes kiértékelése a jövő feladata. Sakkbeli jelentőségén kívül mi még egy, az egész világnak szóló demonstrációt is látunk benne: íme, mi a békét alkanjunk és a béke műveivel foglalkozunk, dolgozunk építünk, alkotunk és versenyzünk mindenben, ami szép és jó.

Két érdekes állás

Bemutatunk a nagy mérkőzésről két jellemző példát.

A 11. játszmában Botvinnik kettős gyalogáldozattal igen heves támadásra tett szert. Bronstein mélyen átgondolt manőverekkel a rohamot kivédve, ellentámadásba ment át. Világos 29. lépése után az állás a következő volt:

Világos (Botvinnik): Kh1, Vh4, Bc7 és d1, Ff3, Hd4, gy. a2, b3, g3 és i2.

Sötét (Bronstein): Kh8, Vf8, Bd8 és e8, Fc3 és e6, gy. a5, b6, f5, f7 és h7.

Következett: **29. ..Fd5!** (Igen erő lépés! 30. Vf6t-ra Kg8 a válasz és a helyzet nem javult. Ha 30. Fd5: Bd5: 31. Bd3, úgy 31. Bd6 következik nagy sötét fölényvel. 30. Bf1-re 30. ..Vd6 döntő erős) **30. Bc1 Vd6 31. Bc2 Bc4!** (Ez a szép befejező lépés nagy lelkesedést keltett Bronstein szurkolóinak táborában és ha a verseny fő-

bírája nem lép idejében közbe, akkor már most kitört volna a győztest ünneplő taps.) **32. Fc4: Fc4:t 33. Vc4:** (Minden más folytatás époly kilátástalan, világos nem kerülhet el súlyos anyagi veszteséget.) **33. ..fc4: 34. Hf5 Vb4 35. Bc3: Bd1:t 36. Kg2 Bd2:t 37. Bd2: Vd2:t 38. Kh3 Vt2 39. Kg4** (Valamivel jobb 39. g4, de természetesen az sem mentette volna meg a játszmát.) **39. ..f6** Világos feladata, a h5t után fenyegető tisztesztés elkerülhetetlen.

A 19. játszmában nehéz állóharc folyt, az alatt közzölt függő állásban a kilátások egyenlők.

Világos (Botvinnik): Kg2, Fc2 és g3, Hc7, gy. a4, a5 és g4.

Sötét (Bronstein): Kg7, Fd4, Hc5 és e6, gy. b7, g6 és h6

A világbajnok borítékolt

lépése **41. a6** volt. Mindenki látta, hogy **41. ..ba6: 42. Ha6:** után sötét könnyen érhet el döntetlent a következőképpen: **42. ..Ha4: 43. Fb5 Hc5 44. Hc5: Fc5: 45. Fc6: Fc3 46. Kf3 Fg5 47. Ff4 Ff4: 48. Kf4: g5:t 49. Kf5 h5!.** — Ha ebben a változatban **46. Kf3** helyett **46. Fh4** történik, akkor **46. ..h5 47. g5 Fc1** szintén biztosítja a remist, mert a világos futó kénytelen h4-en őrizni a g5 gyalogot. Magától értetődik, hogy Bronstein is látta mindezt, annál is inkább, mert otthon az állást kényelmesen kielemelte. mindaméltott másképp játszott, valószínűleg abban a reményben, hogy az előidézett bonyodalmakban talán előnybe kerül.

Következett: **42. ..Hc4 43. Fc7 Hc3 44. Ff3 Hc5 45. a5 h5.** (Elhamarkodott lépés.

Előzetes csere f3-on és Kf6 volt szükséges.) **46. g5 Hc4.** (Tovább játszik a tűzzel. A csere f3-on és a király átjátszása a centrumba még mindig döntetlent tartott.) **47. Hb4 Hb5 48. Fd8 Kf8 49. Hc6 Fc5 50. Fc2 Hc3t** (50. ..Hd6 tisztet vesztelt 51. Fc7t és 52. Fb5: miatt.) **51. Kf3 Hd4:t 52. Hd4:** (Óriási hiba volna 52. Kc3: Hc6:t miatt.) **52. ..Fd4: 53. Fd3 Hg4** (A g gyalogot nem lehetett védeni, mert 54. Fb6 következett volna.) **54. Fg6: Hc5:t 55. Kc4 Hc6 56. Fb6!** (A fordulatokban bővelkedő végjátékot Botvinnik finoman vezeti győzelemre.) **56. ..Fb6:** (Az a gyalog más folytatásokra is meghozza a győzelmet.) **57. ab6: h4 58. Ff5 Kc7 59. Kf4.** Sötét feladata. A h gyalog elhullása két világos szabadgyalog közzül az egyik hamarosan eljut a nyolcadik sorba.

Asztalos Lajos

MARÓCZY GÉZA

1870—1951

Maróczy Géza — minden idők legnagyobb magyar sakkozója — május 28-án, 82. életévében meghalt.

Kivételes sakkpályafutása ragyogó, felejthetetlen, győzelmek sorozata. Tehetségével és akaraterével harcolta ki győzelmeit és csak a kapitalizmus rendszere akadályozta meg, hogy kivételes képessége a maga teljességében kibontakozzék.

★

Maróczy Géza 1870-ben született Szegeden. 15 éves korában tanult meg sakkozni. Hastingsben 1895-ben a főtornán aratott győzelmével szerezte meg a mesteri címet és ott helyben, azonnal és elsőként kapott meghívást a következő évben megrendezésre kerülő nürnbergi nemzetközi nagy mesterversenyre.

A nemzetközi sakkaréna ezzel megnyílt előtte, most már csak a krajcárokat kellett gondosan az élére raknia, hogy a nürnbergi versenyre az utazás és ellátás költségeit összegyűjtse és kilincselni volt kénytelen, hogy szabadságát a verseny időpontjára megkaphassa.

A nürnbergi nagyversenyen Lasker Emánuel — akkori világbajnok — mögött a győzelemnek is beeillő második helyet foglalta el, s megelőzte korának legjelentősebb mestereit. A kiváló eredményt ragyogó győzelmek követték, 1900-tól 1908-ig, ahol csak megjelenik, majd minden versenyen első. Párizs, München 1900, Monte-Carló 1901 és 1904 Ostende és Barmen, 1905, Karlsbad 1907, Wien 1908, mindmegannyi felejthetetlen, világraszóló állomása a nagy sakkművész pályafutásának. Maróczy Géza elismerten a világ második játékos volt. Mindennek ellenére támogatásban nem részesült és sok

jelentős versenyen nem jelenhetett meg, mivel tudomására hozták, *«nem vennék jó néven a szabadságot illető kérését».*

A hivatalos körök «kincstári» magatartását maga Maróczy jellemzi emlékirataiban, igen nagy mértéktartással a következőképpen:

«Ügyszólván évente győzelemmel tértem haza. Megérkezésemet, minden esetben ünnepélyes ban-

kett követte: befolyásos «nagy» emberek, politikusok, pénzarisztokraták mondták a dicsérő szavakat és nekem csak az maradt emlékezetembe, hogy a vacsora nem került pénzembe.
— Eljén — kiáltották, de azt nem mondták meg miből?»

A szabadságok kieszközlése, a versenyeken való részvétel mind nagyobb akadályokba ütközött. A sakkcsatákban győztes maradt —

öt világrészben visszhangzott a neve —, de a kizsákmányolás rendszerének kérielhetetlen következettségével szemben alul kellett maradnia. Jacht versenyekre, vagy vadászatokra, de sok más miegyéb- re is, «urambátyám» alapon, szabadságot, támogatást könnyű volt szerezni. — de kíméletlenül megakadályozták azt, hogy bárki is kizárólag és csakis a tehetség jogán érvényesüljön. Maróczy Géza 1908-ban visszavonult a verseny-sakkozástól.

Hosszú idő után 1920-ban kezdte meg ismét a versenyzést és nagy művészetének 1923-ban ismét tanújelét adta: a karlsbadi nagymesterversenyen, holtversenyben első lett. Két olimpiai bajnokságon éljántékos volt a világbajnokságot nyert magyar csapatnak.

1932-ben, 62 éves korában még részt vett a magyar bajnokságon, megnyerte a bajnokságot és ezzel egyben búcsút is mondott az egyéni versenyzésnek. Mint versenyző mindig és minden körülmények között példásan sportszerű magatartást tanúsított és ezzel is, szerte a világon osztatlan elismerést érdemelt ki.

Széleskörű és jelentős elméleti értékű irodalmi munkásságot fejtett ki: megnyitásméleti munkái, játszma-gyűjteményei, emlékiratai sorozatosan jelentek meg és közel félévszázadon át tanítómestere volt mindazoknak, akik a sakkozással elméletileg is foglalkoztak.

A felszabadulás után részt kért a szocializmus építésében: tankönyvei átdolgozásával kívánta a haladást szolgálni.

★

A sakkozás minden barátja kegyelettel őrzi a nagy tanítómester emlékét.

Egri Lajos

A SZOVJET ATLÉTIKA

fejődése
számokban

A Szovjet Központi Testnevelési Tudományos és Kutató Intézet összeállításában a közelmúltban jelent meg a szovjet atléták 1950. évi legjobb eredményeinek listája, amely híven mutatja a Szovjetunió férfi és női atlétikájának bámulatos mértékű fejlődését. Ezt a hatalmas fejlődést akkor érthetjük meg igazán, ha visszapillantunk egy kissé a múltba, a szovjet atlétika fejlődésének történetére.

A szovjet kormányzat kezdettől fogva — Lenin útmutatása alapján — hatalmas támogatásban részesítette a testnevelést és a sportot. A különböző sportágak közül nagy gondot fordított az atlétika népszerűsítésére és fejlesztésére. Az évek során egyre szélesebb rétegek ismerték meg és kezdték ünni az atlétikát, amely a cári Oroszországban még csak a gyermekecipőt taposta és a kiváltságosak sportja volt. A cél nem egyes kiemelkedő, de teljesen különálló «nagyságok» nevelése volt és így az első években az eredmények természetesen nemzetközi viszonylatban még szerények voltak. Akadtak azonban már a 20-as évek végén is figyelemreméltó eredmények, pl. Kornjenko 1929-ben 10.7 mp-es kitűnő csúcseredményt állított fel 100 m-en. Igazában azonban a szovjet atlétika a 30-as évek közepén kapcsolódott be az európai és így a nemzetközi atlétika életébe, melyben ettől kezdve — elszigeteltsége ellenére — egyre jelentősebb szerepet játszott. Az 1931-ben bevezetett GTO testnevelési rendszer újabb lökést adott fejlődésének. Az atlétika a Szovjetunióban valóban a tömegek sportja lett és a mennyiségi javulás rövidesen komoly minőségi fejlődést is hozott magával. A tömegekből egymásután tűnik fel a tehetségek, akik azután nemzetközi viszonylatban is egyre jobb eredményeket értek el. A szovjet eredményekről érkező híreket a

világ haladószellemű sportolói egyre nagyobb érdeklődéssel figyelték.

A 30-as évek közepén két nagyszerű szovjet rúdugró: Nikolaj Ozolin és Gavril Rajevszkij küzdelméből az akkori európai rúdugrók által meg sem közelített eredmények születtek. 1935-ben Rajevszkij 418 cm-t ugrott. 1936-ban Ozolin 419.5 cm-rel visszahódította tőle a csúcsot és további négy éven keresztül állt az európai ranglista élén, miközben az Európa-csúcsot 1939-ben 430 cm-re javította. Rajevszkij 423 cm-es, V. Djaekov 420 cm-es eredményt ért ezalatt az idő alatt. De kiváló eredmények születtek ezekben az években más számokban is. Robert Ljulkó 21.6 mp-re javította 1936-ban a 200 m-es és 48.6 mp-re 1934-ben a 400 m-es szovjet csúcsot, Szerafim Znamenszkij 14:38.2-öt futott 5000 m-en, ugyanő 30:44.8-at, öccse Georgij pedig 30:45.8-at 10.000 m-en, Ljahov 1936-ban 49.76-ra, majd 1939-ben 50.74 m-re javította a szovjet diszkoszvetőcsúcsot.

Hatalmas fejlődésnek indult a szovjet női atlétika is. Galina Turrova már 1934-ben 580 cm-es kitűnő távolugrócsúcsot ért el, Mariia Samanova 1936-ban 12.2 mp alatt futotta a 100 m-t, Jevgenija Szeszenova, a későbbi Európa-bajnoknő 25.2 mp alatt a 200 m-t. A szovjet női atlétika első nagy alakja Nina Dumbadze volt. 1937-ben 45.78 m-es kiváló eredményt ért el diszkoszvetésben, 1938-ban 47.33 m-rel a világranglista második helyére került, 1939-ben pedig 49.11 és 49.54 m-es dobásokkal két ízben is megjavította a világcúcsot!

A 30-as évek végén, a második világháború kilörésének idején az atlétika a Szovjetunióban már az egyik legelterjedtebb és legnépszerűbb sportág volt. A versenyzők és a versenyek száma rohamosan növekedett, 1940-ben szinte hetenként dőlt meg egy-egy csúcseredmény.

Az eredmények rohamosan javultak, csaknem minden számban csúcscsúcsok születtek. A széles alapokat mutatja, hogy ebben az évben pl. 42-en futottak 100 m-en 11 mp-t, vagy jobbat, 5000 m-en 65-en értek el 16 percen belül eredményt, diszkoszvetésben pedig 58-an dobtak 40 m-en felül.

1941 júniusában a náci Németország támadása megakadályozta a további hatalmas fejlődést. A Nagy Honvédó Háború alatt a szovjet atléták példás hősiességgel harcoltak az első vonalakban a fasiszta támadók ellen, s állták meg a helyüket a front mögött a gyárakban és üzemekben. Az atlétika azonban ezekben az években sem halt meg, a hátszágban rendszeresen rendeztek versenyeket és a szovjet atléták, ha beosztásuk megengedte, szorgalmasan edztek, s néhány kiváló eredményt értek el. Így pl. 1942 őszén Feodoszj Vanin főhadnagy 10.000 m-en 30:35.2 mp-es, 20 km-en pedig 1:03.51 mp-es kitűnő szovjet csúcsot ért el. A következő évben Jevdokija Vasziljeva 800 m-en 2:12 mp-re javította a 800 m-es női világcúcsot. Nina Dumbadze pedig 48.77-et dobott diszkosszal.

1941-ben és 1942-ben nem rendezték meg az összszövetségi bajnokságot, 1943-ban azonban már igen sok verseny került sorra a Kaukázuson és Uralon túli területeken. Közép-Ázsiában és Szibériában, ősszel pedig Gorkijban újra megrendezték az összszövetségi bajnokságot. 1944-ben a fasiszta hadseregeket fokozatosan kiszorították a Szovjetunió területéről, az atlétikai élet egyre több helyen indult meg és az eredmények is javultak. Míg 1942-ben 6, 1943-ban pedig 14, addig 1944-ben már összesen 22 szovjet csúcseredményt állítottak fel. Ezek között volt Nina Dumbadze 49.88 m-es világcúcsa is.

1945 májusában a diadalmas Vörös Hadsereg saját otthonában

kényszerítette megadásra a náci fenevadat, majd beavatkozása véget vetett a távolkeleti háborúnak is. Megindult a békés, alkotó munka és az atlétika is a rendes kerékvágásba került. 1945 során a versenyek és a versenyzők száma már csaknem elérte a háború előtti színvonalat. Számos kiváló eredmény és csúcseredmény született, ezek közül kiemelkedett Tatjana Szevrjukova súlylökő (14.89) és Ljudmilla Anokina gerelyhajító (48.39 m) világcúcisa. Az ősszel Kievdben megrendezett összszövetségi bajnokság 758 atléta részvételével kitűnő eredményeket hozott.

A következő két év alatt a szovjet atlétika gyors ütemben pótolta a háború okozta veszteséget. Újabb tömegeket kapcsoltak be az atlétika vérkeringésébe, felkarolták és újra fejlődésnek indították az atlétikát a háború által legtöbbet sújtott köztársaságokban, Ukrajnában, Fehér-Oroszországban és a balti államokban. A szovjet sporttudomány minden eszközével ismét a fejlődés szolgálatába állt. 1948-ban az eredmények már elérték, sőt sok számban túlszárnyalták a háború előtti színvonalat és így következett be azután az a hatalmas fejlődés, amelyet 1941-ben a háború kitörése csak néhány évre késleltetett, de megakadályozni nem tudott. Így lett azután 1950 a szovjet atlétika eddigi legsikeresebb éve.

A szovjet atlétanők már a háború végén biztosították a világegyetemes elsőséget. Az utolsó évek európai és világranglistáin minden számban nagy többségben szerepeltek a szovjet atlétanők, főlényük a dobószámokban egyenesen lenyűgöző. A férfi eredmények fejlődését bizonyítják az 1940 és 1950 közötti évek európai ranglistái.

1940-ben tizenkétszer (közte kétszer az első helyen), 1941-ben ötször (egyszer az első helyen), 1942-ben kétszer, 1943-ban négyszer, 1944-ben tizenötször (háromszor az első helyen), 1945-ben tizenhatszor (háromszor az első helyen), 1946-ban tizenkétszer (egyszer az első helyen), 1947-ben tizennégyszer (kétszer az első helyen), 1948-ban huszonhatszor (ötször az első helyen), 1949-ben ugyancsak huszonhatszor (ötször az első helyen), végül 1950-ben negyvenhatszor (négyyszer az első helyen) szerepelt szovjet atléta az egyéni olimpiai számok alapján (a szovjet atléták legnagyobb fölényét mutató marathoni futás és gyaloglás kivételével) összeállított «10—10 legjobb európai

atléta» listáján. 1950-ben a Szovjetunió megnyerte az Európa-bajnokság pontversenyét és a férfi atlétika is megszerezte az európai elsőséget.

A fejlődést leghívebben az álla-

gok mutatják. Az alábbiakban az egyes számokban az utolsó békeévben, 1940-ben, a háború követő 1945-ös idényben, végül az utolsó három évben elért tizes átlagokat hasonlítottuk össze:

Férfiak	1940	1945	1948	1949	1950
100 m	10.75	10.95	10.69	10.64	10.58
200 m	22.39	22.60	22.30	21.97	21.72
400 m	50.24	50.92	50.04	49.57	49.35
800 m	1:55.30	1:55.40	1:55.70	1:54.79	1:53.37
1500 m	4:00.50	3:58.40	3:59.70	3:58.44	3:55.52
5000 m	15:05.50	15:09.20	14:53.00	14:46.38	14:38.76
10.000 m	32:03.50	32:25.00	31:48.80	31:22.78	30:43.26
110 m gát	15.22	15.70	14.95	14.91	14.98
400 m gát	—	—	56.10	54.51	54.87
3000 m akadály	9:39.90	9:43.50	9:20.90	9:25.38	9:23.86
Magasugrás	186.5	184.2	189.7	189.1	189.1
Távolugrás	714	694	701	701.8	710.2
Rúdugrás	401	382	394	405.6	407.3
Hármasugrás	14.40	14.01	14.31	14.43	14.79
Súlylökés	14.17	14.09	14.83	15.01	15.43
Diszkoszvetés	45.12	44.10	46.43	46.40	47.17
Gerelyhajítás	61.95	59.73	63.49	65.86	67.49
Kalapácsvetés	49.39	45.11	50.81	51.61	52.55
Tízpróba	—	—	6.461	6.719	6.750
Nők					
100 m	12.47	12.41	12.17	12.14	12.18
200 m	26.17	25.95	25.65	25.50	25.14
400 m	59.97	60.66	58.70	58.57	57.86
800 m	2:18.30	2:20.10	2:17.70	2:17.07	2:15.81
80 m gát	12.31	12.01	11.79	11.67	11.58
Magasugrás	150.5	151.1	154.8	155.4	158.1
Távolugrás	539.9	540.3	563.5	563.3	563.4
Súlylökés	12.39	12.37	13.21	13.52	13.58
Diszkoszvetés	39.39	40.86	43.43	44.28	45.30
Gerelyhajítás	40.85	41.55	45.36	46.08	47.18

Hogy milyen nagy gonddal karolták fel és milyen sikeresen fejlesztették a kiváló szovjet szakemberek az új, szűk keresztmetszetű vesényszámokat, arra álljon itt néhány példa. 400 m-en pl. 1945-ig, a háború befejezéséig mindössze négy szovjet futó ért el 50 mp-en belüli eredményt, 1945 és 1950 között már 10 futó futott 50 mp-en belül. A 400 m-es gátfutás a múltban aránylag népszerűtlen szám volt, nem mindig szerepelt az összszövetségi bajnokság műsorán sem. 1945-ben a szovjet csúcs csak 551.1 mp volt ebben a számban. Az utolsó öt év alatt a szovjet 400-as gátfutók Európa legjobbjai közé kerültek, tizen érték el ennél az eredménynél jobbat, hárman közülük pedig 53 mp-en belül futottak. De ugyanígy vehetünk példát az ügyességi számok közül is. 1945-ig például a 15

m-en felüli szovjet súlylökők száma összesen hat volt, azóta Lipp több ízben javította meg az Európa-csúcsot és 1950-ben két szovjet súlylökő ért el 16 m-en felüli, további hat pedig 15 m-en felülj eredményt!

A tízpróba, — amelynek követelményei nagyszerűen megfelelnek a sokoldalúan képzett, testileg nagyszerűen fejlett szovjet atlétáknak — száma: 1950-ben öt szovjet tízpróbas ért el 7000 ponton felüli eredményt! Ezzel eddig még egyetlen más európai ország sem dicsekedhetett.

A szovjet atlétika fejlődésének példája, a tudományos módszerek, a szakemberek munkája gazdag tapasztalatokat nyújt és nagy segítséget jelent a magyar atlétika számára is.

A dobóatléták bemelegítése

A verseny előtti bemelegítés minden sportágban szükséges, az atlétikában is. De a helytelen bemelegítés a sportoló eredményét nagyban leronthatja. A bemelegítés célja, hogy a szervezetet előkészítse arra, hogy teljesítő-képességét a verseny pillanatában a lehetőség határáig fokozza.

A súlyatléta bemelegítője két részből áll: egy általános részből (futás, tornagyakorlatok) és egy különleges részből, amelyet súllyal kell végeznie, avagy — általában dobó sportról lévén szó — diszkosszal, gerellyel, vagy kalapáccsal. Vagyis azzal a sporteszközzel, amivel az atléta versenyez.

Nagy versenyeken a versenyzőket egyenesen a dobóhelyhez viszik, ahol tilos a bemelegítés. Ezért a bemelegítést 10—15 perccel előbb a pálya kijelölt helyén kell végezni. A túl korai bemelegítés veszít a hatásából. A nagy eredmények elérését akadályozza a versenyzők kezdési időpontjának késleltetése. A túl korai (20—30 perccel előbb történő) bemelegítés szinte teljes bizonyossággal lerontja a sportoló teljesítményét.

A bemelegítés első, általános részét úgy kell elvégezni, mint bármilyen más edzésen. Kezdetnek fussunk 300—600 métert, könnyen, bemelegítő mozgással, ugrásokkal és gyorsításokkal. Különleges figyelmet kell szentelni azoknak az izomcsoportoknak előkészítésére, amelyekre a dobómozdulat következtében a legnagyobb erő kifejtés vár. Minden mozdulatot könnyedén, lazán kell elvégezni. Többször meg kell ismételnünk a mozdulatokat, az erő kifejtés fokozatos növelésével.

Sok dobóatléta az általános bemelegítés során a túlzás hibájába esik. Egyesek a dobóeszközzel melegítenek be, mások — fordítva — olyan mozdulatokat végeznek, amelyek minél bonyolultabbak és a versenyben nem fordulnak elő. Ezeket ki kell kerülni.

A bemelegítés általános részét befejezve, az atléta pihenjen két-három perccel. Ezt az időt a dobók rendszerint arra használják fel, hogy kicseréljék a cipőjüket.

A verseny előtt 15—20 perccel kell megkezdni a spe-

ciális bemelegítést, amelynek időtartama a versenyző sportágától függ. Így például a súlylökőknek több bemelegítési idő szükséges, mint a diszkoszvetőknek.

A súlydobás bemelegítését a kéznek a súlyhoz való szoktatását célzó gyakorlatokkal kell kezdeni. Ezután 5—8 dobás következik álló helyből, vagy menetből. A bemelegítő dobást könnyedén kell végezni, nem teljes erőből, főleg a dobás tökéletességére kell törekedni. Azután meg kell kezdeni a lendületből való dobást. Mielőtt az első dobást elvégeznénk, pár (2—3) mozdulatot csinálunk súly nélkül. Ezeknek a mozdulatoknak (gyakorlatoknak) lényege a legutóbbi edzéseken tanulmányozott mozdulatok elemeinek a kidomborítása. A lendületből való dobásokat szintén csak félerőből kell végezni, csak a mozgást figyelve, nem pedig az eredményt. Összesen 5—8 dobást kell végezni, az erő kifejtés szigorú adagolásával, a nélkül, hogy akár az utolsó bemelegítő dobást is teljes

erőből végeznénk. A bemelegítést kb. 5 perccel a verseny megkezdése előtt kell abbahagyni.

A háralléví idő alatt az atléta jó melegítőbe öltözve sétáljon a dobási hely mellett és igyekezzék összpontosítani a versenyre.

A diszkosszal való bemelegítés a dobások számában különbözik az előbbtől. Négyhat könnyű dobást kell végezni helyből, vagy egy negyed fordulattal, ahogyan azt az atléta már megszokta. Azután 3—4 dobást teljes fordással kell végezni, ugyanazon jellegzetesség alapján, mint a súlydobó.

A kalapácsvetőnek 2—3 dobást kell végeznie, egyszeri fordulattal, hogy érezhető legyen a végső erő kifejtés. Ugyanennyi dobást kell végezni teljes fordulatszámmal is.

Különleges figyelmet kell szentelni a gerelyvetésnek. Itt végzetesen veszélyes a dobások számával való visszaélés, valamint a dobás erejével való visszaélés.

A súly-, diszkosz- és kala-

pácsvető minden bemelegítő dobást a szabályos körből végezzen, vagy ha ez nem lehetséges, akkor jelöljön ki magának megfelelő kört a fűvön.

A dobások száma nem meghatározott, hanem változtatható különböző egyéni sajátosságok és feltételek szerint.

Az edzések nyomán a versenyzőknek ki kell kísérleteznie, hogy kb. hány dobás szükséges ahhoz, hogy képességeinek legmagasabb fokát elérje. Figyelembe kell azonban venni, hogy a versenyeken a felidézett ideges feszültségi állapot következtében ehhez a legmagasabb fokhoz rendszerint hamarabb elérkezik. Általános szabálynak tekinthető az, hogy nagyon káros a bemelegítő dobásokat túlzásba vinni.

Ezek a módszerek, amiket itt ismertetünk, természetesen megváltoztathatók, ha pl. bizonyos előre nem látott körülmények jönnek közbe (hatalasztás, késés stb.). A hivatalos dobások közötti szünetben az atléták ugrálva, nem fárasztó, könnyű mozgással tartják magukat bemelegítve.

Ha az első próbálkozás technikailag szempontból sikerült és a sportoló elérte a várt eredményt, akkor az egyes próbálkozások közti szünetben nem kell a súlyt kézbe venni. Ha azonban az első dobást rosszul hajtottuk végre, vagy pedig annak eredménye nem kielégítő és a sportoló úgy érzi, hogy nincs kellőképpen bemelegítve, még csinálhat 2—3 bemelegítő dobást (a verseny dobásai közötti szünetben).

Abban az esetben, ha az elődöntő utáni szünet miatt a döntő túl hosszúra nyúlik, a dobónak vigyázni kell, hogy a bemelegítés által magába szedett meleget megtartsa.

Abban az esetben, ha a verseny reggel van, vagy olvankor, amikor hőmérsékleti különbségek állnak be, a bemelegítés általános részét meg kell hosszabbítani (futás, tornagyakorlatok).

A bemelegítésnél viselt öltözet a külső hőmérséklettől függ. Nincs szükség semmi különleges öltözékre, vagy valami vas'ag melegítőre, mert az csak akadályozza a jó légzést és izzadást okoz.

Össze! hidegebb időben ajánlatos kesztyűt húzni.

IGY DOB H. LIPP.

A párizsi kosárlabda EB.

(A párizsi kosárlabda EB-re kiküldött magyar megfigyelők gazdag tapasztalatokkal tértek haza. Az alábbiakban közöljük kivonatolva Eszéki Rezső állami edző észrevételeinek egy részét, mégpedig a taktikára vonatkozó megfigyeléseit és jegyzeteit.)

Az 1951. évi kosárlabda Európa-bajnokság, amely május 3-tól 12-ig Párizsban került lebonyolításra, az idei év egyik legnagyobb jelentőségű kosárlabda eseménye volt. A mérkőzéseket a Palais de Sport-ban rendezték, amelynek befogadóképessége mintegy 20–25.000 ember. A középdöntő és döntő mérkőzéseket 15–20.000 ember nézte végig. A technikai megoldások jól sikerültek: üvegpálánk, azonkívül két peremutató villanyóra és két eredményhirdető tábla biztosította, hogy a közönség minden oldalról láthatja a mérkőzés minden részletét, tudta az eredményt és a hátralévő időt. A csapatok ABC sorrendben vonultak fel. A felvonulás jól sikerült. A legszebben és legfigyelmesebben a Szovjetunió csapata vonult fel.

A francia közönség hatalmas tappsal fogadta a szovjet csapatot. A Szovjetunió részvétele és megjelenése minden tekintetben hatalmas mértékben emelte az EB színvonalát. A szovjet csapat magasán kiemelkedett az EB mezőnyéből, nemcsak tudásával, hanem fegyelmével, kollektív és bajtársias viselkedésével is. A szovjet csapaton kívül fegyelem és kollektív viselkedés tekintetében a csehszlovákok és bolgárok mutattak jó példát.

A felvonuláson a csapatokban jó magasságú és szemmel láthatólag jó mozgású fiatal erők vonultak fel. Már akkor lehetett látni, hogy nagy küzdelmek és izgalmas mérkőzések előtt állunk.

Várakozásunkban nem is csalódtunk, mert sok nagyon szép, izgalmas mérkőzést lát-

tattunk. Legjobban megragadták figyelmünket a következők:

1. a mérkőzések hatalmas irama,

2. az egyéni játékról a kollektív csapatjátékra való átérés,

3. a taktikai felkészültség magas foka,

4. a hozzáértés fokozódása, amit az is jelezett, hogy a mérkőzéseken sokan készítették feljegyzéseket.

A helyezések kialakulását a csapatok pozíció-momentumainak összessége szabta meg. (Erőnlét). Taktika: gyors indítás, különféle támadások helyes és sikeres végrehajtása, zóna elleni támadások helyes és sikeres végrehajtása, védekezési formák helyes és jó alkalmazása. Technika: labdakezelések, labdaleadások, labdalezedések, kosárradobási százalékok, személyi dobási százalékok.)

Ezúttal a döntő tényezők közül a taktikai tanulságokat fogom ismertetni.

Az 1947-es prágai EB óta hatalmas fejlődés mutatkozik taktikai téren. Majdnem minden részvevő csapat, de az első tíz csapat mind tervszerűen játszott. Ezek között a csapatok között elvi vonatkozásban nem mutatkozott különbség, mert mindegyik azonos évi elgondolásban játszott. A labda megszerzése után mindenképp előtérbe gyorsan indítottak és gyors lerohanással igyekeztek kosarat elérni. A gyors indítástól csak két esetben tekintettek el a csapatok. Egyrészt akkor, ha ezt taktikából — saját előnyük megtartása végett — szükségesnek tartották, másrészt pedig akkor, ha az ellenfél a gyors indítás lehetőségét azonnal megakadályozta.

Ha a gyors lerohanásból nem sikerült kosarat elérniök, akkor kihasználva a gyors lerohanás adta helyzeti előnyt és lendületet, gyors labdadoztatásokkal, egyéni képességek latvetésével és egyes játékosok segítségével (elzárással) igyekeztek kosarat elérni. Ha ez így nem sikerült, akkor az egyes csa-

patok különféle mozgó és folyamatos elzárásokat hajtottak végre, mindaddig, míg vagy kosár alá nem tudták bevinni a labdát, vagy megfelelő dobóhelyzetet nem tudtak teremteni maguknak.

Csak a taktika gyakorlati végrehajtásában mutatkoztak különbségek egyes csapatok között és pedig a játékosok egyéni képessége, a játékosok testi felépítése és egyéni adottságaik révén. A helyes taktika alkalmazása döntően befolyásolta a mérkőzések kialakulását. Eppen ezért egyes csapatok a saját hiányosságukat, saját gyengeségüket és az ellenfél erőnyeit és adottságait a helyes taktika alkalmazásával igyekeztek ellensúlyozni. Ez tette lehetővé, hogy a Szovjetunió csapatát kivéve a többi csapat egyforma erőt tudott képviselni. Például a hetedik helyezett bolgár csapat legyőzte a második helyezett csehszlovák együttest. A hatodik helyezett török legyőzte a harmadik franciát. A nyolcadik helyezett görög csapat egy darabig jól helyt állt a szovjet bajnok csapattal szemben és döntetlenül végzett a második helyezett csehszlovák csapattal. (Csak a hosszabbításban kaptak ki). A hetedik helyezett bolgár 20:1-re vezettek a harmadik helyezett franciák ellen és csak három pontkülönbséggel, saját hibáik miatt veszítették el a mérkőzést. A negyedik helyezett bolgárok a harmadik helyezett franciák ellen hét pontos előnyt adtak le a II. féléő végén.

GYORS INDÍTÁS

Minden csapat igyekezett gyorsan indítani, ez azonban nem mindig sikerült, mert a csapatok erre megfelelően felkészültek és ügyeltek, hogy ne tudják őket lerohanani. Azoknak a csapatoknak sikerült több gyors indítást végrehajtaniok, amelyeknek játékosai:

1. kifogástalan erőnlétben voltak és két féléőn keresztül, minden fáradtság és len-

dületük megtörése nélkül tudták végrehajtani támadásaikat,

2. megvolt a megfelelő gyorsaságuk, mert ez nagy mértékben befolyásolta a gyors indítás sikeres végrehajtását,

3. megfelelő gyors volt a labdakezelésük és képesek voltak minden labdát rohanás közben átvenni és átadni, úgy, hogy a lendületük, sebességük nem tört meg,

4. játékosaik rendelkeztek megfelelő helyzetfelismeréssel, ami szintén befolyásolta a gyors indítás eredményességét,

5. megvolt bennük a gyors indítási készség is.

A Szovjetunió csapata nagy fölényt harcolt ki ezen a téren is a többi csapattal szemben. Nemcsak azért, mert a fentemlített tulajdonságok birtokában volt, hanem mert ezenkívül még más jó tulajdonságokkal is rendelkezett, s igyekezett a gyors indításokat tervszerűen és tudatosan végrehajtani. A gyors indítás sikeres végrehajtását a csapatokban megmutató nagy összeszokottság is elősegítette.

A SZOVJETUNIO CSAPATÁNAK GYORS INDÍTÁSAI

A Szovjetunió csapata gyors indításait tervszerűen készítette elő. Csapatán belül meghatározta minden egyes játékosának feladatát. Megszabta a labdavesztőnek a két átvevőnek és a két futó játékosnak a szerepkörét és feladatát. Támadásuk közben a helyzetnek megfelelően tökéletesen alkalmazták a hosszú- és rövid-leadásos lerohanásokat. A gyors indításnak három változatát használták.

1. Ha az ellenfelük két középjátékos támadási rendszerben játszott: akkor az ellenfél két középjátékosát a 9-es számú Konyev és a 10-es számú Korkija fogta, s így ezek kerültek a kosár alá. A 19-es Lagunavicsusz az ellenfélnek a bedobójátékosát, a 14-es Butautasz és a 6-os számú Liszov az ellenfél két

hátvédjét fogja. Ebben a felállásban a Konyev és Korkija közül az egyik mindig a labdaseszedő, a másik és Lagunavicsusz a két labdaátvevő, Liszov és Butautasz pedig a futó játékos. Altalában mindig Konyev volt a labdaseszedő és ő indította el a támadást, vagy egyből (nem ütötte le földre, mint ahogy azt nálunk tapasztalhatjuk), hosszú leadással, vagy az átvevőn keresztül rövid leadásokkal. Abban a pillanatban, mikor az előlövő két játékos, Liszov és Butautasz látta, hogy Konyev megszerezte a lepattanó labdát, a pálya széle felé indulva teljes lendülettel és robbanékonyan tört az ellenfél kosára felé s valamelyikük megkapta a labdát Konyevtől.

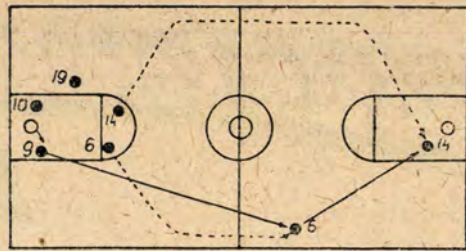
Akár Korkija, akár Konyev szedte le a labdát, igyekezett félkézzel jó ütemben továbbadni, vagy erős labdadással, vagy ejtett dobással, ahogy azt a helyzet megkívánta, mégpedig a hatos számú Liszovnak, aki a teljes lendülettel futó Butautasznak adta tovább. Bár mindenki tudta, hogy Butautasz fogja megkapni a labdát, mégsem tudták ebben megakadályozni, mert hatalmas lendülettel futott átlós irányban Liszov felé és jobbkézre kapva a labdát, horog-dobással küldte kosárra. (1. ábra.)

2. Egy leszedő, két átvevő, és egy futó. Ha Konyev szedte le a labdát, Lagunavicsusz eléje futott és mozgásban vette át tőle a labdát. Továbbította a pálya szélén futó Liszovnak, aki egyből adta a labdát a kosár alá átlós irányban futó Butautasznak.

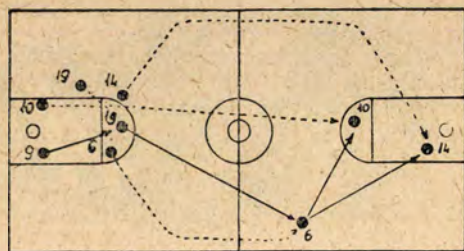
Miután Konyev leszedte a labdát, Lagunavicsusz futásban megkapta, majd futásban Liszov kapta, Liszov pedig Butautasz. — közben Lagunavicsusz háta mögött teljes lendülettel tört a kosár felé Korkija, hogy esetleg ő kaphassa meg a labdát Butautasztól. (2. ábra.)

Ennek a támadásnak további változata, hogy Liszov, miután Butautasznak továbbította a labdát, befut a kosár felé. Így megkaphatja a labdát Butautasztól s vagy kosárra dobja, vagy pedig a hátulról befutó Korkijának adja. (3. ábra.)

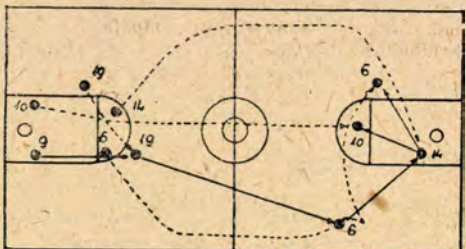
Altalánosságban a két magas játékos, Konyev és Korkija közül egyik a leszedő, a másik pedig vagy át-

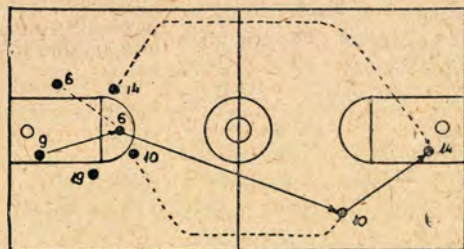
1. ábra

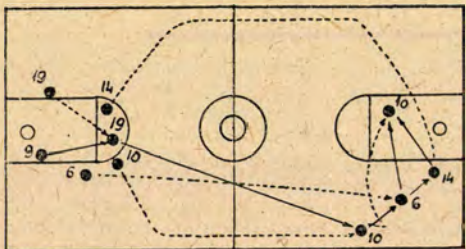
2. ábra

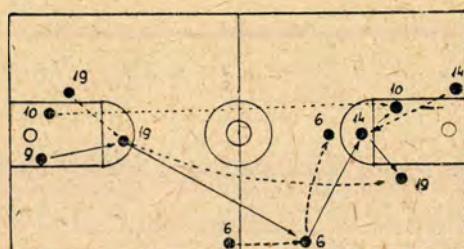
3. ábra

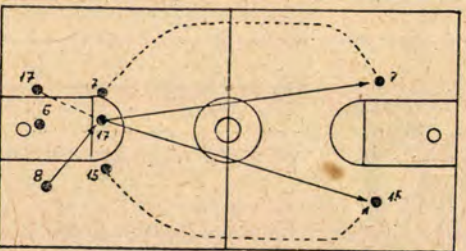
4. ábra

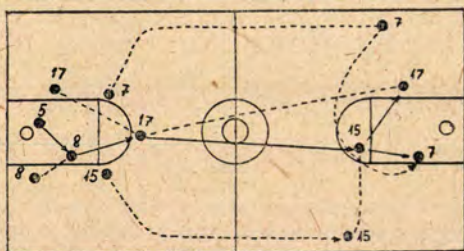
5. ábra

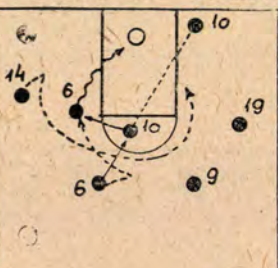
6. ábra

7. ábra

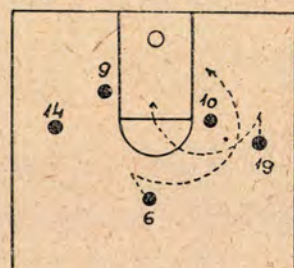
8. ábra

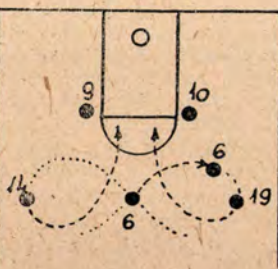
9. ábra

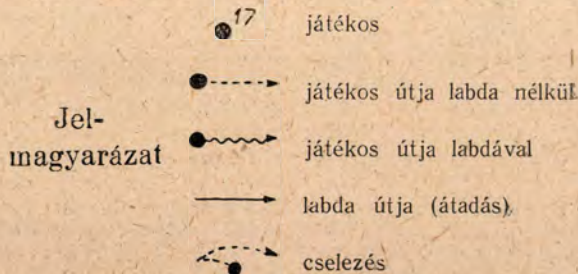
10. ábra

11. ábra

12. ábra

vevő, vagy a kosár felé futó. Lagunavicsusz helyezkedik a két magas játékos közelébe, tehát ő az átvevő és egyúttal elzáró (elzárja a kosár felé futó hátsó játékost, Korkiját.) A két elől levő játékos közül a közelebb álló vagy átvevő, vagy futó, a másik pedig a futó és végrehajtó. A lepattanó labdáért a két futó és a hátulról felfutó küzd. (Butautasz, Liszov, Korkija.)

3. Ha az ellenfél egy középjátékos támadási rendszerben játszik. Az ellenfél középjátékosát minden esetben Konyev fogta. Az ellenfél két bedobóját Lagunavicsusz és Liszov, a két háttvédjét pedig Butautasz és Korkija fogta. Ebben az összetételben majdnem minden labdát Konyev szedte le és azonnal indított.

Ha Konyev leszedte a labdát, az eléje futó Liszovnak adta. Közben az elől levő két játékos, Butautasz és Korkija a pálya széle felé futva teljes lendülettel a kosár felé. Liszov mozgásban átadja Korkijának, aki átlós frányban teljes lendülettel a kosár felé futó Butautasznak adta a labdát. (4. ábra.)

Konyev leszedte a labdát s az eléje futó Lagunavicsusznak adja. Ez az előbbi ábra szerint futó Korkijának adja, Korkija továbbítja Butautasznak és ő maga a labda leadása után a kosár felé tör. Liszov hátulról teljes lendülettel rohan szintén a kosár felé, Korkija háta mögött elfutva. (5. ábra.)

Konyev leszedte a labdát. Minden játékos azonnal a pálya széle felé húzódva fut az ellenfél kosára felé. Mindenki leadást vár Konyevtől, ő pedig labdavezetéssel megindul az ellenfél kosara felé és labdavezetéssel kosarat ér el.

Általában véve ebben az összetételben mindig Konyev volt a labdaveszedő, Liszov és Lagunavicsusz a két átvevő. Közülük az egyik volt a felfutó is, mégpedig inkább Liszov, Butautasz és Korkija a két futó, s közülük az egyik a végrehajtó. Ez inkább Butautasz volt. A lepattanó labdáért itt is hárman küzdöttek, a két futó, Butautasz és Korkija, valamint az egyik lefutó, Liszov.

4. Személyi dobásoknál a kosár alatt Konyev és Korkija állt. Korkijától nem messze Lagunavicsusz, Liszov a felezővonal és az oldalvonal sarkán, Butautasz az ellenfél térfelén a bünetvonal és az

alpvonal sarkán helyezkedett. Konyev leszedi a labdát, továbbadja az eléje futó Lagunavicsusznak, az továbbítja a mozgásban lévő Liszovnak, Liszov pedig odaadja a labdát Butautasznak, aki vagy a kosár alatt átfut, vagy a 4 méteresre kifut. Liszov a labda átadása után a 4 méteres felé tör. Lagunavicsusz a labda átadása után Liszov háta mögött rohan a kosár felé, Korkij pedig hátulról a Lagunavicsusz háta mögötti tör teljes lendülettel a kosár felé. (6. ábra.)

CSEHSZLOVÁKOK GYORS INDÍTASAI

A csehszlovák csapat zónavédekezésből indította el gyors támadásait. Egyfajta gyors indítási formát használt. Ha a három magas játékos (Matusek, Skerik és Mrazek) közül Matusek és Mrazek szedte le a labdát, akkor azok megpróbálták vagy hosszú leadásból egyből indítani az elől lévő két dobót (Kozák, Sip) vagy pedig, ha Matusek szedte le a labdát, akkor Mrazek közép felé futva mozgásban vette át a labdát, és az elől lévő bedobók valamelyikének adta le. Ha pedig Mrazek szedte le a labdát, akkor Matusek hajtotta végre ugyanezt az akciót. (7. ábra. Mrazek 17, Skerik 5, Matusek 8, Kozák 7, Sip 15, Nebukla 18.)

Ha egyikük sem tudta egyből kiugratni a bedobókat hosszú leadással, akkor az egyik bedobó röviden kapta a labdát, ő lett az átvevő és ő ugratta ki az átlós frányba kosár felé futó másik beütőt.

Amennyiben Skerik leszedte a labdát, tőle megkapta a mozgásban lévő Matusek, aki a közép felé futó Mrazeknek adta le. Mrazek vagy kosárra tört labdavezetéssel vagy pedig kiugratva a két bedobót.

Ugyanígy, mint az előbbi, csak az egyik előllevő bedobó, a 15-ös befut a 4 méteresre s megkapja a labdát Mrazektől. A másik bedobó cselezés után elfut előtte és kosárra tör. Mrazek pedig az előtte elfutó bedobó háta mögötti tör kosárra. A labdát vagy az elfutó bedobó Kozák, vagy Mrazek kapja. (8. ábra.)

A TOBBI CSAPAT

A többi csapatok gyors támadásait az adott helyzetnek megfelelően igyekeztek végrehajtani, minden különösebb elgondolás nélkül. Világosan észre lehetett ven-

ni, hogy egyes csapatok gyorsan, robbanékonan indítottak és eredményt még sem értek el minden esetben. Azért nem, mert nem a legmegfelelőbb helyre adták a labdát, nem volt jó a helyzetfelismerő készségük, s így a kifejtett erő, energia kárba veszett, nem használták fel gazdaságosan és észszerűen. A játékok labdatechnikája a gyors támadások végrehajtásában nagyon ki-

Szovjetunió csapata:

CsR ellen	54 támadásból	16 alkalommal	30%
CsR ellen	63 „	20 „	32%
Bolgárok ellen	77 „	30 „	40%
O'aszok ellen	57 „	18 „	32%
Görögök ellen	66 „	32 „	49%
Összesen:	317 támadásból	116 alkalommal	36.6%
Átlag:	63 „	23 „	„

Csehszlovákia csapata:

Szovjet ellen	55 támadásból	12 alkalommal	22%
Szovjet ellen	61 „	25 „	26%
Görögök ellen	55 „	10 „	18%
O'aszok ellen	65 „	20 „	31%
Összesen:	236 támadásból	67 alkalommal	29%
Átlag:	59 „	17 „	„

Francia csapat:

Bolgárok ellen	63 támadásból	15 alkalommal	
Törökök ellen	64 „	16 „	
O'aszok ellen	73 „	20 „	
Belgák ellen	71 „	15 „	
Összesen:	271 támadásból	66 alkalommal	24%
Átlag:	68 „	16 „	„

Bolgár csapat:

Szovjet ellen	75 támadásból	11 alkalommal	
Franciák ellen	62 „	13 „	
Belgák ellen	69 „	22 „	
Összesen:	206 támadásból	46 alkalommal	22%
Átlag:	69 „	15 „	„

5-8-ig helyezett csapatok támadásait 26%-át gyors indítással hajtották végre, amennyiben 65 támadásból 17 alkalommal indítottak gyorsan.

Ha most összehasonlítjuk a csapatokat, akkor láthatjuk, hogy a Szovjetunió csapata mennyivel felette áll a többi csapatnak. Meg kell állapítani azonban, hogy ez az arány az 1949. évi Főiskolai Világbajnokságon sokkal nagyobb volt. A csapatok igyekeztek jól felkészülni a gyorsindításra, de amint a fenti adatokból láthatjuk, nem mindig tudták ezt végrehajtani, mert a többiek is megfelelően védekeztek és felkészültek ellenére. A gyors indítások a támadásoknak egyharmad-egyegyed részét alkották.

Ha a gyors indítást nem sikerült kosárral befejezni, a csapatok különböző tervszerű támadások végrehajtására állottak fel. Ez az átállás né-

elégítő volt. Zökkenőmentesen vették és adták tovább a labdát, még födrepatintva akkor is, ha legnagyobb lendülettel futottak. A gyors indítást a Szovjetunió után a leggyorsabban és zökkenőmentesen a többi csapat közül a belgák hajtották végre, csak nem bírták erőnléttel.

Most pedig nézzük meg, hogy egyes csapatok hogyan hajtották végre gyors indításukat és hányszor.

melykor nagyon sok időt vett igénybe, amely nem volt harmonikus és folyamatos, különösen akkor nem, amikor egyes csapatok ekkor beszéltek meg, hogy melyik támadási rendszert fogják alkalmazni. De amikor aztán támadásaik végrehajtását megkezdték, akkor már gyorsan, átütő erővel, robbanékonan hajtották végre. Ez alól a Szovjetunió csapata a kivétel, mert az átállási időt a legrövidebbre csökkentette, azáltal, mert kihasználta a gyors indítás után adódó helyzeti előnyöket és lehetőségeket. Ezekben nagyon nagy lehetőségek nyílnak, ha ebbe a gyors lendületbe egy-két játékos segítségével beiktatjuk az elzárás egynéhány változatát, úgy, ahogyan azt a Szovjetunió csapata tette. (Lásd a gyors indításnál lévő ábrát.) Ennek a kihasználása folyamatossá, zökkenőmentessé tette az átmenetet a gyors

indítás és az utána következő támadások között.

Ha az előbb vázoltak alapján nem tudtak kosarat elérni, akkor a csapatok áttértek tervszerű támadásaik végrehajtására.

A TERVSZERŰ TÁMADÁSOK

A Szovjetunió csapata a gyors indításba és az utána következő támadásba is vitt tervszerűséget és ezzel érte el kosarainak jelentős hányadát. Csapatának nem is volt szüksége arra, hogy emberember elleni védekezés esetében tervszerű támadásokat hajtsen végre. Nem is árulta el, hogy valójában mit tud ezen a téren, ha komolyan megszorítják. Párizsban két támadási formát játszott a Szovjetunió csapata. Egy középjátékos és két középjátékos intézett támadásokat.

Egy középjátékos támadás:

A 10. sz. játékos kifut a 4 m-es sarkára és a 6. sz. játékostól megkapja a labdát. Abban a pillanatban, amikor a 10. sz. játékos megfogja a labdát, a 14. sz. játékos balra cselezés után elfut a 10. sz. játékos előtt és a kosár felé tör. A 6. sz. játékos pedig jobbra cselezés után a 14. sz. játékos háta mögött futva tör kosár felé. (9. ábra.)

Az alanti támadási formát a szovjet csapat a mérkőzésen nem használta, hanem a féldőben gyakorolta a II. csapat ellen. (10. ábra.)

10. sz. játékos kifut a 4 m-esre, ott megkapja a labdát valamelyik hátrétdől. Abban a pillanatban, amikor a 10. sz. játékos megfogta a labdát, a 19. sz. játékos jobbra cselezés után bal felé fut a 10. sz. játékos előtt. A 9. sz. játékos jobbra cselezés után balra fut a 10. sz. játékos és a 14. sz. játékos között a kosár felé. A 6. sz. játékos balra cselezés után a 19. sz. és 9. sz. játékosok háta mögött jobbra való futással kosár felé tör, és megkaphatja a labdát a 10. sz. játékostól. A 14. sz. játékos pedig az előtte futó 9. sz. játékos háta mögött kosár felé tör és most megkaphatja a labdát a 10. sz. játékostól.

Két középjátékos támadási rendszer:

Ebben a támadási rendszerben a kereszt elzárást és a hármas-nyolcas formát használták, de ezt is keveset, mert nem volt rá szükség.

10. sz. játékosnak beadják a labdát, utána a 19. sz.

játékos jobbra cselezés után balra elfut a 10. sz. játékos előtt kosár felé töréssel. A 6. sz. játékos balra cselezés után a 19. sz. játékos háta mögött kosár felé tör és megkaphatja a labdát. (11. ábra.)

A 9. számú játékos megkapja a labdát, utána a 6. sz. játékos jobbra cselezés után az oldalvonal és a büntetővonal között kosár felé tör. A 14. sz. játékos pedig balra cselezés után a 6. sz. játékos háta mögött a kosár felé tör.

A hármas-nyolcas mozgás közben igyekeztek a kosár felé törni, vagy pedig a 10. és 9. sz. játékosnak beadni a labdát, akik ezt a kosár alatt értékesítették. (12. ábra.)

Ne tévesszen meg bennünket, hogy a Szovjetunió csapata keveset alkalmazta a különböző támadási formák végrehajtását. A Szovjetunió csapata, ha ember-ember elleni védekezésben megszorították sokkal többre képes, mint amit az EB-n bemutatott. Szükség esetén a legkülönbözőbb támadási formákat tudja végrehajtani. Ezt Szpandarjannak, a Szovjetunió érdemes mesterének 1951. februárban írt cikke is bizonyítja, amelyben 10 oldalon át magyarázza az elzárásos támadás előlvet és szükségességét ábrákkal illusztrálva.

Csehszlovákia támadásai:

A csehszlovák csapat már sokkal jobban rászorult tervszerű támadások végrehajtására. Bizony eléggé kivártak míg a gyors indítás után a különböző támadásaikat elindították. A csapat támadási formáját Mrazek személye szabta meg. A csehszlovákok végig egy középjátékosos támadásokat hajtottak végre.

A francia csapat egy középjátékosos kereszt-elzárást és négyes-nyolcas támadási formákat játszott. Támadásaikba jól iktatták be a csehszlovákokat és a tempózott elfutásokat.

A bolgár csapat kizárólag a két középjátékosos kereszt-elzárás és 3-as, 8-as mozgó támadásokat alkalmazta. A játékosok állandóan egymást blokkolták, egymást segítették a támadásokban.

Az olasz csapat az egy középjátékosos kereszt-elzárás és 4-es, 8-as támadási formát játszott.

A török csapat játszott a legkülönbözőbb és a legtöbb támadási formát. Alkalmazta az egy középjátékosos ke-

reszt-elzárás, két középjátékosos kereszt-elzárás, két középjátékosos 3-as, 8-as, kosár alatti 3-as, 8-as támadási formákat.

A franciák ellen a törökök, mivel vezettek és a francia csapat szorosan fogott embert, sémán véghez tudták vinni támadási formájukat. Sőt megosinálták azt, hogy a bejövő cserejátékos krétával a kezében felrajzolta a pályára azt a támadási formát, amit a csapatnak játszania kellett. Ezt a támadási formát kétszer végre is hajtották a hosszabbításban és ezzel meg is nyerték a mérkőzést.

A belga csapat nagyon mozgékonyan játszott és a gyors indítás után kiegyítően tértek át támadásaikra. Az volt a sajátosságuk, hogy mindig két játékosuk igyekezett összedolgozni és egymást blokkolni. Egycenteres elzárásokat alkalmaztak váltott középjátékos befutásokkal. Amikor pozícióelőnyük volt, a legfürgébb és jól cselező játékosuk futott be középjátékosnak.

Jó ütemben végzett labda-

leadásuk, jó ütemben végrehajtott futásuk és jó ütemben történt elzárások jelezte mezték játékukat.

A görög csapat a két középjátékosos kereszt-elzárás, a két középjátékosos 3-as, 8-as, a kosár alatti 3-as, 8-as támadási formákat játszotta. Nagyon jól szíjjelhúzták a védelmet és így a támadási formájuk megfelelően hatáson volt. Nagyon jól dolgozott össze két középjátékosuk. (Ezeknek a támadásoknak részletes ismertetését a következő számunkban közöljük.)

A támadások akkor mutatkoztak a legeredményesebbnek, ha azokat egészen a kosár alá be tudták vinni. Innét sokkal nagyobb kosárradabási arányt tudtak a csapatok elérni. A szovjet csapat támadásainak majdnem mindegyikét a kosár alá vitte. (Csak a döntő mérkőzésen nem vitték támadásaikat kosár alá a már elfáradó játékosok és ez az eredményességükön rögtön meg is mutatkozott.)

Most nézzük meg, hogy a csapatok hány támadást hajtottak végre lassú kivételben:

Szovjet csapat:

CsR ellen	54 támadásból	38-at	70%
CsR ellen	63 "	43-at	68%
Bolgárok ellen	77 "	47-et	60%
Olaszok ellen	57 "	39-et	68%
Görögök ellen	66 "	34-et	51%
Összesen:	317 támadásból	201-et	63.4%
Átlag:	63 "	40-et	

Csehszlovák csapat:

Szovjet ellen	55 támadásból	43-at	78%
Szovjet ellen	61 "	36-ot	74%
Görögök ellen	55 "	45-öt	82%
Olaszok ellen	65 "	45-öt	69%
Összesen:	236 támadásból	169-et	71%
Átlag:	59 "	42-öt	

Francia csapat:

Bolgárok ellen	63 támadásból	48-at	
Törökök ellen	64 "	48-at	
Olaszok ellen	73 "	53-at	
Belgák ellen	71 "	56-ot	
Összesen:	271 támadásból	205-öt	76%
Átlag:	68 "	52-öt	

Bolgár csapat:

Szovjet ellen	75 támadásból	64-et	
Franciák ellen	62 "	49-et	
Belgák ellen	69 "	47-et	
Összesen:	206 támadásból	160-at	78%
Átlag:	69 "	54-et	

A többi csapatok (5-től 8. Egyes támadások átlaga helyezették) támadásai 74%-ban voltak lassú kivételben.

Eszéki Rezső

(Folytatjuk.)

Szélesítsük ki az MHK testnevelési rendszert, szervezzünk tömeges edzéseket és próbázásokat

Az MHK testnevelési rendszer szabályai értelmében a próbákra jelentkezni és azokat megkezdeni bármikor lehet. A próbákat minden fokozatban az első sikeres próbától számított egy éven belül kell teljesíteni.

Ha körülnézünk a városokban és falvakban sok szervezetet találunk, ahol a rossz felvilágosító és szervező munka következtében kevesen jelentkeztek a testnevelési rendszer próbáira és elvétve olyan szervezetek is akadnak, melyekben egy jelentkező sincs.

Ha ezekben a szervezetekben közelebbről megnézzük a hibák okát, elsősorban azt tapasztaljuk, hogy a vezetőség nem fordít gondot a testnevelésre és sportra és nem rendelkeznek egy olyan sportvezetővel sem, aki felismerte volna a tömegsport megteremtésének, az ifjúság, a dolgozók rendszeres testnevelésbe való széleskörű bevonásának nagy jelentőségét. Ném rendelkeznek olyan sportvezetővel, aki jó szervezőkészséggel rendelkezik és mozgósítani tudja az ifjúságot, a dolgozókat az edzésekre és a próbákra.

Számos helyen azt tapasztaljuk, hogy a sportfelelős panaszkodva mondja, hogy a mi dolgozóink legfeljebb labdarúgásra, vagy röplabdázásra hajlandók, de „MHK-ázni nincs kedvük“.

Ha a versenyzők visszaemlékeznek arra, hogy sportpályafutásukat mivel kezdték el és mi magunk is visszagondolunk arra, hogy hol is kerültünk kapcsolatba először a sporttal és testneveléssel, akkor többnyire a labdarúgással, vagy egyéb labdajátékokkal találkozunk.

Egészen természetes az, hogy az emberek szeretik a játékot, különösen, ha labda is áll rendelkezésükre. A játék az ember természetes ösztönéből fakad.

Kirándulások alkalmával megfigyelhetjük azt, hogy ha idősebb férfiak vagy nők labdához jutnak, minden különösebb nógató nélkül sokszor órák hosszát rúgják, dobják, ütik a labdát.

Ha a sportfelelősök azt látják, hogy csak a labdajátékok révén tudják megmozgatni az ifjúságot, a dolgozókat, akkor ne habozzanak egy percet sem. Szerezzenek be minél több labdát, állítsanak fel kapufákat és röplabdahálókat, szervezzenek labdarúgó vagy röplabda, kézilabda mérkőzéseket és induljon meg széles körben a játék.

A labdajátékok előtt bemelegítést kell tartani, melyre igen alkalmasak az MHK szabadgyakorlatai. Később a játék előtt és után az ugrásokat, dobásokat, futásokat gyakoroltatjuk és azokból versenyeket szervezünk. Így ismertetjük meg az ifjúsággal, a dolgozókkal azt, hogy a labdajátékokon kívül mennyi érdekes és szép más sportág, versenyszám is van. Így vezethetjük rá az embereket arra, hogy milyen versenyszámok is szerepelnek az MHK testnevelési rendszerben és érzékeltehetjük velük azt is, hogy a szintek rendszeres edzéssel elérhetők.

A későbbiek folyamán — amikor már kedvet kaptak a folyamatos sportolásra — egyenként beszélünk velük és felvilágosítjuk őket arról, hogy fokozatosan kezdjék meg a testnevelési rendszerben előírt próbák letételét. Az első sikeres próba önbizalmat ad a kezdő sportolónak és ha a próbákat egész éven keresztül észszerűen és szakszerűen elosztjuk, akkor minden megerősítés nélkül sikerül lepróbáztatnunk tanuló, vagy dolgozó társainkat.

A sportvezetők vizsgálják meg saját sportkörüket (üzemüket, hivatalukat, iskolájukat), hogy nem lehetne-e kiszélesíteni a rendszeresen sportolók számát, nem lehetne-e még nagyobb tömegeket megmozgatni a testnevelési rendszer próbáira.

A tömegszervezetek sportosztályai, a sportegyesületi elnökségek vizsgálják meg a kisebb szervezeteket is, hogy milyen azokban a testnevelési rendszerrel kapcsolatos munka. Ismerik-e a szabályokat és a követelményeket. Eljutottak-e oda a szintplakátok és az egyéb kiadványok?

Számos szervezetben meg lehetne szervezni, illetve ki lehetne szélesíteni az MHK testnevelési rendszer próbáira jelentkezők számát, ha a szervezet sportfelelőse közvetlen segítséget, iránymutatást kapna.

Ezért helyes minden olyan kezdeményezés is, amely különböző szervezetek patronálását veti fel.

Ahol szép számmal vannak jelentkezők, ott az a hiba merül fel, hogy nem szerveznek tömeges edzéseket és próbákat.

A tömeges próbákra legalkalmasabbak a házi versenyek, melyeket a sportkör ír ki az MHK testnevelési rendszerben szereplő versenyszámokból. Ezekre a versenyszámokra minél több jelentke-

zőt igyekezzünk szervezni, hogy biztosítsuk a verseny tömegjellegét. A házi verseny időpontja előtt legalább 2 héttel kezdjük meg a szervezési munkát és tegyük a versenyt a sportkör ünnepélyes megmozdulásává, ahova a vezetőséggel az élen a dolgozók mind kivonulnak, még azok is, akik eddig nem kapcsolódtak be a rendszeres testnevelésbe és a sportba.

Szervezhetnek tömegversenyeket a sportegyesületi elnökségek, a társadalmi sportszövetségek, a Testnevelési és Sportbizottságok is.

Érdekesebbé tehetjük ezeket a versenyeket, ha párosverseny formájában rendezzük meg, amikor egyforma erősségű szervezetek mérik össze erejüket az MHK-ban szereplő versenyszámokból.

Helyes, ha a tömegversenyek nyíltak, hogy azokon más sportkörök sportolói is elindulhassanak.

Ahol az edzéseket nem sikerült olyan mértékben megszervezni, mint az kívánatos lett volna, ott is szervezzünk tömegversenyeket, de olyan versenyszámokból, melyek nem túlságosan veszik igénybe a sportolókat pl:

A kötelező sportágakból:

Húzódzkodás (csak férfiaknak). Szabadgyakorlat.

Uszás.

Akadálypálya leküzdése.

A szabadon választható követelmények közül az I. csoportból: 100 m futás, 33 $\frac{1}{3}$, vagy 50 m úszás, 30 m kúszás, 500 m kerékpározás.

A II. csoportból: Talajtorna, — Szertorna — távolugrás, magasugrás, fejesugrás vízbe, teke.

A III. csoportból:

Természetjárás, — 200 m úszás.

A IV. csoportból:

Súlylökés, gránátvetés.

Helyes, ha összetett versenyeket rendezünk, hogy egy versenyző egy napon több próbát is letehesen. Vigyázzunk azonban arra, hogy nehogy megerősített versenyszámokat állítsunk be.

Egy nap rendezhetünk összetett versenyt, pl. távolugrásból, 100 m futásból, súlylökésből.

Indítsuk be most már haladéktalanul a tömeges próbázásokat, mert jön a nagy meleg, jön a nyári szabadság és akkor az emberek nehezebben mozgósíthatók. A nyár után pedig jön az ősz és helytelen volna arra az időszakra hagyni a próbák nagy részét.

M. I.

MHK akadályversenyek rendezése

Az MHK testnevelési rendszer sikere, népszerűsítése és fejlesztése nagy mértékben függ attól, hogy a versenyeket, próbákat hogyan rendezzük meg. Nincs jobb propagandája az MHK-nak, mint egy jól előkészített és levezetett verseny, ahol minden előre kiszámított terv szerint történik, ahol a versenyzők részére szükséges eszköz rendelkezésre áll és nem kell sokáig várakozni arra, hogy sorra kerüljenek, vagy, hogy eredményüket megtűdják, esetleg arról igazolást kapjanak.

Az akadálypálya leküzdése az MHK testnevelési rendszer kötelező versenyszámai között szerepel, ami azt jelenti, hogy minden egyes jelentkezőnek, fiúnak és leánynak, férfinak és nőnek részt kell vennie az akadályversenyen.

Mielőtt egy sportkör (üzem, hivatal, iskola stb.) az MHK testnevelési rendszer próbáira jelentkezőket akadályversenyre vinné ki, minden körülmények között legalább 4 edzést tartson számukra, hogy felkészüljenek, megismerjék az akadálypályát, az egyes akadályok leküzdésének technikáját és a szabályokat.

A most folyó próbák során sokszor tapasztalhatjuk azt, hogy a résztvevők életükben először a versenyen (próbán) találkoznak az akadálypályával és így természetesen sem a szabályokat, sem az akadályok leküzdésének technikáját nem ismerik.

Ez nemcsak azert súlyos hiba, mert ellenkezik a testnevelési rendszer elveivel, mely a felkészülés, az edzés alapvető jelentőségét hangsúlyozza ki, hanem azért is, mert a versenyzők egészségét, testi épségét is veszélyezteti. Ezekről függetlenül hátrányt jelent még azért is, mert a szabályok állandó helyszíni magyarázásával, valamint a számos sikertelen kísérlettel igen sok időt veszítünk el.

Az Országos Testnevelési és Sportbizottság az akadálypálya leküzdését azért tette kötelezővé, hogy ezen keresztül az ifjúságot, a dolgozókat ügyessé, gyorsá, mozgékonyá, bátorrá stb. tegye.

Ezeket a célokat úgy nem lehet elérni, ha egy alkalommal futtatjuk végig a sportolókat az akadálypályán. Csak céltudatos, rendszeres edzéssel lehet elérni azt, hogy a testnevelési rendszeren keresztül ifjúságunk és dolgozó népünk megszerezze, illetve fejlessze azokat a fizikai képességeit, amelyek

nagyobb testi és szellemi teljesítményekre teszik alkalmasabbá.

Az akadályverseny egyike azoknak a versenyszámoknak, amelyek a sportolók körében nagy népszerűségnek örvendenek. Ha tehát az edzéseket és a versenyeket jól előkészítjük, a siker nem maradhat el.

Magának az akadályversenyeknek is csináljunk propagandát. Számos rajz, kép jelent már meg az akadálypályáról. Tegyük ki ezeket a sportfaliújságra és tegyük közzé az akadálypálya leküzdésének szabályait és a szinteket is.

Az edzéseket is tegyük versenyszerűvé, hogy a sportolók megszok-

ják a versenyzést és időeredményeiket is állandóan javíthassák. Írjuk ki az edzésen résztvevők által eddig elért legjobb eredményeket, hogy a versenyszerű próbán a sportolók igyekezzenek az edzéseken elért eredményeket túlszárnyalni. A versenyszerű próba időpontját legalább 2 héttel előbb közöljük a testnevelési rendszer próbáira jelentkezőkkel, hogy megfelelőképpen fel tudjanak készülni és a megjelölt időpontra szabaddá tegyék magukat.

Helyesen tesszük, ha a sportfali táblára érdeklődést felkeltő akadályrajzot készítettünk és mindenki által látható helyre kiteszük a férfi és női (esetleg korcsoportonkénti) verseny díjait.

A verseny előtt legalább egy héttel írjuk össze azt, hogy kik indulnak, hogy a jegyzőkönyveket előre elkészíthessük és a megfelelő létszámú versenybírósról és rendezőkről gondoskodhassunk.

Leghelyesebb, ha a sportkör saját akadálypályával rendelkezik, mert akkor bőven van ideje arra, hogy a résztvevőket megfelelően előkészítse és próbáztassa. Közös pálya esetén ugyanis más sportkörök sportolóiboz kell igazodni. Ezért helyes az a kezdeményezés, hogy a sportkörök igyekezzenek saját tulajdonban lévő akadálypályát építeni.

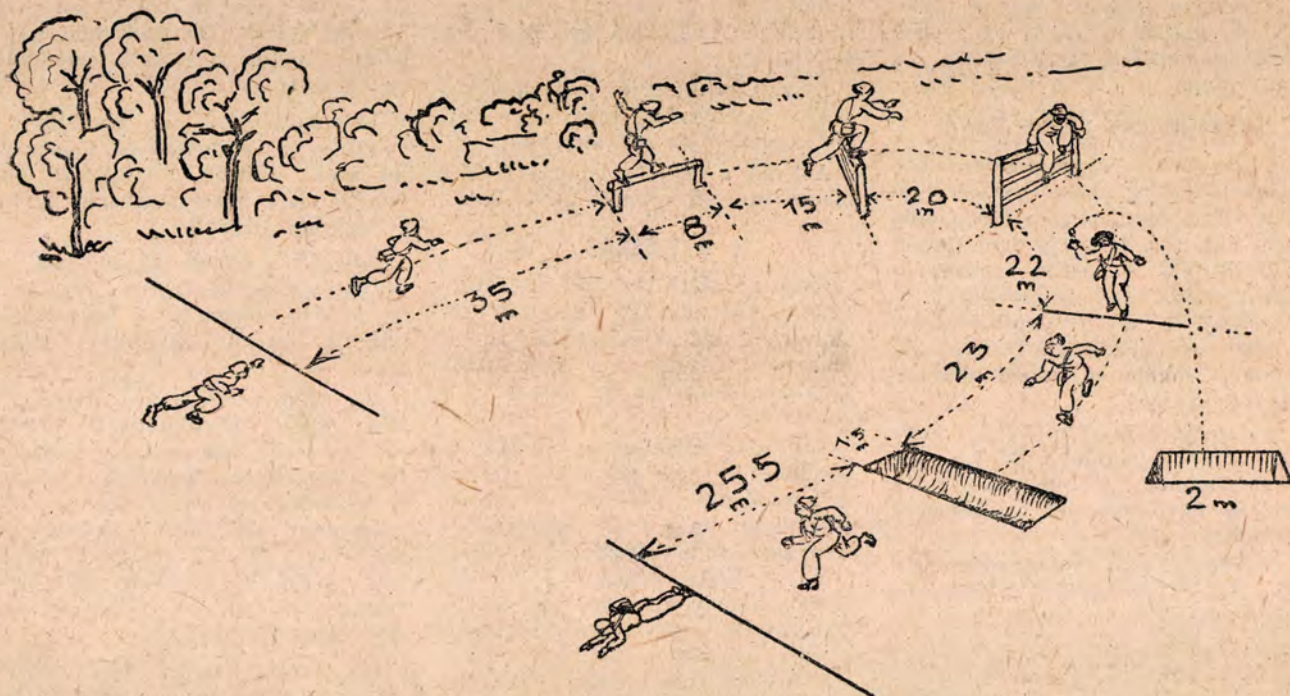
A megépítés — mint a Sport- és Testnevelés 1951. évi áprilisi számában láthattuk — nem okoz nagy nehézséget azok számára, akik valóban komolyan elhatározták, hogy megépítik saját pályájukat.

A pályaépítés területén számos ötletes megoldással találkoztunk már.

Csap János körmendi testnevelési tanár a tornateremben rendelkezésre álló sportszerek felhasználásával (padok, szekrény, gerenda) egészen elfogadható, szabályos akadályokat létesített iskolája udvarán.

Papp Gazsi Imre MTSB elnök részben megoldotta a fahiány kérdését úgy, hogy a 8 m-es gerendát 2-3 darabból javasolja elkészíteni megfelelő alátámasztással. A pálinkot vályog fallal helyettesíti és karókkal biztosítja az eldőlés ellen. Azt is javasolja, hogy a sövényakadály alapját se deszkából készítsük el, hanem vályogból.

Ilyen és hasonló ötletek mutatnak rá arra, hogy ahol meg akarják teremteni a rendszeres testne-

velés és sport lehetőségeit, ott meg is találják a megoldást.

Természetes, hogy a fenti ötletek szerint elkészült akadályok szélességi és magassági méreteinek teljesen a szabályokhoz kell igazodniuk.

AZ AKADÁLYPÁLYA ELŐKÉSZÍTÉSE A VERSENYRE

Bármilyen kivitelű is legyen a pályánk, azt a versenyre a lehető legjobban készítsük elő. Vizsgáljuk felül az akadályokat, hogy azok a szabályos előírásnak megfelelőek-e. Ha az edzések folyamán valahol megrongálódtak volna, javítsuk ki.

Zöld gallyakkal díszítsük fel az akadályokat, tegyük üdévé az egész pályát és környékét.

Mielőtt a rajt és célvonalat frissen mázolniánk, feltétlenül mérjük le a pálya hosszát, hogy az előírásnak megfelelő-e. (MHK-fokozatban 150 m, LMHK fokozatban 100 m.)

A rajt és célvonal két oldalára tűzzünk ki zászlókat. Az MHK fokozat férfi versenyzői részére a rajtvonaltól 20 m-re húzzuk meg a kúszás határvonalát, rajzoljuk meg a kerítés után következő férfi és női gránátdobás körívét.

A pálya szabályos kijelöléséhez legjobb, ha kézbe vesszük az MHK Kiskönyvtár 7. sz. kiadványát: «Akadálypályák építése és leküzdése az MHK-ban». A 42. oldalon az 52. sz. kép mutatja a nők részére szükséges jelöléseket, a 44. oldal 54. sz. kép mutatja a férfi-

pálya vázlatát. Az LMHK fokozat akadálypálya vázlatát ugyanebben a kiadványban a 40. oldalon (50 sz. kép) találjuk meg.

Ha ez a könyv nem állna rendelkezésünkre (kapható a könyvkereskedésekben 1 Ft-os árban) akkor a Sport- és Testnevelés 1951. évi április havi számának 23. oldalán található rajz alapján jelölhetjük ki a szabályos pályát. Még e cikk keretében is közlünk néhány vázlatrajzot!

A VERSENYBÍRÓSÁG ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Az akadályversenyek sikeres és szabályos levezetéséhez versenybírótságot kell összeállítanunk.

A versenybírótság elnöke felelős azért, hogy a rendezésébe semmi hiba ne csúszsék be és ezért ő irányítja és ellenőrzi a versenybírótság tagjait.

Minthogy a versenybírótság elnöke felelős a verseny sikeréért, helyes, ha helyettes is van, aki szükség esetén az elnök bármely feladatát maradéktalanul végrehajtja.

A versenytitkár feladata is már a verseny előtti napokban megkezdődik. Ha ugyanis nem nyilvános versenyről van szó, akkor már előre összeírhatja a jegyzőkönyvbe, a sportkörben (üzem, hivatal, iskola) azok nevét, akik a versenyen részt vesznek. A versenyen férfiak és nők részére korcsoportonként kell kiírni, ezért helyes, ha a versenytitkár a jegyzőkönyvet korcsoportonként készíti el.

Ha a verseny nyilvános, tehát azon más sportkör versenyzője is indulhat, akkor a jegyzőkönyvet a helyszínen kell felfektetni. Ebben az esetben helyes az a szervezési módszer, hogy korcsoportonként külön jegyző írja össze a jelentkezőket. A korcsoportokat jól látható tábla mutassa, amit a jegyzők asztala fölé kell elhelyezni.

A jegyzőket a versenytitkár irányítja és ellenőrzi.

A versenytitkár gondoskodik arról, hogy a más sportkör versenyzői részére kiadandó eredményigazoló űrlapok rendelkezésre álljanak. Sok időt lehet megtakarítani azzal, ha az űrlapokat már előre aláírja és lepecsételi.

A versenytitkár a felelős azért is, hogy a versenydíjak a helyszínen legyenek.

A versenyintéző a verseny előtti napon ellenőrizze, hogy az akadálypálya szabályos-e; az akadályok épek és az előírásnak megfelelőek-e. Ő gondoskodik arról, hogy a versenyt rendező sportkör a verseny napjára a pályát megfelelőképpen előkészítse és a szükséges kijelöléseket végrehajtsa.

A versenyintéző feladatai közé tartozik az is, hogy a kézigránatok és a nyakbaakasztható tartózsákok a helyszínen legyenek.

Az indító végzi a versenyzők indítását.

Az akadálybírók figyelik azt, hogy a versenyző nem került-e meg egy akadályt és mindegyiket az előírásnak megfelelően küzdötte-e le.

A célbíró állapítja meg a célba érkezés szabályos voltát és egyben mint időmérőbíró megállapítja a futás idejét.

A VERSENY LEFOLYÁSA

A verseny megrendezésében ügyeljünk arra, hogy egyszerre túl nagy létszámot ne mozgósítsunk, mert akkor a versenyt nem tudjuk lebonyolítani. A pályán ugyanis a versenyzőket csak egyenként indíthatjuk és egy versenyzőre átlag 3 perc időt kell számítanunk. (Jó rendezés esetén ez lecsökkenhet 2,5, vagy 2 percre.)

A tapasztalat azt mutatja, hogy egy délután folyamán 60 versenyzőnél többnek a próbáztatása a verseny bíróságát már nehézségek elé állítja.

Ha 60-nál több jelentkezőnk volna, akkor két verseny keretében próbáztassuk le a jelentkezőket.

Gondoskodjunk arról, hogy a versenybírószám tagjai idejében a helyükön legyenek és megfelelő számú rendező csoport álljon rendelkezésre, akik a versenyzők és nézők között a rendet fenntartják.

Közvetlenül a rajt és célhelyhez ne engedjünk, sem versenyzőket, sem nézőket, mert zavarják az indítást, illetve az időmérést.

A rajthelynél csak a 2—3 soronkövetkező versenyző lehet. Ezért a versenytitkár a jegyzőkönyv alapján mindig előre szólítsa a neveket.

Az időmérő bíró mellett legyen valaki, aki az elért időt hangtölcséren keresztül bemondja, hogy a versenytitkár a jegyzőkönyvbe beírhatja és a jelenlévők is hallhassák.

A tapasztalat azt mutatta, hogy igen sok idővész el azzal, hogy a rendező sportkör nem rendelkezik elég kézigránáttal, illetve nyakbaakasztható zsákocskával, amelyben a futó a gránátokat magával viszi.

Lehetőleg 2—3 zsákocská és 7—10 kézigránát álljon rendelkezésre.

A versenyzőt kötelezzük arra, hogy célbaérkezés után a zsákocskát és 3 db kézigránát a rajthoz vigyen vissza.

A RAJT

A szabály értelmében a versenyző a nyakába kis zsákot akaszt, amelybe 3 db kézigránát helyez el.

Mind a férfiak, mind a nők (LMHK fokozatban fiúk és lányok) fekvő testhelyzetből indulnak. A fekvő testhelyzetet a rajt-

vonat előtt kell felvenni úgy, hogy semmilyen testrészüket ne érjen a rajtvonalhoz!

A rajt «elkészülni», «vigyázz», «rajt» vezényszóra, taps, vagy sípjelre, pisztolylövésre történhet.

Azt aki a rajtjel elhangzása előtt megmozdul, figyelmeztetni kell.

A KÚSZÁS

Csak az MHK fokozat férfi versenyzői kúsznak a rajt után 20 métert. A nők és az LMHK-ban a fiúk és a lányok a rajt után azonnal felugranak és futnak a gerendáig.

A férfiak kúszása az eddigi tapasztalatok szerint sok esetben szabálytalanul történik és ezért próbájukat meg kell ismételniük. Hasukkal nem simulnak a talajhoz, csípőjüket felemelik, feltérdelnek a helyett, hogy a lehető leglaposabb helyzetben hajtának végre a kúszást.

A szabálytalan kúszás oka az is, hogy sok helyen nincs fű és a föld felhorzsolja a bőrt, vagy tönkreteszi a ruhát.

Ezen a nehézségen már több versenyen úgy segítettek, hogy rossz állapotban lévő melegítő ruhát, vagy kezeslábast vettek fel a versenyzők.

A GERENDA

A vízszintes gerendára ugrásnál (felkapaszkodásnál) a versenyző a kezét is használhatja. Ügyeljünk arra, hogy a versenyzők csak akkor ugorjanak le a gerendáról, amikor átlépték már a szabályzatban előírt vonalat. (MHK fokozatban 7.50 m-re, LMHK fokozatban 5.50 m-re van a vonal.)

A palánkon átugrás, vagy átvetődés nem szokott nagy problémát jelenteni.

A KERÍTÉS

A szabályok értelmében a férfiak (LMHK fokozatban, a fiúk) a kerítés középső és felső gerendája között is átbujhatnak, míg a nők (LMHK-ban a lányok) a kerítés alsó és középső gerendája között is átbujhatnak. Mégis jobb, ha átvetődnek a kerítésen, mert a bujkálás megtöri a lendületet.

A GRÁNÁTDOBÁS

Az LMHK-ban nincs gránátdobás, de az MHK-ban a nőkre is kötelező. A versenyző már futás közben kiveheti a zsákból a gránátot és mielőtt a gránátdobás vonalához ér, már elhajíthatja azt. Ha

ez a dobás nem sikerül, akkor még kétszer dobhat. Ha ezek sem sikerülnek, akkor meg kell ismételnie az egész futást.

Az akadálybíró a gránátdobás céljához (8 m hosszú és 2 m széles árok) állítson megfigyelőt, aki emelje fel a kezét magasra, ha a célbadobás sikerült.

Sikerült a dobás akkor, ha a gránát a 8 m hosszú és 2 m széles árokba, illetve az e helyett jól látható kijelölt területbe beleesett.

Ha árok a cél, akkor a gránátnak minden körülmények között egyenesen be kell esnie az árokba. Ha aztán onnan kipattan, akkor is találatnak számít a dobás. Ha nincs ásott árok, csak a terület van kijelölve, akkor a területet határoló vonalra esett dobás találatnak számít. (Férfiak 30, nők 18 m távolságra dobnak.)

Ha egy gránát célba talált, akkor a futó azonnal folytathatja a futást.

A TÖBBI AKADÁLY

A sövénybozótot a szabályok értelmében az MHK és LMHK fokozatban a nők kikerülik.

Az árokugrás, akkor sikerült, ha a versenyző nem esik be az árokba. Ha annak permére lép, akkor még sikerült az ugrás.

A CÉLBAÉRKEZÉS

Mind az MHK, mind az LMHK fokozatban a célbaérkezés, akkor mondható megtörténtnek, ha a versenyző a célvonal átlépése után felvette a fekvő testhelyzetet. Az időmérőbíró csak ekkor nyomja le a versenyóra gombját.

AZ EREDMÉNY KIÉRTÉKELÉSE ÉS DÍJKIOSZTÁS

Minden versenyző idejét hangszórón (hangtölcséren) keresztül mondjuk be, hogy a versenyző, a versenytitkár és a jelenlévők is tudomásul vegyék az elért eredményt.

Versenyt közben a versenytitkár kezdje meg az eredmények kiértékelését és korcsoportonként állapítsa meg a győztest és a helyezetteket.

A díjkiosztás ünnepélyesen történjék és a verseny eredményeit a helyi (városi, üzemi) lapban és a faliújságokon tegyük közzé.

H. Gy.

A női szertorna megalapozásában fontos szerepe van a nyújtónak. Ezt az elvet és gyakorlatot vettük át a szovjet tornászoktól és ezzel női szertornánk súlyos hiányát pótoltuk!

A nyújtón végzett gyakorlatok alapul szolgálnak a különböző szereken végzett gyakorlatokhoz. Mivel pedig a nyújtó támasz- és egyben függőszer is, ezért minden gyakorlat alapjául szolgál. A nyújtó-gyakorlatok a fogóerőt növelik, ezért is fontosak. Aki a nyújtón megtanulja a biztos fogást, a többi szereken bátrabban és ügyesebben fog tornázni.

Az MHK testnevelési rendszerben az LMHK és MHK tornagyakorlatok között is szerepel az alacsony nyújtó. A szovjet GTO rendszer gyakorlatai között is megtaláljuk a nyújtógyakorlatokat.

A nyújtó a lendület és ügyesség szere. A nyújtó magasságát tetszés szerint változtathatjuk. (Eleinte

legyünk szerények és mell, váll, homlok és érintő magasságánál feljebb ne menjünk.) Támaszgyakorlatokhoz kezdetben, hogy a siker érzését minél előbb biztosítsuk, inkább mélyebbre állítsuk be. Ezáltal inkább elkerülhetjük a nyugtalan és nehézkes végrehajtást. Előbb azonban használjuk a nyújtót, mint függőszer! Végezzünk érintő magas nyújtón kar- és törzsizmot erősítő gyakorlatot.

Eljünk módszeres felépítéssel és elővigyázatossággal. Mivel női vonalon új tornász, még nagyobb figyelemmel kell a fokozatosság elvét megvalósítanunk. Az ú. n. „iskolát” alaposan végig kell járnunk. Hogy ez mennyire fontos, azt a szovjet példa mutatja. Ott is csak az I. oszt. és mestertornásznőket engedik magasnyújtó tornázni. A segítségadáshoz állandóan készenlétben kell lennie valakinek. Ha teremben gyakorolunk, tegyünk szőnyeget a nyújtó alá. A szabadban jól lazítsuk meg a homokot a nyújtó alatt. Különösen a legrásóknál fontos a segítségadás. A segítségadónak tudnia kell, hogy milyen

gyakorlatot akar végezni a tornász. (Ez egyébként minden gyakorlatra érvényes szabály.)

A köztudatban a nyújtó fogalmához a magasnyújtó tartozik, de mi maradunk csak egyelőre az alacsony nyújtónál.

Fokozatos felépítéssel szoktassuk hozzá a tornászt az állandó egyensúlyi helyzet-változtatásokhoz, különféle függés és támaszgyakorlatokkal, fordulatokkal és forgásokkal.

E cikknek nem célja, hogy az MHK testnevelési rendszer alacsonyabb nyújtógyakorlatait ismertesse, csupán az előbb felelített gyakorlatcsoportokból óhajtunk néhány előkészítő, egyszerű gyakorlatot felsorolni, gyakorlati útmutatást adni tornásznak és vezetőnek ahhoz, hogy az óhajtott barátkozás megtörténjék.

Végezzük a gyakorlatot kezdetben játékos formában, tetszés szerinti fogással, — de mindig villa, azaz madárfogással, vagyis úgy, hogy a hüvelykujj külön átfog. Később — mindig meghatározott fogás móddal — egyszerre többben is felugorhatnak a nyújtóra.

Kezdjük el a munkát az ú. n. függőállásokkal, mellmagas nyújtón. Történhetik

a függőállás hajlított és nyújtott karral, különböző fogásmóddal s a szerhez viszonyítva lehet oldal és hátránt. (A felsorolás egy alkalommal sem meríti ki a lehetőségeket, — néhány példát ragadunk ki csupán.)

Haránt függőállásból kapaszkodjunk fel lajhár függésbe (kéz- és láb beakasztva) és így haladjunk végig a nyújtón. (A gyakorlathoz a függészedés csak kiinduló állás, de mert a gyerekek nem kedvelik, elsőnek vet-tük.)

Mellső oldal hajlított karú függőállásból sétáljunk előre részletes testhelyzetig (a kar nyújtott legyen.) Ebben végezzünk karhajlítást. Helyes kivitelű ez jó testtartást javító gyakorlat. Járjunk hátra és engedjük a törzset lefelé. Az erős homorítás a törzsizmokat fejleszti.

A függőállásban végzett gyakorlatok testtartás javításra szolgálnak, elsősorban a hát és lapocka hátrahúzó izmok erősítésével. Mindezek előkészítő gyakorlatok a függésben végzett különböző gyakorlatokhoz.

Hajlított karú függőállásból lábemeléssel és a kezek között átbujtatással végezzünk lebegőfüggést.

Nyújtott karú függőállásból végezzünk húzózkodást.

Egyszerre többben is végezhetik a gyakorlatot. Versenyre kelhetnek a tornászok, ki tud többször felhúzózkodni. Az Alapfokú Tornász Csapatbajnokságokat általában a húzózkodás döntötte el. Tegyük szert annyi erőre, hogy saját súlyunkkal megbirkózzunk — húzózkodjunk s ezzel karizmunk megerősödik. A lányok, asszonyok elsősorban kar- és hasizomerősítő gyakorlatokat kell, hogy végezzenek.

A nyújtó a lendület szere, — ez így van — de az erő is fejleszti. Akkor pedig, ha már az erő is fejlődik — tovább mehetünk és végezzünk fekvőfüggéseket. Végezhetjük hajlított és nyújtott lábbal (két kéz, két láb — két kéz, egy láb, ellentétes kéz és láb).

Lebegő függésből térdbeakasztással, vagy függőállásból térdbeakasztással juthatunk fekvő függésbe. Következzék a mellső fekvőfüggés, azaz térdfüggés felső fogással mindkét kéz és egyik térden. A be nem akasztott láb csípőben nyújtott testtel végzett mellső fekvőfüggésnél a térd vonalában helyezkedik el.

A hátsó fekvőfüggést általában ismerjük. Ebben a gyakorlatban a keresztcsont tájékán a homorítás rendkívül nagy, azért csak rövid ideig maradunk ebben helyzetben, — utána ellenható gyakorlatként végezzünk mindig néhány előrehajlítást.

A gyakorlatot lebegőfüggésből lábbeakasztással is végezhetjük.

A lefüggések előkészítik a nehezebb gyakorlatokat, — az átfordulásokat. — forgásokat. Végezhetők hajlított csípővel és lábbal (zsugor helyzet) és nyújtott csípővel és lábbal (gyertya). Ebben a helyzetben próbáljunk lábterpesztést végezni. Ha lebegőfüggésből végezzük a gyakorlatot, csípőnyújtás alatt a comb a nyújtóvas mellett maradjon.

Hátsó oldalülésből karhajlítással lassan ereszkedjünk a keresztcsontra, homorítással dőlünk hátra, Most kinyújtjuk karunkat és lefüggésbe jutunk. Eközben tartjuk fejünket a törzs vonalában. Ha már biztosan „álunk” fejjel lefelé, — akkor terpeszük lábunkat.

Függhetünk a térdünkön is, ugyanúgy, mint a gyűrűhíntán. Térdizületben megszorítjuk a vasat, azután engedjük a kézfogást, hátrahajlunk, karunkat a törzs meghosszabbításában tartjuk.

A bátorságot fejleszhetjük azzal, hogy csak egy terveden függünk.

Ügyességet fejleszhetjük a fordulatokkal, ezek történhetnek:

ülésből-ülésbe,

ülésből-támaszba,

támaszból-ülésbe.

Ezek közül csak egyet-egyet részletezünk:

Hátsó oldalülésből 90 fokos fordulattal balra, vagy jobbra, bal vagy jobb harántülésbe kerülünk. Ha ebben a helyzetben karemelest végzünk és ez sikerül, — egyensúlyérzékünket már nagyobb próbára tehetjük.

Ülésből támaszba. Ez egyszerű feladat, például bal harántülésből fordulat balra mellső oldaltámaszba, 90 fo-

A Szolnoki Vasutas SK leánycsapata az alapfokú tornászbajnokságon

kos fordulat, kar oldalsó középtartásban. (Nyújtott bal-karral csípő mellé fogunk, — jobbkézrel a térd e'é és megfordulunk.)

Ha ez könnyen sikerül, végezzünk nehezebb gyakorlatot: Oldalülésből a balcomból 180 fokos fordulat jobbra és jobbláb hátraemelessel mellső oldaltámasz. (90 fokos fordulattal jobbra a test előtt felsőfogást vegyünk és aztán

jobblábátemléssel a nyújtón 90 fokos fordulat következék mellső oldaltámaszba. A két fordulat legyen folyamatos.)

Támaszból ülésbe. Mellső oldaltámaszból 90 fokos fordulattal jobbra harántülésbe a jobb combon, karemelessel oldalsó középtartásba.

(Nem soroljuk fel a belengések és átguggolások csoportjába sorolható gyakorlatokat.)

Az erő, ügyesség és lendület fokmérésére igen alkalmas gyakorlat, a kelepfellendülés. A Testnevelési Főiskolán egy időben a felvételi gyakorlat egy része a hajlított karu mellső függőállásból végzett kelepfellendülés volt.

Mellső kelepfellendülés hátra. Legegyszerűbb formája lábrendítéssel történik. A nyújtó alatt áll a tornász. Egyik láb hátra, illetve előre-lendítésével lendületet vesz, fellendüléskor a két lábat zárja. Ezzel együtt emeli a csipőjét közel a nyújtóhoz, aztán fejét hátraemeli, mellső oldaltámaszba kerül. Oldaltámaszban vigyázzunk arra, hogy az egyensúly-helyzetet tartsuk meg, ne essünk előre, lábunkat ne éjtsük le.

Ha ez a gyakorlat sikerül, — erőnk fokozódott. A nyújtó magasságát most már emelhetjük.

Ha aztán a kelep, mondjuk „érintő”-magasságban is sikerült, akkor már valóban nem hiába „nyújtózz”-tunk.

Krizsanezné Németh Edit

Az alapfokú tornász CS. B. döntőjének ünnepi megnyitására a Sportsarnokban felsorakoznak a csapatok

SPORTVEZETŐ

Legyen a fiatalság az MHK lendítő ereje

Az MHK testnevelési rendszer igen nagyjelentőségű a magyar tömegsport és minőségi sport fejlesztésében. Az MHK testnevelési rendszer

mege kapcsolódik be a sportmozgalomba. Az elmúlt év folyamán a próbázások alkalmával nagyon sok fiatal sportoló tűnt fel és ezen keresztül biztosították a fiatalok a különböző sportágak utánpótlását. Az ifjúság hatalmas lendülete bontakozik ki ez évben is. Fiataljaink megértették azt, hogy felemelt ötéves tervünket csak úgy tudjuk megvalósítani, ha fiatalságunk erős, edzett és szívós lesz. Megértették, hogy az edzéseken keresztül a próbázásokra való felkészülés elősegíti a fiatalokat a magasabb termelékenységre munkára és felkészíti a haza megvédésére az esetleges imperialista támadással szemben.

A fiatalság eredményei mellett azonban komoly hiányosságok mutatkoztak. A tapasztalat azt mutatja, hogy a parasztfiatalság és az üzemi fiatalok körében nagy volt a lemaradás az elmúlt két év alatt és ez a hiányosság ebben az évben is tapasztalható. Ez a lemaradás abból származik, hogy az üzemi és parasztfiatalokkal nem tudatosították kellőképpen az MHK jelentőségét, és így sok DISZ fiatal lebecsülte azt. Nagyfokú hiányosság volt, hogy a DISZ Központ Sportosztálya nem tartott szoros kapcsolatot az OTSB-vel. Úgyszintén szervezeteink sem tartották a kapcsolatot a TSB-vel. Bizottságaink a szervezési munkát nem támasztották alá kellőképpen politikailag. Ezt a hiányosságot részben már kiküszöböltük, de feladatainkat csak akkor tudjuk teljes mértékben megoldani, ha bizottságaink és a DISZ fiatalok világosan látják a Munkára Harcra Kész testnevelési rendszer jelentőségét és azt magukévá is teszik.

Ezt a feladatot az ország számos területén üzemekben, falvakban, iskolákban célszerűen oldották meg. Példa erre Szabolcs megye parasztfiatalsága, amely MHK-párosversenyre hívta ki a szomszédos alapszerveket, azzal a céllal, hogy melyik DISZ alapszervezet fiataljai jelentkeznek előbb és melyik tudja a tagjait hamarabb lepróbáztatni.

Ezeknek a feladatoknak megoldásához nagyszerűen fogtak hozzá a fiatalok. Heti kétszeri MHK edzési tartanak, az MHK edzéseken kollektív

munkáját. MHK faliújságokat létesítettek és azokon keresztül az MHK edzések és próbázások állásával foglalkoznak. Üzemekben is vannak szép eredmények. A szeptemberi Textil-kombinát fiataljai egyéni agitáción keresztül a szakszervezettel közösen az elmúlt napokban mozgósították a dolgozókat az MHK próbázásokra. Ez meg is történt és ünnepeíyes keretek között kezdtek meg az MHK próbázásokat. Az iskolákban is szép eredmények vannak. A sárospataki tanítóképző fiataljai MHK bemutatóbrigádot szerveztek, amelynek feladata, hogy az üzemi és falusi fiatalok körében ismertesse az MHK szabadgyakorlatokat. Az úttörő pajtások nagyon sok helyen sportbemutatót tartottak és ők is bemutatták az MHK szabadgyakorlatokat. A tanuló fiatalok is csak akkor tesznek eleget teljes mértékben a reájuk váró feladatoknak, ha az egész ország területén ismertetni fogják az elsajátított MHK gyakorlatokat. Ez nagy segítségére lesz az üzemi fiataloknak, mert az MHK szabadgyakorlatok nehéz kérdésként állnak előttük.

A fent említett eredmények még túl kicsik és nem kielégítők. A DISZ fiatalok feladata, hogy legyenek élenjárók, éppúgy az MHK testnevelési rendszerben mint az életben.

mely területén. Az üzemi fiatalok bebizonyították, hogy a természetben élenjárnak, hogy a szocializmus építésének rohamcsapatjai lettek, úgyszintén a falusi fiatalság számtalan példáját mutatta, hogy a szocialista szektor szervezésében az első között volt. Ez azonban nem minden. Az üzemi DISZ fiatalok és a falusi DISZ fiatalok a sport- és testnevelés területén is élen kell, hogy járjanak. Az MHK testnevelési rendszerben is példát kell mutatniuk, be kell bizonyítaniuk, hogy a szocialista sport motorja az üzemi és a falusi fiatalság. Legyenek a fiatalok az MHK testnevelési rendszer motorjai és érezzék azt, hogy ők a Párt segédcapata és méltók erre a bizalomra s ezt az MHK testnevelési rendszeren keresztül is bebizonyítják. A DISZ fiatalság előtt az a feladat áll, hogy lendítő ereje legyen az MHK testnevelési rendszernek. Lendületével a DISZ-en kívüli fiatalokat és felnőtteket egyaránt ragadja magával, hogy természetben, tanulásban, sportban szilárdan, egységesen helyt álljanak a béke frontján.

Farkas György

Az MHK szabadgyakorlat-anyagának bemutatója a Dózsa-stadionban

Az edzés jelentősége az MHK 1000 m-es futásban

A Munkára Harcra Kész testnevelési rendszer új követelményei sok olyan problémát vetnek fel, — amelyek az előző években nem kerültek felszínre és szükségességük, jelentőségük nem domborodott ki oly mértékben, mint most. — Ilyen fontos kérdés — amit az ideai új szabályok alapján megindított próbázások felszínre hoztak — az edzés elsőrendű fontossága.

Természetesen egy szakember előtt sem kétséges, hogy komoly eredményt megfelelő edzés nélkül nem lehet elérni. A kezdő sportoló azonban türelmetlen és sokszor edzője, tanára szakvéleményét is kételkedéssel fogadja. Kevés edzéssel, vagy edzés nélkül mindjárt jó eredményt akar elérni. Különösen vonatkozik ez az idősebb iskoláskorban lévőkre. Ezekről írja Arjamov „A gyermekek életkori sajátosságai és a testnevelés” című cikkében (Sport és Testnevelés 1951. áprilisi szám), hogy „magukban érzik a testi és szellemi erőket és megkísérlik azokat a gyakorlatban is alkalmazni”.

Az MHK 1000 m-es mezei futószáma közben ipari tanulókon tapasztaltam ezt leginkább. Ezek 15—19 év közöttiek és csak ebben a tanévben kezdődött meg számukra a rendszeres testnevelés. Az I. évek még nem vettek részt MHK próbákon — a II. évek legtöbbje a tavalyi próbázásokon jelvényt is szerzett.

Március 12 és 17-e között osztályonkénti mezei futóversenyt rendeztem, amelyen sokan vettek részt a tanulók közül. A verseny távja 1000 m volt. Február 28-a óta a test-

nevelési órát kint tartottam a sportpályán, így minden osztálynak két alkalommal volt testnevelési órája a szabadban (heti 2 óra összevonva) a mezei verseny előtt. E két óra tanrendjén szerepelt kitarító futás is 3 percig, azonkívül gimnasztika 15—20 percig, továbbá állórajt gyakorlása és váltóversenyek.

Az 1000 m-es futóverseny szabályos 400 m kerületű salakpályán történt. Ötös csoportokban futottak a tanulók, hogy pontosan meg tudjam állapítani az idő-eredményeket. A verseny előtt bemelegítésként 800 m lassú futás, 400 m gyaloglás és 10 perc gimnasztika szerepelt, majd néhány-szor az állórajtot is gyakoroltattam és felhívtam a tanulók figyelmét, hogy egyenletes iramra törekedjenek, a futást ne kezdjék meg túl gyorsan, mert kifulladás. A tanulók legtöbbje 1000 m-t még soha sem futott. Így természetesen fogalmuk sem volt arról, hogy milyen erőbeosztással fussanak. Voltak olyan tanulók, akik — szinte félve futották végig a távot — mások ellenben merészen belevágtak az első 200 méterbe és 600 m lefutása után már erősen látszótt rajtuk a fáradtság. Kevés tanuló osztotta be jól az erejét, alig akadt, aki a táv végén erősíteni tudott.

Egy hónap múlva, április 17 és 22 között rendeztem meg 1000 m-es mezei futásból az MHK próbát, illetve a 16 éven aluliaknak az LMHK próbát.

Ismét ötös csoportokban, osztályonként és ugyanazon a pályán futottak a tanulók, — tehát pontosan olyan feltételek között, mint egy hónappal az-

előtt. Ugyanazok a tanulók futottak, mint akik márciusban. Mindössze tíz volt az elsőévesek között és tizenhét a másodévesek között aki akadályoztatása miatt nem futott a próba alkalmával. Az eredményekben kifejezett fejlődés meglepő nagy volt, bár a szintet nem sokan érték el. Az 1000 m-es futás „megfelelő” szintje 4 p., a „kiváló” 3.45 mp, az LMHK-ban, míg az MHK I.-ben 3.25 mp.

Az alábbi táblázat osztályokba sorolva mutatja az eredményeket. Látható, hogy a két osztálynak hány tanulója futott március 12 és 17 és nyolc április 17 és 22 között. Az első oszlop jelzi az időeredményeket, a többi oszlop mutatja, hogy mikor, hányan és milyen osztályba tartozók érték el a jelzett időeredményeket.

Az I. osztályosok átlagai közötti különbség 20.2 mp, a II. osztályosok átlagai közötti különbség 20.6 mp volt.

Láthatjuk azt, hogy az I. évek közül márciusban még ötven futottak 4:54 mp-nél rosszabb időt, de áprilisban egy sem. Még kifejezettebb a fejlődés a II. éveseknél, ahol áprilisban 4:34 mp-nél rosszabb időt senki sem futott.

3:35 mp-nél jobb eredményt az I. évek közül márciusban négyen, áprilisban pedig kilencen értek el, tehát a fejlődés több, mint 100%. A II. évek közül 3:25 mp-nél jobbat márciusban 4, áprilisban 18 futó ért el, tehát több, mint az előző hónap négyszerese.

A két futás közötti hónapban átlagban osztályonként 4 testnevelési órát (egybe-

vont kétszer 2 óra) és heti 1 MHK edzést tartottunk. A testnevelési órákon 4 perc kitarító futás, MHK I. gimnasztika, álló- és térdelőrajt, váltás és váltófutás, repülőváltás, továbbá labdajátékok (labdarúgás, röplabda és kézilabda) szerepeltek. Az MHK edzéseken kitarító futás, atlétikai dobószámok és labdajátékok alkották a foglalkoztatás anyagát. Április első vasárnapján járási mezei futóversenyen vett részt a tanulók 30%-a.

Meglepidőtt örömmel észlelték, hogy mennyit javultak. Önmagukon tapasztalhatták, hogy az edzésnek milyen dőtő szerepe van az 1000 m-es futásban és természetesen az MHK többi számában is.

E sikeren felbuzdulva a tanulókon „edzési láz” vett erőt. Nemcsak az edzésnapokon jártak le a futópályára, hanem majdnem minden nap. Természetesen felvilágosítottam őket arról, hogy a mértéktelen edzés ártalmas és helytelen. Azóta rendszerben folyik a gyakorlás és a tanulók szorgalmasan készülnek, hogy tovább javítsák eredményeiket és a kívánt szintet az 1000 m-en és az MHK többi számában is elérjék.

Nagy György
a váci MTH 337. sz.
Öntőipariskola
testnevelő tanára

Elért idő- eredmény	I. osztályosok		II. osztályosok	
	Március 12—17	Április 17—22	Március 12—17	Április 17—22
	Tanuló	Tanuló	Tanuló	Tanuló
3:05—3:14 mp	—	1	2	3
3:15—3:24 „	4	8	2	15
3:25—3:34 „	11	30	18	12
3:35—3:44 „	22	50	23	29
3:45—3:54 „	28	27	18	17
3:55—4:04 „	25	12	26	6
4:05—4:14 „	25	9	4	5
4:15—4:24 „	13	4	3	—
4:25—4:34 „	12	3	3	5
4:35—4:44 „	7	1	3	—
4:45—4:54 „	4	1	2	—
4:55—5:04 „	1	—	1	—
5:05—5:14 „	4	—	4	—
Összesen:	156	146	109	92
	Átlag: 4:09.7	Átlag: 3:49.5	Átlag: 3:59.4	Átlag: 3:38.8

A helyes

KARMUNKA

A kajakozás technikáját teljesen átfogó cikksorozatunknak ez a befejező része. A jövőben pedig a beérkező hozzászólásoknak igyekszünk helyet adni.

A kajakozó technikájáról eddig megjelent közleményeim egyik megállapításáról sok vita folyik. Ez pedig az evezőlap elfordításáról szóló megállapítás. A kérdés teljes tisztázása érdekében az alábbiakban bővebben kifejtem véleményemet.

Az evezőlapot a levegőben váltogatva 90°-ra el kell fordítani. A jobbra való elfordítást úgy végezzük el, hogy a bal lapátfej függőlegesen, a jobb lapátfej pedig vízszintesen álljon és felfelé nézzen. Ha balra fordítunk, akkor a jobb lapátunk áll függőlegesen és a bal lapátunk vízszintesen. Minden kezdő előtt felmerül tehát a kérdés, hogy jobbra forgasson-e, vagy balra. Ettől függetlenül minden fáradozás és oktatás ellenére még gyakran előfordul a csukló túlságos mérvű kifárasztása és ugyanígy a forgató alsókar izmainak elfáradása, mivel a kezdő kajakosok a nyomó kezet nem lazítják, hanem a forgató kézzel még nyomáskor is szorosan megmarkolják az evező rúdját. Az evező forgatását lefelé és felfelé irányuló csuklómozgással végzik. Ha a nyomó kezet meglazítjuk, ez természetesen megkívánja, hogy a vezető kézzel erősen tartsuk az evező lapátot.

Hogy az evező lapja a vízben merőlegesen álljon, a levegőben ezzel derékszöget kell alkotnia, tehát vízszintesen legyen. Az evezőcsapás a kéz fogásának az evezőrudon való változtatásával jár, vagyis a csuklót egy bizonyos fokig mozgatnunk kell. Ha a nyomó kezet lazán tartjuk nyomás közben, az evezőrud lassan körülcsúszik (átmarkolunk), miközben a vezető kéz erősen tartja az evező rudat. Így a könyök visszahúzódásakor a csukló is szögmozgást végez, hogy az evezőlap a vízben merőleges maradjon. Mikor a vezető kéz az evezőcsapást befejezte, kiemeli a lapátot. Legcélszerűbb, ha az a kéz, amely a kiemelést végzi, az végzi a lapát elfordítását is, hogy az új evezőcsapás előtt a lapátot megfelelő helyzetbe hozza.

Nem balra vagy jobbra, — hanem balra és jobbra kell az evezőt elfordítani. Ezt követeli a kajakevezés mai technikája. A csukló könnyed mozgatása együtt jár a mozgási törvényeknek engedelmessé

kajakvezetéssel. Azonban a nyomó kéznek evezőcsapás közben sohasem szabad a helyét megváltoztatnia, mivel ezzel az erőátvitelt zavarná csak meg a csukló és alsókar túlságos igénybevételével egyidejűleg.

Jobb is ha az evezőt nem a nyomó kézzel fordítjuk el. A nyomó kéz a fordítás befejezésével vezető (húzó) kézzé változik. A vezető kéznek az evezőcsapás közben történő helyzetváltoztatása is célszerűtlen, mivel a vezető kéz szorításának mérséklése ösztönszerűen a nyomó kéz szorításának erősítésével jár.

Hogy a mozgástechnikai törvényeket helyesen alkalmazzuk és hogy célszerű munkautemet érzünk el, az evező kezelésében a kéztartásra vonatkozólag az alábbi alapelveket kell követnünk:

A nyomó kéz mindig lazán fogjon,

A vezető kéz szorosan fogja az evező rudat.

A vezető kéz emelje a lapátot és forgassa a rudat. Az elfordítás után lezárul a nyomókéz munkája és vezető kézzé válik.

Ugyanakkor meglazul a vezető kéz és nyomókézzé válik.

Könnyebb érthetőség kedvéért a mozgás lefolyását az alábbiakban táblázatosan állítottam össze.

BALKÉZ

Fogás: Kéz messze elől. Lapátunk haladási irányunkra derékszögben álljon. Karunk nyújtva, csuklónk a fedél felé, alsókarunk egyenesét követve.

Vízfogás: Húzókarunk vilámgyorsan felülről lefelé beszűr. Kezünk a tető felett. Kezünk csak oly mélyen szűr, hogy lapátunk feje (tolla) eltűnjék a vízben.

Húzás: Karunkat a tető felett 3–4 cm-re húzzuk, csipőnk felé (dugattyúszerűen). Dereknk segít lapátunkat húzni. Lapátunk mindig derékszögben legyen haladási irányunkkal. Lapátunk rúdja csak oly messze legyen hajlók o'adalától, hogy azt éppen csak ne súrolja. A tető felett állandó a kézfejünk távolsága. (Egysíkban mozog.)

JOBBKÉZ

Fogás: Kéz a fejünk mellett, szemünk magasságában.

Emelés: Nyomókarunk felfelé emel. Csuklónk alsókarunknak egyenesese. Kézfejünk homlokunk magasságáig jön fel. Kézhat egy kissé felfelé fordítva. Dereknk előrehajlásával segítünk előrenyúlni.

Nyomás: Homlokunk magasságával egysíkban. Dereknk, vállunk segítségével előrenyomjuk testünk felező vonaláig. Kezdők a nyomó kéz ujjait kezdetben nyújtják ki. Derékből kiinduló csipőmozgással a vállon, karon és kezen át továbbítjuk a nyomást.

„Mozgásunk legnehezebb része”

Szabadítás: Mikor kezünk derekunk felező vonalához ér, kiemeljük a lapátot a vízből úgy, hogy a hajó futását ne zavarja. Vízet ne csapjunk fel és ne emeljük. Lapátunk tollát lapjával felfelé csuszátva húzzuk ki a vízből.

Atfordítás: Karunk testünk mellett függőlegesen felfelé emeljük magasságában a csukló- és alsókar együttes mozgásával. Egy villámgyors mozdulattal jobb lapátunkat haladási irányunk derékszögébe fordítjuk, lendítjük. Ezzel balkezünk elér szemünk magasságát és nyomókézzé válik.

Emelés: Nyomókarunk felfelé emel stb.

Eppen úgy, mint ahogy nem lehet követelni, hogy tényleges versenyzők a stílusbeli sajátosságait feladják, nem kívánhatjuk, hogy mindenki két kézzel forgasson. Ha a régiak közül valaki meg akarja tanulni azt örömmel üdvözljük. Természetes annak, aki idáig egy kézzel forgatott, nem könnyű a két kezes forgatást megszokni. Ehhez járul még az is, hogy kezdetben az lesz az érzése, hogy teljesítménye rosszabbá vált. De ez ne befolyásolja. Az utánpótlás nevelését mindenképpen a kétkezes forgatás elve szerint kell elvégezni, mert ez igen célszerűnek bizonyult. Az ilyen lapátkezelésnél a résztvevők nem panaszkodtak csuklóerőltetésre, illetve inhuvelygyulladásra, ami azelőtt igen gyakori volt. A legfontosabb azonban az, hogy így könnyebben tanulják meg az evező szabályos kezelését, a bemelegítést, kiemelést, húzást és nyomást.

Az utánpótlás nevelésében a főszempont a tiszta és technikailag kifogástalan evezőkezelés legyen. Minél jobban ügyelünk a vízbemelegítés, nyomás, evezőkivétel és forgatás helyességére, annál célszerűbben történik az erő kifejtés. Az alsókarizmok túlterhelése, az alsókar megkeményedése és gyulladása nem áll be, ha a csuklót és evezőt helyesen kezeljük. Az evezőkezelést tehát folytonosan gyakorolni kell és még a «mesterek» is jól teszik, ha magukat ebben a tekintetben ellenőriztetik. Az evezőmunkát még az idősebb evezősök is heteken át egyéni munkával csiszolják, újra meg újra gyakorolják. A kifogástalan, tiszta evezőkezelés mulhatatlanul szükséges, akár egyéni, akár valamely együttes kajakversenyzőjéről van szó. A helyes lapátkezelés elsajátításához nagyban hozzájárul az evezős tanmedence.

Az evezőlapátnak a vízbe való merítését, az ott való vezetését, az egyes evezőcsapások közötti munkát az evezőlapát villámgyors megforgatását a levegőben, a lapát vízszintes előrenyomását és a karok, kezek tartását szüntelenül gyakorolni kell. Az evező kezelést minden kajaksporthoz, még gyakorlottabbakkal is, elméletben és gyakorlatban is minden tavasszal át kell

Előkészítés: Csipőnk elfordult, karunk teljesen kinyúlik, csuklónk alsókarunknak egyenesen. Egy kis hullámzó mozgással, felfelé irányuló ráemeléssel segítünk kivenni a lapátot a vízből. Kezünk homlokunk magasságáig jön fel.

Atmarklás: Ráemelés után az evezőrúd megfordul laza kezünkben. Kezünk elérí azt a pontot, ahol testünkől a legtávolabb van. Lapátunk, mielőtt ezt a munkát megkezdte, villámgyorsan befordult és haladási irányunk derékszögét adja. Ezzel a mozgással nyomókarunk hozókézzé válik.

Vízfogás: Villámgyors beszurás stb.

venni. Szárazföldön és hajóban (kajakban) lassítva és folyamatosan gyors ütemben végeztessük, hogy végül mindenki minden erővesztés nélkül célszerű munkával az erő kifejtését a legjobb technika révén, a legnagyobb gyorsasággá alakítsa át.

Részekre bontva kell tanulni. Ahogy az iskolai feladatot soronként, mondatonként tanuljuk meg és minden szavon végigmenve vessük értelmét eszünkbe, ugyanúgy itt is, a helyes mozgást részletenként sajátítjuk el. Tavasszal hajóba ülve sok száz kilométeren keresztül kell mozgásunkat kielemeznünk, hogy a lassú evezés alatt belénkrögződött mozgásfolyamatok a legnagyobb versenyek, legkeserveesebb küzdelmében is ugyanazok maradjanak.

A kajakosok technikájának minél magasabb fokra való fejlesztése, rendkívül fontos. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk és fel kell használnunk a sportbeli eredmények észszerű fokozása céljából. Ha az utánpótlás és az élversenyző gárda így fogja fel és így sajátítja el a kifogástalan kajakostechnikát, akkor idővel a kajakozás mestereinek stílusa, annak minden finomságával egyetemben közkinccsé válik és a magyar kajaksporthoz sikerei fokozódni fognak, jó hírneve pedig öregbedik.

Ha valaki az elmondottakból valami kis részletet esetleg nem értett meg, ha esetleg homályos maradt valami, nagyon szívesen állok rendelkezésére, hogy gyakorlatban, részleteiben elmagyarázzam és mutassam be azokat. A legmesszebbmenő felvilágosításokkal igyekszem meggyőzni mindenkit a vázolt technika szükségességéről és helyességéről. Minél több lesz azoknak a száma, akik hozzám fordulnak magyarázatért, felvilágosításért, annál inkább érezni fogom azt, hogy munkám elérte célját és hosszú évek nehéz tapasztalatait jól hasznosítottam.

Varga Ferenc
a Dózsá SE edzője

A csepeli Vasas kétnapos kajakversenyén férfi és nőversenyzőink tömegesen álltak rajthoz a különböző kategóriákban és távokon. A stílus még nem kifogástalan, de az igyekezet már az!

A turistaversenyek az 1951. évben eddig még nem látott fejlődést értek el mind számszerűleg, mind minőségileg.

Magyarországon a felszabadulás előtt is rendeztek «tájékozódási gyakorlatokat», de a turistaversenyek széles körben csak a felszabadult Magyarországon valósulhattak meg.

Miért vált a verseny ennyire népszerűvé a turisták között?

Azért, mert az erdők, hegyek közötti hélvégi túráknak megadja a szocialista tartalmat. Azok a turisták, akik hétről-hétre járnak az országot, hogy megismerjék hazánk természeti szépségeit, s hogy az új környezetben, friss levegőn egészségesen megmozgatva izomzatukat, új erőt gyűjtsenek az alkotó munkához, érzik, hogy lehet a túrákat még tartalmasabbá is tenni. A képzett turisták eddig előszeretettel állították saját magukat is nehezebb feladatok elé, mikor új területeken kizárólag a térképükre és az iránytűre voltak utalva. A több tartalmat találják meg az igazi sportemberek a turista versenyeken. Minden emberben él a versenyösztön. Él egy egészséges versenyszeretet, az akadályok leküzdésének vágya. Mi más hajtaná a turistát olyan hegyesúcs megmászására, amelyiken — tudja előre — nem lesz még kilátásban sem része, vagy amelyre felkerülhetne a könnyebb oldaláról is.

Mi hát a turistaverseny lényege? A megadott indulási helyen az előre meghatározott létszámú csapatok megkapják a feladatukat. Meghatározzák nekik, hogy milyen útvonalon kell elérniök egy bizonyos pontot. Vegyék elő az iránytűt, térképet és induljanak. Jelentkezniök kell az ellenőrző ponton. Távolságot meghatározni, hegyen, völgyön át a legcélszerűbb utakat kikeresni, figyelemmel lenni az időre is, megtalálni az ellenőrző pontot valahol az erdőben, bizony mindez nem könnyű feladat, különösen nem könnyű éjszaka! Márpedig a legtöbb verseny késő este kezdődik és rövid éjszakai pihenő után korán reggel folytatódik.

A feladat azonban nem könnyű reggel sem, hiszen ekkor meg az útvonal hosszabb és a rendezők gondoskodnak róla, hogy a nappali

ellenőrzőpontok megkeresése is próbára tegye az indulók ügyességét, találékonyságát. Csak akkor kapja az új feladatot, amikor megtalálja az ellenőrzőpontot! Csak akkor tudja folytatni a versenyt egészen a célig.

Ezt a versenyformát a turisták még a legkülönbözőbb módokon és feladatokkal tarkítják. A Magyar Természetjáró Szövetség 1949. évi első országos versenyét az OSH anyagi támogatásával valóban országos méretben rendezte meg, mert a budapesti csapatokon felül részt vettek rajta a diósgyőri, miskolci, egri, pécsi, győri, felsőgallai és soproni csapatok is. Ez a verseny utat mutatott a további fejlődésre. Már ez a verseny is figyelembe vette a minél szélesebbkörű általános testfejlesztés követelményeit, tehát az MHK szempontjait. Az első ellenőrzőpontnál célba kellett löni, egy másik helyen kislabdadobást iktattak be, végül egy árok feletti kifizetett kötélfhídon kellett a csapatoknak átküzdeniök magukat.

A későbbi versenyeken újabb és újabb ötletek születtek s a most megrendezésre kerülő versenyek résztvevőinek ahhoz, hogy eredményt tudjanak elérni, még komolyabban kell felkészülniök. Elsősorban a fizikai felkészülés szükséges. Hiszen a verseny sorsát eldöntheti az, hogy melyik csapat tagjai dobják messzebb a kézigranátot, vagy lökik a súlygolyót, vagy esetleg — mint a Vörös Meteorok május 1. tisztelőre rendezett versenyén — melyik csapat ér fel hamarabb a jánoshegyi sfugrószánc lejtőjén. De ezen felül még kérdéseket is meg kell oldani, s itt a legkülönbözőbb ismeretekről kell bizonyosságot tenni. A kérdések a politika, térképismeret, elsősegélynyújtás, turistaföldrajz, földtan, ásványtan, növénytan, csillagászat és sok más tárgy köréből valók! A versenyek formájukban is változatosak. Legáltalánosabb az egynapos nappali verseny. Utána a legtöbb versenyt éjjeli-nappali formában rendezik meg, amikor sötétedéskor indítják el az első csapatot és az első célba való beérkezés után rövid, 3–4 órás pihenő után folytatódik a nappali útvonal.

Az 1950. év pünkösdjén a Standard turistái által első ízben megrendezett váltóverseny lehetővé tette

a nagyobb létszámú résztvevők indulását. A 3-tagú csapatok egymást váltották. Éjjel-nappal folyt ez a verseny. A versenybírószak dicséretreméltó munkája nyomán a szeredményeket azonnal értékelték, s így meneközben figyelemmel lehetett kísérni a verseny állását.

Ezt követte a Magyar Optikai Művek idei hűsvéti Gerecsé- és a Bp. Lokomotív pünkösdi Mátra-versenye.

A MOM-versenye annyiban tért el a váltóformától, hogy a két részre választott csapat a verseny folyamán nem találkozott és a két csapatrészt összetett eredménye alapján dönt el a verseny sorsa.

A Budapesti Lokomotív 3x3-as csapatok számára írt ki versenyt. Az A) csapat éjjel, a B) és a C) csapat nappal ment. A versenyt a leosztott tapasztalatok alapján mintaszerűen rendezték meg, úgy, hogy az eredményt is azonnal közölni tudták s a célban megtörtént a díjkiosztás is.

A Mélyépítés Tervező turisták csak éjjeli versenyt rendeztek a Börzsöny-hegységben. A Ganz Vagánygyáriak teljesen újszerű versenyformával kísérleteztek, amikor is a résztvevőknek nem annyira tájékozódási feladatokat kellett megoldaniok, hanem a rendezők által megjelölt útvonalon áthaladni a Solymári ördöglyuk barlangon, előírt útvonalon megmászni a Szentiváni ördögtorony nevű sziklát, tehát a magashegységben és barlangtúrán szükséges ismeretekben való jártasságot egyaránt be kellett bizonyítaniok. Itt a kiértékelés alapja nem annyira a feladat megoldásának időtartama, hanem a feladat megoldásának kivitelezése volt.

Az egy versenyen való tömeges indulás megoldásához jó kezdeményezésül szolgált a Budapesti Vörös Meteor SK-nak május 1. tisztelőre a budaai hegyekben rendezett versenye.

A verseny másfél napos, illetve éjjeli-nappali volt. Egy-egy induló sportkörnek 10 fővel kellett részt vennie. Ezt a tízet 3x3 főnyi csapatra és 1 egyéni idulóra bontották szét. Négy útvonalon haladtak a közös cél felé, azonban igen sok ellenőrzőpontot más-más irányból kellett érinteniök.

A minőségi fejlődés mellett nem közönbős a megrendezésre kerülő versenyek száma sem. A versenyek száma évről-évre növekszik és az idei évnél az év első és utolsó 2 hónapját kivéve, nincs olyan hétvége, amelyen legalább egy verseny ne szerepeljen a versenynaptárban, de igen sokszor 2—3 versenyt is rendeznek. A versenynaptár elkészítésének eredményeként a megrendezésre kerülő versenyek egymást nem keresztezik sem időben, sem feladatban.

Ahhoz, hogy ilyen versenyeket rendezzenek, megfelelő szabályokra is szükség van.

Az első időkben még minden egyes verseny alkalmával közölték a feltételeket. A fejlődés mindinkább

sürgető hatására már elkészült a megfelelő szabályzat, s a továbbiakban ennek alapján kell a versenyek eredményeit kiértékelni. Ez a kiértékelés 5 csoportban történik: pontozzák az útvonal betartását, az előírt menetidő betartását, a gyakorlati feladatok megoldását, az elméleti kérdések megoldását és végül a felszerelés állapotát (hiányosságokat).

A versenyeket ma már bajnoki rendszerben is folytatjuk. Az idei kifrás szerint 4 megyében és Budapesten rendeznek területi bajnokságot, s ezek első helyezettei küzdenek meg szeptemberben az országos bajnokcsapat címért.

Mint minden téren, ezen a területen is igen sokat köszönhetünk a Szovjetunió példamutatásának. A Szovjetunióban is igen népszerű a

turistaverseny. A hatalmas Szovjetunió különböző természeti adottságaihoz mérten más-más versenyeket rendeznek a sziklamászók, a turisták, a természetjárók és — havas tájakon — a síelők. A Szovjetunió sportolójának útmutatása alapján igyekeztünk arra is irányulni, hogy a versenyeken döntőbb tényezővé váljék a gyakorlati tudás.

A Szovjetunió nyomán hasonló versenyeket rendeznek a Román Népköztársaságban is, ahol az aradi turisták kezdeményezésére igen szép fejlődésnek indult az egyébként lövméremetekben kibontakozó turistaságon belül, továbbá a szintén nagy turistakultúrájú Csehszlovákiában, ahol most kezd ismertté válni a turistaságnak ez a formája.

Erős Antal

Egész évi edzés — korcsolyázásban is!

(Dagmar Lerchova, a műkorcsolyázás főiskolai világbajnoknője írta az alábbiakat a bukaresti Stadion c. lap felkérésére, edzéséről. A cikk a lap ezévi 143. számában jelent meg.)

A műkorcsolyázásban is hosszas előkészület eredménye, állandó és módszeres edzések gyümölcse a győzelem, az elsőség. Azokra a mutatóványokra, amelyek mindössze néhány percig tartanak, nagy gondot kell készülni egész éven át. Nyáron, amikor nincs módomban jégen gyakorolni, akkor tornászom, úszom, teniszszem. Mindenképpen igyekszem megőrizni erőnlételemet, frissességemet. Általános testi felkészülésemet kiegészítem különleges műkorcsolyázó gyakorlatokkal. Eredeti «korcsolyákon» gyakorolok, amelyeket edzőm, Hasenöhrl mérnök szerkesztett számomra. Tulajdonképpen ez a szerszám nem más, mint egy darab fakorcsolya, amelyet a két lábamon felváltva használok. A „korcsolya” a piruettek, pergések nyári gyakorlására szolgál. A fakorcsolya 3 cm magas, a talpnál négy cm széles és ugyanolyan görbéje van, mint a rendes korcsolyának, de nincs fogazása. Ezzel a korcsolyával minden nap egy órát edzek, parketten, vagy mozaik padlón. Délután még egy órát gyakorlok görkorcsolyán is, aszfalton. Október elejétől márciusig azután már minden nap a műjégen edzek. Mivel délután előadásaim vannak az egyetemen, az edzéseket reggel tartom, 6 és 9 óra között. Néha, amikor este jut rá szabad időm, még egy második edzést is tartok. S ekkor a szabadon választható gyakorlataimat csiszolom. A reggeli három órás edzés nagy részét a kötelező

gyakorlatoknak szentelem, különösen ügyelve a rajz helyességére, a testtartásra, a figurák fedésére és nagyságára. Ami a szabadon választott gyakorlatokat illeti, elsősorban arra figyelek, hogy azok pontosak, gyorsak és kecsesek legyenek. A kötelező gyakorlatokon dolgozom legtöbbit, mert egészen a legkisebb részletig el kell sajátítsam azokat. A szabadon választott gyakorlatokhoz is sok munka szükséges, de ezeket sokkal könnyebben sajátíthatom el.

gyakorlatoknak szentelem, különösen ügyelve a rajz helyességére, a testtartásra, a figurák fedésére és nagyságára. Ami a szabadon választott gyakorlatokat illeti, elsősorban arra figyelek, hogy azok pontosak, gyorsak és kecsesek legyenek. A kötelező gyakorlatokon dolgozom legtöbbit, mert egészen a legkisebb részletig el kell sajátítsam azokat. A szabadon választott gyakorlatokhoz is sok munka szükséges, de ezeket sokkal könnyebben sajátíthatom el.

Természetjárás a Bolgár Népköztársaságban

Írta: MINKOVSKIJ BORISZ

a bolgár Testnevelési és Sportbizottság Turistaosztályának elnöke

A Bolgár Népköztársaság bővelkedik természeti szépségekben. Hegy- és vízrajza rendkívül változatos, sok a hegyvidéke, kevés a síksága. Nyugatról keletre az egész országon végignyúlik a Szlara Plánina, vagy másnéven Balkán-hegylánc, amelytől az egész félsziget a nevét kapta. Százados tölgyerdők borítják a hegyek oldalát, amelyekben mély árkokat vágott számtalan hegyi patak. A hegyek nagykiterjedésű fennsíkjai a pásztorsíp dallamos hangja hallatszik.

A Rodop-hegység túlelű erdőkkel borított hatalmas tömbje is számtalan szépséget rejt magában. A hegyipatakok tele vannak pisztránggal. A Rodop-hegység csaknem teljesen elfoglalja az ország déli részét.

A Rodop-hegység folytatásaként, az ország délnyugati részén emelkedik a magasba a Rila-hegység, amelynek legmagasabb csúcsa a béke és szabadság nagy harcosának, Sztálin elvtársnak nevét viseli. Ez az egész Balkán-félsziget legmagasabb pontja.

A Rilától délre terül el a legendás Pirin-hegység. Elérhetetlen csúcsai és számos sziklafala teljesen alpesi benyomást keltenek. Legmagasabb csúcsának sziklás orma a Vikhren (El-Tépé) a hóviharok és ködök hazája. A Rila és Pirin festői szépségű színpompás márvány és gránit katlanainak mélyén számos kék havasi tó rejtőzik, amelyeket a lakosság «a hegyek szeméinek» nevez.

Májusban, amikor a magas hegyekben fekvő alpesi tavakat még vastag jégkéreg borítja és a hegyek havas gerincei még fehérén csillognak a nap sugariban, lenn a Mesta, Struma és Marica folyók festői szépségű termékeny völgyeiben a szövetkezeti gazdaságok szántóföldjein már kezdődik az aratás. Az arató-cséplőgépek keményen dolgoznak az aranyló búzatáblák közepén és mindenfelé felhangzik a szabad bolgár fiatalság vidám éneke.

Az ország hegyvidékei nagy szerepet játszottak a bolgár nép történelmében, a török iga alól való felszabadulásért öt évszázadon át folytatott küzdelemben, majd később, az ország politikai felszabadulásáért a hitleristák és bolgár esatlósaik ellen vívott harcokban. A hegyek mindenkor menedéket

nyújtottak azoknak, akik a népszabadságért harcoltak.

A reakciós kormányok próbálkozásai, hogy a természetjáró mozgalomnak fasiszta jelleget adjanak, hiábavalóknak bizonyultak. A szervezett turisták legnagyobb részét haladó elvek vezérelték és ezek hűek maradtak a néphez. Turista kirándulások leple alatt a fiatalság illegális összejöveteleket és megbeszéléseket tartott a hegyek között. Majd, amikor a hitleri hordák galádul megtámadták a szovjet népeket, a szervezett természetjárók százaai fogtak fegyvert és vonultak a balkáni hegyek mélyébe, hogy népünk becsületét megvédjék. A menedékházak lettek az ellenállók főhadiszállásai és ezért nagyrészüket felégették a fasiszta szörnyetegek.

A bolgár kormány és a Bolgár Kommunista Párt felismerte a természetjárás kitűnő hatását a dolgozók egészségére, nagy nevelő és társadalmi jelentőségét és bekapcsolták a testnevelés és sport szervezetébe. A sportmozgalom újjászervezésével egyidejűleg természetjáró szakosztályokat alakítottak a szakszervezetek sportszervezeteiben, az üzemekben, gyárakban, a vállalatokban és iskolákban. A természetjárás közvetlen kapcsolatban van az ország munkásságával és mindinkább nevelő és sport-szerű tömegmozgalommá válik.

Nyáron és télen a munkások százaai mennek kirándulni, fiúk és lányok egyaránt. A nyár folyamán több, mint 2000 turista vett részt a Rila és Pirin hegységekben azon az úton rendezett kirándulásokon, amelyet Demirevszkij Cseliu ezredes partizáncapata tett meg. Háromszáznál többen vettek részt a «Szabadság» síversenyen, amelyet 1950. márciusában rendeztek, Bulgáriának a török iga alól való felszabadulásának emlékére.

A hegyek között a turisták új erőt gyűjtenek, megerősítik egészségüket és új győzelmekre készülnek fel a szocialista munkában. A természetjáró szervezetek, a szakszervezetek, a Párt-, Ifjúsági és más szervezetek, valamint a vállalatok és intézmények igazgatóságai segítik és támogatják a munkáskirándulásokat és rendelkezésükre bocsátják a szállítási költségek fedezésére, a szükséges felszerelés beszerzésére stb. szükséges pénzeszkegeket. A «Balkanturist» nevű ál-

lami vállalat és az Országos Szakszervezeti Tanács Központi Vezetőségének «Pihenési és kultúralapja» biztosítja a turisták számára a szükséges szállítási eszközöket.

Az 1950-ben rendezett kirándulások részvevőinek fele volt a munkás, ezek között sok kitüntetett és élmunkás. Csoportosan vettek részt a gyári munkások a nagy Sztálin születésének 71-ik évfordulója alkalmával rendezett kiránduláson, arra a hegyre, amely az Ő nevét viseli. A vállalatok fedezték a kirándulás költségeit, ezzel jutalmazták munkásaikat az évi termelési terv határidő előtt teljesítéséért. A gabrovói üzemek kitüntetett és élmunkásai nagy túrát rendeztek a Rila-, Pirin- és Rodop-hegységekben.

Bulgáriában igen nagy a természetjárás nevelő és társadalmi jelentősége. Nemzeti jelentőségű kirándulások rendeznek a történelmi események tiszteletére. A turisták számos ilyen kezdeményezése már hagyományossá lett. Ilyenek: a «Szabadság» síverseny, Botev osztágnak útja, a Sztálin elvtárs tiszteletére rendezett hegyi túrák, a fiatal dimitrovosok kirándulásai, a tömegkirándulások a régi partizántáborok helyére és más történelmi jelentőségű helyekre.

Az ország szocialista felépítésén dolgozó munkástömegek életszínvonalának állandó emelkedése közepeztette mind jobban fejlődik a természetjárás is. Ez érthető, mert állandóan nő a dolgozók kulturális érdeklődése is és szaporodnak a lehetőségek is, hogy ezt kielégítsék. Ezeknek köszönhetik a dolgozók, hogy szabadságukat nyáron is, meg télen is kellemesen tölthetik el a hegyek között.

A tanuló fiatalság nem marad vissza a természetjárás élvezetétől. A diákok kirándulásokat és utazásokat rendeznek az ország minden részébe, felkeresik a földrajzi vagy történelmi jelentőségű helyeket, tanulmányozzák a növények és állatok életét, növényeket gyűjtenek. A természetjárás a fiatalságot erőteljesebbé, ellenállóbbá teszi, hozzászoktatja a kollektív élethez, kifejleszti magabiztosságát, bátorságát, elővigyázatosságát.

A természetjárás fejlesztésére irányuló erőfeszítésükben a bolgár turistákat állandóan irányítja szovjet elvtársaik gazdag tapasztalatkincese.

Általános hiányosságok asztalitenisz-sportunk edzésrendszerében és edzői munkájában

Az asztalitenisz sport hazánkban igen magas színvonalon mozog. Elversenyzőink világviszonylatban az élvonalban vannak és a magyar asztaliteniszezők a felszabadulás óta a háború előtti eredményekhez hasonlóan, az eddig megrendezett világbajnokságokon és egyéb nemzetközi versenyeken eredményeikkel igen sok dicsőséget szereztek a magyar sportnak.

A mostani bécsi világbajnokságon való gyengébb szereplésünk azonban élesen rávilágított arra, hogy hazánkban az asztalitenisz sport jelenleg nem fejlődik kellőképpen, sőt ellenkezőleg, az utóbbi időben nem csak hogy megállt a fejlődés, hanem a visszaesés jelei vehetők észre.

Ez a visszaesés elsősorban a sportág elavult edzésrendszerének és az edzők gyenge munkájának rovására írható.

A felszabadulás óta a Párt és a kormány igen jelentős támogatást nyújtott és mind többet nyújt a sportnak és ezen belül az asztalitenisznek is. Ennek eredményeképpen sportágunk sok területen tud fejlődést felmutatni.

Nagy tömegek kapcsolódtak be az elmúlt években az aktív versenyzésbe. Az asztalitenisz a legnépszerűbb sportágak egyike lett, nemcsak a fővárosban, hanem vidéken is. Ma már a vidék is elég fejlett asztalitenisz sporttal és sok minőségi versenyzővel rendelkezik. A számokat vizsgálva látnunk kell, hogy 1938-ban kb. 50 egyesület 5-600 igazolt versenyzőt tartott számon, viszont 1950-ben több, mint 2000 egyesület közel 38.000 versenyzőt tart nyilván.

A sportág iránt egyre jobban emelkedik a közönség érdeklődése is és ma már nem szokatlan egy-egy jó nemzetközi, vagy hazai versenyen az elmúlt idők közönség-hiányával szemben a többes nézőszám sem.

Sokat fejlődöttünk a versenyek megrendezésében is az elmúlt időkhez képest. Példa erre a Budapesten megrendezett világbajnokság és az azóta lefolyt nagyobb versenyek. Eredményként könyvelhetjük el azt is, hogy ma már új versenybírák vezetik (egészen jól) a fontosabb versenyek mérkőzéseit.

Az edzésrendszer és az edzői munka területén azonban nem tudunk a többi területhez hasonló

eredményt felmutatni. Ez az oka annak, hogy az utánpótlás tekintetében lemaradás mutatkozik. Sportágunkban az elmúlt hat év alatt kevés tehetséges, fiatal versenyző bukkant fel a közel 38.000 igazolt versenyző közül, ugyanakkor pedig a legtöbb sportágban egészen új nemzedék jelent meg az élvonalban.

MELYEK EDZÉSRENDSZERÜNK FŐBB HIÁNYOSSÁGAI?

Sportágunkban az edzést elsősorban az nehezíti meg, hogy egyesületeink legnagyobb része nem rendelkezik megfelelő edzőhelyiséggel. A helyiségek legtöbbször kicsi. Két-három asztalnál több nem fér el bennük. Előfordul az is, hogy volna nagyobb helyiség, de az egyesületnek nincs elegendő asztala. A helyiségek többsége rossz levegőjű, sok helyen pincékben vannak és minden higiénia nélkülülnek. Bizony ezek nem igen alkalmasak sportolás céljaira, de különösen nem asztaliteniszezésre. Sportágunk edzéséhez a hajópadlós, vagy parkettás helyiség a legalkalmasabb, ezzel szemben ilyenekkel alig találkozunk. Annál több helyen található kő, linóleum vagy rossz padlós talapzatot. Alig van egyesület, amelyik öltöző, fürdő, vagy legalább megfelelő mosdóhelyiséggel rendelkezik. A felszerelés tekintetében is igen sok a kívánivaló. Az asztalok és a hálók a legtöbb helyen gyengék. Jó ütőt is nehezen tudnak szerezni versenyzőink. Legtöbb esetben még a jó labda is komoly gondot okoz az egyesületek számára.

Az edzéseken a versenyzők elég lazán, fegyelmetlenül viselkednek. Legtöbb helyen az edzés komolytalan. A versenyzők az edzésekről sok esetben távolmaradnak és sokszor elkésnek, amit senki sem kér tőlük számon. Egyes versenyzők órákig «ülnek» az asztalon — elsősorban a csapat legjobbjai és legerőszakosabbjai, — míg mások e miatt órákig várnak, sőt néha asztalhoz sem jutnak.

Versenyzőink a legtöbb esetben nem azzal játszanak, az edzéseken, aki hibáik kijavításához és felkészülésükhöz a legmegfelelőbb társ lenne, hanem igen sokszor baráti alapon, vagy könnyű szórakozás keresése alapján alakul-

nak ki az edzésen a különböző párok. Ez igen nagy hiba.

Az edzések hiányosságai közé tartozik a párosedzések teljes mellőzése. Erre pedig igen nagy szükség van, különösen akkor, ha megnézzük előnyeit és figyelembe vesszük sportágunk versenyszámain.

Versenyzőink nem gyakorolnak eleget egy-egy alapütést, vagy egy olyan ütőfajtát, amely nem megy nekik könnyen. Amennyiben egy versenyző esetleg szeretné gyakorolni az ilyet, akkor rendszerint nem talál ehhez társat, vagy edzőt, aki a kézreadó unalmas szerepét betöltené.

Legtöbb versenyzőnk nem hajlandó változtatni, vagy javítani játékmódján, mert egyrészt nem szán erre egy-két hónapi, vagy félévi kemény munkát, másrészt nem vállalja az ezzel járó pillanatnyi visszaesést sem.

Versenyzőink nem üznek kiegészítő sportot a holtidényben, sem pedig erőnléti edzést a versenyidény alatt. Még csak komoly bemelegítést sem végeznek a legtöbb helyen, sem az edzések s még kevésbé versenyek előtt. Versenyzőink a holtidényt egyáltalán nem használják fel arra, hogy kiegészítő sporttal általános testi fejlődésüket elősegítsék, erőnlétüket az elkövetkező évadra javítsák, vagy legalább megőrizzék.

Legtöbb versenyzőnk — különösen az élvonalbeliek! — a holtidényt, amely sportágunkban elég hosszú (egy-két hónapos) teljes pihenéssel, azt lehet mondani a sporttól való teljes kikapcsolódással, tespedéssel töltik. Ez igen károsan jelentkezik a következő versenyévad elején.

Az új idény megindulásával erőnléti edzések hiányában az asztal mellett igyekeznek megszerezni versenyzőink a technikai, labdabiztonsági és taktikai készségen felül még a szükséges gyorsaságot, ruganyosságot, állóképességet és erőt is. Persze mindez — különösen az aránylag kevés edzési lehetőség figyelembevételével — képtelenség! Ezért van szükség sportágunkban még olyan sok asztal-melletti edzésre! Természetesen az erőnléti edzések hiánya folytán az asztal-melletti edzések nem is szolgálják elsősorban azt a célt, amelyet kellene.

Nagy hiányosság az említett be-

melegítés elhagyása is. Ma még csak a legritkább esetben végeznek versenyzőink az edzések, vagy mérkőzések előtt egy kis bemelegítést. A bemelegítésre pedig, különösen ebben a sportágban, elengedhetetlenül szükség van. Bebizonyosodott tény, hogy mellev, nem bemelegített versenyző a játék elején rendszerint sokkal gyengébb teljesítményt nyújt, mint az, aki már bemelegedett a játékba, «izzad» és «érzi» a labdát.

Versenyzőinknek nemcsak bemelegítésre, hanem komoly «beütésre» is szükségük van. Nem arra a beütésre, amelyet legtöbb versenyzőnk végez és ami nem más, mint zsonglörködés és a tudás fitogtatása. Ez a «bemelegítés» olyan ütőfajták bemutatásából áll, amelyeket versenyen soha sem alkalmaznak.

Sportágunkban az edzés ma ugyanúgy folyik, mint 10, vagy 20 évvel ezelőtt. Sportunk az edzésrendszer területén maradt le a legjobban, annak ellenére, hogy ma már a múlttal szemben legtöbb egyesületünk edzővel rendelkezik.

EDZŐINK MUNKÁJA

Edzőink munkájában, mint a fentiekből láthattuk, igen sok a hiba és sok a helytelen nézet. Ma még edzőink nem foglalkoznak tudományosan a sportág kérdéseivel.

Az is nagy hiba, hogy edzőink csaknem kivétel nélkül még aktív versenyzők. Ez azt eredményezi, hogy nem tudják az edzői feladatukat jól megoldani, mivel egyrészt maguk is edzenek, másrészt az egyesületük igényeket támaszt szereplésükkel kapcsolatban. Nem egy edzőnk több gondot fordít a saját edzésére, mint a rábízott versenyzők tanítására!

Még rosszabb a helyzet az olyan edzőkkel, akik egyben élversenyzők. Ezeknek a versenyzőknek — ellentétben az előbbiekkal — valóban elsősorban a maguk felkészülésével, formájukkal és formában tartásukkal kell törődniük. Legtöbb élvonalbeli versenyzőnkkel ez szerencsére így is van. Viszont ezek csak névleges edzők.

Mivel sportágunkban az edzések 90 százaléka ma még csak az asztalmelletti játékban merül ki, edzőink nem mások, mint edzőtársak, akik két-három játszmat váltanak a versenyzőjüket éppen úgy mint bárki más. Edzőinknek végre be kellene látniok, hogy

munkájukban nem elégséges az, ha egy-egy mérkőzést vívnak a rájuk bízott versenyzőkkel.

Az egyesületek ma edzőinktől elsősorban azt követelik, hogy játékerőjük minél nagyobb legyen. Tökéltéve sajnos, csak addig van, amíg a tanítványait meg tudja verni.

Edzőink egyáltalán nem foglalkoznak a kiegészítő sportok, az erőnléti edzés, sem pedig a bemelegítés kérdésével. Nem egy edzőnk — egészen helytelenül — még ellenzi is mindezt. Legtöbbjük annyira tájékozatlan, hogy ha igeéskszik is foglalkozni ezzel a kérdéssel, összekeveri az erőnléti edzést és a bemelegítést. Nem látja a kettő között a különbséget.

Edzőink nem látják el megfelelő tanácsokkal a versenyzőket. Még nem látjuk azt, hogy az edzők ne csak rámutassanak a hibákra, de meg is magyarázzák, miképpen lehet azokat kijavítani. A versenyeken az edzők nem tartják fenn maguknak azt a jogot, hogy versenyzőinknek tanácsot csak ők adhassanak, mint legilletékesebbek. Az edzők nem helyezkednek el megfelelő külön helyen és így a versenyzőknek rendszerint mindenki mond valami «okosat» a mérkőzés elején, vagy végén, sőt, ami a legrosszabb, még labdamenet közben is. Csak az edző nem igaz, hogy legtöbbször a versenyző sem megy oda tanácsért az edzőhöz. Minek is menne? Hiszen sok edzőnk, ha ad is tanácsot, az legfeljebb egy-két általánosságra szorítkozik: «játssz nyugodtan... győznöd kell... jobb vagy... stb.» Azt hiszi, hogy ez elegendő, pedig ez a semminél is rosszabb.

Edzőink közül sokan, különösen olyanok, akik még versenyeznek, még hozzá nem abban az egyesületben, ahol edzősködnék — sok esetben nem is tudnak megjelenni az általuk edzett csapat mérkőzésein. Ez igen furcsa és helytelen dolog. Nem is lehet így teljesértékű az edző munkája! Nem látják versenyzőjüket komoly versenyen játszani pedig a hibák nem az edzésen, hanem a versenyeken mutatkoznak meg a legélesebben. Az edzők tehát sem az edzéseken, sem a mérkőzéseken nem figyelik eléggé versenyzőiket, nem elemzik a játékokat, nem jegyzik versenyzőik egyes ütéseit, azok jó és rossz százalékát. Pedig csak ez adhat világos képet arról, hogy mi a versenyző gyengéje, hol volna szükség igazán az edző munkájára. Nem megfelelő az utánpótlás nevelése sem, mivel edzőink nem ke-

resik a tehetségeket és nem is foglalkoznak eleget ezekkel. Leginkább csak kész játékosokkal hajlandók játszani. Edzőink nem készítenek edzéstervet, nem dolgoznak ki sem a maguk, sem versenyzőik számára az elkövetkezendő időszakra munkatervet. Pedig az edzésterv elengedhetetlen kelléke a tervszerű és jó munkának. Kétségtelen, hogy edzőinknek hiányzik a megfelelő szakkönyv is. Az eddig megjelent irodalom csak a sportág történetével, szabályival és eredményeivel foglalkozott és nem nyújtott segítséget az edzők munkájához.

Egyesületeinkben a játékosértekezlet, a taktikai megbeszélés és a versenyek kiértékelése igen ritka. Sok helyen egyáltalán nem is tartanak ilyesmit. Pedig erre szakszempontból igen nagy szükség van. Ezek az értekezletek elengedhetetlenek a hibák feltárása és kijavítása, a fejlődés érdekében. Ezen túlmenően ezeken az értekezleteken keresztül kell jobban tenni a közösségi szellemet, itt kell rávezetni a versenyzőket a helyes kritika és önkritika használatára.

Végül egyik legdöntőbb hiba edzőink munkájában az, hogy nem végeznek az egyesületen belül elég nevelő munkát és ami még súlyosabb, magukat sem képezik kellőképpen sem politikailag, sem szakmailag.

Ezek után nézzük meg, hogy a fenti hibák kijavításával és a sportág fejlesztésével kapcsolatban, melyek edzőink feladatai:

1. Edzőinknek első, legfontosabb feladata, hogy megjavítsák sportágunk ősdi, elavult edzésrendszerét, amely kizárólag csak az asztalmelletti játékban merül ki. Az edzőbizottság tagjainak a szakemberek és a TF tanárai bevonásával olyan szakanyagot kell kidolgozniok, amelyek a jövőben az edzések és az elkövetkező edzőtanfolyamok alapjául szolgálhat.

2. Edzőinknek be kell iktatni terveikbe a nyári kiegészítő sportokat, az erőnléti edzéseket és a mainál lényegesen komolyabb bemelegítéseket. Külön kell választani az erőnléti edzést a labdaedzésektől és egyelőre hetenként legalább egy alkalommal be kell azokat vezetni.

3. Edzőinknek meg kell szerezniök a tekintélyüket. Ez nehéz feladat és ezt csak komoly és jó munka árán lehet biztosítani. Ezt nem lehet sem rendelettel, sem oklevéllel megszerezni. Az egyesület-

ben a szakirányítás elsősorban az ő kötelességük.

4. Az edzéseken a versenyzők beosztását az edzőknek kell irányítaniuk, figyelembevéve egy-egy versenyző edzésszükségletét és a közvetlen, vagy távolabbi célokat.

5. Az edzéseken az eddigiéknél sokkal alaposabban foglalkozni kell a játékmódok javításával, egy-egy alapütés részletes gyakorlásával.

6. Komolyabban kell kezelni a párosedzéseket is. Egy-egy edzésnapot, vagy egy-egy edzésnap gerincét párosedésre kell szánni.

7. Meg kell szilárdítani a szakosztályon belül a fegyelmet és tovább fejleszteni a sportszerűséget. A legkevesebbre kell csökkenteni a hiányzásokat és le kell szoktatni versenyzőinket a késésekről.

8. Az egyesületeknek az edzőktől követelniük kell egy háromhónapos, esetleg féléves edzésterv elkészítését. Részletes tervet kell készíteniük az edzőknek az elkövetkezendő munkákra, minden szempont körültekintő figyelembevételével. Az edzésterv összeállításához szükséges a szakosztályvezetők és a versenyzők bevonása is.

9. Be kell vezetni, havonta legalább egy alkalommal a játékosértekezleteket. Minden verseny előtt és után taktikai megbeszéléseket, illetőleg kiértékeléseket kell tartani az illetékesek komolyabb bevonásával.

10. Az edzőknek, mind az egyéni, mind a csapatversenyeken a nézőktől külön, olyan helyen kell ülniük, ahonnan a versenyzőknek tanácsot tudnak adni.

11. Szükség van a fejlődés szempontjából a jövőben arra, hogy edzőink jegyezzék versenyzőik egyes ütőfajtáinak jó és rossz százalékát és a versenyzővel együtt értékeljék ki azokat és ezen keresztül igyekezzenek a hibákat kijavítani. Így maradandó lesz az edzők számára a versenyző mindenkorai játékja és le tudja mérni egy-egy ver-

senyző fejlődését szak szempontból és időbelileg egyaránt.

12. Tisztázni kell a támadó és védekező játékmód közötti helytelen nézeteket és ki kell alakítani az egységes és helyes támadójátékra való nevelést, de úgy, hogy ezzel együtt a védekezés megfelelő birtokában is legyenek a versenyzők.

13. Sokkal több nevelőmunkát kell végezni a jövőben, mint eddig. Ehhez azonban az egyik legfontosabb követelmény az, hogy az edzők maguk mind politikailag, mind szakmailag állandóan képezzék magukat, mert versenyzőiket csak így tudják megfelelően oktatni.

14. Végül edzőinknek sokkal komolyabban kell venniük feladatukat, meg kell, hogy szüntessék a csak «edzőtárs» szerepét az edzéseken és azon kell igyekezniük, hogy az edzői munka javára mi-

nél zökkenőmentesebben felszámolják azt a kettősséget, amely a versenyző és egyben edzői szerepük folytán fennáll.

Ezek a hibák és hiányosságok, amelyekre itt igyekeztem elégségesen rámutatni, csaknem kivétel nélkül minden sportkörünkben és minden edzőnk munkájában kisebb, vagy nagyobb mértékben fennállanak.

Sportágunk fejlődése érdekében egyik legdöntrőbb feladat az, hogy edzőink megvizsgálják saját területükön ezeket a hiányosságokat és minden igyekezetükkel és tudásukkal igyekezzenek mielőbb kijavítani ezeket.

Ezeknek a hibáknak a kijavítása révén előbbre tudjuk majd vinni a magyar asztalitenisz sportot is azon úton, amelyen a jobb eredmények elérése érdekében haladnia kell.

Bihari Tibor

A finn szak szervezeti válogatott birkózó csapat meglátogatta az épülő Népstadiót

SPORT ÉS TESTNEVELÉS

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság havi folyóirata.

Felelős szerkesztő: Pásztor Lajos. A kiadásért felel a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezetője.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Rákóczi-út 50. I. emelet.

Távbeszélő: 221—050, 221—058. Előfizetési díj egy évre 36 forint, fél évre 18 forint. Egyes szám ára 3.— forint.

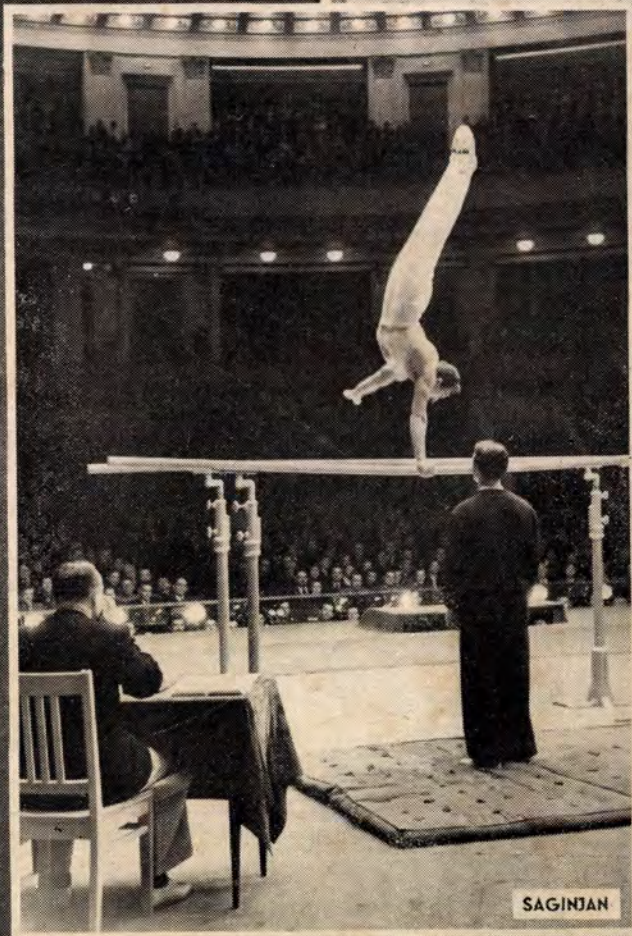
Csekk számla száma: 936.559.

Hungária Hírlapnyomda Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Felelős: Daka István.

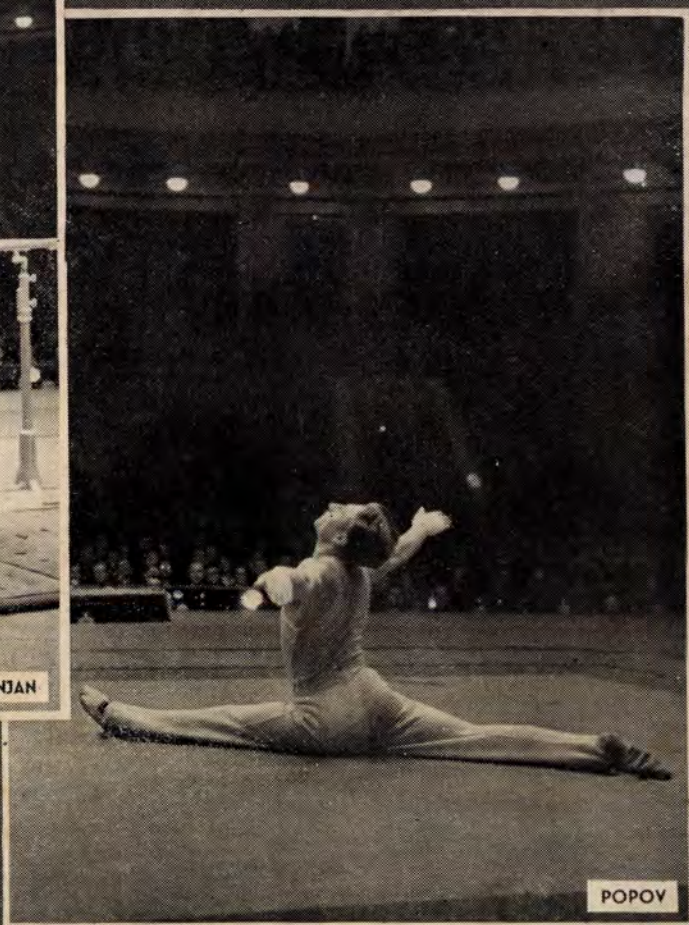
Szovjet
tornászok
diadalai
Svédországban

G. URBANOVICS

SAGINJAN

POPOV

„SPORT” LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT

BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-ÚT 50

TELEFON: *221-050

KIADVÁNYAI:

Népsport

ára havi Ft 14.—

Magyar
SAKKÉLET

1 példány ára Ft 3.—

SPORT ÉS
TESTNEVELÉS

1 példány ára Ft 3.—

magyar nyelven megjelenő minden

SPORTSZAKKÖNYV

MHK KIADVÁNYOK

valamint sportúrlapok, nevezési lapok, bírói jelentések, versenyjegyző-
könyvek, céllövőtáblák stb.

Kaphatók: VII., Rákóczi-út 50, üzlet az udvarban

SPORT ÉS TESTNEVELÉS

III. ÉVF. 7. SZ.
1951. JÚLIUS
ÁRA 3 FT

Tartalom:

	oldal
A Világifjúsági Találkozó és a Főiskolai Világbajnokságok előtt (Feleki László)	1
Rúdugrás (B. Lvov)	2
A Sokol a dolgozóké (Kunsági Viktor).....	3
A sportfejlesztési terv a sportkörök munkájának alapja (Horváth Pál)	5
Élsportolóink brigádmozgalma (Stiller Géza)	7
MHK (Fónagy István verse)	8
Moszkvai tanulmányok	
Az úszóvezető megfigyelései (Perlaki Károly)	9
Edzői beszámoló (Rajki Béla)	11
A vízilabdajátékos véleménye (Kiss Frigyes).....	12
A világcsúcsjavító megfigyelései (Székely Éva)	13
Szovjet szemmel — a magyar versenyzők eredményeiről (Nádas Nándor)	14
A sportújságírásról (Gál Zoltán)	16
Vidéki tapasztalatok az MHK-ban (Tóth Dezső).....	17
Az eredményes edzői munka (Spányik József).....	21
A stockholmi vívó VB magyar eredményei (Maszlai Lajos).....	23
A talpalás (Tabák Endre)	26
A párizsi kosárlabda EB (Eszéki Rezső).....	28
Az MTSE Spartakiadja (Erdős Oszkár).....	33
Birkózó sportunk fejlődésének újabb állomásai (Matura Mihály).....	35
Miért nincs gerelyhajító utánpótlásunk (Várszegi József).....	38
«Testnevelés» az imperialista országokban	40
Természetbarát	
A velencei hegyekben (Czeglényi Kálmán)	41
Kerékpáron a nagycekenki hársfasorban (Hidvégi Ferenc).....	42
Első országos terepjáró-verseny Sztálinvárosban (Popovici M.)...	43
Mi a természetjáró szakosztályok nyári feladata (Székely Miklós)	44
Tanmenetek	45
A sportoló táplálkozása (Arnóti Tibor dr.).....	47

Címképünk: Asbóth József

A Világifjúsági Találkozó és a Főiskolai Világ bajnokságok előtt

A világ haladó ifjúsága s legjobb főiskolás sportolói újabb nagyszabású megmozdulás előtt állanak. Mi, magyarok, könnyen el tudjuk képzelni ennek a megmozdulásnak a méreteit és a jelentőségét, mert csak vissza kell idéznünk az 1949-es budapesti Világifjúsági Találkozót és az ugyanakkor megrendezett Főiskolai Világ bajnokságokat. Vissza kell idéznünk a több, mint nyolcvan ország lelkes fiainak és leányainak színpompás bemutatóit, a X. FVB magas színvonalú versenyeit, s végül azt a csodálatos nagygyűlést a Hősök-terén, amelyen Rákosi Máttyás, a magyar ifjúság forrón szeretett édesapja mondott búcsút vendégeinknek, akik a felejthetetlen Találkozó után hazafelé készültek. Óriási erő volt ebben az ifjúsági megmozdulásban. Az imperialista vezetők, a kapitalista államférfiak, a munkásmozgalom renegátjai, a háborús uszítók hiába igyekeznek megszervezni egy nagyobb szabású ifjúsági megmozdulást. Nem sikerül, mert nem is sikerülhet.

A Világifjúsági Találkozók a béke, a haladás, a gyarmati népek szabadsága jelszavát írják zászláikra. Vajjon milyen jelszavak alatt tudnák összegyűjteni a kapitalisták az ifjúságot? A tőke védelmét, a gyarmati rablás dicséretét, a háború kirobantását, az atomdiplomácia felsőbbbségét hirdető jelszavak alatt kevesen menetelnének, s a «felsőbb osztályok» gyermekei amúgy sem szeretnek az utcára menni. Ezt átengedik az utca embereinek, a népnek, amelyet gyűlölnék és lenéznék. Az egyszerű embereket azonban a szabadság, a béke, a szociális haladás jelszavai érdeklik. Ahogyan Ilja Erenburg, a nagy szovjet író írta: «Az emberek milliói dédelgető szeretettel veszik körül a béke jelvényt, a kis fehér galambot. De aligha akad ember, aki dögkeselyűt ábrázoló jelvényt tűzne magára.»

A Világifjúsági Találkozókön fehér- és fekete-, barna- és sárgabőrű ifjak tüntetnek a faji megkülönböztetés, a gyarmati elnyomás, az imperializmus gyilkos rablóhadjáratai ellen. Mit tudnának egy ilyen tartalmú tüntetéssel szembeállítani az imperialisták? Tömegtüntetést rendezni a faji elnyomás, a lines, a gyarmati kettős kizsákmányolás, a mocskos háborúk érdekében? Bajos lenne. A tömegeket ma még tudják egyre s másra kényszeríteni, de erre semmiesetre sem! Az imperializmus erkölcsi züllöttsége, gyilkos arca egyre leplezetlenebbé válik mindenki előtt. A béketábor szövetségesei száz- és százmilliókra rúgnak a kapitalista elnyomás alatt álló országokban is. A dolgozó tömegek, a haladó ifjak — ezek a mi szövetségeseink. Az imperialisták szövetségesei a béketáborban — maroknyi söpredék, a megvert uralkodó osztály gyökértelen elemei, akik a történelem kerekét a legalsóbb bűncselekményekkel akarják visszafordítani. Ezek azok az emberek, akik ha nem is nyilván, dögkeselyű-jelvényt hordanak.

Két esztendő telt el az 1949-es VIT és FVB óta. Ez a két esztendő a béketábor nagyarányú megerősödésével telt el. Ezt híven tükrözte vissza a béketábor sportjának fejlődése is. *A nemzetközi sportmozgalom is mind élesebb fegyverré vált a békéért folyó harcban.* Két esztendő alatt a sportban is tovább erősödtek a béke erői. Két irányban mutatkozik ez meg. *Először is azokban a nagyszerű eredményekben, országos- és világcsúcsookban, amelyeket a Szovjetunió és a népi demokráciák versenyzői értek.* Törvényszerű jelenség ez. A béketábor országaiban egyre növekvő hatalmas tömegek sportolnak, s a sport nem a kiváltságosak szórakozása, nem sportvállalkozók üzlete, hanem állami ügy, tehát a nép ügye. Az új sportolók egyre nagyobb tömegéből törvényszerűen kerülnek ki a kiváló egyének mind nagyobb számban. És ezeket a kiválóságokat az állam mindenképpen támogatja, s elősegíti azt, hogy tehetségük minél gazdagabban kibontakozzék. Döntőfontosságú társadalmi gyökere van ennek. Egy szovjet sportvezető fejtette ki, hogy érnek el világcúcsokat Amerikában is, ott azonban egy-egy sportkiválóság mögött egészen más van, mint egy szovjet világcústartó mögött. Az amerikai «szár» mögött rendszerint egy reklámgyetem áll, vagy egy profitra éhes vállalkozó. *A szovjet bajnok mögött sportoló tömegek, a GTO milliói, a dolgozók állama áll, s innen nyeri erejét. A béketábor sportkiválóságait nem profiszereződés várja, hanem népe tisztelete és megbecsülése.* Tegyük még hozzá azt, hogy a béketábor országainak társadalmi fejlődése tudományos alapon áll és a természettudományos gondolkodás elterjedése előrelendíti a sport fejlődését is. Ez a magyarázata annak, hogy a béketábor sportjának növekvő erején kimutatható a rohamos s egyre gyorsuló fejlődés. *Így mutatkozik meg a sport eredményein keresztül az a nagyarányú társadalmi és erkölcsi fejlődés, amely a béketábor országait napról-napra erősebbé teszi.*

Ugyanakkor a Szovjetunió és a népi demokráciák sportvezetői a nemzetközi kongresszusokon egyre nagyobb erővel hallatják a demokratikus, a magasabbrendű sport hangját. Nemcsak arról van szó, hogy ezeken a kongresszusokon felvetik a béke ügyét és nyílt színvallásra kényszerítik a háborús uszítóknak sportlakáit, hanem arról is, hogy technikai részletkérdésekben is megmutatják a fejlődés útját, a sport értékének, színvonalának emelésére irányuló módokat. És amikor a béketábor sportvezetői azt ajánlották a Nemzetközi Tornaszövetség kongresszusán, hogy a nők eredményei is számítsanak bele a nemzetek sorrendjének megállapításába, *a dühödt amerikai ellenzés egyben a női egyenjogúság eszméjének is ellenszegült.* A haladás ellenségei azonban az egész világ előtt leplezték le magukat, a reakció álláspontját.

Az elmúlt két esztendő tehát a nemzetközi sportmozgalomban is nagymértékben megerősítette a béke erőit. Ebben a helyzetben kerül sor augusztusban Berlinben a Világifjúsági Találkozó keretein belül a Főiskolai Világ bajnokságokra, amely ennek az esztendőnek kétségtelenül a kimagasló nemzetközi sporteseménye lesz. Újra részt vesznek rajla a Szovjetunió vezetésével a béketábor országainak főiskolás sportolói, de részt vesznek a kapitalista elnyomás miatt álló országok főiskolás sportolói is, lényegesen kisebb számban, országuk támogatása nélkül. *Alkalom nyílik tehát újra fiatal sportolók találkozására, barátkozására, s újra alkalom nyílik arra, hogy az angol, belga, francia és a többi országok főiskolásai a saját szemükkel lássák, hogyan élnek, hogyan sportolnak a béketábor diákjai.*

A Főiskolai Világ bajnokság versenyei nagy felelősséget rónak ránk is. A magyar főiskolás sportolóknak Berlinben tanúságot kell tenniük további fejlődésükről, meg kell mutatniuk, hogy az elmúlt két

esztendő alatt tovább erősödött a magyar sport a társadalmi fejlődéssel párhuzamosan. Berlinben a magyar sportolók azt a Magyar Népköztársaságot képviselik, amely most harcol a felemelt ötéves terv második évének túlteljesítéséért. A Berlinben szereplő magyar fiataloknak azt az ifjúságot kell képviselniük, amely idehaza a Dunai Vasművet építi, s egyre nagyobb öntudattal veszi ki a részét a szocializmus építéséből. Sportszempontból és eszmei téren egyaránt fel kell készülniük sportolóinknak a nagy feladatára. A lehető legjobb eredményeket kell elérniük, s ugyanakkor tisztán kell látniuk az 1951-es VIT és FVB óriási jelentőségét a békeharc szempontjából. És ez a kettő nem is választható el egymástól. *Minél inkább áthatja főiskolás sportolóinkat a békeharc felelőssége, annál jobb eredményeket érnek majd el a sportpályán is.*

Feleki László

A RÚDUGRÁS

Irla: B. LVOU, a sport érdemes mestere

Megjelent a Szovjetszkij Sportban, 1951. április 10-én

Európában a háború előtt a rúdugrás az atlétikának egyik legelhanyagoltabb ága volt. Alig akadt évente egy-egy rúdugró, aki elérte a 4 métert, vagy valamivel többet ugrott. A szovjet rúdugrók tartották az első helyet 1937—1948-ig, N. Ozolin révén, aki ezalatt 4.26, 4.29 és 4 m 30 cm-t ugrott. A Szovjetunióban volt a legtöbb 4 méteren felüli rúdugró.

A szovjet rúdugrók sikerei a huszasévekben kezdődtek, amikor a csúcs 3.30—3.37-es szinten volt. Ezt a csúcsot Vladimir Djácskov kétszer javította meg, 1924-ben 3.37.5 és 1926-ban 3.41.5, majd 1927-ben Ozolin 3.43 cm-re. Ezek hosszantartó vetélkedése, a csúcs fokozatos javítása, amelyet érdekes összecsapá-

sok tarkítottak, és amelyekben mindketten sokat tanultak, segítséget nyújtott a szovjet rúdugróiskola megalapításához. Vetélkedésük befejezése után új tehetség, Gávril Rájevskij ugrott 4 métert. Ezután a Szovjetunió rúdugrócsúcsa állandóan emelkedett. A csúcstartók sikerei mellett a rúdugrás általános színvonala is nőtt. 1939. és 1940. években a legjobb tíz átlagos eredménye a 4 m felett volt. 1940-ben az első tíz között hatan ugrottak 4 m felett, a következő eredménnyel: N. Ozolin 4 m 30 cm, G. Rájevskij 4 m 23 cm, V. Djácskov 4 m 20 cm, Sz. Berezinszkij, B. Djácskov, V. Dubinyin, G. Závádzskij 4 m. A háború megszakította az eredmények fejlődését és csak a háború utáni ötödik évben (1949) érte el az első tíz átlagos eredménye a 4 métert.

Ezekben az években Nikoláj Ozoiintól, a megingathatatlan csúcstartótól nem tudták elvenni az első helyet a fiatalok. Nagy tapasztalata, hajlíthatatlan győzniakarása, kicsiszolt technikája segítette őt ahhoz, hogy a fiatalok támadását visszaverje. 1949-ben P. Denyiszenkó és V. Knyázev megosztottak vele az első helyen (4 m 18 cm). 1950-ben Knyázev javított eredményén és újra oszlozott Ozolinnal. Érdekes Knyázev sportútját követni. Először 1946-ban került az első tíz közé (3 m 81 cm), 1947-ben már 4 métert ugrott, 1948-ban csak 3 m 90 centimétert. Az elkövetkezendő két idényben állandóan javult és 1950. második felében már rendszeresen 4 m felett ugrott. Ezenkívül az országos bajnokságban kétszer ugrott 4 m 15 centimétert Knyázev, a sport érdemes mesterének, V. Djácskovnak a tanítványa. Az őket követők is szépen javítottak eredményeiken: a 26 éves Vladimir Brázsnyik 1949-ben 4 m 02 cm, a 29 éves Borisz Szuhárov 4 m 10 cm, később mindketten már 4 m 15 centimétert is ugrottak. Először érték el a sportmestéri szintet: a 22 éves Martin Kutman 4 m 02 cm, a 21 éves Vladimir Bulátov 4 m 01 cm. Négy métert ugrottak még: P. Deniszenkó, V. Dubinyin és a fiatal 21 éves Pável Záhárov (1949-ben csak 3 m 40 cm), a vele egykorú Anatóli Petrov (1940-ben 3 m 60 cm) és a 23 éves Valentin

Stolhercz (a mult idényben 3 m 70 cm).

Közel 4 métert értek el: V. Jágodin 3 m 92 cm (1949-ben 4 m), A. Albov 3 m 90 cm, Elczerisz 3 m 88 cm és a fiatal V. Gládszenkó, aki az előző idényben csak 3.50-et ugrott.

G. Závádzskij, a tapasztalt atléta ugrott még 3 m 85 cm és a fiatalok közül V. Tipákov és V. Csádcsenev. 3 m 80 cm-t még kilencen ugrottak.

1950-ben az első tíz ugró átlaga 4 méter felett van. A sportmestéri szintet négyen ugrották meg az idényben, az első osztályú szintet (3.80) 24 atléta érte el. 1949-ben hárman érték el a sportmestéri szintet és huszan az elsőosztályú szintet.

Európában a mult idényben harmincheten ugrottak 4 méteren felül. 1949-ben harmincegyen. Ezeknek kb. egyharmada szovjet atléta volt. A kimutatás élén a svéd Lundberg áll, aki új európai csúcsot ugrott (4 m 40 cm). Az első tíz ugró átlaga 4 m 20 cm. A Szovjetunióban nagyszámú fejlődőképes fiatal rúdugró van, ami reményt nyújt arra, hogy még az idei idényben sokan fognak 4 métert ugrani, és reményt nyújt arra is, hogy a legjobb rúdugrók eredményei még ki-válóbbak lesznek.

Kimutatás a legjobb eredményekről

Év:	Legj. eredm.	Tizes álag:	Hányan ugr. 4 m-t
1939.	4 m 30 cm	4 m 00.9 cm	5
1940.	4 m 25 cm	4 m 01 cm	6
1945.	4 m 15 cm	3 m 80.1 cm	1
1946.	4 m 10 cm	3 m 82.3 cm	2
1947.	4 m 15 cm	3 m 90.7 cm	3
1948.	4 m 20 cm	3 m 94.6 cm	3
1949.	4 m 18 cm (3-an)	4 m 05.6 cm	8
1950.	4 m 20 cm (2-en)	4 m 07.3 cm	11

A SOKOL A DOLGOZÓKÉ

Vakítóan fehér, gomolygó felhők között úszik a repülőgép, mely Prágába viszi a magyar sportküldöttöket a IX. Sokol Kongresszusra. A csehszlovák sport állami hivatalának és a Sokol Országos Központjának vezetői nagy szeretettel fogadták a küldöttséget. A Prágában töltött napok alatt állandóan megnyilatkozott az a határtalan barátság és szeretet, ami a csehszlovák és a magyar nép között a Szovjetunió felszabadító harca után kialakult. Nem választja el már többé a két népet sem a levitézett nacionalista, sovíniszta cseh és szlovák, sem Horthy, Kánya fasiszta, reakciós kormányzata. A válaszfal a két nép között ledől és maga alá temette a tőkéseket, nagybirtokosokat az egyházi reakcióval együtt.

Prága ünnepi külsőt öltött a kongresszus idejére. Szerde a városban a IX. Sokol kongresszust üdvözlő feliratok, a béke harcos megvédésére mozgósító jelszavak és a Szovjetuniót, a szovjet sportot éltető feliratok láthatók. De nemcsak Prágában, hanem egész Csehszlovákiában megmozgatta a dolgozókat, a helyi Sokol szervezeteket a kongresszus előkészülete. Nagyarányú sportünnepségek egész sora folyt le az ország különböző területein. Ennek keretében rendezett versenyen pld. 35.000 kerékpáros vett részt: 5 km-es békétávfutást rendeztek minden községben, 840.000 részvevővel és 10 km-es tömegyaloglás, béke-menetet szerveztek, amelyben gyerekektől az időskorúakig kb. 3 és fél millió személy vett részt.

A régebbi években a Sokol túlnyomórészen cseh területen szerveződött. Különösen a kongresszusi versenyben az ország egyéb területein is nagyarányú szervezőmunka indult, aminek eredményeképpen a szlovákiai területek: Prešov, B. Bistrica, Nitra kerületekben a tagok hatalmas nagy tömegét szervezték be és eredményesen növelték a Sokol szervezetek és a rendszeresen sportolók számát.

A TOZ (MHK) jelvényesek száma legjobban Prešov kerületében növekedett. Az első félévben az ország területén több mint 170.000 azoknak a száma, akik a jelvényt megszerezték.

Maga a kongresszus ünnepélyes külsőségek között folyt le közel 2.000 küldött jelenlétében. Az előnökségben helyet foglaltak az állami sportbizottság és a Sokol vezetői, miniszterek, élükön Kopeczki

elvtárs tájékoztatási miniszterrel, a külföldi küldöttségek és számos csehszlovák élsportoló Zatopek, Torma II., Lerchova, Vessely, Andreadis stb. A küldöttek sorában a Sokol szervezetek vezetői, élsportolók és egyes sportágak aktív sportolói jelentek meg.

A kongresszus négy napos tartama alatt az ország különböző kerületeiből egymásután érkeztek meg a staféták, amelyek a kerületek dolgozóinak és sportolóinak üdvözlését hozták. Mind maguk a staféták, mind az útvonalba eső községek lakói hitet tettek, hogy a sportban is, a termelési munkában is, a termelőszövetkezetek erősítésében és fejlesztésében élenjárnak, hogy sikeresen hozzá tudjanak járulni a béke megvédéséhez. A staféták egyes sportágak szerint futva, úszva, lóháton, motorkerékpáron, vagy gyalog tették meg az útvonalat. A kongresszus hatalmas méretű sportünnepséggel, tornabemutatóval, sportjátékokkal és felvonulással fejeződött be. Ezek a megnyilvánulások megmutatták, hogy Csehszlovákiában a sportnak előttünk alig ismert széles tömegalapja van, hogy a sport Csehszlovákiában igen nagy mértékben a dolgozók mindennapi életszükségletévé, a dolgozók szocialista szellemben való nevelésének eszközévé vált.

Ezek a tanulságok alkalmasak arra, hogy felrázzanak bennünket, különösen az MHK vitele tekinté-

tében eluralkodott tespedtségből és rávezessenek a tömegsport megfelelő kialakítására.

Klement Gottwald elvtárs üzenete, melyet a kongresszushoz intézett meghatározta, hogy a kormányzat a Sokol kongresszusnak és az egész sportmozgalomnak igen nagy jelentőséget tulajdonít. Közli a kongresszussal, hogy a kormányzat minden támogatást megad, hogy a Sokol keretében szervezett testnevelést és sportot még inkább össze lehessen kapcsolni a békés építő munkával. Felhívja a figyelmet arra, — hogy a Sokolnak meg kell találnia a helyes szervezeti formát és a forradalmi szakszervezeti mozgalommal, valamint a Csehszlovák Ifjúsági Szövetséggel együttesen kell dolgoznia a testnevelés és sport továbbfejlődése érdekében. Üzenetében Gottwald elvtárs nyomatékosan felhívta a figyelmet, hogy még többet kell méríteni a világ leghaladottabb, legfejlettebb testneveléséből: a szovjet fizkultúra példájából.

A Csehszlovák Kommunista Párt részéről Hendrych elvtárs, a Párt útmutatásait és szempontjait adta meg a kongresszus, az egész Sokolmozgalom számára.

Svoboda elvtárs hadseregtábornok, az állami testnevelés és sporthivatal vezetésével megbízott miniszterelnökhelyettes, felszólalásában visszapillantást adott arról, hogy a múltban a Sokol milyen tevékenységet fejtett ki. Elmondot-

Csodálatosan szép tornabemutató a IX. Sokol-Kongresszus záróünnepélyén.

A szovjet és a magyar küldöttek az elnökségben. Balról jobbra: Taranov jégkorongozó, a tolmács, Nikityin elvtárs, a szovjet küldöttség vezetője, Sidó Ferenc és Kúnsági Viktor, a magyar küldöttség vezetője.

ta, hogy a kizsákmányoló tőkés rendszerben, ahol egymillió munkanélküli mellett koldusbérek, nyomor, éhség tizedelte meg a dolgozókat, nem volt meg a sport- és testnevelés számára a fejlődés szükséges előfeltétele. Nem is volt érdeke az uralkodó burzsoáziának, hogy a dolgozók egészséges és haladó szellemben nevelkedjenek.

Tyrs haladó eszméit megcsúfolták, a Sokol a cseh burzsoá-nacionalizmus eszközévé alacsonyították. «Politikamentességet» hangoztattak, ugyanakkor a Sokol-szervezetet felhasználták a munkásosztály forradalmi harca ellen.

A munkaadók és munkások testvéri együttműködését» hangoztatták és ezzel az áfiummal próbálták a dolgozó osztály éberségét elaltatni. Ezt még fokozta a klerikális-feudális reakció tevékenysége és az áruló szociáldemokrata reformista vezetők, akik a sportegyesületeket is arra használták fel, hogy a munkásosztály egységét megbontsák. A multban a sport egyes tőkés üzleti érdekeit szolgálta, a sportolók adás-vétel tárgyát képezték. Igen nagy mértékben felhasználta a burzsoázia a sportot a sovinizmus felkorbácsolására.

A testvéri szovjet hadsereg által történt felszabadítás és az 1948-as februári győztes forradalom alapvetően megváltoztatta a sport számára az előfeltételeket. Csehszlovákia, melynek számára — a miénkhez hasonlóan — a Szovjetunió hadserege hozta meg a felszabadulást, biztosította az ország népei

számára a nemzeti önállóságot is. Ennek eredménye volt, hogy 1948. márciustól az egész csehszlovák testnevelés és sport a Sokolba egyesült, mely mint a sport hatalmas tömegszervezete összefogja az ország egész területén a sportolókat. Azóta a Sokol fejlődése mind fokozottabban szolgálja a munkásosztályt, az egész népnek az érdekeit.

Most végre megteremtődött a gazdasági lehetőség is a dolgozók számára, hogy jól elvégzett termelési munkájuk után szabadon, nagy tömegben sportolhassanak.

Az 1948. februári forradalom nyomán Csehszlovákiában is a testnevelésről és sportról való gondoskodás állami feladattá vált. Kialakult az állami testnevelés és sport hivatala, Szlovénzkóban a szlovák testnevelés és sporthivatal. Ennek kapcsán természetesen a helyi népi igazgatásban megkezdődött a testnevelési szervek kialakítása. Az 1950—51-es évben az állami költségvetésben közel 1 milliárdkoronás tétel szerepel a sport beruházási és működési szükségletei számára. Ezenkívül a forradalmi szakszervezeti mozgalom az elmúlt évben több mint félmilliárd koronát juttatott a sport számára.

A Sokol sportmozgalma tehát nem egy elszigetelt egyesületi kérdés, nem a Sokol belső ügye, hanem az egész népi demokratikus állam, a Nemzeti Arcvonal, a forradalmi szakszervezeti mozgalom, a Csehszlovák Ifjúsági Szövetség, az egész nép ügyévé vált.

Svoboda elvtárs beszédében több-

ször is aláhúzta, hogy a csehszlovák sport további fejlődésének alapja az, hogy a szovjet testnevelés tapasztalatait és példáját felhasználva megtalálják azt a helyes szervezeti formát, amelyen keresztül az állami vezetés és gondoskodás megfelelően érvényesülni tud.

Hogy megalkossák a Sokol-szervezetek és a sport állami irányításának helyes összhangját, hogy a sportot még szélesebb tömegalakokra fektessék, a szovjet GTO-intézmény alapján vezették be a Tyrs ügyességi jelvényt (Tyrsuv — Odznak — Zalatnosti, TOZ=MHK), amelyet még tovább kell fejleszteni, hogy a TOZ legyen az alapja és a tartalma mindenféle testnevelési munkának. Tanulni kell a szovjet testnevelés példájából atekintetben is, hogy a sport eszmei tartalma: az új és jobb, boldogabb életnek, a békének, a szocializmusnak építése legyen. A Sokol tagjait a haza iránti mély szeretet, az igazi szocialista hazafiság szellemében nevelje, olyan szellemben, mely a világ összes dolgozóinak nemzetközi összefogására tanít, — abban a szellemben, hogy a csehszlovák sportolók szeressék a testvéri szovjet népet, amely az ország dolgozói számára a szabadságot megteremtette.

A kongresszus feladata volt, hogy megteremtse a lehetőséget az új szervezeti és munkaformák számára, amelyek előreviszik a sport fejlődését a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet korszakába. A kiéleződött osztályharc korszakában a sport és a Sokol feladata, hogy a Nemzeti Arcvonal megbízható és szilárd alapja legyen.

A kongresszus sikeres volt, mert tisztázta a feladatokat, a szervezeti, az oktatási, a kádermunkáról és az új szervezeti szabályzatról szóló előterjesztésekben.

A felszólaló küldöttek komoly bírálattal mutattak rá a hiányosságokra, de nem hiányzott az önbírálat sem, hogy miként követték el a helyi szervezetekben azokat a hibákat, amelyeket a kongresszus határozatai alapján ki fognak tudni küszöbölni.

Az új vezetők megválasztása után a záróbeszédet Truhlár elvtárs, a Sokol elnöke tartotta. A 82 éves sportvezető, fiatalos lelkesedéssel és ruganyossággal vett részt a kongresszuson, senki nem gondolta, hogy 6 éven keresztül a ná-cik koncentrációs táborában sínylődött.

A záróban ismételten hangsúlyozta a szovjet példák alkalmazá-

sát, az Ifjúsági Szövetséggel, a forradalmi szakszervezetekkel való szoros kapcsolatot, hogy a Párt útmutatásával az Állami Sporthivatal közvetlen irányításával meg tudják oldani a kongresszus által kitűzött feladatokat.

A kongresszuson és egyebütt,

ahol megjelentünk, nagy lelkesedéssel ünnepelték a csehszlovák sportolók, vezetők a két nép barátságát, Gottwald és Rákosi elvtársakat.

De leírhatatlan az a lelkesedés, amivel a szovjet küldöttséget és a világ békéjéért küzdő népek veze-

tőjét, Sztálin elvtársat ünnepelték. Nem szólam, hanem valóság az a jelszó, ami a kongresszusi ülésüknek falát borította:

«Sovetska fizkultura naš vzor!»
«A szovjet testnevelés a példaképünk!»

Kunsági Viktor

A sportfejlesztési terv a sportkörök munkájának alapja

A sportfejlesztési terv végrehajtása szép és felelősségteljes munkát ad minden sportszervezetnek és vezetőnek. A végrehajtás során azonban máris felmerültek különböző kisebb-nagyobb hiányosságok és problémák, amelyek akadályozzák a terv eredményes teljesítését. Ezek kiküszöbölésére az alábbiakban néhány szempontot kívánunk adni a sportvezetők és szervezetek részére, hogy felhasználásukkal eredményesebbé tudják tenni a sportfejlesztési munkájukat.

Az 1951. évi sportfejlesztési terv a következő célokat tűzi ki a sportszervezetek és a sporttal foglalkozó szervezetek, illetve a sportvezetők, edzők, társadalmi munkások és sportolók elé:

- a) a sportkörök számát az év végéig 3890-re kell fejleszteni, 500.000 összsportolóval.
- b) 1951-ben 400.000 főt kell bevonni az MHK testnevelési rendszerbe és felkészíteni az LMHK és az MHK I., II. fokozatának teljesítésére,

c) az év végéig 91.600 sportolót kell felkészíteni és minősíteni a különböző sportágak egyes osztályaiba,

d) összesen 2300 MHK akadály- és atletikai-, röplabda-, kosárlabda-, labdarúgó pályát kell társadalmi munkával létesíteni az év végéig.

Ezeket a feladatokat kell a gyakorlatba átvenniök és megvalósítani a sportszervezeteknek.

A tervezetet elkészítése után különböző területekre felbontották és eljuttatták egészen a sportkörökig. A gyakorlati megvalósítás a sportkörök egyes szakosztályaiban kezdődik el.

Nézzük meg, hogy jelentkezik a fejlesztés feladata egy sportkörön belül és milyen munkát kell ezzel kapcsolatban elvégezni:

Tegyük fel, hogy egy 1200 dolgozót foglalkoztató üzemben 80 sportolóval megalakult a sportkör. A sportkör működtet egy labdarúgó-

osztályt 40 fővel, röplabdaszakosztályt 20 fővel és asztaliteniszzakosztályt 20 fővel. 1950-ben az üzemben 110 fő tett sikeres MHK-próbát.

A sportkör az 1951. évi sportfejlesztési terv felbontása során a következő feladatot kapta:

- Alakítson a meglévő szakosztályok mellé atletikai szakosztályt 30 fővel, sakkszakosztályt 20 fővel és tornaszakosztályt 25 fővel. Meglévő szakosztályai közül bővítse ki a labdarúgót 40-ről 60 főre, a röplabdázót 20-ról 40 főre, az asztaliteniszező szakosztályt pedig 20-ról 25 főre. Összesen tehát sportolói számát 3 új szakosztály megalakításával 80 főről 200 főre növelje;
- 200 főt készítsen fel az MHK különböző fokozatainak teljesítésére;
- a 200 sportolója közül összesen 60 főt készítsen fel és mi-

nősítse a 6 sportág egyes osztályába;

- d) társadalmi munkával építsen egy MHK akadály- és MHK atletikai pályát.

A négy pontban megjelölt cél elérése érdekében a sportkör vezetőségének agitációs és felvilágosító, szervező és felkészítő (sportoktatási) munkát kell végeznie.

Hogyan kezdje el a sportkör vezetősége a feladat megoldását?

1. *A sportkör elnöke hívja össze előbb a sportkör vezetőségét, majd a feladatok megválasztása után a sportkör egész tagságát és ismeresse velük a megvalósításra váró feladatokat.*

2. *A vezetőség tagjai, de maguk a sportolók is vállaljanak egy-egy részt a feladatokból és kezdjék meg a fent említett munkákat az alábbiak szerint:*

- a) Az MHK testnevelési rendszerbe való bekapcsoláshoz, az új szakosztályok megalakításához és a meglévő szakosztályok kibővítéséhez felvilágosító, hírverő és szervező munka szükséges. Ezt a munkát a sportkör vezetősége és sportolói többféleképpen végezhetik el. A leghelyesebb és legeredményesebb módszer az, ha a sportkör vezetői és sportolói egyénenként beszélgetnek a dolgozókkal, ismertetik előttük a sportolás fontosságát és előnyeit a közösség és az egyén szempontjából egyaránt és felhívják őket, hogy jelentkezzenek elsősorban az MHK próbáinak teljesítésére.

Meghívják a dolgozókat az egyes sportágak edzéseire, versenyekre, hogy gyakorlatban ismerkedjenek meg a sportolókkal. Az edzéseken felhívják őket, hogy próbálják meg egy-egy mozdulat végrehajtását. Bebizonyítják, hogy nem is olyan nehéz dolog a sportolás alapelemeinek elsajátítása. Ezen keresztül próbálják bevonni az érdeklődőket az egyes szakosztályok munkájába. Az agitációt és felvilágosítást lehet faliújságon, felhívásokon keresztül is folytatni. Lehet ezzel a módszerrel is, hogy a sportkör taggyűlésére, az egyes események kiértékelésére, vagy a sporttal kapcsolatos ismeretelő előadások meghallgatására hívják meg a dolgozókat. Azonban az agitációnak ezeket a formáit mindig egyéni beszélgetésnek kell követnie.

Ezzel a módszerrel kell a dolgozókat meggyőzni és bevonni a spor-

tolásba. Az agitációt állandóan folytatni kell a sportkör szakosztályainak bővítése és az MHK kiszélesítése érdekében a kitűzött cél eléréseig, de azon túlmenően a terv túlteljesítése érdekében is.

- b) A szervezési munka szorosan összefügg a hírverő és felvilágosító munkával. A helyes agitációval meggyőzött dolgozók részére sportolási lehetőséget, felszerelést, pályát és oktatót kell biztosítani. Gondoskodni kell arról, hogy az első edzéstől kezdődően az edzők, de maguk a képzettebb sportolók is rendszeresen foglalkozzanak az újonnan beszervezett dolgozókkal, nehogy azok számára az alapok elsajátítása nehézséget okozzon! Az újonnan beszervezett sportolók részére biztosítani kell az alapfokú versenyzési lehetőségeket, nehogy elkedvetlenedjenek, viszont állandó fejlődésük és küzdőképességük fokozása biztosítva legyen. Új szakosztályok alakítása esetén gondoskodni kell megfelelő edzőről és vezetőről, még mielőtt a sportolók toborzását megkezdenénk. Helyes ha az új szakosztály sportolójának szervezését első sorban már ezek a kijelölt irányítók végzik el. Új szakosztályokba sportolókat első sorban azok közül helyes toborozni, akik az MHK-rendszerben már részt vesznek és kedvet éreznek képességeiknek szakosztályban való továbbfejlesztésére.

A sportolási lehetőség biztosításához a felszerelés biztosításán felül szükséges a megfelelő pályák, sportlétesítmények biztosítása is. Rohamosan fejlődő sportmozgalmunk számára mindig több és több sportlétesítmény építése válik szükségessé. Arra nincs mód, hogy a sportlétesítmények ilyen mértékben állami támogatással épüljenek, mert ez igen nagy összeget vonna el ötéves tervünk fontosabb beruházásaitól. A sportfejlesztési terv során ezért tűzték ki célul sportpályáknak társadalmi munkával való létesítését. Helyes is, ha a sportolók saját munkájukkal is hozzájárulnak sportolásuk minél jobb lehetőségének biztosításához. A sportköröknek ezért is feladata pályák építésének társa-

dalmi munkával való megszervezése. Helyes az, ha az egyes szakosztályok maguk között versenyt indítanak és vállalásokat tesznek, hogy ki milyen részben veszi ki részét a sportpálya építéséből. A vezetőség feladata ezután a munka végzésének a megszervezése, a szükséges szármok és szakember biztosítása.

- c) A sportoktatási munka helyes végzése igen fontos a sportolók eredményeinek és képességeinek fejlesztése szempontjából. Jó sportoktatási munkával tudjuk biztosítani, hogy az MHK testnevelési rendszerben résztvevő dolgozók teljesíteni tudják az előírt szinteket. A sportoktatási munka teszi lehetővé, hogy a sportkör elérje és teljesítse tervét az osztálybesorolás területén is. A sportoktatási munka területén az edzők feladata, hogy tudásuk átadásával rendszeresen tanítsák és képezzék a sportolókat az eredmények fokozására. Annyi versenyzési lehetőséget kell biztosítani, illetve, annyi versenyen kell indítani sportolókat, hogy azok elérhessék a minősítéshez szükséges követelményeket. Helyes és szükséges, hogy a sportolók maguk is tisztában legyenek a fejlesztési terv rájuk vonatkozó adataival és maguk között versenyezzenek annak teljesítéséért, illetve túlteljesítéséért.

A fentiekből láthatjuk tehát, hogy nem lehetetlen a sportfejlesztési terv előírásainak a gyakorlati munkában való megvalósítása. Csupán a terv adatainak ismerete és annak teljesítése érdekében a fent megjelölt feladatok elvégzése szükséges. A sportkörök feladata ebben a munkában az, hogy — ahol még nem történt meg — a sportkör egész tagságával sürgősen ismertessék meg a sportkör előtt álló feladatokat és kezdjék meg a terv teljesítését a fent elmondottak szerint. A sportkörök munkájukat a továbbiakban a fejlesztési terv teljesítésére alapozzák és igyekezzenek teljesíteni, illetve túlteljesíteni az 1951. évi sportfejlesztési tervüket.

Horváth Pál

Élsportolóink brigádmozgalma

Rákosi elvtárs az MDP II. kongresszusán feladatul tűzte ki: „... egész Pártunk járási szerveinek mindent meg kell tenniük, hogy meggyorsítsuk falusi szervezeteink fejlődését”. Beszède végén még ezeket mondotta: „... minél jobban teljesítjük dolgozó népünk javára hazafias kötelességünket, annál jobban szolgáljuk az emberi haladás nagy ügyét és egyben annál hívebb katonái vagyunk a proletár nemzetköziség, a béke leggyőzhetően táborának.”

Rákosi elvtársnak ezek a szavai minket, sportvezetőket és sportolókat arra köteleznek, hogy tegyünk meg minden tőlünk telhetőt a sport vonalán, vegyük ki részünket a szocializmus építéséből, a termelés vonalán kívül az egyesületi munkában, sportkörtől és szakosztályi munkában, sőt adjunk meg minden tőlünk telhető segítséget sportvonalon a falunak is. Támogassuk őket fejlődésükben, segítsük át a kezdeti nehézségeken, adjuk át nekik munkamódszereinket a szervezés terén is, meg szakmai téren is úgy, ahogy mi is átvettük a Szovjetunió fejlettebb testkultúrájának fejlettebb módszereit. Minden erőnkkel segítsük a falu sportját. Ne lekicsinyléssel, hanem szeretettel és megértéssel közeledjünk hozzájuk, úgy ahogy azt a szovjet atlétaiktól, úszóktól, röpés kosárabdázóktól láttuk.

A cél változatlanul az, hogy a falu és a város közötti különbséget a sport terén is el-tűntessük. Tárjuk fel azt a jelenleg még fel nem mérhető tartalékot, amit a falusi ifjúság magában rejt. Ezt szolgálja az élsportolóink vidéki látogatásainak brigádmozgalma. Egy-egy jól sikerült, jól előkészített bemutatónak nemcsak jó sportot eredményez, nemcsak hírnevet és dicsőséget jelent a brigád tagjainak es egyesületüknek is, hanem felkelti a sport iránt a kedvet a falu ifjúságában. Nem egyszerű látogatást jelent tehát egy brigád bemutatója az Állami Gazdaságokban, tszcs-ben, vagy traktorállomáson, ha-

nem egy vágy csíráját veti el.

Ez a vágy: fejlettnék, erősnek, ügyesnek lenni, hasonlóknak lenni azokhoz, akik megmutatták a testi fejlődés útját, fejlettebb fokon, a tornán, atlétikán, ökölvíváson keresztül. És nemcsak akkor fognak emlékezni azokra, — akik a testkultúra úttörői voltak a falun —, amikor egy-egy jól sikerült bemutató után olyan bensőségesen búcsúztatják a brigád tagjait, mint ezt a sándorfalvi Dózsa-brigád tagjai tették. A brigád egyes tagjai példaképeivé válnak a falu sportolni kívánó ifjúságának, amely egyszersmind a szocialista mezőgazdaságot teremti meg falun.

Tárjuk fel tehát azt a kaput, amit a falu sportolni kívánó ifjúsága döngtet. Versenyezzenek egymással az egyesületek és sportkörök a jobbnál jobb brigádok megszervezésében. Levesznek élsportolóink hasonlóak sztahanovistáinkhoz, adták át tudásukat a parasztfifjúságnak lássák meg bennük utódjaikat az élt csúcsok megjavítóit, tudásunk további fejlesztőit.

Az egyesületek és sportkörök vezetőinek a feladata, hogy politikailag is jól előkészítsék az élsportoló brigádokat. Erezze feladatának súvát a sportoló és úgy készíthet fel a bemutatóra, mintha csúcsot akarna javítani. A vezetők is gondoskodniuk kell erről. Ugyanígy a vezető feladata, hogy biztosítsa a kellő anyagi feltételt. Ne törődhessen meg, hogy a falu felkészül, sőt, zenekart mozgósítva várja a brigádot és az nem érkezik meg, mert annyi anyagot nem tudott biztosítani az egyesülete, mint amennyit egy labdarúgócsapat győztes mérkőzése után a frissítők számára tesz ki. A vezető feladata nem utolsó sorban az is, hogy a brigádok a testnevelésnek és sportnak ne csak úttörői legyenek falun, hanem propagandói, agitátorai és a versenyzők példaképei is. Vigyék le az MHK testnevelési rendszer egészséges szelle-

mét, szocialista embert formáló erejét. A vezető feladata, hogy az élsportolóbrigád minden egyes tagjával tudassa a rendszer előnyeit. Eljen a sportolóban a tudat, hogy amit teszünk, egy új társadalom kifejlődésének, egy új embertípus kialakulásának érdekében tesszük. A brigád minden egyes tagjának ismernie kell tehát az MHK tornagyakorlatoknak legalább az első, de lehetőleg a második fokozatát is, az MHK követelményeknek azokat a szintjeit, melyeket bemutat, ismertet, vagy amelyekről beszél. Az élsportolóbrigád minden egyes tagjának tehát alaposan fel kell készülnie.

A fentemlítetteknek felül a siker alapvető feltétele, amelyből az élsportolóbrigádok jó, vagy rossz szereplése, eredménye és az utóhatás is függ, a helyszíni jó előkészítés!

Ha az élsportolók és vezetők jó szándékkal válladják az esetleges vasúti, vagy autótúli fáradsálmait, sokszor egy-egy éjszakázást is, különösen fontos, hogy a TSB-k (megyei, járási, falusi) nagy figyelmet fordítsanak helyszínen a mozgósításra, az előkészítésre. Adjanak ünneppéyes külsőt a bemutatónak. A lehetőségekhez képest szereljenek fel mikrofont, hogy az élsportoló ne csak a körülötte álló sportolóknak, hanem a néző nagyközönségnek is elmondhassa, hogyan él, mi a foglalkozása, hogy dolgozik, a mulban milyen volt az edzési lehetősége és ma milyen edzési módszerekkel készült a versenyeire, hogyan és hol, milyen körülmények között érte el élete legjobb eredményeit, mik ebből a tanulságok, hogyan javított edzés módszerén, mit javasol a vidéki sportolóknak, hogyan éljenek stb.

A vidéki vezetőknek megfelelő számú sportolóról kell gondoskodniuk, lehetőleg MHK tömegverseny-napot kell szervezniük, s ennek keretében kell beiktatni azután a brigád bemutatóját. A brigád tagjainak kell tanácsokkal el-

látni, például a vidéki súlylökőt, hogy milyen stílusban dobjon. A hibákra rá kell mutatniuk. A 100 méteres síkfutás előtt mutassák meg, hogyan kell rajtolni, milyen a jó testtartás, milyen a helyes mozgás. A rendezéshez megfelelő számú rendezőről kell gondoskodni. Ha nincs elegendő szakember a faluban, vagy járásban, akkor a legközelebbi városi TSB-től kell kérni. A pályát kellően elő kell készíteni, pontosan fel kell mérni, gondoskodni kell időmérőről, versenyzőről, szerekről és képzett bemondoról, aki állandóan tájékoztatja a közönséget az elért eredményekről. Helyes, ha az élsportolókkal szemben ellenfeleket is kiállítunk, még akkor is, ha versenyzőink képességei jóval alacsonyabbak az élsportolónál.

A versenyeket alaposan készítsük elő. Fontos a jó mozgósítás. Ne forduljon elő többé az az eset, ami megtörtént a Hortobágyi Állami Gazdaságon, ahová a Honvéd sportolói külön autóbusszal utaztak le, labdarúgó-csapatot is vitték magukkal és a gazdaságtól alig két kilométerre eső másik állami gazdaság már nem is tudott a bemutatónak megtartásáról.

Adjunk külsőt, vonulassuk fel a résztvevőket. A megyei, járási, vagy községi Tanács VB. elnöke nyissa meg a sportünnepeket, ismertesse a sport jelentőségét a falun. A sportverseny befejezéseként a résztvevők vonuljanak el, hogy ezzel is ünneppéyessé, felejthetlenné tegyék a bemutatót. Mindezeket az biztosítja, ha a vezetők jól megszervezik az előkészítést és a verseny lefolyását. Legalább négy héttel előbb az illetékes TSB-k útján kérjék a brigád bemutatóját, a műsort pontosan, írásban lefektetve.

Ilyen lelkiismeretes és alapos, tervszerű előkészítéssel kell hozzájárulniuk a vendéglátóknak ahhoz, hogy ez a nagyszerű mozgalom valóban eredményessé váljék.

Stiller Géza

MHK

Lökj súlyt, gere'lyt gránátot: dobjál
 Fuss vagy úszásban képezd magad
 Erősödj sítől korcsolyától
 Jövönk lábaddal versenyt szalad
 Sportolj! teljesítsd túl a normát
 A bátrakat nem ioghatja vész
 Jelvényes népünk büszkesége
 Légy Munkára Harcra mindig Kész!
 Tanuljatok hát úttörők
 Védjétek békénk táborát
 Testetek acélos legyen
 Ovjátok meg az iskolát
 A távol fákllyaként villantja felétek
 a kommunizmus útjait
 Előre merészen döntsed, rohamozzad szívós
 Sporteredmények csúcsait a harc gyertek velünk

Munkások ki a levegőre mindig víg-vidám
 MHK-edzés fűves pályák
 menjünk sportolni munka után
 Izom feszülj tágulj tüdő
 Sápadtanak nyoma sincsen itt
 Sztahanovista rekorddal
 Zárjad osztályod sorait.
 Aratóbrigád traktorosok
 erős lesz a szövetkezet
 ha a lányok labdázni fognak
 s a labda vonzza a legényeket.
 Több munkaegység rajta
 aki sportol többet arat
 MHK vond a városokhoz
 a sportoló boldog falvakat.
 Művész tudós te katona
 szívós a harc gyertek velünk

színesedjél te munkanap
 a fáradtság ellen megyünk
 Az edzés fegyver
 s a front a pálya
 meg ne torpanj egyre tovább
 új jelvényes százazrekkel
 előre minden akadályon át.
 Így nőnek a Párt szavára
 nálunk a harcos jelvényesek
 a váll a kar erősödik
 így lesz acélos e nagy sereg
 Fel béke harcra tegyünk próbát
 Aki erős nem fogja vész
 jelvényes népünk büszkesége
 Légy Munkára Harcra Kész!
 Fónagy István

MHK-próbázás a Petőfi sporttelepén. Rosta Dezsóné a Mélyépitő Vállalat dolgozója teljesíti a 100 m-es futás szintjét.

A Mester-utcai közgazdasági gimnázium I. osztályú tanulóinak MHK-próbázásáról. Mácsik Erzsébet a kerítés-akadályon.

Az úszóvezető megfigyelései

Nagy kitüntetés érte a magyar úszósportot azzal, hogy válogatott versenyzőink a szovjet Testnevelési és Sport Bizottság meghívására Moszkvában közös edzőtáborozáson vehettek részt a szovjet versenyzőkkel.

A magyar versenyzők 24 napot töltöttek a Szovjetunióban. Ez alatt az idő alatt megismerhettük a szovjet embert, élveztük a világon páratlan vendégszeretét és az élmények olyan tömegét szereztük, amelyek egész életünkön keresztül kihatnak majd munkánkra és feltétlenül a magyar úszósport további fellendülését fogják eredményezni.

Versenyzőink és vezetőink ke mény munkával és alaposítással készültek fel erre az útra. Jórészt a célirányosan megszervezett edzőtábornak és a legjobb magyar edzők közreműködésének köszönhető, hogy az eddig is már ragyogó eredményeket felmutató magyar úszósport képviselői moszkvai tartózkodásuk alatt világra szóló sikereket értek el.

Az 1947. évi Európa-bajnokság után a sajtó azt írta, hogy a magyar nőúszók először szerepeltek sikerrel nemzetközi versenyen.

Úszóink és vízilabdázóink moszkvai beszámolójának első felét mult számunkban közöltük.

Azóta női versenyzőink óriási fejlődésen mentek keresztül.

Három hét alatt két világesőcsot és több magyar csőcsot javítottak meg. A Moszkvában elért eredmények az idei világranglistán értékes helyezéseket fognak számunkra biztosítani.

Teljesítményben férfi úszóink sem maradnak el női versenyzőink mögött. Nem úsztak ugyan világesőcsotokat, de egy egész sor világviszonylatban is kiváló teljesítményt nyújtottak. Ez áll elsősorban *Kádas Géza* 100 m gyorsúszásban elért idejére, amellyel a leg régibb magyar csőcsot, Csik Ferenc eredményét szárnyalta túl. Ha számításba vesszük azt, hogy *Kádas Géza* eddig mindig a legnagyobb versenyeken mutatta ki tudása legjavát, akkor a további nemzetközi találkozók elé nyugodtan nézhetünk. De ugyanilyen jelentős volt számunkra *Nyéki Imre* 200 méteres gyorsúszásban elért kiváló teljesítménye, melyre végre 2.10 alá szorította a magyar csőcsot, vagy akár *Gyöngyösi* 100 méteres hátúszásban nyújtott nagyszerű teljesítménye, amellyel, reméljük, hogy most kiemelte a magyar hátúszást a hullámvölgyből. A magyar 4x200 gyorsváltó pedig még soha olyan közel nem állt a világesőcsot megdöntéséhez, mint Moszkvában. Ha alaposabban ké-

szülünk fel erre a számra és a váltó negyedik tagja is vérbeli gyorsúszó, akkor ma a 4x200-as gyorsváltó Európacőcsa egyben világesőcs is.

Vízilabdázóink szovjetunióbeli szereplése értékes eredményeket, tapasztalatokat jelentett számunkra. A szovjet vízilabdázókkal tartott közös edzőtáborozásban vízilabdázóink először találkoztak a szovjet csapattal.

Az edzőmérkőzések során a szovjet vízilabda csapat olyan tulajdonságait volt alkalmunk megfigyelni, amelynek birtokában a magyar együttes is jóval nagyobb játékerőt képviselne.

Igaz, hogy a magyar vízilabda válogatott az utóbbi időben kisméretű pályán nem szerepelt. Valamikor azonban éppen abban állt a magyar együttes nagy játékeréje, hogy minden körülmények között megtalálta magát és mindig megtalálta az ellenfél játékmódorának ellen-szerét.

Melyek a szovjet válogatott vízilabda csapatnak azok a tulajdonságai, amelyek révén az öt edzőmérkőzésen a magyar csapatnak egyenrangú ellenfele tudott lenni és a magyar csapatnak az edzőmérkőzések során elért 2 győzelmét és egy döntetlenjét küzdelmessé és nehezzé tudta tenni? Mindenekelőtt ilyen a határtalan

küzdőszellem. Nem láttunk egyetlen szovjet játékost sem, aki, ha rossz helyre kapta a labdát, nem ment volna érte. Teljes erőbedobással küzdött a legelvesztettebbnek látszó labdáért is. Nem láttuk egyetlen alkalommal sem, hogy a támadójátékos nyugodtan hagyta volna az ellenfél védőjátékost okciót indítani és ebben nem zavarta volna.

Ha a szovjet csapat kezdéskor, vagy újrakezdéskor labdát ért, vagy szabaddobáshoz jutott, pillanatok alatt veszélyes helyzetbe tudták magukat hozni a játékosok. Ezzel szemben a magyar csapatok ugyanebben a helyzetben nem tudnak mit kezdeni a labdával, a szélsők tétováznak, egy-két kivételtől eltekintve nem törnek azonnal kapura és lövésre alig-alig vállalkoznak. A szovjet játékosok minden helyzetben céljuk elérésére mindig a legegyszerűbb technikai megoldást választják. Ellentétben a mi vízilabdázóinkkal, akik a taktikai elgondolásaikat nem egyszer túl körülményesen hajtják végre. A szovjet játékosok megjegyzés nélkül, fegyelmetten veszik tudomásul a bíró ítélezéseit és hajtják azokat végre.

Külön meg kell emlékezni a szovjet edzők magatartásáról. Kintartózkodásunk ideje alatt nem láttunk egyetlen olyan vízilabda-edzőt sem, aki a medence szélén kiabálva biztatta játékosait.

Az edzők tisztában vannak azzal,

hogy a versenyzők a vízben kiabálásukat úgysem hallják.

Ezzel szemben a mi edzőink nem gondolnak arra, hogy a parton gesztikulálva, kiáltozva nem nyújtanak valami épületes látványt és semmi esetre sem érnek el ezzel a magatartásukkal nevelő hatást.

A szovjet edzők munkájának jellemzője a tervszerűség, a helyzet és a rendelkezésre álló erők ismerete. Az edzés minden részletére előre felkészülnek, a versenyzők munkáját mind edzés, mind verseny közben megrögzítik.

A magyar versenyzők által elért nagyszerű eredmények már szintén mind tervszerű, céltudatos munka eredményei. Ezek az eredmények még fokozhatók is, ha át vesszük a szovjet edzőknek azokat a munkamódszereit, amelyeket megmutattak és megtanuljuk tőlük a rendelkezésre álló lehetőségek kihasználását.

A szovjet állam a legmesszebbmenően gondoskodik arról, hogy az úszók a lehető legtökéletesebb körülmények között készülhessenek fel a versenyekre. Moszkva fedett úszodái közül kettő csak a sportolóknak áll rendelkezésére, reggel 10 órától éjjel fél 12 óráig. Ezekben az úszodákban tökéletes technikai előfeltételek biztosítják a fejlődést:

A válogatott edzésekkel egyidőben edzőtovábbképző tanfolyamokat rendeztek. Az ilyen tanfolyamokon a különböző köztársaságok edzői gyűlnek össze. Megismertetik

velük a válogatott edzők munkamódszereit, láthatják a legjobb versenyzőket és az azokról készült különleges vízalatti felvételekkel készült oktató filmeket. Ezek a megbeszéléseken, tanfolyamokon, nemcsak az edzők vesznek részt, hanem pedagógusok és orvosok is. A szovjet edzők munkájában nyomát sem láttam az ösztönösségnek. A szovjet edzők három hónapra előre elkészítik a versenyzők edzési és versenyzési tervét, figyelembe véve a versenyző egyéni adottságait. Az edzésnaplóban a felbontott munkatervén kívül megtaláljuk a versenyző életében beállott minden változást. Az orvosi ellenőrzés adatait, a versenyző versenyeredményeit, az edző és az állami edző bejegyzéseit, észrevételeit. Mindez nemcsak ellenőrzést jelent az edző munkájában, hanem értékes segítséget is nyújt neki.

Láttuk ezenkívül edzésidő alatt az úszoda maximális kihasználását. Az úszóedzéseken a kötelek vízben vannak és egy-egy pályán egyszerre három versenyző is úszik.

Ha a fent elmondottakat megvizsgáljuk, akkor megállapíthatjuk, hogy mindezek megvalósítására a lehetőség nálunk is megvan. A magyar úszósport vezetőin múlik, hogy a Szovjetunióban látottakból mennyit valósítanak meg. Hogy a kintjárt edzők tapasztalataikból mennyit adnak tovább edzőtársaiknak. Mert ha a Szovjetunióban szerzett tapasztalatokat helyesen használjuk fel, akkor nemcsak úszósportunk fog számunkra nemzetközi viszonylatban is értékes eredményeket elérni, hanem vízilabdázóink is egész rövid idő alatt újra komoly sikereket fognak tudni felmutatni.

Ennek minden előfeltétele megvan. Megvan a megfelelő játékosanyag, a képzett edzőgárda, csak az szükséges, hogy ennek a célnak elérése érdekében valamennyi edző együttműködjék. Ez a megállapítás még hatványozott mértékben vonatkozik műugróinkra.

Mi az a feladat, amit az úszósport vezetőinek mindenképp előtte végre kell hajtaniuk? A legsürgősebben meg kell segíteniök a vidéki úszósportot azáltal, hogy a Szovjetunióban szerzett tapasztalatok és minta szerint kiképzett, megfelelő oktatókat állítanak be. Ennek eredményeképpen a tehetségek százait fogjuk tudni felszínre hozni és Novák Éva felhívását első sorban nekünk az úszósportban lesz módunkban teljesítenünk!

Perlaki Károly

A Szovjetunióból való hazajövetele után néhány héttel Székely Éva már új csúcseredményeket ért el. Megjavította a 800 m-es és közben az 500 m-es magyar női gyorsúszó csúcst. (A csúcjavító versenyről. 700 méternél Nyéki bement a Székelynek a részidő eredményét.)

Edzői beszámoló

Beszámolómat két részre osztom. Az első részben ismerfitem a módszereket és eszközöket, amelyekkel a szovjet úszósportot mai magas színvonalára emelték, a második részben pedig ismertem az általam látott versenyzőket és azok eredményeit.

A szovjet szakemberek ismertetője az a tudományos alapokon nyugvó felkészültség, amely őket sportáguk «mestereivé» teszi. Elméleti tudásuk igen magas fokon áll, az edzési rendszerükben alkalmazott módszerek pedig világosan bizonyítják, hogy a szovjet edzők tökéletesen tisztában vannak az úzás fiziológiájának és mechanikájának kérdésével. A Szovjetunióban az úszó-edzőnek 4 évig tartó komoly iskolát kell elvégeznie. Az iskola tanrendjében 24 tanlárgy szerepel. Az edző munkájában egyik legnagyobb segítség, a sportorvossal való együttműködés. Tapasztalatom szerint, edző és sportorvos, szinte kiegészítői egymásnak, s közös együttműködésüknek ékes bizonyítéka — a kitűnő időeredmények felül — az a körülmény is, hogy a szovjet sportolók az átlagos életkoron felül is kiemelkedő eredményeket érnek el. A szovjet edzők munkáját jellemzi a legkisebb részletkérdésre is kiterjedő figyelem és alaposág. A karcsapások számlálása úzás közben, az úszók fordulójának mérése az idővesztés, vagy nyereség szempontjából, az egyes mozdulatelemek gondos tanulmányozása és ezeknek mozgóképp és sorozatfelvétel segítségével való megörökítése teszi lehetővé, hogy a szovjet úszósportban megmozgott hatalmas tömegek az óriási kiterjedésű ország minden részén a megfelelő és legjobb oktatási módszerrel tanuljanak meg úszni.

Akkor láttuk igazán, hogy milyen nagy jelentősége van pl. a filmtechnika alkalmazásának a szovjet sportfejlesztési rendszerben, mikor úszóinkat filmezték és láttuk, hogy a felvételeket milyen hatalmas apparátussal és tökéletes felszereléssel készítették. A medencét 30 fényszóró világította meg, a felvételeket pedig egyszerre 8—10 operatőr készítette, mégpedig a 10 és 5 méteres ugrótoronyból, a lelátó mindkét oldaláról, a medence négy oldaláról és végül a víz alól. A vízalatti felvételeket különleges géppel készítették, amelyet sínen futó kocsihoz szereltek. A kocsin állt az operatőr, aki a vízbesüllyesztett

és a felvevőgéppel egybeszerelt periszkóp segítségével kísérte az úszó vízalatti mozgását. A felvételeknek azonban nemcsak a technikai része volt tökéletes, hanem annak tartalmi része is, mert nemcsak az egyes úzásnemekről, fordulókról és rajtokról készítettek felvételeket, hanem még azt is megmondták, hogy az úzás sebessége az 50, vagy 100 méteres távra szokásos sebességnek feleljen meg. Ezt az előírt sebességet azután versenyórával ellenőrizték is.

A fent elmondottakon kívül leghatásosabb eszközei a szovjet úszósport fejlődésének a moszkvai I-es és II-es számú uszodák. Ez a két uszoda, — mely egész napon keresztül kizárólag a versenyúszók rendelkezésére áll, — tökéletes a maga nemében.

A II. számú uszoda jellemző adatai: hossza 25 m, szélessége 12 m. Öt versenypályája van. A víz símaságát hullámfogó biztosítja. Tökéletes szellőző-berendezés szolgáltatja az egyenletes és ideális hőfokú és páratartalmú levegőt. A bársonvos símaságú könnyű víz, 24° C. Az ugrók számára két 3 m-es műugróállvány, valamint 5 és 10 m-es torony biztosítja az edzési lehetőséget. Az uszodában 1000 személy részére van ülőhely. Befogadóképessége, — az idej bajnoki versenyek alapján, — 1800 személy. Az öltözők és bejáratok elhelyezése olyan, hogy csak a zuhanyozón és lábmosókon keresztül lehet a medencét megközelíteni! Ide tartozik még az is, hogy a versenyző vízbe menettel előtt köteles magát lemosni és zuhanyozni. Ez a megoldás tökéletesen biztosítja a víz tisztaságát és elejét veszi — a nálunk sajnos oly gyakori — fertőzéses megbetegedéseknek (kötőhártyagyulladás, börgomba, stb.).

Háromhetes szovjetunióbeli tartózkodásunk alatt, úgyszólván a teljes élgárdát volt alkalmam látni, edzés és versenyezés közben is.

Az egyes úzásnemeket sorra véve, nemcsak időeredményei miatt, hanem ennek az úzásnemnek magas fokon álló technikai fejlettsége miatt is, a pillangózókkal kezdem a versenyzőkről szóló ismertetésem. A szovjet pillangózók technikája igen magas fokon áll. Közülük is kiemelkedik azonban a sokszoros világrekorder Leonid Meskov. Az ő úzásmodora ma egyedülálló a világ pillangózói között. Annak ellenére, hogy stílusa telje-

sen egyéni, megtalálható benne mindaz, amivel a szakemberek az „eszményi“ pillangózást jellemezni szokták. Vízfekvése lapos, fejtartása ennek ellenére könnyed, légzési technikája hibátlan. Előrehaladásának tökéletes folyamatosságát és símaságát, kar- és lábmunkájának harmonikusan egybefolyó mozgása eredményezi. Külön meg kell említeni egyéni lábmunkáját. Lábaikat úgyszólván csak térden alul s csak egészen kevésbé nyitja. A két egybefolyó mozdulat közül a tolás a hatásosabb s egyik hatékony tényezője Meskov lapos vízfekvésének. Mozcását a tökéletes harmónia és az egyes mozdulatelemek legnagyobb fokú csiszoltsága, kidolgozottsága jellemzi. Meskov úzásmodorának, stílusának termékenyítő hatása meglátszik azután a többi szovjet pillangózó úzásán is. Meskov úzása iskolát teremtett, mert a többi pillangózó is az ő úzásmodorát alkalmazza, anélkül azonban, hogy egyszerűen lekopíroná azt. Így van ez pl. a másik kitűnő szovjet pillangózóval, Szkripsenkovval is, aki egyéniségének megfelelően alakította át Meskov stílusát, megtartva annak előnyeit. Erre az átalakításra azért volt szükség, mert Szkripsenkov kötöttebb izomzatú, mint az ideálisan laza izomzattal rendelkező Meskov. Ezért Szkripsenkov úzása valamivel tagoltabb és keményebb. Hasonlóképpen alakult ki a harmadik klasszis pillangózónak, Koropnak a stílusa is.

A pillangózókéhoz hasonlóan igen fejlett a síma-mellúszók technikája is. Meskov ebben az úzásnemben is kiváló. Nyomában azonban már ott vannak a feltörő fiatalok, akik közül Abjazov, Junicsev és Minaskin — a női vonalon pedig Gavris — emelkedik ki. Mindnyájuknak kitűnő a mozgása, amely mindegyiküknél egyéniségüknek és testi adottságaiknak megfelelően alakult ki.

A gyorsúszógárda élén Usakov áll. Mőgötte szorosan ott vannak azonban a fiatal várományosok: Drapij, Libelj, Drobinszkij és mások. Usakov úzásának jellemzői: a csaknem teljesen nyújtott karral végzett vízalatti karütém, a térdben csak kevésbé hajlított lábbal végzett lábütém. A mozgás ritmusát a késleltetett karütém, az ún. „csúsztatás“ jellemzi. Ezek a jellemző vonások úgyszólván mind-egyik szovjet gyorsúszó mozgása-

ban felismerhetők. A női gyorsuszók is a „csúsztatós“ kartempóval úsznak, természetesen testi felépítésüknek megfelelően puhább mozdulatokkal.

A hátúszók közül a fiatal Solovjov emelkedik ki. Stílusa láthatólag még nincs kidolgozva, de a helyes fejlődés iránya már látható rajta. Három ízben láttam versenyezni. Úszása mindhárom alkalommal más és más benyomásokat hagyott s ezt alátámasztották az elért eredmények — 1:08.4, 1:07.4, 1:09.5 — is. A másik kiemelkedő hátúszó, a régi csúcstartó Krjukov, aki átlagon felüli eredményeit kitűnő fizikumának köszönheti. Úszásmódora ugyanis egészen különleges. Kifejezetten erőből úszik, sok felesleges mozdulatot tesz, előrehaladása szaggatott. Még egy hátúszót láttam, Matvjev-ét, akiben kitűnő stílusu úszót ismertem meg.

A női hátúszók közül Reintam emelkedik ki. Úszása síma, egyen-

letes és igen gazdaságos. Mint hátúszót ismertem meg Meskov 12 éves leányát, „Élát“, aki véleményem szerint a szovjet úszósport egyik legnagyobb ígérete. Minden adottsága megvan hozzá, hogy 3 év múlva a világ egyik legjobb úszója legyen.

Vizilabdavonalon szerzett tapasztalataim alapján nem tudok teljesértékű képet nyújtani a szovjet vizilabdacsapatról, mert mind az edzések, mind a mérkőzések kisméretű pályán folytak le. Játékrendszerük és taktikájuk kitűnően alkalmazkodott a kis pálya adottságaihoz s ennek megfelelően alakult az egyes játékosok technikai tudása is. A kis pályán folyó gyors játék követelményeinek megfelelően, helyzefelismerési képességük és reflexük kitűnő. Ez vonatkozik a kapusokra s a mezőnyjátékosokra egyaránt. Nagy erővel és villámgyorsasággal lőnek kapura. Labdakezelésük és tchnikájuk jó.

A középcsatár és a hátvédek keveset mozognak, a fedezet és a szélsőcsatárok azonban állandóan mozgásban vannak és kivétel nélkül gyorsan és jól úsznak.

Mindkét kapusuk — Libelj és Grajmann — nagyszerű játékos, a középcsatár Misvinieradze pedig nemzetközi viszonylatban is különálló klasszis.

A vizilabdaedzők részéről is tapasztaltam a különböző rendszerű és mértani pontosságú statisztikák használatát a kiértékelés és az oktatás közben.

Ezeknek a tudományos alapokon nyugvó oktatási módszereknek a fejlettségét látva, válik tisztán érthetővé előttünk, hogy hogyan volt lehetséges aránylag hihetetlen rövid idő alatt ilyen hatalmas tömegsportot kiépíteni és ennek segítségével olyan minőségi versenyzőket rendelkezik, mint amilyenekkel a Szovjetunióni úszósportja rendelkezik.

Rajki Béla

A vizilabdajátékos véleménye

Európa sok nagy városát ismerem. Mindegyiknek különleges képe van. Moszkva meglepően különbözik valamennyitől. Egyikben sem olyan szembeszökő az, ahogyan az új legyőzi a régit. Ebben a régi keskeny utcákból és kis házakból álló városban széles sugárutakat hasítottak, háromszor olyan *szélesek, mint a mi Nagykörútunk s a sugárutak mentén hatalmas háztömböket, felhőkarcolókat építettek és építenek állandóan. Ottlétünkör éppen egyszerre a város különböző pontjain 8 felhőkarcoló építését láttam. Köztük a Lenin-egyetem építkezését, amelyben egymagában 6000 bentlakó diák fog tanulni. Így változott át szédítő ütemben a cári idők kétfélmillió lakosú maradi Moszkvája, a Szovjetunión 7 millió lakosú modern metropolisává. És így változott át az egyéni kísérletezgetők kezdetleges sportja az egész nép kultúréletének részévé, mindenki testnevelésévé.

Az alábbiakban útinaplómnak a vizilabdázókról szóló részletét becsátom a Sport és Testnevelés olvasóinak rendelkezésére:

Vizilabdázóink az úszóktól eltérően a moszkvai II. számú uszodába jártak edzésre. Az uszoda 25 méter hosszú, a víz hőfoka 24 fok.

Ebben az uszodában találkoztunk először a szovjet válogatott vizilabdázókkal, Valamennyien rendkívül jó technikájú, gyors játékosok. Kü-

lönösen középcsatárunk, a grúziai Misvinieradze, aki világviszonylatban is egyik legjobb középcsatárnak számít. Sokban hasonlít Kislégre. Csupa izom, 94 kilós, jobbes balkezettel egyaránt kitűnően lő kapura. A játék közben a teste derekig kiemelkedik a vízből. A többi játékosuk is igen gyors. A két hátvédnek, Szimjonovnak és Tyaplovnak mind az a technikai és taktikai fegyvere megvan, ami a klasszis játékosok jellemzi. Ritkán, de meglepetésszerűen indítanak támadásokat hátulról, ami rendszerint gólt jelent az ellenfél hálójában. Usakov, a csapat fedezete, kemény, de tisztán játszik. Technikája szintén kitűnő, nagy gyorsaságát a vizilabdajátékban is jól használja. A csapat két szélsője Kitajf és a tallini Pjaron. Ez utóbbi fiatal, magas, 86 kilós, gyors, jól képzett csatár, egyaránt veszélyes a szélen és a középcsatár posztján. Rövidesen a világ legjobbjai közé kerülhet. A szovjet csapat mindkét kapusa, Grajmann és Libelj is különálló klasszist képvisel. De különösen Grajmann az, akinek csodálatos a láb munkája és érdekes féldalalás lábtempóval áll be a kapuba.

Edzéseink közösek voltak a szovjet sporttársakkal és így a baráti kapcsolatok a játékosok között hamar elmélyedtek. Egyízben Grajmann állt be védeni hozzánk. Egykapura játszottunk és szinte lehetetlen volt hálójába gólt lőni. Min-

denhol ott van, ahová a labda repül. Úgyes mozgásával szinte betölti az egész kaput.

Válogatott vizilabdacsapatunk egyízben, Rajki Béla' vezetésével bemutató edzést tartott a szovjet sportvezetők és játékosok előtt. Ezen az edzésen a szovjet elvtársak jól megfigyelték mozgásunkat és elmondták, hogyan küszöböljük ki azokat a hibás mozdulatokat, amelyek nálunk még elég gyakoriak.

Középcsatárnak Misvinieradzenak kérésére Szívós bemutatta a mi módszerünk szerint dobott csavart is. Így adtuk át tudásunkat kölcsönösen egymásnak Moszkvában. Nem ismerünk «műhelytitkokat». Minden tudásunk közös a szovjet versenyzőkkel.

Ottartózkodásunk alatt öt edzőmérkőzést játszottunk. Két esetben győztünk 8:6 és 7:3 arányban, kétízben 8:5 és 6:2 arányban vereséget szenvedtünk. Az utolsó mérkőzés pedig 3:3 arányú döntetlen eredménnyel végződött. Ezen a mérkőzésen a szovjet csapat a következő felállásban játszott:

	Grajmann	
Szimjonov		Tyaplov
	Usakov	
Kitajf	Misvinieradze	Pjaron

Ezen a mérkőzésen Tyaplov, a fiatal hátvéd és a középcsatár játéka emelkedett ki. A csapat játékosai között tökéletes az egyetértés.

Meglátszik rajtuk a kollektív munka. A kritikától nem félnek. Minden mérkőzés után megbeszéljük a játékot, de ami itt folyik, az kifejezetten építő bírálat, mert a hibákért nem bünbakot keresnek, hanem minden hiányosságot gyökeresen ki akarnak küszöbölni és ke-

resik a fejlődés útját a jövőre nézve.

A versenyzőket — mint minden szovjet embernek egymáshoz való viszonyát — az egymás megbecsülése jellemzi.

Május 19-én fejeztük be a felejtetetlen utat. Rengeteget tanultunk

itt a sportfejlesztés terén is. A tanultakat és tapasztalatokat hazaérkezve, kötelességünk átadni a többieknek, hogy a Szovjetunió sportépítési példáit követve, itthon is minél hamarabb fel tudjuk építeni a szocialista sportot.

Kiss Frigyes

A világcsúcsjavító megfigyelései

Nagy várakozással tekintettünk már budapesti edzőtáborunk időtartama alatt is a moszkvai út elé. Elképzelésünket azonban minden tekintetben felülmúlta az a sok, fejlethetetlen és tanulságos élmény, amelyben részünk volt.

Sokat hallottunk már a szovjet sportemberekről, többet meg is ismertünk közülük a Főiskolai Világbajnokság alkalmával. De kíváló képességeiket csak most ismertük meg igazán, amikor naponta együtt edzettünk és versenyeztünk velük és egész moszkvai tartózkodásunk ideje alatt a versenyzők és a vezetők egyaránt, minden tekintetben igyekeztek segítségünkre lenni eredményeink kívívásában.

Több sporttelepet láttunk. Megfigyeltem azt, hogy valamennyi szovjet sporttelepen mennyire ügyének a rendre és a tisztaságra. Már az építkezésnél is törődnek azzal, hogy a pályák a higiénia követelményének teljes mértékben megfeleljenek.

Érdekes rendszert vezettek be az egészség megőrzése érdekében. Vetkőzés után minden úszó a zuhanyozón és alapos mosdás után kereszttül juthat az uszodába. A versenyuszodákat csak sportcélokra használják, s miután az uszoda vizét naponta kétszer vegyelemezik és fertőtlenítik, teljesen kizárják, a nálunk, sajnos, oly gyakori szennyezőhártya-gyulladások és bőrgombafertőzések lehetőségét.

Az eredmények javítását célzó technikai berendezések közül különösen segítségünkre volt az uszoda falában elhelyezett tökéletes hullámfogó. Ez a szerkezet a víz hullámozását teljesen kiküszöböli. Gondosan ellenőrizték mindennap azt is, hogy a víz hőfoka megfelelő legyen. E tekintetben mindig kikérték a mi véleményünket is.

Edzéseinken állandóan jelen voltak a szovjet élversenyzők és edzők. Minden mozdulatot pontosan megfigyeltek, lefényképeztek és állandóan jegyzeteket készítettek. Lehetővé tették számunkra, hogy a nap bármely időszakában zavartalanul edzhessünk és így bőven nyí-

lott alkalmunk tapasztalataink kicserélésére is.

Én a legtöbbet Leonid Meskovval, a világ leggyorsabb mellúszójával és Guszevával, a szovjet női közép- és hosszútávúszó bajnoknővel voltam együtt. Kicseréltük tapasztalatainkat és ez nagy segítségünkre szolgált a csúcsjavításokban. Meskov például rámutatott arra, hogy én a pillangóúszás közben a szükségesnél körülbelül nyolc centiméterrel magasabban emelkedem ki a vízből, ami maga után vonja a fokozottabb emelkedést és süllyedést. Elmondta azt is, hogy én is, akárcsak a többi magyar pillangóúszó, túlságosan magasán visszük előre a karjainkat, aminek következtében szinte beledsapunk a vízbe, holott sokkal eredményesebb, ha a vízszint fölött simán helyezük rá a vízre a karokat.

Első csúcskísérletem alkalmával egy tized másodperccel maradtam el a világcsúcstól. Meskov volt az első, aki bátorítólag szólt hozzám, mondván: Legközelebb okvetlenül sikerülni fog. Igaza volt. A legközelebbi kísérletre világcsúcsot úsztam.

Nagyon tetszett a kitűnő és pontos versenyrendezés, valamint a versenyzők fegyelmezett magatartása. Mindegyik verseny alkalmával a fehér formaruhás versenyrendezőség kezdéskor szabályosan felvonult, elfoglalta kijelölt helyét, majd a versenybíró ismertette a programot. A rajthoz állított versenyzők vigyázba merevedtek, mi-

kor a bemondó nevüket említette. Így mutatják be a versenyzőket a nagyszámú közönségnek. Nagy hatást tett rám a közönség tárgyilagos magatartása és lelkes buzdítása. Megható volt, hogy versenyeink alatt bennünket is milyen szeretettel buzdítottak. Ez a buzdítás óriási ösztönző erőt jelentett valamennyiünk számára. Eredményeink után mindig lelkesen ünnepeltek bennünket.

Külön kell beszélnem az ellátásunkról. Megérkezésünk napján azonnal megkérdezték, hogy étkezés tekintetében mik a kívánságaink. Minden óhajunkat teljesítették és nekem például naponként külön készítettek tojásételeket. A felszolgált ételek rendkívül vitamindúsak voltak, így nagyban hozzájárultak erőnlétünk javításához.

Közös edzéseink alatt megfigyeltem a szovjet úszók táborozási rendszerét. Ennek jellemzője az, hogy a versenyzőket nem zárják el megszokott környezetüktől. Szabadon mozognak, s csak edzéseiket, étkezéseiket és elméleti óráikat végzik együttesen. Ez az edzőtábor-rendszer természetesen csak öntudatos és képzett sportolókkal valósítható meg. Bár nálunk is nagy a fejlődés, de még sok a tennivaló, míg eljutunk addig.

Röviden igyekeztem a látottakat és a tapasztaltakat ismertetni és remélem, hogy ezeket sporttársaim hasznosítani fogják.

Gy. Székely Éva

Szovjet szemmel a magyar úszók moszkvai szerepléséről

Napi- és sportsajtónk kel-
lően méltatta úszóink látoga-
tását a Szovjetunióban és a
szovjet sporttársakkal történt
együttes edzőtáborozás csodá-
latraméltó sikereit.

Visszaérkezve a Szovjet-
unióból az úszók és a vezetők
maguk is megszólaltak és vé-
gül a Sportcsarnokban meg-
tartott nagykövetségi kiérté-
kelte a felejthetetlen eredmé-
nyekkel végződött táborozást.

Lássuk most már, hogy mi-
ként emlékeztek meg vendég-
látóink erről a mindkét rész-
re annyira sikeres közös tá-
borozásról.

A Szovjetszkij Szport
egyébként is állandóan figye-
lemmel kíséri úszóink fejlé-
dését és eredményeit. A ki-
emelkedő sikerekről többször
is közöl önálló cikkeket és
fényképeket (így Novák Éváról
és Székely Éváról). Április
28-i számában két cikkben
is beszámol csapatunk meg-
érkezéséről. Az egyik a fogad-
tatásról szól, a másik cikk
„Vendégeink” cím alatt rész-
letesen beszámol az érkezők-
ről és általában a magyar
úszósport legutóbbi teljesítmé-
nyeiről.

Hangsúlyozza a Hortthy-re-
akció és a német fasiszta rab-
lók igája alól való felszaba-
dulás óta megtett utat. El-
mondja, hogy a magyar népi
demokrácia megteremtette
sportemberei számára a fejlé-
dés minden feltételét és
megnyitotta minden dolgozó
számára a sportolás lehetősé-
gét.

Beszámol sportlétesítmé-
nyeinkről és megemlíti hogy
most már nyolc fedett
uszoda van országunkban és
azok közül három Budapesten.
Ezenkívül új, nyitott meden-
cék hálózata is létesül.

A kormányzatnak ez a gon-
doskodása az úszók sportbeli
teljesítményeinek gyors fejlé-
déséhez vezetett.

A hároméves terv megindu-
lásakor 1947-ben — mondja
továbbá a cikk — úszóink fo-
gadalmat tettek új nemzeti
csúcscsok elérésére.

Szavukat meg is tartották
és a három év alatt 104 csú-
scsot, közülük 8 Európa és 10
főiskolai világcúscsot értek el.
(1947-ben 29-et, 1948-ban
32-t, 1949-ben 43-at).

Még nagyobb sikerrel dicse-
kedhettek úszóink 1950-ben,
mikor a magyar nép az első
öt éves tervhez fogott. Már az

első évben 89 új csúcsered-
ményt állítottak fel.

Ezután a cikk az egyes ma-
gyar úszók teljesítményeire
tér át. Igen részletesen tár-
gyalja Székely Eva és Novák
Eva sportpályafutását.

Végül hangsúlyozza a cikk,
hogy a felsorolt úszók mö-
gött nagyszámú tartalékok
növekednek, hogy 6000 minő-
sített versenyzőnk van és
tizezernyi újonc készül ta-
pasztalt edzők vezetése alatt
arra, hogy osztályozott úszóvá
válják.

Az első cikk, amely a lap-
ban az elért csúcseredmények-
ről szól, annak május 6-i szá-
mában jelent meg, amikor
Novák Eva és Leonid Meskov
a moszkvai 2. számú fedett-
uszodában a közös táborozás
első két kimagasló eredményét
érték el.

„Barátok világcúscsai” cím-
mel elsősorban is rámutat a
Szovj. Szport arra, hogy a
két baráti ország legjobb
versenyzőinek közös edzései
a moszkvai úszodákban lehe-
tővé teszik azok klasszisának
emelkedését. Majd rátérve
Meskov csúcscsúcsára, megemlíti,
hogy a magyar
vendégek, edzők, úszók és
vízilabdajátékosok mennyire
magasra értékelték a kiváló
szovjet versenyző mesteri
rajtját és kicsiszolt stílusát
és hogy a magyar edzők idő-

mérőórával a kezükben, ho-
gyan figyelték a résztávok
megtételét. Ezek a követke-
zők voltak: 25 m = 13.8,
50 m = 30.2, 75 m = 47.8
és végül 100 méter = 1.06.5
perc, ami egytized másod-
perccel jobb időt jelen-
ített az addigi, — ja-
nuárban felállított és szintén
Meskov által tartott vilá-
csúcscsúcsnál. Meskov a lefolyt
másfél év alatt már ötször
javította meg a pillangó-
úszás hivatalos világcúscsát.

Novák Évára rátérve, meg-
állapítja a lap, hogy a magyar
versenyzőnk a 200 méteres
mellúszásban kiváló erőnlétet,
gyorsaságbeli kitartást és az
úszás mesteri technikáját
mutatta. Kiemeli a cikk, hogy
bajnoknőnk a résztávokon
csaknem egyenlő gyorsaságot
mutatott. Részidői 25 mé-
terenként 20.9 és 22.1 má-
sodperc közt mozogtak. Két-
százméteres csúcseredménye
2:48.5 háromtized másodper-
ccel jobb a magyar helyi taná-
csok választásának ísztele-
tére, a múlt év októberében
felállított világcúscsúcsnál.

Ugyanekkor foglalkozik a
lap a Moszkvába érkezett
magyar vízilabdajátékosokkal,
név szerint ismertelve őket.
Sorra veszi a magyar válo-
gatott csapatnak a háború
után az 1947-es Európa-baj-
nokságokon, Monte Carloban,

1948-ban a londoni Olympiai
Játékokon és az 1949-es mi-
lánói hatos tornán elért ered-
ményeit, részletezve az egyes
nemzetek válogatottjai ellen
mutatott játékunkat. Végül a
Csehszlovákia ellen 1950-ben
elért két győzelmet említi
meg a cikk.

A lap következő száma a
moszkvai 1. számú uszodában
megtartott közös csúcscsúcs-
kísérletekkel foglalkozik és
azok eredményeit írja le igen
részletesen. Megállapítja,
hogy a verseny a kiváló ered-
mények egész sorával tűnt
ki és a két baráti nép úszói
felkészültségének magas szín-
vonalát igazolja.

A Szovj. Szport sorra veszi
a magyar csúcseredményeket
majd párhuzamosan a ma-
gyar versenyzők csúcscsúcs-
tagával felsorolja a Szovj.
Szport az ugyanezen napon,
május 6-án elért szovjet csú-
csokat.

Szkripcsenkov újonnan fel-
állított 200 méteres pillangó
csúcseredményével 2:36.7-el
kezdí és ez alkalommal visz-
szatekint ennek az úszás-
nemnek a fejlődésére. Meg-
tudjuk, hogy az eredeti csú-
scsot két évvel ezelőtt szintén
Szkripcsenkov állította fel
2:39.8 idővel. Azután az új
csúcs birtokosa Meskov lett,
majd kétszer Korop, míg
most ismét Szkripcsenkov kö-
vetkezett. A cikk megjelenése
óta Meskov Leonid újra
visszahódította az elsőséget
és a csúcs pillanatnyilag az
övé 2:35.2-vel. Csupán ennek
az egyetlen úszásnemnek a
fejlődése eléggé világosan
mutatja annak az ostromnak
az iramát, amellyel szovjet
sporttársaink elegendet kívánnak
tenni az 1948. december 28-i
ismeretes pártárazatnak.

Ugyanezen a napon dőlt
meg a 4x100 méteres gyors-
úszóváltó addigi csúcsa is.
Az új csúcs egyben Európa-
csúcs is 3.53!

A. Drapij (58.2), A. Libelj
(58.2), L. Meskov (58.4), V.
Usakov (58.2), váltó a régi,
1936. óta fennállott csúcsot
0.7 mp-el javította meg.

V. Szolovjev is lefaragott a
szovjet hátónúszócsúcsból.
Az új csúcs 1.07.4.

A szovjet női versenyzők
sem akartak elmaradni és
a maguk részéről a 4x100 m
mellúszóváltó csúcsát javít-
tották meg 2.7 mp-cel.

Az M. Gavris (1.24.7) V.

Moszkvában a közös táborozás alkalmával szovjet sporttársaink által elért csúcseredmények:

Világcúscsok (egyben Európa és szovjet csúcscsok)		
L. Meskov	100 m. pillangó	1:06.5
Szolovjev, Meskov és Drapij:	3x100 m. férfi vegyes váltó	3:11.1
Európa csúcscsok (egyben szovjet csúcscsok)		
A. Libelj, Meskov, Usakov és Drapij:	4x100 m. férfi gyorsváltó	3:53
Usakov, Drobinszkij, Meskov és Drapij:	4x200 m. férfi gyorsváltó	8:46.9
Szovjet csúcscsok		
P. Szkripcsenkov:	200 m. pillangó	2:36.7
V. Szolovjev:	100 hát	1:07.4
R. Abjazov:	200 m. mellúszás	2:41
	400 m. mellúszás	5:41.8
	500 m. mellúszás	7:13.8
Gavris, Lesine, Kosztina, Poligalova:	4x100 m. női mellúszó váltó	5:45.7
Reintam, Strandberg és Kocsetkova:	3x100 m. női vegyes váltó	3:51.6
T. Guszeva:	200 m. gyors	2:35.7
Meskov, Krijukov, Szkripcsenkov és Korop:	4x100 m. férfi pillangóváltó	4:33.9

Lesina (1.27.8) V. Kosztina (1.25.9) T. Poügalova (1.27.3) összeállítású váltó 5.45.7 időt ért el.

Azzal fejeződik be ez a cikk, hogy a medence lelátóit megtöltő nézők melegen köszöntötték a magyar és a szovjet csúcsjavításokat.

A következő cikk a lap május 8-i számában „A Szovjetunió és Magyarország úszóinak kiemelkedő teljesítményei” cím alatt, a további közös csúcsjavító kísérletekkel foglalkozik.

Megjegyzi a cikk, hogy a Moszkvában vendégeskedő magyar úszók versenyriőversenyre javítják meg a magyar csúcsistát és lényegesen túlszárnyalják az addigi magyar teljesítményeket.

Ez alkalommal — írja a lap — a magyar válogatott csapat kiemelkedő eredményét Székely Éva érte el, aki 100 méteres mellúszás (síma mell, vagy pillangóúszás) világcúcsát rohamozta meg. Emlékeztet a cikk arra, hogy ez a csúcs a múlt év áprilisa óta a francia G. Valery tulajdona volt: 1:17.4 mp. idővel. Székely pillangózott és 25 méterenként 16.4, 36.1, 56.7, végül 1:16.9 világcúscsal túlszárnyalta a francia úszónőt egy fél másodperccel.

Csordás és Nyéki új csúcs-eredményeinek ismertetése után a Szovjetszki Szport megemlékezik Gyöngyösi Szilárd, Szőke Kató, majd Székely Éva, Novák Éva, és Temes Judit kiváló eredményeiről is, bár ezek ez alkalommal csúcsjavítással nem jártak, majd a szovjet 4x200 méteres gyorsváltó sikeres csúcsjavító kísérletével és ezzel kapcsolatban a 8:46.9 új Európa-cúscs felállításával foglalkozik részletesen.

Mint minden alkalommal, ezúttal is különös figyelmet szentel a kitűnő sportlap a szovjet mellúszás fejlődésének.

Jelenleg R. Abjazov áll az élen, a ki a közös edzőtáborozás alkalmával mind a 200 méteres, mind az 500 méteres csúcs-eredményt javította meg 2:41, illetve 7:13.8 idővel.

Egyik korábbi számában bebizonyította a Szovj. Szport, hogy a szovjet mellúszók mennyi és milyen előkelő helyet foglalnak el a világ tíz legjobb mellúszójának a sorában. Es különösen értékes, az, hogy valamennyien, egymással állandóan versenyben állva ezeket a helyeket

MHK-edzés a Sportuszodában. Nyéki Imre úszóbainokunk és csúcstartónk kora reggeli edzés után az uszodában összesereglt fiatalokat szívesen oktatja a helyes úszás mozdulataira.

folyton javítják időeredményeik túlszárnyalásával. A 100, illetve a 200 méteres síma mellúszásban, amelyet a lap „klasszikus mellúszásnak” nevez, Minaskin, Meskov, Betehtin, Junicev, Edaszi, Direiko jelenti az élmezőnyt. Ezek az élen egymást váltogatják és akik közül pillanatnyilag 100 méteren Minaskin 1:12.4-es 200 méteren pedig Abjazov 2:41 csúcs-eredménnyel vezet. Természetes, hogy az állandó harc végeredményben a teljes színvonal emelkedésével jár.

Eppen ezért szükséges rámutatni arra, hogy a FINA 1950 októberi döntése, amely a Finn Olimpiai Bizottság határozata alapján kelt, időhiányra hivatkozva — a helsinki Olympián még mindig nem választja külön a síma mellúszást a pillangóúszástól és ez a mi esélyeinkre igazságtalanul hátrányos.

A negyedik és egyben utolsó közös csúcsjavító kísérletekről a lap május 15-i száma emlékezik meg kiemelve a két legfontosabb eredményt: a 3x100 méteres vegyes férfiváltóban a világcúscs megjavítását a Szovjetunió részéről és magyar részről a csak napokkal előbb a szovjet váltó által felállított 4x200 méteres gyorsúszóváltó Európa-cúscsának újabb megjavítását 8:45.9-re. Hangsúlyozza a lap, hogy a magyar staféta (Kádas 2:10.2, Gyön-

gyösi 2:13.8, Csordás 2:12.6, Nyéki 2:09.3) két és fél másodperccel javította meg az eddigi magyar csúcsot és egy mp-cel a legutóbbi Európa-cúscs-eredményt.

Nagy izgalmat keltett a felvételen a 3x100 m. vegyesváltó világcúscs megjavításának kísérlete a Szovjetunió részéről.

Ezt a világcúscsot 1946 óta a franciák tartották 3:12.3 idővel, Valery, Nakache, Jany összeállítású csapatukkal. Egész sor ország legjobb sportolói szakadatlan kísérlete ezideig sikertelennek bizonyult. Végre a sokodalúan előkészített szovjet úszók rohama most sikerrel járt.

Szovjev háton 1:08-at úszott, Meskov csodálatos 1:05.8-as pillangózó ideje tette lehetővé, hogy az 57.3-at úszó Drapii beérkezésekor az időmérők 3:11.1 időt mérve megállítsák az új világcúscsot.

Ezek szerint a május 5-én kezdődött közös versenyeken a szovjet úszók két világ, négy európai és 13 szovjet csúcs-eredményt értek el, míg a mieink szintén két világcúscsot, három európai csúcsot és 14 magyar csúcsot állítottak fel.

E cikksorozat után még kétszer emlékezik meg a szovjet sportlap úszóink emlékezetes látogatásáról.

Először akkor, mikor a vendégek elutazásukkal kap-

csolatban nyilatkoztak a sajtónak. Ekkor közöttük a lap a sportküldöttség vezetőjének Tapolczai Jenő elvtársnak, Novák Évának a világcúscs-tartónak és Szívós Istvánnak, vízilabdacsapatunk kapitányának nyilatkozatait a Szovjetunióban szerzett benyomásaikról, amelyeket időközben hazai sajtónk már ismertetett.

Másodszor pedig akkor, mikor „Felejthetetlen napok” címmel ismerteti a sportcsarnokban megtartott nagykövetség lefolyását, amelyben a Szovjetben járt úszóink beszámoltak ottani élményeiről.

Közi Tapolczai elvtárs referátumát, Székely Éva visszaemlékezését, Rajki Béla felszólalását, Novák Éva felhívását újabb világcúscsok elérésére és Splisz javaslatát a Rákosi Mátyás elvtárhoz és az Összszövetségi Testnevelési és Sportbizottsághoz intézendő sürgönyök szövegéről, amelyet a nagyaktív egyhangúlag elfogadott.

Ilyen bőségesen számol be a Szovjetszki Szport, a legnagyobb szovjet sportlap úszóink látogatásáról.

De nemcsak ezt az alkalmat, hanem minden eseményt megragad a lap, hogy érdeklődését úszóportunk iránt kimutassa és a két baráti nép szoros kapcsolatát a sporton keresztül is kihangsúlyozza.

(nadas)

A sportújságírásról

A XIX. század második felében alakultak ki és vertek gyökeret nemzetközi viszonylatban a mai értelemben vett modern sportok. Labdarúgás, atletika, birkózás, úszás, ökölvívás stb. sportágak terjedése felkelte az újságolvasó közönség érdeklődését a sport iránt is. Így jelentkezett előbb pársoros rovatokban, majd egyre terjedelmesebben a sportújságírás, majd a sportsajtó.

Eleinte vegyes értékeléssel fogadták. Még az a kérdés is felmerült, hogy vajjon újságíró-e a sportújságíró? Sőt, ez a kérdés sokáig függőben is maradt.

A sportújságírókat melléhelyezték a «rendes» újságíróknak. Olyannak tekintették, mint egy szakma segédmunkásait. A napilapokban csak időnként lehetett — a felelősszerkesztő különös jóindulata folytán — egy-egy sporthírt becsempészni. Ezt is csak ott, ahol elnézőek voltak a «felesleges anyaggal» szemben.

A sport egyre nagyobb tömegeket vonzott, a sport megírása egyre inkább szükségessé vált. Fejlődött a sport, s vele fejlődött a sportújságírás.

A sportlapok önálló napilapokká váltak. Eleinte ellenszenvvel fogadták. Nehezen ment a térfoglalás, de a sportújságírók hőiesen állták a háttérbeszorításukat.

Nemcsak a polgári újságírói társadalom fogadta tartózkodással a sportújságírók munkáját, bizalmatlanság nyilvánult meg a sportegyesületek és sportszövetségek részéről is.

A bizalmatlanság oka, hogy volt mit titkolniuk, leplezniük a nyilvánosság előtt.

Fejlődött a sportújságírás, de valójában kibontakozni csak a felszabadulás után tudott. Az igazi fejlődés csak a népi demokrácia adta lehetőségekben jelentkezett. A sportírók megszabadultak polgári követelmények módszereitől, a szenzációhajhásztól, komoly, szinte tudományos szócikkek váltották fel. Komoly bíráló és a hibák feltárása jellemzi a sportújságírást. A hibák feltárásával egyidejűleg a sportújságírók segítségükre siettek a gyengébbeknek, hasznos tanácsokkal látták el. Rámutattak, hogyan kell a hibákat kijavítani. A sportsajtó dícsért és bíralt, felemelt és lesújtott, felfedezte a tehetségeket

és leleplezte a sportban megbúvó ellenségeket.

A sportújságírás munkásai megértették feladatuk fontosságát, megértették, hogy nemcsak újságírók, hanem népnevelők is.

A sportsajtóba, a sportlapokba is szinte szükségszerűen bevonult a vezércikk. Megerősödtek a sportlapok. Tagozódásuk felvette a napilapok képét. A sportrovatokba ma már nemcsak sportvezetők nyilatkoznak. Egy-egy jelentősebb sportesemény után a sportújságírók kikérik felelős államférfiaink véleményét, azokét, akik rendszerint ott vannak a versenyeken és rangadókon.

A népi demokrácia felismerte a sport, a testnevelés jelentőségét. Életre hívta előbb az Országos Sport Hivatalt, majd a minisztertanács mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottságot. Dolgozó népünk vezetői, a Magyar Dolgozók Pártja vezetői sokat foglalkoznak a sport problémáival, a testnevelés időszerű kérdéseivel.

Az ifjúság nevelése, irányítása ma már nemzetközi kérdés. Az ifjúság helyes nevelésében nagy feladat vár a sportújságírókra. Nemzetközi helyzetben komoly jelentősége van a magyar sportújságírásnak.

A sport nem szabadon csapongó játék. Szabályok kereteibe szorított testedzés. A sportújságíróknak országnrészre van a szabályok megismerésében. A közönség, a sport hatalmas tábora sokszor a szabályok ismeretében is, de főleg ennek hiányában sportszerűtlenségekre ragadtatja el magát. A sportsajtó feladata rámutatni a közönség hibáira is azzal, hogy konkrét esetekre alkalmazott szabálymagyarázatokat ír le.

Feladata továbbá a sportújságíróknak, mind a tömeg-, mind a minőségi sport népszerűsítése. Feladata éber gondossággal vigyázni arra, hogy az egészségre káros túlhajtást — a verseny keretében — megakadályozzák.

Az idegen szavak bőven csörgedező forrása a sport. Nyelvünk tisztaságát megóvandó, több ezer idegen szót ültettek át magyarra sportújságíróink. Mennyi ellenállás volt e téren is. De ma már senki sem csodálkozik azon, hogy a bekk = hátvéd, a derby = rangadó, a

tacsbíró = partjelző, a hokki = korong, a ring = szorító, a start = rajt, a ping-pong = asztalitenisz, a korner = szöglet, a centerhalf = középhátvéd, a kondíció = erőnlét, a dressz = mez, a masszázs = gyúrás, az ofszájd = lesállás, a tréner = edző, a zsüri = versenybíró, a meccs = mérkőzés (a meccs magyarosításával eltűnt annak otromba ígformája is: meccselni) stb. A „nélkülözhetetlen” idegen szavakat jó és helyes magyar szavak váltották fel.

A sportújságíró ma már nemcsak a pályán lejátszott eseményeket rögzíti, nemcsak az események után «kullog». Színes riportokat ír egy-egy sportlétesítmény építéséről, a magyar sportszergyártásról. Felkeresi a gyárat, foglalkozik azok sportéletével. Nemcsak a bajnokok csúcseredményeit (nem rekordokat!) közli, megírja az alapfokú testnevelési rendszerben elért eredményeket. Felhívja a figyelmet az itt felbukkanó sporttehetségekre. Kezdeményez és munkafelajánlásokat tesz. Figyelemmel kíséri a sportolók munkateljesítményeit, nyilvánosságra hozza, példaképpül állítja a többi sportoló elé.

Megismerteti a szovjet sportolók edzésrendszerével, ismerteti a külföldi, de főleg a szovjet sajtó cikkeit.

A sport hatása mindinkább megnyilvánul az irodalomban és a művészetben is.

Sportújságíróink sportregényeket írnak. Forgatják már az első magyar sportfilmet, egyik színházunk pedig sporttárgyú színdarabot, operettet iktatott műsorába. (Az MHK testnevelési rendszer módját ad színészeinknek, hogy sportszerepeikben, mint képzett sportolók lépjenek fel.)

Tárgyilagosan megállapíthatjuk: a sportújságírók egyre jobban oldják meg feladataikat. Nem könnyű a munka és nem elégedhetünk meg az elért eredménnyel. Tovább kell képezniük magukat, hiszen a sportújságíró ma már megbecsült tagja a sajtóban a dolgozók társadalmának. Eltűntek az újságíró-kasztrok is. A sportújságíró értékelése egyenrangú az Újságíró Szövetség többi tagjával és tagja a Nyomda- és Papíri Dolgozók Szakszervezetének.

Gál Zoltán

Vidéki tapasztalatok az MHK-ban

Az OTSB a sport minden területére kiterjedően meghatározta az 1951. évi feladatokat. Így meghatározta, hogy az 1951. év végéig 400.000 dolgozót kell bevonni az MHK testnevelési rendszerbe, illetve le kell próbáztatni. Megszabta azt is, hogy ezen belül milyen számban kell felkészíteni a dolgozókat az LMHK, az MHK I. és az MHK II. fokozatainak próbáira.

Ezen keresztül megvizsgálva az MHK próbáira jelentkezetteket, valamint a próbát tették számát, azt kell megállapítanunk, hogy az MHK testnevelési rendszer területén a jelentkezések tekintetében már megközelítettük az előírányzott számot, illetve részben túl is teljesítettük, mert eddig összesen 443.080 főt tesz ki a jelentkezők száma. Ez azonban korántsem elegendő ahhoz, hogy biztosítsa is a 400.000 fő lepróbázását.

Számolnunk kell a lemorzsolódásokkal és éppen ezért állandóan azon kell lenni, hogy jelentkezésekben ne legyen megállás. Megállapíthatjuk, hogy a jelentkezések terén ekinnt megmutatókozó lemaradást bizonyos mértékig behozták a megyék, azonban ez a 443.080 főt kitevő jelentkezési szám korántsem elegendő ahhoz, hogy év végéig, vagyis december 31-ig 400.000 dolgozót lepróbáztassunk. Ezért a TSB-k, tömeg-

szervezetek, sportegyesületek és sportkörök részére feladat-tá vált a jelentkezési agitáció fokozása, hogy az 1950. évhez viszonyítva magas szintek teljesítéséhez legalább 520.000 dolgozót mozgósítsunk.

Megyéenként megvizsgálva a kérdést, meg kell állapítani, hogy egyes helyeken jó munkát fejtettek ki, mint pl.: Hajdu megyében, ahol a terv-előírányzat 21.000 fő volt, ezzel szemben 29.497 fő jelentkezett, vagy Szabolcs megye, ahol a terv-előírányzat 14.500 fő, eddig jelentkezett 19.065 fő.

Vannak természetesen a tervet rosszul teljesítő megyéink is, Szolnok megyében csak 13.560 fő jelentkezett és így bár a megye elérte a terv előírányzatát, ez nem biztosítja arra, hogy teljesíteni is fogja tervét — ügyelembevéve a lemorzsolódást.

Ha a jelentkezések mellett megvizsgáljuk a felkészítésnek és próbázásnak kérdését, akkor ezen a területen is hiányosságokat kell megállapítanunk. Természetesen ezen a területen is vannak viszonylag jó eredményt felmutató megyék, de csak a részpróbázások vonalán. Itt is, mint előbb, szintén Hajdu, majd Szolnok megyét nézzük meg a számok tükrében.

Hajdu megyében eddig 2 számból próbát tett 5352 fő, összpróbát pedig 2492 fő az

LMHK vonalán, míg az MHK vonalán 3 számból 8482 fő, összpróbát pedig 839 fő.

Szolnok megye részéről 2 számból próbát tett 2810 fő, összpróbát 662 fő az LMHK vonalán, míg az MHK-ban 3 számból próbát tett 4483 fő az összes követelményekből pedig 257 fő.

Ha a fenti számokat összehasonlítjuk a Szolnok és Hajdu megyékre vonatkozó tervszámokkal, akkor megállapíthatjuk, milyen nagyfokú a lemaradás az MHK próbázás területén! Hajdu megyében ugyanis az 1951. évi terv-előírányzat a próbázások vonalán LMHK-ból 6500 fő, az MHK-ból 14.500 fő. Az 1951. évi terv-előírányzatának megfelelően LMHK fokozatban 2400 főt, MHK I. és II. fokozatban 4300 főt kellett volna lepróbáztatni. Június 28-i jelentése szerint Hajdu megye LMHK vonalon 92 fővel túl teljesítette tervét, azonban az MHK I. és MHK II. vonalán 3461 fővel lemaradt tervének teljesítésében.

Szolnok megyében szintén hasonló a helyzet. Az 1951. évi terv-előírányzat a következő: LMHK-ban 4000 fő, MHK I. és MHK II. fokozatban 11.000 fő lepróbázása. Ezzel szemben a június 28-i jelentés LMHK vonalon az első félévi próbázási terv-előírányzat 1800 főt előíró létszámával szemben 662 főt jelent, míg az MHK I. és II.

fokozatánál az előírányzott 3150 fővel szemben 257 fő összpróbázását jelentette.

Az ilyen nagyfokú lemaradások komoly veszélyt rejtethetnek magukban, ha figyelembe vesszük, hogy a második félévbe léptünk és most a nyári időszak is megnehezíti a munkát.

A jelentkezési mozgalom (agitáció) alkalmazásával szétválasztották a próbázásokra szóló agitációt az edzésekre mozgósító agitációtól. Így ez is egyik oka lett annak, hogy a jelentkezési létszám tartalom nélküli létszám volt és abból igen kis százalékban tették részpróbát, vagy próbáztak le minden számból.

Hiányzott a megfelelő ellenőrzés. A testnevelési és sportbizottságoknak nem volt áttekinthető képük a sportkörökről, valamint az MHK bizottságokról és így nem is tudták, mit irányoz elő fejlesztési tervük, honnan érkezett már jelentés, vagy melyik sportkör maradt el a jelentéstétellel.

Az ellenőrzőbizottságok nem működtek és még ma sem működnek megfelelően, sőt igen sok helyen csak papíron vannak meg. 1951 májusában a TSB-k vezetői még nem tudták ezeknek a bizottsá-

A Honvéd SE labdarúgói az MHK 100 m-es futásának próbáját teljesítik. Balról: Kocsis, Bozsik, Grosits, Bányai és Budai II.

Kocsis Sándor, a Honvéd SE válogatott labdarúgója MHK-távulugró próbája.

Tamási községben is folyik az MHK-edzés. A fiatalok a távfutó próbára készülnek.

goknak mi a feladata. Még a későbbi időszakban is akadnak olyan MTSB elnökök, akik nem ismerték a bizottság feladatait, mint pl. a békésmegyei MTSB elnöke, aki június 1-én sem látta tisztán az ellenőrzőbizottságok feladatát. Ennek természetesen egyik döntő oka volt az is, hogy még nem jelent meg az MHK ellenőrző bizottságok kézikönyve című munka, amelynek birtokában az elnöknek lehetőségük van most már arra, hogy biztossítsák az ellenőrző bizottságok és MHK-bizottságok jó munkáját s ezzel hozzájáruljanak a tervelőirányzat időben való teljesítéséhez.

Itt kétségkívül hibát követett el az OTSB, hogy nem gondoskodott a könyv időben való megjelentetéséről. Ezt a hiányosságot azóta pótolták.

Nagy mértékben hátráltatta a munka előrehaladását az is, hogy a megyei TSB-k nem kapcsolták be kellő mértékben a társadalmi szövetségek vezetőit a feladatok megoldásába. Így azok minden egyéb kérdés megoldását döntőbb fontosságúnak tartották, minthogy elősegítették volna az MHK-ra való jelentkezések meggyorsítását, valamint a próbázások zavartalan menetét.

Össze kellett volna kapcsolni a társadalmi szövetségek vonalán folyó munkát a jelentkezésekre s ezzel párhuzamosan a próbázásokra mozgósító agitációval.

Továbbiakban azt is megállapíthatjuk, hogy edzőink sem viszonyultak megfelelően az MHK testnevelési rendszerhez. Súlyos hibát követtek el azzal, hogy nem illesz-

tették be edzéstervükbe az MHK-ra való előkészítést, holott a próbákra való felkészülés komoly és módszeres munkát kíván. Ez a tény is azt mutatja, hogy szakembereink egyrésze nem tartott lépést a haladással, nem ismeri a szocialista testnevelési rendszer alapelveit és nem ismeri tulajdonképpen a célját sem.

Ha a szinteket megvizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy a próbák letétele sokkal nehezebb, mint az előző években volt. Többet közülük nemigen lehet teljesíteni rendszeres előkészület nélkül, mint pl. az 1000 és 3000 méteres mezei

futást, a 200 méteres úszást, utóbbit különösen az esetekben, ha a sportoló még nem tud úszni. Tervszerű előkészítéssel természetesen ezekben a számokban is el lehet érni a szinteket és az edző jó munkájának éppen itt kellett volna kidomborodnia. Az edzősek keretén belül úgy kellett volna előkészíteni a sportolókat, hogy azok ne csak úszni tanuljanak meg, hanem teljesítsék a kívánt szinteket is. Részben teljesítették is edzőink ezeket a feladatokat, azonban saját osztályaikon kívül nemigen nyújtottak segítséget az esetleg edző nélkül működő szakosztályokban, vagy csak az MHK edzéseken résztvevő fiatalok számára. Itt az ideje, hogy szakembereink e hiányosságokon változtassanak. Sportszerveinknek a meggyőzésen keresztül oda kell hatniuk, hogy döntő mértékben megváltoztassák eddigi magatartásukat.

Komoly mértékben kapcsolódottak MHK testnevelési rendszerünkbe a nők is. A falvakban azonban sokat távolított az ellenség aknamunkája, sőt ez nemcsak a nők, hanem a férfiak vonalán is éreztette hatását. Meg kell állapítani, hogy mi nem foglalkoztunk ezzel idejében s ennek a következménye, hogy nem csaptunk le a rémhírterjesztőkre.

Ilyen rémhír volt pl.: hogy aki az MHK-próbát leteszi, azt katonának viszik.

Nem kapcsolódott be az agitációba az MNDSZ, mely hivatott lett volna a nők jelentkezésének tekintetében elősegíteni munkánkat. Testnevelési és sportbizottságainknak tehát azon kell lenniük, hogy az MNDSZ-t bekapcsolják az agitációs és felvilágosító munkába. Vegyenek példát asszonyaink a Szovjetunió városiban és kolchozaiban dolgozó asszonyokról, akik 30-40, sőt 50 éves korukban sem „restellik” vagy „szégyenlik” azt, hogy tornáznak, labdát hajítanak vagy súlyt löknek. Legyenek tehát lelkes támogatói az MHK testnevelési rendszernek és győzzék meg leányaikat és asszonytársaikat az MHK-ban való részvétel helyességéről, amely nemcsak felüdíti és felfrissíti őket testileg, szellemileg egyaránt, hanem hozzájárul a saját munkaterületükön végzett feladataik sikeres teljesítéséhez is. Sok esetben hiányzott a Tanácsok és a Pártszervezetek támogatása, s e hiány szintén hátráltatta a kibontakozást.

Gyakran a sportkörök vezetői sem voltak elég rugalmasak és találékonyak és ezért nem tudták megfelelő formában megmozgatni az ifjúságot, a dolgozókat.

Igen sok esetben hiányzott

Sportélet vidéken. Nóra István, a kisdorozsmai gépállomás dolgozója az MHK torna-feladataira készül. Fekvőtámasz.

a DISZ politikai felvilágosító munkája, különösen a falusi fiataiság soraiban.

Az itt felsorolt hibák és hiányosságok kiküszöbölése és a terveirányzatnak a teljesítése, illetve túlteljesítése az előttünk álló második félév időszakában több kommunista helytállást kíván meg az állami sportszervek, tömegszervezetek és sportvezetők részéről.

Hogy az elkövetkezendő időszak feladatait jól tudjuk elvégezni, a következő feladatok megoldása válik szükségessé:

Már előzetesen vázoltam, hogy a jelentkezési kampány (agitáció) alkalmával a jelentkezésekre és próbázásokra való mozgósítást szét választották.

Figyelembevételül azt, hogy a jelentkezések egész évben folynak, szükséges, hogy ezzel a kérdéssel a TSB-k, tömegszervezetek, sportegyesületek és sportkörök széles körben foglalkozzanak. A TSB-k feladata, hogy erről tájékoztassák a különböző szervezeteket és azon legyenek, hogy a főhangsúly most már a próbázásokon legyen, de egy pillanatra se szűnjenek meg emellett a próbákra való jelentkezés sem. E feladatok teljesítésében építsenek az ellenőrzőbizottságokra, amelyeknek feladata, hogy az MHK előadók által megadott szempontok alapján szervezzék, irányítsák és segítsék az MHK munkát.

Tekintettel arra, hogy az ellenőrzőbizottságokra olyan komoly feladat hárul, mely csak megfelelő és áldozatkész embereken keresztül végezhető el, szükséges az MHK ellenőrzőbizottságok sürgős felülvizsgálása és kiegészítése. A sportkörökben feltűnt munkáskaderekből kell a feltöltést megejteni, mert ha „szakemberekre” várnak, lemaradnak.

Ebben a munkakörben a bizonyos mértékű szakismeret mellett legfontosabb fontosságú a jó szervező és operatív munka.

Nézzük meg közelebbről mi is az ellenőrzőbizottságok feladata?

Egyik legfontosabb feladata az, hogy a sportkörök MHK-val kapcsolatos munkáját segítse és ellenőrizze. Ezt a munkát természetesen tervszerűvé és rendszeressé kell tenni. Az ellenőrzőbizottság elnöke a TSB-vel együttműködve ossza fel az ellenőrzőbizottsági tagok között a TSB területét, azon belül az egyes

sportköröket (üzemeket, hivatalokat, iskolákat, falvakat stb.). Ennek a módszernek előnye, hogy ugyanabba az üzembe az ellenőrzések során több esetben eljuthat a bizottsági tag és így módjában van alaposan megnézni, megvizsgálni a helyzetet. Ellenőrzéseik alkalmával arra kell törekedjenek, hogy a hibákat feltárva megmutassák azok kijavításának útját.

A munka megkönnyítése szempontjából helyes, ha a TSB az ellenőrzőbizottság elnökével együtt ellenőrzési munkatervet készít, amelyben pontosan feltűnteti az ellenőrzendő sportkör nevét, az ellenőrzésre kijelölt bizottsági tag nevét és az ellenőrzés időpontját.

Ugye ni kell arra, hogy a kiszálások alkalmával az ellenőrzőbizottság tagjai ne raboljanak el hosszú időt a sportkörök vezetőségétől, ami úgy érhető el, ha a bizottsági tag jól felkészül az ellenőrzésre. A kiszállás során a sportkör vezetőségével fel kell venni a kapcsolatot, mert a sportkör vezetősége, illetve elnöke felelős az MHK-val kapcsolatos munkáért. Az ellenőrzés terjedjen ki arra, hogy a sportkör vezetősége tisztában van-e az MHK-val kapcsolatos feladatokkal és központi kérdésként kezeli-e az MHK munkát, vagy csak mellékkérdésként. Meg kell vizsgálni, van-e MHK bizottság és nem esnek-e abba a hibába, hogy az MHK munkát az egyéb sportmunkától szétválasztják.

Ad-e az üzem, hivatal, iskola stb. vezetősége, a Pártszervezet és az SZB megfelelő támogatást az MHK-hoz, adnak-e lehetőséget a sportkör vezetőségének és MHK bizottságának, az MHK feladatok teljes megoldására.

Meg kell győződni arról is, hogy a sportkör vezetősége kellőképpen kapcsolta-e be a szakosztályok edzőit és tagjait, élsportolókat, versenyzőket az MHK munkába. Amennyiben hiányosságokat tapasztalunk, úgy azonnal beszéljék azt át az üzem stb. vezetőségével, a párttitkárrel és SZB-vel, mutassanak rá aktív közreműködésük fontosságára.

Meg kell nézni, megfelelő-e a sportkörön belül folyó propaganda-munka. Továbbá azt is, hogy a sportkör vezetősége és az MHK-bizottság tagjai alkalmasak-e feladataik betöltésére. Egyénileg is el kell beszélgetni velük a feladatok megoldásáról. El kell beszélgetni az üzem dolgozóival és ezen keresztül meg kell tudni, milyen felvilágosító munkát végzett a sportkör vezetősége és MHK-bizottsága. Meg kell tudni, hogy az MHK-bizottság elnöke és tagjai végeztek-e tanfolyamot, tartottak-e felvilágosító, az MHK-t ismertető előadásokat. Ha nem, gondoskodni kell megtartásukról.

Meg kell nézni, hogy milyen lehetőségek vannak a rendszeres testnevelésre és sportra, van-e az üzem stb. területén az MHK rendszer-

ben szereplő sportágak gyakorlásához megfelelő sportlétesítmény. Meg kell győződni arról, hogy a sportkör teljesítette-e a jelentkezésekre vonatkozó fejlesztési tervét. Ha lemaradás van ezen a téren, meg kell keresni annak okát, igyekezni kell a hibát kiküszöbölni, és útmutatást adni a feladatok vételezéséhez. Meg kell nézni, nincs-e a jelentkezések folyamatosságában fennakadás és tudatosítani kell, hogy 1951. évtől kezdődően az MHK testnevelési rendszer próbára való jelentkezésnek nincs határideje, jelentkezni lehet bármikor s úgyszintén a próbákat is bármikor meg lehet kezdeni.

Meg kell nézni, hogy az ifjúság jó példával jár-e elől, megfelelő számban jelentkeztek-e és milyen a DISZ tevékenysége.

Megvizsgáló az is, hogy a sportkörnek az aktív sportolók bevonásával sikerült-e az MHK munkát rendszeressé tennie, tudják-e a próbára jelentkezetteket hetenként legalább egy alkalommal edzésre mozgósítani.

Ha hiányosságokat látnak ezen a területen, fel kell hívni a figyelmet azok kiküszöbölésére, rá kell mutatni arra, hogy itt döntő szerepe van az egyéni agitációnak, továbbá a próbákon részvevők pontos nyilvántartásának, mert ezen keresztül könnyebben lehet ellenőrizni az elmaradásokat és ennek megfelelően majd egyénileg is lehet foglalkozni velük.

A Vörös Meteor magyar bajnok evezős-nyolcasának tagjai MHK futóedzésen vesznek részt.

Feltétlenül azt is meg kell nézni, hogy a sportkör részéről a TSB-k fele beküldött jelentés reális-e. Meg kell vizsgálni, hogyan vezetik a nyilvántartást, mert annak helyes és jó vezetése sok mindenre választ ad. Meg kell nézni, hogy a kimutatási úrlapra bejegyezték-e mindenkit, aki a próbákra jelentkezett. Továbbá, hogy külön kimutatáson szerepelnek-e az LMHK, MHK I. és MHK II. fokozatra jelentkezettek. Pontosán vannak-e vezetve a próbákon elért eredmények és az időpont, főre vannak-e téve azok a jegyzőkönyvek, igazolások, amelyek alapján a nyilvántartási felelős a kimutatásba bevezette az eredményeket.

Arra is figyelemmel kell lenni, hogy a sportkör felterjesztette-e ellenőrző próbára, illetve jelvényre azokat, akik már lepróboztak.

Lehetőséget kell találni az ellenőrzőbizottság tagjainak, hogy a sportkörök edzéseit minél gyakrabban látogassák és ott gyakorlati, valamint szakszerű tanácsaikkal járuljanak az edzések sikeréhez. Meg kell vizsgálni továbbá, hogy megfelelő-e a létesítmény, elegendő mennyiségben áll-e rendelkezésre sportszer, valamint közreműködnek-e az edzésen a sportkör szakosztályainak edzői, sportolói. Tervszerint folynak-e az edzések, az edzők megfelelően látják-e el feladataikat, szakszerűen foglalkoznak-e a résztvevőkkel, nem túl erős-e az edzés, nem erőltetik-e meg a kezdő sportolókat. Van-e sok játék az edzés időtartama alatt, vagyis szórakoztatva fejlesztik-e az edzésen résztvevők képességeit és megkedvelteti-e a rendszeres edzést?

Ha az edző részéről hibák mutatkoznak, főre kell hívni és meg kell tárgyalni vele a felmerült hiányosságokat.

Az edzéseken kívül minél több próbát és versenyt is ellenőrizni kell és ellenőzőnek nemcsak a hibák keresésében, hanem főleg a segítségadásban kell tevékenykednie. Ezen kívül még van sok más és az adminisztrációs kérdéseket is érintő feladata az MHK ellenőrzőbizottságoknak. Azonban az előttünk álló feladatok megoldásában az íti felsoroltak azok, amelyekkel a megfelelően összeállított MHK ellenőrzőbizottság tagjai komoly segítséget tudnak nyújtani a TSB-knek.

A felsorolt feladatok megvalósítására nagyok, éppen ezért arra kell törekedni, hogy ahol még nem működne ellenőrzőbizottság, ott sürgősen ala-

kuljon meg. A feladatok megoldásának időtartama alatt gyakoroljanak a TSB-k komoly ellenőrzést az ellenőrzőbizottságok vonalán, vizsgálják meg menetközben, hogy a bizottság tagjai miként látják el feladataikat.

Tájékoztatni kell a tömegszervezeteket, az egyesületi elnökséget és sportkörök elnökségét értekezlet keretében a soronkövetkező időszak feladatairól és fel kell hívni a figyelmüket az agitáció fokozására. Ebbe feltétlenül be kell kapcsolni az MNDSZ-t is. Mozgósítani kell a társadalmi szövetségek aktívait, edzőket, élversenyzőket és testnevelő tanárokat, továbbá tömegversenyek kiírásával, mind a TSB-n, mind az egyesületeken és sportkörökön keresztül biztosítani kell a próbák továbbvitelét.

Fel kell hívni az egyesületek és sportkörök elnökségének figyelmét a páros és a postaversenyek fontosságára, melyek a tapasztalatok szerint a legalkalmasabbak arra, hogy nagy tömegek próbázását előmozdítsák. A tornaszabványok megismerését, a tornaszabványok megtanulását, illetve az ebből való próbázások igen rosszul állnak. Ezért meg kell szervezni a testnevelőtanároknak, illetve azoknak, edzőknek és társadalmi szövetség aktíváinak részvételével, akik ismerik a tornagyakorlatokat, a torna betanításának megyei mozgalmát. Vállaljanak a testnevelők, edzők, társadalmi sportnevelők és tornászok patronálást egy-egy üzem, sportkör, vagy hivatal felett és tanítsák be a dolgozóknak a gyakorlatokat. E feladataikat az MHK kis-könyvtár 17-es száma, az „MHK próbázók kézikönyve” lényegesen megkönnyíti. Az MHK kötelezően előírt szabványokait teljesen világosan és érthetően ismerteti ez a könyv úgy, hogy a szabványok megtanulása kezdő próbázók számára sem jelent nehézséget. A könyvhöz csatolt rajzos melléklet tökéletesen, szemléletesen mutatja be a szabványok minden mozdulatát. E mellett a könyv gyakorlati útmutatással is szolgál az edzések és a gyakorlatok megtanulása tekintetében.

AZ OTSB nagy példányszámban bocsátotta ki ezt a kiadványát s így mindenki számára könnyen hozzáférhető. A TSB-k is gondoskodjanak megfelelő ismertetéséről és ellenőrzésük terjesztéséről. Ezzel egyidejűleg az

MHK-ra mozgósító feladatok és szintpróbatételek is megjelöltek. Ezek nemcsak a felfogások formájában, hanem kisebb méretekben, vasutakon és villamosokon, valamint autóbuszokon is szolgálják az MHK-ra való mozgósítást és a próbázásokon való részvételt. Hogy azonban ezek felhasználásával elérjük a kívánt célt, ahhoz a TSB-knek ellenőrizniük kell a Hirdető Vállalatokat, hogy megfelelően és szűres körben gondoskodtak-e a kiragasztásokról. Ha valahol elégtelenek találják a kiragasztásokat, erre a hiányosságra hívják fel az OTSB figyelmét.

Figyelembe véve azt, hogy az átétikai számok közül az 1000 és 3000 méteres mezei futásra való előkészítés, nem megfelelő, gondoskodjanak arról, hogy kellő szakirányítás mellett sorozatos edzéseket szervezzenek a számokra. A páros és postaversenyek kiírásában szintén helyet foglaljanak a torna kötelező szabványokéi.

Oda kell tehát hatni, hogy a soronkövetkező egyesületi, járási, városi, vagy megyei versenyeken felváltva kiírásra kerüljenek a könnyebb és nehezebb MHK számok is. Pl. ha úszóversenyt rendezünk, úgy emellett az MHK követelményeinek megfelelően MHK verseny is kerüljön kiírásra és így tovább a többi sportágakban is.

Figyelembe véve azt, hogy a sportolók brigádjai segítségét nyújtanak parasztságunknak a terménybegyűjtésekben, gondoskodni kell arról, hogy a tevékenységük időtartama alatt egyéni agitációt folytassanak s egyben az ebédszünetben, vagy a munka befejezése után gyakorlatilag is foglalkozzanak a fiatalsággal. Ugyanígy formában a cseplesi munkálatokban résztvevő sportoló-brigádok is kapcsolják össze a munkát az MHK-ra való jelentkezéssel és próbával.

Tekintetbe véve azt, hogy az üdülőkben több 10.000 dolgozó tölti el szabadidejét, gondoskodni kell arról, hogy azok a TSB-k, amelyek területén üdülők, vagy ifjúsági táborok működnek, megfelelő támogatást kapjanak az egyesületek edzői, vagy társadalmi sportvezetői és a megye él-sportolói részéről. Így a dolgozók teljesíteni tudják próbáikat, mert az üdülők központilag utasítást kaptak az MHK próbák megszervezésére és annak biztosítására.

A napokban megkezdődött az MHK-jelvények kiadása az

összpróbát teljesített sportolók részére s ezzel kapcsolatban a megyei TSB-re komoly feladat hárul. Meg kell, hogy szervezzék a jelvények ünnepélyes körülmények között, lehetőleg tömegversenyek vagy más egyéb nagyszabású kulturális megnyilvánulások alkalmával való kiosztását s ennek a sajtóban való közlését is, mert a jelvények kiadása minden esetben mozgósító erővel bír.

A falvak vonalán szükséges a próbázások ütemének erőteljesebbé tétele. Ennek előmozdítása érdekében a sportoló brigádok sűrűn felkeresik a tervet gyengén teljesítő községeket. A csoportok tagjai nemcsak bemutatkoznak a falvi dolgozóknak, hanem gyakorlati segítséget is nyújtanak és egyénileg is foglalkoznak a sportoló falusi dolgozókkal. A brigádok nagy rész Budapestre költöztek rendszeres időközönként a falvakba látogatni. A munkák fokozottabb ütemben való elősegítése azonban megköveteli, hogy a megyék saját területükön is megszervezzék a brigádmozgalmat.

A felsorolt feladatok teljesítése s az ezek kapcsán felmerülő problémák megoldása feltétlenül szükségesé teszi, hogy a testnevelési és sportbizottságaink a pártbizottságok és pártbizottságok, valamint a tanácsok segítségére is támaszkodjanak.

A tanácsok vonalán igyekezni kell azt keresztülvinni, hogy a rendszeres időközönként kimenő instruktorok ne csak a közigazgatás és más egyéb feladatokkal kapcsolatos kérdésekben járjanak el, hanem egyben instruálják a TSB elnököket és ellenőrzik munkájukat.

Haladéktalanul neki kell tehát fogni a hibák kijavításának és fokozni kell a tömeges próbázásokat az egész nyári időszak alatt, hogy időre teljesíteni lehessen az előirányzatot.

Minden állami sportszerveletben dolgozó sportvezető, egyesületi vezető és sportoló előtt az álljon, hogy öt éves tervünk teljesítéséhez, népünk, szabadságunk és függetlenségünk megvédéséhez sportoló százazrekre, milliókra van szükség, hogy ezen keresztül a testnevelés és sport segítségével egyre egészségesebbé és munkabíróbbá válva készek legyünk hős teljesítményekre, a béke megvédésére.

Toth Dezső

A röplabdajáték nálunk csak a felszabadulás után terjedt el, addig csak hírből ismertük. 1946-ban a Párt és az akkor működő munkás sportegyesületek támogatásával sikerült a széles tömegek között elterjeszteni és véglegesen meghonosítani.

Pár év alatt mennyiség és minőség szempontjából is hatalmas fejlődés mutatkozott.

A csapatok gombamódra szaporodtak és az igazolt versenyzők létszáma, ma már a 30.000-et is túlhaladja.

Az utóbbi időben azonban, mintha egy kissé meg is álltunk volna minőségi fejlődés terén! Elsősorban az élvonalbeli csapatokra gondolok. Ennek kettős oka van: az egyik, hogy meggyorsult a játék, s ehhez a játékosok pillanatnyi felkészültsége, színvonala már nem elegendő. A másik ok az, hogy bizonyos fokot elérve már sokkal lassúbb a fejlődés és a továbbfejlődés már fokozottabb, rendszerebb és keményebb munkát követel. Mindehhez hozzájárul pedig, hogy kevés olyan edzőnk van, aki olyan tapasztalatokkal rendelkezik, amelyek segítségével tovább tudná fejleszteni csapatát. Azok az edzők pedig, akik eredményes munkát tudnának végezni, szétforgácsolják erejüket azért, hogy több csapatot is vállalnak. Ennek következtében egyrészt nem jut idejük a továbbképzésre, másrészt nem is tudnak mindenegyes csapatuknál helytállni és kifogástalan munkát kifejteni.

Az edzők nem dolgoznak tervszerűen. Nem készítenek edzésterveket évről-évre, évadra, de még egy edzés napra sem. Ötletszerűen vezetik az edzéseket és így oldanak meg más kérdéseket is. Holott a tervszerűsítésre vonatkozólag már történtek lépések, előadás is hangzott el, sőt vidékre a formához edzésről szóló útmutató is készült. Az edzők komoly munkát csak akkor tudnak végezni, ha előre kidolgozott terv szerint dolgoznak és így a saját munkájukat is ellenőrizni tudják. Látniuk kell a kitűzött, megjelölt célt, amit az edzéstervezethez bevettek, s így ellenőrizni tudják, hogy mennyire sikerült azt megközelíteni. Egyben látják az esetleges hibákat is.

Munkájuk tüzetesebb ellenőrzésére és ezáltal a fejlődés biztosítására szolgál az edzésnapló. Ezt sürgősen be kell vezetniük.

Az edzésnek folyamatosnak kell lennie. Minden edzés kapcsolódik az előző edzéshez és legyen meg az okozati összefüggés a kettő között. Minden edzésnek valami újat kell hoznia. Ez által válik érdekessé az edzés a játékos számára. Mit jelent ez? Azt, hogy a foglalkozásokat úgy kell beosztani, hogy minden rákövetkező foglalkozás a megelőzőre épüljön és az előző megerősödjék a rákövetkező által.

Ennek következtében az edzések láncolatában egy-egy edzés csak egy-egy láncszem lesz.

Ahhoz, hogy ezt megvalósíthassuk, feltétlenül szükséges edzésterveket készítenie, mind a formához, mind a formában tartó, mind pedig az idény utáni edzésre.

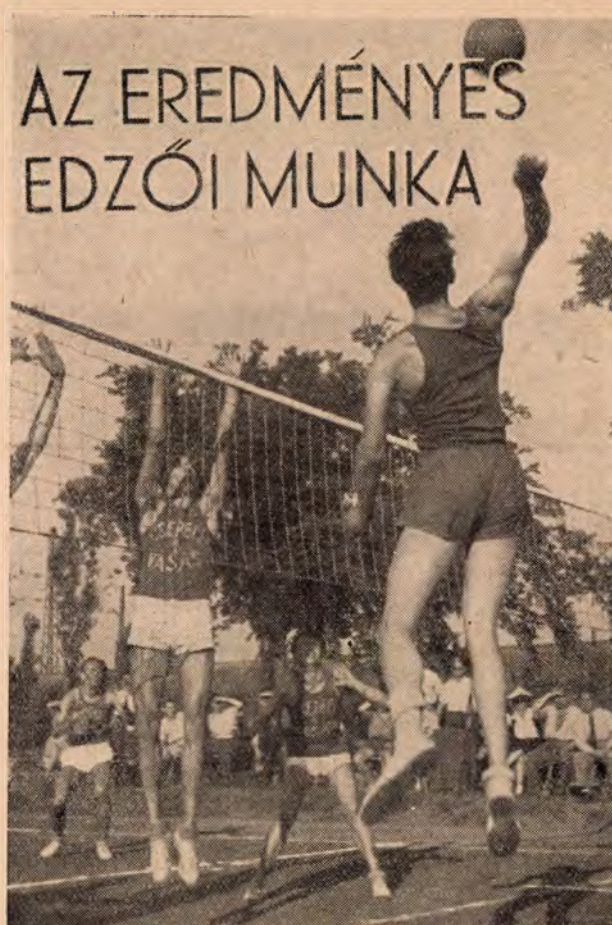
A múltban nálunk az edzők nem vezettek edzésnaplót a foglalkozásokról. A mérkőzésekről sem vezettek írott nyilvántartást. Nem értékelték ki a munkát és a teljesítményeket. Ennek következtében az esetleges hibákra, hiányosságokra nem jöttek rá. Az esetleges fejlődés vagy feljavulás okait nem derítették ki és a jó mozzanatokot később nem tudták a fejlődés érdekébe beállítani, mert feledésbe mentek. Továbbra is hibás úton haladtak, visszaestek a már általuk elkövetett hibákba, a helyett, hogy a tapasztalatokat felismerve gyümölcsözőtették volna.

Az elmúlt edzés tapasztalatait leszűrve az edzéstervezethez észlelt hibákat ki kell javítani és az oda nem való anyagot újjal kell kicserélni. Az edzésnaplót fel kell használni az eredményes munka érdekében, a melékmozgásokat meg kell látni, a főbb mozgásokra pedig több időt kell fordítani.

Ily módon évről-évre jobb, tökéletesebb lesz az edzéstervezet és ezzel kapcsolatban a nevelőmunka is évről-évre javul.

Az edző tehát mind a csapat, mind az egyéni fejlődés érdekében ilyen szellemben vezessen naplót munkájáról (edzési napló). Az edzésen és mérkőzésen igen jó alkalom adódik a játékosok és a csapat mindenoldalú megismerésére.

Mit tartalmazzon az ed-

zésnapló? Milyen formájú legyen? E kérdések megoldásába az edző feltétlenül vigye bele egyéniségét, sajátos elgondolásait is. Vannak azonban bizonyos általános szempontok, amelyek semmi esetre sem hagyhatók el. Tartalmaznia kell az edzésnaplónak a következőket:

1. Az edzés ideje, helye és tartama (mettől-meddig);

2. Hányan vettek részt az edzésen;

3. Az elévített anyag (a tervből esetleg el nem végzett anyagot fel kell jegyezni, hogy a következő edzésen feledésbe ne menjen);

4. Ha az edzés elmaradt vagy félbeszakadt időjárás, vagy más okok miatt;

5. A játékosok egyéni (személyi) megfigyeléséből a következőket jegyezzük fel:

a) Egészségi állapot, közérzet;

b) Technikai fejlődés, (lecsapás, labdakezelés, sánc, stb.);

c) A foglalkozáson a testgyakorlatokhoz való viszony (kedvvel, tudatosan, vagy csak kényszerűségből csinálja-e);

d) Az edzés rendszeres jogtatásának, vagy annak ok-

nélkül való elhanyagolásának adatai;

e) Résztétel a sportkörü munkában.

A játékosok társadalmi helyzetét is nézze meg az edző: tagja-e valamely tömegszervezetnek (Úttörő, DISZ, stb.). Milyen társadalmi munkát végez ott?

6. Akarati tulajdonságok, továbbá öntudatosság, határozottság, bátorság, önbizalom, félénység. Kezdeményezési készség hiánya, magatartás a nehézségek és akadályok leküzdésében. A cselekedésben való lassúság, vagy gyorsaság.

Fontos, hogy az edző mindennap figyelje meg a fent említetteket és ezeket a megfigyeléseket mindig jegyezze fel és áttekinthetően rögzítse.

Röplabdáról lévén szó, a játékosok rugalmasságát feltétlenül figyelemmel kell kísérnie és időnként az esetleges fejlődést vagy visszaesést is fel kell jegyeznie.

Nyilván kell tartania az MHK-próbák letételét időrendi sorrendben és az esetleges lemaradást, annak okait. Ennek alapján ösztökélni kell a versenyző-

ket az elmaradt próbák le-
tételére.

A megfigyelések és észre-
vételek feljegyzése és rögzí-
tése az edző (nevelő) mun-
kájának tárgyilagossá bizo-
nyítja. A napló rendszeres
és módszeres vezetése az ed-
ző tervszerű munkáját elő-
segíti és ezen keresztül a
fejődést is biztosítja.

Eppen ezért a csapatról
is, meg az egyénéről is ál-
lándóan feljegyzéseket kell
készíteni. A csapatmegfigye-
lésekhez tartozik a mérkőz-
ések kiértékelése. Az e köz-
ben felmerült tapasztalatokat
a jövőben a jobb eredmé-
nyek, a fejlődés érdekében
felhasználjuk.

A fentiek csak támpont-
kat adnak az edzőnek a
napló elkészítéséhez és
mindez koránt sem sza-
bály! Az edző vegye tekin-
tetbe csapatának és játéko-
sainak sajátos tulajdonsá-
gait és adottságait. Feltét-
len vegye bele a munkába
egyéniségét lényegileg is és
a formai kivitelezésben is.

Az edzésnapló nagy se-
giséget nyújt, de eredményes
csak akkor lehet, ha az ed-
ző komolyan készül fel az

edzésekre és annak vezeté-
sét a legjobb tudása szerint
végzi. Ahhoz, hogy az edző
ennek megfeleljen, feltétle-
nül szükséges, hogy magát
szakmailag továbbképezze.
Ezenkívül tapasztalateserét
kell folytatnia más edzőkkel.
Tárgyalja ki az esetlegesen
előforduló vitás kérdéseket.
Ha valamiben nem biztos,
inkább kérjen tanácsot. Ne
vigye csapát rossz irányba,
mert sokkal nehezebb az
egyéneket is, a csapatot is
a rosszról, hibás begyakor-
olt technikai mozgásokról
leszoktatni, azt kijavítani,
mint előlről kezdve a helyes
és jó mozgásra megtanítani.

Ennek az elkerülése érde-
kben más sportkörök röplab-
da edzéseit és mérkőz-
éseit is nézze végig, eleme-
zze ki az ott észlelt hibákat
és a jó, helyes technikai
mozgásokat, taktikai fogá-
sokat alkalmazza a csapatá-
ban.

Az edzőnek nem elég csu-
pán magának a technikai
elemekkel és taktikával tisz-
tában lennie. Sok mindenre
ki kell, hogy terjedjen a fig-
yelme. Ha megnézzük az
edzés helyes felépítését ah-

ból kiderül, hogy nemcsak
játékbeli, technikai, taktikai
elemek oktatásáról, gyakor-
lásáról van szó, hanem más
sportágak, atlétika, torna,
szabadgyakorlatok, célgim-
nasztika stb. is szerepelnek
benne.

Ahhoz, hogy a játékos meg-
tartsa formáját és erőnlétét,
játék szempontjából meg-
feleljen, feltétlenül szüksége
van kiegészítő sportokra.
Eppen ezért az edzőnek nem-
csak a labdával való játék-
hoz kell értenie, hanem feltét-
lenül értenie kell a torna-
hoz és az atlétikához és
más kiegészítő sportokhoz.
Mit csináljon akkor, amikor
a csapatnak az erőnlétével
van baj, hogyan fejlessze a
játékosok rugalmasságát,
hogyan fejlessze a gyorsasá-
gukat, ügyességüket, há-
torságukat, stb. Nem elég
csupán az edzésanyagot is-
mernie, hanem az edzések
alkalmával mindent be is
kell mutatnia és le kell ve-
zetnie. Feltétlenül helyes-
söt szükséges, hogy az edző
a gyakorlatokat sportöltö-
zékben a csapat tagjaival
együtt maga is végezze. A
személyes példaadás sokat

jelent, mert ezáltal is bete-
viszi a játékosokat a komo-
ly munkába.

Ma már sokat segít mind-
ezen az MHK testnevelési
rendszer, mert a minden-
oldalúságot biztosítja. Aki
az MHK próbáknak megfe-
lel, az a röplabda játékhöz
szükséges alapfeltételeket
már meg is szerezte, mert
kialakul a kellő erőnléte,
gyorsasága, ügyessége, ru-
galmassága stb.

Maga az edző az MHK-
próba számának az edzés-
be való beiktatásával bizo-
sítja a röplabdázás alap-
feltételeit.

Mind ezekből láthatjuk,
hogy az edző (nevelő) mun-
káját csak akkor tudja
eredményessé tenni, csak
akkor tud komoly eredmé-
nyeket elérni csapatával, ha
tervszerűen, előre elkészített
munkaterv szerint dolgozik
és magát mind szakmailag,
mind politikailag állandóan
továbbképezi. Így tudja te-
kintélyét mind a játékosok,
mind a sportkör vezetősége
előtt biztosabban megtartani
és egyben a magyar sportot
is előbbrevinni.

Spányik József

Két jelenet az új magyar sportfilmből, a «Repül a labda» c. röplabda filmből

A röplabdasport megismeréséhez,
népszerűvéválásához jelentős mér-
tékben hozzájárul az a rövid, de
nagyon tanulságos film, amely a
napokban készült el a Magyar Hír-
adó és Dokumentum Gyárban.

A «Repül a labda» című röplab-
da-filmet Basilides Ábris írta és
rendezte az OTSB ellenőrzésével és
szaktanácsadóinak, Abád Józsefnek,
Spányik Józsefnek és Kohonic Jó-
zsefnek a közreműködésével.

A film egy pillantást vet általán-
ban a labdajátékokra, amelyekhez
oly ösztönösen vonzódik a fiatalság

és amely a kollektív sport, a csapat-
játékok legtermészetesebb formája.
Azután bemutatja a röplabdázást,
ezt a szélesebb körben nálunk csak
pár éve megismert kedves és egész-
séges csapatjátékot. Megismerteti ve-
lünk a játék gyakorlásának, edzésé-
nek szintén mindig szórakoztató, le-
kötő formáit és végül néhány nem-
zetközi mérkőzés részleteinek be-
mutatásával (Szovjetunió, Csehszlo-
váchia) izelítőt ad a röplabdázás ma-
gaskolájából.

A film tehát nem kifejezetten ok-
tatófilm, bár bőven tartalmaz olyan

szakrészletet — főleg az edzési for-
mák bemutatása közben —, amiből
igen sokat tanulhatnak a röplabdá-
zók is. Elsősorban azonban az a
film célja, hogy népszerűsítse, még
közelebb hozza a röplabdázást hoz-
zánk. E tekintetben minden kíván-
ságot kielégít. Változatos, lekötő az
érdeklődést, tanulni is lehet belőle,
a felvételek tiszták, élesek és a
mozgás mindig érthető.

Jó munkát végzett a filmgyár és
a film valamennyi dolgozója.

(H)

A stockholmi vívó VB magyar eredményei

Nagy és nehéz feladatot oldottak meg vívóink a május 16 és június 2 között Stockholmban megtartott vívó világbajnokságokon. Nagy volt a feladat, mert az 1948-as hatalmas vívóeredményeket meg kellett és meg akartuk ismételni, ezzel ismételtén bebizonyítva szocializmus felé haladó társadalmunk sportjának felsőbbrendűségét az állandóan hanyatló imperialista sport felett.

A nemzetközi vívóvilág kíváncsian és lelke mélyén abban a reményben várta a magyar vívókat, hogy most, majdnem 3 évvel London után vereséget fog mérni demokráciánk vívósportjára.

A körülmények és lehetőségek adva voltak, mert kapitalista környezetben 16 imperialista, vagy azokat kiszolgáló állam vívói és bírái próbálták a magyar vívást ehomályosítani és hanyatlását bizonyítani.

Az elért eredményeink alapján határozottan mondhatjuk, ben hogy ez a kísérlet a legkisebb mértékben sem sikerült nekik. Megbukott a magyar vívók, elsősorban kardvívóink ragyogó, kivételes vívótudásán, sportszerű, fegyelmezett magatartásán és sportszerű győzelmet kicsikaró küzdenitűdésén.

Az a tudás és magatartás, amelyet vívóink a versenyek alatt és azokon kívül is mutattak, a versenyzők és kísérők szerény, de öntudatos fellépése és a nemzetközi magyar bírák pártatlan, igazságos bíraskodása, a versenyzők mintaszerű vívófészere és mindig ragyogó tisztaság sportöltözete a versenyek közönsége szemében és a közvélemény előtt napról-napra nagyobb tiszteletet, elismerést és tekintélyt szerzett. Amikor az egyéni kardvívás döntőjében két magyar vívó (Gerevich és Kovács) holtversenyt vívott a világbajnoki címért, a kb. 6-700 főnyi közönség kiűs szimpátiá megnyilatkozásai is azt bizonyították, hogy ezen a téren is fényes győzelmet arattunk.

Hiába volt egy teljesen fasiszta beállítottságú újságnak, a „Dages Nyheter”-nek hazugságokkal telt, nap-nap után megismétlődő támadása. Tényekkel vertük azokat vissza és a rágalmozó cikkek írói (disszidált fasiszta újságírók) és lapjuk csak saját magukat tették hazugságaikkal

nevetségessé és népszerűtlenné.

*

Vívóink közel öthetes siófoki táborozás után, sportbelileg teljesen és úgy felkészítve, ahogy csak a szocialista társadalom készíti fel versenyzőit, jelentek meg a stockholmi világbajnokságon.

Magyar részről sportdiplomáciai vonalon is jó volt az előkészítés, de még így is csak a vezetőség érélyes közbelépésével lehetett, főleg a versenyek elején a pártoskodó bíraskodásban nyilvánuló nyugati összefogást megakadályozni.

A vívóvilágbajnokságok — két szünnepot beszámítva — 10 napig tartottak és az alábbi sorrendben nyertek lebonyolítást.

Két nap férfi vívás, csapat és egyéni,

két nap női vívás, csapat és egyéni,

két nap párbajtőr, csapat és egyéni és végül

két nap kardvívás, csapat és egyéni versenyek.

A férfi vívásban Dunai Pál, Paócz Endre, Berzsényi Barnabás, Balhazár Lajos, Sákovic József és Gerevich Aladár képviselték a magyar színeket.

Az 1949-es és 1950-es vívóvilágbajnokságokról történt távoimaradásunk a szűrófegyverekben éreztette legjobban a hatását, mert a versenytechnikai lebonyolítását végző „Direktoire technique” nemzetközi erőviszonyaink nem ismerésére hivatkozva a csoportok beosztásakor, ami a továbbjutás tekintetében fontos, csak hozzácsatolt az erőlistájuk szerint összeállított valamelyik csoportba. Így Magyarország az igen erős francia (ez nyerte a főrcsapat vívóvilágbajnokságot) és az igen jó erőkből álló egyiptomi csapattal került egy csoportba.

Törvívóink igen derekasan küzdöttek, de a nagyobb tudású franciáktól reális, az egyiptomiaktól balszerencsés 11:5 arányú vereséget szenvedtek és így a további csapatküzdelemből kiestek.

Magyar részről Gerevich, Sákovic és Dunai vívott a legjobban.

A férfi egyéni törversenyekben sem kísérte szerencse törvívóinkat, mert Sákovic József, a jövő egyik legnagyobb ígéreje — a vívópástot rögzítő egyik vas-

súlyban megboltott és térdizületét meghúzta.

Igy is veretlenül került a második fordulóba, ahol igen jó vívással, de erős rutinhiánnyal és balszerencsével is küzdve — kiesett.

Gerevich Aladár, ez a pompás tudású vívó (1948-as olimpiai kardvívóbajnokunk és a mostani kardvívóbajnokság győztese) a tör egyéni versenyeken a középdöntőbe jutott, azaz a 16 legjobb közé. Itt igen jól vívott, de rendkívüli adottságai mellett sem tudott a döntőbe jutni, mert elsősorban kardvívásra készült az edzőtáborban. Altalános vélemény, ha Gerevich csak törvívást gyakorolna, feltétlenül a világ egyik legjobb törvívója lenne.

A női vívásban már sokkal jobb eredményt értünk el. Elek Ilona világbajnokságával, Nyári Magda III-ik és Elek Margit VII. helyével a londoni eredményeinket is túlszárnyaltuk, mert Londonban Elek Ilona mellett, aki ott is megnyerte a női törversenyt, csak Elek Margit lett VI. helyezett.

Női törvívóink kitűnően állták meg a helyüket az erős mezőnyben és ha a nyugatiak a bíraskodás terén nem fognak össze ellenük, a női főrcsapatunk megnyerhetné volna a női főrcsapat világbajnokságot is, amellyel négyre emelkedett volna a magyarok által nyert vívóvilágbajnokságok száma.

A női főrcsapatban Elek Ilona és Margit, Nyári Magda, Horváth Károl, Varga Ius és Sákovic Ius vívott.

Elek Ilona, Nyári Magda és Elek Margit volt a csapat főerősége.

Svédország, Ausztria, Dánia és Olaszország legyőzése után — elsősorban versenybírói „tévedések” következtében — csak a franciákkal szemben veszítették el 7:9 arányban a mérőzésüket. Így is egyforma pontarányal csak a nyert csörtékülönbséggel kerülünk a francia csapat mögött a II. helyre.

A bírói tévedések és a feszült légkör következtében vívónőink kissé idegesen vívtak, ezért nem sikerült vívótudásukat győzelemre váltani. Egyébként a női csapatverseny volt a világbajnokság legkiegyensúlyozottabb versenye, mert a fiatal svéd csapat kivételével a többi induló nemzet csapatai közel egyforma erősek voltak.

A női egyéni versenyben, érélyes közbelépésre az úgynevezett bírói „tévedések” csökkentek, női törvívóink elfogódottsága nagyrésben feloldódott, küzdőképességük nem egy akadémiai ragyogott.

Elek Ilona olimpiai bajnokrónk a világbajnokság megnyerésével bebizonyította, hogy gyorsasága, ütemérzéke, hatalmas versenytapasztalata és nem utolsósorban egyedülálló küzdőképessége révén még ma is a világ legjobb törvívónője. Ezt azzal bizonyította be legfényesebben, hogy a vóvótechnikailag képzetlenebb, igen szépen vívó dán Lachmannal vívott holtversenyt 1:3-as hátrány ellenére is meg tudta nyerni.

Nyári Magda III. helyezése minden dicsőretet megérdemel. Első igazán nagy nemzetközi versenye volt ez a világbajnokság. Robbanékonyasága, igen jó technikai felkészültsége és gyorsasága révén valóban megérdemelte helyezését. Küzdőképessége sem hagy kívánni valót, több csörtéjét nyerte meg 3:3 állás után beadott döntő találat. Nyáriban látom — ha szorgalma és kitértása nem törik meg — a jövő egyik legeredményesebb magyar vívónőjét.

Elek Margit igen lelkesen és gondosan készült a vívóvilágbajnokságokra. Egyéni technikájú és különleges ütemben vívó versenyzőnk. Kimagasló küzdenitűdését bizonyítja, hogy négyes holtverseny után két francia és egy olasz vívónőt vert ki a döntőből. Ezért VII. helye szép teljesítmény, de egy kis szerencsével előbbre kerülhetett volna.

Horváth, Varga és Sákovic Ilona jól vívott. Horváth idegeit azonban a csapatversenyek küzdelmei megviselték és még az egyéni versenyeken sem volt rendben. Varga és Sákovic a tőlük várt eredményességgel vívott.

Ebben a mezőnyben még nem számolhattak a döntőbejutásra.

A női tör végső eredménye: világbajnok Elek Ilona, magyar, II. Lachman, dán, III. Nyári Magda, magyar, IV. Filz, osztrák, V. Guony, francia, VI. Glen-Haig, angol, VII. Elek Margit, magyar, VIII. Garrilhe, francia.

A női törversenyek után a párbajtörvívás következett. Ebben a fegyverben volt a

legtöbb induló. 11 nemzet indította csapatát és 78-an indultak az egyéni versenyben.

A magyar párbajtőr csapat kiválóan készült fel a versenyekre. Felserelése, fegyverei és öltözete — lehet mondani — minden nemzeténél jobb volt.

A magyar csapatban Rerrich Béla, Sákovics József, Balthazar Lajos, Berzsényi Barnabás, Nagy Ambrus és Dunai Pál vívott.

A londoni olimpia óta ez a fegyver fejlődött nálunk a legtöbbet és határozottan állíthatjuk, hogy csak igen nagy balszerencse következtében nem került csapatunk a döntőbe, ahol tudása szerint — helye lett volna.

Itt érződött leginkább a nagy nemzetközi versenyekről való távolmaradásunk, mert erőviszonyainkat nem ismerve, igen rossz csoportbeosztást kaptunk.

Előmérkőzésen az egyiptomi és belga csapattal kerültünk egy csoportba. A belgákat mi 13:3-ra vertük meg, az egyiptomiak 10:6-ra verték, így bár Egyiptom csapatától 8:7-re kikapunk, Belgium esett ki a további küzdelemből.

A belgák ellen Rerrich és Berzsényi 4—4, Nagy és Sákovics 2 győzelmet szerzett. (Sákovics még fájlalta a térdét.)

Ezekután a rendkívül erős olasz, svéd, luxemburgi középdöntő csoportba került a magyar csapat.

Teljesen egyenrangú, de rutiban gyengébb ellenfelei voltunk az igen erős luxemburgi és svéd csapatnak. Végeredményben nem kísérelte szerencse sem vívóinkat. Luxemburgot megvertük, a svédek meg az olaszok ellen vezettünk és mégis, szoros eredménnyel, de mindkét csapat rutinja előtt meg kellett hajolnunk. Így nem sikerült bejutni a négyes döntőbe.

A párbajtőr csapatversenyeken a magyarok közül Rerrich és Sákovics vívott legjobban. Jól vívott még Berzsényi, Dunai és Balthazar is. Nagy Ambrus, egyik legfiatalabb vívónk, még nem bírta a nagy verseny levegőjét.

Az egyéni párbajtőr bajnokság első fordulójából Nagy Ambrus kivételével mind az 5 magyar továbbjutott, a második fordulóból a középdöntőbe került (a 20 legjobb közé) Rerrich és Sákovics. Kiesett a további küzdelemből a kisebb batorlatanul vívó Dunai, a balszerencsével

küzdő, de igen jól vívó Balthazar és Berzsényi.

A középdöntőt két 10-es csoportban vívták.

Rerrich Béla, legképzettebb, kiváló párbajtőrozónk döntőbejutása egy hajszálon múltott, négy győzelme és két 3:2-es veresége volt. Ha a két, alig elvesztett mérkőzése közül bármelyiket megnyeri, ő is a döntőbe kerül.

A másik középdöntő csoportból Sákovics József, kinek térdhúzódása rendbejött, gyors támadásokkal és tempó fel tartószúrásokkal bekerült a 10-es döntőbe, ahol 4 győzelemmel a VII. helyen végzett. Eredménye kiváló teljesítmény volt és egy kis szerencsével az első négy közé kerülhetett volna, hiszen a világbajnok Mangiarotti Eduardonak is csak 7, a IV. és V. helyezetteknek pedig 5—5 győzelme volt. Sákovics vívóspontunk egyik legnagyobb ígérete. Pompás idegzetű és ütemérzékű, bár még kisebb technikai togyatékossgú vívó, kinek személyére a nemzetközi vívófarsadalom erősen felfigyelt.

A párbajtőr döntő érdekessége volt, hogy a csapatvívó bajnokságot megnyert francia épée vívók közül egy sem került a 10-es döntőbe.

A párbajtőr egyéni verseny végeredménye: világbajnok: Mangiarotti E., olasz 7 gy., II. Pavesi, olasz 6 gy., III. Fahlman, svéd 5 gy., IV. Carlson, svéd 5 gy., V. Rufenacht, svájci 5 gy., VI. Mangiarotti, olasz 4 gy., VII. Sákovics, magyar 4 gy., VIII. Younes, egyiptomi 3 gy., IX. Rehbinder, svéd 2 gy., X. Chamay, svájci 1 gy.

Párbajtőrozónkról megállapíthatjuk, hogy London óta határozottan igen sokat fejlődtek és ha edzésükben nem áll be törés, úgy az 1952. évben csapatunk döntőbe jutásával feltétlenül számolhatunk, mert tudásuk már erősen megközelítette a nemzetközi ékklasszis tudását.

A világbajnokság utolsó két napján, mint a vívóspont csemegéjét, a kardversenyeket bonyolították le.

Nagy tét forgott itt kockán. A magyar kard közel 40 éves verelenségét kellett megvédenünk. A „nyugatiak” abban reménykedtek, hogy most sikerülni fog megtépázni a magyar kardvívás nimbuszát.

9 nemzet csapata nevezett és 8 el is indult a versenyen.

A magyar színeket Gerovich Aladár, Kovács Pál, Rajcsányi László, Berczelly Tibor, Palócz Endre és Pesti

Károly képviselték. Mindegyikük kiváló művésze a kardnak, felkészülésük is kifogástalan volt. Nem volt azonban világos előttünk legnagyobb ellenfeleinknek, az olaszoknak pillanatnyi ereje, bár 1950-es, utolsó budapesti találkozásunk alkalmával szintén megvertük a 6-os olasz csapatot.

Mi, a magyar vívás szakértői teljes bizalommal néztünk a kardversenyek elé. Tudtuk, hogy kardvívóink nemcsak a penge művészei, de küzdenitudásuk is páratlan a vívóvilágban. Tudtuk, hogy mindegyikük átérzi a felelősség súlyát, amellyel nemcsak a magyar kardvívásnak, hanem elsősorban a dolgozó magyar népnek, a népi demokráciának és dicsőséges Pártunknak tartozik, akik lehetővé tették, hogy ezen világversenyen megjelenhessenek és eredményükkel is hirdessék szocialista sportunk főenyét.

Eőrelátható volt, hogy mint a multban annyiszor — ismét a magyar és az olasz csapat között fog eldőlni az első hely kérdése.

Az elődöntő meglepetése volt a tavalyi világbajnokságokon II. helyezést elért francia csapat kiesése. Viszont a belgák és osztrákok, bár az utóbbi esetett, nagy fejlődésről tettek tanúságot.

Mind a magyar, mind az olasz csapat az előmérkőzéseket főenyésen megnyerve került a döntőbe.

E két csapaton kívül az egyiptomi és belga csapat került a 4-es döntőbe, kiverve a norvégokat, svédeket, franciákat és az igen jól vívó osztrákokat.

A döntőben az egyiptomiakat 16:0-ra, a belgákat 14:2 arányban vertük meg. Az olaszok egy árnyalattal gyengébb eredménnyel, de szintén főenyésen verték meg mindkét csapatot.

A döntőmérkőzésre a Berczelly, Rajcsányi, Kovács, Gerovich magyar csapat ellen a Ferrari, Nostini E., Daré, Pinon összetételű, igen nagy erőt képviselő olasz négyes állt ki.

A versnybírósg összetétele sem volt szerencsés, mert az elnökő osztrák Myshoff kardtudása nem volt kielégítő, a szavazóbírák pedig úgynevezett semleges, de a kardvíváshoz nem értő más nemzetiségű vívók voltak.

Súlyos, elvi bírói vétedésekkel, amelyekben fel-fel csillant a rosszindulat is, az olasz csapat 4:1-es vezetésre

lett szeri. Hogy ez mit jelent, azt csak azok tudják teljes egészében megérteni, akik a vívó csapatversenyek lélektanát ismerve, maguk is átérték azokat s így tudják, milyen nehéz lélektani feladat egy olyan nagytudású ellenféllel szemben, mint az olasz kardvívók, megfordítani a verseny további és végső eredményét.

A magyar kardvívók igazán nagysága és versenyzői erényei itt ragyogtak a legszebben.

Összeszorított fogakkal, megfeszített idegekkel, tudásuk minden erejét bevethetve, Kovács Pállal az élen egymásután nyerték meg mérkőzéseiket 4:1-es olasz vezetés után. A győzelmet jelentő 8 mérkőzést egymásután úgy nyerték meg, minden kétséget kizáró igen jó tálataránnyal, hogy közben az olaszok egy mérkőzést sem tudtak megnyerni.

Ezután a nagy idegfeszültség felengedett, s végül 10:6 arányú ragyogó győzelemmel fejeztük be és nyertük meg a nagy mérkőzést.

A belgák 8:8 győzelemmel, de 1-el jobb túsarányal verték meg az egyiptomi csapatot s így kerültek a III. helyre.

A magyar csapatban legjobban Kovács Pál vívott, aki minden mérkőzését megnyerte és rendkívüli nyugalmával és vívástudásával keresztülsegítette az egész magyar csapatot a 4:1-es olasz vezetéskor a már említett rendkívül nehéz lélektani pillanaton.

Gerovich Aladár olimpiai bajnokunk még ma is legbriliánsabb technikájú kardvívónk, 3 győzelemmel döntőben hozzájárult a végső győzelemhez. Vívásán látszott, hogy egyre jobb formába lendül, s a szakértők benne, vagy Kovácsban látták az egyéni kard győztesét.

A csapatban mutatott vívás alapján Kovács Pál látszott egy árnyalattal jobbnak és többen vélték őbenne látni az egyéni győztest, mint Gerovichben.

Berczelly vívása a csapatban nem volt a tökéletesen megbízható vívás, de ő is, Rajcsányi is, akit több bírói tévedés sújtott, megtette kötelességét. Palócz volt a magyar csapat legfáradhatatlanabb tagja, az olasz csapat kivételével minden csapat ellen kiváló eredménnyel vívott. Pesti Károly vívása halványabb volt a többinél. Formájában visszaesett. Egyes

mérkőzéseit ragyogóan vívta, míg másokban egészen elhalványult a tudása.

A csapatversenyek után az egyéni versenyek esélyesei a magyarok lettek. Mind a 6 magyar simán bekerült a középdöntőbe, azaz a legjobb 16 közé.

A középdöntőt két 8-as csoportban vívták. 4—4 került a 8-as döntőbe.

Az egyik csoportba került a magyarok közül Gerevich, Palócz és Rajcsányi, a másik csoportba Kovács, Berczelly és Pesti.

Nem kétséges, hogy Kovács Pál csoportja volt a nehezebb, mert itt vívott még Pinton olasz bajnok, azután a tavalyi kardvilágbajnok a francia Lavasseur, Nostini az olaszok másik kiválósága, továbbá a magyar származású kiváló belga vívó Mikla és Lechner, a legjobb osztrák is.

A meglepetés meg is történt, mert rendkívül heves küzdelmek után a mieink közül csak Kovács Pál került a döntőbe Miklával, Nostinivel és a meglepően jól vívó Lechnerrel.

Ebből a csoportból olyan kiváló nagyságok, mint Pinton, Berczelly és Lavasseur kiestek a további küzdelemből.

Fájdalmas volt részünkre, különösen Berczelly kiesése, de kárpótolt a másik csoport, ahonnan mindhárom magyar

és az olasz Daré került a döntőbe.

Ebből a csoportból kiesett az olasz Racca és Ferreri, az osztrák Plattner és az egyiptomi Abou Chadi, akik nem képviseltek olyan erőt mint a másik csoport kiesettjei.

A 8-as döntőben tehát 4 magyar, 2 olasz, 1 osztrák és a magyar származású belga Mikla vívott a világbajnoki címért.

A szabályok szerint először az egyazon nemzethez tartozók mérköztek.

A négy magyar között Gerevich, Kovács, Rajcsányi és Palócz sorrend alakult ki.

Gerevich ragyogó akciókkal 5:2-re megverte Kovácsot, aki kiújuló derékfájásával bajlódott. Gerevich ezzel a győzelmével első esélyese lett a bajnokságnak. Mikor azonban Gerevich Nostinival 5:4 arányban vereséget szenvedett, ismét nyíltá vált a bajnokság kérdése.

A továbbiakban fej-fej mellett haladt a két magyar vívó és miután az olasz Nostini Kovácstól, Miklától és Darrétól, valamint Daré Kovácstól, Miklától és Gerevichtől vereséget szenvedett 6—6 győzelemmel és érdekes véletlen következtében egyformán 15—15 kapott találattal, Kovács és Gerevich holtversenybe került a világbajnoki címért.

Felemelő érzés volt látni a két pompás magyar vívó

küzdelmét a világbajnokságért.

Ismét fényesen ragyogott a magyar kard, minden kétséget kizárólag bizonyítva elsőségét.

Kovács és Gerevich holtversenyben mutatott vívása méltó volt a két kiválósághoz és reálisan mutatta a 4:4 állás után megnyert mérkőzés, hogy két egyforma erejű és tudású vívó közül ezúttal a szerencsésebb Gerevich győzött.

Természetesen az ő győzelme éppen olyan örömet okozott nekünk, mintha Kovács Pál nyerte volna meg, mert mind a ketten a Magyar Népköztársaság hífiái.

Az egyéni kardverseny végeredménye: világbajnok: Gerevich Adár, magyar 6 gy., II. Kovács A. Pál, magyar 6 gy., III. Daré, olasz 4 gy., IV. Nostini, olasz 4 gy., V. Mikla, belga 3 gy., VI. Lechner, osztrák 2 gy., VII. Rajcsányi, magyar 2 gy., VIII. Palócz, magyar 1 gy.

Gerevich Adár ragyogóan vívott, formája állandóan javult és a döntőre csúcsformát ért el. Még ma is ő a világ legtechnikásabb kardvívója, a pengevezetés igazi művésze.

Kovács Pál vívása nem olyan mutatós, mint Gereviché, de sokkal gazdaságosabb. Jó tempóban indított támadásai védhetetlenek. Ő volt a csapatversenyek hőse. Az

egész VB alatt egy külfölditől sem szenvedett vereséget. Felkészülése azonban nem volt kifogástalan, mert már az edzőtáborban derékfájással bajlódott, ami még a VB-on is éreztette hatását.

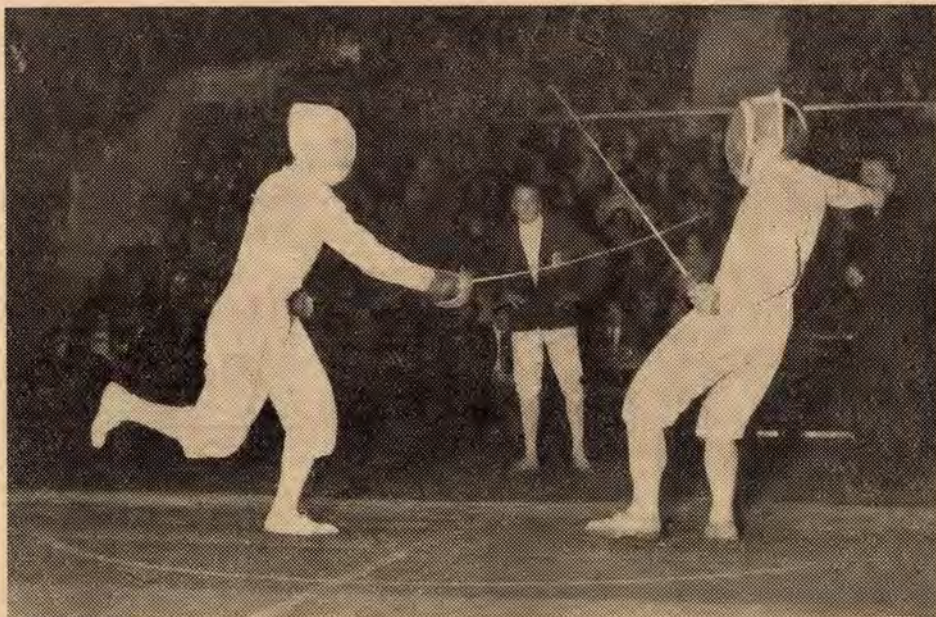
Rajcsányi László remekül küzdött. Ha verseny közben nem sérült volna meg a csuklóján és két mérkőzését nem vette volna el a magyar főlényt tompítani akaró versenybíró, úgy a két olaszt is megelőzte volna.

Palócz Endre döntőbejutása meglepetésnek számít, de feltétlenül megérdemelte azt. Késsé passzív vívómórárt feladta, sokszor támadott, kiválóan szúrt és minden találatért a végsőkig küzdött.

Összegezve a látottakat megállapíthatjuk — és ez a megállapítás a nemzetközi vívószakértőkkel is egyezik —, hogy a magyar kardvívók mind technikailag, mind taktikailag magasán felülmutáltak a döntőben részvevő többi vívókat.

Meg kell állapítanunk azt is, hogy a franciák és olaszok mellett újabb nemzetek vannak feljövőben. A belgák, svédok, dánok és egyiptomiak sokat fejlődtek az elmúlt években és ez arra kötelez bennünket, hogy még nagyobb gondot fordítsunk a most még élvonalban lévő versenyzőgárdánk utánpótlására.

Maszlaj Lajos

Berczelly (jobbról) véd

A talpalás

A labdarúgás szabályait áttanulmányozva, sehol sem találunk egyetlen olyan paragrafust sem, amely a talpalást tiltaná.

Elteltekintve attól a megszorítástól, amely a mezőnyjátékosok számára tiltja a labdának kézzel való érintését, nem is foglalkoznak a szabályok a labda megszerzésének, elrúgásának vagy egyéb módon való megjátszásának különböző lehetőségeivel, csupán azt kötik ki, hogy a játékos semilyen formában nem veszélyeztetheti ellenfele testi épségét.

Ha a labdarúgómérkőzés folyamán egy játékos «külsővel» rúgja meg szándékosan az ellenfelét, nem azért kap büntetést, mert a rúgás külsővel történt, hanem azért, mert a megrúgás szándékos volt. Ebből következik: ha valaki a talpával rúgja meg szándékosan ellenfelét, vagy talpalással veszélyezteti ellenfele testi épségét, voltaképpen nem a talpalás miatt büntetendő, hanem a szándékosság miatt.

Vannak helyzetek a játék 90 perce alatt — néha igen gyakran —, amikor a labda megjátszásának

ügyszólván egyedüli lehetséges, helyes és célszerű módja a talpalás. Nem vitás tehát, hogy már csak azért is ugyanolyan szabályos módja ez a játéknak, mint a labdának akár belsővel, lábfejjel, külsővel, fejjel, stb. való kezelése.

A talpalás akkor válik szabálysértéssé, amikor a játékos cselekménye veszélyezteti az ellenfél testi épségét.

A talpalást addig, amíg a labda megszerzésére, vagy továbbítására irányul és nem veszélyeztetheti az ellenfelet, ugyanúgy kell elbírálni, mint a játékosnak bármely más cselekményét.

A játékvezetőink jelentős része gyakran helytelenül bírálja el a talpalás eseteit. Az idők folyamán olyan gyakorlat alakult ki, amely általában tiltja a talp használatát.

Mondanunk sem kell — éppen az előbb kifejtett okoknál fogva —, hogy ez a gyakorlat alapjában véve helytelen és feltétlenül változtatni kell rajta.

A talpalásnak ezernyi változata fordulhat elő, így hát a játékvezetőnek az a feladata, hogy eseten-

ként döntse el: szabálysértés történt-e vagy sem.

Nagy általánosságban a talpalással való játékot két nagy csoportba sorolhatjuk:

nyújtott lábbal és a rúgózó lábbal való talpalásra.

Kétségtelen, hogy a nyújtott lábbal történő módszer a veszélyesebb, azonban nem minden esetben szabálytalan és veszélyes a nyújtott láb használata. Éppen ezért nem lehet határozottan leszögezni, hogy csak az a talpalási módszer veszélytelen, ahol a láb rúgózik és csak az a veszélyes, amelyben a láb nyújtva van.

A nyújtott lábbal való talpalás különböző megnyilvánulásait mutatjuk be a következő képekben, amelyek azt igazolják, hogy egyszer szabálysértéssel van dolgunk, míg más esetben semmi szabálytalanságot sem követ el az így játszó játékos.

1. ábra.

A kockás mezű játékos két ellenfele között állva, nyújtott lábbal talpalja vissza a derékmagasságban

1. ábra.

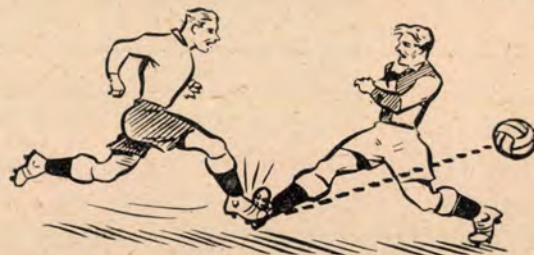

3. ábra.

2. ábra.

4. ábra.

5. ábra.

szálló labdát. Az éles, gyors labda megjárszásának igen helyes módszere ez ebben az esetben. Nyilvánvaló, hogy a játékos semmiféle szabálytalanságot nem követett el, mivel egyik ellenfelét sem veszélyeztette. Ha belsővel vagy külsővel akasztotta volna meg ugyanezt a labdát, szintén helyesen járt volna el. Mégis hányszor bosszankodunk azon, hogy akad játékevezető, aki az ilyen talpalást lefújja. Ez a talpalás még akkor sem volna veszélyes, ha a két fehér mezű játékos lényegesen közelebb állana a rúgó játékoshoz.

2. ábra.

A kockás mezű, ruganyos játékos kiemelkedett ellenfelei közül és magasra felugorva, nyújtott lábbal talpalt a labdát. Mondanunk sem kell, hogy semmi szabálytalanságot nem követett el, hiszen amikor a rúgó mozdulata történik, akármilyen magas is van a lába a levegőben, ellenfelei nincsenek megrúgható helyzetben. Tehát úgy rúg, ahogyan akar és ahogyan tud. Játékevezetői beavatkozásra nincsen ok. Igazi, lendületes labdarúgó jelenet, amiben lehet gyönyörködni, de büntetni soha.

3. ábra.

A fehér mezű játékos azonban annál súlyosabban vét a szabályok ellen, pedig a mozdulata, ugrása pontosan olyan, mint az előző, 2. sz. képen látható kockás mezű játékosé, akiről megállapítottuk, hogy ideálisan játszó labdarúgó. A különbség csupán annyi, hogy az előbbi képen az ellenfelek mögötte állottak és a mozdulat nem veszélyeztette őket, itt azonban a legnagyobb veszélyben van az ellenfél. Így bizonyosodik be, hogy a szabálytalanságok túlnyomó részének elbírálásához milyen elsőrendűen fontos a játékosnak az ellenfélhez való viszonya.

Ez a talpalás szabálytalan, meg nem engedhető. De nem azért, mert talppal történik a rúgás, hanem azért, mert veszélyes az ellenfélre. Ha nem talppal, hanem külsővel, vagy akár belsővel próbálja a felugró, vagy akár földön álló játékos így megszerezni a labdát, éppen úgy szabálytalanságot vét és meg kell büntetni.

4. ábra.

A kockás mezű játékos nyújtott lábbal talpal az ellenfele felé. Neki nem a labda megszerzése a fontos, hanem az ellenfele lábának megrúgása. Így bírálendő el. Ha mindkét játékos a földön állana és a kockás

a talpával igyekezne a labdát ellökni, vagy elrúgni, nem volna büntethető.

A földön álló játékosok mozdulatainak hasonlóképpen nagy figyelmet kell fordítani. A talpalás nagyon veszélyessé válhat akkor is, ha a földön álló ellenfél bokájára irányul. Ide sorolhatjuk azt a cselekményt is, amikor a játékos ellenfele lábfejeére lép és ezzel megakadályozza őt a feugrásban. A legsúlyosabb sérülés származhat belőle.

5. ábra.

Nagyon ügyeljen azonban a játékevezető az úgynevezett «betartás»-ra. Amikor a fehér játékos a labdát már elrúgta, mégis az ellenfél rátart a lábfejeére. Ilyenkor a rúgástól még lendületben levő láb súlyos rúgást kaphat. Természetesen ez a betartás nemcsak a lábfejre, hanem a lábszárra, sőt combra, térdre is szokott irányulni. Egyformán durva, veszélyes, alattomos játszási mód, amit a legszigorúbban meg kell büntetni.

6. ábra.

Ez a képünk ollózó játékosát mutat be. Az ilyen és a hasonló mozdulatok mérkőzés közben igen szépek és plasztikusak. Nagy ügyesség, ruganyosság, labdabiztosság kell hozzá. A játékevezető ügyeljen azonban arra, nehogy veszélyes játékká válják. Itt ugyanis a lábak fejmagasságba emelkednek, tehát csak olyankor szabad végezni, amikor az ellenfél nincs megrúgható távolságban. Bármilyen szép is a jelenet, szabálytalanak kell nyilvánítani, ha valamelyik játékos az ellenfél fejéről ollózza le a labdát, vagy az ellenfél éppen azért nem tudja elfejelni azt, mert nem hajlandó beletenni fejét a rúgásba.

Nem okozna ezek után különösebb nehézséget a talpalások elbírálása, ha azok minden formájukban feltűnően, jól látható módon nyilvánulnának meg.

A kérdést itt is az a tény teszi bonyolulttá, hogy nagyon gyakran rejtett, fedett módon talpalnak egyes játékosok.

Ezekben a helyzetekben van szükség különös éberségre.

Ne engedje meg a játékevezető a betartást és a rátartást, mert ezek igen veszélyesek: fájdalmas sérüléseket, repedéseket, töréseket okozhatnak. Igen sok játékos térde, bokája sínlyi meg ezeket az erőszakos, durva cselekményeket.

A testi épiséget veszélyeztető talpalások, a szándékos betartások, rátartások igen alkalmasak arra, hogy megbontsák a játék rendjét és hogy a mérkőzés eldurvuljon. Azonnal teljes szigorral lépjen fel a játékevezető és ha szükséges, ne csak közvetlen szabadrúgással, hanem figyelmeztetéssel, vagy kiállítással büntessen.

Az a játékevezető jár el helyesen, az vezet a mérkőzést a szabályok szellemében, aki megengedi a talpalást, amikor az a labda megjárszására irányul és e közben nem veszélyeztet ellenfelet! A jó játékevezető csakis akkor alkalmaz büntetést, ha a talpalás szabálysértéssé fajul azáltal, hogy nem a labdára irányul, hanem az ellenfél veszélyeztetése a célja.

Minden előfordulható esetre egyaránt alkalmazható sémát nem lehet felállítani, mégis leszögezhetjük a következőket:

általában tilos a talpalás — mert veszélyes —, még akkor is amikor labdára irányul:

ha az ellenfél lába már rúgásra lendült;

ha az ellenfél egész közelben harcol a labdáért és feltehető, hogy a talpaló láb őt eltalálhatja,

ha a magasra szálló labda közel van az ellenfélhez és az beavatkozni készül (fejmagasság, mellmagasság).

Tabák Endre

A párisi kosárlabda

II. rész

EB.

(Mult számunkban részleteket közöltünk Eszéki Rezsőnek, a kosárlabdázók állami edzőjének, a párisi kosár-

labda EB-ről szóló beszámolójából. Az alábbiakban folytatjuk tanulmányának kivonatos közlését.)

A csehszlovák csapat nagyon nyugodtan és higgadtan játszott, támadási formáinak végrehajtása közben. Különösen megmutatkozott az alapos felkészültség és a tudatos összjáték Mrazek és Kozak között, ami majdnem minden esetben gólveszélyt jelentett az ellenfél számára.

számú játékos balra cselezés után az 5. számú játékos mögött fut a kosár felé. A 11. számú bedobó balra cselezés után az előtte elfutó 5. számú játékos háta mögött tör a kosár felé. A 12. számú játékos közép felé helyezkedik el.

Támadási formák embertfogó védelem ellen

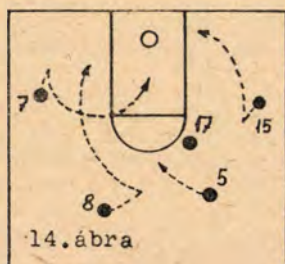
A párisi kosárlabda EB-n az első nyolc helyen végzett csapatnak emberfogós védelmek elleni támadási formáit ismertetve, a Szovjetunió támadási rendszerével már mult számunkban foglalkoztunk. Most nézzük meg, hogy a többi helyezett csapat, milyen támadási formákat hajtott végre az embert fogó védelmekkel szemben.

A CSEHSZLOVÁK CSAPAT TÁMADÁSI FORMÁI

A csehszlovák csapat a gyors indítás után különböző támadási formáinak a végrehajtására helyezkedett el. Ez az átállás némelykor bizony elég sok időt vett igénybe és így nem volt zökkenőmentes. A csehszlovák csapat támadási formáit Mrazeknek a büntetővonal különböző pontjára történt kifutásai szabták meg. A csehszlovák csapat végig egy középpjátékosra épített támadási formákat hajtott végre. Eleinte mindig az egyszerűbb támadási formákat igyekeztek alkalmazni és csak akkor tértek át — fokozatosan — a többjátékos bekapcsolásával végrehajtott támadási formákra, ha az előző nem sikerült. Egyszerű támadásaikba is

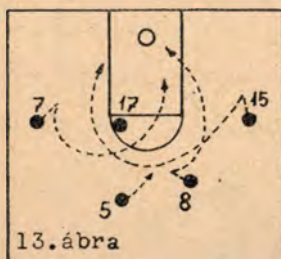
A 13. számú ábrán látható támadási formát, rendszerint a következő játékosokkal alkalmazták: 17. Mrazek, 7. Kozak, 15. Sip, 8. Matusek, 5. Skerik. A 17. számú középpjátékos kifut a négyméteres sarkára és megkapja a labdát. A 15. számú jobb bedobó jobbra való cselezése után elfut a 17. középpjátékos előtt a kosár felé. A 8. számú háttvédjátékos balra cselezés után elfut a 15. számú játékos háta mögött a kosár felé. A 7. számú balbedobó balra cselezés után elfut a 15. számú játékos előtt, a 15. számú játékos háta mögött, a kosár felé. Az 5. számú balháttvéd közép felé helyezkedik.

Másik támadási formá-

14. ábra

jukat a 14. számú ábra mutatja: A 17. számú középpjátékos kifut a négyméteres sarkára és megkapja a labdát. A 8. számú háttvéd jobbra cselezés után balra elfut a 7. számú bedobó játékos védője felé, a büntetővonal és az oldalvonal között. A 7. számú bedobó balra cselezés után elfut a 8. számú háttvéd háta mögött és kosárra tör. A 15. számú jobbbedobó balra cselezés után jobbra kosár felé tör. Az 5. számú háttvéd a közép felé helyezkedik.

13. ábra

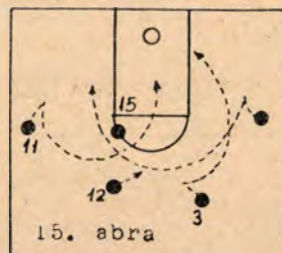
többféle, egy és két játékos összjátékára alapított rendszert alkalmaztak.

A FRANCIA CSAPAT TÁMADÁSAI

A francia csapat egy középpjátékosos támadási formákat játszott. Mégpedig keresztelzárásos támadásokat és négyes-nyolcas mozgó támadási formákat. Támadásaikba jól iktatták be cselezéseiket és tempó elfutásokat. Az egy középpjátékosos négyes-nyolcas mozgó elzárásnál a franciák a kezdő formákat, a levágásokat és levágásokat nagyon jól alkalmazták, különösen a bolgárok ellen, akik nem találták meg ennek az ellenszerét és e miatt el is veszítették a mérkőzést. Folyamatos mozgásokból a franciák nagyon jól törtek kosár felé. Egy középpjátékoskal, keresztelzárásos támadási formáikból ismertetünk kettőt:

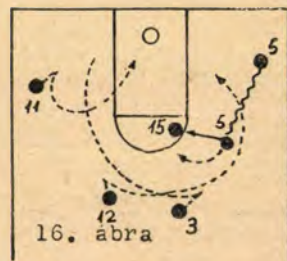
A 15. számú ábrán szereplő játékosai: 15. Monclar, 5. Quiblier, 11. Dessemme, 12. Buffiere, 3. Vacheresse.

A 15. ábra azt mutatta, amikor a 15. számú középpjátékos kifut a négyméteres sarkára, abban a pillanatban az 5. számú játékos jobbra cselezés után balra elfut a

15. ábra

15. számú játékos előtt az oldalvonal és a büntetővonal között a kosár felé. A 3.

16. ábra

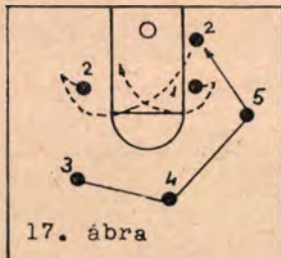
méteres vonaláig. Ott bead a 15. számú középpjátékosnak. Közben a 3. számú háttvéd jobbra cselezés után a 12. számú háttvéd védője felé futva az oldalvonal és a büntetővonal között a kosár felé rohan. A 12. sz. balra cselezés után jobbra elfut először a 3. számú játékos, hátamögött kosár felé.

Nagyon jól cselezett a 11. számú játékosok. Rendszerint a balbedobó helyén a négyméteresrel egyvonalba kapta meg a labdát. Balra cselezés után az eleje futó 15. számú középpjátékos mellett jobbra tört kosárra. Vagy ugyanilyen mozdulatsorozat után a cselezés irányában labdavezetéssel közelítette meg a kosarat. Minthogy ezt a támadási formát mindkét oldalra jól tudta végrehajtani, védője nehezen tudott vele szemben boldogulni.

A BOLGÁR CSAPAT TÁMADÁSAI

A bolgár csapat kizárólag a két középpjátékosos támadási formákat használta. Mégpedig a keresztelzárásos és a hármas-nyolcas mozgó

támadási formákat. A játékosok állandóan egymást blokkolták, egymást segítették támadásaik végrehajtásában. Kélcenertes támadási formáik ugyanazok voltak, mint amelyeket a Szovjetuniótól láttunk, amelyekkel mult számunkban nagyrészt már ismertettünk. A két középjátékos, hármasonyolcas támadási formákban a bolgár csapat igyekezett a kosárratörési lehetőségeket kihasználni és mozgó alakzatról levágással kosár felé törni. A két középjátékos állandóan változtatta a helyzetét és segített egymásnak kosárra törésük mozgásában, amit a 17. szá-

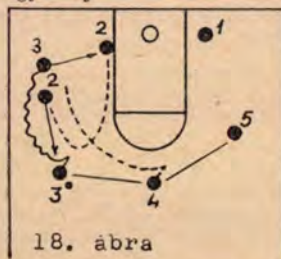

17. ábra

mú ábra is mutat: az első 1. számú középjátékos cselezés után a 2. számú középjátékos védője felé fut. A 2. számú középjátékos jobbracselezés után 1. számú középjátékos háta mögött kosár felé tör és az 5. számú bedobótól ekkor kapja meg a labdát.

AZ OLASZ CSAPAT TÁMADÁSAI

Az olasz csapat egy középjátékosos támadási formákat alkalmazott, mégpedig a keresztelzárást és a négyes-nyolcas támadási

18. ábra

formákat. A 18. számú ábrán 2. számú bedobónál van a labda. Leadja a 3. számú hátvédnek és a 3. számú hátvéd védője felé fut, a 3. számú hátvéd jobbracselezés után labdavezetéssel elfut a 2. számú bedobó mellett, ennek eredeti helyére. Közben a 4. számú hátvéd jobbracselezés után a felfutó 2. számú bedobónak a védőjátékosa felé tart. A 2. számú bedobó az előtte futó 4. számú hátvéd háta mögött kosárra tör. Ott megkapja a labdát a 3.

számú játékostól. Az 5. számú játékos a közép felé helyezkedik.

Az egy középjátékosos négyes-nyolcas támadási formában az olasz játékosok általában jól törtek kosár felé.

A TÖRÖK CSAPAT TÁMADÁSAI

A török csapat játszotta a legtöbb és a legkülönfélébb támadási formákat. Alkalmazta az egy középjátékosos közepelzárást, a két középjátékosos hármasonyolcas, a kosár alatti hármasonyolcas támadási formát.

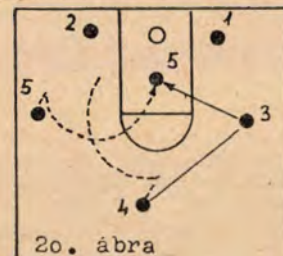
Érdekes megoldásukat mutatja 19. számú ábra: az 1. számú középjátékos kifut a négyméteresre és megkapja a labdát. A 2. számú bedobó jobbracselezés után elfut az 1. számú középjátékos előtt a büntetővonal mentén kosár felé. A 3. számú hátvéd balracselezés után jobbra elfut a 2. számú bedobó háta mögött kosár felé. Az 5. számú be-

19. ábra

dobó balracselezés után az előtte futó 2. számú játékos háta mögött tör kosár felé.

A 20. számú ábránkon a 4. számú hátvédnél van a labda. Leadja a 3. számú bedobónak. A 4. számú hátvéd jobbracselezés után balra el-

20. ábra

fut az 5. számú bedobó védője felé. Az 5. számú bedobó balracselezés után az előtte elfutó 4. számú hátvéd háta mögött kosár felé tör megkapja a labdát a 3. számú bedobástól.

Két középjátékosos, hármasonyolcas támadási formájukat már az előző csapatakról szólva tulajdonképpen ismertettük. Kosár alatti hármasonyolcas mozgásból is értek el kosarat a

törökök és nagyon veszélyesnek mutatkoztak, mert ők is jól blokkolták egymást s jól segítettek a kosárratörési lehetőségekben.

A BELGA CSAPAT TÁMADÁSAI

A belga csapat nagyon mozgékonyan játszott és a gyors indítás után kielégítően tért át a támadási formákra.

Mindig alig egy-két játékos összedolgozása jelentette támadási formájukat. Egy középjátékos elzárásokat alkalmaztak váltott középjátékos befutásokkal. Amikor pedig pozícióelőnyük volt, akkor a legfürgebb és jól cselező játékosokat állították középjátékosnak és ezt a játékosársat blokkolással igyekezett dobóhelyzetbe hozni. Jó ütemben végzett labdaleadások, futások és jó ütemben történő elzárások jellemezték ezen a téren a belgák támadási formáinak végrehajtását.

Zónavédelem elleni támadási formák

Párizsban mindössze a csehszlovák csapat védekezett területfogási (Zóna) rendszerben. Az alábbiakban azokat a támadási formákat ismertetjük, amelyek a csehszlovák csapatot végül is a zóna-rendszer feladására készítették.

A csehszlovák csapat 2:3 beosztás szerinti zónavédelemben játszott. Elöl, egymást váltogatva mindig két mozgékony bedobó tartózkodott. Hátral állandóan jobboldalon 8. számú Matusek, a közepén az 5. számú Skerik, baloldalon 17. számú Mrazek szerepelt. Csak Mrazek cserélt helyet egyszer, mégpedig a Szovjetunió elleni második mérkőzésen Skerikkal.

Ez ellen a védekezési forma ellen a görögök az alábbi támadási formákat hajtották végre oly sikerrel, hogy a csehszlovákok felhagytak a területvédelemmel:

1. Gyors labdaadogatással

21. ábra

A GÖRÖG CSAPAT TÁMADÁSAI

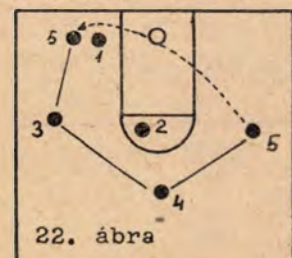
A görög csapat támadási formáit két középjátékosos rendszerben hajtották végre, részint keresztelzárást és hármasonyolcas mozgó támadási formákat alkottak. Azonkívül alkalmazta a görög csapat a kosár alatti hármasonyolcas támadási formákat is. Nagyon jól széjjelhúzták a védelmet és ezért támadási formájuk megfelelően hatásos volt. Nagyon jól dolgozott össze a két középjátékosuk.

Ezek voltak az egyes nemzetek legjellegzetesebb támadási formái. Természetes, hogy egy-egy támadási formát több csapat tagjai is alkalmazták. Ezenkívül láttunk számos egységűbb, egy-két játékos segítségével végrehajtott elzárásokat. Ezeknek ábrákkal való ismertetésétől helyszűke miatt kénytelenek vagyunk eltekinteni.

megfelelő dobóhelyzetet próbálnak kialakítani a 3., 4. és 5. számú játékosaik részére. (21. számú ábra.)

2. Gyors labdaadogatás közben beadjuk a labdát a 2. számú középjátékosnak, aki kifordulva fej fölött két kézzel dob kosárra. Ha kijönnek rá, akkor testcselével kosárra tör, vagy leadja a labdát a beugró 1. számú középjátékosnak, vagy pedig a kosár felé mozgó 3., 4., 5. számú játékosok egyikének. (21. számú ábra.)

3. A felállás ugyanaz, mint az előbb. Az 5. sz. játékosnál van a labda. Leadja a 4. számú játékosnak, aki azt mindjárt továbbítja a 3. számú játékosnak. Az 5. számú játékos e közben balracselezés után jobbra

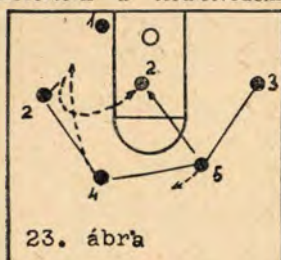

22. ábra

körív alakban elfut a kosár alatt az 1. számú középjátékos mögött a büntető-oldalon, mintegy egy-két méter távolságra. Megkapja a labdát a 3. számú játékostól. Kosárra dob vagy gyors

adogatással kijátssza az ellenfél védelmét. (22. ábra)

A belgák az alanti támadásaikkal szintén feladásra készítették a területvédelmi

23. ábra

rendszerrel játszó csehszlovákokat:

A labdaadogatást gyors ütemben a 2., 4., 5. és 3-as számú játékosok vitték véghez. A 2. számú játékos leadja a 4. számú játékosnak,

az rögtön továbbítja az 5. számúhoz. A 2. számú balra cselezés után befut a két zónázó sor közé, megkapja a labdát az 5. számú játékostól és felugorva kosárra dob. Abban a pillanatban, mikor a 2. számú játékos balra cselezett, a 4. számú játékos jobbra cselezés után a 2. számú játékos helyére fut és leköti a 2. számú játékos szembe került ellenfél figyelmét. A 2. számú játékos a labda megkapása után, ha kijött rá a középen tartózkodó védő és ha nem tudott kosárra dojni, — főleg a pattintott adogatással leadja a labdát a kosár alatt teljesen üresen maradt 1. számú középpjátékosnak. Ezután kosárra dob. (23. számú ábra.)

Labdaeladások, labdaleszedések

Leszögeztük már, hogy az Európa bajnokság helyezését a csapatok szereplését, milyen döntő tényezők összessége szabta meg. Ezek közül foglalkoztunk már a gyors indítással, a különféle támadások helyes és sikeres végrehajtásával és a területvédelem elleni támadásokkal. Az alábbiakban a többi döntő tényező közül kiragadunk még egyet: a területvédelem elleni támadásokkal.

A közel egyforma felkészültségű csapatok közül határozottan előnyhöz jut az, amely ritkábban adja el a labdát.

Az alábbiakban közöljük az első négy csapat labdaeladásainak számát a középdöntő és döntő mérkőzéseken.

Szovjetunió: Csehszlovákia ellen (döntő mérkőzés) 21. Csehszlovákia ellen (középdöntő mérkőzés) 12. bolgár csapat ellen 19, olasz ellen 14, görög ellen 12, labdaeladás. összesen 78, mérkőzésenként átlagban 16.

Csehszlovákia: SzÜ. e. (döntő) 10, SzÜ. e. (középdöntő) 15, Görög e. 18, olasz e. 11, összesen 54, mérkőzésenként átlagban 14.

Franciaország: bolgár e. 11, török e. 12, olasz e. 12, belga e. 13, összesen 48; mérkőzésenként átlagban 12.

Bulgária: SzÜ ellen 17, francia e. 12, belga e. 22, összesen 51, mérkőzésenként átlagban 14.

Az 5—8. helyezett országok, mérkőzésenként átlagban 15 labdaeladási hibát vétettek.

A Szovjetunió csapatának

labdaeladási átlaga meglehetősen magas. Ezt a hiányosságát azonban a többi csapattal szemben megmutatkozott klasszis különbségével könnyen áthidalta.

A labdaleszedés fontossága is még jobban kidomborodott a párizsi tornán és érdekes megfigyeléseket tett lehetővé.

Szovjetunió. A csehszlovákok elleni döntő mérkőzésén 33 ízben szedte le a labdát, viszont a csehszlovák csapat csak 27 ízben, a különbség tehát + 6. CSR elleni középdöntő mérkőzésen + 1, bolgár ellen + 17, olasz ellen + 5, görög ellen — 9. Összesen + 20.

Csehszlovákia: SzÜ e. (döntő) — 6, SzÜ (középdöntő) — 1, görög e. + 9, olasz e. + 21, összesen + 23.

Franciaország: bolgár e. — 2, török e. egyforma, olasz e. — 2, belga e. + 5, összesen 1.

Bulgária: SzÜ e. — 17, bolgár e. + 2, belga e. + 2, összesen — 13.

Az egyetlen meglepő adat, hogy a Szovjetunió—Görögország mérkőzésen a görögöknek sikerült többször leszednie a labdát.

A KOSÁRDOBÁSOK

pontos végrehajtása kétségtelenül a legfontosabb tényező egyike, mert hiába hajtják végre a csapatok a legjobban a támadásaikat, ha azokat nem tudják sikeres kosárradobással befejezni. A csapatok igyekeztek mennél jobban megközelíteni a kosarat, mert így eredményesebbek tudtak lenni és sokkal

nagyobb kosárradobási arányt tudtak elérni. A szovjet csapat támadásainak túlnyomórészt a kosár alá vitte és

így igyekezett magának dobóhelyzetet teremteni. Az alábbiakban közöljük kosárradobási adatokat:

Szovjetunió:

Ország ellen	Összes kosárradobás:	Messziről:	Közelről:
CSR (döntő)	46/17 37%	20/6	26/11
CSR (kd)	60/20 34%	20/3	40/17
Bolgár	75/29 39%	11/2	64/27
Olasz	50/22 44%	9/4	41/18
Görög	59/26 44%	5/—	54/26
Összesítve:	290/114 39.4%	65/15 23%	225/99 44%

Csehszlovákia:

SzÜ (döntő)	49/16 32.5%	22/1	27/15
SzÜ (kd)	55/16 29 %	11/2	44/14
Görög	52/21 40 %	4/1	48/20
Olasz	63/23 36.5%	5/2	58/21
Összesítve:	219/76 35 %	42/6 15%	177/70 40%

Franciaország:

Bolgár	48/19	9/2	39/17
Olasz	69/20	23/6	46/14
Belga	68/16	15/3	53/13
Török	63/15	22/3	41/12
Összesítve:	248/70 28%	69/14 20%	179/56. 31%

Bulgária

SzÜ	66/20	22/5	44/15
Francia	49/18	17/5	32/13
Belga	63/21	13/3	50/18
Összesítve:	178/59 33%	52/13 25%	126/46 37%

Az 5—8-ig helyezett csapatok kosárradobási százaléka 26%. Messziről 15.4%, közelről 28.6%.

Táblázatainkból kiderül, hogy a csehszlovák csapat milyen alacsony százalékban ért el eredményt messziről dobott labdáival. Ez az alacsony százalék mutatja, hogy a csehszlovákok taktikája a döntő szovjet—csehszlovák mérkőzésen igen helytelen volt. Erőltették a messziről való dobást, az adatok szerint, így 22 dobásuk közül csak egyetlen egy ért el találatot. A csehszlovák csapat annyira megilletődött attól, hogy vezetéshez tudott jutni a szovjet csapattal szemben, hogy nem merte támadásait keresztülvinni, hanem elkezdett messziről dobálni. Ha megpróbáltak volna a kosár közelébe jutni, akkor több reményük lehetett volna a sikerre, hiszen közelről végrehajtott dobásainak 55.6 százaléka volt eredményes, ami roppant magas teljesítmény.

A személyi dobásokat

kielégítően hajtották végre az EB-n részvevő csapatok. A SzÜ csapata ebben toronymagasan kiemelkedett 71 szá-

zalékos átlageredményével. A legérdekesebb adatok (szintén a középdöntő és a döntő alapján) a következők:

Szovjetunió: CSR elleni döntő mérkőzésen 17 személyből 11 eredményes, CSR e. középdöntő 16/13 (ez 80%-os eredmény az Európa Bajnokság csúcsteljesítménye ezen a téren) bolgár ellen 18/14, olasz ellen 21/16, görög ellen 21/12, összesítve: 93/66, ami átlagban 71%.

Csehszlovákia: SzÜ e. I. 17/12, SzÜ e. II. 13/5, görög e. 16/12, olasz e. 32/20, összesítve: 78/49, ami átlagban 63 százalék.

Franciaország: Bolgár el. 29/17, török e. 18/10, olasz e. 25/9, belga e. 42/21, összesítve: 114/57, ami átlagban 50 százalék.

Bulgária: SzÜ e. 26/14, francia e. 29/16, belga e. 18/9, összesítve: 73/39, ami átlagban 53 százalék.

Az 5—8-ig helyezett csapatok személyi dobási százaléka 48 százalék.

Általában feltűnő sok volt a megítélt büntetődobás, így pl. a francia—belga mérkőzésen 79 személyi esett, a francia—bolgáron pedig 58.

Az adatok azt bizonyítják, hogy roppant nagyjelentő-

ségű a cserejátékosok kellő felkészültsége és a csapatha való beleilleszkedése. Hiszen előfordult, hogy egyes mérkőzéseken 6-7 játékost is kipontoztak, és a megmaradt 5 cserejátékos erőssége, játékereje döntötte el a mérkőzés sorsát.

Az erőnlét

A mérkőzések erős iramúak voltak, a való tekintettel feltétlenül foglalkoznunk kell, ha lerövidítve is, az erőnlét és védekezés kérdésével.

A mérkőzések olyan hatalmas iramúak voltak, hogy azok a csapatok, amelyek nem rendelkeztek megfelelő erőnléttel, alul kellett, hogy maradjanak. A középdöntő és döntő mérkőzéseken a legtöbb csapat már nem tudott olyan frissen és lendületesen játszani, mint eleinte, és a kezdeti lendület általában az utolsó két napon, bizony csökkent. Egyes csapatok ezt a fáradtságot úgy igyekeztek eltüntetni, hogy megfelelőnek tartott cserejátékosokat szerepeltettek, hogy a nagy iramok terhét és fátalmait játékosaik között megoszassák. Csak a Szovjetunió csapata nem élt ezzel a lehetőséggel, mert játékosai olyan erőnléttel rendelkeztek, hogy a tornát ugyanaz az öt játékos játszotta végig, kivéve a torna elején kétszer egy-egy félidőt. De bizony még ez a hatalmas erőnléttel rendelkező csapat is megérezte az EB roppant iramát, mert az utolsó döntő mérkőzésen, a Szovjetunió-Csehszlovákia találkozón, már egy kissé fáradtabban, nem olyan óriási lendülettel és nem azal az átütő erővel játszott, mint ahogy azt megszoktuk.

A nagy iram következtében fokozatosan estek vissza erőnléti hiányosságok miatt a középdöntő és a döntő mérkőzéseken olyan, addig jól szerepelt és egyébként egészen jól felkészült csapatok, mint az olasz, török, belga és a görög együttes.

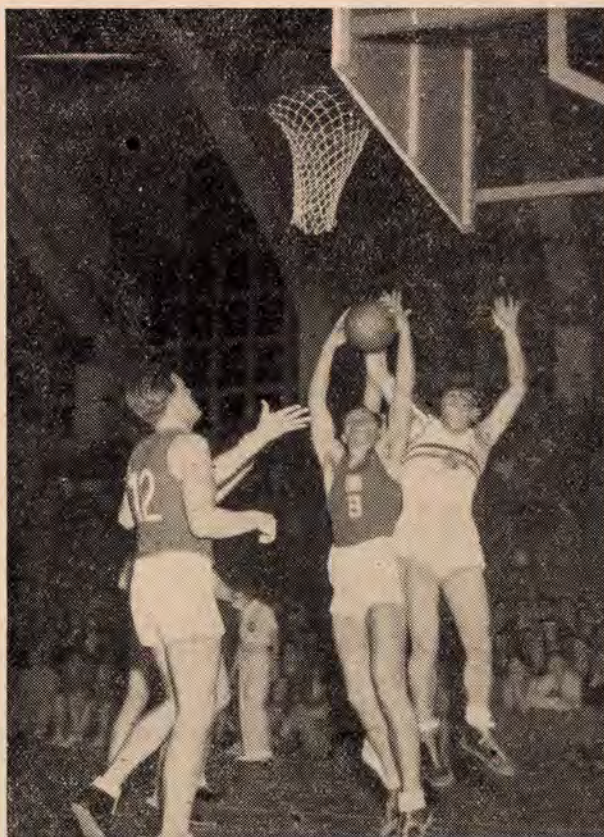
Az erőnlét nemcsak azért volt fontos, hogy a csapatok a 9 napig tartó küzdelem-sorozatát végigbírják és megakadályozzák az ellenfél lerohanását, hanem azért is, hogy gyors támadásokat tudjanak végrehajtani és a védekezésben is kellő testi erővel tudjanak ellenállni az ellenfél támadásainak. Általában az jellemezte az egyes csapatokat, hogy az I. fél-

Azok a csapatok, amelyek nem rendelkeztek megfelelő cserejátékosokkal, nem is tudták elérni azt a helyezést, amelyet egyébként kezdő csapatukkal el tudtak volna érni. Ez főleg a török, a belga és a görög csapatra vonatkozik.

időben hatalmas lendülettel és iramban játszottak, és ennek következtében a II. félidőre kifáradtak, s ekkor már lassabban ment a játék. Majdnem minden egyes mér-

sük, a már előbb jelzett okok miatt).

Szembetűnő volt, hogy a jó erőnléttel rendelkező csapatok játékosai milyen játési könnyedséggel tudták átvenni ellenfelük mozgását, és milyen biztosan tudták semlegesíteni ellenfelük akcióképességét. Mihelyt azonban a játékosok fáradtak lettek, megmutatkoztak és kiütköztek a hibák. Már nem tudták úgy lefogni és semlegesíteni ellenfelüket, nehezebben indultak és fordultak, összepontosító képességük

Mrazek, (12) a csehszlovák csapat európaihírű középjátékosa feszülten figyeli a labdáért folyó küzdelmet, hogy kellő időben be tudjon avatkozni.

közés II. félidejében hanyatlott az iram. Kivétel ez alól a Szovjetunió csapata, amely egyformán teljes lendülettel és erővel rohamozta végig mind a két félidőt. Ez biztosította számára a legnagyobb fölényt, mert, ha a második félidő közepétáig a csapatok bírták is egyensúlyban tartani a mérkőzést, végül mindegyik összeroppant a hatalmas iram következtében és a SzU csapata biztos 15-20 pontnyi különbséggel ke- rekedett felül. (Kivétel a döntő csehszlovák mérkőzé-

csökkent és a fáradtság következtében sok személyi hibát vétettek.

A védekezések

Ezen a bajnokságon a védekezésnek igen jelentős szerep jutott. Azok a csapatok, amelyek megfelelően felkészültek a védekezés különböző formáira, itt előnyre tudtak szert tenni.

Valamennyi részvevő csapat az ember-ember elleni rendszerben védekezett, kivéve a csehszlovák együttest.

Ebben a védekezési formában a Szovjetunió csapata messze kiemelkedett a mezőnyből és a védekezés magas iskoláját mutatta be. Általános védekezési formájuk az volt, hogy szorosan kimentek arra, akinél a labda volt, a többiek pedig egy kicsit lazábban fogták, a kosár veszélyes területét pedig elzárva. Csapatuk mindig a helyzetnek megfelelően védekezett. Voltak olyan helyzetek is, amikor egészen szorosan kimentek minden egyes játékosra, így igyekeztek az ellenfél támadásának kialakulását megakadályozni.

A többi csapat játékosai általában kijöttek a támadókra és igyekeztek szorosan fogni az ellenfelet, egyrészt azért, mert nem ismerték a játékosok képességeit és nem tudták, hogy esetleg nem dobonnan kosárra, másrészt pedig kijöhettek, mert ismerték a váltásokat. A váltásokat jól használták a csapatok. Lehetővé látni a csapatmunkán, hogy erre fel is készültek, mert egyes elzárásoknál simán, zökkenőmentesen váltottak. A legjobb emberfogást Liszov és Lagunavicsusz mutatta be. Mindekettő szorosan ráállt ellenfelére és teljesen meg tudta bénítani. Olyan nagy gyorsasággal és jó erőnléttel rendelkeztek, hogy az ellenfél mozgását könnyedén tudták átvenni és tartani és nem engedték kibontakozni. A védekezésben mutatkozott meg a legjobban és itt domborodott ki a maga teljességében a szovjet játékosok nagyobb gyorsasága és erőnlétük magas foka.

Területvédelmi rendszerben kizárólag a csehszlovákok játszottak mindaddig, ameddig az ellenfelük vezetése nem tett szert. A csehszlovákok a maguk szokásos zónavédelmét játszották.

A zóna hátsó alakzata sohasem változott meg, csak a bedobókat váltották időszakonként. Túlságosan behúzódtak zónájukkal a kosár alá.

Még az olaszok is kísérleteztek területvédelmi rendszerrel, azonban nem nagy sikerrel, s így hamar fel is adták ezt a védekezési formát.

Eszéki Rezső

A DISZ egyéves fennállásának tiszteletére rendezett városi keresztül vezető vegyes-váltófutásról: a Szikra SE női kajakversenyzője átveszi a váltóbotot egyesülete kerékpárosától. — A Postás SE motorosa (Németh Emil) és futója (László István) vált. A vegyes nagyváltó kerékpáros tagjai indulásra készen.

AZ MTSE SPARTAKIÁDJJA

„Fogadjuk, — hogy mind a versenyeken, mind a munkahelyeken és az iskolákban tanulással és szakmánk legjobb elsajátításával harcolunk a béke megvédéséért, a III. Világifjúsági Találkozó szellemében és követjük Pártunk útmutatását a szocialista Magyarország felépítésében, példaképünknek tekintve a hős lenini Komszomolt.” — Ezekkel a szavakkal kezdődött meg a Munkaerőtartalékok Sportegyesületének I. 1951. évi Spartakiádja. Ezt a fogadalmat tette Nagy Tibor budapesti ipari tanuló, a Spartakiádon részvevő 1064 versenyző nevében. Négy napon keresztül 805 férfi és 259 nő, az ország legjobb ipari tanulóit küzdöttek nemes versengésben a Spartakiád hat sportágának bajnokságaiért. A megnyitón felvonuló versenyzők vörös-, nemzetiszíni- és kék MTSE zászlóerdő közepette erőteljes és magabiztos fellépésükkel 50.000 ipari tanuló harcos békeakarátát tölcécsolták, megmutatván, a magyar fiatalság erejét és harci felkészültségét a béke megvédésére.

A Spartakiád értékét elsősorban nem az szabja meg, hogy milyen színvonalas küzdelmek voltak, még, hogy kiváló, országos viszonylatú eredmények születtek a budapesti döntőkön, hanem az, hogy a Spartakiád előkészítői Magyarországon még soha meg nem mozdított tömegeket vontak be a versenyszerű sportolásba. Több mint 10.000 ifjú, tehát majdnem minden negyedik ipari tanuló vett részt a sportköri versenyekben, és igen szép azoknak a száma is, akik a Spartakiád szintjeinek elérésével jogosultságot nyertek a területi döntőkön való részvételre. 4206 férfi és 574 nő indult a területi döntőkön sportköreik képviselőiként. A kiírás alapján csak olyan ipari tanulókat nevezhettek be a sportkörök a Spartakiádra,

akik egyesületükben még nem szerepeltek. A kiírásnak ez a pontja csak emeli az MTSE minőségi eredményeinek értékét, mert hiszen az ipari tanulók sportegyesülete csak az év márciusában alakult meg és az ipari tanulók csak azóta indulnak az MTSE színeiben. Így a sportkörök csak pár hónapja foglalkoztatott vagy egészen kezdő versenyzőkkel indultak a sportköri bajnokságokon és főleg az MHK-próbákon kitűnt versenyzőkre támaszkodhattak.

Ha mindezeket figyelembe vesszük, akkor igen komoly eredményeknek könyvelhetjük el azt, hogy a területi döntőkön például 1196 atléta indult különböző számokban, olyan 1196 versenyző, aki pár hónapja még nem is hallott atletikáról vagy legalábbis versenyen még nem indult. De nem lebecsülendő az 1185 labdarúgó, vagy az 1356 röplabdás sem, akiket a Spartakiádon vontunk be a rendszeres sportolásba és a versenyekbe.

A Spartakiádon a versenyszerű tömegsport került előtérbe és ezzel az MTSE megalapozta a minőségi tömegsportját. Ezen túlmenően a Spartakiád révén több régi, komoly hiányosságon is javítottak. Például a vidéki kislétszámú sportkörök egyenlő eséllyel vehettek részt a

versenyeken. Így jutott a labdarúgó döntőbe a csak 120-as létszámú Tokod-Altárai Vajár ipari tanulók sportköre. A sportkör ilyen kis létszám mellett is méltó ellenfele, sőt legyőzője tudott lenni a 4000 ipari tanulóval rendelkező csepeli 360-as sportkörnek.

Az MTSE sportkörei közül ökölvívásban a 669 taglétszámú ózdi sportkör tudja a számszerűleg legszebb eredményt felmutatni, 47 rendszeresen foglalkoztatott ökölvívójával. Az egri sportkör csak 278 tanulóval rendelkezik és mégis a Spartakiádon három egri ökölvívó lett bajnok és csak egy ózdi. A fenti két példa bizonyítja, hogy a sportkörök ki tudták használni a Spartakiádban rejlő lehetőségeket.

A négy napig tartó versenysorozat az MTSE sportolónak komoly seregszemléje volt. Az időjárás is kedvezett a versenyeknek, kivéve a vasárnap délelőttöt, amikor a fűtőszámok eredményeit az erős ellenszél befolyásolta. Legeredményesebben a 360-as számú csepeli sportkör szerepelt. Tagjai az atletikában és ökölvívásban elért bajnokságaikkal és számos helyezésükkel méltán kiérdemelték a legeredményesebb sportkör címét és kapták meg a DISZ Központi Veze-

tőségének ragyogó, hatalmas olomkristály vázáját. A legeredményesebb női és férfi versenyző egy-egy karórát kapott a Fővárosi Tanács Munkaerőgazdálkodási osztályától. Laborczi Judit, a Spartakiád magas- és távolugró bajnoknője és Hemele, a Spartakiád magasugró bajnoka, a 100 m-es döntő helyezettje és a 4x100 m-es bajnokságot nyert váltócsapat tagjai, valamint a csongrádi, illetve 360-as csepeli sportkör tagjai bizonyultak a legjobbaknak.

Az egyes sportágakban elért eredményeket az alábbiakban foglalhatjuk össze:

RÖPLABDA

Férfiak: 1. Budapest Hofherr, 2. Budapest Hernád, 3. Szombathely, 4. Budapest Erdélyi, 5. Budapest, Gyálút, 6. Csongrád.

Nők: 1. Budapest Elelmezési 7., 2. Győr, 3. Békéscsaba, 4. Standard, Budapest, 5. Szolnok, 6. Pécs.

A férfi mezőny igen szoros küzdelmet vívott. A döntőt hármas csoportban bonyolították le, körmérkőzés formájában. A három csapat keresztbe verte egymást. Az első mérkőzésen a szombathelyi csapat, amely a röplabda torna egyik meglepetése volt, nívós és szép küzdelemben legyőzte a torna esélyesét, a Hofherr-csapatát. A Hofherr nagy küzdelemben diadalmaszkodott a Hernád-utca felett. A bajnokság legszebb mérkőzésén az önmagát felülmúló Hernád-utca 3:1 arányban megverte a szombathelyiek kifáradt csapatát. Ezzel a Hofherr részére szerezte meg a bajnokságot, mivel az egyenlő pontarányban álló három csapat közül a Hofherr játszmaaránya jobb volt. Ez a tény is jellemzi a csapatok egyenlő játékeréjét. A női mezőnyben már korántsem volt egyenlő játékerő. A Budapesti Elelmezésiek csapata fölényesen nyerte a tornát 10:3-as játszmaarányban. A női csapatok játéka kevésbé volt kiegyensúlyozott, hiányosan készültek fel, az erőnléttel is bajok voltak.

A munkaerőtartalékok spartakiádján részt vevő csapatok zászlóvivői üdvözik a közönséget.

A női mezőnyt az jellemezte, hogy az a csapat, amelyik jobban tudott nyitni, végignyert egy játszmát. A férfiktől már többször lehetett látni jó feladásokat is, korszerű háójátékokat, szép lecsapásokat és sáncolásokat. Nagy meglepetés a vidéki csapatok ugrásszerű fejlődése. Jobb erőnlétükkel, lelkesedésükkel és küzdőszellemükkel magasan a budapesti csapatok felett állanak. A jobb labdakezelés és a taktika azonban még a budapesti csapatok javára billenti a mérleget.

KÉZILABDA:

Férfiak: 1. Debrecen, 2. Budapest 360. Csepel, 3. Budapest 353, Elnök-utca, 4. Diósgyőr, 5. Székesfehérvár, 6. Nagykánizsa.

Nők: 1. Budapest 30, Gyáli-út, 2. Marfű, 3. Ozd, 4. Budapest 7. Elemzési.

Debrecen véletlenül nyerte ezt a bajnokságot. Gyors indításokkal tarkított tervszerű játékokat folytatott. Itt-ott már felcsillantak taktikai elgondolások is. Lelekesedésben nem sokkal maradtak el a bajnoki csapattól a 360-as Csepel és a 353-as Elnök-utca fiataljai sem. A sorrend igazságos. A női mezőny a vártnál gyengébbnek bizonyult. Nagy meglepetésre Budapest 30, Gyáli-út nyerte a bajnokságot, veretlenül, nagyzerű, 12:0 aránnyal az esélyes Marfű előtt.

A röplabda és kézilabda bajnokságokat a Sportcsarnok 6. illetve 2. szabadtéri pályáján bonyolították le. Igen jól sikerült a rendezés, pernyi pontossággal peregték a mérkőzések, nagy eredménytáblák tájékoztatták a közönséget és versenyzőket a bajnokság állásáról és az egyes eredményekről.

ÜSZÁS

A Császár-uszoda szabadterei medencéjében tartották meg a bajnokságot. Maga a rendezés elég jól sikerült, csak a résztvevők fegyelmessége, még nem volt kielégítő. Számszerűleg a vártnál kevesebben vettek részt a bajnokságban. Ennek egyik következménye, hogy sok versenyző több számban indult. Ez azután azt is eredményezte, hogy amíg az egyik versenyszámban isen jó időt úszott valaki, addig a másik versenyszámban helyezést sem tudott elérni. Az egész bajnokságot két óra alatt bonyolították le és így a több

számban induló versenyzőknek nem volt idejük kipihenni magukat. A fenti gátló körülmények ellenére is több számban figyelemreméltó eredmények születtek: így például: 100 m-es gyorsan Füzessi Kornél (Pécs) 1:06.3-t, 100 m-es mellen Németh Ilona (Bpest) 1:47.3 mp-et úszott. Kmetz Endre Budapest 1:26.2 ideje 100 m-es mellen még a másodosztályú minősítésnél is jobb.

ÖKÖLVIVÁS

Az Előre sportutcai pályájának zöld gyepén állították fel a szabadterei szorítót. A nagy meleg és szokatlan szabadtéri selejtezőben egy kissé zavarta a versenyzőket, de a középdöntőkre már megszokták ezt a körülményt. Nem mondhatunk általános véleményét a versenyzőkről, mert azok igen változó képzet nyújtották. Voltak olyan versenyzők, akik már komoly eredményekkel a tarsolyukban jutottak el a Spartakiadig.

De akadtak olyanok is, akiket még nem lett volna szabad indítani. Ilyen Jankahidi Attila (Mohács), akinek a kezén életében másodszor volt kesztyű. Nyers erővel rendelkező fiú, de teljesen képzetlen. Hibáztatjuk tehát a mohácsiak edzőjét, aki csak azért, hogy sportkörének több pontot szerezzen elindított mindjárt két kezdő fiút, megféleldekezvén a Spartakiad valódi célkitűzéseiről. Az alacsonyabb súlycsoportban láttunk több technikásabb versenyzőt, itt a küzdőszellem is nagyobb volt.

Az ökölvívás eddig is nagy teret hódított az ipari tanulók között, a Spartakiad nagy közönség-sikere csak elősegítette ennek a sportnak a terjedését. A Spartakiad bajnokai közül kiemelkedett technikájával a légsúlyú Ivanovics Iván (Szolnok), a torna legszimpatikusabb versenyzője, Bálint Zsigmond az ózdiak veretlen bajnoka. Kémény útjeiről maradt emlékezetes Bíró Mihály (Eger), Benei Tibor (Makó). Az ökölvívó bajnokság egyik nagy meglepetése a nagyváltósúlyú Magda József győzelme az esélyes Lakatos Sándor ellen, aki vereségét e bizakodottságának köszönheti. Nem kevésbé meglepetésnek számít, hogy az ózdi sportkör, amely hét területi bajnokával képviseltette magát, a Spartakiadon csak egy bajnokságot tudott nyerni.

LABDARUGÁS

A labdarúgó bajnokságban hat területi bajnokcsapat vett részt két csoportra szétosztva.

A csoport: Budapest 360-as Csepel, Szolnok, Diósgyőr.

B. csoport: Mohács, Vác, Tokod-Altáró.

A selejtező mérkőzéseket a Timót-utcai pályán tartották meg. A mérkőzések színvonalja, valamint a csapatok lelkes és helyenként jó játéka jobb pályát érdemelt volna. A nagy meleg kiszárította a már amúgy is poros pályát és hiába gondoskodott a rendezőség állandó locsolásról, a pálya talaja nem volt megfelelő. Az első két mérkőzésen a játékezők is gyengén működtek. Ennek egyik következménye, hogy az első napon lejátsozt Csepel-Szolnok mérkőzést játékezői műhiba miatt újra kellett játszani.

A mérkőzések nagy küzdelmek után egygőzös különbséggel dőltek csak el. Az A. csoportban Csepel megérdemelten lett első, de a szolnoki együttes a torna legsportszerűbb, legfegyelmesebb és legkorszerűbben játszó csapata sem maradt el játékezőiben a döntőbe jutott csapatoktól.

A B. csoportban Tokod-Altáró megérdemelten lett a csoportban első és így a döntő másik részvevője.

A döntő mérkőzéseket a Sport-utcában játszották le. Az egész torna egyik legizgalmasabb mérkőzése volt és az egy arnyalattal jobb vájár ipari tanulók megérdemelten nyerték a Spartakiad-bajnokságot. A Spartakiad kimagaslóan legjobb játékosa a Tokod-Altáró-beli Pintér, a csapat balhátvédje volt. Rendkívül jó rúgó technikája, helyekedési és labdaérzéke is van, sőt e mellett még gólerős is. Csanatának kilenc gólja közül négyet ő rúgott. Nem sokkal maradt el tőle a bajnokcsapat belső hármasa. Eger, Bartl és Abraham (előleg az utóbbi) örökmozgó játékaival vonta magára a figyelmet. A csepeliek közül a szélső fedezett, Pápai és Hadvári, a jobbösszekötő Kóta és Krommer középcsatár tűnt ki.

ATLETIKA

A legnépesebb mezőnye a Spartakiadon az atlétikának volt, 219 férfi és 109 női versenyző indult a bajnoki címért.

Nyugodtan állíthatjuk, hogy egy-két hiba kivételével —

amit talán csak a szakemberek éles szeme vett észre — példamutatóan zajlott le a verseny. A jó rendezéshez az MTSE atletikai edzőin kívül nagy mértékben hozzájárultak a társadalmi atlétikai szövetség vezetői (Regdánzski, Bácsalmási) is.

Egyes számokban országos viszonylatban is kiváló eredmények születtek.

Igy egy párat kiragadok közülük:

Magasugrás: Hemela (360, Csepel) 170 cm (II. oszt. szint.).

400 m síkfutás: Szilágyi (Csepel) 55.4.

800 m síkfutás: Szilágyi (Csepel) 2.07. (II. oszt. szint.).

1500 m síkfutás: Magyarai (Kiskunfélegyháza) 4:34.2.

3000 m síkfutás: Magyarai (Kiskunfélegyháza) 9:51.

100 m síkfutás: Szegedi (Várpalota) 12 mp.

A női eredmények közül:

Magasugrás: Laborczi (Csongrád) 142 cm.

Távolugrás: Laborczi 4.45 cm. Ez a 17 éves csongrádi ipari tanulóéany igen komoly atlétikai tehetség. A területi bajnokságot távolugrásban 470 cm eredménnyel nyerte.

400 m: Molnár (Békésgyula) 67 mp. (II. oszt. szint.).

60 m: Pálosi (Orosháza) 9.2 (erős ellenszében). A területi bajnokságot 9 mp. idővel nyerte.

Az eredmények meglepően jók voltak. Nagyon jók voltak az eredmények ott, ahol az alapvető adottság (rugalmaság, született gyorsaság, ügyesség.) döntően hatott. Így a magasugrásban, rövid távúfutásban, gránáthajtásban, kielégített a közép- és hosszútávúfutásban, de alulmaradt azokban az ügyességi számokban, ahol a technika kidolgozása, a megfelelő stílus elsajátítása, a szívósság megszerzése hosszú évek munkáját kívánja. Az igazság kedvéért azonban meg kell állapítanunk, hogy vidéken bizonyos szerek-hiánya (gerelv. rúd. gát) lényegesen hozzájárulnak a viszonylag gyengébb eredményekhez.

*

Az MTSE első Spartakiadja jól sikerült. Most mérleget vonva, felmerült hibákat részletesen feltárva igyekszünk tovább javítani munkánkat, hogy előbbre vigyük az ipari tanulók sportjának ügyét és hozzájáruljunk a szocialista magyar sport mielőbbi teljes megvalósításához.

Erdős Oskár

BIRKÓZÓSPORTUNK fejlődésének újabb állomásai

A közelmultban négy olyan eseménye volt birkózósportunknak, amely kiemelkedő jelentőségénél fogva fokozott figyelmet érdemelt. A finn munkásbirkózók magyarországi látogatását nemzetközi vonatkozása, a SZOT kötött fogású birkózóbajnokságát országos jellege, az ifjúsági szabadfogású Budapest bajnokságot az utánpótlás jelentősége, végül az országos kötöttfogású bajnokságot az a körülmény helyezte az érdeklődés előterébe, hogy ez a verseny átfogó képet nyújtott, átszervezett birkózósportunk minőségi színvonaláról.

A finn-magyar mérkőzés

A három kiemelkedő verseny közül legnagyobb jelentőségű kétségkívül a Magyar Szakszervezeti Válogatott és a Finn Munkás Válogatott birkózóbirkőzés volt. A magyar szakszervezeti válogatott csapat: Szilágyi, Bátor, Sipos, Tarr, Szilvási, Németi, Kovács és Bóbis összeállításban alig marad el a nemzeti válogatott csapattól, hiszen mindössze három súlycsoportban lehetne változás, ha nem a SZOT, hanem a nemzeti válogatott csapatot állítanánk össze. A finn munkásbirkózók pedig erőben és tudásban semmiben sem maradnak el a finn „polgári” birkózóktól, hiszen közülük három: Turkila, Leppänen és Seppälä tagja volt a helsinki szabadfogású világba-

jajban részt vett finn válogatottnak és mindhárman helyezést értek el. Nyugodtan mondhatjuk tehát, hogy a két ország szakszervezeti, illetőleg munkás birkózó válogatottjának a találkozója semmivel nem hozott kisebb jelentőségű mérkőzést, mint ha a két ország hivatalos válogatottja mérte volna össze az erejét.

De különös jelentőséget adott a mérkőzésnek és érdekes összehasonlításra adott alkalmat az a körülmény is, hogy mind a szakszervezeti válogatott, mind a finn munkás válogatott azokat a felbecsülhetetlen értékű tapasztalatokat igyekezett felhasználni és a győzelem érdekében küzdelembe vinni, amelyeket a szovjet birkózókkal történt mérkőzéseiken szereztek. El kell ismernünk, hogy ez a finn birkózóknak — annak ellenére, hogy a versenyt 5:3 arányban elvesztették — jobban sikerült. A finn birkózók munkája, küzdőmodora sokkal inkább megközelítette a szovjet birkózóktól látott keménységet, céltudatosságot, utolérhetetlen küzdeni tudást és győzniakarást, mint a magyar versenyzőké. Ennek magyarázatát abban kereshetjük, hogy bár a magyar versenyzők a szovjet birkózók magyarországi látogatása óta a szovjet edzésmódszer szerint készülnek a versenyekre, az eltelt rövid idő alatt még nem tudták a szovjet ver-

senyzóktól tanultakat tökéletesen elsajátítani. Ezzel szemben a finn versenyzők egyrészt már többször is mérköztek a szovjet versenyzőkkel, másrészt, sokkal hosszabb idő állott rendelkezésükre ahhoz, hogy magukévá tegyék az élenjáró szovjet birkózóstílust.

A találkozó egyébként igen kemény, végig nyílt küzdelmet hozott. Mind a magyar, mind a finn birkózósport évtizedek óta az európai birkózósport élvonalához tartozik, s a finn és magyar versenyzők számos Európabajnokságot és több olimpiai bajnokságot nyertek az egymással való vetélkedés során. A mérkőzés csak az utolsó összecsapáson, Bóbis Gyula győzelmével dőlt el a magyar csapat javára, s jellemző a finnek kiválóságára, hogy a négy alsó súlycsoportban csak egy magyar versenyző, a lepkesúlyú Szilágyi tudott győzni, ellenben utánpótlásunk két kiválósága, Bátor és Tarr és egyik legtechnikásabb versenyzőnk Sipos vereséget szenvedett finn ellenfelétől. Bátor technikusan, szépen birkózott, de az állóképessége nem volt elég a világbajnokságban második helyen végzett Turkkilával szemben. Siposnak a küzdőképességét kell fokoznia. Veredőbbnek, keményebbnek kell lennie, ha jól akar szerepelni. Tarrnak még sokat kell fejlődnie, hogy nemzetközi mérkőzéseken megállja a he-

lyét. Szerencsére erre van ideje, hiszen még nincs 20 éves sem.

A felső súlycsoportokban a magyar versenyzők voltak főként. Itt és az egész mezőnyben Szilvási mutatott legjobbat. Gyors, kemény és határozott volt. Látszott, hogy igen jól felkészült a versenyre és ügyesen hasznosította a szovjet Maruskinnal vívott mérkőzésén tanultakat. A finn Männikö igen kemény ellenfele volt, s kiválóságára jellemző, hogy egyízben Maruskin ellen is sikerült győznie. Szilvási azonban ezen a versenyen ellenállhatatlan volt és izgalmas mérkőzésben jobbnak bizonyult a kiváló finn birkózónál.

A három „nehéz fiú” Németi, Kovács és Bóbis ezúttal is kitünően szerepelt. Bár kemény küzdelemben, biztosan nyerték a mérkőzésüket. Kovács Gyula azonban egy kissé fáradtnak látszott és óriási erőfőlénye ellenére is csak pontozással győzött. Bóbis pedig könnyelműsködött, s egyízben a saját fogásából igen nehéz helyzetbe került, amit azonban fiatal ellenfele, Kangasniemi szerencsére nem tudott kihasználni.

A budapesti mérkőzés után a finn birkózók Győrben mérköztek a magyar B. válogatottal. Ez a mérkőzés — mint ismeretes — döntetlenül végződött. Legjobban a győri Finyák szerepelt, aki 6 perc alatt kétfállra fektette ellenfelét. Legnagyobb küzdelem

a Kinizsi—Männikő mérkőzésen volt, s bár a mérkőzést 2:1 arányú pontozással a finn nyerte, Kinizsi jobb volt. Az utánpótlás tagjai: **Páger, Hoffmann és Tóth Gyula** lelkesen küzdöttek ugyan, de még meg kellett hajolniuk ellenfeik nagyobb tudása előtt. A többi fiatal: **Hódos, Gurics és Növényi** azonban kiválót nyújtott. Mind a hárman győztek, s különösen ki kell emelni **Növényit**, aki ezúttal a nehézsúlyban indult és a nála erősebb és több, mint 10 kilóval nehezebb **Kangasniemi** ellen ügyes taktikával győzött.

A finn és a magyar birkózók találkozása megmutatta, hogy versenyzőinknek és edzőinknek fokozottan arra kell törekedniük, hogy minél előbb általánossá tegyék a szovjet edzés módszert és a mindenoldalú kiképzéssel minél jobban megközelítsék az élenjáró szovjet birkózókat.

A szakszervezeti kötöttfogású bajnokság

A SZOT kötöttfogású birkózóbajnoksága országsszerte éppenúgy sorompóba állította birkózóinkat, mint a korábbi szabadfogású bajnokság. A bajnoki döntőt 10 helyen megtartott területi versenyek előzték meg, s ezeken ezúttal is félezernél több versenyzőnk vett részt. A győztesek, súlycsoportonként a legjobb hat vidéki és a legjobb négy budapesti versenyző Budapesten mérte össze az erejét a bajnoki címért. A verseny igen magas színvonalon mozgott. A 115 mérkőzés közül 65 tussal végződött, ami azt mutatja, hogy versenyzőink a szovjet birkózók példája nyomán mindinkább szakítanak az ellenfél hibázására váró, tologató birkózással és tussgyőzelemre törekednek.

A verseny színvonalára jellemző, hogy szabadfogású bajnokaink közül csak **Szilvási és Kovács Gyula** tudott kötöttfogású bajnokságot nyerni. Lepkesúlyban például nemcsak a szabadfogású bajnok **Kolompár**, de a sokszoros válogatott **Szilágyi** is kiesett az előmérkőzések során. A könnyűsúlyban a szabadfogású bajnok **Sipos** kikapott **Tarról**, viszont **Németi**, aki a szabadfogású bajnokságban vereséget szenvedett, most biztosan nyerte a versenyt.

Örvendetes jelenség volt a vidéki birkózók nagyszerű felkészültsége. Vidéki versenyzőink, ha technikai tudásban és taktikában még csi-

szolásra szorulnak is, állóképességben és küzdenitásban elérik a fővárosi versenyzők színvonalát, sőt erőben többen felettük is állnak.

A másik érdekes jelenség az volt, hogy néhány „öreg” versenyzőnkön úgylátszik nem fog az idő. A 48 éves **Rihetky János**, akinek már a fiai is egészen kiváló birkózók, **Bóbis** távollétében

éves. Nála még az is feltűnő, hogy egészen rendkívül gyors is, ami pedig ebben a korban már egészen ritkaság számba megy, s éppen ezért az alsó súlycsoportokban ilyen korú versenyzők — legalább is eddig — nem szoktak sikerrel szerepelni. Mint annyi másban, ebben is örvendetesen megváltozott az életünk. Nem véletlen és szorosan összefügg életszínvona-

sen haladnak a szovjet tapasztalatok felhasználásával a szocialista sport útján.

Az ifjúsági szabadfogású bajnokság

Birkózó fiatalságunk bajnoki versenyei mindig nagy érdeklődést keltettek. Ifjúsági versenyzőink még nem ravaszkodnak, nem tologatnak, hanem belemennek a fogásokba és mernek kezdeményezni. Mérkőzéseik tehát színesek, fordulatosak, érdekesek. De figyelmet érdemelnek az ifjúsági versenyek azért is, mert itt bukkannak fel a jövő ígéretei, nagy versenyzői, akiket aztán edzőinknek gondos csiszolással, irányítással élversenyzőkkel kell nevelniük.

Budapest ifjúsági szabadfogású bajnoksága igen biztató képet nyújtott birkózósportunk jövőjéről. Fiatal versenyzőink, és pedig nemcsak a második korcsoportbeli 17—18 évesek, hanem a 15—16 éves serdülők is olyan fogásismeretről, technikai képzettségről adtak számot, hogy sok felnőtt versenyzőnk megirigyelhetné. Ez a verseny is megmutatta, mily helyes volt a vezetőknek az az elgondolása, hogy az esztendő első felében a fiataloknak szabadfogásra kell készülnie. Valóban igen nagy fejlődést tapasztalhatunk ifjúsági versenyzőink körében. Tisztán, tervszerűen és tudatosan hajtották végre a fogásokat. Lelekesen és belemenősen küzdöttek. Bizonyos, hogy közülük soknak a nevével fogunk még találkozni nemcsak hazai de a nemzetközi versenyek győztesei között is.

A verseny rendezésével kapcsolatban két irányban is merült fel komoly kifogás. Az egyik az, hogy a két szőnyegen folytatott mérkőzéseket egyhuzamban tartották meg, szakítás nélkül, s így a versenyt már délután 4 órakor teljesen befejezték, jöllehet a verseny kiírás szerint és a hűverés szerint a döntőknek csak délután 5 órakor kellett volna kezdődniük. Bizonyára voltak olyanok, akik öt órára jöttek el mint nézők a versenyre — hiába.

A másik kifogás ugyanazzal a kapcsolattal. Az egyes fordulók túlgyorsan követték egymást és a verseny szünet nélküli rendezése oda vezetett, hogy pl. a könnyűsúlyban délután 4 óráig, tehát 6 óra alatt 8 forduló pergett le. Nem kell sportorvosnak lenni, hogy az ember megítélhesse, mennyi ártalmat rejt magá-

Edzőtáborban a birkózók. Gurics György kiváló fiatal bajnokunk egy faágon húzódkodik.

biztosan nyerte a nehézsúlyú bajnokságot. Fittalabb ellenfelei — bár jóképességű birkózók — meg sem tudták szorítani, s fiataláguk előnyei elörpültek az öreg bajnok rendkívüli erejével szemben. De ragyogóan szerepelt egy másik régi bajnokunk, a középsúlyú **Finyák** is, aki 43 éve ellenére egymásután fektette kévvállra fiatal ellenfeleit, és csak a sokszoros válogatott és a jóval fiatalabb **Németi** tudta igen erős küzdelemben és kis különbséggel pontozással legyőzni. Hajszál híján került a második helyre a lepkesúlyban **Bökönyi** is, aki pedig szintén 43

lunk emelkedésével, hogy birkózóink megőrzik képességeiket, versenyeznek és győzni tudnak olyan korban is, amikor a régi világban mint kifáradt, kiuzsorázott és elfáradt emberek már régen abbahagyták volna a versenyzést.

Kötöttfogású birkózóink se regszemléje biztató képet nyújtott birkózósportunk helyzetéről. A nagyszámú induló, a színvonalas mérkőzések, a mindinkább javuló és egységessé váló bíráskodás, a kitűnő rendezés a fejlődésnek és annak tanújele, hogy versenyzőink és vezetők egyaránt lelkesen és sikere-

ban és mily káros hatással lehet a fejlődő fiatal szervezetre, ha egy 16—17 éves versenyző 6 óra alatt nyolcszor mérkőzik. A jövőben erre fokozottabb gondot kell fordítani, és mindenképpen el kell kerülni, annál is inkább mert a versenyszabályok világosan előírják, hogy az ifjúságiak naponta legfeljebb három mérkőzésen vehetnek részt.

Ezekről a könnyen kiküszöbölhető technikai hibáktól eltekintve az ifjúságiak seregszemléje kifogástalan, sportbelileg igen értékes és a jövőre nézve igen reménykeltő volt.

Az országos bajnokság

A kötöttfogású birkózás országos felnőtt bajnoksága teljesen új rendszerben került megrendezésre. A bajnoki versenyen a Honvéd, Dózsa, Bástya és a Haladás bajnokai, valamint a SZOT-bajnokság első két helyezettje vett részt. Így számbelileg kevés, mindössze 51 induló volt a versenyen, de a színvonalát nem is a számszerűség, hanem az biztosította, hogy mindenünnen csak a legjobbak, a bajnokok indultak.

A versenyt körmérkőzésben bonyolították le, mindenki mérkőzött mindenkivel. Ez

A tatabányai birkózó-mérkőzés ünnepi megnyitása

kétségkívül nagyobb feladatot jelent, mint a kiesési rendszerben való versenyzés, de igazságos, valós eredményre vezet, mivel kiküszöböli a sorsolás szeszélyeiből keletkező hátrányokat.

A bajnokok versenyén legjobbaink a három szőnyegen megtartott kétnapos küzdelmek során, összesen 124 mérkőzést vívtak, s ebből 73 túsza végződött. Ezek a számok beszédes bizonyítékok egyrészt annak, hogy versenyzőink állóképessége örvendetesen javul és támadó

kedvük, akcióképességük jelentősen megnövekedett, másrészt pedig annak, hogy felnőtt versenyzőink munkájában mindjobban jelentkeznek a szovjet birkózók tapasztalatátadásának kiünő eredménye. Ebből a szempontból különösen a Szilvássy—Sóvári mérkőzés emelkedett ki. A régi sokszoros bajnok és a fiatal bajnok pompás mérkőzéséből a fiatal Szilvássy került ki győztesen. Ugyancsak támadó stílusával emelkedett ki a mezőnyből a Honvéd kitűnő, fiatal ver-

senyzője, Gurics, aki biztos győzelmét aratott a sokszoros válogatott Németi ellen.

Általában emondhatjuk, hogy az idei kötöttfogású bajnokságot a fiatalság diadalmos előretörése jellemezte. A nyolc bajnok közül, a legidősebb, Kovács Gyula is csak 33 éves, ami a birkózásban még nem számít „kor”-nak. A többi bajnok közül Mészáros 26 éves, Barna 25, Hoffmann 22, Tarr 20, Szilvássy 25, Gurics 22 és Soltész 26 éves. Magyarország ezévi birkózóbajnokainak átlagos életkora 25 év. Birkózósportunk élére tehát felnövekedett egy fiatal, új gárda amely birkózótudását a szovjet tapasztalatok kincsesházából meríti és növeli s nem kétséges, hogy ezek a fiatalok még számos értékes győzelmet szereznek szocialista birkózósportunknak.

*

Az idei, hazai versenyvad birkózósportunkban befejeződött. Az aktív pihenés nyári időszakát birkózóinknak és edzőinknek most alaposan fel kell használniuk az esetleg elmaradt MHK-edzések- és próbák pótlására és a birkózók technikai felkészültségének a növelésére, a szovjet tapasztalatok céltudatos és pontos értékesítésére, elsajátítására és felhasználására.

Matura Mihály

Mérlegelés a finn-magyar viadal előtt. Vitarsalo a mérlegen

A finn-magyar szakszervezeti birkózómérkőzésről: a magyar csapat az ünnepi megnyitón. (A zászlót Bóbis tartja, mellette Kovács és a többi válogatott)

Miért nincs

GERELYHAJÍTÓ UTÁNPÓTLÁSUNK

Évek óta hangzik felem a panasz a szakemberek és laikus ismerőseim köréből egyaránt: miért nem neveltek a gerelyhajításban utánpótlást?

Nagyon sokszor elgondolkodtam ezen a panaszon, amely érthetően bántott is. Hogyne bántott volna, amikor a szemrehányásokból azt értheltem, hogy pusztán rajtam múlik, hogy népi demokráciánk nem rendelkezik legalább három 70 m-es gerelyhajítóval. Sokan bizonyára azt hiszik, hogy én óvakodom elárulni azt a «bűvös titkot», amely révén az általam elért eredményt más is könnyen elérheti. Volt ilyen tanítványom is. Mintha én a konkurenciától félnék. Haj pedig, de sokszor kívántam, hogy bár volna még egy olyan gerelyhajítónk, aki legalább olyan eredményekre képes, mint én. Ebben az esetben a magyar csúcs lényegesen jobb volna, mint a 72 m 78 cm.

Az utánpótlás kérdése azonban legkevésbé rajtam múzott. Ahhoz, hogy jó gerelyhajítót neveljek, kettő kell. Az a másik azonban mindig hiányzott.

Az első és a legnagyobb baj véleményem szerint a megfelelő és olcsó szer, maga a gerely hiánya. Számtalanszor közöltem már illetékesekkel, hogy kell és lehet megoldást találni. A legkézenfekvőbb megoldás a fémgerelyek használata. Tavaly hoztunk Svédországból 50 db. elsőrendű fémgerelyt, amely edzésre kiválóan, de még versenyre is teljesen megfelelő. Ezek mellett van még egy nem megvetendő tulajdonsága: olcsóbb, mint a nem jó, de méregdrága magyar gerely.

Jó versenyzőkre akkor számíthatunk, ha sokan próbálkoznak. Hogy az egyetemes magyar atlétika nagyon hamar ismét világhírű lesz, arra reményt nyújt az a nagy tömeg és az a sok fiatal tehetség, amelyek az MHK százazresz tömegeiből nap, mint nap felszínre kerülnek. Sajnos az előbb említett okok miatt a gerelyhajító fronton a helyzet nem ked-

vező. Pedig nem azért mondom, mert én gerelyhajító vagyok, de a gerely az a sporteszköz, amelyet minden kezdő először venne a kezébe, ha kaphatna. Pályafutásom alatt mindig azt tapasztaltam, hogy a kezdők igen szívesen foglalkoznak a gerelyvel. Sajnos azonban a szeri mindig nagyon kellett féltünk. Egy kisgyesület meg egyszerűen képtelen 140 Ft-ot adni egy-egy gerelyért, amely ha rosszul esik le, már el is törött. Ezért nincsen országszerte megfelelő utánpótlás. Nem tudom megállapítani, vajon észrevehető valutáris nehézséget okozna-e, mondjuk 500 fémgerely 70.000 Ft-nyi ára, de ezzel megoldódna a problémánk nagy része. Ha azonban nem akarunk valutát kiadni, miért nem bízzák meg az illetékes szervek valamelyik fémüzemünk mérnökeit, hogy gyártsanak nálunk is fémgerelyt. A mi kiváló mérnökeink ezzel a kérdéssel meg tudnak birkózni. Az a szempont, amit már többször hallottam, hogy a Rákosi Művek, azért nem foglalkozik vele, mert nem hoz anyagi hasznot, nem lehet helyes álláspont a szocializmus felé haladó országunkban. Nem szólva arról, hogy ez nem is felel meg a valóságnak. Egész Közép- és Dél-Európában fennáll ez a probléma, tehát, még jelentős kivételre is számíthatna. Ez volna az egyik és még hozzá a nagyobb probléma.

E nehézségek ellenére igen sokszor és sokat foglalkoztam a fiatal gerelyhajítóinkkal. Sajnos 20 év óta csak azzal a nyolc-tízessel, aki a gerelyhajítást választotta végleges sportágának. Hogy közülük egyikből sem fejlődött ki 70 m-es dobó, annak azonban kizárólag ők maguk voltak az okai. Rátermettségben, tehetségben nem lett volna hiba, de szorgalomban és tanulmánygyásban annál inkább. Bennük csak a nagy eredmények elérésének a vágya élt, de hogy azt nem adják ingyen, hogy azért sokat kell tanulni és dolgozni, azt

nem akarták megérteni. Teljesen a véletlentől várták, hogy engem megverjenek. Nem jöttek rá arra, hogy nincsenek véletlenek. Nem tanulták meg, hogy tetteinket, sorsunkat magunk irányítjuk.

Tehát, ha magunk irányítjuk sorsunkat, akkor azzal élni kell tudni, azért tenni is kell valamit. Nem szabad arra a kényelmes álláspont-ra helyezkedni, hogy «ő ügyis jobb, én tehát megelégszem a második helyvel». A lehetőségekben jóformán nincsenek határok. A mi gerelyhajítóink előtt nem voltak sohasem határozott célok, nem voltak közelebbi és távolabbi távlatok, amelyet tűzőn-vízen, minden akadályon keresztül, de törhetetlen erővel el akartak volna érni. E nélkül pedig nagyon alkotni nem lehet. Pedig előttünk ott volt a példa és ott volt a cél is. Mi lett volna, ha a londoni olimpia előtt én is belenyugodtam volna abba, hogy nem visznek ki az olimpiára. Mert csak úgy akartak kivinni, ha előbb túldobom a 67 m-t. Hiába hajítottam előtte többször is 66 m-en felül, még a keretbe sem vettek fel. Sokszor álltam én is azon a ponton, hogy belenyugodtam: nem leszek ott Londonban. A hosszú kemény harcokkal teli versenyzői multam azonban megtanított arra, hogy nincsen lehetetlen. Sebes Gusztáv elvtárs is biztatott, hogy ne hagyjam magam. Igaz van, mondtam és összeszortított fogakkal folytattam az edzéseimet. Ennek következtében Belgrádban, már jóval 67 m-en felül hajítottam.

Az olimpián, akár hogyan nézegettem az indulók névsorát, bizony tíz nálam jóval nagyobb eredményt elért atléta neve szerepelt. Milyen egyszerű lett volna nekem is arra a kényelmes álláspont-ra helyezkednem, hogy ezek mind jobbak, tehát nincsen semmi szegény abban, hogy ha nem is kerülök a döntőbe. Ilyet azonban én nem ismerem. Minden körülmények között

bent akartam lenni a döntőben és úgy éreztem, hogy engem ebben az akaratomban semmi sem akadályozhatott volna meg.

Akartam és ennek az akaratnak természetesen megvolt a maga alapja is, a kemény, céltudatos felkészülés. A rátermettség és a tehetség mellett ez az akarat hiányzott azokból a gerelyhajítókból, akikből nem lett, de igenis lehetett volna 70 méteres gerelyhajító. Ennek a legjobb példája Szatmári Aba. Nála tehetségesebb, jobb stílusérzékkel rendelkező atlétát keresve sem találhattam volna. De, ha valaki a gerelyhajítást csak kirándulási területnek nézi és csak alkalmanként, ha válogatott viadalt közeledik, szán időt az edzésre, akkor az eleve lemond a nagy eredmény eléréséről. De vehetjük Rákhely Gyula, vagy Csányi Sándor példáját is. Mind a kettőben adva volt minden lehetőség. De az egyik tervszerületlenül, végezte edzéseit, a másik meg azt hitte, hogy elég májusban kezdeni az idényre való felkészülést. Tették ezt akkor, amikor nagyon jól tudták, hogy rengeteg tanulnivaló-juk volna még a gerelyhajítás terén.

Mi kell ahhoz, hogy valaki elkezdhesse a gerelyhajítás megtanulását?

Hogyan lehet a gerelyhajításban, de a többi sportágban is valaki kiváló sportoló?

Lehet-e egy-két év alatt valaki kiváló gerelyhajító? Megpróbáljak röviden válaszolni ezekre a kérdésekre.

Kezdjük talán az első kérdéssel. Elvem ugyan az, — bár ezen sokat lehet vitázni —, hogy egész fiatal (serdülő) korban, tehát 16 évig senki se kezdjen el különleges szakedzést folytatni. Ez az időszak még kifejezetten játékos sportolásra való. Megjegyzem, Finnországban történt utazásaim alkalmával azt tapasztaltam, hogy ott a gyermekek már tízéves kortól külön erre a célra készített gyermekgerelyekkel vígan hajigálnak

és élvezik a gerelyhajítás örömeit. Ilyen korban a gyermekben nem kell keresni semmiféle különleges adottságot. Minden egészséges, sportolásra alkalmas gyermekből nevelhetünk jó gerelyhajítót.

Nem is baj az, ha abból aztán nem válik élsportoló. Óriási előnyök származnak abból, ha minden gyermeket megtanítunk a kislabda dobás helyes keresztülvitelére, hiszen a dobás vágya minden gyermekben bent él. Nem véletlen az, hogy legkiválóbb dobóink (Darányi, Klics, Németh, Lévai, de jómagam is) mind vidéki gyerekek voltunk. Melyik vidéki gyerek nem örült volna a jó dobálási lehetőségeknek.

A tavon való «kacsázásnak», vagy a folyó keresztüldobásának és más különböző célpontokba való hajigálásnak! A városban minderre kevés az alkalom. De adni kell erre lehetőséget a kislabdahajítás megtanításával. Később, a 13—14 éves kortól adjunk a gyermekek kezébe női gerelyt, mutassuk meg a gerelyhajítás legegyszerűbb módját és hagyjuk a gyereket kedve szerint nyugodtan játszani a gerelyvel. Semmiféle szakszerű utasítással nem kell korlátozni a gyermekek örömeit. Elég az, ha e közben megismerik a hajigálás lényegét, megbarátkoznak a gerelyvel. Egyetlen, de nagyon komoly segítség a számukra, ha ismert gerelyhajítókról készült képekben mutatjuk meg nekik, hogy milyen is az a gerelyhajítás. Ismerettségük meg velük a kiváló és azokat az eredményeket, melyek tőlük már jónak számítanak. A többit bízzuk rájuk. Ez a módszer mindenképpen eredményes. Nem szabad a gyerekeket erőszakolni a gerelyhajításra. Még rábeszélni sem szabad őket. Csak a kíváncsiságukat kell felébreszteni és gerelyt adni a kezükbe. Soha jóvá nem tehető hibát követünk el, ha valakit ráerőszakolunk a gerelyhajításra. Lehet, hogy benne olyan tulajdonságok szunnyadnak, amelyek révén más sportágban talán kiváló lehetne. Ezért nem vagyok híve a korai szakosításnak. Viszont azzal, hogy ő a kislabdahajításban, valamint a játékos gerelyhajításban gyakorolja magát, olyan testi-lelki tulajdonságokat szerez, amelyek majd segítségére lesznek bármely sportágban. Ezzel a módszerrel elértem azt,

B. Kael Anna, a TF atlétikai tanárnője a gerely helyes tartására tanítja a növendékeket.

hogy 12 éves fiam, a nélkül, hogy velem rendszeres edzést folytatna, — mert «a labdarúgás mindenek előtt» — ma már női gerelyvel 24 métert hajít. Pedig lehet, hogy — sakkózó lesz.

Tizenhat éves korban azonban már rátérhetünk a céltudatos szakosított edzésre. Ha valakivel csak ezután a kor után kezdjük el a gerelyhajítás tanítását és az illető gyerekkorában nem esett át a fenti játékos foglalkoztatáson, tehát nekünk

kell eldönteni, hogy az illetőből lehet-e jó gerelyhajító, akkor bizony már jól meg kell néznünk a jelöltet. Az első és legfontosabb követelmény, hogy már eleve szeresse a gerelyhajítást. Ha ez megvan benne, akkor kevés akadálya van annak, hogy jó gerelyhajítóvá váljék. Ha az illető nem kifejezetten ügyetlen és kedve van ehhez a sportághoz, akkor helyes vezetés mellett sok munkával és szorgalommal megtanulhatja a ge-

relyhajítás technikáját és megszerezheti azokat a tulajdonságokat, amelyek képessé teszik arra, hogy kiváló eredményt érjen el.

Ha már eldöntötte valaki magában, hogy gerelyhajító lesz, mit kell csinálnia, hogy megfelelő eredményt is érjen el?

A legelső teendője a mellett, hogy a gerellyel állandóan «barátkozik» az, hogy — testi képességeit alkalmassá tegye arra, hogy a gerelyhajítás nehéz követelmé-

Várszegi József gerelyvetése.

nyeinek meg tudjon felelni. Meg kell tanulnia helyesen futni, ehhez mindig és sokat kell futnia. Izomzatát és gerincoszlopának rugalmasságát a naponta végzett általános hatású és az edzéseim végzett célgimnasztikával kell úgy átdolgoznia, ill. fokoznia, hogy a gerelyhajítás nem kifejezetten természetes mozdulatait zökkenő mentesen végre tudja hajtani. Keresnie kell az alkalmat fizikai erejének fokozására.

(A mindennapi élet fizikai munkája, szereken való tornászás, fizikai erőt fokozó kiegészítő sportok, birkózás, súlyemelés, stb. gyakori üzésével.) Ezek természetesen nem ennek olyan egyszerűen, de ha valakiben meg van az akarat ezeknek a célokhoz az eléréséhez, úgy ezek megkönnyítik a munkát. Ezek azonban még csak a lehetőséget nyújtják ahhoz, hogy megtanulhassuk a gerelyhajítás technikáját és, hogy majd egyszer jó eredményeket is érthessünk el. Az eredmény azonban még messze van. Hozzá kell látnunk a gerelyhajítás elméletének, fejlődéstörténetének alapos megismeréséhez. Meg kell ismernünk a nagy gerelyhajító hosszú és számtalan balsikerrel tarkított fejlődését. Be kell szerezni a legkiválóbb gerelyhajítók sportképszozatait. És ne müljön el olyan este, amelyen lefekvés előtt ne nézegetnénk át ezeket a képeket, hogy annak minden

mozzanata kitörölhetetlenül bevéssék emlékezetünkbe. Meg kell ragadni minden alkalmat, hogy a gerelyhajítás technikáját részeiben is tökéletesen megtanuljuk. Ne menjünk el tükkör előtt a nélkül, hogy ne próbálnánk meg a keresztlépés mozzanatát, a karunk helyes tartását. Hányszor mosolyogtak rajtam, amikor a feleségem kezéből kivettem a seprőnyelet és azzal próbáltam a helyes mozgást. És bizonyára bolondnak tartott az a járókelő, aki látta, hogy a villamosra várakozó utas, hirtelen elfordítja a törzsét és felkap a levegőbe, pedig én voltam az.

Nem tudtam elmulasztani egy fürdési alkalmat sem, hogy derékig a vízben húszöt-harmincszor ne próbáltam volna a helyes kidobást — a víz ellenállását kihasználva — gyakorolni. Mindezeket a rendszeres edzések mellett cselekedtem évtizedeken át. És ezek mellett, ami a legfontosabb a gerelyhajítás tanulásával és gyakorlásával a sportpályákon eltöltött idő.

Télen a legnagyobb hidegben, a havas és jeges pályán már futottam és hajítottam a gerelyt, hogy csak úgy szikrázott a jeges talajon. Tavasszal, ha esett az eső, ha sár volt, én kint voltam a sportpályán. Nyáron a legnagyobb hőségben, amikor az emberek az árnyékokat és a vizet keresték, én 12 órától ebéd időig iz-

zadtam a pályán, hogy állóképességet szerezzek és megszokjam a hőséget. Sokszor már magam kérdeztem magamtól «nem bolondság ez?» — A versenyeim megmutatták, hogy nem. A legnagyobb melegekben mosolyogva értem el a jó eredményeket és olyan volt az állóképességem, hogy utolsó dobásokra, ha kellett, mindig tudtam javítani. Ennyire nincsenek véletlenek és ez az a különleges «titok», amelynek én birtokában vagyok: a helyes, a célszerű és a sok munka.

Természetesen ez nem következik be olyan hamar, mint ahogy itt olvassuk és itt egyben választ adok arra a kérdésre, lehet-e valaki egy-két év alatt kiváló gerelyhajító. Hát nem. Nem bizony. A legnagyobb tehetség sem képes ebben a sportágban hamar kiváló eredményt elérni. Ehhez kell egy olyan tulajdonság, amelyről eddig nem beszéltem és ez a türelem. Célkitűzés, szorgalom, akarat és türelem. Ezek azok a bűvös szavak, ezek rejtik magukban azt a nagy titkot, amelynek révén jó eredményeket lehet elérni. Ehhez azonban a legkevesebb idő öt-hat esztendő. Nem kell azonban ettől a hosszú időtől megijedni. A munka a mindennapi életben is öröm és dicsőség, hát még mennyire az a sportban. Az a munka, amelyet eredményeink elérésébe fektetünk, megtérül már az

edzések alatt is. Soha sem voltam nyugodtabb és jobb kedélyű, mint a rendszeresen végzett edzési időszak alatt. Olyan megnyugtató jó érzéssel tölti el a sportolót a helyesen keresztülvitt edzés, hogy például én az egyéb okok miatti letörtségből sokszor az edzés által kerültem ki.

Bizonyára nem fogom elrémíteni a kezdő gerelyhajítókat, ha megemlítem még azt is, hogy e mellett a kévésnek nem mondható foglalkozás mellett elengedhetetlenül szükséges a kiegészítő sportok üzése is.

Sőt nagy híve vagyok, a mind népszerűbbé váló modern öttusa és a verses miatt a téli öttusa versenyeknek is, az általánosan már üzött kiegészítő sportokon felül.

Így lehet valaki kiváló gerelyhajító. Sajnos fiatal korban én sem láttam így a kérdést. Csak később jöttem rá miderre. Ezért nincsen még megfelelő utánpótlás. De ezeknek tudatában és ezeknek a tapasztalatoknak átadása után hiszem, hogy hamar be fog következni az az időszak, hogy nálunk is lesz húsz-harminc 60 méteren felüli gerelyhajító és azok között már akad kettő-három olyan is, aki joggal tűzi ki maga elé célul a 14 év óta fennálló magyar csúcs megjavítását.

Várszegi József

„Testnevelés” az imperialista országokban

Amíg a szocialista országokban — így nálunk is — a világ minden dolgozó népének a szeretetére és megbecsülésére neveljük ifjúságunkat, addig az imperialisták az oktatás minden vonalát, így a testnevelést is felhasználják a népek elleni gyűlölet szítására, az új világháború eszmei előkészítésére.

Nemrég a newyorki elemi- és középiskolák igazgatói és felügyelői rendelkezést kaptak, hogy az iskolákban vezessék be a katonai fegyelmet. E célból egész sor másfajta intézkedés mellett azt ajánlották, hogy a testnevelési órák alatt a szokásos sportjátékokat katonai gyakorlatokkal helyettesítsék. Hogy ez a rendelkezés mit is jelent, arról Fritzpatrick, amerikai pedagógus azt mondta: „A háborús előkészítés azt jelenti, hogy megtanulni az emberek megölésének művészetét, attól függetlenül, hogy tanult ügyvivő, vagy katona vagy-e.”

Kanadában a katonai előkészítést minden középiskolában bevezették. A

hivatalos programmban ezt olvashatjuk: Minden iskolában, amelyben 30 fiú tanul, „iskolai külföldi” alakítandó. Az iskolában a külföldi katonai oktatásban részesül, mégpedig gyalogsági, tengerészeti, vagy légi katonai vonalon. Az oktatásba tartoznak a lögyakorlatok, amelyet így neveznek: „Lőjjél az élet nevében” és ugyanide tartozik a parancsnokokkal szembeni ellentmondás nélküli engedelmesség betanítása, amelyeket történelmi példákkal világítanak meg.

Az amerikai és angol imperialisták parancsára folyamatban van Nyugat-Németország és Japán ifjúságának és a sportegyesületeknek a militarizálása. A németek és japánok fizikai előkészítésének az amerikai imperialisták szerint a Szovjetunió és a napi demokráciák elleni agresszió magját kell képeznie. Nyugat-Németországban az ifjúság nevelői háborús bűnösök, akik igyekeznek a fasiszta erkölcsöket beléjük oltani.

Nyugat-Németország úgynevezett Olimpiai Bizottságának elnökévé a fasiszta dr. Karl Halt-ot nevezték ki. Ezt a háborús bűnöst egy évvel ez előtt bocsátották ki az internáló-táborból, ezért most amerikai gazdait szolgálja.

Az amerikai imperialisták nyomása alatt Franciaország, Olaszország, Belgium és Dánia sportegyesületei mindinkább militarizálódnak. New-York szerint a marshallizált országok ifjúságát elsőknek kell a háború poklába bedobni. Az USA-ban és a marshallizált európai országokban éppen úgy a gazdasági és kulturális élet minden ágát, mint a sportot is háborús gyujtatók szolgálatába állították.

Az ifjúság azonban nem akar ágyútöltelékké válni. Az egész világon egyre nő a béke híveinek mozgalma. A világ népei a béke ügyéért a kezükbe veszik és a háborús gyujtatók terveit meghiúsítják.

A velencei hegyekben

A Velencei-tavat, vagy amint másképpen nevezni szokták, a Kis-Balatont északról övező hegykioszorú mostohagyermeké a természetjáróknak. Bajártam néhányszor ezt a vidéket, de sem túristákkal, sem kirándulókkal bizony sohasem találkoztam. Csendes és elhagyott volt mindig ez a táj.

Pedig megérdemelné a fokozottabb érdeklődést, mert tájképileg sok szépet és változatosságot nyújt. Erdőkkel borított hegyei, vadvirágos rétjei és csörgedező patakokkal kies völgyei sok gyönyörűséggel kedveskednek az arra bolyongónak. Geológiai vonatkozásban s keletkezésében pedig páratlan, ez a hegység hazánkban. Még az ókorból való s itt még a felszínén találjuk meg az ókor közettömegeit.

Nem egészen másfél óráig tart az út vasúton a fővárosból Velencéig. A gyorslábú turista egy-kettőre átvág a tó mellett félkörben húzódó falun és máris itt áll a hegyek lábánál. A Magoshegy tetejéről visszapillantva, meglepően szép képet nyújt a napfényben fürdő Velencei-tó a sok-sok zöldelő nádszigettel és a víz tükreán tovasuhanó fehér vitorlásokkal. Jobbkéz felől a magában álló Csúcsoshegy köti le a figyelmet. Úgy fest innen messziről lapos tetejével, mint egy kisebb tűzhányó.

Nadap széléhez leérve, könnyen megtalálom a község nevezetességét: a szintezési mérések főalappontját. A gyanútlan idegen azt hinné, hogy valami emlékmű előtt áll. Ilyesfélének látszik ugyanis a csúcsban végződő magas kőoszlop, vaskerítéssel körülvéve. A múlt század nyolcvanas éveiben helyezték el itt az akkor folyó szintezések alkalmával az alapjelzést. Az alig negyven évvel később megismételt mérések idején aztán meglepő dolog derült ki. A nadapi bányá mozduatlannak hitt ősközete bizony megmozdult! Az eltelt aránylag rövid idő alatt az Adriai-tenger 0 pontjához viszonyítva 32 millimétert emelkedett!

A községet elhagyva, megkezdem

a kapaszkodást a hegység legmagasabb pontjára, a 351 méter magas Meleghegyre. Út nélkül, árnyas erdőben megyek felfelé, mégis ki-melegszem, mire felérek a hegytetőre. A háromszögelési kővön leher festékekkel jelzéseket látok, melyek a fákon folytatódnak. Örömmel állapítom meg, hogy Szövetségünk nem feledkezett meg a velencei hegyekről sem. Itt is útjelzések készülnek és könnyítik meg a hegység legszebb pontjai között a tájékozódást. A kilátás a bokrok és fák miatt — sajnos — nem zavartalan, de azért páratlanul szép. Előttünk a Velencei-tó csillog, majd ezen túl a Mezőföld és a Kiskunság végtelennek látszó síksága terül el. Jobbról Székesfehérvár apró tornyai látszanak és az öreg Balaton tükröződik felénk, majd mellette a balatoni felvidék olvad egybe a Bakony hegyeivel. Mögöttünk a Vértes sötétlik és balra a budai hegyek körvonalai látszanak.

A hegytetőről lankásan leereszkedő ösvényen kis tisztásokon keresztül, az erdőben a kidőlt kerítés mellett nemsokára a Likasköhhöz érek. Érdekes természeti ritkaság ez. Mintha egy óriás rakta volna egymásra a többtonnás súlyú kvarcitköveket, arra ügyelve, hogy a közepén éppen akkora lyuk maradjon, hogy azon egy ember keresztül férjen.

A Meleghegy oldalán jóleső érzéssel látom, hogy a fűben katonás sorban tölgyfacsometék zöldelnek. A hároméves terv keretében elvégzett erdősítésnek egy része!

A Bárcabázi (Bárcsházi) barlang bejáratát cserjés takarja el. A szűk nyíláson bebújva, különösebb érdekességet nem látok. Egy hosszú, keskeny folyosóból és több melléknyílásból áll. A földön róka-nyomokat és több rókalyukat fedezek föl.

A fűvel benőtt ösvényen tovább menve, kis erdei tisztásra érek ki. Valahogy megilletődve nézek itt körül. Valamikor nagyon régen, az ősember lakta ezt a helyet. Pákozdvár a neve. A magaslatot há-

rom oldalról is természetes védővonalként mély völgyek veszik körül. Az itt folytatott ásások alkalmával mesterséges sáncokat találunk, amelyeket még az ősember készített. Felszínre kerültek az ősember különböző eszközei, kőbalták, cserépedények, agancs-tűk stb. is. Megtalálták itt az egykori őstelep temetőjét is.

Csúszkálva érek le meredek úton a völgybe és a benne folyó csermelyen átkelve, a másik oldalon mindjárt felkapaszkodom. A vidék egyik legjellegzetesebb részére érek. Dombos-halmos a táj, mindenütt tar legelő borítja. A hitványfüves talajból mindenféle bizarr formájú gránittuskók emelkednek ki.

Sukoró község szélét érintve, a kopár Ördöggöhegyen keresztül a Velencei-tó partján épült halászpihenőhöz megyek. Még van időm arra, hogy kiadós fürdést és úszást rendezzek a hús hullámokban. De, sajnos, arra már nincs időm, hogy a derék halászok által vacsorára ígért halpaprikás elkészültét megvárjam.

Szinte újjászületve ballagok tovább a tó susogó nádasai mellett. A fel-feröppenő, majd lebukó madarak azt bizonyítják, hogy még most is gazdag a tó madárvilága. Szakértőnek kellene lennem, hogy felismerjem őket. Egy ismerőssel mégis találkozom. Egy gólyvanéni áll közel a parthoz a sekély vízben. Csörét szeméig a tóba dugva, fejével jobbra-balra bólintgat. Vajjon mit keres? Meg kell őt lesnem fontos munkájában, mert ilyet én még úgysem láttam! Óvatosan igyekszem megközelíteni. Sajnos, éles szemével észrevesz és messze száll ki a tó fölött a nádasok felé.

Mire kiérek a velencei vasútállomásra, a nap vöröses korongja már lenyugodni készül. A vonat ablakából búcsúzom a Meleghegytől, Templomhegyről, Csúcsoshegytől és a Velencei-tótól. Nagyon megszerettem őket, hamarosan újra visszatérek hozzájuk.

Czeglényi Kálmán

Mi a természetjáró szakosztályok nyári feladata?

Mialatt természetjáróink hazánk folyóin és tavain különféle vízi-járműveiken szelik a hús habokat, vagy gyalogportyáik során árnyas erdeinkben keresnek menedéket a tűző napsugarak elől, gondolkodnunk kell azon, hogyan készítsük elő a természetjáró szakosztályok őszi terveit.

Mióta megszervezték a szakszervezeti sportegyesületeket örömmel tapasztaljuk, hogy a különböző nagyságú vállalati, hivatali és üzemi sportkörökben mind nagyobb számmal alakulnak természetjáró szakosztályok is. Az új szervezési forma automatikusan magához ragad olyan természetjárókat, akik ezt a sportot eddig csak egyéni kedvtelésből, természetünnenül űzték. A régebbi, területi egyesületekben szervezett természetjárók egy része azonban elvész most, ha nem foglalkozunk velük, mert nehezen illeszkednek be a «régibb, megszokott baráti» környezetből az új, általuk nem ismert szervezetbe.

A szakosztályok első feladata — mégpedig nem csupán a vezetőségi tagoké —, hogy a szakosztály munkájába minél több, a szabad természetet kedvelő dolgozót vonjanak be. Ezekkel és a rokon-szervezőkkel meg kell ismertetni, meg kell szeretetni a természetjárást. Kiválóan alkalmas eszköz e célra az, ha még az őszi beállta előtt ismerkedési összejöveteleket, hosszabb-rövidebb ismerkedési sétákat szervezünk, amelyeken a régebbi természetjárók beszéljék el nagyszerű élményeiket, tapasztalataikat.

A szakosztályok már most állítsák össze őszi portyaterveiket, amelyekben 2—3 órás sétákon felül szerepeljenek 5—6 órás, vagy 1½—2 napos portyák is, változatos célpontokkal. A portyák célpontja mindig egy-egy földrajzi, természeti vagy történelmi nevezettség legyen. A portyák vezetői mindig ismertessék az útvonal nevezetességeit, földrajzi, történelmi, állat- és növénytan, vagy geológiai szempontból. A portyák legyenek a résztvevőkre nevelő hatással, nemcsak kulturális, de a bajtársiasság szempontjából is. Legyenek e mellett szórakoztatók, pihentetők és az egészségre és a sportbeli képzettségre nevelő hatásúak.

A hétfői portyákon felül a hétköznapi összejöveteleket is tervszerűvé kell tenni. Szervezenek a szakosztályok, nagyságuktól függően, népszerű természetudomá-

nyos előadásokat. Meg kell indítani a szakosztályok összejövetelein a testkultúrával, sporttal és természetesen a természetjárással foglalkozó film- és vetítettképes előadások bemutatását. Rendszerezni kell az igen érdekes és változatos portya- és természetjáró versenybeszámolókat is, amelyeken a tagok maguk ismertetik él-

Természetjáró közlemények

Az Országos Testnevelési és Sportbizottság által bevezetett új „Természetjáró Igazolvány”-ok kiadását a legtöbb sportkörben már befejezték. Azok a természetjárók, akik a Természetbarát Szövetség által kiadott igazolványukat még nem cserélték ki, azonnal keressék fel a szakosztály vezetőjét, aki a régi igazolvány bevonása után az új igazolványt részükre kiadja.

A szakosztályok vezetői — amennyiben még ezt nem tették meg — a szükséges igazolvány mennyiségét igényeljék sportegyesületük szervező irodájától.

Azok, akiknek már megvan az új igazolványuk a megfelelő rovatokba bevezethetik az 1951. évben teljesített túrájukat, ha az a szakosztály nyilvántartásából is igazolható. Ezt annál is inkább meg kell tenni, hogy az MHK követelmények teljesítése és a szükséges túranapok elvégzése után a minősítést a sportkör kérhesse.

A továbbiakban a túravezetőknél jelentéseiket az egységes nyomtatványon kell elkészíteniük. A nyomtatvány a természetjáró versenyekhez szükséges nyomtatványokkal (állomás- és csatlakoztatón), MÁV kedvezményt igénylő úrlappal együtt a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalatnál beszerezhető.

A MÁV vonalain a vasúti kedvezményt (33 és 50 százalékos) csak az erre a célra kiadott nyomtatványon lehet igényelni (3. sz.). Az igénylést a sportkör elnökségének és a területileg illetékes TSB elnökének kell aláírnia és lepecsételnie. A kedvezmény a természetjárók részére is; négy személy esetén 50 százalékos. (Közlekedés és Postaügyi minisztérium vasúti főosztálya Gy. 122/643/1951. 5. A. ü. o. sz. rend.):

Az OTSB az idei évben elkészíteti a Bükk, Mátra, Börzsöny, Pilis, Gerecse, Vértes Bakony Balatoni hegyek és a Mecsek legfontosabb útjelzéseit 800 km. hosszúságban. A hatalmas munka elvégzésének érdekében a szakosztályok felajánlásokat tesznek, hogy ez a munka még az őszi esőzések előtt elkészüljön.

ményeiket. Nem utolsósorban pedig meg kell indítani a szervezett oktatást. Itt elsősorban az osztályozáshoz szükséges elméleti anyagot kell ismertetni, amelyhez a szükséges könyveket, brosurákat az illetékes sportszervek már készítik. El kell indítani a térképolvasó- és a portyavezetőképző tanfolyamokat is, az elméleti ismeretek gyakorlati felhasználására szervezzünk háziversenyeket.

A szakosztályok igen fontos feladata az MHK testnevelési rendszer népszerűsítése és annak elősegítése, hogy a sportkör minden érdeklődője lepróbázhasson a természetjárás követelményéből. Ennek érdekében kellő számú, az MHK-szabályzat előírásainak megfelelő MHK-portyát kell a portyatervebe felvenni.

Vállalják el a szakosztályok egy-egy menedékház, természetjáró létesítmény (kilátó, védőkunyhó, forrás, útjelzés) gondozását, rendbekerítését és karbantartását. Végezzék ezt a munkát is tervszerű lelkiismeretességgel. Szervezzék a szakosztályok úgy a portyákat, hogy a turistaházakat valóban a természetjáró-tagság vegye igénybe és ne a nyaralók, vagy hétfői üdülők.

A hétköznapi összejövetelek során taggyűléseket is kell szervezni, ahol a vezetők számoljanak be a végzett munkáról, ismertessék a tervjavaslatokat, a tagság pedig vitassa meg a felmerült kérdéseket, éljen a bírálat és önbírálat fegyverével s így is vegyen részt tevőlegesen a szakosztály munkájában.

Az őszi folyamán a versenynaptárban szereplő természetjáró-versenyek mellett két nagy megmozdulása lesz a természetjáróknak: az Országos Testnevelési és Sport Bizottság szeptember 2-án országos természetjáró találkozónapot rendez a Lajosforrási Ságvári Endre-turistaháznál. A szakosztályok már most kezdjék meg a portyák szervezését. Szeptember 8—9-én pedig az «1951. évi Országos Természetjáróverseny Bajnokság» megrendezésére kerül sor.

Mindezekből láthatjuk, hogy az őszi munkaterv elkészítése egyre jobban sürgető feladatunkká válik. Ne felejtjük el, hogy e munka elvégzése is a természetjárás, ezen keresztül a magyar sport megerősítését, békénk biztosítását szolgálja.

Székely Miklós

Kerekpárral a nagycentki országúton

A nagycentki hársfasor hazánk egyik legrégebb szabályosan ültetett csodálatos termeszteti alkotása. Legjobb, ha az illatos virágzás idején keressük fel ezt a gyönyörű helyet. Ezúttal hátszák helyett a kerékpárjaink kormányát vettük kézbe. Az ebédutáni indulás helyén sokan jelentek meg, nők, férfiak, hogy elinduljanak és megcsodálják az illatba borult öreg hársiák virágzását. Az összegyűltök szemében érdeklődés, kíváncsiság olvasható. A többség csak képekről, vagy hírből ismeri ezt a tájat, vagy az azon keresztül száguldó vonatnak az ablakából láthaták egy-egy pillanatra.

A menet könnyen indul a győri országút kitűnő aszfaltján. A hűsége kerékpár az oldalzák, táskák, csomagocskák és kabát terhével is megszábadít. Mindezt rátekerjük a kormány nyakára. Így könnyedén, egy szál ruhára vetkőzve napfény- és levegőfürdőt élvezve haladunk a 212 m magasán fekvő Sopronból a lejtős országúton az ország szíve felé.

Az útvonal széles lapályon a Rák-, majd az Ikvapatak medrében halad. Baloldalt a Szárhalmi erdő, lomberdős gerinc, jobbról a város felett őrtálló ú. n. Károlymagaslát és a mögötte fekvő 4–500 méteres hegyvidék ad színes keretet a tájnak. Déli irányban a vulkanikus formájú, kopasz, egyedülálló Harkai-csúcsot csodáljuk meg, majd attól nyugatra és délre a lánzséri várróm fehér sziklaomladéka, a borostyánkői hegyvidék jellegzetes halmainak csoportja, majd a Dunántúlunk legmaga-

sabb hegyvidéke, a községi hegység és Irottkő komor fekete gerincében gyönyörködünk. Járóművünk haladására kevés erő és figyelem kell, így állandóan figyelhetjük a pazar, élénkítő képét. Az útvonal baloldalán a sík mezőből meredeken emelkedik ki a Kőhegy fiatal fenyőkölő álló erdőcsoportja. Kerekeink most már síma betonúton, gyorsan visznek bennünket, így elérjük Kópháza községet, annak csak egy utcáját keresztezve, nyílegyenes úton haladunk a centki nagyerdő felé.

Eddig körülbelül 10 km-t haladtunk. Most keressük az országúttól északra a Fertő partjának irányába haladó kocsit, mert fel akarjuk keresni Fertőboz határában a tó partján lévő Széchenyi-kupolát. A centki erdő sűrűn egymásután következő nyíladékaik bepillantást nyújtanak a fiatal tölgyesbe. Az utat megtalálva most már hullámozó búzatáblák között haladunk a kupola irányában. Szépen érik a fáradságos munkával megdolgozott föld termése, mindennapi kenyérünk. A gabonafélékből itt-ott kékítő búzavirág kínálja magát és az árok partján szarkaláb és élénkpiros pipacs teszi színesé a tájéket.

A térkép és a tájoló segítségével most a járható kocsitól fűvel benőtt tagútra érünk. Gyümölcsösök és szőlők takarója mögött megpillantjuk a gömbölyűtetű kupolát, amely a feljegyzések szerint 1891. évben készült. Itt találkoznak kirándulók gyalogos csoportjával, akik motorossal Fertőboz állomásig utazva onnan gyalog jöttek a kupolához.

A kupola magas fennsíkron fekszik, míg a mélyben eőtünk kb. 30–40 méterre a Fertő-tó. A kép nem mindennapi, lenyűgöző látvány. A meredek partoldal akáccal benőtt partja alatt Fertőboz község hosszú házsora húzódik. Fehérremszelt házfalain és piros tetőin játszik a nap sugar. Mögötte párszáz méter művelt földsáv, azontúl kb. 4–5 km szélességben 1–2 km hosszúságban nád- és végeáthatatlan nádrengeteg takarja el a tó tükreit. A Fertő-tó déli végében vagyunk. Tekintetünk végigfut a tó egész hosszában. A hatalmas nádrengeteg mögül kikapkodnak a Sopron és Fertőrákos határához tartozó víztükrök ezüstös színe, majd attól északra a nagy víztükrök határa már a Lajtahegység kékítő gerincébe olvad. Tekintetünk még a távolban a szlovákiai Kiskárpátok vonalát is felfedezi. Hazánk második nagyságú tavának nyugati oldalán enyhén emelkedő dombor húzódik, a híres szőlővidék. Itt terem a híres burgundi kétfrankos, majd északra a még híresebb ruszti bor, amely a minőségét a tó klimatikus kiegyenlítésének köszönheti. A nyugati oldalon fekszik Balf, Fertőrákos, majd a burgenlandi részen Fertőmeggyes és Ruszt.

A keleti oldal a Kisalföld zöldre lapályába olvad és jó idő esetében Mosonmagyaróvár házsora látható. A déli oldalon a Fertőzug vagy Hanság termékeny területébe messze lát el a tekintet. Az égen bárányfelhők úszkálnak, színesítik a panorámát, majd egy-egy hosszúfűbű golyamadar széles szárnyasapásait fedezzük fel. Egyébként a hatalmas nádrengeteg most csendes. Többi madara, a vadliba, vadvadkacsa, szárcsa, kócsag és különböző színű kanak-

gémek nem mutatkoznak, pihennek.

Némán, hosszú ideig élvezük a kiájtást, ahol a tó, hegyvidék és az Alföld tájai ölelkeznek.

A hosszabb pihenő után kerékpárjainkra ülve tovább haladunk a hársfasor északi végénél hatalmas fájú tölgyerdőben lévő mauzóeumhoz. Azt hamarosan el is érjük és az ott lakó erdész kalauzolásával megtekintjük. Svéd márványból készült művészeti alkotású szarkófog bronz doborművekkel. A háború rombolásától megmenekült, a kerítésként szolgáló sudár jegegyefenyők is sérteletnek. Ez egy kis külön sziget a tölgyerdőben.

A lak mellett, az erdész kezelésében gondosan ápolt csemetekertet találunk, ahol luc-, jegegye- és kaukázusi fenyőpaánták sarjadnak. Ezeket a Szovjetuniótól kaptuk honosításra. A fejlett csemeték olyan biztató jövőt ígérnek, hogy 1–2 évtized múlva büszkeségei lehetnek erdeinknek.

A szíves magyarázat és kis erdei séta után a mauzóeum homlokától kiinduló széles hársfasorba lépünk. A fasort 1750-ben ültették és a történetéhez tartozik, hogy Széchenyi István ösztör itt próbálkozott a lötenyésztés előmozdítására löversenyzéssel. A hársak virágoznak, a fákat sárga dísz borítja, annak illata betölti a levegőt. A szorgalmasan gyűjtő méhek ezrei szállnak virágról virágra és zsongásukkal andalító zenét szolgáltatnak a sétálóknak. A fasor 200 éves fái azonban nem mind bírják a hosszú éle-

te, némelyiknek törzse csónán, korhadtan végnapjait éli. A gondos kezelés az elaggottak romjait, új hárscemetéket ültetnek helyükbe, amelyek között a 15–20 évesek már magasságban, természetben egyaránt versengve pótolják az öregeket. Itt nincsen nyoma az elmúlásnak az élet folyamatos.

Kerékpárjainkat itt kézen vezetjük, a gyalogosokkal együtt járjuk a fásort, hogy hosszabb ideig élvezhessük az illatot és a látványt. A sor vége a kastély frontjára tekint.

A fásor végén öreg hársak

alatt a felszabadulásunkért életüket áldozó szovjet katonák temetőjével találkozunk. Megilletődve rójuk le a hálnakat a hősök sírja előtt. A fásor végén a kastély parkjába lépünk. A kastélyt bombatalálat érte, lakatlan, de némi áldozattal gyönyörű üdülővé lehetne varázsolni. Hiszszük, hogy az öt éves terv keretében erre is sor kerül. A parkban különleges fenyőfák, terebélyes nyár és egyéb díszfák árnyas lombjaitól is búcsúzunk és útvonalunk utolsó célja a községi temető felé tartunk, hogy megáldogassuk

az itteni családi sírban elhelyezett Széchenyi István, a Lánchíd, a Tudományos Akadémia és sok más alkotásunk kitervezőjének sírmelegét. A kriptá elején falbaszüllyesztve pihen a koporsója. Kalauzunk, a temető gondnoka. Megmutatja még üvegtetejű vasládában tartott ruháit, a tragikus döblingi éjszakán viselt ingét, nyaksálját és csizmáját is.

Utunk ezzel véget ért. Rövid visszpillantást vetve a látottakra, a bejárt erdő, hársfásor stb. mindnyájunkban azt az érzést kelti, hogy ezt az

utat többször és nagyobb tömeg bevonásával kell megismételni. A kerékpár és természetjárás könnyen párosítható. Szabad mozgással, költségmentesen, távolabbi szép vidéket is fel lehet keresni. A levegő, a napfény, a kilátás bőven kárpótolja a hegyvidék nyújtotta szépségeket. A nap fénye már ferdén, aranyos színt szór a sima országútra, amikor egyórák kényelmes kerékpározás után a győriút kiinduló helyére visszaérkezve frissen, vidáman búcsúzunk egymástól.

Hidvégi Ferenc

Első országos természetjáró-terepverseny a romániai Sztálinvárosban

Írta: Popovici M.

Megjelent a bukaresti Népsportban 1951. június 2-án.

A Szovjetunió természetjárói között nagy népszerűségnek örvendenek a terepversenyek, amelyeken a turisták érvényesíthetik tudásukat és tapasztalataikat. Szovjet mintára Románia több városában is rendeztek már terepversenyeket, ezeken azonban többnyire csak a környék természetjárói vettek részt.

Az első országos jelentőségű román terepversenyt ez év május 26-án és 27-én rendezték meg Sztálinváros turistái. Előkészítésül a városban a már több hónapja működő kirándulásvezető iskola tanítványai rendeztek kisebb terepversenyeket.

A verseny útvonalát két — éjjeli és nappali — szakaszra osztották, megállapították a jelentkező állomások és a titkos megfigyelők helyeit, az egyes útszakaszok megtételéhez szükséges menetidőt, térképfelvételeket készítettek, kidolgozták a verseny szabályzatát — szóval mindent megtettek, hogy a verseny lebonyolításának sikerét biztosítsák.

Javában folyt az előkészületek, amikor már befutottak a különböző természetjáró csoportok ne-

vezései. A fővárosból négy sporttestület küldött egy-egy csapatot. Aradról szintén négy, Kolozsvárról egy, Nagyváradról és Ploestiből két-két csapat vett részt a versenyen. A vendéglátók szerepeltek a legnagyobb számmal. Sztálinvárosból nyolc szakszervezeti és két katonai természetjáró csapat, a tartomány két helységéből — Hétfaluból és Ótohánból pedig egy-egy csapat indult. Összesen huszonöt csapat vett részt. Ez a legnagyobb létszám, amit eddig Romániában terepversenyen elértek.

A cenkalatti «Fillmon Sárbu» sportpályáról indulva, a résztvevők zeneszóval, zászlókat lengetve, jelszavaikat hangoztatva vonultak végig a városon a vasúti állomásig. Estére vonaton elértek a Nagykőhavas lábához. Itt kezdődött az éjjeli útszakasz, amelyet a legjobb csapatok 4 és fél óra alatt tettek meg, míg az utolsók csak reggel felé értek a célhoz. A feladatok nehézségére jellemző, hogy például a «B»-állomást mindössze nyolc csoport érintette. A terep nehézsége ellenére egy csoport sem tévedt el, mindannyian elértek az első útszakasz célpontjához, az OSZT nagykőhavas menedékházához.

Másnap megkezdődött a túra nehezebbik része, a nappali útszakasz, amelynek megtételére a legjobb csoportoknak is 6 és fél órára volt szükségük. A résztvevőknek egyebek között komoly gerinctúrát kellett végezniük, leereszkedniük a hírhedt «hétlétrás úton», újból felkapaszkodniuk a gerincre és mindezt járattan utakon, csupán a térkép és az iránytű útmutatására támaszkodva.

A résztvevő 25 turistacsoport közül csak egy volt, amelyik ezen a szakaszon feladta a versenyt. A többi elérkezett a második útszakasz célpontjához, az OSZT bolnoki menedékházához, ahol négy száznál több sztálinvárosi természetjáró fogadta őket nagy lelkesedéssel.

A verseny technikai szervezése kifogástalan volt és az útvonal komoly nehézségeinek legyőzése nemcsak a turisták szakmai tudását tette komoly próbára, de számíttatott új, gyakorlati tapasztalat megszerzését is lehetővé tette számukra.

Bátran állíthatjuk, hogy a sztálinvárosi országos terepverseny új lendületet adott a sportszerű természetjárásnak és reméljük, hogy példáját nemsokára más városok természetjárói is követni fogják.

Az iskolai testnevelés kérdéseiről

Testnevelési tanmenetek

A Magyar Testnevelési Főiskola testnevelés-elmélete tanszékének az iskolai testnevelés kérdéseivel foglalkozó cikksorozatát mult évi novemberi számunkban kezdtük közölni. Ennek keretében az általános iskolák felső osztályai

számára készített kétféle (vagylagos) tanterv közül ismertettük a VIII., VII., VI. és V. osztályok szeptember, október, november, december, januári teljes testnevelési tanmenetét az első típusú (tornateremmel bíró) iskolák számára és ki-

egészítő tanmenetét a második típusú (tornateremmel nem bíró) iskolák részére.

Most megkezdjük a III. évfolyam (február, március, április) tanmenet-tervezeteinek közlését:

I. SZÁMU TANMENET (Általános iskola VIII. osztály)

Évfolyam	Hónap	Óraszám	Tárgykörök — tanulmányi egységek	Állandó-jellegű gyakorlati anyag	Ellenőrző gyakorlatok	
III.	Február	4	<p>11. időegység.</p> <p>Általánosan és sokoldalúan fejlesztő bordás-faj gyakorlatok. — Hátsó lefüggés társ segítségével: a) bal vagy jobb láb lendítéssel, b) páros láb elugrással.</p> <p>Szönyegen: gurulóátfordulás hátra, térdkulcsolással; gurulóátfordulás hátra, felállás fél- és egészfordulatokkal, gurulóátfordulás hátra sarkon ülésbe egyik láb hátranyújtásával; nyújtott terpeszállásból emelés fejenállásba, fejenállásból ereszkedés guggolóátmaszba.</p> <p>Vándormászás előgyakorlata két kötél (vagy rúdon): felugrás hajlítottkarú függésbe jobb, majd bal kötél (vagy rúdon) mászókulcsolás-csere.</p> <p>Háromrészes ugrószekrény hosszában: macskaugrás, majd gurulóátfordulással előre a talajon, felállás félfordulattal. — Fiúk kétrészes, lányok egyrészes ugrószekrény széltében; tigrisbukfenc.</p> <p>Kosárlabda: földönpatintott egy- és kétkézes átadás; fektetett dobás (ism.). — Játék: két palánkon, az ismert szabályokkal.</p>	<p>15. időegység végére:</p> <p>1. Tempófutás (állóképesség): óránként kb. 3 mp, emelés. A fiúk: 4 mp, lányok: 3 mp.</p> <p>2. Kézénállás vagy fejenállás.</p> <p>3. Versenyszerű mászás rúdon vagy kötélén.</p>		
		5	<p>12. időegység.</p> <p>Általánosan és sokoldalúan fejlesztő egyéni és páros padgyakorlatok. — A számolyokra helyezett pad merevítő-gerendáján egyensúlyozó járássok és szökdelések különböző kartertartásokkal; — a pad ülőlapján tet-szésszerű szökdelés helyben ugróköttel. — Harántálás az ülőlapon: kétütemű szökdelés páros lábban előrehaladással, minden első ütemben terpesz a talajon.</p> <p>Szönyegen: zárt állásból dőlés hátra nyújtott ülésbe, folytatólag gurulóátfordulás hátra guggolóátmaszba. Összetett gyakorlatok az ismert talajgyakorlati elemek összekapcsolásával. — Tigrisbukfenc hasonfekvő társ felett, folytatólag gurulóátfordulás előre.</p> <p>Vándormászás 2 méter magasságban, vízszintes irányban, két, majd három kötél (vagy rúdon) át. — Mászás rú-</p>			

Évnyel	Hónap	Óraszám	Tárgykörök — tanulmányi egységek	Állandó- jellegű gyakorlási anyag	Ellenőrző gyakor- latok	Évnyel	Hónap	Óraszám	Tárgykörök — tanulmányi egységek	Állandó- jellegű gyakorlási anyag	Ellenőrző gyakor- latok
III.	Február — március	5	<p>don, vagy kötélén, lefelé függeszkedés félmagasságtól</p> <p>Gyűrű: hintázás, Törzkörzés.</p> <p>Kosárlabda: két palánkon az ismert szabályokkal.</p> <p>Sorverseny akadályokkal: 1. gurulóátfordulás hátra, 2. egyensúly, 3. mélyugrás, 4. átbujás hosszanti oldalra állított szekrény részén. Váltófutások a pad és az ugrókötél felhasználásával. Ledobóverseny (földön-pattintott átadással).</p>			III.	Március	3	<p>nyújtott terpeszállásba, ugrás alapállásba. — Cigánykerék talajra húzott vonabon.</p> <p>MHK labdahajítás rohammal, fiúk 20 méter, leányok 15 méter távolságú, és 3 méteres átmérőjű körbe.</p> <p>Súlylökés tömött labdával helyből és utánlépéssel.</p> <p>Kézilabda: egykezes váldobás; — kapuradobás (ism.).</p> <p>Vadászlabda kézilabdával (átadás egyenes váldobással). Menekülés a nagylabdától (súlylökés dobótechnikával). Guggolóváltó egykezes felső- és lendítődobással</p>		
		8	<p>13. időegység.</p> <p>Általánosan és sokoldalúan fejlesztő, a mell-sómérlegállást és a vetődést előkészítő és bordásfal szabadgyakorlatok (szabadgyakorlatok járás és futás közben).</p> <p>Háromrészes ugrószekrényen szélteben: huszár-vetődés negyedfordulattal; — zsgorkanyarlat negyedfordulattal.</p> <p>Négyrészes ugrószekrényen hosszában: gurulóátfordulás hátra ülésbe, érkezés guggolótámaszba, felállás félfordulattal, folytatólagosan gurulóátfordulás előre.</p> <p>Vándormászás 2 méter magasságban, vízszintes irányban négy kötélén (vagy rúdon) át.</p> <p>Kosárlabda az ismert szabályokkal.</p> <p>Sorversenyek különböző testhelyzetekből indulva. Szabadulás a labdától háton át. Fogd meg a végét.</p>					III.	Április	3	<p>15. időegység.</p> <p>Általánosan és sokoldalúan fejlesztő és az ellenőrző gyakorlatokat előkészítő szabadgyakorlatok.</p> <p>Váltottírámu futás, hirtelen irányváltoztatásokkal (adott jelre).</p> <p>Szőnyegen: zártállásból nyújtott térdrel gurulóátfordulás hátra guggolótámaszba, emelés fejenállásba, lábterpesztés, ereszkedés nyújtott terpeszállásba, alapállás.</p> <p>Háromrészes ugrószekrényen hosszában: macskaugrás, folytatva a talajon gurulóátfordulás előre, felállás félfordulattal.</p> <p>Vándormászás 2—2½ méter magasságban, vízszintes irányban 4 kötélén át.</p> <p>Súlylökés tömöttlabdával; beugrás kidobóállásba.</p> <p>Kézilabda az ismert szabályokkal.</p> <p>Akadályváltó tömöttlabdával a kézben: szabad átuigrás, átbujás, egyensúlyozás rézsutos pad lapján, mélyugrás.</p> <p>(Folytatása következik.)</p>
	3	<p>14. időegység.</p> <p>Általánosan és sokoldalúan fejlesztő, valamint a súlylökéshez előkészítő szabad- és rávezetőgyakorlatok. — Mell-sómérlegállás.</p> <p>Szőnyegen: kézenálláson át gurulóátfordulás előre nyújtott ülésbe, törzshajlítás előre és gurulóátfordulás hátra</p>									

1. Vándormászás 2—2½ m-es magasságban, vízszintes irányban 4 kötélén vagy rúdon át.
2. 3 részes ugrószekrényen hosszában: macskaugrás, folytatva a talajon gurulóátfordulás előre, felállás ½ fordulattal.
3. Zártállásból nyújtott térdrel gurulóátfordulás hátra guggolótámaszba, emelés fejenállásba, lábterpeszkedés, ereszkedés nyújtott terpeszállásba, alapállás.

A sportoló táplálkozása

(A szervezet és a cukor)

A sportolók egyre nagyobb érdeklődéssel fordulnak a táplálkozás kérdései felé, mert ezek a kérdések nemcsak az élsportolók, hanem minden sportoló számára egyformán fontosak. E cikkünkben egyik legfontosabb és talán legismertebb kérdéssel, a cukor-, helyesebben a szénhidrát-fogyasztással akarunk foglalkozni.

Szénhidrátokkal fedezzük általában napi táplálékunk 50—60%-át. Tiszta cukor alakjában normális vegyes táplálkozás esetén ennek csak kis részét fogyasztjuk, a nagyobbik részt különböző, más egyéb szénhidrát tartalmú élelmek (kenyér, tészta, rizs, burgonya, hüvelyesek, gyümölcs, stb.) tartalmazzák, több-kevesebb mennyiségben. A tiszta cukrok között is bizonyos szempontból különbséget kell tenni. Közülük számos hamar felszívódik a szervezetből — mint majd látni fogjuk —, ez teszi alkalmassá arra, hogy fogyasztásával a sportmunka folytán beállott energiavesztéséget rövid idő alatt pótolni tudjuk. Legismertebb talán a szőlőcukor, amelyet üzletben krumplicukor, vagy dextrose néven árúsítanak, lassabban felszívódó cukor a gyümölcscukor. Itt kell még megemlíteni, hogy ha szervezetünk szénhidrátaktárát kimerítette, akkor zsírokból, sőt fehérjéből is tud szénhidrátot készíteni.

Lássuk most: mi a szerepe a szénhidrátoknak szervezetünk működésében? Mozgáshoz, sportmunkához izmaink összehúzódása szükséges. Ahhoz, hogy izmaink ezt az összehúzódást elvégezhessék, energiára van szükség. Honnan veszi ezt az energiát, munkavégző képességet? Az ételmeinkkel bevitt tápanyagok sorozatos átalakulásokon mennek át szervezetünkben. Az átalakulások eredménye biztosítja izmaink számára a három fő energiaszolgáltató anyagot. Kettő ezek közül foszfortartalmú (adenosin-triphosphorsav és phosphagen), a harmadik pedig a glikogén. Most az utóbbi érdekel bennünket, mert

ez van a szénhidrátokkal kapcsolatban.

Összegezve az eddigieket: a kémiai anyagok elbomlása energiafelszabadulással jár, a glikogén az izomban elbomlik.

Glikogént szervezetünkben nagyobb mennyiségben a máj és az izomrendszer tartalmaz. Az izomműködés folyamán a májban cukorrá alakul át a glikogén, innen a vérpályába kerül, és vérünk szállítja az izomzatba. Így pótolja az izommunka folyamán ott elfogyott glikogént. A vérben tehát mint cukor szerepel, amelynek mennyiségét közvetlenül meg tudjuk határozni, ez a vércukor. (Értékét mg %-ban szoktuk kifejezni. Normálisan ez 80—100 mg%.) Az izomzatban a cukor visszaalakul glikogénné. Hogy az izom működéséhez fő energiaforrással a glikogén elbomlása szolgál, ezt kísérletek bizonyítják. Állatkísérletekben megvizsgálták a pihenő, a működő és a kimerülésig fárasztott izom glikogéntartalmát. A vizsgálat megállapította, hogy míg a foszfortartalmú vegyületek csak a kimerülésig fárasztott izomban csökkentek, a glikogén már az izom normális működése alkalmával is kevesebb lesz.

Egy gyakorlati példa segítségével vizsgáljuk meg a cukornak, illetve glikogénnek szerepét munka, illetve sport alkalmával. Válasszunk példának egy állétát, aki egy versenyen 5000 métert fut. Mi történik az atléta izmaiban az 5000 méter lefutása alatt és után? A futás kezdetén megindul a munkához szükséges energiák felszabadulása és ezzel kapcsolatosan a glikogén bomlása. A futó szervezete először a máj tartalék-glikogénját bocsátja az izmok rendelkezésére, de már ekkor megkezdődik a glikogén fokozottabb újraképződése, felépítése. Ez időszakban a vércukorszint kisfokú emelkedését is észlelhetjük. A futás további időtartama alatt az izom glikogénraktára áll még rendelkezésre. A végzett munka és az ehhez felhasznált glikogén újraképzése

között egy bizonyos idő után a jól edzett atléta szervezetében egyensúly áll be. Ez természetesen együttjárhat még annak kisfokú csökkenésével is. Az 5000 méter végén az atléta utolsó tartalékerejét is bedobja a küzdelembe és ezzel kimeríti még további mértékben izomzatának glikogénraktárát. A futás befejezésekor a vércukorszám alacsonyabb, a kezdeti értékhez képest kifejezetten csökken.

Fentebb már láttuk a glikogén elbomlásának körülményeit. Ha keressük az elbomlás közben keletkező anyagokat, legfontosabbnak ezek közül a tejsavat találjuk. Munka közben tehát szervezetünk tejsavtartalma növekszik, további bomlása folyamán egy kis része vízzé és széndioxiddá alakul, energiát szabadítva fel. Ezzel az energiával alakul vissza a tejsav nagyobbik része glikogénné.

Egyes kísérletezők szerint a jól edzett sportolónál a tejsav visszaalakítási folyamat lényegesen gyorsabban megy végbe, tehát a vér tejsavtartalma alacsonyabb lesz, mint gyakorlatlan sportolónál ugyanezen munka elvégzése közben. Márpedig a szervezet számára az alacsony tejsavszint előnyös, mert ez biztosítja a glikogén visszaalakulásának kedvező feltételeit, s ezzel a sportolónak jobb eredményeit.

Az eddigiekben röviden áttekinthettük a glikogén körforgását, az elvégzett munkához való viszonyát. Ha összehasonlítjuk a munka folyamán végbemenő energiát szolgáltató folyamatokat a gyakorlatilag lemérhető elvégzett fizikai munkával, százalékos arányban tudjuk kifejezni, hogy szervezetünk a felszabadult összenergia mennyiségéből mennyit fordított ténylegesen a fizikai munkára. Ezt az izom, illetve a munka hatásfokának nevezzük.

$$\frac{\text{összenergia}}{\text{fizikai munka}} = \text{munkahatásfok}$$

Az edzésnek és általában a sportnak egyik fontos eredménye, hogy

szervezetünket gazdaságos működésre, jobb munkahatásfokra állítja be. Ez tisztán mutatkozik meg a versenyzők és élsportolók esetében is, ahol az energiaszolgáltató folyamatokban beálló legkisebb zavar a sportoló letörését, eredményének romlását okozza. A biológiai edzés célja többek között az is, hogy a szervezet erejét az élettani ismeretek birtokában úgy állítsa be, hogy mindig a lehető legnagyobb teljesítményt tudja elérni.

Nézzük most meg, hogy letörés, tüledzés esetében észlelünk-e, s ha igen, milyen változásokat a szénhidrát anyagcserében? Az eddigi tapasztalatok szerint a tüledzett sportoló glikogén felhasználási képessége határozottan rosszabb: nagyobb mértékben használja fel az izomzat tartalékglikogénjét, magasabb a tejsav szintje és lassúbb a glikogén helyreállítási folyamata. Ha jövedzett sportoló ugyanolyan munkateljesítményével összehasonlítást végzünk, a vércukorszint erősebb csökkenését is észleljük.

Az izmok szénhidrát anyagcseréje kapcsolatban van a holtpont kérdésével is. Valószínű, a glikogén felhasználása és újraképzése közötti egyensúly beállása ezzel a kérdéssel van összefüggésben.

Az izmok anyagcseréjének, szénhidrát felhasználásának minden sportágban nagy a jelentősége, de a fentebbiekből tisztán látszik, hogy a nagy állóképességet igénylő sportágokban (távfutás, marathoni futás, gyaloglás, kerékpározás) a legtöbb esetben döntő körülmény. Az emberi szervezet bonyolult, de minden részletében csodálatosan rendezett működéséből nem lehet egyetlen folyamatot sem a többiek tekintetbevétele nélkül, önállóan vizsgálni, — még kevésbé abból ilymódon következtetést levonni. A sportoló állóképessége, versenyének eredménye természetesen számos más tényezőtől hasonlóan függ. Nem célunk összetett biokémiai folyamatok ismertetésével terhelni az olvasót, így csak megemlíjtük, hogy pl. B₁ vitamin, C és N vitamin mennyisége és a vér vegyhatása szintén szoros kapcsolatban vannak az izmok szénhidrát anyagcseréjével.

Számos sportélettani probléma vár még megoldásra, a meglévő eredmények pedig gyakorlati alkalmazásra, ehhez azonban további vizsgálatokra van szükség, amelyeket a sportorvos és edző szoros együttműködése és a biológiai ed-

zés feltételeinek alkalmazása teremt meg. Különböző sportágak szénhidrát felhasználása más és más. Részben ehhez igazodik a sportoló szénhidrát-, illetőleg cukorfogyasztása is. Hogy mennyi cukrot és mikor fogyasszon egy sportoló, napi táplálkozása során, a verseny előtt és esetleg alatt, azt a sportorvosnak és edzőnek mindig egyénileg, a teljesítménytől függően kell beállítania. Általános irányelve csak az maradjon, hogy táplálékunk 50—60%-át lehetőleg szénhidrátokkal fedezzük.

Intézetünk munkája és jövő tervei a sportéletünk új útját és fejlődését jelentik. Elsősorban a sportoló közvetlen problémáinak megoldását tűzik ki feladatukul. Szeretnők megismertetni a sportolókat szervezetük működésével, sportélettani alapfogalmakkal, hogy tudatosabb munkával, az edzővel és a sportorvossal közösen dolgozhassanak a még jobb eredmények eléréseért.

Dr. Arnóti Tibor

GYORSASÁGI VERSENY A VÁROSLIGETBEN

Az OTSB motoros gyorsasági versenyén népes nemzetközi mezőny indult el. Román, lengyel, kelet-német versenyzők ellen a legjobb magyar versenyzők vették fel a küzdelmet és sikerült is nekik a 250 kcm-es kategória kivételével valamennyi versenyszámot megnyerniük. Képeink (a túloldalon):

Bal felső kép: Részlet az ünnepélyes megnyitásról. A női versenyzők felsorakoztak: Orosz Emilia (250), Vágó Beáta (90), Gondos Aranka (80), Millin Irén (180),

Bajusz Katalin (418). Jobb felső kép: Tihanyi (Postás, 37), a 250 kcm-es versenyben.

Középen: Két jelenet a verseny legérdekesebb és legizgalmasabb futamáról, az 500 kcm-esek versenyéről. Baloldalt: Szabó László (5) kívülről éppen előzni készül Buescu-t (42), hogy megszerezze a vezetést és végül a győzelmet. Mögöttük Sadeanu (31). A jobboldali képen ugyanennek a versenynek mezőnyjelenete látható, néhány száz méterrel az előbbi jelenet

előtt. Itt még Buescu (42) vezet és Szabó (5) mosá kezd meg előretörését. A harmadik helyen Sadeanu, a negyedik pedig a motorjával bajlódó Puhony.

Bal alsó kép: Nicolae Buescu (42), a legjobban szereplő román versenyző szívósan tartja Szabó mögött a második helyet és vég-eredményben az 54 percig tartó versenyben alig 14.3 mp-cel marad el a győztes mögött. Jobb alsó kép: Bernhardt Petruschke (Kelet-Németország, 141), a 125 kcm-es csoport győztese.

SPORT ÉS TESTNEVELÉS

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság havi folyóirata.

Felelős szerkesztő: Pásztor Lajos. A kiadásért felel a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezetője.

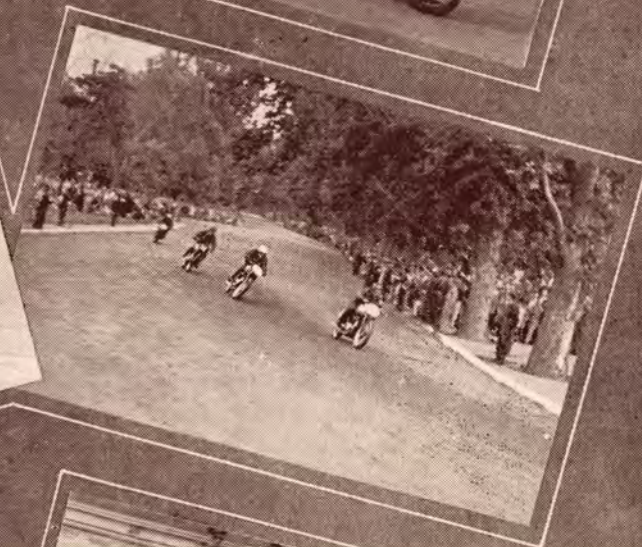
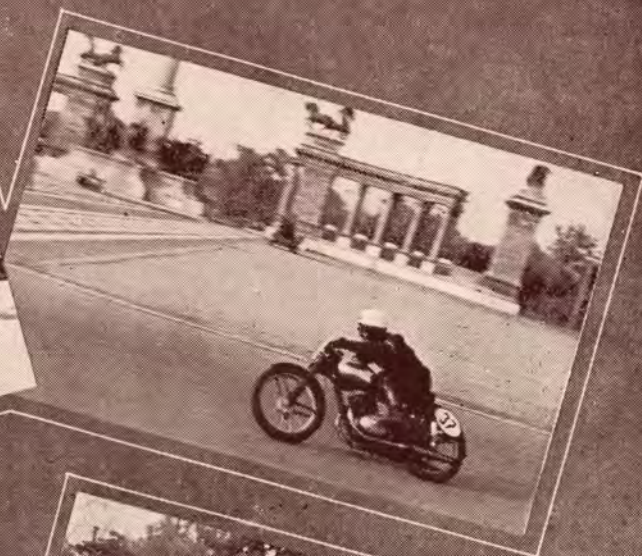
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Rákóczi-út 50. I. emelet.

Távbeszélő: 220—082, 220—699. Előfizetési díj egy évre 36 forint, fél évre 18 forint. Egyes szám ára 3.— forint.

Csekk számla száma: 936.559.

Hungária Hírlapnyomda Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Felelős: Daka István.

Gyorsasági motorverseny a Városligetben

SPORT LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT

kiadványai:

SZABÁLYKÖNYV:

Torna szabálykönyv
Kosárlabda szabálykönyv
Atletikai szabálykönyv
Ökölvívás szabálykönyv
Asztalitenisz szabálykönyv
Aszfaltpályateke szabálykönyv
Birkózás szabálykönyv

Vívás szabálykönyv
Evezés és kajak szabálykönyv
Úszás szabálykönyv
Tenisz szabálykönyv
Röplabda szabálykönyv
Autó-motor versenyszabályok
Kerékpár versenyszabályok

★

MHK KIADVÁNYOK:

Téli sportok az MHK-ban
MHK-bizottságok kézikönyve
Akadálypályák építése
és leküzdése az MHK-ban
Futások az MHK-ban

Tekesport az MHK-ban
Természetjárás az MHK-ban
Kajakozás az MHK-ban
Akadálylovaglás az MHK-ban
Ugrások az MHK-ban

★

EGYÉB SZAKIRODALOM:

Cetlin: Kosárlabda
Bondi: Kezdő ökölvívók kézikönyve
Jakovlev: Hogyan játszanak a szovjet iskolában?
Tornászaink a Szovjetunióban
Oszipov: A testnevelési munka megszervezése a járásokban

★

SPORTREGÉNYEK:

Centercsatár

Kiütéssel győzött

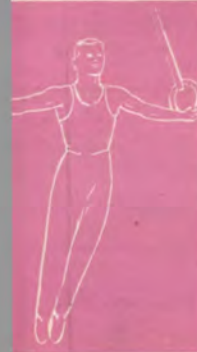
SPORT LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 50

Távbeszélő: 220—064, 220—416

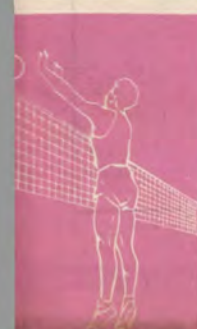

Dioszeghy

SPORT ÉS TESTNEVELES

III. ÉVF., 8. SZAM
1951. AUGUSZTUS
ARA 3.— FORINT.

Tartalom

	Oldal
VIT—FVB (P. L.)	1
Munkásosztályunk testnevelése és sportmozgalma a fejlődés tükrében (Terényi Imre)	3
MHK-feladatok és a mezei futás (Simek Ferenc)	8
Társadalmi sportszövetségeink és a tömegsport (M)	11
Sportkörök nevelő munkája (N. L.)	12
Helyzetünk az evezős sportban	13
Az olimpia ügye (Kunsági Viktor)	15
Az edzés időzítése (N. P. Szuskov)	17
A bemelegítés (Sárosi Imre)	19
Hibák és hiányosságok férfitornászaink gyakorlataiban (Sárkány István)	21
Nyári feladatok a téli sportokban. Síugrósáncok építése (Sz.)	23
Hogyan szervezzük a sportoktatást a kolhoz-sportkörökben (M. Szemianov)	26
A modellezés: út a repüléshez (Sz.)	27
Pályaépítés társadalmi úton (Kerek Gyula)	30
Kezdő sportolók oktatása (Hajdu Gyula)	31
Budapesti tapasztalatok az MHK-ban (Földesi Péter)	33
Az iskolaév előkészítése (Tóth Lajos)	37
Céllövő sportunk időszerű problémái (Balogh Ambrus)	39
Birkózóink szakértekezlete (Schwallner András)	41
<u>Természetbarát</u>	
Természetjáró versenyek azonnali kiértékelése	43
Képek az északkeleti hegyvidékről	43
A Szépség Völgye: Hidasivölgy	44
Milyen idő lesz?	45
A természetjárók Moszkva környékén	46

Címképünk: A berlini VIT tiszteletére a világ minden tájáról váltók futottak és vitték a fiatalság elszánt békeakarát. A Békeváltó Budapesten eléri a Lánchídfőt.

V
I
T

F
V
B

Felszabadulásunk óta harmadszor gyűltek össze a világ minden tájáról a fiatalok hitet tenni arról, hogy a jövő, amelynek ők a hívott képviselői, nem épülhet fel másképpen — csak a népek őszinte barátságán alapuló békés együttműködésén. A világ ifjúságának az előző két összejövetele is demonstráció volt a béke mellett, de még fokozottabban béketüntetés ez a mostani, amelynek időpontja összeesik az imperializmus legelszántabb támadásával; a legelvetemültebb, minden erkölcsi gátlástól mentes merényletével, amelyet a népek békéjével szemben meg akar kísérelni. Nem kevesebbről van szó tehát, mint arról, hogy az ifjúság, amely szerte a világból összerögzött Ber-

linben, a világ elé tárja, hogy a béke ügye veszélyben van, — de ha a népek kezükbe veszik a béke ügyét és kitartanak mellette — amint ezt Sztálin évtárs klasszikusan megfogalmazta — akkor a béke igenis megmenthető.

A Világifjúsági Találkozó példát akar mutatni arra, hogyan kell a népeknek kezükbe venni a béke ügyét. Öt világrész országából fehér, sárga, vagy feketebőrűek; szovjet emberek vagy amerikai polgárok, franciák vagy kínaiak, indonézok vagy magyarok, muzulmánok vagy keresztények, nemzetségre, vallásra, társadalmi és politikai felfogásra való különbség nélkül egyetértően abban, hogy szorosán egymás kezét fogva kell ki-

állni a háborús agresszorok ellen, hogy az ifjúság nemzetközi összefogásának, mint a nemzetközi béke-mozgalom legszerveesebb részének, köfalat kell alkotnia a világ imperializmusának minden támadó kísérletével szemben.

Ebben a szellemben készült fel a magyar ifjúság is a VIT-re és ebben a szellemben készültek fel a magyar sportolók a VIT-tel kapcsolatos Főiskolai Világbajnokságra.

Már az előkészületek az edzőtáborokban is különböztek minden eddigi felkészüési módtól. A versenyzőket nem az öncélú győzelemre próbálták előkészíteni. Edzőik és nevelőik a magasabbrendű kollektív célok távlatait nyitották meg az FVB-re készülő sportolóink előtt.

A magyar főiskolás csapat elutazása. A Keleti-pályaudvar előcsarnokában útrakészen álló versenyzőink egy csoportja. (Labdarúgók, úszók, vízilabdázók, evezősök.)

Arra oktatták őket, hogy öntudatos békeharcosként szerepeljenek a berlini stadiónokban folyó küzdelmekben.

★

Mikor ezeket a sorokat írjuk, még javában folynak az FVB küzdelmei. Néhány sportágban már befejeződött a harc, de van olyan sportág, amelyben még el sem kezdődött. Az FVB teljes sportbeli kiértékelésévé csak a legközelebbi alkalommal fogunk részletesen foglalkozni. Az eddig elért eredmények azt mutatják, hogy versenyzőink nemzetközi viszonylatban is tekintélyes eredményekkel tesznek tanúbizonyságot az új típusú sportember fejlődőképességéről. Eddig több mint 30 világbajnokságot és számtalan előkelő helyezést értek el, az FVB viágsúcsok egész sorát javították meg sportolóink. Óriási sportsiker ez a mi számunkra, hiszen előreláthatólag közvetlenül az egész világon élenjáró szovjet sportolók után fogunk következni a nemzetek versenyében. Ilyen kimagasló eredményt csak a szocializmus felé és a

szocialista sport felé haladó ország tudhat felmutatni.

Sikereink azonban nem tehetnek bennünket elbizakodottá, vagy ön-elégültté. A jó eredmények mellett megmutatkoztak a hiányosságok, sőt néhány sportágban beszélhetünk feltűnő fogyatékoságról, visszafejlődésről is. Uszóink ragyogó teljesítményével például egyáltalában nem áll arányban atlétáink felkészültsége. Fel kell figyelni sportvezetőinknek arra, hogy atlétáink fejlődésében nagyarányú lemaradás mutatkozik, hogy évek óta nem sikerült erősebb nemzetközi mezőnyben átütőbb sikert aratni.

Birkózóink harcmodora is egy kissé elavult. Sokat kell tanulni a tökéletes technikájú és robbanékony szovjet birkózóktól, ha méltók akarunk lenni birkózósportunk hagyományaihoz, amelyek a múltban minden nemzetközi versenyen győzelemsorozatokat jelentettek a magyar színeknek.

Sorra vehetnénk a többi sportágakat is, ahol sokat kell még ta-

nulnunk, hogy helyt tudjunk állani a további küzdelmek során.

★

Előre kell tekintenünk. Egy rövid év váaszt csak el a helsinki olimpiától, ahol még erősebb és sokkal nagyobb mezőnyben, kedvezőtlenebb környezetben kell majd bizonyítani sportunk fejlődésével is új társadalmi rendszerünk magasabbrendűségét.

A VIT eddigi eredményei biztatóak a jövő évi olimpiára vonatkozólag, de figyelmeztető is arra nézve, hogy az MHK testnevelési rendszeren alapuló szépen fejlődő tömegsportunkban kell megtalálni azt a tömegbázist, amelyből pótolhatjuk hiányosságainkat és felszámolhatjuk fogyatékosainkat.

Bízunk abban, hogy a békéért harcoló ifjúság, ahogyan élenjár a termelés eredményeiben, a sportban is be fogja bizonyítani, hogy méltó a mi harcedzett munkásosztályunkhoz, dicsőséges Pártunkhoz. — a sportban is győzelemre fogja vinni azt a zászlót, amely alatt népünk vezére és alyai tanítója, Rákosi elvtárs vezet bennünket.

A XI. Főiskolai Világbajnokságra, Berlinbe induló csapat szakvezetője, Antal József jelenti Tapolczai Jenőnek, az OTSB elnökhelyettesének, hogy a csapat útrakész

Munkásosztályunk testnevelési és sportmozgalma a fejlődés tükrében

Testnevelési és sportmozgal- munk egészén belül döntő kérdés a munkásosztály testnevelésének, a szakszervezeti és üzemi testnevelési és sportmozgalomnak fejlődése. A proletárdiktatúra funkcióit betöl- tő népi demokráciánkban a dol- gozó parasztsággal szövetséges munkásosztály van hatalmon. *Te- hát a sportmozgalmunk bázisát is elsősorban a munkásosztály kell, hogy képezze.* Az eddigi, politikai- lag helytelen fejlődésünk szem- pontjából egészségtelen alapok helyett szilárdan a munkásosztá- lyra kell épülnie testnevelési és sportmozgalmunknak.

Ennek érdekében történt most a testnevelési és sport bizottságok rendszerének kiépítése mellett a szakszervezeti testnevelési és sport- mozgalom átépítése is, amelyet a nagy Szovjetunió példája nyomán, Pártunk útmutatásával a SZOT el- határozott. A SZOT határozata óriás lökést adott a felszabadulás óta máris hatalmas fejlődésen ke- resztülment szakszervezeti- üzemi testnevelésnek és sportnak. *Ez is bizonyítja, hogy szocializmust épí- tő hazánkban a testnevelés és sport a dolgozó nép életszínvonalának, kulturális igényeinek fejlődéséhez járul hozzá, nem öncél, hanem az egészséges, erős, harcedzett, öntu- dados dolgozó százazrek nevelésé- nek jelentős eszköze.* Népköztárs- ságunk állama a gyakorlatban va- lósítja meg Marx tanítását:

«Nevelésen három dolgot ér- tünk: elsősorban szellemi ne- velést, másodsorban testneve- lést és harmadszor pedig tech- nikai oktatást.»

Marx arra is rámutatott, hogy az emberek sokoldalú nevelése, — beleértve a testnevelést is, — csak a kizsákmányolást megszüntető országokban válik lehetségessé. Mivel a mi országunk hatalmas léptekkel jutott előre a kizsákmá- nyolás megszüntetése terén, megál- lapíthatjuk, hogy a testnevelés és

a sport nálunk is a dolgozó töme- gek közkincsévé vált.

Azonban nem mindig volt ez így. A felszabadító Szovjetunió harcának eredményeként létrejött politikai, gazdasági és társadalmi változások tették lehetővé ezen a téren is az eredményeket. Tegyük rövid visszpillantást a múltba. Milyen lehetősége volt a munká- soknak a Horthy-rendszerben a sportolásra és hasonlítsuk össze azt a mai helyzettel.

I. A kapitalista rendszer vállalati sportmozgalma

A népnéző, kizsákmányoló Horthy-rendszer a dolgozók ellené- re a saját érdekében cselekedett minden területen, s így a testneve- lés és sport területén is. Nagy hangon dicsérték az u. n. «vállala- ti» üzemi sport-levékenységüket. úgy állították azt be, mint a kap- talista rendszernek a dolgozókra nézve nagyjelentőségű szociális in- tézkedését.

Üzemi sportvezetőink körében még mindig találkozunk olyan helytelen, vagy ellenséges néze- tekkel, amelyek Horthyék vállalati sportmozgalmát haladó értékü- nek állítja be, vagy annak a munkásosztályra káros osztályjel- legét nem látják világosan. Az ilyen sportvezetők vagy nem tudják, vagy nem akarják tudni, hogy ezzel a dolgozók nyakát még inkább já- romba hajtották, öntudatát még- jobban megalázták.

Vajjon mi volt a kapitalista gyá- rosok, tröszt-vezérek igazi célja a munkások sportfoglalkoztatásával, miért szerveztek vállalati sport- egyesületeket? Miért biztosították külön törvényben a vállalati sportmozgalom fejlesztését és mi- ért kapcsolták azt szorosan össze a leveunte-mozgalommal? Miért irá- nyította az egész gyáripari sza- bad-idő és sportmozgalmat maga

a Gyáriparosok Országos Szövetsé- ge?

Nagyon leegyszerűsítünk a kérdést, ha egy-két szóval akar- nánk erre válaszolni. Ezért nézzük meg, mik voltak azok a fő célok, amelyek a testnevelés és sport vo- nalán a Weiss Manfrédokat, Cho- rin Ferencet és másokat vezé- reltek. Ha a kapitalista vállalati sportot mélyebben megvizsgáljuk, legalábbis négy ilyen fő célt fe- dezhetünk fel.

Először: felismerték a testnevelés és sportmozgalom hatalmas *neve- lő hatását* és azt a fasizmus ideol- ógiai mértékezésének, a naciona- lizmus és sovinizmus terjesztésé- nek, a II. világháború előkészíté- sének szolgálatába állították.

Ezt az aljas célkitűzést a mun- kásosztály élharcosai a kommu- nisták jól látták és megfeszített erővel harcoltak ellene. Az illegá- lis Kommunista Párt irányítása alatt álló baloldali sportlap, a «Sportoló Munkás» 1934. júni- usi számában erről a következő- ket írta:

«A polgári sport ma már tel- jesen arra irányul, hogy a tö- megeket előkészítse egy újabb háborúra.

Már az iskolákban, a torna- órákon az egyes gyakorlato- kat olymódon tanítják be, ahogy az a háború, a milita- rizmus céljainak legmegfele- lőbb.

A leventeórák nyíltan a kato- nai előkészítés szolgálatában állanak, itt már teljes egészé- ben úgy kell viselkedniük, a leventéknek, mintha tényle- ges katonák lennének».

A cikkíró aggodalmát a ma- gyar ifjúság egyik fő hőhírának, Béli Alajosnak 1941-ben tartott beszéde is igazolja: «Legfelsőbb parancsra az ifjúságot minden rendelkezésre álló eszközzel a ha- za szolgálatára késznek és alkal- masnak neveljük, hogy az új

Európa ifjúsága között szerepüket fokozhassuk.»

Tehát a rabló-háború előkészítése és lefolytatása miatt kellett elsősorban a náci bérenc tőkés és nagybirtokos uraknak a vállalati sportot fejleszteni. Erre készültek már 1921-ben, amikor a híres «testnevelési törvényüket» megalkották. Nem a dolgozók jólétének fokozása, hanem rablott vagyionuknak növelése vezette őket.

Másodszor: céljuk volt a vállalati testnevelés és sport fejlesztésével a kapitalista *kizsákmányolás fokozása is*. A fasiszta testnevelés és sport ideológiai folyóirata, a «Testnevelés» 1936. januári számában azt fejtegeti, hogy a kapitalista érdekeknek megfelelően racionalizált ipari termelésben az erejükön felül kihasználtnak munkások teljesítményét csak úgy lehet fokozni, ha intenzíven bekapcsolják őket a sportolásba. Ezzel a kapitalista vállalati sport «ideológusai» ismételtén beismerték, hogy a kapitalista termelési módszerek a gép rabszolgájává tették a munkást, hogy az általuk szervezett és irányított vállalati testnevelési és sportmozgalom egyik titkos célja a kizsákmányolás fokozása volt.

Harmadszor: a vállalati testnevelési és sportmozgalmon keresztül is igyekeztek az *osztályellentéteket elsimítani*, a munkásosztály kizsákmányolását leplezni. A GYOSZ «Szabad Idő Könyvtár» 6. számú füzetében így vetették fel a kérdést: «Munkást és munkaadót igen közel hozza egymáshoz a kerek labda, zöld gyep. Ez a vállalati összefogás kivetkőzteti passzivitásából a munkást, teremteni, dolgozni, alkotni akar a közért, a nagy családért, különösen ha a vállalat vezetőségének emberi érdeklődését érzi és jó vezetői vannak.»

Vajjon milyen lehetett az a «nagy család», ahol együtt volt a tőkés és az általa kizsákmányolt munkás? Választ ad erre Tatabánya esete, ahol három uszodát építettek a tőkésék, az akkori társadalmi ranglétra szigorú betartásával. Az egyikben a tisztviselő urak, a másikban az altisztek és a harmadikban a munkások fürödtek. A munkásoknak elbocsátás terhe mellett tilos volt a «saját» uszodájukon kívül másikat használni. Hasonló választ ad a kérdésre a Diósgyőri Vasgyár példája, ahol a gyáron belül két sportegyesület működött: a tisztviselő uraké és a munkásoké. A tisztviselő urak nem «keveredtek» a munkásokkal.

A munkásosztály elharcosai le-

leplezték az ilyen mesterkedéseket. A «Sportoló Munkás» 1934-ben ezt írta:

«Mi az uralkodó tőkésosztály érdeke? Hogy uralmát, a kizsákmányolási viszonyt mostani állapotában megtartsa. E cél szolgálatába állítja a sportot is. Megszervezi az üzemi sportegyesületeket, hogy ott, az ő befolyása alatt elterelje a munkások figyelmét osztályhelyzetükről. Mivel a vallás ópiumával már mind kevesebb embert tud hódítani, a sztár-sport cirkuszával és óriási arányú káprázatos külsőségek között megrendezett sportünnepségekkel igyekszik szédíteni a tömegeket.»

Negyedszer, de nem utolsó sorban a sport *üzletet, profitot, jó reklámot jelentett* a tőkésék számára. Gondoljunk csak arra, hogy egy-egy labdarúgó, ökölvívó, motoros, vagy más versenyen milyen komoly bevételeket vágtak zsebre a vállalati sportmozgalom vezető urai, vagy milyen jó üzleti propagandát jelentett pl. a Goldberger, Wolfner és más gyáraknak, hogy csapataik az első osztályban szerepeltek és külföldi túrákat bonyolítottak le.

Ilyen és hasonló célok vezették a tőkéséket a vállalati testnevelési és sportmozgalom megteremtésében, ellentétben Népköztársaságunk államával, ahol a testnevelés és sportmozgalom elsősorban a dolgozó nép érdekeit szolgálja.

Amíg a polgári sportegyesületekben (MTK, UTE, FTC, stb.) elsősorban az üzletet, *addig a vállalati sportegyesületekben elsősorban a kizsákmányolás fokozását — az osztályellentétek elkenését helyezték előtérbe.*

Összefoglalásképpen megállapíthatjuk, hogy a kapitalista Magyarország vállalati sportmozgalma fegyver volt a tőkésék kezében a kizsákmányolás fokozására, a munkásoknak a baloldali mozgalmaktól való távoltartására, az ifjúság fasiszta nevelésére, az osztályellentétek mesterséges elsimítására, a kizsákmányolás leplezésére, a nagyobb profit bezebelésére, egyszerűen: *a kapitalizmus kizsákmányoló pozíciójának megtartására és meg erősítésére.* Ennélfogva a Horthy-rendszer vállalati sportmozgalma nem szolgálta a munkásosztály érdekeit.

Ezekután szükségesnek mutatkozik a munkás-sportegyesületek tevékenységét röviden megvizsgálni, azok működését értékelni.

II. A munkás sportegyesületek helyzete az elnyomatás évei alatt

A magyar munkásmozgalmon belül már jó néhány évtizeddel ezelőtt foglalkoztak a sportolási lehetőségek megszervezésével. Az 1900-as évektől kezdve egymásután alakultak meg a munkás sportegyesületek, amelyek közül a legismertebbek Budapesten a Munkás Testedző Egyesület, a Vasas Sport Club és a Természetbarátok Túrista Egyesülete, vidéken pedig a Miskolci, Győri és Szegedi Munkás Testedző Egyesületek voltak.

A Kommunista Magyarországi Pártja megalakulása óta döntőfontosságú szerepet vitt a munkás-sport fejlesztésében, a munkás-sportolók nevelésében. A sportnak, mint politikai, kulturális és nevelő tényezőnek a Párt kezdettől fogva nagy figyelmet szentelt. A szakszervezetekben, munkás sportegyesületekben dolgozó párttagokon keresztül igyekezett azt a munkásosztály győzelme érdekében felhasználni. *Elsősorban a Kommunista Pártnak köszönhető az, hogy a sport mint a munkáskultúra kifejező ága erősödött és fejlődött, hogy a munkás sportegyesületek sok esetben a kizsákmányolás elleni harc fegyverei voltak.* A kommunista tudatában voltak annak, hogy a sporttal jelentős tömegeket lehet a munkásmozgalom mellett felsorakoztatni. Erről írt 1934. júniusában a «Sportoló Munkás»:

«Mi osztályharcos munkások tudjuk, hogy a sport nagyszerű nevelő és propagandaeszköze a kapitalizmusnak a munkásság elterelésére és félrevezetésére. Ezt nekünk is fokozatosan fel kell ismernünk, fel kell világosítanunk erről proletár sporttársainkat és nekünk osztályharcos sportolóknak is fel kell ezt használni. A sportot az osztályharc szolgálatába kell állítanunk.»

*

Felismerte ezt a népnyzó uralkodó osztály is, amely a munkás sportegyesületek haladó célkitűzéseit minden erővel igyekezett meggátolni, lehetetlenné tenni. A munkás sportegyesületek nehéz anyagi lehetőségekkel küzdöttek, a sportpályákat, tornatermeket a legtöbb esetben elzárták előlük. Versenyrendezési, vagy versenyen való részvételi tilalom bevezetésével harcoltak ellenük, sok esetben a rendőrség betiltotta működésüket. — Ez volt az egyik oka annak, hogy csak részben tudták valóra váltani célkitűzéseiket.

A másik ok a munkásosztály árulóinak, a rendőrspicli jobboldali szociáldemokratáknak aljas működése volt, akik nagytökés gazdáik parancsára befurakodtak a munkás sportegyesületek vezetőségébe és belülről akarták felrobbantani azokat.

A jobboldali szociáldemokraták célja az volt, hogy a munkás sportegyesületeket osztályharcos fedőszervekből kispolgári klubokká alakítsák át.

Fennhangon hirdették, hogy a sportban nincs politika, a kapitalizmus célja a sporttal nem a háború előkészítése, a kizsákmányolás fokozása, hanem a dolgozók érdekeinek «védelme». Egész politikájukat a kapitalizmussal való «béke» együttműködésre építették fel, tehát misem természetesebb annál, hogy tagadták az osztályharcot. Céljaikat azonban nem tudták könnyen végrehajtani. Mint hatalmas gátha ütköztek bele a kommunisták és baloldali munkások ellenállásába. Ezért elsősorban a kommunisták «eltávolításával», vagyis rendőrkézzre adásával igyekeztek ezen a gáton rést vágni.

A Magyar Munkásmozgalmi Intézetben ma is megtalálható a TTE vezetőségi üléséről 1935-ben felvett jegyzőkönyv, amelyben a jobboldali szociáldemokraták állást foglaltak a kommunistákkal, baloldali érzelmű munkásokkal szemben és azoknak a TTE-ből való kizárását határozták el.

Ugyancsak erre az osztályáruló szerepre mutat rá a «Kommunista», az illegális Kommunista Párt lapjának 1929. májusi száma is:

«A Munkás Testedzők közgyűlése a legszemérmertlenebb denunciació jegyében folyt le. Gál Benő (jobboldali szociáldemokrata) üdvözlő beszédében mindjárt rátámadott az egyesületekre. Megismételte a Népszavában napvilágot látott denunciaciót, melyben felhívták a rendőrség figyelmét az MTE-re. Felhívott, hogy zárjuk ki azokat az elemeket, akik ezt a nyugodt társadalmi rendet meg akarják változtatni.»

A jobboldali szociáldemokraták áruló tevékenységéről húzta le a leplet az is, hogy az 1935-ben megrendezett tornászversenyen a munkás-sportegyesületeket is felvonultatták a nép hóhéra, Horthy Miklós előtt. Erről a szégyenteljes esetről a «Sportoló Munkás» a következőket írta:

«...de kezdődik az ünnepélyes felvonulás (éljen a horogke-

reszt). A leventék közül néhány száz erre fujjolni kezd. A mellettük lévő MTE-nél néma csend. A gyakorlatoknál a legnagyobb érdeklődést a pöttömnyi nagykanizsai «Sáskák» keltették, akik fegyelmezett fegyvergyakorlatokat és harci játékokat mutattak be. (Éljen a háború.) Ezalatt mögöttük felsorakoznak a többi sorrakerülők, az MTE is, mintegy aláfestésül... Ha kell, itt vagyunk mi is. Nagyobb dicsőségére a szociáldemokratáknak. «Megkapó» látvány volt a kormányzó távozásakor az MTE feszülő «Vigyázz!»-a a pályán! És az elvonulásnál a horogkereszt mellett testvériesen az MTE és a Vasas. Ezt letagadni nem lehet. Ez osztályárulás. Az egész militarista megmozdulásnál tehát a szociáldemokrata sportszervezet tevékenyen részt vett.»

Mindez azért volt lehetséges, mert a munkás-sportegyesületek vezetéséből ebben az időben sikerült a kommunistákat rendőri segítséggel átmenetileg eltávolítani.

A jobboldali szociáldemokraták ellenezték a magyarországi munkás-sportegyesületek tömörítését, amit a kommunisták a munkás-sportszövetség megalakításával akartak elérni. Minden erejükkel harcoltak az ellen, hogy a magyar munkás sportolók kapcsolatot létesítsenek a III. Internacionálé mellett működő «Vörös Sport Internacionáléval». «Ezzel a sportban is, mint minden területen megtagadták a proletárnemzetköziség eszményét.

A munkás-sportegyesületek mégis értek el eredményeket. De az elért eredmények azok a haladó hagyományok, amelyekre büszkéek lehetünk, a kommunista ellenzék, a baloldali érzelmű, becsületes szociáldemokraták és pártonkívüli munkások kitartó harcának voltak köszönhetőek. Ennek a harcnak az eredményeképpen sok osztályharcos proletárt neveltek, akik életcéljuknak tűzték ki a kizsákmányolás megdöntését, a jobboldali szociáldemokratákkal való végleges leszámolást. A becsületes munkássportolók száza és ezrei követték az illegális Kommunista Párt útmutatását, amely a munkás-sportegyesületek feladatát a «Kommunista» című lapban 1929-ben így fejezte ki:

«A munkássport harc a polgári sport, a polgári kultúra ellen, a fasizmus, az imperialista háború ellen, az egész polgári társadalom ellen. A munkássport osztályharc. A KMP éber szemmel figyeli a munkássportolók

mozgalmának minden megnyilvánulását. Harcuk a KMP harca is. A KMP folyton figyelmeztette a munkássportolókat, csak akkor küzdhetnek eredményesen a munkás-sportszövetségért, ha felveszik a harcot a polgári sport szoc. dem. támogatói ellen is. A szoc. dem. sportvezérek ma is ott ülnek a polgári sport vezérkarában és nem tesznek semmit a sport fasizálása ellen.»

Néhány évvel később, amikor a fasizmus még jobban elterjedt és megkezdte közvetlen előkészületeit a II. világháború megindítására, a KMP ismét utat mutatott a munkássportolóknak, a «Sportoló Munkás» hasábjain:

«Nekünk munkás-sportolóknak úgy magunkkal, mint osztályunkkal szemben legfőbb kötelességünk elősegíteni az alulról való háborúellenes egységfront megvalósítását, össze kell szedni minden erőnket, hogy a munkássportolókat a háborúellenes mozgalomba besorozzuk. Az uralkodó osztálynak a sportmozgalmat militarizáló akcióját azzal kell ellensúlyozni, hogy a munkás-sportolók tömegeit a háborúellenes harc szolgálatába állítjuk.»

Összefoglalva megállapítható, hogy a munkás sportegyesületek tevékenysége sok esetben pozitív volt, a munkásosztály érdekeit szolgálta. A munkás sportegyesületek jó lehetőséget nyújtottak a Pártnak a legális tömegmunkára, új harcosok nevelésére, a Párt, a munkásosztály sorainak erősítésére. A munkás sportolók a Párt hívó szavára számos alkalommal részt vettek a reakció Horthy-rendszer elteni politikai tömegtüntetéseken, az új élet megteremtéséért folyó harcban. Ezzel szemben a jobboldali szociáldemokraták itt is bebizonyították, hogy a munkásosztály árulói, a fasizmus ügynökei. Végül a munkás sportegyesületek tevékenysége is bizonyítja, hogy következetes és eredményes harcot a dolgozó nép jogaiért egyedül a kommunisták folytattak és csak a Párt által hirdetett eszmék megvalósulásával lehetséges a dolgozók széteszkörű testnevelésének és sportjának megteremtése.

A magyar munkássport haladó hagyományait még előttünk álló megtisztelő feladat teljes egészében feltárni, azt felszabadult munkásosztályunk sportoló százezreivel tudatni, hogy lássák: ezen a téren

is milyen magasra jutottunk, hogyan változott meg, milyen értelmű és szép lett az életünk.

III. A szakszervezeti és üzemi sportmozgalom kialakulása a felszabadulás után

A II. világháborúban a Szovjetunió Vörös Hadserege szétzúzta a magyar feudálkapitalista államgépzetet és ezáltal lehetőséget nyújtott az ország demokratikus erőinek a hatalom megragadására. Felszabadulásunk arra is megadta a lehetőséget, hogy szabad és demokratikus testnevelési és sportmozgalmat hozzunk létre.

A felszabadulás után több okból nem tudtunk gyorsan kialakulni testnevelési és sportmozgalmunk új, helyes irányvonalát.

Elsősorban a gyökeresen más politikai helyzet teljesen új sportpolitikát követelt. Ezt sok becsületes, de politikailag fejletlen munkáspartevezető nem értette meg, nem tudta levetni azt a szektáns felfogást, amit az illegálitás nehéz éveiből hozott magával.

Másodszor a jobboldali szociáldemokraták — kiknek akkor még jelentős tömegbefolyásuk volt — tudatosan túlzott baloldali, szektáns felfogást hirdettek és ezzel akadályozták a kibontakozást.

Harmadszor a volt horthysta, fasiszta sportvezetők nem nyugodtak bele az elszenvetett vereségbe és demokratikus álarcba bújva igyekeztek újból kezükbe kaparintani a sport vezetését.

Pártunk ebben az időben alapvető fontosságúnak tartotta, hogy a munkásosztály vezetésével egy széles alapokon nyugvó, demokratikus tömegmozgalom jöjjön létre, amelynek feladata a fasiszmus elleni harc, az ország újjáépítése. Ehhhez hasonlóan tehát a sportmozgalom újjászervezését is széles, demokratikus alapokon kellett végrehajtani. A reakció ezzel szemben arra törekedett, hogy a demokratikus egységet megbontsa, a Kommunista Pártot elszigetelje. Ebbe a reakciós mesterkedésbe illeszkedett bele a jobboldali szociáldemokraták sportpolitikai tevékenysége is. Céljuk a régi munkás sportegyesületek újjáélesztése és országos méretekbe való kiépítése volt, természetesen szociáldemokrata vezetés alatt. Sajnos, ez a demagóg-politika sok becsületes elvtársat is megtévesztett, akik ebben a kérdésben a jobboldali szociáldemokraták uszállyába kerültek. Végső fokon ez azt eredményezte, hogy a felállított munkás sportegyesületek elszigetel-

ték magukat a sportmozgalom más részeitől. Az időközben megalakult Munkás Sport Központ — amely a munkás sportegyesületeket volt hivatva összefogni — csak betetőzte a munkás sportegyesületek különállását.

A Párt harcot folytatott az ellenséges és hibás nézetek ellen, rámutatott arra, hogy a megváltozott politikai, gazdasági és társadalmi helyzetben, amikor a munkásosztály a hatalmon belül van, nem helyes azokat a sportegyesületeket újjáélesztetni, amelyek a kapitalista társadalmi rendszer és annak megdöntését célzó osztályharc viszonyaihoz voltak szabva. A Párt helytelenítette az MTE vezetőknek a felfogását, akik úgy képzelték el, hogy csak MTE-egyesületek működhetnek országszerte. Ugyancsak helytelenítette a TTE-vezetők felfogását, akik helyeselték, hogy a TTE-csoportok mindenkitől függetlenül működjenek, semmi közük ne legyen az üzemi sportegyesületekhez. A Párt rámutatott arra, hogy ezek a sportegyesületek nem tudják betölteni hivatásukat, mert elszigetelik magukat a széles dolgozó tömegektől.

A Párt a helyes utat is megmutatta. Célul tűzte ki a széles, demokratikus alapokon nyugvó szakszervezeti és üzemi sportegyesületek létrehozását, amelyek egész sportmozgalmunk bázisát alkotják, ahol biztosítva van a demokratikus vezetés és nevelés. Ezek a sportegyesületek munkájukkal elősegítik a fasiszmus maradványai eleni harcot, az ország újjáépítését.

A Párt ezzel egész sportmozgalmunk és ezen belül az üzemi sportmozgalom fejlődésének irányvonalát szabta meg. Eredményes harcra nyomán 1946. végén a Szakszervezeti Tanács vezetése alatt megalakult a szakszervezetek sportorganizációja. Ezzel egyidőben feloszlott a Munkás Sport Központ, félbeszakadt a helytelen irányvonalú munkás sportegyesületek szervezése, s a szakszervezetek irányításával erősödött, fejlődött az üzemi sportmozgalom.

Ma már minden jelentősebb üzemnek és hivatalnak van sportköre, a szakszervezeti és üzemi sportkörök száma megközelíti a 1500-at. A szakszervezetek eredményes munkáját jelzi, hogy az üzemi dolgozók tízezrével vettek részt a népi bajnokságokban, alapfokú bajnokságokban és az MHK-n belül a szakszervezetek és üzemek érték el a legjobb tömegmozgósítási eredményt. Minőségi sportunk is hatalmas támogatást kap a szakszer-

vezetektől és üzemektől. Atlétikában, ökölvívásban, röplabdában, kézilabdában és még egy sereg más sportágban a szakszervezeti és üzemi sportcsapatok az ország legjobbjai. Gyökeresen megváltozott a helyzet a multhoz viszonyítva, amikor a sportoló munkások létszáma is kisebb volt a mainál és a sportegyesületek tevékenysége is a dolgozók érdekei ellen irányult. Ez a fejlődés azt bizonyítja, hogy a szakszervezeti és üzemi sportmozgalmunk jó úton indult el.

Am minden eredmény ellenére a szakszervezeti és üzemi sportegyesületek komoly hibákkal és hiányosságokkal küzdöttek, amelyek gátolták a további előrehaladást. Minél jobban fejlődött Népköztársaságunk élete, annál inkább szembevetődött a szakszervezeti és üzemi sportegyesületek — és általában sportunk felépítésének elavult volta. A szocializmus építésével egyidőben a testnevelés és sportmozgalom előtt is új, nagyobb feladatok, magasabb célok állottak. Ezeket a feladatokat azonban a régi módszerekkel és a régi feltételekkel nem lehetett végrehajtani.

Sportegyesületeink irányítása nem volt centrális, működésük nem volt demokratikus. A szakszervezetek nem voltak képesek sportpolitikájukat maradéktalanul végrehajtani, a sportegyesületek munkáját kellőképpen segíteni, ellenőrizni. Az ellenséges elemek tevékenységére is nagy lehetőség nyílt. A sportegyesületek vezetőségét nem választották, hanem kinevezték, azok működésükről a tagságot vagy egyáltalán nem, vagy csak rendszertelenül informálták. Nem volt kötelező az egyesületi tagdíjfizetés, a sportolók sok esetben nem érezték magukénak a sportegyesületeket. A nevelőmunka sem volt kielégítő, a legtöbb egyesületben nem mélyítették el a kollektív szellemet, hanem a kapitalista sportra jellemző egyéni törtétecs uralkodott. A DISZ-fiatalok részvétele a sportolásban és a sportvezetésben nem volt intézményesen biztosítva. Ugyanígy nem vonták be a dolgozó nők túlnyomó többségét sem. Ezt bizonyítja az, hogy az aktív sportolóknak mindössze 16—18 százaléka nő.

Az MHK testnevelési rendszert a legtöbb üzemben nem kapcsolták össze a sportegyesület munkájával, azt különállóan szervezték és nem tették az egész szakszervezeti és üzemi sporttevékenység alapjává.

Az üzemi sportegyesületekben már nem folyt éber harc az ellen-

séges elemek beáramlása és káros tevékenysége ellen. Így történhetett meg az, hogy pl. a kőbányai szerszámgépgyárban a jobboldali szociáldemokraták a sportegyesület egyes szakosztályait használták fel illegális összejöveteleik számára, ahol a termelést szabotáló terveiket tárgyalták meg. Hasonló eset volt az EKA-gyárban, ahol az üzemi sportfelelős egy bércsaló, jobboldali szociáldemokrata volt, aki elsikkasztotta a sportegyesület 4600 forintját. Mindezt az üzemi pártszervezetek derítették fel, a sportvezetők mitsem tudtak róla.

Helytelen volt az is, hogy a szakszervezetek csak az üzemi sportélet irányítására törekedtek, de versenyeket, bajnokságokat, sporteseményeket nem szerveztek, s e tekintetben nem segítették elő a sportmozgalom fejlesztését.

Nem érvényesült megfelelően az üzemi sportegyesületek működése felett a pártszervezetek és üzemi bizottságok ellenőrző és segítő szerepe. Ez egyrészt abból fakadt, hogy egyes sportvezetők tudatosan igyekeztek a sportegyesület tevékenységét az üzem más mozgalmi tevékenységétől elszigetelni, másrészt sok üzemi pártszervezet és ÜB nem látta a testnevelési és sportmunkát jelentős feladatnak.

Megállapítható tehát, hogy a szakszervezetekben a dolgozók összességére kiterjedő testnevelési és sportmozgalom nem volt. A szakszervezeti és üzemi sportegyesületek összehasonlíthatatlanul nagyobb tömegeket mozgattak meg, mint a burzsoá vállalati sportegyesületek, céljaik is teljes mértékben a dolgozók érdekeit szolgálták, de felépítésük, munkamódszereik folytán lehetőségeik korlátozottak voltak.

IV. Forradalmi változás a szakszervezeti testnevelésben és sportban

Az 1951-es évben érkeztünk el a fejlődésben ahhoz az állomáshoz, hogy a dolgozók testnevelési és sportmozgalmát minden eddiginél magasabb színvonalra emeljük. Népköztársaságunk az ötéves terv megindításával erőteljesen rátért a szocializmus építésére, ami egyben azt is jelentette, hogy meg kell kezdeni a szocialista sport építését is.

Ez a helyzet teljesen új feladatok elé állította egész testnevelési és sportmozgalmunkat. *Hogy ennek a feladatnak a végrehajtását immár helyes alapokon sikerült megkezdeni, azt elsősorban a nagy*

Szovjetuniónak köszönhetjük, amely Pártunk kérésére készségesen bocsátotta rendelkezésünkre többévtizedes, értékes tapasztalatait. Pártunk iránytmutató, segítő keze, a Szovjetunió tapasztalatainak helyes felhasználása tette számunkra lehetővé, hogy a testnevelési és sportbizottságok rendszerének kiépítése mellett a szakszervezeti sportegyesületek egységes rendszerét is létrehozzuk és ezzel lényegében szocialista típusú sportapparátust teremtsünk meg.

*

A SZOT elnökségének határozata nyomán 13 szakszervezeten belül létrejöttek a demokratikus centralizmus elve szerint működő sportegyesületek, amelyek az összes szakszervezeti dolgozók számára széleskörű sportolási lehetőséget biztosítanak. A sportegyesületeket központi elnökség vezeti, amely a vezetés megkönnyítése érdekében területi elnökségeket hoz létre és a területi elnökségeken keresztül vezeti az egyesület alapszervezeteinek, a sportköröknek működését.

Mi az új sportegyesületek jelentősége, miért jelent megalakulásuk az eddigi helyzettel szemben forradalmi változást?

A régi sportegyesületek, bár sok tekintetben eltértek a kapitalista vállalati sportegyesületektől, mégis rengeteg csökevényvel bírtak. Elsősorban demokratizmusuk nem volt kielégítő.

Ezzel szemben az egységes rendszerű sportegyesületek a demokrácia elvének érvényesülését teljes mértékben biztosítják. Így a sportegyesületi tagok ezrei és tízezei tevékenyen részt vehetnek a vezetésben, szabadon választhatják meg vezetőiket, élhetnek a bírálat és önbírálat fegyverével, hozzájárulhatnak a sportegyesület működésének megjavításához.

A tagságdíj kötelezővé tétele lehetővé teszi, hogy a sportolók magukénak érezzék az egyesületet, komoly mértékben hozzájárul a fegyelem megszilárdításához, az egyesület működésének fokozásához.

Az a tény, hogy a sportkörök alá vannak rendelve az egyesület területi középszerveinek — és végső fokon a központi elnökségnek — biztosítja a szakszervezetek egységes vezetését, segítő és ellenőrző tevékenységének érvényesülését. Lehetőség nyílik ezáltal a szakszervezetek sportpolitikai célkitűzésének maradéktalan érvényesítésére, a politikai és szakmai nevelés intézményes fokozására, valamint az egyes szakmák valamennyi

sportkörének testvéri összefogására.

Mindennél fontosabb azonban, hogy egységes rendszerű sportegyesületek centrális vezetése és demokratikus működése lehetővé teszi a szakszervezeti testnevelésbe és sportba újabb, az eddiginél hatalmasabb tömegek bevonását, az ország minden dolgozójára kiterjedő testnevelési és sportélet megvalósítását. Ugyanígy a szakszervezeti és üzemi sport fejlődését segíti elő, hogy ezek az új sportegyesületek — élükön a SZOT sportosztályával — tevékenyen kiveszik részüket a különböző versenyek és bajnokságok rendezéséből.

*

Befejezésül nézzük meg, milyen főfeladatok állnak a szakszervezeti testnevelés és sport előtt.

A most lezajlott sportköri vezetőségválasztások friss vérkeringést vittek az új sportegyesületek működésébe. Első és legfontosabb feladat az új sportegyesületek munkáját új, szocialista tartalommal megtölteni. A Párt és a SZOT határozatának a gyakorlatban kell érvényt szerezni: a szakszervezeti sportélet tömegesítése, az erős, edzett dolgozók százezrének nevelése terén, elsősorban az ifjúság és a nők fokozottabb bevonásával. A szakszervezeteknek továbbra is élen kell járniuk az MHK testnevelési rendszer fejlesztésében, munkájuk alapjává kell tenni az MHK-t. Biztosítani kell a sportfejlesztési tervben előírt adatok teljesítését, az MHK-próbázók, a sportkörök és sportolók számának tervszerű növekedését, az új sportpályák építését, a társadalmi sportkáderek ezreinek képzését és továbbképzését.

Tovább kell javítani a sportegyesületek, sportkörök és a Testnevelési és Sportbizottságok közötti kapcsolatot. A TSB-ken keresztül a hatalmon lévő munkásosztály államának irányító szerepe, gyakorlati segítsége valósul meg. A szakszervezeti sportegyesületek és sportkörök csak a TSB-vel való jó kapcsolat révén tudják munkájukat maradéktalanul elvégezni. Ez azonban feltételezi, hogy a TSB-k is fordítsanak fokozottabb gondot a szakszervezeti sportegyesületek támogatására, munkájukban súlypont feladatként jelentkezzen az üzemi sportegyesületek támogatása. Nem kevesebbről van itt szó, mint Népköztársaságunk vezető erejének, a magyar munkásosztálynak testnevelési és sportmozgalmáról.

A szakszervezeti sportegyesületekben és sportkörökben fokozottabb gondot kell fordítani az ellen-séges elemek elleni harcra és ezzel egyidejűleg a sportolók politikai nevelésére, a sportolók forradalmi éberségének elmélyítésére. Az osztályharc az élet minden területén folyik. Az osztályharcban nincs légmentes terület. A szakszervezeti sportolók egyben dolgozók is, akik a sport által növelhetik munkateljesítményeiket, felismerhetik és megakadályozhatják ellenséges elemek népellenes tevékenységét. Arra kell törekedni, tíz- és százezrével nevelődjenek ki az öntudatos munkás-sportolók, akik élen járnak a békeharcban, a termelésben, a szocializmus felépítésében.

Az eddigiekben rövid áttekintést nyertünk a magyar munkásosztály testnevelési és sportmozgalmának fejlődéséről. Ez a cikk annak elle-

nére, hogy egyáltalán nem ad teljes képet a felvetett problémákról, mégis bizonyítja, hogy milyen hatalmas változáson mentünk keresztül az utóbbi hat évben. Hol van már az az idő, amikor a munkásfiatalok csak a grundokon juthattak hozzá a «rongylabda sport-hoz», amikor a sport mint minden más, az uralkodó tökésoztály érdekeit szolgálta. Ma már testnevelési és sportmozgalmunk egészen a magyar dolgozó népé, annak rendelkezésére áll.

Mindezt a nagy Szovjetunióknak köszönhetjük, amely felszabadította minket az ezeréves elnyomásból, az urak kizsákmányolása alól. Mindezt annak köszönhetjük, hogy a magyar munkásosztály dicső Pártunk vezetésével jól sáfárkodott a Szovjetunió adta szabadsággal és nagy léptekkel halad előre a szocializmus építésének útján. Nekünk továbbra is fel kell használnunk

a nagy Szovjetunió segítségét és útmutatását, továbbra is nagy Pártunk irányításával kell építeni a szocialista testnevelést és sportot. Szakszervezeti és üzemi sportvezetőink akkor fognak jól dolgozni, ha egész testnevelési és sportmozgalmunkon belül az üzemi sport lesz a lendítőkerék, ha a sportemberek között minél több lesz az edzett sztahanovista és élmunkás. Ha olyan sportolókat nevelünk, akik bármikor megvédik országunkat az imperialisták támadásaitól. Ha továbbra is minden lépésünket a Magyar Dolgozók Pártja és vezetője Rákosi elvtárs irányítja. Ha becsülettel és hűséggel nézünk fel példaképünkre a Szovjetunióra, ha olyan testnevelési és sportmozgalmat építünk, mint amelyet a nagy Lenin és Sztálin népe: a szovjet nép felépített.

Terényi Imre

MHK=feladatok és a mezei futás

A Munkára Harcra Kész testnevelési rendszer valamennyi korosztály számára kötelezően előírja a mezei futást. És valóban a széles néptömegeknek az MHK testnevelési rendszerbe való bekapcsolására és alkalmassá tételére egyik nélkülözhetetlenül fontos előkészítő, alapozó és kiegészítő sportja a mezei futás, röviden mezeizés; amely sport egészséges, akaraterős, szívós, és jókedélyű embereket nevel.

Mezei futással szerezheti meg a sportoló, különösen a futóatléta a munkabírást, kitartást, állóképességet. Tudvalévő, hogy állóképességre valamennyi sportág üzőjének szüksége van. Ennek a képességnek a hiányában éppen a végküzdelemben kényszerül a sportoló arra, hogy az értékes győzelmet átengedje. Azért minden sportoló helyesen teszi, ha tavasszal és ősszel mezeizik.

A mezeizés a leghatásosabb sport arra, hogy tavasszal üde, zöld környezetben, ősszel az elmúló természet csendjében pormentes, ózondús, egészséges levegőben a szervezetet jól átmozgassa. Elősegíti a tüdő teljes kiszellőzését és az általában, valamennyi sportághoz szükséges állóképességet, szívósságot gyarapítja.

A mezeizés megedzi a sportolót, ellenállóbbá teszi,

sportmozgása kifinomul és gazdaságossá válik. Megtanulja a mindennapi élet munkájával és a sportolással járó fáradalmakat leküzdeni, fejleszti akaraterojét, közösségi érzését stb.

A mezei futásnak a Szovjetunióban már hagyományai vannak. Tavasszal és ősszel évről-évre mintegy hét millió sportoló indul a nagy szovjet haza különböző részeiben rendezett mezei tömegversenyeken. Mert felismerték, hogy a mezeizés milyen fontos tényezőt jelent a néptömegeknek a testnevelésbe és a sportolásba való bevonása, a szocialista sport kiépítése terén.

A mezei futásra és az MHK mezei próbáinak teljesítésére legalkalmasabb időszak tavasszal: március—április—május; ősszel: szeptember—október—november hónapok.

A tavaszi időszak MHK munkájának értékelése azt mutatja, hogy a mezei futó szintek teljesítése komoly feladatot jelent a sportolók számára. Végzett kísérletek bizonyítják, hogy edzés nélkül, vagy rendszertelen felkészüléssel a versenyzők kis százaléka próbázott csak sikeresen. Viszont rendszeres felkészülés után csak kis százaléka a próbázóknak nem tudta teljesíteni a követelményeket és azoknál is

kétségtelen, nagy fejlődés volt tapasztalható.

A tavaszi időszak mezei próbáinak teljesítésében nagy lemaradások tapasztalhatók. Ennek oka, hogy egyrészt az új MHK testnevelési rendszer szervezési munkálatai foglalták le ezt az értékes időszakot, másrészt a rendszeres edzés hiányában igen sok próbázás eredménytelenül végződött.

Igen sok élsportolónk sem tudta sikeresen letenni a mezei próbát, Pedig a Magyar Népköztársaság Kiváló Sportolója címet, vagy osztálybatorolást csak azok a sportolók nyerhetik el, akik az MHK II., vagy I. fokozatát megszerezték.

Különösen alig próbázta a mezei futásból az üzemek, gyárak sportolói. E lemaradásokat most az őszi időszakban kell behozni, azért a felkészülést haladéktalanul el kell kezdeni.

A mezei futás az LMHK, MHK II. és MHK I. kötelező és szabadonválasztott számai között a következő távokkal szerepel:

LMHK fiúk: 1000 m, lányok: 500 m;

MHK II. kötelező csoport: férfiak: 3 km, nők: 1 km, a szabadon választható III. csoportban férfiak: 5 km, nők: 2 km.

MHK I. kötelező csoportban férfiak: 1000 m, nők:

500 m; a szabadonválasztható III. csoportban férfiak: 3 km, nők: 1 km.

A mezei futás valamennyi követelménye olyan magas, hogy teljesítése rendszeres edzést kíván az átlagképes ségű sportolóktól. Az átlagon felüli képességekkel rendelkező sportoló pedig sokkal könnyebben, egészségre veszélyeztetése nélkül próbázhat kellő felkészülés után.

Azért minden MHK testnevelési rendszerbe bekapcsolódott sportoló mezei futással alapozza meg valamennyi próbázását. A mezeizéssel megalapozza és elősegíti képességeinek kibontakozását. Végezze mezei edzéseit rendszer szerint és igyekezzék elsajátítani a helyes futótechnikát.

A mezei futás terepe. Mezei futásra lehetőleg gyeves, enyhe emelkedésekkel változó rétek erdei ösvények, parkok, ligetek stb. a legalkalmasabbak. Megfelelő a salakozott, vagy kitanaposított földút, esetleg sportpálya salakja. Kerülendő azonban a kőcsoválás, beton, vagy aszfalt burkolatú terep.

A mezei futó technikája, mozgása azonos a távfutó mozgásmódjával. Könnyed, lendületes, gördülékeny. Kerülni kell a mesterségesen nyújtott lépésekkel való futást. A terep változatosságá-

hoz alkalmazkodva emelkedőnél rövidebb lépésekkel és jobban rádölvé kell futni. Lejtős terepen tanácsos kevésbé rádölni és a lépéseket jobban kiengedni, miáltal a lépések természetesen meghosszabbodnak. A légzés a lépések számával arányosan természetes, nyugodt ütemben történik.

Az MHK-próbára készülő mezei edzése.

A tavaszi mezeizés megalapozza az MHK-próbára készülő további edzéseit. Hetenkénti két edzéssel már igen jó eredményeket érhet el a sportoló egészségügyi és sport szempontból egyaránt. A mezei futó edzéseit úgy kell összeállítani, hogy fejlessze: 1. a munkabírást, állóképességet, 2. az iramkészséget, iramgyorsaságot, 3. a gyorsaságot.

Az állóképességet fejlesztik általában minden munka, de az arra való készülést hosszabb távok egyenletes, könnyed iramban való lefutása jelenti. Az iramkészséget, iramgyorsaságot a mezei táv egy részének, ú. n. rész-távnak egyszeri, - vagy közbeiktatott pihenővel, sőtával - többszöri versenyiramban való lefutásával fejlesztjük. A gyorsaság 60—80 m-es repülő vágatással és 100—150—200 m-es távok vágatású, lendületes futásával fokozható.

E szempontokat figyelembe véve az MHK mezei próbára készülő férfi sportoló az első 2—3 hét edzésein arra törekedik, hogy könnyű, egyenletes iramban 2—4 km-t képes legyen lefutni. Ezt a teljesítményt edzésről-edzésre fokozatosan növekvő adaggal, vagy 2—3 részlegben is teljesítheti — közbeiktatott néhányperces pihenőkkel, vagy sőtával, gyaloglással. A további hetek edzésein fokozatosan gondot kell fordítani az iramkészség és a gyorsaság fejlesztésére is.

Ebben az időszakban a férfi mezeiző edzésének felépítése a következő lehet:

1. **Állóképesség, 1600—2000 m** könnyű, egyenletes futás. Utána gyaloglás, séta. 5—10 perc MHK szabadyakorlatok és célgimnasztika. Majd kiegészítés képpen 4—6 60—80 m-es repülő vágta a gyorsaság fejlesztésére.

2. **Iramkészség, iramgyorsaság, 3x400 m, vagy 2x800 m, vagy 1x1200 m** (rész-táv) egyenletes, élénk iramú lefutása a teljes mezei ütemben.

3. **Gyorsaság, 6x60—80 m-es repülő vágta, vagy 4x100 m, vagy 3x150 vágta, lendületesen.**

A női próbázó az első 2—3 hét edzésein arra törekedik, hogy képes legyen lefutni 600—1200 m-es távot könnyű, egyenletes iramban, a távot edzésről-edzésre fokozatosan emelve, vagy 3—3 részlegben, közbeiktatott sőtával, gyaloglással, vagy rövid pihenőkkel kombinálva. Az edzések további szakában is gondot kell fordítani az állóképesség, munkabírást fejlesztésére, majd az iramkészség, iramgyorsaság és a gyorsaság fokozására.

A női próbázó mezei edzéseinek felépítése:

1. **Állóképesség, 400—800—1200 m** könnyű, egyenletes futás, esetleg 2—3 részlegben, közbeiktatott sőtával, gyaloglással, vagy néhányperces pihenővel 5—10 perc MHK szabadyakorlat és célgimnasztika Kiegészítésképpen 4—6 40—60 m-es repülő a gyorsaság fokozására.

2. **Iramkészség, iramgyorsaság, 3x200 m, 2x300 m, vagy 1x400 m, vagy 1x600 m** (rész-táv) lefutása élénk, egyenletes iramban a versenytáv iramának megfelelően.

3. **Gyorsaság, 4x60—80 m, vagy 3x120 m repülő vágta, lendületesen.**

A rész-távok és a vágaták között élénk ütemű gyaloglást, vagy sétát és légzést iktassunk be.

Az ajánlott edzésvezetést természetesen nem kell szó szerint betartani. Az általános elvek szem előtt tartásával képességének megfelelően több vagy kevesebb mozgás végezhető.

Az őszi időszakban a mezei edzések kapcsolódjanak az MHK-ban szereplő többi atlétika-szám edzéseivel. Így alaposabb, hosszabbtávú egyenletes futással történő bemerlegítés kövesse az MHK szabadyakorlatok betanulása és begyakorlása. A repülő vágatással és az ezt követő rajtgyakorlatokkal fokozzuk gyorsaságunkat és jól előkészülünk a 100 m-es futó próbára is. Továbbiakban az MHK általunk kiválasztott dobó és ugró számainak gyakorlása következzen. Majd 1—2 rész-táv lefutása után a **vezető** következzen: könnyű futás, séta, légzés.

Az MHK edzéseket ilyen terv szerinti végzésével változatossá, szórakoztatóvá

tehetjük, e mellett így biztosítható a legjobb eredmény is. Néhány alkalommal az **MHK akadálypálya** egy-egy szakaszának lefutását gyakoroltatjuk levelezésül. Az állóképesség fejlesztésére pedig kirándulás keretében a **gyorsított menet** gyakorlása ajánlatos.

A szokott mezei gyakorló terep útvonalának egy-egy szakaszát le kell mérni és megjelölni, hogy a futóknak legyen támpontjuk a távok hossza tekintetében. Helyes ha megjelöljük a 100—400—500—1000 m-es távolságokat.

Az erőbeosztás akkor helyes, ha a versenyző gépiesen egyenletes iramban futja végig a távot. E képességet fejlesztik az edzéseken lefutott rész-távok. Helyes beosztás esetén még arra is marad erő, hogy az utolsó 150—200 m-t fokozza a versenyző, azaz **hajrázzon**. Helyes ha az egyenlőképességű versenyző egy csoportban maradnak és **váltott vezetéssel**, kollektív munkával igyekeznek jobb eredményt elérni. De teljesen elhibázott, ha a versenyző a táv elején csaknem teljes erejével belevág, élen van míg erjéből telik, de ereje fogytán a táv második felében a verseny feladására kényszerül. Ez igen gyakori az edzés nélkül próbára jelentkező sportolónál, még akkor is, ha egyébként jó sportbeli képességekkel rendelkezik.

Időjárás, öltözk, felszerelés. Gyakorlatilag a vérbeli mezeizőt nem riasztja vissza a legrosszabb időjárás sem az edzésektől. Esőben, sárban, fagyban, hóban éppen olyan szorgalommal, kedvvel és akarat-tal végzi edzéseit, mint a legragyóbb, enyhe verőfényes tavaszi napon. Ügyelni kell azonban, hogy a sportöltözet alkalmazkodjék az időjáráshoz. Hidegebb idő, vagy fagy esetén melegítőruha, meleg alsó, harisnya, gyapjú ujjas, sál használata is ajánlatos. Gumitalpú, vagy rövidszögű futócipő a legalkalmasabb a mezeizéshez.

Versenyszervezés. A mezei tömegversenyek szempontjából fontos követelmény, hogy az alkalmas talajú mezei terep:

1. a községhez, városhoz közel terüljön el és könnyen megközelíthető legyen,
2. legyen a közelben olyan

épület, ahol a versenyzők átöltözése és fürdése megoldható, ahol elhelyezhető továbbá az orvosi segélyhely és a versenybírók értékelő részlege,

3. helyes, ha a rajt és a cél egymáshoz közel van és a mezei verseny terepe a nézők szempontjából áttekinthető.

Az ismertetett követelmények, akkor biztosíthatók legkönnyebben, ha a mezei terep sportpálya közelében van. Ekkor azt a megoldást kell választani, hogy valamennyi versenytáv célja a pályára essék.

Rajt előtt a résztvevőknek pontosan **meg kell magyarázni az útvonalat**. Nagyobb versenyek alkalmával a rajt közelében **rajzon** is közölni kell az **útvonal vázlatát**. Az útvonal jelölését élénk színű papírszalagokkal, jelekkel, és zászlókkal végezzük. Fontos elágazásoknál pályabírókat, ellenőröket, irányítókat állítunk. A verseny indulói 22x22 cm-es fehér alapon fekete számokat, ú. n. **rajtszámokat** tartoznak mellükön viselni. A pályát elhagyó versenyzőt a versenyből ki kell zárni. A rajt helyét úgy kell megállapítani, hogy tömegek indulása esetén elég hosszú kifutó álljon rendelkezésre. Az **indítás** lövéssel, tapssal, síppal, vagy zászlójelre történik. Tömeges résztvevő esetén a cél előtt tölcserszerűen szűkült teret kell kötéllal elkeríteni. Az elkerített terület cél után mintegy 1 m széles folyosóvá szűküljön, ahová a versenyzőket beérkezésük sorrendjében tereljük. Ha a szűkség úgy kívánja 2—3 folyosót is lehet nyitni. Ezzel megkönnyíthető a beérkezés helyes sorrendjének feljegyzése, valamint az elért idő megállapítása.

A mezei futás gyakorlásához, edzéséhez nincsen szükség nagy költséggel megépített sportpályákra, különleges felszerelésre. A magyar vidék természeti szépségeiben gazdag tájai a legszebb környezetet és az egészséges sportolási lehetőséget nyújtják a mezeizóknak. A mezei futás hatásaiha valamennyi sportág számára **alapozó jellegű** és az alapkészségek kifejlődését nagyban elősegítik. A mezei futást azért igazi **tömegsporttá** kell nálunk is kifejlesztetni, melynek hatásai a szocialista magyar sport jövője és a honvédelem szempontjából rendkívüli értéket jelentenek.

Simek Ferenc

Társadalmi sportszövetségeink és a tömegsport

Ha a társadalmi sportszövetségek feladatairól, munkájáról van szó, sokan esnek abba a hibába, hogy ilyenkor csak a minőségi sportra és azzal kapcsolatos kérdésekre gondolnak.

Vannak, akik tévesen úgy gondolják, hogy a tömegsport a társadalmi sportszövetségektől különálló kérdés. Erre példa az MHK testnevelési rendszer, melynek különösen az első két évében egyik kerékkötője az volt, hogy számos helyen elkülönítették a sportszakosztályok, a sportkörök, sportegyesületek, társadalmi sportszövetségek munkájától.

Most a testnevelési rendszer harmadik évében sem tudunk maradóképpen eljutni oda, hogy a tömegsporttal, az MHK testnevelési rendszerrel kapcsolatos munkát zökkenő nélkül, természetes módon tegyék minden testnevelési és sportmunka alapjává.

Mindenkinek világosan kell látnia, hogy jól megalapozott és fejlődőképességű minőségi sport el sem képzelhető jól megszervezett, az egész országra kiterjedő tömegsport nélkül.

A sportoló tömegek, a tanuló ifjúság, a dolgozók százezrei minőségi sportunk számára kimeríthetetlen forrást jelentenek.

Ennek a forrásnak a megnyitása és kiaknázása körül azonban még komoly hiányosságok merülnek fel.

Általában megállapíthatjuk, hogy minőségi sportunk számos sportágban nagy fejlődésről tesz tanúságot, de ugyanakkor kitűnnek egyes sportágaknál azok a hiányosságok, melyek hamarosan felszámolhatók volnának, ha kihasználnánk a tömegsportban rejlő nagy lehetőségeket.

Az első kérdés, amit meg kell tárgyalni, minőségi sportunk utánpótlásának kérdése.

Ha alaposabban körülnézünk él-sportolóink között, azt látjuk, hogy több olyan sportág, versenyszám van, ahol esetleg rendelkezünk ugyan egy-két kiemelkedő eredményt elérő sportolóval, de utánuk űr következik. Ilyen pl. atlétikában a gerelyhajítás, távolugrás, súlylökés stb. De a többi sportágról is nyugodtan elmondhatjuk azt, hogy él-sportolóink mögött nem sorakozik fel elegendő számú utánpótlás.

Nemcsak él-sportolóink mögött nem áll a komoly eredményeket elérők nagy csoportja, hanem sportszakosztályaink is panaszoknak

arról, hogy nem rendelkeznek elég taggal.

Ezeket a hiányosságokat segíteni nem volna nehéz, ha kihasználnánk a tömegsportban, az MHK testnevelési rendszerben rejlő nagy lehetőségeket.

Vannak sportszakosztályok és edzők, akik hamar felismerték azt, hogy a tömegsportba bekapcsolódott tömegek milyen nagy lehetőségeket rejtjenek magukban és teljes erőből kivették részüket abból a munkából, hogy saját területükön minél nagyobb tömegeket kapcsoljanak be a rendszeres testnevelésbe és sportba. A bekapcsolódott kezdő sportolók edzéseit vezették és mind az edzéseken, mind a próbákon éber szemmel figyelték a jó mozgású, tehetséges, szorgalmas sportolókat és ezeket továbbvitték a sportszakosztályokba, ahol szakszerű továbbképzésükről gondoskodtak. Ezen a területen kezdődik a társadalmi sportszövetségek tömegsporttal kapcsolatos munkája. Világosítsák fel a szakosztályok vezetőit, hogy munkájuk ne csak abban merüljön ki, hogy a minőségi sportolók edzéseit vezetik, hanem abból is álljon, hogy a rendszeres testnevelésbe és sportba minél több dolgozót kapcsoljanak be.

A bekapcsolás azonban még korántsem elegendő, ha nem követi tervszerű, rendszeres, szórakoztató, szakszerű edzés, mely leköti, vonzólag hat a jelentkezőkre felé.

A társadalmi sportszövetségek hassanak oda, hogy a sportszakosztályok között egészséges versengés induljon meg abban az irányban, hogy a kezdő sportolókkal foglalkozzanak és azok közül minél többet kedveltessék meg saját sportágukat és minél több tehetséges és szorgalmas sportolót kapcsoljanak be szakosztályukba.

Az edzők és a sportolók látogassák rendszeresen a jelentősebb tömegversenyeket, azok megrendezésében működjenek közre és közben figyeljék meg a tehetségeket.

A tehetségek megfigyelése, felfedezése nem könnyű feladat, mert nemcsak azok tehetségesek, akik nagy eredményeket érnek el, hanem azok is, akik jó mozgáskészséget, kedvet, szorgalmat árulnak el.

Helyesen tennék társadalmi sportszövetségeink, ha kidolgoznák saját sportágukon belül a tehetségek megfigyelésének szempontjait.

Vannak biztató és helyes intéz-

kedések. Az elmúlt évben a budapesti Millenáris-uszodában jelen voltam egy úszó tömegversenyen, ahol a fiúk és lányok százai kísérelték meg az MHK követelményeinek teljesítését. Ezen a versenyen az Úszó Szövetség is közreműködött és a szakosztályok edzőit is mozgósították. A szakemberek a medence szélén foglaltak helyet és onnan figyelték az úszókat. Több esetben megfigyeltem, hogy nem a leggyorsabban úszót, nem azt emelték ki, aki első lett, hanem azt, akinek vízfekvése, mozgása tetszésüket megnyerte.

Atlétikában sem mindig a jó eredmények jelentik csak a tehetséget. Az ügyesség, rugalmasság, gyorsaság, állóképesség megfigyelése is számos nagy tehetség kibányászását eredményezheti.

Az elmondottakon kívül nagy szolgálatot tehetnek a társadalmi sportszövetségek az MHK testnevelési rendszernek, a tömegsportnak azzal, ha kidolgozzák sportágukra vonatkozóan azokat az edzőmódszereket, melyekkel heti két edzéssel, rövid idő alatt lehet eredményeket elérni, s tudományosan megállapítják, melyek azok a módszerek, amelyekkel leggyorsabban lehet felismerni azt, hogy kinek melyik sportág üzésére van a legnagyobb tehetsége?

A társadalmi sportszövetségek helyesen teszik, ha a versenyeiket minden esetben összekötik kezdők versenyével, ahol az MHK követelményeinek megfelelő versenyszámok kerülnek kiírásra.

A kiírás egymagában nem elegendő, ha a társadalmi sportszövetsédek nem hatnak oda, hogy ezeken a versenyeken minél több részvevő jelenjék meg.

A Kerékpáros Szövetség ezen a területen példát mutatott, amikor a szakosztályok edzőit és sportolóit mozgósította arra, hogy elsősorban saját munkahelyükön, valamint a közelben lévő üzemekben, hivatalokban, iskolákban csináljanak propagandát a kerékpározásnak és szervezzenek be minél több indulót.

Az Úszó Szövetség helyesen tenné, ha az uszodákban, strandokon jól látható helyen kifüggesztené az MHK testnevelési rendszer úszó követelményeit és egyben felhívással fordulna az úszósportot kedvelőkhöz, hogy az MHK-próbázásaik során válasszák az úszást és a műugrást, s beállítana társadalmi akti-

vákat, akik az esetleg jelentkező kezdőknek tanácsokat tudnának adni. Különösen hatásos lehet ez a rendszer, ha ismert versenyzőink vállalkoznak naponta felváltva erre a feladatra.

Az elmúlt évben a Teke Szövetség adott ki a sportágat ismertető, tájékoztató plakátot. Ebben az évben a Torna Szövetség adott ki a tornát népszerűsítő plakátot.

A propaganda mellett a társadalmi sportszövetségek szakemberei a Népsport és a Sport és Testnevelés hasábjain is előmozdíthatják tömegsportmozgalmunk fejlődését azzal, hogy sportágukra vonatkozóan szakcikkeket jelentetnének meg, melyek utat mutatnának az edzések és versenyek vezetésére és más, a tömegsportra vonatkozó kérdéseket vetnének fel.

Igen jelentős feladat vár a társadalmi sportszövetségekre az MHK testnevelési rendszer továbbfejlesztése területén.

A Szovjetunió GTO testnevelési rendszere megindulása óta (1931.) számos változáson ment keresztül,

míg mai formájáig eljutott és ez a formája sem végleges, mert a fejlődésben nincs megállás. A mi MHK testnevelési rendszerünk sem hibátlan. Az 1951. év is számos kérdésre mutatott rá, amelyet alapos vizsgálat tárgyává kell tenni és a hibákat kiküszöbölni.

A társadalmi sportszövetségek a szintekkel, követelményekkel kapcsolatos megfigyeléseikkel és javaslataikkal nagymértékben hozzájárulhatnak tömegsportunk fejlesztéséhez.

A társadalmi szövetségek aktivái, az edzők, játékvezetők, versenybírák stb. elsősorban saját munkahelyükön, de más üzemekben, hivatalokban, iskolákban nagy segítséget nyújthatnak az igazi, rendszeres tömeges sportolás megteremtéséhez.

Akkor, amikor a társadalmi sportszövetségeket arra kérjük fel, hogy aktívabban kapcsolódjanak be a tömegsporttal, az MHK testnevelési rendszerrel kapcsolatos munkába, akkor nem új terheket akarunk vállukra helyezni, hanem csak azt szeretnénk elérni, hogy eddigi mun-

kájukat vizsgálják felül, keressék meg a módját annak, hogyan tudják azt összekapcsolni a tömegsport fejlesztésével. Azt szeretnénk elérni, hogy tömegsport és minőségi sport egyet jelentsen, hogy ne legyen szakadék a kettő között, hanem töretlen átmenet épüljön ki. Ez a fokozatos átmenet csak úgy lehetséges, ha a társadalmi sportszövetségek minden bizottsága, minden aktivája abból indul ki, hogy mi módon fejlesztetheti a tömegsportot, hogyan mozdíthatja elő azt, hogy a sportolók tömegei kapcsolódjanak be a rendszeres testnevelési és sportéletbe. Minden munkájukat az a törekvés hassza át, hogy megoldják a tömegsportmozgalom kérdéseit és annak fejlődését biztosítsák és hibáinak kiküszöbölését előmozdítsák.

Ha így gondolkodnak és így cselekszenek, akkor ezzel minőségi sportunk nagymértékű fejlődését segítik elő és megoldják a magyar sport minden területén az útnyitlás kérdését is.

Mi

Sportkörök NEVELŐ MUNKÁJA

A sportkörü választások nagy-részt lezajlottak. Az elnökségek tagjai a dolgozók legkiválóbbjai közül kerültek ki, akik a sportot a szocialista nevelés igen fontos eszközének tekintik. Az új sportkörü elnökségeknek, a sportkörökben dolgozó oktatóknak, edzőknek, társadalmi munkásoknak merőben más feledataik vannak sportolóink nevelésében, mint a mult rendszer dűsz-, társ- és egyéb elnökeinek. A szocialista szervezeti keretet olyan tartalommal kell megtölteniök, amely segíti a kommunista nevelés terén előttünk álló feladatok megoldását, amely tehát nincs ellentétben az új típusú ember nevelésében követendő elvekkel.

A nyugati propaganda következetesen felhasználja a sportot a kozmopolita burzsoá elmélet terjesztésére. Sportolóink állandó és helyes felvilágosításával, ténylegesen sportszerű nevelésével ezt nemcsak ellensúlyozni tudjuk, hanem ki-
ulakíthatjuk szemléletükben az igazi sportoló, az eszményi sportember mintaképeit. A nyugati sport «felsőbbrendűségét» az eredményeink napról napra maguktól cáfolják meg. De tudni kell sportolóinknak azt, hogy az imperialisták sportja magánviselve társadalmi rendszerük rothadását, nemcsak eredményeiben hanyatlik, hanem még rohamosabban hanyatlik erkölcsében. Hiszen sportjuknak az a része, amely papíron még némi eredményeket is tud felmutatni, inkább emlékeztet az üzleti vállalkozók által szervezett akrobata-csoporthoz mutatványaira, vagy a rab-szolgakorszak cirkuszaiban folyó véres gladiátor tusákra, mint a testnevelés és sport klasszikus megnyilatkozásaira.

Váiljuk meg nyíltan, ezen a téren nekünk is van tennivalónk. Nézzenek körül a sportkörü vezetők, edzők saját portájukon és azt fogják tapasztalni, hogy sportolóik beállítottsága, munkához, a sporthoz való viszonya sok kívánnivalót hagy maga után. Mi a sportot a szocialista építés, a termelékenyebb munka érdekében tekintjük állami ügynek. Ezen túlmenően

dolgozóink egészségének megvédése és erősítése, kulturális igényeinek kielégítése is feladatunk. Semmiesetre sem akarunk kinevelni sportprimadonnákat, üvegházi növényeket, akik érzékenyek, «bogaraszak». Nem akarunk kitenyészteni jogtalan igényekkel fellépő sportkítartottakat, akik azt vallják, vagy sportolok, vagy dolgozom. Nem tűrünk kalandorokat, akik odamennek, ahol nagyobb a gázsi, naplopókat, akik proletárjellegük megőrzése végett evezni járnak kiegészítő sportként, hogy tenyerük kérés legyen. Mi kemény, lendületes, bizakodó embereket akarunk nevelni, akik élen járnak a termelőmunkában, szívósak és szilárdak a szocialista építés megvédésében.

Nem is olyan rég még akadtak olyan egyesületek, ahol a játékosok és vezetőség között éles viták merültek fel, mert nem tudtak megegyezni, a «piacra dobandó» pénzüsszegen, ha megnyerik a mérkőzést. A Nagybatony-Újlaki Téglagyár Sportkörü vezetőségválasztó ülésén az volt az egyik legsúlyosabb probléma, hogy a vezetőség a labdarúgóknak 1 havi kalóriapénzt nem folyósított. (Azt is csak azért nem tette, mert a területi szervező iroda idejében közbelépett.)

Nem szolgálja sportolóink nevelését az a módszer sem, amikor az edző órákon át külföldön megtörtént és meg sem történt élményeiről beszél, amikor eszményül 15.000 fontos és 100.000 dolláros sportolókat állít versenyzői elé. Ezek az eszmények a könnyű pénzszerzési lehetőség, a dologtalan «nagystíli» élet forrásaként állítják a sportot fiataljaink elé. Figyeljük meg alaposabban sportoló fiataljaink öltözködését, hallgassuk meg, mit énekelnek, érdeklődjunk olvasmányaik felől. Azt fogjuk tapasztalni, hogy a kozmopolitizmusnak igen nagy terjesztője és támasza sportoló fiataljaink tekintélyes része.

Nagy feladatok várnak tehát sportköreinkre nevelőmunkájuk terén. Ezek a feladatok szívós, önzetlen munkát, komoly pedagógiai ismereteket és állandó tanulást kö-

vetelnek meg az edzőktől, sportkörü vezetőségeinktől.

Csak a felvilágosult, széles sportkultúrával rendelkező sportoló látja helyesen a fejlődés irányát. A tanulás eredményeképpen éleslátással rendelkező sportolót nem lehet kozmopolita befolyás alá venni. A művelt sportoló természetesen legvél válik a béke megvédésének élővonalbeli harcosságává.

Felbecsülhetetlen az a segítség, amit a szovjet edzők műveinek tanulmányozása, szovjet sportolók erkölcsi arculatának vizsgálata ad. Ozolin, a kiváló szovjet atlétaedző azt mondja erről a feladatról: «A sportoló csak úgy érhet el magas eredményeket, ha gondot fordít ideológiai, politikai nevelésére, általános műveltségének, látókörének fejlesztésére és a technika és taktika kérdéseinek szakszerű tanulmányozására.»

Scserbakov, a szovjet ökölvívás kiemelkedő alakja, Meskov, a pillangóúszás világrekordere, Dumbadze, aki évről-évre javítja a diszkoszvetés világcúcsát, talán csupán fizikai felkészültségük révén érték el csodálatosan jó eredményeket? Nem! Fűtötte őket a szovjet hazafiság, dicsőséget szerelni a világcúcsok megdöntése révén szeretett hazájuknak. Tanulmányozták anatómiai, mozgástani ismereteik révén saját mozgásukat, felhasználták a legjobb szovjet edzők útmutatásait. Szem előtt tartották az egészséges életmód követelményeit és volt elég akaraterejük ahhoz, hogy be is tartsák azokat. Végül életüknek tartalmat ad az alkotó munka, a kommunizmus építésében való aktív részvétel, általános műveltségük gyarapítása. A szovjet állam pedig megadja a lehetőséget ahhoz, hogy sportolóik művelődjenek, kultúrigényeik kielégítést nyerjenek.

A jó nevelőmunkának eredményei, mint ezt a szovjet sportolók példája mutatja, jelentkezik a sportoló teljesítményeinek emelkedésében is. Felismerte ezt az igazságot több sportkörünk, ahol a nevelőmunkára gondot fordítanak, ahol felelősséget éreznek a felnő-

vekvő ifjúság kommunista nevelésével szemben.

Alaposan ismertetni kell a szovjet sport fejlődését. Ha a nyugati sport züllésszerű hanyatlásával szembeállítjuk a szovjet sport napról-napra, ugrásszerűen fejlődő eredményeit, cáfolhatatlanul győződnek meg sportolónk az általunk is követett tömegsportra épített szovjet sportrendszer helyességéről.

A tatabányai Bányász SK minden kedden összegyűjti sportolóit és felváltva világnézeti, orvosi, egészségügyi és sportágankénti szakmai előadásokat tartat edzőikkel, külső meghívott előadókkal. Gyakran szerepel kollektív mozilátogatás is a műsorukon.

Jó nevelőmunka eredménye az is, hogy a Ganz Vagon sportolói társadalmi munkával kiásták az új népligeti pályájuk alagsóvezéséhez szükséges árkokat. Hasonló esettel találkozunk a pécsi Lokomotív sportolójánál, akik 800 munkaórát

ajánlottak fel labdarúgópályájuk építésének meggyorsítására.

Örvendetes jelenség az, ami a Csepeli Vasas SK-ban van kialakulóban. Itt ugyanis az elnökség irányításával a minőségi sportolók komoly munkát vállalnak az utánpótlás, az üzemi dolgozók edzésében, nevelésében. Ezzel egyrészt áthidalják azt az űrt, ami még nagyon sok sportkörben az élvonalbeli és az utánpótlás, a kezdő sportolók között van. Másrészt tapasztalataik átadásával nagyban elősegítik a sportoktatási munka színvonalának emelését. Eredményes csak akkor lesz ez a munka, ha a Csepeli Vasas élvonalbeli sportolónak magatartása mind a sportpályán, mind pedig a munkahelyen megfelel a szocialista ember követelményeinek.

Sportköraink sportoló fiataljait úgy tekintsék, mint édes gyermekeiket. Milyen apa az, aki szemét hűny serdülő fia hibája felett, aki nem veszi ki őt a rossz

társaságból, aki fiából majmot esz-náltat a jampec ruhák megvásárlásával, aki nem törődik azzal, hogy fia az iskolában, munkahelyen hogyan állja meg a helyét? Sportköraink legyenek a sportolók igazi otthonai. A szakosztály tagjai segítsék egymást, törődjenek egymással. Ne tűrjenek maguk közé nem való elemeket, akik ellenségesen állnak szemben a szocializmus építésével, akik nem felelnek meg a szocialista erkölcs követelményeinek. Ezek a kozmopolitizmus bacilusgazdái, akik megfertőzik, aláássák a kollektív munkáját, hátráltatják fejlődését, gyengítik erejét, vonzását. Legyünk azonban türelmesek és szívósan dolgozzunk, mert az emberek tudatát, a szokásokat nem lehet máról-holnapra megváltoztatni.

Kezdenek hozzá sportköraink a komoly nevelőmunkához, mert csak így tudunk sportmozgalmunknak szocialista tartalmat adni.

N. L.

Július 28-án és 29-én három népi demokratikus ország, Csehszlovákia, a Lengyel Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság evezősei mérték össze erejüket Budapesten. Ez a verseny kiválóan alkalmas arra, hogy pillanatnyi erőviszonyunkat, minőségi sportunk erejét felmérjük. A felszabadulás óta ez volt Magyarországon az első teljes értékű evezős nemzetközi verseny, amelyen valamennyi férfi Európa-bajnoki és női nemzetközi szám szerepelt. Így részben ennek tulajdonítható, hogy evezős berkekben a szokottnál is nagyobb érdeklődés előzte meg ezt a találkozót. Tudtuk, hogy nem gyenge ellenfelekkel kell megküzdenünk, hiszen a cseh férfi-

nyolcas az 1949-es Európa Bajnokságon a II. helyet érte el, majd 1950-ben egy hónapot Moszkvában töltött. A lengyel Koczerkát pedig már 1949-ben Budapesten, mint főiskolai világbajnokot ismerhettük meg a párevezős egységben. Női számokban is érdekes és kemény küzdelmet vártunk, mert tudtuk, hogy a tavalyi év óta női evezőseink sokat fejlődtek és a Brnóban elszenvedett négyes vereség visszavágójára készültek.

A magyar csapat a nemzetközi verseny előtt kéthetes edzőtáborban, napi kétszeri (reggeli és esti) edzéseken szorgalmasan és kitarítóan készült a nagy érdeklődéssel várt találkozóra. A rendszeresen folyta-

tott edzések eredménye nem is maradt el. A magyar egységek a párevezős és a kormányos kétevezős kivételével fényesen megállták helyüket s a fentemlítettek kivül minden számban győztek. A versenyek az egyes számokban kemény küzdelmet hoztak.

Ha a három nemzet versenyzőinek teljesítményét nézzük, meg kell állapítanunk, hogy a csehszlovák evezősök a várákózáson alul szerepeltek — egyetlen győzelmet sem szereztek. Ez annál is meglepőbb, mert tavaly Brnóban a magyar versenyzőknek a csehszlovák versenyzőkkel bizony nagyon meg kellett küzdeniök. Annál nagyobb fejlődés mutatkozott a lengyel versenyzőkön.

A lengyel és a magyar női négyes küzdelme a három nemzet viadalán

Majdnem minden számban megszorították a magyar versenyzőket, sőt két számban, a férfi párevezősben s kormányos kétevezősben győzelmet szereztek.

Minnek tulajdonítható a magyar csapat jó szereplése? Az általános vélemény a külföldiek között is az volt, hogy a magyar egységek technikai tudása nagyot javult. Síma stílusukkal nagy elismerést arattak, Koczert kivéve, egyik külföldi csapat vagy versenyző sem multa felül technikai tudásban a magyar csapatot. Technikánk fejlettsége, különösen a férfinyolcasban bontakozott ki, ahol az 1949. évi Európa Bajnokság II. helyezette felett óriási fölényrel győztünk. A magyar nyolcas mint egy gép, tökéletesen egybeforrvá, erőteljes láb- és testmunkával 34—36-os csapásokkal simán nyerte a versenyt.

A csehszlovák csapaton látszott a felkészülés, azonban erős menésben szétestek, kapkodtak és így nem tudták megszorítani csapatunkat. Gyengébb szereplésüknek egyik oka, hogy állóvízhez szoktak s a Duna gyors folyása és hullámozása kiköcskentette a csapatot a ritmusból. Ez a körülmény, bár nem oly nagy mértékben, észrevehető volt a lengyel csapatokon is.

A csehszlovák csapatok evezése hasonlít a mienkhez, de szabadításuk nem oly síma, a hajójuk ugrál, Gyors iramban a kocsijuk gyors, s e miatt kapkodnak, s nem elég erőteljesek. Lassú menésben szépen eveznek, bár nem dőlnek le, mint mi, de hasonló a vízfogásuk.

A csehszlovák női versenyzők még jobb benyomást kellettek.

Gyorsak, fürgék és jól eveznek, de csak 500 m-ig bírták az általunk vezényelt nagy iramot.

Kellemes meglepetést okozott a lengyelek szereplése. Verey-vel, a lengyel csapat edzőjével folytatott beszélgetésünkből megtudtuk, hogy a csapat csupa fiatal, kezdő evezősből áll, óriási fizikummal. Legnagyobb feltűnést a kormányos és kormányosnélkül 4-esben való szereplésük keltette. Evezésük hasonlít egy kicsit az olaszokéhoz. Ülve, nagy erővel átcsapják a vizet. Nagy fizikai erejük hatalmas küzdőképességet biztosít számukra.

Büszkeségük, Koczert, még nem is érte el fejlődése tetőfokát, de így is lenyűgöző benyomást keltett. Roppanó nagy ereje és fokozódó tudása alkalmassá teszi, hogy akár olimpiai győztes is legyen.

Női vonalon a lengyelek már gyengébben állanak. Csapataik jó felépítésű versenyzőkből állnak, de még nem kiforrottak. Kitűnő párevezősük képebb lenne jobb ered-

ményekre, de versenytapasztalat hiányában nem bírta a hullámos vizet és leállt.

A magyar csapat tagjairól szólva, külön ki kell emelnünk a Varró—Honti kétpárevezős szereplését. Ők ketten szereztek meg az egyik legszebb győzelmet a versenyen. Ez a két fiatal versenyzőnk mindössze második éve evez, s csak egy éve ülnek kétpárevezős hajóban! Másfél hónappal ezelőtt még II. o. versenyen indultak. A legszorgalmasabb versenyzők közé tartoznak, minden alkalmat megragadnak, hogy tudásukat fejlesszék. A magyar csapat jó szerepléséhez nagy mértékben hozzájárult a téli evezős tanmedence, amely lehetővé tette, hogy átmenti szünet nélkül valamennyi csapat a téli idényben is folytathassa edzéseit.

A magyar csapat jó szereplése természetesen nem jelenti azt, hogy már nincsen javítanivaló a munkánkon. Az elért sikerekkel nem szabad melegelednünk, hanem minden erőnkkel és tudásunkkal arra kell törekednünk, hogy még jobb eredmények elérésére is képesek legyünk.

A verseny után edzőink hosszasan elbeszélgettek a külföldi csapatok edzőivel stílusunkról és munkánk módjáról, edzésrendszerünkéről, beosztásunkról. Véleményük megállapításuk nagyrészt megegyezett a mi álláspontunkkal. Azal váltak el, hogy a következő találkozára az itt szerzett tapasztalatok felhasználásával fogják csapataikat előkészíteni.

Bartók Ernő

Kőszeginé, a női egyes evezősverseny győztese.

1952 AZ OLIMPIA ÜGYE HELSINKI

Népi demokratikus köztársaságunk sportolói, sportvezetői és sport-hatósága újabb hataalmas feladat előtt áll. 1952-ben Oslóban a téli, Helsinkiben a nyári olimpia kerül lebonyolításra.

Az olimpiai alapokmány elsárgult lapjai a következőket írják:

«Az olimpiai játékok a nemzetek közötti béke, az egyetértés és a kölcsönös megértés ügyét szolgálják.»

Ezt az igen szép és nemes gondolatot az eddigi olimpiákon nagyon kevésé tapasztaltuk. Különösen fontos ezeket az elvi megállapításokat most feleleveníteni, amikor az imperialisták háborús készülődései közepette a békeszerető ifjúság lelkes igyekezettel készül a következő olimpiai játékokra.

A szocializmust építő népi demokratikus országok különösen értékelni tudják a békés építés jelentőségét, mert hiszen békés építésben érik el újabb és újabb eredményeiket, tudják mit jelent a béke az alig néhány évvel ezelőtt felszabadult országok népei számára.

Még fokozottabban mutatkozik meg az olimpiai gondolat jelentősége ma. Néhány hónappal ezelőtt a Szovjetunióban megalakult az Olimpiai Bizottság. Bécsben a Nemzetközi Olimpiai Bizottság ülésén megjelent a Szovjetunió küldötte és részt kért az olimpia előkészületeiből. Hatalmas jelentősége van annak, hogy a békétábor vezető Szovjetunió nemcsak hatalmas természetátalakító munkálatokat, a háború utáni öt-éves terveit teljesíti, hanem a sport területén is ékesszólóan bizonyítja békés szándékait és az imperialista kardesörtetés közepette nagy erővel készülődik az olimpiára.

A Szovjetunió bekapcsolódása az olimpiai előkészületekbe a mi számunkra is megmutatja ennek a kérdésnek úgy a sportban, mint a béke megvédésében a fokozódó jelentőségét. Arra kötelez bennünket, hogy mindent megtegyünk, hogy 1952. olimpiája a béke jegyében folyjon le. Hogy az olimpiai játékok úgy külsőségekben, mint tartal-

omban az alapokmányban lefektetett elveket valósítsa meg.

A Magyar Olimpiai Bizottság megalakulása óta főképp a szervezeti előkészítés feladatait oldotta meg. Az eddigi két ülésen nagyrészt már tisztázta azokat a problémákat, hogy kb. milyen kerettel vegyen részt Magyarország az olimpiai játékokon és milyen előkészületek szükségesek, hogy — különösen a 1948. évi olimpiai sikerek után — népi demokráciánk a sport területén elérte további fejlődését kellően igazolni tudjuk. Ezek a feladatok 3 részre oszlanak:

1. Sportbeli előkészítés,

2. Szervezeti, szakmai

3. A népi demokratikus államnak megfelelő ideológiai előkészítés.

1. Új sportszervezetünk kialakításában és ennek kapcsán a sport társadalmi alapjának kiszélesítésében megteremtjük annak lehetőségét, hogy minőségi sportunk mellett mind nagyobb tömegek kapcsolódjanak be a rendszeres sportolásba, hogy még nagyobb lehetőség legyen az utánpótlásra. Döntő kérdés ezen a téren, hogy ne különálló minőségi, illetve tömegsport legyen, hanem a kettőnek egységet kell képeznie. Ezen a téren egészséges folyamat indult meg. Június havában folytak le a Munkaerőtartalékok sportegyesületeinek spartakiádjai. Most folynak a falusi sportolók spartakiádjai és a kora őszi hónapokban szervezzük meg a főiskolai sportolók hasonló vonatkozású összetett sportversenyeit. Ezek a sportesemények óriási tömegű új sportolót kapcsolnak be a rendszeres tevékenységbe és így biztosítja sportfejlesztési tervünk sikeres végrehajtását.

Terveink között szerepel az ország különböző részein tömegversenyek szervezése, amelyek egyrészt tehetségkutatóval egybekötve biztosítják a helyes kiválasztást, másrészt pedig felkeltik az ország sportolójának és a sportszerető közönségnek az érdeklődését az olimpia iránt. Ezen keresztül is mozgósítjuk a tömegeket az olim-

pia sportbeli és társadalmi támogatására.

Igen fontos, hogy társadalmi szövetségeink rendszeresen figyeljék a minősített versenyzők sportmunkáját, a versenyeken elért eredményeket, mert csak ezen keresztül lehet megfelelő időben azt az olimpiai keretet kiválasztani, amely valóban a sportolók legjavából tevődik össze. Ez a módszer lehetőséget nyújt arra, hogy ne íróasztalnál megállapított keret vonuljon táborba, hogy ne legyen bérrelt hely a válogatot keretben, hanem a kemény és rendszeres edzés a sportbeli eredmények alapján válasszuk ki a legjobbakat.

2. Rendkívül fontos, éppen az 1948. évi tapasztalatok alapján, hogy az edzők képzését, nevelését, fokozottabb figyelemmel kísérjük. Az őszi és téli hónapokat alaposan ki kell használni arra, hogy korszerű szovjet tapasztalatok alapján minden sportágban kidolgozzák a megfelelő edzésterveket, hogy lehetővé tegyék a maradékosztást és biztosítsák sportolójuk számára a sokoldalú edzést, a minden tekintetben megfelelő előmenetelt.

Rendkívül fontos, hogy a nemzetközi vonatkozásban számbajövő bírót, versenybírókat is kellően neveljük, hogy a nemzetközi szabályokat alaposan megismerjék, mert nem szabad még egyszer előfordulni olyan helyzetnek, mint ami Londonban volt, hogy a magyar versenyzőket a versenybírók lepontozták, háttérbe szorították. Ezen a téren a berlini Főiskolai Világ bajnokságok is sok tapasztalatot hoznak a számunkra, melyet alaposan ki kell értékelni és az 1952. évi olimpiai játékokon hasznosítani.

Az OTSB állandó edzőtáborát Tán elkészült. Ennek további fejlesztése szükséges (tornacsarnok, uszoda, hálóhelyek), hogy a szélesebbkörű olimpiai keret elférjen.

A FVB-t megelőző tatabányai táborban már igen alaposan foglalkoztak sportorvosaink a versenyzők vizsgálatával. Ezt tovább fejlesztve, még gondosabban figyelni kell versenyzőink szervezetének működését és sportorvosainknak hozzá

kell segíteniök sportolóinkat, hogy a fokozottabb igénybevételt a szervezetük kellően el tudja látni.

A jól felkészült sportolónak, de már a felkészüléshez még egy kell: jó sportszerek. Az OB foglalkozott ezzel a kérdéssel is és biztosítja minőségileg is megfelelő sportszerek készítését.

3. Nem utolsó sorban fontos, olimpiai keretünk, de az egész magyar sportoló ifjúság jellembeli, ideológiai felkészítése. Végkép ki kell küszöbölni a burzsoázia sport-szellem maradványait, nevelnünk kell sportolóinkat hazájukat szerető, eredményeikért küzdeni tudó és akaró polgárokká. Példaképpül kell tekintenünk a szovjet sportolókat.

Sporthatóságunk, de minden egyes sportegyesület és sportkör feladata, hogy ezen a téren az elkövetkezendő hónapokban beszél-

jék meg alaposan feladataikat, mert erős jellemű, erkölcsileg magas színvonalon álló sportoló sokkal nagyobb és szebb eredményekre képes, mint a régi rendszerben az lehetséges volt.

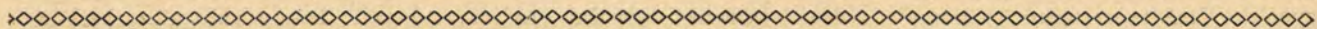
Ebben a feladatkörben igen fontos az olimpiai játékokat ismertető előadások sorozata, azoknak a mesterkedéseknek leleplezése, melyet pl. ma is folytatnak, hogy a Demokratikus Német Köztársaságot elűzzék az olimpiai képviseltől.

A Magyar Olimpiai Bizottság rendszeres ülésein foglalkozik az olimpiai előkészületek kérdéseivel. A legutóbbi ülésen olimpiai jelvény pályázatot írt ki, amelyre közel 200 pályamű érkezett. Jelentősége az volt ennek a pályázatnak, hogy nagy tömegben érkeztek javaslatok nemcsak grafikus művészekről, hanem ipari és mező-

gazdasági dolgozóktól is. Dolgozók, úttörők egyszerű rajzaikkal kívántak hozzájárulni ahhoz, hogy népköztársaságunk 1952. évi olimpiai-jelvénye visszatükrözze népi demokráciánk jellegét és egyúttal tartalmazza azt, hogy az olimpia a béke jegyében kell, hogy lefolyjon. A magyar sportszerető közönségnek ez a megnyilvánulása biztosíték arra, hogy a további szervező munkában a sportvezetők, sportbarátok segítséget fognak nyújtani az OTSB-nek és az Olimpiai Bizottságnak.

Előmozdítani kívánjuk valamennyi sportoló, sportvezető és szervezet egységes munkájának biztosítását, hogy az 1952. évi «Béke» olimpián szocializmust építő hazánknak újabb sikereket szerezzünk.

Kunsági Viktor,
az Olimpiai Biz. főtitkára

A francia szakszervezetj kerékpáros válogatott csapat tagjai megkoszorúzzák a Gellért-hegyi szovjet hősi emlékművet

A magyar bajnokságot eldöntő Csepeli Vasas—Budapesti Vasas röplabda mérkőzés egyik jelenete

A Csepeli Vasas SK röplabda-csapatja, Magyarország bajnoka.

AZ EDZÉS IDŐZÍTÉSE

Irta: N. P. Szuskov

A moszkvai Teorija i Praktika tavalyi augusztusi számában jelent meg Szuskov-nak «A labdarúgó élcapatok edzéséről» című tanulmánya. Az alábbiakban közöljük a cikk első részét, amely az erőnlétet, a formabajövést és a forma megtartását biztosító edzői munkáról szól.

Nálunk ma a labdarúgás a legnépszerűbb sportág. A vele foglalkozók száma óriási. Nincs országunknak olyan sarka, ahol ne játszanák. Sőt mi több, bajnokaink külföldön is tekintélyre tettek szert, mivel a szovjet labdarúgás igen magas színvonalon áll.

A labdarúgás terén elért sikereink azonban nem önmaguktól, váratlanul keletkeztek, hanem ellenkezőleg, nagyon jól megfontolt, megalapozott munka eredményeként jöttek létre! Élvi szintű labdarúgóvá válni nem könnyű! Sokat és szívósan kell ahhoz dolgozni. A kisváros vagy a falu játékszínvonalára és az élcapatok színvonalára erősen elüt egymástól, ami ez utóbbiak fejlett edzési módszerének tulajdonítható.

Mindennapos gyakorlatra van szükség ahhoz, hogy jó technikára tegyünk szert, hogy teljes mértékben úrrá lehessünk a labda felett,

vagyis, hogy jól le tudjuk állítani, gyorsan tudjunk vele futni, ne engedjük el messzire a lábunktól, jól tudjuk fejelni, jól és pontosan tudjunk rúgni. Csak ilyen előfeltételek mellett érezhet biztonságot a játékos! Csak ez a felkészültség biztosítja, hogy — bármily technikai megoldást választ is —, nem kell gondolkodnia, s mindegy neki, melyik lábbal rúgjon a labdába, nem kell mérlegelnie, hogy hogyan és mikor rohanjon ki kapujából, vagy hogyan tegye magáévá a magasban ívelő labdát. Természetes, hogy minden edzés tartalmának másnak kell lennie. Ha a labdarúgót állandóan olyan edzésre kényszerítik, amelynek a végén erősen kifárad, akkor az ilyen gyakorlatozásoknak nincs semmi értelmük. Ezért minden edzőnek mérlegelnie kell az edzési adagot, mind a versenypedény folyamán, mind pedig a holtidényben.

Tulajdonképpen mi is ma a fődolog élcapatunk munkájában és minek kell lennie a fődolognak a többi csapat edzése terén?

A fődolog természetesen a helyes testi felkészültség és a tökéletesen megközelítő technika elsajátítása.

A testi felkészültség terén a szov-

jet csapatok, mindig eltértek a többi országbeli csapatokétól. Nem véletlenül! Nálunk a játékosok megfelelő testi erőállapota az első követelmény. A GTO segít kifejleszteni azokat a tulajdonságokat, amelyek a labdarúgás számára elengedhetetlenek.

Minden csapatunk január első napjaiban kezdi meg — zárt helyiségben — az edzést s azt november végén, az idény után fejezi be. Az edző az egész esztendő folyamán erős figyelemmel kíséri a játékosok sportformáját. Óvakodik a túlterheléstől, de arra is ügyel, nehogy a játékosok erejét kevéssé vegye igénybe.

A mi labdarúgóink jan.-ban kezdik visszanyerni sportformájukat, ami rendszerint decemberben, a pihenés hónapja alatt csökken. Januárban már ügyességi, mozgékonyági és erőfejlesztő gyakorlatokat végeznek, erősítik izmaikat. E célból igen sok segédeszköz áll rendelkezésre s a jó edző avított kézzel választja ki minden játékos számára a legmegfelelőbbet. Tudja, hogy egyes csoportok, vagy pedig egyes játékosok számára az a hasznos, ha izomzatuk erősítése céljából súlyt emélnék. Másokban a mozgé-

A sztalinói Sahtyor stadionjában a hazai csapat a leningrádi Zenit-tel bajnoki mérkőzést vív.

konyságot, hajlékonyságot kell fejleszteni, azért a gyűrűt, nyújtót veszi igénybe. A harmadik csoporttal különleges gyakorlatokat végeztet, mert a csoport tagjainak — a hasizmait kell erősíteni, stb.

Sajnos, némelyik edző még ma is mindenkit egyformán kezel, nem tulajdonít jelentőséget az egyéni edzésnek, nem számol azzal, hogy például a kapussal más gyakorlatokat kell végeztetnie, s a kapus edzésének természetesen e kell térnie a mezőnyjátékosok edzésétől.

A testedzéssel legjobban telített időszak a tavasz, jobban mondva annak kezdete. Ekkor az atlétika elemei lépnek előtérbe. Később kiszorítja őket a technika és még később a taktika tanítása.

A főidényben, a bajnoki mérkőzések között az edző gyakran abbahagyja a labdával való edzést és vagy sétákat, vagy mezei futásokat, vagy pedig tornagyakorlatokat végeztet. Sokszor azonban olyan feladatokat szabnak, mintha a labdarúgónak különleges atlétikai és tornagyakorlatokat is kellene végeznie. Megfigyelhető néha, hogy még az élcapatok is milyen kitarotán tanulják a labdával való ráfutás módját olyanképpen, hogy rajtgyakorlatokat végeznek, gondosan ügyelve a láb, a kar a test helyes tartására. Holott az ilyen rajtóásra bajosan lesz szükség valaha is a mérkőzések folyamán s természetesen helyesebb a labda megszerzésének azokat a formáit kigondolni és begyakorolni, amiket bármilyen adó-

dó helyzetben e lehet végezni; pl. jobbra fordulva, balfelé, fekvő helyzetből, magásra ugorva stb. Tehát olyan formákat, amikre a játék folyamán szükség lehet.

Hogyan áll most a dolog az ellenállóképesség kifejlesztésével? Régebben a labdarúgók két, három, öt, sőt még tízezer métert is befutottak egyenletes iramban a salakpályán, vagy jobb esetben hepehupás területeken terepfutásokat végeztek. A terepfutásokról ma sem mondunk le, mivel kétségtelenül szükségesekek. Élcapatok tagjaival azonban egyedül csak terepfutást végeztetni kevés. Szükséges, hogy a játékosok az edzés folyamán rövidebb és hosszabb futásokat végezzenek. Gyakran látjuk, amint V. Szofovjev, majdnem a saját büntetőterületén megszerzett labdát továbbadva gyorsan a szélre fut, majd teljes futás közben újból átveszi a neki visszaküldött labdát és az ellenfél kapujára tör, vagy pedig beadja a labdát középre. B.inkov szintén kihasználja azt a kínálkozó alkalmat, hogy lerohanhat a labdával akár a mezőny közepén is, majdnem a büntető vonalig. Ezek a 30—50 méteres futások, lendületes labdavezetések megkövetelik, hogy az edzések folyamán is kísérletezzünk velük. Ezt követeli szovjet taktikánk. Minden labdarúgó játéka rövidebb, vagy hosszabb nekilendülésekből áll; el kell futnia, vagy meg kell szöknie ellenfelétől, vagy gyorsan utól kell érnie ellenfelét, aki veszélyesen támad. Egy-egy ilyen roham után igen rövid idő marad

arra, hogy a játékos kifújhassa magát.

Ilyen teherbíróképeséget megkövetelő nehéz edzést csak megfelelő előkészítés után lehet végezni. Az ifjú játékosai először szabályszerű légzési gyakorlatokat kell végeztetni és csak ezután lehet vele a gyakori nekiendülésekkel, erősítősekkel turkított kitarotási gyakorlatokat megkezdeni. Az a görbe, ami a labdarúgó testedzésének, testi felkészültségének fokát mutatja, januárban, februárban és márciusban fokozatosan felfelé ível és a megterhelés növelésével már áprilisban majdnem eléri tetőfokát. Később pedig, a verseny-naptár szerinti legfontosabb mérkőzések idején eléri legmagasabb fokát.

Az edző kidolgozza a legjobb forma megtartására irányuló tervét. A legjobb formát nem lehet az egész idényen keresztül állandóan tartani, a visszaesések elkerülhetetlenek. De ezeket a visszaeséseket csökkenteni lehet, ha idejében észreveszik. Az edző, amikor a körülmények megengedik, tudatosan csökkenti az elért versenyforma színvonalát, hogy azután a szükséges pillanatban meg tudja teremteni a csapatban a legnagyobb harcképességet. Az edzők egyik legnehezebb feladata, ez a mesteri tudás igazi vizsgatétele!

Szpartak—Moszkvai Dinamo (fehér ing) mérkőzés a moszkvai stadionban

A bemelegítés

A bemelegítés szerves része az edzéseknek, a versenyeknek. Ma már minden sportoktató és sportoló tudja, hogy a bemelegítésre miért van szükség. A bemelegítés mennyiségének és minőségének helyes adagolása azonban már nem olyan egyszerű kérdés. Az edzésen a bemelegítés nem olyan fontos, mint a versenyeken, mert ha az edzésen keveset melegítünk be, az edzés további munkája közben «bemelegítődik» a szervezet. A versenyen viszont erre már nincs lehetőség.

Ha az edzéseken kelletténél erősebb a bemelegítés, akkor ez a főedzés-adag minőségének a rovására megy, mert a szervezet kifárad. Ha ugyanez a hiba versenyen fordul elő, azt az eredményünk sínyli meg. A verseny eredményére tehát döntően kihat a helyes bemelegítés.

A helyes bemelegítés az edző és a versenyző sokéves munkájának gyümölcse. A helyes adagolást edző és versenyző együttesen kísérletezi ki. Ennek a munkának legfontosabb segédeszköze az edzésnapló, amelybe a bemelegítéssel kapcsolatos minden tapasztalatot be kell jegyezni. Az úszósportban nehéz megállapítani a helyes bemelegítést, mert a levegő hőfokán felül figyelmbe kell venni a víz hőfokát is.

Röviden beszámolok ezen a téren szerzett tapasztalataimról.

Természetesen az én tapasztalataimmal, kísérletezéseimmel párhuzamosan már más edzők és versenyzők is foglalkoztak a bemelegítés kérdésével. Ezek a kísérletek és azok eredményei azonban nem

láttak napvilágot, mert akkoriban az edzők még nem adták át tapasztalataikat.

Foglalkoztak a bemelegítés gondolatával és megoldásával más sportágak szakértői és versenyzői is. Az akkori felfogásra jellemző, hogy szerzett tapasztalatait senki sem adta át, mindenki titkolódzott. De a legtöbb edző közben még lenézte, fitymálta is a mások tapasztalatait, különösen a mások sportágak újításait. Nem igyekezett megismerni a többi sportágat, azok tapasztalatait és edzésrendszerét.

Körülbelül 20–25 évvel ezelőtt még az volt az elv, hogy az úszó a verseny előtt pihenéssel töltsen idejét. Sokan csak közvetlen a versenyszámuk előtt ugrottak be a vízbe, két három ütemet tettek, hogy testük megismerkedjék a víz hőfokával, és máris kimásztak a vízből és felálltak a rajtköre. A bemelegítést még nem ismerték és semmi előmozgást nem csináltak, «nehogy kifáradjanak» a verseny előtt. A verseny előtt minden mozgást károsnak tartottak. Egy ízben Balatonátúszó versenyre mentünk. Az egyik versenyző délelőtt be ment egy kicsit fürödni a vízbe, mert a nagy hőséget már nem bírta. Ezt a versenyzőt az edzője nem engedte indulni a délutáni versenyen azért, mert szerinte sportszerületlenül viselkedett, mivel — szerinte — fürdés közben sok erőt pocskolt el és eszerint a délutáni versenyt nem vette komolyan.

Ehhez az elvhez tartottam magamat edzőműködésem kezdetén én is. Véletlenül jöttem rá a versenyelőtti úszás jó hatására. Egyszer egy váltóverseny előtt jelen-

tették, hogy a váltónk egyik tagja megbetegedett. A váltóban tartalékot kellett indítanunk. A tartalék előre mentegedőzött és előre figyelmeztett, hogy egész délután a Római-fürdőben volt és játékszerűen sokat úszott. Mégis kénytelen voltam őt szerepeltetni, mert nem volt más. Legnagyobb meglepetésünkre a versenyen élete legjobb idejét úszta! Ehez még hozzájárul az a tapasztalatom is, hogy akadtak versenyzők, akik két számban indultak és mindig a másodikban szerepeltek jobban. Mivel mindezt ideig a bemelegítés fogalmát és élettani jelentőségét nem ismertük, értetlenül állottunk ez előtt a jelenség előtt. Kísérletezni kezdtem. Két jó úszómmal az egyik héten a versenyünk előtt 2–3000 métert úsztattam, míg a másik héten nem úsztattam velük semmit sem a verseny előtt. Ezt többször megismételtem egymásután s az eredmény meglepő volt. Azokon a heteken, amikor a verseny előtt könnyű úszást végeztek versenyzőim, a versenyen jobb eredményeket értek el, mint akkor, amikor a verseny előtt pihentek.

Most már meggyőződtem arról, hogy a verseny előtt feltétlenül kell valami úszást (mozgást) végezni, hogy a szervezet ne kerüljön egy csapásra pihent állapotból a megterhelő versenyzésbe. Ekkor még nem tudtam, hogy a bemelegítő úszásnak a hatására a vérkeringés megélénkül és az izomzat és az inszalagok mérsékelt foglalkoztatásával az egész szervezetet, a szívet, a tüdőt előkészíti a versenyre.

A következő kérdés most az volt, hogy mennyi az adagolás? Meny-

nyit kell bemelegíteni ahhoz, hogy az úszó a versenyen legjobb teljesítményét tudja nyújtani.

Ez volt a legnehezebb kérdés és ennek a kikísérletezéséhez több évre volt szükség. A kísérletezgetésekre legalkalmasabbnak a hétfői könnyű, 2000 méteres hosszú úszást tartottam. A hosszú úszásokon 100 méterenként jegyeztem a részidőket, és megfigyeltem, hogy úszóim a második 100 métert körülbelül 10 másodperccel rosszabbul úszták, mint az elsőt, azután még 500 m-ig 1—2 másodperccel tovább romlott az idejük. 500 méter és 800 méter között egyszinten mozgott, majd 800—1200 között 1—3 mp-es javulás állott be. 1200 méter után már újra kisebb visszaesések mutatkoztak. Így rájöttem, arra, hogy a bemelegítés legjobb távja valahol 800 és 1200 méter között van.

Persze a bemelegítés kérdése korántsem ilyen egyszerű. A 800—1200 méter közötti bemelegítés kérdése túlságosan elméleti, ha nem vesszük figyelembe a többi tényezőt is. Nevezetesen a víz és a levegő hőfokát, a bemelegítés és a verseny közötti időkülönbséget, az idegállapotbeli különbséget és a versenyző testalkati felépítését.

A versenyző idegállapotát is gondosan figyelembe veszem és mérlegelem. Ugyanaz a versenyző más bemelegítésre szorul más-más idegállapotban különböző körülmények közt. Hát még mekkora eltérés lesz a más korú, más nemű, más felépítésű, más pihenségi, illetve fáradtsági fokon lévő, más testalkatú és más kedélyállapotú versenyzők bemelegítésének adagolása közt!

Edzéseken könnyen tudunk a bemelegítéshez kedvező körülményeket teremteni. A víz hőfokát a legkedvezőbbre állítjuk be és a bemelegítés után körülbelül 10 percre úszunk versenyszerűen. A versenyeken azonban csak a legritkábban adódik elő ez a legkedvezőbb körülmény. Ezért minden tényezőt a legalaposabban szemügyrevéve kell megállapítani a bemelegítés mértékét. A cél, hogy a szervezet a legalkalmasabb állapotba jusson és ezt az állapotot a versenyre megőrizze.

Sok verseny, az edző és versenyzője közötti sokéves együttműködés szükséges ahhoz, hogy ezen az óriási területen el lehessen igazodni. A bemelegítés hatását a szervezet a levegő hőfokától függően őrzi meg. Kedvező hőfokon 30—45 percen át is megtartja a bemelegítés jó hatását. Hideg idő esetén

azonban 10 perc alatt is elvesztheti ezt a hatást. Ilyenkor azonban a vizes úszómezőnek szárazra való felcsérelésével, valamint a melegítőruha, vagy köpeny használatával 15—20 percig is meg lehet őrízni ezt a hatást.

Ez a bemelegítési rendszer azonban nem minden esetben felel meg. Kedvezőtlen körülmények között néha csődöt mond. Például: 1947-ben Lengyelországban, Bielskóban versenyeztünk. Hűvös, esős, szeles időben. A levegő hőfoka megegyezett a víz hőfokával, ami 15 fok C. volt. Egy-egy versenyzőnek több számban kellett indulnia. Akik előzőleg «melegítettek» a vízben, a száraz mez és a melegítők ellenére is rossz eredményeket értek el. Viszont azok, akik egyáltalán nem melegítettek, aránylag jobb időt úsztak. Tehát nagyon hideg vízben való bemelegítésnek helye nincs, mert abban az izmok elmerevednek. Akik az első számok után kijöttek a vízből, teljesen dermedtek voltak, és ezek későbbi úszása már csak csapkodásból állt. Kettő az első versenyszám után nem jöttek ki a vízből, hanem kb. 15 percig le-föl úszkáltak a medence szélén. Ezek viszont jobban szerepeltek az előzőknél.

Ekkor már láttam, hogy a mi bemelegítési skálánk nem teljes. De ez az egyszerű alkalom kevés volt arra, hogy ezen a téren bármi újat is ki lehetett volna kísérletezni. A mi időjárási és víz-viszonyaink között erre nem volt szükség és ha esetenként (pl. Újpesten) elő is adódott ilyen körülmény, akkor bemelegítés nélkül versenyeztünk, és a gyengébb időeredményeket a rossz időjárás, illetve a hideg víz rovására írtuk.

Ezután kezdtünk megismerkedni a szovjet testnevelési tudomány eredményeivel. Sokat tanultunk a szovjet sportolók bemelegítéséből is. Megismerkedtünk a száraz bemelegítés fogalmával és alkalmaztuk is azt, újabb hatalmas területet ismerve meg és meghódítva a bemelegítés világából.

A száraz bemelegítést azonban csak azok használhatják eredményesen, akik rendszeresen, naponta gimnasztikáznak.

1950-ben Pozsonyban versenyeztünk a bielskóihoz hasonló körülmények között. Itt már alkalmaztuk a száraz bemelegítést és a hideg víz és levegő ellenére jó eredményeket értünk el.

Azóta rendszeresen használjuk a száraz bemelegítést, sőt jó időjárás és vízhőfok esetén is alkalmaztunk már vegyes bemelegítést is,

jó eredménnyel.

A helyes bemelegítéshez nincs pontos recept. Nem lehet azt mondani, hogy például 23 fokos víz és 28 fokos levegő esetén 800 métert kell bemelegíteni. Nem lehet mondani, mert a bemelegítés nemcsak a külső tényezőktől függ, hanem a versenyző egyéniségétől is. A versenyző szervezete állandó változás alatt áll, így bemelegítésének is változónak kell lennie, még azonos víz- és levegő-hőfok esetén is. Ezért a bemelegítés mennyiségét és minőségét mindig közvetlenül a verseny előtti edzések alapján a versenyzővel együttesen kell megbeszelnünk. A bemelegítéssel kapcsolatban többiben már igénybevéttük a sportorvos tanácsát is.

Mikor a bemelegítés fogalmát ismereni kezdtük, divatba jött a melegzuhany-bemelegítés. Aránylag ezzel is jó eredményeket értek el. A melegvíz hatására a hajszálerek kitágulnak, így a vérkeringés jobb lesz, és az elkövetkezendő sportmunka közben a fáradtsági anyagokat a vér jobban el tudja szállítani. Ezzel azonban nem érjük el a bemelegítés igazi célját. A teljes bemelegítésnek a legfontosabb része ugyanis a mozgás. Szervezetünket a bemelegítéssel gyors, erőteljes mozgásra kell előkészítenünk, ezért az izmokat, inzalagokat mérsékelt mozgással be kell járátunk, az izmokat meg kell nyújtatunk, az ízületeket meg kell tágítatunk. Ezenkívül a tüdőt és a szívet is elő kell készítenünk a nagyobb munkára. Mindez hiányzik a zuhany-bemelegítésből.

Említettem már, hogy megfigyelésem szerint olyan versenyzők, akik két számban is indultak egy-egy verseny keretén belül, a második számban jobb időt úsztak. Ebből egységesen azt a téves tanulságot vonnák le, hogy a verseny előtt erős úszásokkal kell bemelegíteni. Ez szerintem helytelen, mert a verseny jelenti az erős úszást és erre az erős úszásra kell a versenyzőt mérsékelt mozgással előkészíteni.

A bemelegítést célzó erős úszásra szintén be kellene melegíteni, hiszen a bemelegítés célja az erős úszásra való előkészítés.

Összegezésként megállapíthatjuk, hogy a verseny előtti pihenés állapotából fokozatos átmenetet kell teremteni a versenyzés állapotába. Ez a fokozatos átmenet a bemelegítés, amelynek célja:

1. A vérkeringés élnkítése, hogy a vívőerek a verseny alatt keletkezett égési terméket (tejsavat) gyorsan eltávolítsák.

2. Az izmokat és inszalagokat a pihenés alatt megrövidült állapotukból fokozatosan megnyújtja.

3. Az izületeket kitágítja, «beolajozza».

4. Előkészíti a tüdőt és szívet fokozott sportmunkára.

Láthatjuk ebből az összegezésből, hogy milyen fontos a szervezet fokozatos előkészítése a nagyobb sportmunkára.

Régen a versenyzők időelőtti

kiegését a bemelegítés nélküli erős versenyzés okozta.

Ehhez a tárgykörhöz azonban szorosan hozzátartozik a levezetés kérdése is. Erős munka után hirtelen leállni szintén káros. Erős edzés és főleg versenyzés után ússzunk néhány könnyű, levezető hosszt. Ne kérkedjünk azzal, hogy a verseny után rögtön kiugrunk a vízből, mutatva, hogy «milyen jó erőben vagyunk». Ez is merénylet

a szervezetünk ellen. (A levezetés minőségével és mennyiségével más alkalommal óhajtok foglalkozni.)

Befejezésül meg kell állapítanom, hogy a bemelegítés kérdésével ma már igen sokan foglalkoznak tudományosan. Ezért a bemelegítés még ismeretlen területeit hamarosan feltárhatjuk és ezáltal is további lökést adunk úszósportunk fejlődésének.

Sárosi Imre

Az idén eddig megrendezett tornaversenyeken és tornamegmozdulásokon alkalmunk volt látni versenyzőinket, a legalacsonyabb osztályúaktól a legmagasabban minősítettékig. Végignéztük több sportkör tornaszakosztályának edzését is, ahol megfigyelhetjük az előkészítés és felkészítés módszereit. Különösen a versenyek és elsősorban a nagy versenyek tapasztalatai nyújtottak módot ahhoz, hogy a tornászok felkészülésével kapcsolatosan következtéseket vonjunk le és véleményt alkossunk edzőink munkájáról, edzésrendszerükről. Élvonalbeli tornászaink teljesítményeiben sok olyan alapvető hibát fedeztünk fel, amely nemcsak az ő munkájuk, hanem a felnövő utánpótlás továbbfejlődésében is komoly akadályt jelenthet.

Olyan versenyek után, amelyeknek időpontját a tornászok és edzők már jóelőre tudták, férfi tornászaink közül többen is panaszkodtak, hogy a verseny a vártnál nagyobb feladatot elé állította őket. Ha a tornász a verseny után fáradt, ez természetes következmény. De a túlzott fáradtság, sőt verseny alatti nagyobb fokú fáradtság érzése a felkészülés súlyos hibáira mutat. A módszeresen

és tervszerűen készülő tornásznak a verseny idejéhez közeledve úgy kell az edzést beállítania, hogy az az előtte álló verseny pontos tükröképe legyen. Ezeknek az edzéseknek — a bemelegítéstől a gyakorlatok versenyszerű végrehajtásáig — teljesen egyezniük kell azzal a munkával, amelyet a tornász magán a versenyen végez. A verseny minden mozzanatát a tornásznak épúgy előre kell látnia, mint edzőjének.

Ha a tornász így készül fel a versenyre, ha izmai hozzászoktak az erőteljesebb munkához, tehát ha tervszerűen, az előtte álló feladatot jól ismerve és alaposan átgondolt munkaterv alapján készíti elő, nem állítja izmait váratlan feladat elé, akkor nem léphet fel túlzott fáradtság még a legerősebb verseny után sem. A tervszerűtlen felkészülés káros hatásai elsősorban a gyakorlatok bizonytalan végrehajtásában mutatkoznak, másodsorban pedig az eredményben. Nem egy tornászunkon megfigyelhetjük, hogy gyakorlatát szinte részletekben hajtotta végre, vagy kényszer-közlendületekkel igyekezett azt folyamatosabbá tenni. A gyakorlat által megkívánt összekötőrészekkel való felületes foglalkozás okozta azt, hogy a torná-

szok verseny közben kénytelenek voltak módosítani, vagy esetleg a gyakorlatukban szereplő állórészek végrehajtásának idejét elnyújtani. Egy ilyen állórész idejének elnyújtása megbontja a gyakorlatot és azt az érzést kelti, nemcsak a versenybíróban, hanem a nézőben is, hogy a tornász azon gondolkodik, vajjon a már elvégzett mozdulata után milyen mozdulatot is kell végrehajtania! A tervszerűtlen felkészülés okozta kényszerű megállások bontják meg a gyakorlat egységét és ezek törik meg a gyakorlat végrehajtásának igen komoly értékeit, a folyamatosságot, az ütemességet, a biztonságot. Ezek a hibák a korlát, gyűrű, ló-lengés és talajgyakorlatversenyben mutatkoztak meg leggyakrabban.

Minden gyakorlatnak vannak nehéz vagy legalábbis a tornász szempontjából nehéz részei. Így természetes az, ha a tornász ezeknek a betanulásával foglalkozik a legtöbbet. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy csak ezeknek a betanulásával kell foglalkoznia. Sőt még csak azt sem, hogy ezeket a mozdulatokat különválasztja a többitől, mert ezeknek a mozdulatoknak az egyes gyakorlatokba úgy kell beépítve lenniük,

hogy az utána következő rész végrehajtását folyamatossá tegyék, előkészítések és lehetőleg meg is könnyítsék. Ha a tornász nem foglalkozik elég alaposan ezeknek az összekötő részeknek kidolgozásával és betanulásával, ha csak szükséges de nem fontos részként kezeli, ha felkészülésekor megelégszik azzal, hogy a mozdulatok külön-külön már jól mennek, akkor a versenyen bizonytalanra válik, munkáját idegesség jellemzi, a kivitelezés elveszti szépségét és mindezeket felül fölösleges erőpazarlásra kényszerül, aminek természetes következménye a túlfáradtság.

A gyűrűn nem végezhető túlságosan sok gyakorlat. Ennek folytán több tornászunktól láthattunk teljesen azonos összetételű gyűrűgyakorlatokat. Ez nem hiba. Hiba azonban az, hogy a hasonló összetételű gyakorlatok közt ugyanazok a helytelenségek megismétlődnek. Ismét összetétel például a lebegőfüggésből hátra vállkifordulás, majd előlendülettel kelepkeállásba való lendülés. Ezt az összetételt végző majd mindegyik tornászunk lebegőfüggésben hosszú másodpercekig állt, mielőtt a vállkifordulást, illetve a kelepkeállást megcsinálta volna.

Korlátan az egyik legsűrűbben ismétlődő hiba a kézenállásból való két negyedfordulat végrehajtásában mutatkozik meg. Ez a mozdulat sűrűn szerepel mind az előírt, mind a szabadon választott gyakorlatokban. Végrehajtásában a következő általános hibát lehetett tapasztalni: Az első negyedfordulatot lassan végzi el a tornász, viszont a második közben mozgása gyorsá, szinte kapkodóvá válik, aminek következményeként egyensúlyát veszti és kénytelen közlendülettel vinni testét a következő mozdulat megkívánta helyzetbe. Előfordul az is, hogy az első negyedfordulatot végzi el gyorsan, ekkor meg kénytelen a szerről leugrani.

A legutóbbi versenyek azt mutatták, hogy férfi tornászaink gyakorlataik végrehajtásában a lovon, valamint — bár ez talán furcsán hangzik — a talajtornában a legbizonytalanabbak. Lólengésben a párosalábbal végrehajtott mozgásokban mindaddig nem találhattunk különösebb hibát, amíg a tornász nem jut el gyakorlatában addig, hogy testhelyzete az eredetiehez képest és a lóhoz viszonyítva megváltozik, tehát amíg sem vetődést, sem vándorkörzést nem kell végeznie. Amint azonban vál-

tozlat mozgásának irányán, tehát pároskörének irányán, gyakorlatának végrehajtása és egész kivitelezése ütemtelenné, kapkodóvá válik. Testhelyzetét idő előtt változtatja, illetve fordítja a szükséges irányban, ezért elveszti egyensúlyát, majd ennek további következményeként a gyakorlat kivitelezése elveszti minden szépségét és ütemét. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy egy lólengési gyakorlat erősségi fokának növelése szorosan összekapcsolódik olyan mozgáselemekkel, amelyeket pároskörzésekből végez a tornász. A rosszul végrehajtott pároskör eleve meggátolja azt, hogy az utána következő mozdulat végrehajtása helyes és szép legyen. Férfi tornászaink nagy hiányossága még ezen a szeren az, hogy az egylábás mozgások közben nem használják ki azokat a lehetőségeket, amelyek adódnak, hogy a mozdulat lendületes, szép kivitelű, meggyőző legyen. A laposan, kapkodva, csökkentett lendülettel végzett ollók, valamint a sok esetben hajlítót karok okozzák azt, hogy tornászaink az egylábás mozgások közben bizonytalanok és gyakorlatok végrehajtása közben nem egy esetben a részekben vétenek súlyos kiviteli hibákat.

Talajtornájuk bizonytalanságát inkább csak a szakember veheti észre, az általános szemlélő legfeljebb a végrehajtás folyamatosságát hiányolja. Férfi tornászaink ebben a versenyszámban a nemzetközi mezőny élén állnak. Eddigi szép eredményeink természetesen kötelezettséget rónak rájuk, mégpedig azt, hogy tudásukat állandóan fejleszteniük kell, mert tőlük mindig többet, szebbet várnak anyagerősség szempontjából is, meg a kivitel szépsége tekintetében is. Az anyag erőssége tekintetében nincs különösebb kívánivaló, a végrehajtásban azonban, különösen pedig a gimnasztikai elemek használatában és azok alkalmazásában súlyos hiányosságok mutatkoznak. Legtöbbjük úgy gondolja, hogy elég, ha a nehézfokú, akrobatikus mozdulatokat valamilyen formában végrehajtja és semmi, vagy igen kevés súlyt vetnek arra, hogy az ilyen gyakorlatrészt a tornászoktól megkövetelt kivitelben, tehát szép testtartással, könnyedén, ütemesen végezzék. Ez a felületes végrehajtás jellemzi tornászaink talajgyakorlatainak versenyszerű bemutatását.

A bizonytalanság az álló és erőmozdulatokban, valamint az egyes akrobatikus mozgások végrehajtá-

sa után a talajraérkezéskor mutatkozik meg. Az álló mérlegek közben nem mozdulatlan a test! A talajon álló láb feje állandóan kisebb tapogató mozgást végez, vagy szökdeccsel, ami súlyos kiviteli hibákat eredményez és hozzájárul a gyakorlat egységének megbontásához. Az erőmozdulatokból, különösen a kézenállásba való toódások közben hiányzik a meggyőző biztonság és folyamatosság. Az akrobatikus mozdulatok utáni talajraérkezés bizonytalansága elsősorban onnan ered, hogy tornászaink gimnasztikai felkészültsége nem alapos. A talajgyakorlatukba beiktatott gimnasztikai elemeket túl könnyűnek tartják és nem fordítanak kellő gondot azok végrehajtása közben a könnyed, lendületes, folyamatos kivitelezésre. Beleesnek abba a régi tornászhibába, hogy «ez majd a versenyen úgyis menni fog!» Nem veszik figyelembe, hogy a gimnasztikai elemek nehézsége nem a megtanulásban, hanem a művészi versenytorna megkövetelte kivitelezésükben nyilatkozik meg. A talajgyakorlat felépítése elképzelhetetlen gimnasztikai mozgások beiktatása nélkül. A gimnasztikai mozgások azok, amelyek a gyakorlatot összetartják, egymáshoz kapcsolják és egészé alkotják. Épügy, mint ahogy egy ház felépítésekor sem maguktól kapcsolódnak össze a téglák, hanem összekötő anyagot kell használni ahhoz, hogy az építmény tartós egészlet alkosson.

Szükséges tehát, hogy edzőink már a legfiatalabb tornászok gimnasztikai foglalkoztatására is nagy gondot fordítsanak. Már a kezdő tornászok foglalkoztatását is az elmondottak szem előtt tartásával kell irányítani. Minden edzőnek tudnia kell és tornászával tudatosítani kell, hogy a magas színvonalú gyakorlatok végrehajtásához szükséges alapot a talajgyakorlatok adják. Az egyes testrészek, valamint az egész test helyes tartását a gimnasztikai gyakorlatok segítségével lehet a legkönnyebben elsajátítani. Súlyos hibát követ el tehát az az edző, aki a gimnasztikai gyakorlatokat mellőzi.

Élvonalbeli tornászaink az évi felkészülési időszakban egyik komoly céljuknak tekinték mozgásuk állandó javítását, amelynek elengedhetetlen feltétele az állandó és alapos gimnasztikázás.

Sárkány István

Siugróáncok építése

Dolgozóink munkája nyomán egymásután épülnek fel még a legeludgotabb falvakban is a sportpályák és egyéb létesítmények. Az őszi közeledtével az érdeklődés a téli sportágak létesítményei felé terelődik. Különösen nagy az érdeklődés az elmúlt évben felállított síállomások sportolói körében, akik célul tűzték ki, hogy a tél folyamán MHK próbákat siugrásban és futásban teljesítik. A debreceni síelők kezdeményezése, hogy társadalmi munkával MHK siugróáncot építsenek, mindinkább kiszélesedik. Egyre több helyről hangzik el a kívánság, hogy siugróáncot kellene építeni. De ugyanekkor a kérdés is elhangzik: „hogyan”. Erre a kérdésre adunk most feleletet, hogy ezzel is segítsük és előrelendítsük síállomásaink sportolójainak kezdeményezését, az MHK ugróáncok megépítését.

Ahhoz, hogy siugróáncot tervezni és építeni tudjunk, ismernünk kell a sánc különböző részeinek elnevezését, éppen ezért az alábbiakban ismertetjük a siugróáncok lényeges alkotórészeit:

a) **Rajthely.** Ez a sánc legmagasabb pontja, itt gyülekeznek a versenyzők, itt készülnek fel az ugráshoz és innen indulnak el a nekifutó lejtőre.

b) **Nekifutó lejtő.** A rajthely után következő 30–35°-os meredekséggel bíró lejtős szakasz, itt éri el az ugró azt a sebességet, amely szükséges ahhoz, hogy a sáncon a leghosszabb ugrást elérhesse.

c) **Sáncsztal.** A nekifutó lejtő vége, melyen az ugró a nekifutó szilárd talaját elhagyja és elugrik a levegőbe.

d) **A sáncpúp.** Az asztalt követő domborúan lekerekített szakasz, mely követi a levegőben repülő versenyző pályájának vonalát.

e) **A leugró lejtő.** Ez a rész azt szolgálja, hogy a versenyző itt érjen talajra. Ez 30–38 fokos lejtéssel bír és teljesen egyenes. Görbülete nincs.

f) **A könyök.** A versenyző a leugró lejtő után az ún. könyökbe jut, mely egy homorúan kiképzett szakasz. Ez biztosítja a talajérés utáni nagy sebesség csökkentését célzó kifutó lejtőre való aránylag biztonságos átmenetet.

g) **A kifutó.** A kifutó, amely esetleg

ellenlejtőben végződhet, arra szolgál, hogy az ugró a még megérvő sebességét kényelmesen 0-ra csökkentsen. Természetesen ennek megfelelő szélességnek kell lennie, hogy az ugró itt fékezéssel vagy nagyívű kanyarral megállhasson.

Miután megismertük az ugróáncok lényeges alkotórészeit, ismerjük meg a különböző típusú ugróáncokat, amelyeket az MHK testnevelési rendszer céljaira megépíthetünk. (Vázlatrajzunkat lásd a túldalalon.)

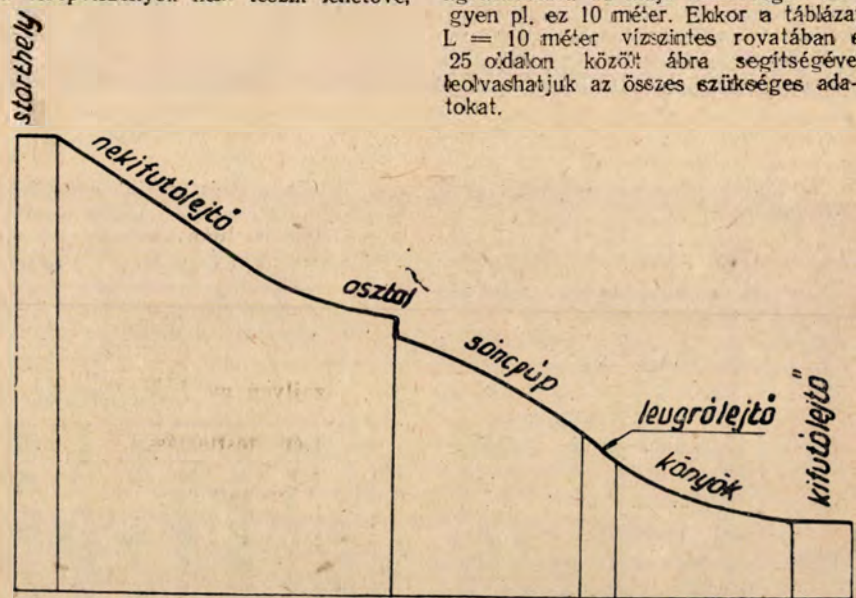
1. Az „A” típusú sánc földszánc, valamennyi alkotórésze földből van. Ilyen sáncot akkor létesíthetünk, ha a sáncépítésre kiválasztott terep olyan alakulatú, hogy a sánc mindenféle költségű fa- vagy vasszerkezetű felépítmény nélkül kialakítható. Törekedjünk arra, hogy még a földszáncok készítéséhez is minél kevesebb földmunkára legyen szükség. A nekifutó lejtő és a sáncsztal teljesen a terepen haladhat, megfelelő kiegyengetések segítségével, a sáncpúp esetleg töltéssel alakítható ki, a könyök és a kifutó bevágásban is haladhat.

2. A „B” típusú sánc hasonló az „A” típusúhoz. Olyan helyen készítjük, ahol a terepviszonyok nem teszik lehetővé,

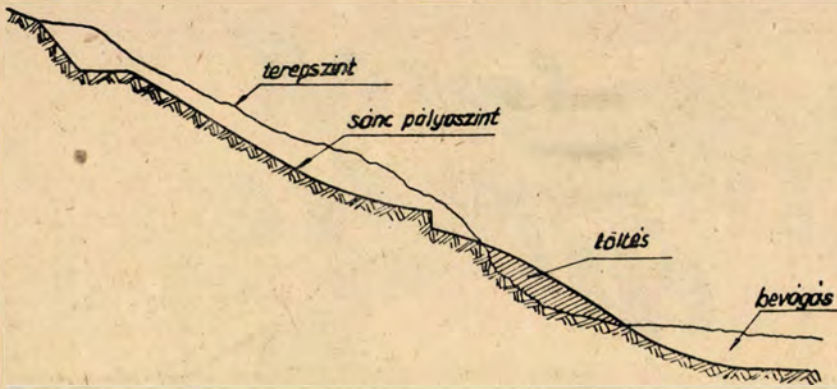
hogy a nekifutót teljesen földből alakítsuk ki. Ekkor kisebb felépítményt építünk. Ez lehet vagy a rajthelyen, vagy az asztalnál, vagy pedig mindkét helyen. Az is elképzelhető, hogy az asztal is és a rajthely is földből készül és csak a nekifutó lejtő egy közbelső szakaszán van szükség felépítményre.

3. A „C” típusú sánc. Ennek a sáncnak már csak az asztal után következő részei (púp, leugrólejtő, könyök, kifutó) készülnek földből. A rajthely, a nekifutó lejtő és az asztal teljesen mesterséges felépítményű (fa vagy vasszerkezet). Ilyen sáncra ott lehet szükség, ahol a sáncépítésre alkalmas terep a domb gerincvonalára merőleges. Ez a típus igényli a legtöbb költséget, de ezenkívül a karbantartása is a legköltségesebb.

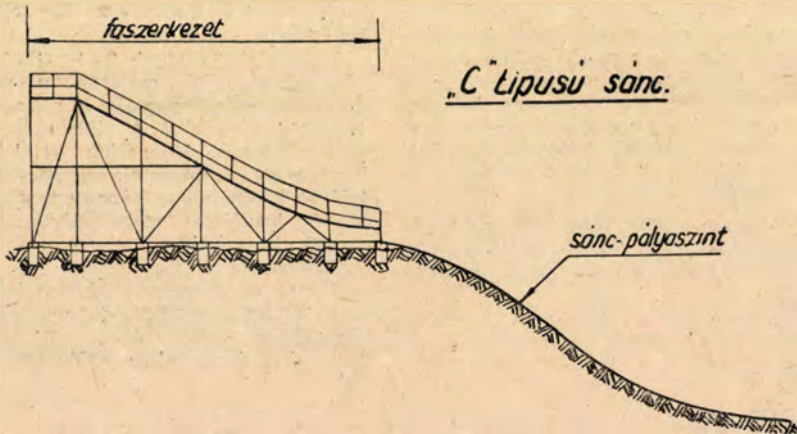
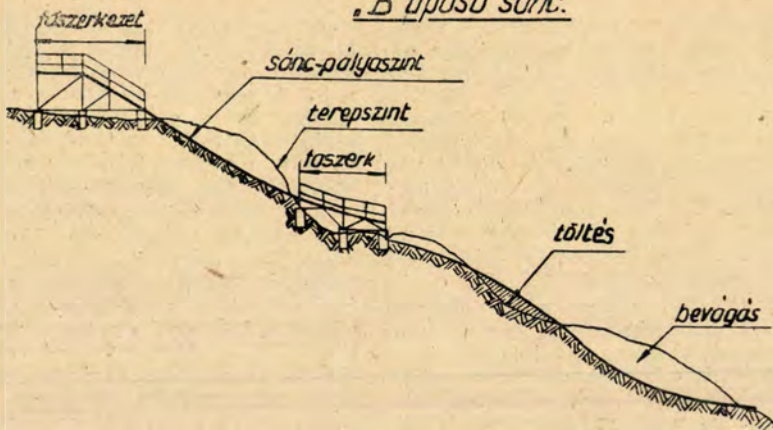
Túldalali táblázatunk 8, 10, 12 és 1/2, 15, valamint 18 méteres maximális ugráshosszakra megadja a sáncépítéshez fontos adatokat. A táblázatot a következőképpen használjuk: a később ismertetett szempontok figyelembevételével kikeressük a sánc tengelyvonalát és becsléssel megállapítjuk, hogy ennek hossza kb. milyen maximális ugráshosszra ad majd lehetőséget. Legyen pl. ez 10 méter. Ekkor a táblázat L = 10 méter vízszintes rovatában a 25. oldalon közölt ábra segítségével leolvashatjuk az összes szükséges adatokat.

A típusú sánc. (földcsánc)

B típusú sánc.

C típusú sánc.

- N = a kritikus pont távolsága a sáncsztal szélétől mérve.
- H/N = a β hajlásszög tangense.
- T = a sáncsztal hossza.
- U = a nekifutó lejtő oly szakasza, melyen a sebesség állandó.
- E = a nekifutó lejtő azon szakasza, melyen a sebesség növekszik.
- F = E+U+T/ A nekifutó lejtő hossza a rajthelytől a sáncsztal sarkáig.
- P = a kritikus pont.

A fenti ismertetésben szereplő ú. n. kritikus pont a sáncnak az a helye, pontja, amelyen a maximális ugráshosszt elért versenyző földet ér. Más szavakkal pedig az „M”-mel jelölt ferde egyenes szakasz kezdőpontja. Ezen a ponton végződik a sáncpúp és itt kezdődik az „M” leugró lejtő.

Ha ugrásáncot akarunk építeni első feladatunk az ugrásánc helyének kiválasztása. A kiválasztást a következő szempontok figyelembevételével végezzük el. Elsősorban a sáncot, olyan helyre építjük, amely könnyen megközelíthető. Ha ezt a szempontot figyelembe vesszük, akkor több próbázóra számíthatunk. A hóviszonyok szempontjából fontos, hogy létesítményünk napsütéstől és szélől védve legyen. A szélviszonyokat óv módon vesszük figyelembe, hogy tájékozódunk az azon a környéken tapasztalható leggyakoribb szélirány felől és arra törekszünk, hogy a sánc tengely ezzel az iránnyal lehetőleg teljesen párhuzamos legyen. Ha a napsütéstől is védett a sánc, akkor elérjük azt, hogy viszonylag állandó minőségű hóval számolhatunk és nem érhetnek bennünket olyan meglepetések, hogy az erős napsütés következtében a hó egyik napról a másikra elolvad. Ezért tehát telepítsük ugrásáncunkat északi oldalra, vagy pedig árnyékos, naptól állandóan védett völgybe.

Fontos szempont a sánc helyének kiválasztásában a talaj minősége is. Tudott dolog, hogy mindenfajta talajnak van egy olyan hajlásszöge, amelyben leomlás nélkül szabadon megáll. Tudjuk azt is, hogyha a talaj vízes lesz, állékonysága változik. Lényeges ez, mert a könyököt és a kifutó lejtőt gyakran szükséges bevágásban vezetni, a sáncpúpot pedig esetleg töltésben. A sáncpúp töltését természetesen megfelelően tömöríteni kell, mégpedig úgy, hogy a töltést kiterítésű rétegekben készítjük és minden réteg feltérítése után súvokkal ledöngöljük. A sáncpúp-töltéshez szükséges anyagot a pálya mentén a púp magasságában elhelyezkedő munkagödörökből fejtsük és ne a kifutó bevágásából, nehogy a talajt meredek lejtőn felfelé kelljen szállítanunk.

A táblázatban között betűjelek a következőket jelentik:

- L = a sáncon elérhető legnagyobb ugrás hossza.
- α = az asztal hajlásszöge a vízszinteshez viszonyítva.
- β = a leugró lejtő hajlásszöge a vízszinteshez viszonyítva.
- γ = a nekifutó lejtő hajlásszöge a vízszinteshez viszonyítva.
- R₁ = a nekifutó lejtő függőleges síkú homorú lekerekítésének sugara.
- R₂ = a könyök függőleges síkú homorú lekerekítésének sugara.
- R₃ = az a maximális sugár, amely a sáncpúp lekerekítéséhez szolgál.

(Ez tetszés szerint nagyítható, sőt a leugró lejtő fölött részben egyenessel is helyettesíthető.)

- M = a leugró lejtő hossza a sánc β hajlásszögében mérve.
- H = a kritikus pont mélysége a sáncsztal szélétől mérve.

Kitűzési táblázat.

L ^m	α°	β°	γ°	R ₁ ^m	R ₂ ^m	R ₃ ^m	M ^m	H ^m	N ^m	$\frac{H}{N}$	T ^m	U ^m	E ^m	F ^m
8	5	28	25	8	18	16	1,60	4,10	7,70	0,535	0,7	1,2	12	13,9
10	5	28	25	10	20	20	2,00	5,10	9,70	0,535	0,9	1,5	14	16,3
12,5	5	30	25	12,5	22,5	25	2,50	6,40	11,20	0,573	1,0	1,9	15,5	18,4
15	5	30	25	15	25	20	3,00	7,70	13,40	0,573	1,2	2,3	18	21,5
18	5	30	25	18	28	30	3,60	9,30	16,20	0,573	1,5	2,7	22	26,2

Az általaj, amelyet a töltéstest súlya terhel, lépcsőzzük, vagy fogazzuk, nehogy össze-, vagy lavasszal a nagy esőzések után a töltés állékonysága csökkenjen és feltöltésük az áfázott általajon lecsússzon.

Fokozott gondot kell fordítani az esetleges bevágások víztelenítésére is. Ezért, akárcsak a vasút-, vagy útépítők a bevágások szélén szegélyárkokat létesítünk, melyek a pályatestről és a rézsűkről lefolyó vizet levezetik. Ha a terepviszonyok következtében a könyök és a kifutó lefolyástalan mélyedési alkot, az itt összegyűlő víz elvezetéséről is gondoskodni kell.

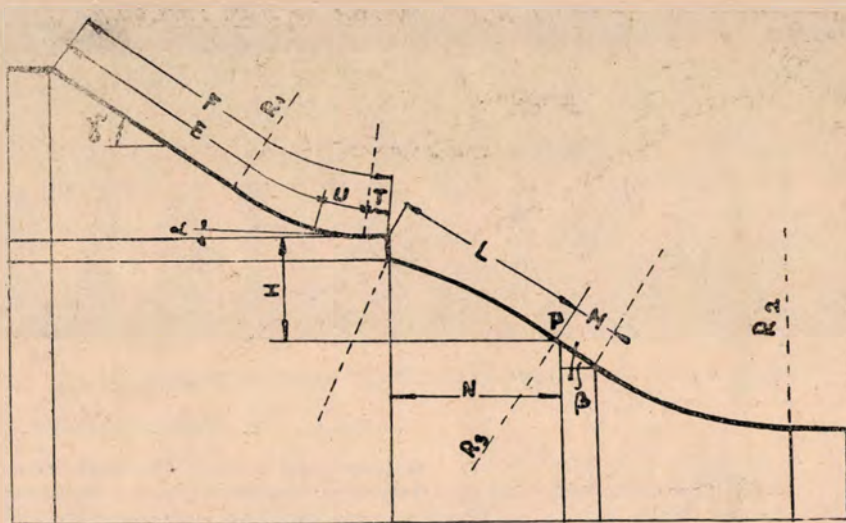
A sánc helyének kiválasztásakor ügyeljünk ezeken felül még arra is, nehogy a sáncengely rétegcúszamlás veszélyének kitéve helyre kerüljön. Ezek olyan helyek, amelyekben az általaj geológiai alakulása következtében a talajt alkotó egyes rétegek egymáson elcsúszhatnak és egy kagylós törésvonal mentén a völgy felé csúsznak. Az ilyen csúszamlás az egyébként gondosan megtervezett és gondosan megépített síugrósáncunkat teljesen tönkretelheti. Figyeljük meg tehát, vajjon nincs-e a kiválasztott pályatengely környékén néhány megdőlt törzsű fa, nem látható-e a lejtők alján a talajnak különleges feltüremlése és előlött kagylóformájú lecsúszás maradványa. Az ilyen jelek figyelmeztetnek bennünket, hogy a terep rétegcúszamlás következtében sáncépítésre is alkalmatlan.

Eddig még nem beszéltünk a sánc szükséges szélességéről. Általában a nekifutó lejtőt 2/3-4 méter szélességre készítjük. Ez kb. megfelel a síléc hosszának. Erre azért van szükség, hogy frissen esett hó esetén a nekifutó lejtőt sílécokkal meg tudjuk taposni.

A sáncszial szélessége is ugyanolyan legyen, mint a nekifutóé. Ha a sáncszial után rögtön töltés következik, akkor ennek a töltésnek a koronaszélessége már a sáncpályaiban 6-8 méter legyen. Innen azután a legrás helyéig a pálya szélesedik, onnan pedig a kifutó vééig egyforma szélességű lehet, kb. 10-12 méter széles.

Ha a fenti szempontok figyelembevételével a síugrósánc helyét kiválasztottuk, akkor a következő lépés, hogy meghatározzuk milyen típusú ugrósáncot tudunk itt megépíteni. Ehhez azonban már hozzáférő ember bevonása szükséges. Először is fel kell mérnünk a terepet. A munkába lehetőleg vonjunk be egy sportszerető és a sportot támogató mérnökembert, aki geodéziailag felveszi a sánc hosszengelyét. Ez úgy történik, hogy a mérnöknek megjelöljük az általunk kiválasztott pálya kezdetét és végpontját, ő azután a kétő között valamelyik pontot, de lehetőleg a felső pontot, a hosszszelvény (hosszmetszet) „O” pontjának választja.

E pontból kiindulva, miután a pontot egy magassági fix ponthoz bekötöttük, a hosszszelvényt hossz- és magassági értelemben felveszi szintező műszer- és lépcsős mérce segítségével. Ezután a hosszszelvényt rajzpapírra

felrakja és az általunk megadott és fentebb közölt táblázat segítségével a pályaszintet befekteti úgy, hogy minél kevesebb földmunkára legyen szükség. Ezután a pálya szintpontjait az általa felvett magassági alapszinthez viszonyítva hossz- és magassági értelemben a rajzba bejelöli, hogy a pályaszint a terv szerint kialakítható legyen.

Ha mindezzel a munkával készen vagyunk, kimegyünk a terepre és kijelöljük az ugrósánc jellegzetes pontjait. A mérnök által elkészített hosszszelvényből pályánk minden jellegzetes pontjait ismerjük, hiszen tudjuk a pontok távolságát a „O” ponttól számítva. Magasságilag pedig a pálya minden pontja felkereshető, mert a hosszszelvénybe azt is bejelöltük, hogy az egyes jellemző pontokon milyen mélyre kell a térszín alatt a pályát vezetni, (bevágás), vagy töltés esetében milyen magasra kell a talajt felhordani.

„B” vagy „C” típusú sánc esetében szintén a hosszengelyből olvassuk ki, hogy milyen magas felépítményt kell készíteni. A célnak a legjobban a faszervezetű felépítmény felel meg, mert ez olcsóbb, könnyen elkészíthető és szerelése is gyorsabb. A szerkezet alapozása 60x60 cm keresztmetszetű és 110 cm mélységű cementtartalmú betonlapokból álljon. A faszervezet anyaga lehetőleg fenyő legyen.

Itt említiük meg, hogy a sánc típusát, attól függően, hogy szükség van-e felépítményre, vagy sem, a legalkalmasabban a terep hosszszelvényének felvázolása után állapíthatjuk meg. Ebből ugyanis világosan látható, hogy a táblázatunk által meghatározott pályavonal behelyezhető-e a hosszszelvénybe úgy, hogy felépítményre se részlegesen, se pedig teljesen ne legyen szükség. Mint fentebb már leleztük, a legcélszerűbb ezt a műveletet mérnök jelenlétében és az ő segítségével végeznünk.

Ha a sánc jellegzetes pontjainak kitűzése megtörtént, megkezdődhet a munka. A munkát a helyi TSB-vel folytatni megbeszélés alapján a síállomás vezetőségének kell irányítania. A munkába be kell vonni a helyi iskolák ifjúságát, DISZ, illetve Úttörő vonalon,

valamint a síversenyzőket. Nehézségek esetén a munka vezetői forduljanak bizalommal a helyi TSB-hoz, amely az esetleg szükséges intézkedéseket megteszi. A sánc építésének vezetői nyugodtan forduljanak a karhatalmi szervezetekhez is, amelyek igen hatékonyan segíthetik a munkát. A munkát úgy kell megszervezni, hogy az esős idő beállta előtt a sánc elkészüljön. Minden dolgozó csoportnál legyen kint a munka vezetője, hogy a szükséges utasításokat kiadhassa és biztosíthassa, a munkálatok helyes irányban való vezetését.

„A” típusú ugrósáncot tisztán társadalmi munkával meg lehet valósítani. A „B” és „C” típusú ugrósáncnál azonban megfelelő szakembereken kívül a szükséges nyersanyagot is meg kell fizetni. Ezért tehát, amikor eldöntöttük, hogy milyen típusú sáncot építünk, a munka megkezdése előtt alaposan tárgyaljunk meg a kérdést a helyi TSB-vel, amely esetleg anyagi támogatást is tud biztosítani.

A munka befejezése után az ugrósáncot a munkába bevont mérnök segítségével, aki a felmérést és a kitűzést végezte, a tervrajz alapján a helyi szakemberekkel vizsgáljuk felül és a helyi tanácsnak adjuk át. A havazás beálltáig gondoskodjunk a sánc karbantartásáról, mert az esős idő esetleg kárt tehet benne. Az első havazáskor kezdjük meg a gyakorlati oktató munkát, a síállomás látogatói között, majd a kellő gyakorlat megszerzése után rendezzünk sáncavatató MHK ugróversenyt.

A sáncépítésről jelentésben számolunk be az Országos Társadalmi Síszövetség sporttechnikai bizottságának.

★

Ha betartjuk és figyelembe vesszük a cikk keretén belül megemlített szempontokat, akkor egészen bizonyos, hogy MHK próbázóink számára a céljuk megfelelő, olcsó és főleg biztonságos, veszélytelen síugró sáncot építettünk.

Falusi SPORTOLÓK

Hogyan szervezzük a sportoktatást a kolhoz-sportkörökben

Irtta: M. Szemionov

Megjelent a Szovjet-szkijsportban 1951. május 24-én.

A kolhozok tömegtestnevelési és sportoktatási munkájának helyes megszervezése dönti el a GTO próbázások és minősített sportolók előkészítésének, valamint a versenyeknek sikerét.

A SZAKOSZTÁLYOK MUNKÁJA

A sportoktató munkát azaz kell kezdeni, hogy először a legjobban hozzáférhető és leginkább tömegjellegű sportágban szakosztályokat kell alapítani. Így általános testi előkészítés szakosztályát, atlétikai szakosztályt, torna-, kerékpár-, úszó-, röplabda-, kosárlabda-, labdarúgó-, súlyemelő-, sakk- és természetjáró szakosztályokat.

A szakosztály munkáját 3-5 tagból álló intézőbizottság vezeti. Ennek tagjait közgyűlésen választják meg. Az intézőbizottság tervet készít és a szerint vezeti a szervezési és a sportoktatási munkát.

AZ ÁLTALÁNOS SZAKOSZTÁLY

A szakosztályban foglalkoztatottakat csoportokba kell osztani, még pedig koruk és nemük, valamint testi készségük figyelembevételével.

Elsősorban tömegszakosztálynak számít az általános testi-előkészítés szakosztálya. Ez a szakosztály végzi el a GTO próbázásra való előkészítés fontos feladatát. A kezdő sportemberek sokoldalú testi fejlődéséről, olyan tulajdonságok, mint erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség és a sporttechnika fejlesztéséről, ennek a szakosztálynak kell gondoskodni.

Az általános testi előkészítő szakosztály tervében a következő sportágak szerepelnek: atlétika, úszás, kerékpár, sportjátékok, torna, mezei futás és természetjárás. A szakosztály oktatási terve májustól októberig a következő: atlétikára fordítanak 40-50 órát, úszásra 16-20 órát, kerékpározásra 25-30 órát, tornára 40-50 órát, sportjátékokra 30-40 órát.

A szakosztályban hetenként háromszor van foglalkoztatás. A vasárnapokat és ünnepnapokat természetjárásra, (gyalogtúra, vízkirándulásokra, kerékpárkirándulásokra stb.) és versenyekre tartják fenn.

A terv szerinti edzési napokon a következő sportágak szerepelnek:

atlétika: gyaloglás, síkfutás különböző távokon, mezei futás, magasugrás, távolugrás, súlylökés, akadályfutás.

Úszás: oldalúszás, mellúszás, hátúszás, gyorsúszás, vízilabdázás.

Torna: szabadgyakorlatok, húzódzkodás, ugrógyakorlatok, gerendagyakorlatok, szergyakorlatok.

Sportjátékok: röplabda, kosárlabda, gorodki.

Az oktatási terv meghatározza a versenyek és próbázások időpontját. A BGTO-ból és a GTO első fokozatából az első évben, a második fokozatból a második évben kell lepróbázni.

Az első 12-15 foglalkozás előkészítő jellegű. Ez arra szolgál, hogy újoncok, akik először foglalkoznak sporttal, szervezetüket hozzáidomítsák a sportmunkához.

HOGYAN VEZESSÜK AZ EDZÉSEKET?

A szakosztályi edzés órajellegű 1½-2 órát vesz igénybe, és négy részből áll.

Bevezető rész — 5 perc, ez a foglalkoztatás megszervezésének ideje. A szervezetet előkészítjük a testi munkára.

Előkészítő rész — 15-20 perc, célja, hogy a szervezet munkabírását növeljük, előkészítsük a legnagyobb megterhelésre, mely az edzés folyamán adódik.

A tényleges óra — 50-60 perc, célja az edzettség, az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, technika fejlesztése stb.

Befejező rész — arra szolgál, hogy a szervezet megterhelését levezessük, hogy a szervezet megnyugodjék. Ez fokozatosan csökkenő munkával történik.

Az edzés után zuhanyozás, ledörzsölés következik.

A gyakorlati foglalkozás mellett kötelező az elméleti tanulás is. Például: a Szovjetunió testnevelési mozgalmá, egészségtan, önfegyelem ellenőrzése, elsősegélynyújtás stb....

Az egyes sportágak szakosztályai a maguk edzésein arra vessék a fősúlyt, hogy a sportoló abban a sportágban a legnagyobb tudást érje el. Ezekben a szakosztályokban készítik elő a jelölteket a GTO második fokozatára és az osztálybesorolásra. A szakosztályok tagjai állandóan részt vesznek a szakosztályok közti és más versenyeken.

HOGYAN VEZESSÜK A VERSENYEKET?

A versenyek rendezése tekintetében nagyon fontos, hogy időben állítsuk össze a műsort, meg kell határozni a verseny körülményeit és jellegét. A verseny rendezésére ajánlatos szervezőbizottságot összeállítani, amelyben a pártszervezetek, a komszomolszervezetek, a

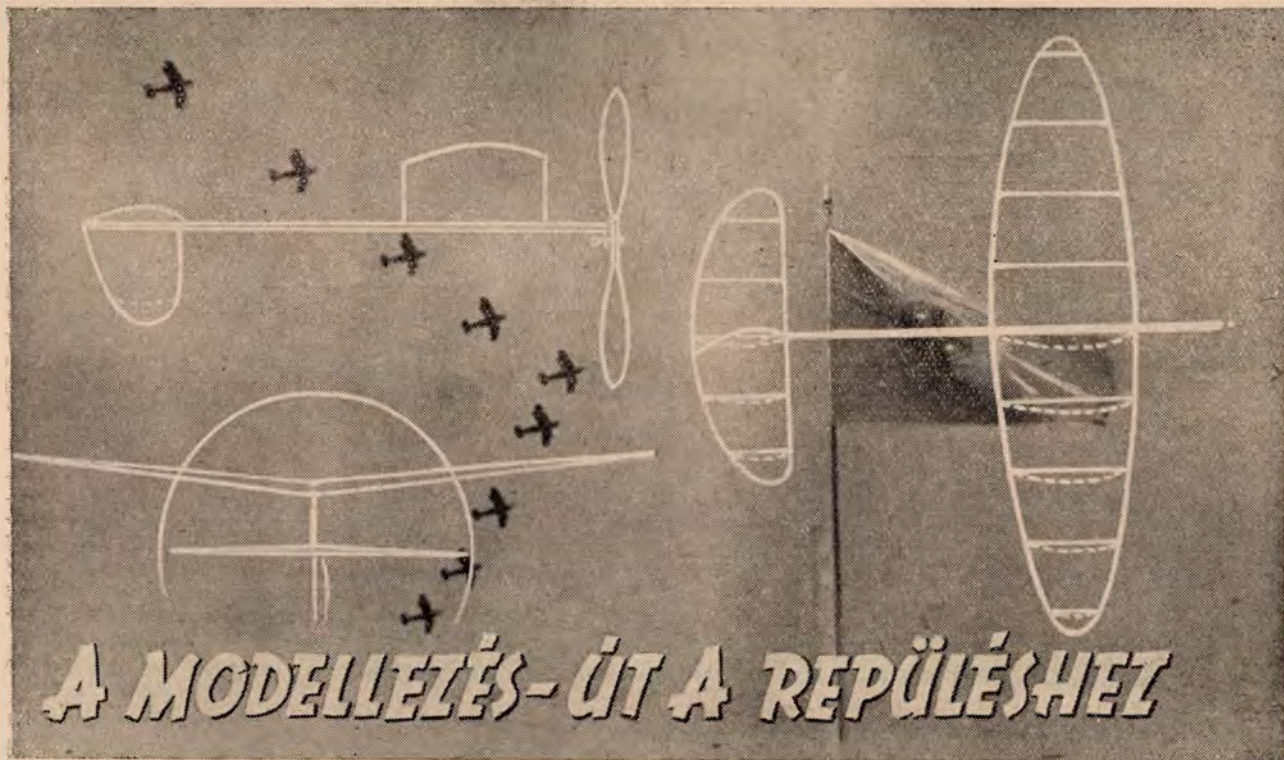
kolhoz vezető tagjai stb. legyenek képviselve. A szervezőbizottság feladatai közé tartozik a hírverő és ismerető munka és a gazdasági intézkedések megtétele.

A versenyről készült jegyzőkönyveket a sportkörnek meg kell őriznie. A legjobb kolhoz-sportemberek eredményeit a sportkör csúcskönyvébe kell bevezetni.

Minden sportkör és annak szakosztálya köteles a tömegtestnevelést fejleszteni és tagjainak tudását növelni. E célból a sportkör tanácsa, kiindulva a saját lehetőségeiből, sportkörének és szakosztályainak évi tervét készítsse el — a tagok számára a növelésére. GTO jelvényesek és minősített sportolók, társadalmi oktatók és társadalmi hírák előkészítésére. Ázonkívül állítson össze tervet tömegsportbemutatók megrendezésére.

A kolhoz sportkörének sportoktatási munkája szoros összhangban legyen a kolhoz gazdasági munkájával.

Jegyzet: Sportkörünk ez idén még nem vezették be és nem állították fel a cikkben érintett általános szakosztályokat. A mi sportkörünkben az MHK különböző próbáira való felkészítés a megfelelő sportágak szakosztályainak a feladata. Az egyes szakosztályok edzésrendszerébe beépül az MHK próbáira való felkészítés, mint minden sportfoglalkozás alapja. A Szovjetunió fejlettebb és összehasonlíthatatlanul népesebb sportélete azonban megkívánta, hogy — elsősorban a sportba most bekapcsolódók, a kezdők részére — általános szakosztályokat állítsanak fel. Ezek adják meg az általános alapot a sportoláshoz, ezek teszik lehetővé, hogy a jelentkező megtalálja a neki legjobban megfelelő sportágot

Pártunk és szeretett vezérünk, Rákosi Mátyás elvtárs útmutatásai alapján egy esztendővel ezelőtt alakult meg a Dolgozó Ifjúság Szövetsége. Dolgozó ifjúságunk azóta szerte az országban ünnepekkkel köszöntötte az egységes, harcosszövetség megszűlését. Az alakuló kongresszuson a DISZ — a lenini Komszomol példájára — védnökséget vállalt a Honvéd Légierők felett s azóta a legjobb fiatalokat küldi a repülő sorába. A DISZ-ifjak repülni tanulnak, s ezért örömmel jelentkeztek az MRSZ nyári táboraiba, hogy felcseréljék a származékot, traktor-kormányt a repülőgép kormányával. A táborokban eredményesen tanulnak, s derekasan megállják a helyüket. A fejlődés, az elért jó eredmények csak úgy válnak lehetségessé, mert rendelkezésükre álltak a szovjet kiképzési módszerek s mert a szovjet repülőiataltság állandóan segíti a magyar repülőifjakat.

A jó eredmények mellett természetesen még javítani való is van. A táborokban meg kell erősíteni a szervezeti életet: a repülés előtti és utáni megbeszéléseket nem szabad csak formainak tekinteni; a mostani táborokban az eddiginél fokozottabban kell a káderek türelmes nevelésével törődni és súlyt kell helyezni az egyéb sportágakra is. Nem szabad elhanyagolni az MHK

testnevelési rendszert, amely minden sport alapja. A hibák feltárásával és minél előbbi kijavításával ünneplhetjük legméltóbban a repülőiataltság ifjúságunk harcosszövetségének megteremtésének egyéves évfordulóját.

A DISZ egyéves évfordulóján a DISZ-ifjak a Magyar Repülő Szövetség közreműködésével óriási sikerű repülőbemutatót rendeztek Budapesten. Ezen a bemutatóon a DISZ-ifjak közül az arra legérdemesebbek vehet-

tek részt, akik a szovjet tapasztalatok alapján szerzett tudásukból komoly ízelítőt adtak ezen a nagyszerűen sikerült repülőnapon. Mintegy 50.000 néző volt kíváncsi a repülőbemutatóra, amelyen a modellezők is bemutatták kiváló tudásukat. Nagy sikert arattak a 150 km-es sebességgel szárguló hőégsugaras gépek, valamint a gumimotoros, a vitorlázórepülő és a mechanikus körrepülő motormodellek.

Nagy tetszést váltottak ki a vitorlázórepülő iskolafel-

adatai, majd a csoportos és egyéni kötélekek gyakorlatai. A motorospiótlak is bemutatották: képzettségüket, tudásukat. A fecskekötélék a műrepülés magasságát mutatták. A tükörrepülést, amelyben két gép repül egymás felett és a felső gép a 1-2 méterre van az alsótól — lélekzet-visszafojtva figyelte a közönség. A DISZ megalakulásának tiszteletére épített „Június 18” nevű vitorlázógépek gyönyörű, csoportos műrepülése is nagy tapsot váltott ki, a vitorlázó és motoros gépek csoportos és egyéni műrepülése pedig szinte magával ragadta a nézősereget. A bemutató fénypontja a ballonvadászat és az ejtőernyős ifjak csoportos ugrása volt.

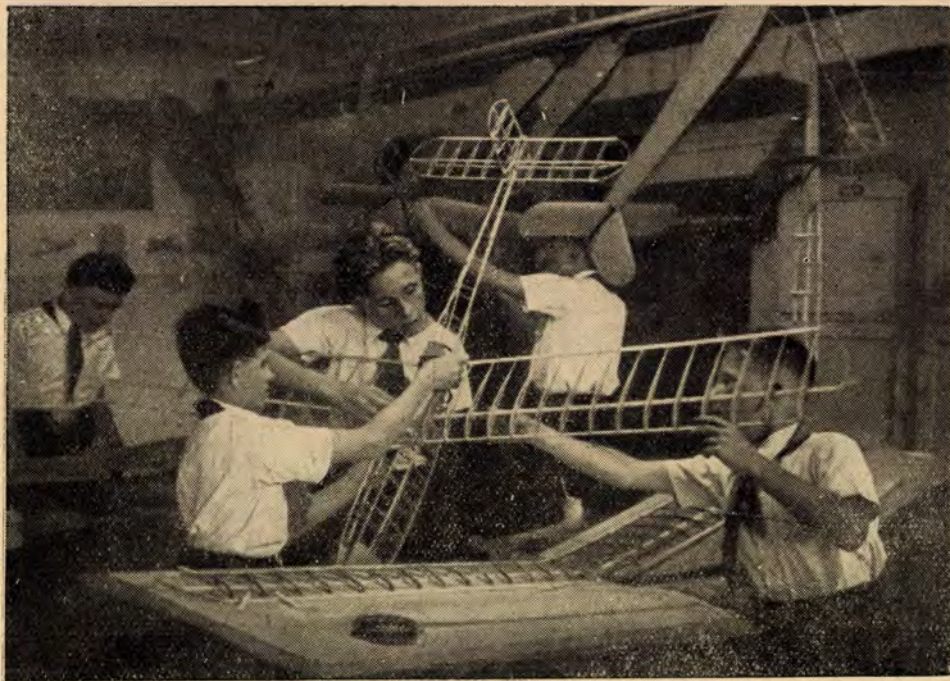
A nagyszerűen sikerült repülőnap újabb nagy lépésekkel vitte előbbre a magyar repülés ügyét.

Nagy fejlődés a modellezésben 1950-től

Megemlíttük, hogy a legutóbbi repülőnapon nagy-nagy sikert arattak a fiatal modellezők is. Ma már a modellezés valóban a nép fiatalok sportja. Annak ellenére, hogy nem sokkal a felszabadulás után már tapasztalható volt komoly fejlődés — elsősorban a szovjet modellezők tapasztalatainak átvételével —

A rajzhoz készülődik az egyik versenyző. Modellja még több darabban van, most szedte ki a hordárványból, amelyre azért van szükség, hogy a modell szállítás közben meg ne sérüljön.

Készülnek a modellek az «Ady Endre» modellező körben

küönösen erős lendületet a fejlődésben csak 1950. első felétől láthatunk, amikor a repülőszövetség az úttörő mozgalommal karöltve az ifjúság legszélesebb rétegeinek figyelmét fordította a modellezés felé. Azóta egyre jobb eredményeket értünk el a modellezés és a modellversenyezés terén. A Magyar Repülő Szövetség repülő alapszervezetei egyre jobban segítik a modellezőket. Az alapszervezetekhez csatolt körzeti központokat állítottak föl. Népi demokratikus kormányunk és a Párt minden támogatást megad a modellezőknek. Anyaggal is ellátja őket, amit a szövetség oszt szét. A Magyar Repülő Szövetség nyilvántartja a modellezőket és eredményeiket, versenyeket rendez számukra és minden lehető eszközzel igyekszik fejleszteni tudásukat.

A modellezés a repülés alapja

A fejlődés már sok tekintetben eddig is megmutatkozott. Megmutatkozott például abban, hogy rengeteg modellezőnk ma már önállóan tervez és egyre jobb eredményeket ér el a tervezés terén is. Bátran kezdeményeznek, ami a siker egyik fontos feltétele. Tavalys é idén egyre több sikeres modellbemutatót tartottak. A lökhajtásos gépekkel például már 150—170 kilométeres órátlagsebességet értek el.

Miért van ilyen nagy jelen-

tősége a modellezésnek? Elsősorban azért, mert a modellezés a vitorlázórepülésnek, majd a motorrepülésnek is az alapja. Modellezés közben sajátíthatók el legjobban a repülés alapelvei és általában a jó modellezőkből lesznek a legjobb repülők. A modellezés — út a repüléshez.

Rengeteg modellverseny

A magyar modellezés fejlődését biztosítja az a sok verseny, amit a legutóbbi időben rendeztünk s amit még ebben az évben rendezünk. A háziversenyek után most tartották meg a körzeti modellversenyeket s most kerül sor az országos versenyekre, amelyek egyhetes modellező táborra kezdődtek. Ezen azok a modellezők vesznek részt, akik egész évi szorgalmas és kitartó munkájuk eredményeképpen a házi- és körzeti versenyeken jó eredményeket értek el, valamint azok az úttörő modellezők, akik a közelmúltban lezajlott úttörő modellező versenyen jó eredményt értek el. Az OMRE és az Országos Úttörő Központ közös rendezésében lebonyolított verseny minden tekintetben meghozta a kívánt eredményt; mert igen sok tehetséges repülőmodelltervező és építő tűnt fel. Számos kiváló eredmény született ezen a versenyen, igen sok országos és nemzetközi csúcseredmény. Mindez azt bizonyítja, hogy fiatalságunk nagy öröm-

mel foglalkozik a repüléssel és szeretővel fordul a modellezés felé.

Szeptemberben Budapesten kerülnek sorra a gumimotoros és a hőreakciós (églökéses) modell-átlagversenyek. Ezeknek a gépeknek kategóriánként három teljesítményét mérik s a három repült idő középarányosát veszik alapul (az öt percen belül repült időket). Ezt az új módszert a kiváló szovjet modellezőktől vettük át. Az értékelés azért történik így, mert ezáltal nem a szerencse, hanem valóban a tudás dönt. Komoly szerep jut így a gép szerkesztésnek, a gépvezetésnek, a gumimotoros modelleknek az építésnek, a vitorlázómodelleknek az indításnak, repülőnyelven „felcsörlésnek”.

Amikor a „pilóta” a földről vezeti a modellt...

Különösen érdekes és igen nagy feladatot jelent a körrepülésben, az úgynevezett U-kontrollban a gép vezetése. A körrepülő modelleknek a gép vezetése legfőbbször úgy történik, hogy a kör közepén egy függőleges helyzetű botot vagy fogantyút tart a kezében, amelynek mozgásával a gép magassági kormányfelületét tudja kimozdítani. Ennek a botcskának, vagy fogantyúnak a szerepe tehát megegyezik a repülőgép botkormányának előrehátrazogatásával. Ha még arra gondolunk, hogy a körre-

pülő modellek a körpályán a vitorlázó-, sőt gyakran a motoros sportrepülőgépek sebességével mozognak, akkor érzelhetjük, milyen finoman kell ezeknek a modelleknek a kormányát kezelni.

A körrepülő modell vezetése minden alkalommal újabb és újabb élményt jelent, sőt az indítás előtt bizonyos kis izgalmat, „rajtízát” is megérezhetünk a modellezőkön. Csak a repülőgép térbeli helyzete (háromirányú figyelem a három kormányszervre) és a valóságos repülés érzése az, amely hiányzik ebből az élményből. Fentebb már említettük, hogy a modellezésnek — benne a körrepülő modellezésnek is — igen nagy a jelentősége a repülőelőképítés szempontjából. A körrepülő modell vezetése a magassági kormány finom kezelésére és a gyors, határozott felőképességre neveli a modellezőket.

A világ első repülői a szovjet repülők

A Szovjetunióban a repülés minden ága — kezdve a modellezéstől a vitorlázórepülésen át a motorosrepülésig — hatalmas állami támogatásban részesül. Amikor annak idején a lenini Komszomol védnökséget vállalt a repülés felett, akkor a modellező klubokba és repülőklubokba tizedrével és százrével mentek a szovjet ifjak, fiúk és leányok egyaránt és már itt elsajátították a repülés alapjait. A szovjet repülők a világ első repülői. A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja szakadatlanul tördök a szovjet repülőkkel. A nagy honvédő háború óta a repülésben nem volt olyan terv, vagy olyan géptípus, amit Szálin elvtárs személyesen meg ne tekintett volna. Tanácsaival a tervezők előtt olyan perspektívákat nyitott, amelyekre ők nem is gondoltak. Az ő atyai tanításának és gondoskodásának köszönheti nagy eredményeit például a legkiválóbb szovjet repülőök egyike: Cskalov is.

Allandó segítség a szovjet modellezőktől

A magyar modellezők a szovjet modellezőktől állandó segítséget kapnak. A szovjet modellezők rendszeresen elküldik hozzánk anyagukat. Nemrégiben itt volt a Komszomol kiútdötsége a modellkiállításunkon. Tagjai nemcsak meglátogatták a kiállítási anyagot, hanem rengeteg értéket, gyakorlati tanácsot és útmutatást adtak fiainknak.

Szovjet modellezők világcsúcsai

1951. március 1-ig a következő szovjet világcsúcsokat hitelesítette a Nemzetközi Repülő Szövetség (F. A. I.):

Időtartam: Lew Szirikin modellje (1950 aug. 18.) — 4 óra 2:30 mp.

Távolság egyenes vonalban: Szergiusz Malik modellje (1947 szept. 18.) — 210.62 kilométer.

Magasság: Csergij Ljubuskin modellje (1947 aug. 13.) — 4152 méter. A fennálló öt világrekordból tehát hármat a Szovjetunió modellezői tartanak!

Nemzetközi csúcseredmények

A nemzetközi szovjet és magyar modellező rekordokai az alábbiakban ismertetjük.

Gumimotoros modellek:

Időtartam: Vasszilij Nassonov modellje (1949. aug. 18.) — 1 óra 16 perc. **Távolság egyenes vonalban:** Benedek György BM-1. modellje (1947 aug. 20.) — 50.260 km. **Magasság:** Poith Loránt (1948 aug. 31.) — 1442 méter. **Sebesség egyenes vonalban:** Vladimir Davidov (1940 júl. 11.) — 107.080 km/ó.

Mechanikai motoros modellek:

I. B 1 osztály:

Időtartam: Lew Szirikin (AMM-4 modell, 9.8 km, 1950 aug. 18.) — 4 óra 2:30 mp. **Távolság egyenes vonalban:** Szergiusz Malik (VIP-10 D-2 motor, 7.5 km, 1947 szept. 19.) — 210.62 km. **Magasság:** Georgij Ljubuskin (AMM-4 motor, 9.6 km, 1947 aug. 13.) — 4152 méter.

Hőreakciós modellek:

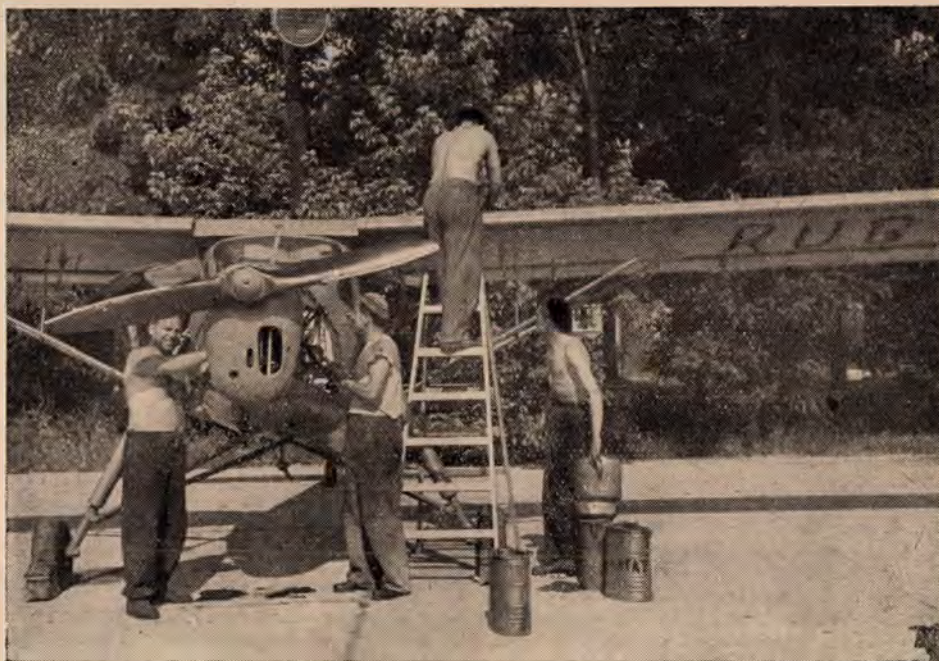
I. C-2 osztály:

Sebesség U-kontrollban: Benedek György modellje (DynaJet ou'so reaktor motor, 1950. jún. 4.) — 179.388 km/ó.

Gumimotoros hydroplán:

II. A-1 osztály:

Időtartam: Egervári Géza (1950 aug. 23.) — 54:04 perc. **Távolság:** Horváth Ernő (TH-16 modellje, 1949 szept. 10.) — 45.150 km. **Sebesség**

A Repülőnap sikerét nagyban elősegítették a szerelők, akik lekiismeretesen, gondosan, alaposan készítették elő a gépeket.

egyenes vonalban: Borisz Abramov (1940 aug. 6.) — 76.896 km/ó.

Mechanikai motoros hydroplánok:

II. B-1 osztály:

Időtartam: Mihail Vaszilicsenko (K-16 motor, 4.42 km, 1950 júl. 28.) — 2 óra 50 perc. **Távolság:** Pavel Szmirno (1950 júl. 19.) — 87.106 km. **Magasság:** Irakli Kavaszdzé (1940 aug. 8.) — 4110 m. **Sebesség egyenes vonalban:** Roman Chabarov (1948 aug. 18.) — 50.050 km/ó. **Sebesség U-kontrollban:** B. Vaszilicsenko (Baskin-motor, 1.96 km, 1950 aug. 16.) — 70.056 km/ó.

Különleges gumimotoros légi járművek:

III. A-1 osztály:

Időtartam: Egervári Géza (1950 jún. 13.) — 7:34 perc. **Távolság:** Norbert Röser (1950 ápr. 9.) — 238 m.

Különleges mechanikai motoros légi járművek:

III. B. — I. A osztály:

Időtartam: Jurij Kukra (TSAML-motor, 1.8 km, 1950 aug. 18.) — 27:35 perc. **Távolság:** Jurij Kukra (1950 aug. 14.) — 12.201 km.

III. B-2. osztály:

Sebesség U-kontrollban: Leonid Muricsev forgószárnyú modellje (1950 dec. 23.) —

71.028 km/ó. **Sebesség U-kontrollban, II. kategória:** V. Runkov (1950 okt. 17.) — 76.320 km/ó. **Sebesség U-kontrollban, III. kategória:** Leonid Muricsev autógirója (1949 aug. 14.) — 41.234 km/ó.

Vitorlázó modellek:

4-1. osztály:

Időtartam: Sz. Ainadinov (1950 júl. 6.) — 3 óra 12 perc. **Magasság:** Benedek György (1948 máj. 23.) — 2364 m.

Csupaszárny kategória:

I-A 1. gumimotoros repülőgépek:

Időtartam: Király Mihály UM-1. modellje (1950 aug. 23.) — 35:42 perc. **Távolság:** Gál Tibor GCS-1 modellje (1949 ápr. 17.) — 0.720 km. **Sebesség egyenes vonalban:** Vladimir Kumanin (1950 júl. 21.) — 33.408 km/ó.

I-B. 1. osztály, mechanikai motoros repülőgépek:

Időtartam: Borisz Parparov modellje (K-16 motor, 4.4 km, 1950 aug. 12.) — 1 óra 35 perc 15 mp. **Távolság:** Jevgenij Lakov modellje (Baskin-motor, 2.5 km, 1950 júl. 2.) — 22.85 km. **Sebesség egyenes vonalban:** B. Marzinov és A. Rakov modellje (MK-8. motor, 4 km, 1950 aug. 12.) — 49.68 km/ó. **Magassága a kiindulási pont fölött:** Borisz Parparov (1950 aug. 12.) — 1788 m.

I. B-2. osztály:

Sebesség U-kontrollban, I. kategória: Jurij Kukra (TSA-ML-50 motor, 1.8 km, 1950 ápr. 28.) — 66.888 km/ó. **Sebesség U-kontrollban, II. kategória:** V. Szimonov modellje (K-16 motor, 4.4 km, 1950 aug. 12.) — 99.288 km/ó. **Sebesség U-kontrollban, III. kategória:** Oleg Gaevski modellje (MB-05 motor, 9.95 km, 1950 máj. 23.) — 163.447 km/ó.

II. A-1. osztály:

Gumimotoros hydroplánok:

Sebesség egyenes vonalban: Vladimir Kumanin (1950 júl. 28.) — 31.824 km/ó. **Időtartam:** Aszalai Lajos (1949 júl. 31.) — 1:05 mp. **Távolság:** Abafi Jenő (1949 júl. 10.) — 435 m.

II. B-1. osztály, mechanikai motoros, csupaszárny hydroplánok:

Magasság az indulási pont fölött: E. Rakov (1950 júl. 28.) — 1550 m. **Időtartam:** E. Rakov (1950 júl. 28.) — 30:00 perc. **Távolság:** E. Rakov (1950 júl. 28.) — 8650 m.

IV. 1. osztály, vitorlázógépek:

Időtartam: Meichar János T-C-4 modellje (1950 máj. 21.) — 36:05 perc. **Távolság:** Jancsó Béla J-Cs-V-1. modellje (1950 ápr. 9.) — 20.850 km. **Magasság az indulási pont fölött:** Moji Kutce (1950. aug. 17.) — 547 m.

PÁLYAÉPÍTÉS

Társadalmi úton

Hajdu-Bihar megyében az MHK akadálypályák építésének szervezése szinte egyidőben kezdődött a TSB szervezésével. Február első felében, sőt már január hónapban tudtuk azt, hogy az MHK ideai szabályzata értelmében kötelező és szabadonválasztható csoportokra oszlanak az MHK szintek. Tudtuk azt is, hogy a kötelező számok között szerepel az MHK akadálypálya leküzdése. A sportvezetőkkel már ekkor beszélgettünk ennek a kérdésnek a fontosságáról. Felvetettük azt a kérdést is, hogy honnan lesz annyi akadálypálya, hogy Hajdu-Bihar megye valamennyi próbázója teljesíteni tudja a feladatokat. Megmagyaráztuk a vezetőknek, hogy ez csak abban az esetben lehetséges, ha mi sportolók és sportvezetők érezzük ennek döntő fontosságát és mi magunk segítünk és hajtjuk végre társadalmi munkában az építést.

Február hónapban került le Debrecenbe az az MHK-kézikönyv, amelyik megadta az akadálypálya leírását. A JTSB elnökök tanfolyama egy szombati napon fejeződött be, a kiskönyvet pedig előző nap, péntek este kaptuk meg. Minden járás részére ceruzával azonnal lerajzoltuk, az adatokat odaírtuk, kivonatolt leírást mellékelünk s a JTSB elnökökkel hazaindulásuk előtt közvetlenül megbeszéljük a feladatot és átadtunk nekik egy tervrajzot, magyarázó szöveggel együtt.

A JTSB elnökök a tanfolyamon megértették, hogy a magyar sportnak, a kialakulóban lévő szocialista sportnak alapja és biztosítéka az MHK testnevelési rendszer. A fejlesztési tervből ekkor még csak azt a részt ismerték, hogy járásuk területén hol és mennyi akadálypályát kell építeni.

Első feladatunknak járásuk területén az aktívhalózat kiépítését, tehát elsősorban a községi sportfelelősök beállítását tekintették. Így a községekben már a

legelső kiszálláskor, amikor megbízták a községi sportfelelőst, annak első feladatául az MHK akadálypályának a megépítését, illetve az ahhoz szükséges anyag beszerzését jelölték meg. De ugyanakkor megbeszéltek ezt a községi pártszervezettel és a Községi Tanácscsal is! Ez adott erőt és lendületet munkájukhoz. Pedig hatalmas akadályokkal találják magukat szemben. Olyan akadályokkal, amelyekkel mi sem számoltunk az első percekben. Az első akadály a saanyagának a kérdése volt. Hajdu-Bihar megye területe fában szegény. Ezt az akadályt JTSB elnökünk igen ügyesen küzdötték le. Így például a nagylétei JTSB elnök egy lebontott kamrának az anyagát igényelte ki és ennek az anyagából készített akadályokat. Polgáron az általános iskola tanulói a nevelő vezetésével a lebontott melléképület gerendamaradványaiból építették meg az LMHK akadálypályát. Más helyen igénybevételek a kidöntött és tönkrement villanypóznát, mely már esztendőnk óta az árokban hevert az országút mellett.

Március hónapban az eredmény nem bizonyult kielégítőnek. Bármennyire is átértézték az ügy fontosságát és jelentőségét, komoly hibák csúsztak a kivitelezésbe. Nem kapták meg a kellő támogatást. Az ifjúság sok helyen nem kapcsolódott be a társadalmi munkába nem érezték át, hogy ez az ő mozgalmuk. Főképpen hiányzott a lelkesedés. Ezt a kérdést azonnal a márciusi kiértékelés után átvizsgáltuk s a munka feljavítása érdekében szocialista munkaversenyt indítottunk járasok, sőt a községek között is. A kezdeményezés a püspökladányi járásból indult ki, amikor Szicsák István JTSB elnök versenyre hívta ki a berettyóújfalusi járást MHK akadálypálya építése, illetve a fejlesztési terv teljesítése, esetleg túlteljesítése tekintetében. Ezután jött Borsod megyének a versenykihívása,

amelyet azonnal továbbítottunk minden járás és minden szervezet felé. Az MHK akadálypálya vázlatát lerajzoltuk, sokszorosítottuk, minden járásnak elküldtük annyi példányban, ahány községe van. A JTSB elnökök értekezletükön április hónapban kiértékeltek a munkát. Felfedték a hibákat, amelyek legnagyobb részt a fahiány miatt következtek be és azért álltak fenn, mert a községi tanácselnökök nagyrésze nem segítette őket alaposan a munkájukban. Az értekezleten a járasok a versenymozgalmat kiszélesítették a megye egész területére. A Megyei TSB készletéi alkalmával minden egyes esetben fő pontnak tekintették az akadálypálya építését.

Április hónapban a versenyen keresztül a munka új lendületet kapott. Ennek eredményeképpen április végére 32 akadálypálya készült el és további több, mint 10 volt félkész állapotban. Az idő sürgetett bennünket, mert a próbázások, illetve az MHK versenyek megindultak és ahol akadálypálya még nem volt kész, ott ez komoly hátrányt jelentett. Az első versenykihívást Püspökladány indította el és meg is nyerte. A terv előirányzatban részére előírt 7 akadálypálya helyett megépített 14-e!!!

Hogyan értés el ezt az eredményt? Szicsák elvtárs elsősorban a kérdést a Járási Pártbizottsággal beszélte meg, amelynek egyben aktivistája is. Majd a községi titkárokkal, a Járási Tanács elnökével és a községi tanácselnökökkel versenyt indított a községek között és versenyzásról tüzött ki a győztesnek. Személyesen járta végig a községeket. Székhelyén egy héttől csak 1 napot töltött otthon, a többin kiszállt községeihez. Segített, szervezett, mozgalmi hálózatát szélesítette.

Az eredmények mellett vannak azonban hibák és hiányosságok is. A hét járás és egy város közül 6 járás és a város a fejlesztési ter-

vét már túlteljesítette, illetve teljesítette. Egyetlen egy járás nem teljesítette még a fejlesztési tervét, — a berettyóújfalusi járás. Miért nem teljesítette? A berettyóújfalusi sportvezetők gáncsolták, irigykedtek, mindent elkövettek, nehogy Pethő Pál JTSB elnök eredményt tudjon elérni. Azok közül a társadalmi aktívák közül, akiket jóhiszeműen munkatársul minden segítséget megártásul választott, több használható volt, de elfoglalt, aki nem tudott segítségére lenni. Mások színelég barátságot mutattak, de labdarúgó sovinizmustól átítatódva ellene dolgoztak. Nem értették és nem akarták megérteni az MHK jelentőségét. Elhanyagolták. A Tanács 17 községe közül vonaton csak egyet lehet megközelíteni. Járám nem áll rendelkezésére. A legtavolabbi községe 45 km-re van, s még kerékpárja sincs. Teljesen egyedül dolgozott. A JTSB elnök megbízható, nyugodt, de túlságosan csendes, nem harcos szellemű és természetű. E miatt a természete miatt törénbelet az meg, hogy Farkas László törtető kulákcsemete, aki a Pártba is be akart furakodni — de az egyesüléskor kizárják — sőtétben, a háttérben meglapulva ellene dolgozott. Ercinte nem jöttünk rá, hibát követtünk el, hogy nem kerestük azonnal az ellenség kezét. Megbeszélgett bennünket Pető elvtárs magabazárkózottsága. Inkább gyakorlati sportvonalon, szervezési vonalon kerestük a hibát és nem politikai vonalon. De most felfedték és az ellenséget lepleztük, aknamunkáját felszínre hozva megsemmisítettük és nyilvánosságra is hoztuk.

Eredményeink mellett hibánk is vannak, de mindig igyekszünk a hibákat kijavítani s ezen keresztül munkánkat megjavítani. Eddig Hajdu-Bihar megyében 72 MHK akadálypálya készült el, de vállaltuk, hogy augusztus 20-ra alkotmányunk ünnepére 100 akadálypálya lesz készen megyénkben.

Kerek Gyula

Kezdő sportolók oktatása

MHK

Szakembereink, testnevelési tanáraink, edzőink előtt általában azok a testnevelési és sportfoglalkoztatásokról ismertek, melyeken haladó, gyakorlott sportolók vesznek részt, akiknek szervezete hozzá szokott az erőteljesebb és huzamosabb testnevelési és sportfoglalkozáshoz, akiknek mindennapi életéhez szinte hozzátartozik a testnevelés és a sport.

A szakkönyvek és előadások általában ilyen sportolók foglalkoztatásának módszereit tárgyalják és részletesen nem térnek ki arra, hogyan kell a kezdő sportolókat a rendszeres testnevelés és sport részére megnyerni, hogyan kell heti 1-2 sportfoglalkoztatásukat úgy vezetni, hogy az ne ártson meg szervezetüknek és fokozatosan, aránylag gyorsan előkészítse őket a versenyekre, az MHK testnevelési rendszer követelményeinek teljesítésére.

Vannak, akik tévesen úgy gondolják, hogy a kezdő sportolókkal való foglalkozást bárki levezetheti, aki egy kicsit ért a sporthoz. Úgy vélik, hogy a kezdő sportolókkal való foglalkozáshoz nem szükséges semmiféle tanári, vagy edzői tudás. Akik így gondolkodnak, súlyos hibát követnek el és szinte jövétlenül kárt okoznak nemcsak a kezdő sportolóban, hanem annak tömegsportmozgalomnak is. A kezdő sportolókkal legalább olyan szakstudással kell foglalkozni, mint a sportszakosztályok haladó sportolóival, a versenyzőkkel.

Aki a kezdő sportolókkal foglalkozik, az alapokat épít és az alapoknak biztosnak, szilárdnak, kifogástalanoknak kell lenniük.

A szakemberek körében közismert az, hogy milyen nehéz egy kezdőben rosszul

megtanult mozgást kijavítani.

A szakosztályok sportolói egy, vagy több sportágat már megkedveltek, azokban eredményeket értek el és megismerték a rendszeres testnevelés és sport jelentőségét, szépségét és így edzőiknek nem kell különösképpen hatniok az irányban, hogy szorgalmasan látogassák a foglalkoztatásokat. Ezeket a sportolókat általában már nem kell esetenként meggyőzni és lekésíteni a testnevelés és sport irányába. Ezek már egymaguk is lépések arra, hogy az edző távollétében önálló edzést folytassanak. Ezek a sportolók azért lettek a szakosztályok tagjai, mert megszerették a rendszeres testnevelést és sportot, mert egyre jobb eredményeket akarnak elérni, vagy elért eredményeiket minél hosszabb ideig szeretnék megtartani.

A kezdő sportolók vezetése igen alapos, sokoldalú tudást követel meg, mely nem nélkülözheti az alapvető pedagógiai ismereteket sem. A kezdő sportoló még nem elég öntudatos. Még nem elég világos előtte a cél, amiért arra ösztönzik, hogy vegyen részt a rendszeres testnevelésben és sportolásban. Nem látja tisztán azt, hogy a testnevelés és sport egyszerű eszköz arra, hogy egészségét erősítse, megőrizze, hogy munkaképességét fokozza, hogy kikapcsolódjon, felüdüljön. A kezdő sportolók meggyőzésének, beszervezésének készségeitől fontos eszköze az egyéni felvilágosító munka, a sportpropaganda. Ez azonban korántsem elegendő és teljes sikerre nem vezethet. Ahol csak ilyen eszközökkel dolgoznak, ott nem sikerül a rendszeres testnevelésnek és sportolásnak megnyerni a dolgozók jelentős részét. Ott könnyen adják azt a választ, amit a falvakban, üzemekben működő sport-

szervezők szoktak gyakran kapni: „Eleget sportolunk mi aratás közben, vagy a gép mellett.”

A biztos siker egyedül útja az, ha a sportfoglalkoztatáson megjelenő sportoló azt tapasztalja, hogy vele egyénileg is foglalkoznak, hogy egyre ügyesebbé válik, hogy kitűnően szorgoskodik, hogy egész teste szelvére felüldül, kikapcsolódik és ezáltal egészsége, ereje, munkaképessége fokozódik. Sorra megtelnek a sportpályák és sportterek, ha a kezdő sportolók azt tapasztalják, hogy minden edzés élmény számukra, minden sportfoglalkoztatáson valami újat is tanulnak és minden edzéssel közelebb jutnak először az MHK testnevelési rendszer szintjeinek eléréséhez, később az osztályozáshoz szükséges teljesítményekhez.

Az elmondottak alapján tegyük tehát alapos vizsgálat tárgyává azt, hogyan vezetessük a kezdő sportolók testnevelési és sportfoglalkoztatásait? Ha a kezdő sportolók vezetésével megbízhat minket, első dolgunk legyen a sportoláshoz szükséges előfeltételek megteremtése.

Ezek:

a) megfelelő sportpálya, vagy terület (tornaterem),

b) sportszerek és egyéni sportfelszerelés,

c) a rendszeres sportoláshoz szükséges idő.

a) **A megfelelő pálya, vagy terület** (tornaterem) kiválasztása a kezdő sportolók szempontjából is nagy jelentőségű. Legjobban bevált módszer az, ha a pálya, vagy sportterület a munkahely területén, vagy annak közvetlen közelében van. Ha mód van rá, hassunk oda, hogy a sportpálya kellemes benyomást keltsen, melyre örömmel járnak ki a sportolók. Szép üde zöld pázsit, virágok, gondozott futó- és ugrópályák, barátságos öltöző és jó mosdó-

helyiség sokban hozzájárulhat ahhoz, hogy a kezdő sportolók rendszeresen járjanak testnevelési foglalkoztatásra és ott jól érezzék magukat. Sok kezdő sportoló maradozott már el az edzésekről azért, mert poros, piszkos pálya várta és ráadásul mosdási lehetőség sem volt és utcai ruhában gyakorolva átizzadtan, fáradtan ment haza. Ilyen esetben nem lehet felüldülésről beszélni, mert ellenkező hatást érünk el.

b) Igen fontos, hogy **eleendő sportszer** (súlygolyó, gránát, különböző labda stb.) álljon rendelkezésre. Azok részére akik nem tudnak beszerezni sportöltözéket, legyen tornacipő, sportnadrág, sporting. Ennek jelentősége abban rejlik, hogy a sportoló megszabadulva mindennapi megszokott, nehezebb ruházatától, felszabadulnak, könnyebbnek, mozgékonyabbnak éri magát. Nem kell attól tartania, hogy sportolás közben áttámadja, megrongálja ruházatát.

c) Feltétlenül el kell érniük, hogy **hetente legalább egy délután a testnevelés és sport rendelkezésére álljon**, ha azt akarjuk, hogy a foglalkoztatás rendszeressé, folyamatosá és fokozatosá váljék. Ha a kezdő sportolók egyszer meg tudnak lenni az edzésen, máskor elmaradhatnak, akkor nem lehet megfelelő munkát végezni.

A fenti feltételek mellett nem szabad elfeledkezni arról sem, hogy a kezdő sportolók munkahelyén a testnevelés és sport irányába megfelelő hangulatot teremtsünk. Igyekezzünk minél több sportvonalakozású plakátot, képet beszerezni és azokat jól látható helyen kifüggeszteni. A sportfaliújságon tegyük közzé a kezdő sportolók névsorát, csoportokra osztva, a csoportvezető megjelölésével. A csoportokat a munka-

hely a nem és a kor figyelembevételével állítsuk össze. Később majd kezdő és haladó csoportokat is alkothatunk. A csoportvezetők gondoskodjanak arról, hogy az edzésekre mozgósítsák a kezdő sportolókat. Vezessünk edzésnaplót, melybe részletesen írjuk be az edzésen résztvevők adatait, a csoportbeosztásokat. Az edzésnapló tartalmazza azt, hogy mi lesz a foglalkoztatás tárgya, hogyan folyt le az edzés, mit sikerült a sportolókkal átvenni és más voltak a különlegesebb események, milyen eredményeket sikerült elérni.

Könneny esünk abba a hibába, hogy a kezdő sportolókkal való foglalkozásokra nem készülünk előre fel és a helyszínen találjuk ki, hogy mit gyakoroltassunk velük. Így munkánk tervszerűtlen lesz és közel sem fogunk olyan eredményt elérni, mintha minden egyes foglalkoztatásra alaposan, gondosan felkészülünk.

Edzéstervünk akkor fog a fokozatosság elvére épülni és akkor fogja céltudatosan felkészíteni a sportolókat a kitűzött céljuk elérésére, ha elsősorban egy átfogó félévi, vagy évi tervre épül fel.

Pl. ha az MHK testnevelési rendszer követelményeinek teljesítésére akarjuk előkészíteni a kezdő sportolókat, akkor évi tervet készítsünk, melyben hónapokra meghatározzuk azt, hogy mikor miből rendeztünk versenyeket, illetve próbákat és a felkészítést ehhez időzítjük. Ha pl. évi tervünkben az szerepel, hogy július hónapban fogjuk a kezdő sportolókkal a gyorsasági próbát elvégeztetni, akkor a júniusi edzések főként a gyorsaságot fejlesztő gyakorlatokból álljanak (repülő hajrák, rajt gyakorlatok stb.) Ha az ügyességigralmassági próbát augusztusra irányozzuk elő, akkor júliusban főként az ezeket fejlesztő gyakorlatokkal, illetve sportágakkal foglalkozunk (pl. indiánszökdelés, az ugrások technikájának elsajátítása stb.).

Az évi (félévi) terv alapján kell előkészíteni minden egyes edzés tervét. Minden edzésünket könnyű futás, futójátékok vezessék be. Ezt az MHK-ban kötelezően előírt szabványgyakorlatok gyakorlása kövesse. A kezdő sportolókkal tudatosítsuk minden gyakorlatról, hogy az milyen célt szolgál, milyen képességeket, izom-

csoportokat fejleszt? Helyesen tesszük, ha a munkahelyen előzetesen lefűggesztjük az edzéstervet, melyből a kezdő sportolók láthatják, hogy mi lesz a foglalkozás tárgya, mit fognak gyakorolni. A tervről lehetőleg ne térjünk el, még akkor sem, ha a sportolók közül egyesek más ajánlanak.

Minden edzésen képezünk súlypontot valamilyen sportág gyakorlása mellett. Helyesen, ha egyik sportág gyakorlásából belekapunk egy másik sportág gyakorlásába. Különösen kezdők-nél igen fontos az, hogy alaposan és részleteiben megismerkedjenek egy-egy sportággal úgy, hogy ha szükségessé válik, akkor már edző nélkül is tudják azt gyakorolni.

Különösen fontos, hogy a kezdő sportolóknak szemléltetően mutassuk be a helyes mozgásmódot. Ezért helyes, ha az edzés vezetője maga is sportlövészékhöz van és személyesen mutatja be a gyakorlatokat, a sportágak technikáját. A bemutatás után minden egyes résztvevővel külön kell foglalkozni. Ne hagyjunk ki senkit, érezzék azt a kezdő sportolók, hogy törődünk velük. Számos edzésen megfigyelhetjük, hogy a kezdő sportolók között sokszor akadnak olyanok, akik sokkal ügyetlenebbek, mint a többiek és lassabban sajátítják el az ügyességet, a helyes mozgásokat. Ezekre különös gondot fordítsunk, mert ezeknek a többiekkel szemben kisebbségi érzésük van. Figyeljünk arra, nehogy az ügyetlenebbekből, nehogy rájuk szóljanak, csipkelődjenek. Különösen nőknél tapasztalható, hogy hamar elkedvetlenednek és a csipkelődések, gúnyolódások hatására otthagyják az edzést. Helyesen tesszük, ha a sportolóknak megmagyarázzuk azt, hogy türelmesek legyenek azokkal szemben, akik kevésbé ügyesek, tanítsák őket és a hibákra való figyelmeztést hagyják az edzőre. Legyünk az edzésen résztvevőkkel szemben türelmesek és az egyes csoportok vezetőivel külön is foglalkozzunk, hogy így munkánkat megkönnyítsük. Tartsuk szem előtt azt, hogy öntudatos fegyelm nélkül eredményes munkát nem végezhetünk, ezért nagy súlyt fektessünk arra, hogy az edzéseken rend és fegyelm

uralkodjék. Minden edzésen olvassunk névsort és jegyzésű fel a jelenlévőket és a hiányzókat. Ne fukarkodjunk az edzéseken a dícsérő szavakkal, a biztatással sem, mert ezzel növeljük a résztvevők önbizalmát. A bemelegítő futások, szabványgyakorlatok és a főrészben szereplő sportág (sportágak) gyakorlása után minden esetben hagyjunk legalább 30—40 percet a játékra. Kezdő sportolónál különösen fontos az, hogy az edzések szórakoztatóak, változatosak, érdekesek legyenek, mert ezáltal nagy mértékben növelhetjük az edzésen résztvevők ügyességét, gyorsaságát és erejét.

Igen helyesen oldották meg a kezdő sportolók érdeklődésének felkeltését azok az edzők, akik az edzéseket összekapcsolták élsportolók bemutatásával. Az edzésekre meghívta pár férfi és nő élsportolót, akik a résztvevőknek elmagyarázták, hogyan, mi módon jutottak el mostani eredményeikhez és egyben szemléltetően bemutatták sportáguk helyes technikáját és a kezdő sportolók között elvegyülve tanígtatták őket.

Az edzéseken feltétlenül ki kell használni az emberekben rejlő versengési vágyat. Az emberek szeretik összemérni erejüket egymással, hogy melyikük az ügyesebb, melyikük a különb. Ezért a kezdő sportolók foglalkoztatásának második hónapjában már minél több versenyszerűséget vigyünk be az edzésekre. Az egyes csoportok álljanak versenyben egymással. Fontos az, hogy az eredményeket a helyszínen számítsuk ki és hirdessük ki. A munkahe-lyen jól látható helyen legyenek ki az eredményeket. Fordítsunk gondot az egyéni versenyekre is és tartsuk nyilván a kezdő csoportokban résztvevők csúcseredményeit is. Vigyázzunk azonban arra, hogy az első hónapban ne törjünk mindjárt eredményekre, hanem először az általános alapokat fektessük le és csak fokozatosan térjünk rá az eredmények elérésére. Értessük meg a sportolókkal, hogy jó eredmény csak tervszerű, rendszeres és huzamos ideig tartó edzéssel érhető el.

A későbbiek során házi-versenyekkel, majd más üzemekkel lefolytatott páros és poszta-versenyekkel tarthatjuk ébren az érdeklő-

dést és teheljük változatos-sá a sportfoglalkoztatást.

A házi-versenyeken és a páros-versenyeken olyan versenyszámokból rendezzünk versenyeket, melyek évi tervünkben szerepelnek.

A későbbiek során, amikor már általános képzést adhatunk a sportolóknak, kialakíthatjuk a kezdők és a haladók csoportját. A kezdők csoportjába vehetjük azokat is, akik nem tudták lépést tartani a többiekkel és fejlődés tekintetében lemaradtak. Igyekezzünk minél több új sportolót bekapcsolni a testnevelési és sportfoglalkoztatásainkba és igyekezzünk a haladók csoportjából minél többet beirányítani a sportkör egyes szakosztályába. Az edzések során csakhamar kitűnik az, hogy kiknek melyik sportág gyakorlásához van a legnagyobb kedve, ki melyik sportágban tud elérni figyelemreméltó eredményt. Ezeket a sportolókat tovább kell lelkesíteni és rá kell venni arra, hogy speciális szakosztályban folytassák edzéseiket, ahol már magasabbfokú továbbképzésben részesülnek.

A kezdő sportolókkal való testnevelési és sportfoglalkoztatás egyike a legnehezebb feladatoknak.

Hazánkban — ahol a tömegsportmozgalom, az MHK testnevelési rendszer százazretet tudott bekapcsolni a testnevelési és sporttelebe — a kezdő sportolókkal való helyes foglalkozás különösen nagy jelentőségű. Lépten-nyomon halljuk a panaszt, hogy az MHK követelményeinek teljesítésére jelentkezteteket nem tudják rávenni arra, hogy rendszeresen vegyenek részt testnevelési és sportfoglalkoztatásokon. Akik erről panaszkodnak, vegyék alapos vizsgálat tárgyává, hogy nem bántuk van-e a hiba? Vajjon a fentiek figyelembevételével szervezték és vezették-e a kezdő sportolók testnevelési és sportfoglalkoztatásait. Vajjon meg tudták-e szeretetni a sportolókkal az edzéseket, azokat kellemessé és szórakoztatóvá tudták-e tenni?

Természetesen egy szakember, egy edző nehezen tudna komoly eredményeket elérni, ha munkájában nem támogatná a sportkör vezetői, a szakosztályok elnökei, az edzők és a szakosztályok sportolói: az el-sportolók.

Hajdu Gyula

Budapesti tapasztalatok az MHK-ban

Amikor a BTSB megvizsgálta a sportfejlesztési tervet, megállapította, hogy azt csak szocialista munkamódszerekkel lehet megvalósítani. Ezért a sportfejlesztési terv teljesítése, de elsősorban az annak alapját alkotó MHK fejlesztési terv sikeres teljesítése érdekében szocialista munkaversenyre hívta ki a megyei TSB-okat. A budapesti „nagyaktíván” a kerületi TSB-ok, a budapesti szakmai és hivatali sportszervező irodák, valamint az iskolai testnevelési munkaközösségek vezetői vállalták az MHK fejlesztési terv teljesítését.

Ha megvizsgáljuk, hogy mi, budapestiek hogyan teljesítettük a tervet június 15-ig, akkor meg kell állapítanunk, hogy például a jelentések területén elmaradtunk. A jelentezők száma ugyan eléri a fejlesztési terv számát, de ahhoz, hogy az évi fejlesztési tervet teljesíteni tudjuk és a jövő évre kelő módon tervszerűen előkészüljünk, legalább 70 százalékkal kell emelni a jelentezők számát!

Ha kerületenként nézzük a jelentkezéseket, akkor megállapíthatjuk, hogy egyes kerületek között nagy a különbség. A XII. ker. az évi fejlesztési tervét 219 százalékra, az I. ker. 152 százalékra, a XIV. ker. 150 százalékra, a XX. ker. 142 százalékra teljesítette, ezek tehát most már minden erejüket az edzések és versenyek szervezésére fordíthatják.

Ezzel szemben a X. és XXI. ker. nem érte el a jelentezők számában a 100 százalékat. A VIII. kerületben 114 százaléka, a XI. kerületben 100 százaléka, a XIII-ban 113 százaléka, a IX-ben 104 százalékra teljesítették jelentkezések tekintetében a fejlesztési terv számát. Ezekben a kerületekben is még tovább kell a szervező munkát folytatni. A legnagyobb lemaradás ezen a területen a III. kerületben mutatkozik, ahol 76 százalékra teljesítették a fejlesztési terv számát. 100 százalékon alul van még a VI., XIV., XV., XVII. és XVIII. kerület. Ezekben a kerületekben az összes sportszervező bevonásával, tervszerűbben kell a TSB-oknak dolgozniuk.

Ha az egyes szervezetek szempontjából nézzük a jelentkezéseket, akkor a következő kép tárul elénk: a szak-

szervezetek 93 százalékra, az MHK-iskolák 93 százalékra, az általános iskolák 154 százalékra, a középiskolák 135 százalékra, a főiskolák 96 százalékra teljesítették június 15-ig a jelentkezések szervezése tekintetében az MHK fejlesztési tervet. A szakmai sportkörök elnökségének megválasztása és az új iskolaév megkezdése lehetőséget ad arra, hogy a lemaradt szervezetek a hiányosságot pótolják.

Ha a próbázások ütemét vizsgáljuk meg, akkor megállapíthatjuk, hogy Budapesten június 15-ig az évi tervhez viszonyítva 29 százalék szerezte meg az LMHK és 4 százalék az MHK jelvényt. A félévi tervet 26.1 százalékban teljesítettük. Az eredmény még akkor sem kielégítő, ha figyelembe vesszük, hogy a teljes próbát tetteken kívül a jelentkezőknek mintegy fele legalább három, vagy több próbát teljesített. Különösen nagy a lemaradás az MHK úszó- és kerékpáros próbák teljesítésében.

Ha a lemaradások okát keressük, akkor meg kell állapítanunk, hogy az első ok a felvilágosító és szervező munka hiányossága.

A BTSB összehívta a főváros területén működő edzőket és sportoktatókat, akik előtt az OTSB sportoktatási hivatalának vezetője ismertette az MHK testnevelési rendszer szabályait, követelményeit és szintjeit, valamint az edzők és sportoktatók feladatait. A főváros 22 kerületében a kerületben működő sportvezetők és volt MHK-felelősök részére előadásokon ismertették az MHK testnevelési rendszer szabályait, követelményeit és az egyes szervezetek feladatait. Bár ezeken az előadásokon több, mint háromszor sportvezető, testnevelő tanár, edző és sportoktató vett részt, a mozgósítás nem bizonyult elégségesnek, mert kampányszerű jellege volt, hiszen a sportvezetők nagy része még akkor nem ismerte a testnevelési és sportbizottságok rendszerét, az új szakmai és hivatali sportegyesületek szervezeti felépítését és nem tudta összekapcsolni a régi és az új feladatokat.

A sportszervezeteknek ezt a bizonytalanságát az ellenség felismerte és teljesíthetetlen szintekről, a sportvezetők sorozatos leváltásáról beszélt, hogy távolítsa a dolgozókat

a rendszeres testedzésen való résztvételtől. Az MHK testnevelési rendszer új szabályainak megjelenésével egy időben történt meg a sportkörök átszervezése is. A sportszervezetek, köztük a BTSB sem tudta kelő módon összekapcsolni a szervezési és a felvilágosító munkát.

Az MHK-bizottságok megalkotása és feladatainak ismertetése hosszú ideig húzódott, különösen a szakmai sportkörökben. Ennek oka elsősorban a TSB-ok és a szakmai sportkörök nem kielégítő kapcsolatából és a feladatok helytelen ismeretéből eredt.

Igen nagy hiányosságok mutatkoztak a kezdeti időszakban a nyilvántartás vezetésében. Ez a hiányosság még mindig nem szűnt meg teljesen. A budapesti 22 kerületben megalakított MHK ellenőrző bizottságnak az első feladata az volt, hogy az üzemi sportkörökben az MHK nyilvántartás helyes vezetéséhez a helyszínen segítséget nyújtsanak a nyilvántartási felelősöknek. Ezt a feladatot nem tudták megoldani az MHK ellenőrző bizottságok. De hiba az is, hogy a sportkörök lebecsülik a nyilvántartás fontosságát. Ennek a hiányosságnak a következménye azután az, hogy olyan nagyüzemek, mint például a MAVAG, Ganz, Standard, Rúggyanta, hónapokon keresztül nem tudtak jelentést küldeni a jelentkezések állásáról. Az információ, az elvégzett, vagy el nem végzett munkáról szóló jelentéstelepek fontosságával még nincsenek tisztában a sportkörök vezetői.

A tervszerű munka, — mint ahogy a tervgazdálkodás minden területén, a sport területén is, — megköveteli a fegyelmezett és pontos adatszolgáltatást. Az eddig felsorolt adatok nem fedik és nem fedhetik a valóságos helyzetet azért, mert például a VIII. kerületben, a júniusi jelentést három általános, három közép- és két MTH-iskola, a nagyüzemek közül a Rúggyanta, az Egyenruhaipar, a MAV Igazgatóság és még közel 100 kisebb üzem nem küldte be. A IV. kerületi üzemek 20 százalékára küldte be a jelentést. Az V. kerületben, ahol a sportkörök döntő többsége hivatalokból, kereskedelmi vállalatokból tevődik össze, tehát a sport-

körök vezetőinek feltétlenül ismernie kell az adatszolgáltatás, a tervfegyelem betartásának fontosságát, mégis csak a sportkörök 25 százaléka küldte be a jelentését. Ezen a területen is kiütözött, hogy a kerületi TSB-ok és a területi szakmai sportszervező irodák kapcsolata nem volt kielégítő. Nem közősen odtották meg a feladatokot.

Ha szakszerűség szempontjából nézzük a budapesti sportszervezetek MHK-munkáját, akkor meg kell állapítani, hogy ezen a területen is az eredmények mellett komoly hiányosságok is vannak. Budapesten több mint 400 testnevelő tanár, több mint ezer szakedző és sportoktató s mintegy tízezer szakosztályi és más szakvezető, sportvezető káder működik. Az MHK testnevelési rendszer próbázásaira való felkészítés és az MHK-versenyek megszervezése és lebonyolítása nem tükrözi vissza a gyakorlatban ezeknek a sportvezetőknek a helyes közreműködését. Az egyes MHK-versenyek, tömegversenyek, a különböző bajnokságokban kiírt versenyek nem mutatnak arra, hogy az MHK testnevelési rendszer a magyar testnevelés és sport alapja. Nem jelzik, hogy minden sportoktatási munkának az MHK testnevelési rendszerre kell felépülnie. Az egyes sportágak edzői és sportoktatói nem készítettek edzéstervet, hogy hogyan készítsék fel a sportolókat és a sportba az MHK testnevelési rendszeren keresztül bekapcsolódó újabb tömegeket. Pedig ezen a területen igen jó kezdeményezés történt, a Csepeli Vasas SK részéről: amikor megjelent az MHK testnevelési rendszer új szabályzata, az egyes szakosztályok edzői edzéstervet készítettek, hogy hogyan készítsék fel sportolóikat, a Rákosi Művek dolgozói, az MHK testnevelési rendszer próbáinak teljesítésére. Az edzésterveket, bevonva a többi csepeli sportkörök edzőit, közös értekezleten megvitatatták és módosításokat, javaslatokat fogadtak el és eszközölték rajta. A gyakorlatba azonban ezt még nem vitték át, s a próbázások terén ők is lemaradtak. A hiányosságok oka elsősorban az, hogy a

társadalmi szövetségeket nem kapcsoltuk be a sport szakvezetésébe.

Az MHK-versenyek tervszerűtlenségét volt hivatva megszüntetni a budapesti és kerületi MHK tömegverseny-naptár. A kerületek által rendezett MHK tömegversenyek lendületet és tervszerűséget vittek az MHK-próbák szervezésébe. Igen jó kezdeményezés volt, hogy az NB I. és NB. II-es labdarúgócsapatok a labdarúgó idény közepén 100 méteres futásból, magas, vagy távolugrásból, súlylökésből, vagy gránátdobásból felkészültek és letették a próbát. De hiányosság volt az, hogy egy-két kivételtől eltekintve az alsóbb osztályú csapatok, ahol 15 ezer a labdarúgók száma, ezt nem vették át.

A most már javulóban levő versenyek szervezésében az a hiányosság, hogy az alapvető sportágak közül tornából, úszásból, kerékpárból nem írnak ki versenyeket. A sportkörök tehát nem adnak lehetőséget, hogy ezekben a sportágakban a dolgozók sikeres próbát tegyenek.

A társadalmi munkával építendő pályák, de elsősorban az MHK-akadálypályák építésében is lemaradás mutatkozik, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy Borsód, vagy Hajdu-megye ezen a területen már régen túlteljesítette a tervét. Olyan nagyüzemi kerület pl: mint a XIII. és XI. nem tudott az első félévben egyetlen akadálypályát sem építeni. A XI. kerület például ennek köszönheti azt, hogy nem lett első az első félévi versenyben, mert közel 2500 a XI. kerületben azoknak az iskolásoknak a száma, akik csak akadályfutásból nem próbáltak a tanév befejezésére, pályahiány miatt. De nincs akadálypályája a nagyüzemek közül például a MÁVAG-nak sem, pedig ott 170-en teljesen befejezték a próbázást, csak az akadályversenyt kellett elhasználni!

Az iskolai testnevelés az MHK testnevelési rendszer bevezetésével alapvetően megváltozott. Az általános- és középiskolákban az eddig elért minőségi és mennyiségi eredmény kielégítő. Itt még hiányosság az, hogy nincs tudatosítva kellő módon a tanulói fűzés körében az MHK testnevelési rendszer célja és az, hogy egyes pedagógusok, iskolaigazgatók még mindig elhanyagolható kérdésként kezelik a fizikai nevelés ügyét. Az egyetemeken

és főiskolákon, — kivéve a Közgazdasági Egyetemet, — nem tudták a tanulmányi osztállyal összehangolni az MHK testnevelési rendszer próbáira való felkészülést. A főiskolai DISZ-szervezetek sem támogatták a sportszervezők munkáját kellő módon. Az MTH-iskolákban rányomja a bélyegét az MHK testnevelési rendszer munkájára az, hogy a testnevelés ebben az évben először kötelező tantárgy az ipari tanulók számára. Bár itt a kezdeti hiányosságokat nagy mértékben pótolja a spartakiádra való felkészülés, de a munka még mindig nem központilag irányított, mert vannak olyan iskolák, ahol már teljesen befejezték a próbázásokat, de vannak olyanok is, ahol még alig kezdték meg. Például a VII. kerületben az ipari tanulók túlnyomó többsége tett minden sportágból eredményes próbát, a VIII. és IX. kerületben pedig, ahol több ezer ipari tanuló van, egy sem fejezte még be a próbázásokat.

A szakszervezeti sportkörökben az új elnökségek megválasztása után nagy mértékben megjavult az MHK munka. Megmutatkozott ez a párosversenyek kiszélesítésében. Az egyes szakmák által rendezett tömegversenyeken a Vasas, a Vörös Lobogó és Vörös Meteor által kezdeményezett postaversenyeken, ahol ki-tűnt, hogy a postaverseny az a versenyforma, amely a legnagyobb számú dolgozót képes megmozgatni ugyanabban az időben.

Nagymértékű javulás állt be a Budapesti Pártbizottság és a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottsága által gyakorolt kritika nyomán, amely világosan megmutatta számunkra, hogy az azonos célok érdekében kifűzött feladatokat közösen kell megoldani a BTBSB-nak és a budapesti szakmai sportkörök vezetőinek. A kapcsolat megjavulása kiterjed a kerületi TSB-ok és területi szakmai sportkörök elnökségeire is. Ennek eredményeként az augusztusi jelentésekben már ugrásszerű javulásra számíthatunk.

A SZOT vándorzászlójáért folyó verseny, amely augusztus 20-ig tart, újabb nagy lendületet adott a sportkörök MHK-munkájának. A jól megrendezett kultúrmasorral, vagy közös kirándulással megszervezett MHK-versenyek igen jól népszerűsítik a dolgozók körében az MHK testnevelési rendszert.

Ahhoz, hogy az MHK testnevelési rendszerben előírt feladatokat sikeresen tudjuk teljesíteni, feltétlenül szükséges, hogy a kapcsolatok a BTBSB és a szakmai sportegyesületek, a kerületi TSB-k és a területi sportelnökségek között még jobban elmélyüljenek és ennek elsősorban a feladatok közös megoldásában kell megnyilvánulni.

A társadalmi szövetségek aktívainak, az edzőknek, sportoktatóknak nagyobb részt kell vállalni a dolgozók felkészítésében, az MHK-próbák teljesítésére.

A postaversenyeket, párosversenyeket ki kell szélesíteni. A SZOT vándorzászlójáért folyó versenyben, a budapesti üzemi sportköröknek példaadón kell kivenni a részüket.

Az őszi időnyre fel kell készíteni a dolgozókat, hogy a SZOT Spartakiádján Budapest dolgozói méltó módon legyenek képviselve.

A kerületi TSB-oknak jó kádarmunkával át kell szervezni az MHK ellenőrző bizottságokat és az eddignél sokkal nagyobb mértékben kell aktivizálni.

Az adatszolgáltatást közösen kell megszervezni a kerületi TSB-oknak és a szakmai területi sportkört elnökségeknek.

Az akadálypályák építését az alkotmányunk ünnepére úgy kell megszervezni, a kiadott tervek alapján, hogy 50 százalékkal túl kell teljesíteni az évi tervelőirányzatot.

Fokozni kell az ellenség elleni harcot, nem szabad engedni, hogy azok, akik teljességgel színtekről beszélnek, vezetőik legyenek a sportkörökben. Azok az ez-

rek, akik már teljesítették az MHK testnevelési rendszer próbáit és megszerezték az MHK-jelvényt valamelyik fokozatát, bizonyítják, hogy a szintek teljesíthetők.

Az a közel 50 akadálypálya, ami felépült, bizonyítja, hogy van anyag és vannak, akik felépítik, csak meg kell szervezni.

A SZOT által szervezett július 15-i ünnepélyes MHK-verseny és a postaversenyek bebizonyították, hogy helyes szervezéssel nagy tömegeket lehet mozgósítani. Ezek a versenyek bebizonyították azt is, hogy a dolgozók szeretnek a szabad levegőn edződni, szeretnek a sportpályákon versenyezni, csak módot és lehetőséget kell nekik adni, hogy oda kimehessenek.

Ha azon a szocialista munkaversenyen, amelyet a BTBSB elindított, a budapesti sport-szervezetekkel együttműködve, eredményesen akar szerepelni, akkor a fenti hiányosságokat mind meg kell szüntetni. Csak így van lehetőség arra, hogy az MHK fejlesztési tervét, mint ahogy azt dolgozónk az öt-éves népgazdasági terv teljesítésében tesszik, a sportolók is teljesíteni fogják.

A Munkára Harcra Kész testnevelési rendszer sportvezetőinktől, a társadalmi aktíváktól nagyobb áldozatot, harcosabb kiállást követel. Az ezen a területen végzett munka harcot jelent a szocialista sport megteremtéséért, harcot jelent a közömbösség, a meg nem értés és a befurakodott ellenség ellen. De a győzelem ezen a területen mindennél többet ér, mert a győzelem erős, egészséges, bátor és vidám ifjúságot jelent.

Földesi Péter

Az Építők
MHK-próbázása

Az iskolai év előkészítése a mi területeinken

Azoknak a feltételeknek figyelembevételével, amelyeket Pártunk II. kongresszusa szabott meg és amelyeket öt-éves terüünk révén hatalmasan megnövekedett fejlődésünk megkövetel, megtörtént az 1951—52-es tanévre a beiskolázás a Testnevelési Főiskolára és testnevelési gimnáziumainkba. Feladatunk tehát a testnevelésen keresztül munkára, harcra kész, testileg erős, elméletileg jól képzett embereket nevelni, mert a sport feladata is az, hogy újítási, szocialista embert segítsen kialakítani. Testnevelő-tanár-szükségletünk állandóan emelkedik. Jenleg 700 testnevelő-tanár és ugyanannyi szakoktató működik. Ennek többszörösére lenne szükség. Nemcsak azért, mert iskolánk száma megnövekedett, hanem azért is, mert a szocialista építés hatalmasságát hirdető Dunapentele, Inota, valamint szövetkezeti városunk, Turkeve, azután szocialista falvaink sora mind-mind fokozza testnevelő-tanár-szükségletünket.

Az új évad beiskolázatásának előkészítése jó volt, végrehajtása megfelelő követelményeinknek. A Megyei Testnevelési és Sportbizottságok nagyban hozzájárultak sikeréhez. Résztvettek mind a TF, mind pedig a testnevelési gimnáziumok felvételi vizsgáin. Segítettek a felvételre jelentkezők helyes kiválogatásában. Elősegítették, hogy kiválogathassuk azokat a jelentkezőket, akik a szakra a legjobban megfeleltek. A beiskolázatás terén nagy munkát végzett a TF, az egész országra kiterjedő felvilágosító munkájával. Már májusban szétküldte az iskolákba a felvételi tájékoztatót, a Népsporton keresztül ismételt felhívásban biztosította a toborzás sikerét. A testnevelési gimnáziumok beiskolázatása szintén értesítéssel történt, azzal a különbséggel, hogy az ország négy helyén folytak vizsgák (Budapest és három vidéki városban).

A Testnevelési Főiskolán már az év márciusában megtörtént a felvételi vizsgákra való előkészület, a testnevelési gimnáziumokban csak a felvételek előtt. A felvételek pontos menetrendjét, a vizsgák lebonyolításának folyamát pontosan kidolgozták. A TF-en a felvételhez három bizottságot szerveztek, ezek tették javaslatot a felvételre

és egy csúcshatározat döntött a felvételről, illetve arról, hogy más szakra irányítja-e a jelentkezőt. A testnevelési gimnáziumokba való felvételt egy-egy bizottság végezte, amelyben helyet foglalt a MTSB elnöke, aki felelős volt a jó minőségért és a szociális összetételért.

A TF és a testnevelési gimnáziumok egyik követelménye minden jelentkezővel szemben az volt, hogy ügyeljen a mellkasátvitágítási leletet hozzon magával. Erre az orvosi vizsgán volt szükség, hogy alkalmas-e a jelentkező a négyévi, fokozott fizikai munka elvégzésére, nem veszélyeztet-e az egészséget? A felvételen figyelembe vették a tanulmányi előmenetelt, mert a főiskolán és a gimnáziumokban a fokozott fizikai munkán felül olyan előmenetelt kell tanúsítania mindenkinek, amely biztosítja, hogy jól képzett nevelőket, pedagógusokat, kiváló szakembereket, a sportéletet komoly kádereit kapjuk. Aki a főiskolát elvégezte, az nemcsak kiváló testnevelési tanár, hanem a legfelső sportvezetés részére is használható káder kell, hogy legyen. Aki pedig a testnevelési gimnáziumot végezte el, annak nemcsak szakoktatásra, vagy a főiskolába való belépésre kell alkalmasnak lennie, hanem a sportvezetés részére közpénként is helyt tudni állania, aki megfelel a Megyei TSB-ken, sportvezetői beosztásban is.

A gyakorlati vizsgákon mód nyílt arra is, hogy a jelöltek bemutassák a kötelező, általános jártasságukon felül egy-egy sportágban való készségüket is. A gyakorlati felvételi vizsgák pontos képet adtak általában a jelölteket felkészítő testnevelő tanáraink munkájáról. Voltak, akik lelkiismeretesen felkészítették a hallgatókat. Így például a Szekszárdon működő Besenyei testnevelő-tanár nemcsak hogy jól felkészítette tanítványát a felvételi tárgyak mindegyikére, hanem fel is kísérte a felvételi vizsgára. Ebben az esetben meglátásztott, hogy a tanár nemcsak az utolsó hónapban foglalkozott tanítványával és a rábízott valamennyi tanulót alapos kiképzésben részesítette. Akadtak még sokan, akik hasonló jó munkát végeztek. Ugyanakkor kiütöközt az is, hogy kik voltak azok a test-

nevelő tanárok, akik lelkiismeretlenül végezték kötelességüket. Akadtak jelentkezők, akiknek fogalmuk sem volt az MHK-ról. A jelöltek egy része szegyenkezve állt akkor, amikor a kötelező gyakorlatok bemutatására került volna a sor. Akadtak olyanok, akik még a labdajátékokban sem tudtak jártasságot mutatni.

Komoly károkat okozott a jelentkezésben az egyesületi szovinizmus. Egyeseket lebeszéltek a főiskolára való jelentkezésről azzal a cézzal, hogy az illető tovább is náluk sportoljon. A Testnevelési Főiskola DISZ-szervezetének brigádja felkereste ezeket a fiatalokat munkahelyükön, vagy lakásukon, és felvilágosító munkával mutatott rá a felfogás helytelenségére. Az egyesületi vezetők nem gondolnak arra, hogy szűklátókörű beavatkozásukkal elővnyják épülő szocializmusunktól a sportvezető-kádereket tartalékait. Pillanatnyi sportsikerecskék elérése érdekében lemondanak arról, hogy sportolóink az TF elvégzése után talán éppen nekik és mindannyiunknak száz és száz, jó eredményeket elérő sportolót neveljenek az MHK testnevelési rendszeren keresztül a minőségi sportban.

A testnevelési gimnáziumokra való előkészítésben és a felvételeken is mutatkoztak hiányosságok. Az érdeklődő fiatalokkal nem értették meg eléggé, hogy a testnevelési gimnázium elvégzése mire jogosít és mire képesít. Ma már tudják a hallgatók, hogy a gimnáziumokat technikumokká szervezik át, amelynek célja sokoldalú testnevelési káderek képzése, olyanoké, akik a négyéves testnevelési technikum elvégzése után erétségig tesznek és közvetlenül mehetnek a TF-re, vagy az Edzőképző Főiskolára. Aki a technikumot elvégezte, az lehet egy évig valamelyik iskolához beosztott gyakorló tanerő, majd — képesítése után — az általános iskolák 1—8. osztályában testnevelési szakoktató, vagy — mint már mondtuk — a TSB-ken beosztott munkaező, szervező.

Eddig az országban öt testnevelési gimnázium működött (Budapestben kettő, vidéken három). Az alapos szakmai képzés megkivánja, hogy központi irányítással, a legjobb tanerők beállításával, a szükséges felszerelés és

létesítmény biztosításával törtenjék az oktatás. Ezért bizonyos központosításra van szükség, amely az ellenőrzést is megkönnyíti. Már az évben is irányt vettünk ennek végrehajtására, a jövő évben pedig már nem öt, hanem két testnevelési technikumunk lesz, egy Budapesten, egy pedig vidéken. A jelenlegi formában 240 hallgatója van a gimnáziumnak. A jövő tanévben ezt a létszámot a kétszerezésére akarjuk emelni.

A technikumok feladatának teljesítéséhez szükséges az is, hogy az iskola-kizottságok megfelelő hallgatókat javasoljanak felvételre. Az idén egyes iskolabizottságok rossz munkát végeztek. Előfordult, hogy a jelentkező adatgyűjtő ívére a következőt írták és a következővel irányították a testnevelési gimnáziumba: „futásbeli felkészültsége igen gyenge, magatartása fegyelmezetlen, — testnevelési gimnáziumba javasoljuk!” Vagy: „a tanuló tudásbeli felkészültsége igen gyenge, ideológiailag is gyenge, elméleti pályára nem volna alkalmas, — testnevelési gimnáziumba javasoljuk.”

Itt rá kell világítanunk arra a helytelen nézetre, amely a fentiekből is kiütöközik. „Nem baj, ha a hallgató rossz tanuló, vagy megbukott, — ha jó labdarúgó, vagy kosárlabdás, testnevelő tanári pályára jó lesz!” Tudomásul kell venni, hogy ez iskolákban nem sportolók képzése a főcél, hanem nevelők képzése, mégpedig olyan nevelők, akik szakmájuknak kiváló ismerői, akik képesek az ifjúságot a szocializmus építése közben adódó és az állandóan élesedő nemzetközi helyzetben fokozatosan növekvő feladatok elvégzésére előkészíteni. Es testnevelési és sportmozgalmunkat, benne az MHK testnevelési rendszert, mint sportmunkánknak alapját, tovább fejleszteni.

Az a feladat, hogy az érdekelteket sportegyesületek, üzemek, szervek és pedagógusok támogatásával és segítségével az eddigi tapasztalatok alapján a hibákat kiküszöböljék és biztosítsuk, hogy a Testnevelési Főiskolára és a testnevelési gimnáziumokba minél jobb káderek kerüljenek, s beöllük a testnevelés és sportmozgalom kiválóan képzett irányítói vajának.

Tóth Lajos

ÖSSZEKÖTŐ FELADATAI és a cselezés

Sok módszertani előadáson fejtegették az összekötő csatár szerepét. Elmondották, hogy az összekötő — ahogy a nevében is benne van — összekötő kapocs a védelem, a fedezetek és a szélső csatárok között.

Annak tudatában, hogy a labdarúgás kollektív játék, anélkül, hogy ezzel valamelyik labdarúgó szerepét lebecsülném, vagy kisebbíteni akarnám, bátran leírom, hogy az összekötő a csapat legaktívabb és talán legjelentékenyebb szerepkört betöltő tagja. Mozgási felülete: a pálya hossza és teljes szélessége. Játékától függhet a csatársor gólképességén kívül, a védelem ellentámasztó ereje is. Kezdeményezője a helycserés támadásoknak, s minden helyzetben meg kell testesítenie a labdarúgás célját, a kapuralövést.

Egyedül B. A. Arkagyev könyvében, a „Futballjáték taktikájában” olvastam: „Az összekötő csatár nélkülözhetetlen taktikai eszköze a cselezés és pedig nemcsak az előre irányuló cselezés, hanem az oldalra, sőt a hátravető cselezés is, mert sokszor ez biztosítja azt, hogy időt vagy pedig jobb taktikai állást nyerjen a labda átadásához, vagy a játék folytatásához.”

Egy-egy mérkőzés után gyakran illettek e fajta szemrehányásokkal:

— Cselezéseiddel tönkretetted a csapatmunkát! —

Valóban, ha a cselezést eltúlozzuk, ártalmára van a csapatmunkának. De vajjon a cselezés öncélú egyénieskedés?

Arkagyev így ír erről:

„Az a játékos, aki cselezést csapata érdekében, a csapatának általános taktikai tervével egyezően alkalmazza, kollektív módon játszik.”

A cselezés azonban csak a támadás eszköze lehet. Védőjátékos csak akkor éljen vele, ha más megoldás nincs. A cselezés egyéni játék, célja térnyerés. De kétélű fegyver, gyakran többet árt, mint használ, különösen, ha a játékos ezt eltúlozza. Szinte törvényszerű, ha három játékost kellene kicselezni, a két sikerült csel után adjuk át a labdát. Nem lehet minden akadályon keresztüljutni. Mert mi tulajdonképpen a cselezés? A játéknak az a módja, amikor apró, kerülő rúgásokkal játsszuk át magunkat és a labdát az ellenfél mögé.

Véleményem szerint az alábbi esetekben elkerülhetetlen a cselezés:

1. Ha ezzel elvonhatjuk játékosársunkról a fedező ellenfelet,
2. amikor az ellenfél körülzárásából csak cselezéssel lehet megszabadulni,
3. ha a támadás vezetésére egyedül a cselező játékos van előnyös helyzetben.

A cselezés csak akkor sikerülhet, ha váratlanul éri az ellenfelet. Ha az ellenfél átadást vár, a váratlan cselezéssel könnyen kijátszhatjuk őt. Nem szabad, hogy megsejtsé szándékunkat, ezért a labdát közvetlenül magunk előtt kell vinni, mert így az ellenfél nem tudhatja, melyik lábbal, hova rúgjuk. Mert valóban, a cselezés nem más lényegében, mint az ellenfél meg-

tévesztésére irányuló kerülő mozdulat.

Mint mondtam, a cselezés célja a térnyerés, de ezzel nem lehet annyi teret nyerni, mint az összjátékkal, a labdaátadással. A jó passzjáték alkalmas a mezőny széthúzására. A cselezésnél a játékos csak a saját erejében bízhat. A csel után is a nyakunkon marad a kijátszott játékos. Ezért fontos, hogy a játékos a cselezés pillanatában gyorsan kerüljön ellenfele mögé, különben az ellenfél kisméri szándékát.

Magától értetődőnek tartom, hogy a tökéletes labdakezelést is csak az tudja elsajátítani, aki érti a cselezést. Helyesebben: nem tud cselezni az, aki nem tud bänni tökéletesen a labdával. Ez különben a labdarúgás legegyszerűbb követelménye. A játékos kerítse hatalmába a labdát és uralmát tartsa meg fölötté. A cselezés a labdakezelés gyakorlatainak, kitartó, szorgalmas edzéseknek az eredménye. Gyakorlás útján lehet elsajátítani továbbá a távolságbecslést, ami nemcsak a cselezés nélkülözhetetlen kelléke, hanem a labdakezelésnek is egyik legfontosabb kelléke. Ez teszi képessé a játékost, hogy a labdát kellő erővel juttassa a kívánt helyre. Ha nem rendelkezünk jó távolságbecslés érzékkel, akkor a labda nem oda száll, ahová akarjuk. Vagy túl megy a célon, vagy nem ér el oda. Mind a két esetben az ellenfél jut előnyös helyzetbe. A távolság felmérése akkor is nélkülözhetetlenül szükséges, ha cselezünk és a labdát csak magunk előtt visszük, vagy ha az ellenfél háta mögé kívánjuk továbbítani, s ezzel az ellenfelet átjátszani.

Döntő szerepe van a gyorsaságnak is a cselezésnél. Ez nem azt jelenti, hogy a lassú játékos ne próbálja meg a cselezést. Ellenkezőleg. Azt jelenti, hogy a lassú játékos próbálja elsajátítani a gyorsaságot. Sem a cselezés, sem a gyorsaság nem veleszületett tulajdonsága a labdarúgónak. Még csak nem is kizárólag tehetség kérdése. Szorgalmas, kitartó gyakorlás eredménye.

E tulajdonságokat elsajátító és gyakorlataimnál nagy segítségemre volt B. A. Arkagyev könyve: A futballjáték taktikája, továbbá edzőmnek Bukovi Mártonnak tanításai. Bukovi Márton volt az, aki a nagyszerű szovjet könyvből merített elméleti és játékfelfogómat a gyakorlatba átültette.

Hidegkuti Nándor.

Céllövő sportunk időszerű problémái

Takács Károly olimpiai győzelme céllövőinket jobb munkára lelkesítette. Munkájuk gyümölcseként céllövősportunk hatalmas lépéssel halad a fejlődés útján.

Takács fiatal tanítványai, Kun Szilárd és Dobsa Aladár felnőttek mesteriükhöz. Képességeiket nem egyszer mutatták be, legyőzve olimpiai bajnokunkat.

Az elmúlt évek újabb és újabb csúcseredményei a minőségi sportunk fejlődésének bizonyítékai. Ebben a fejlődésben megállás nem lehet, mert a céllövősportba bekapcsolódott dolgozóink többesre tömege kíséri figyelemmel sportunkat, szemben a pár év előtti húsz-harmincfőnyi minőségi versenyzővel.

Csak Budapesten az új béke-kupa versenyszám bevezetésével 300 versenyzőnk dolgozik rendszeresen. A hétről-hétre ismétlődő versenyek máris éreztetik jó hatásukat, pedig még csak versenyévünk közepén vagyunk. A tavalyi csúcseredményeket messze túlszárnyalták versenyzőink. Mind a férfi, mind a női vonalon legjobb húsz versenyzőnk átlaga elérte a tavalyi férfi, illetve női egyéni csúcseredményt! Ilyen komoly fejlődés céllövősportunk történetében még nem volt. Ebben a fejlődésben döntő jelentőségű, hogy az utánpótlás régóta vajudó kérdése is egészségesen oldódik meg sportunkban.

Ez a fejlődés elsősorban versenyzőink jó kollektív szellemének köszönhető. Kiváló sportolóink versenytapasztalataikat a versenyeken és közös edzéseken készséggel adját át, az idegen egyesülethez tartozó versenyzőknek is.

Ezekután feltételezhető, hogy új versenyszámokra való kiterjesztésével a többi versenyszámokban is hasonló fejlődés jelentkezik. Különösen fontos ez a kezdeményezés azért, mert az 1952-es olimpiai felkészülés szolgálatába állíthatjuk.

Olimpiai győzelmi esélyeink növeléséhez azonban még ebben az

évben meg kellene ismerkednünk két — nálunk elhanyagolt — olimpiai versenyszámmal is. Ez a 300 méteres nagybü puskás és a futószarvas verseny. Gondos előkészítéssel ezekben a versenyszámokban is találhatnánk egy-egy Takács Károlyt és ezt az eshetőséget vétkes könnyelműség lenne figyelmen kívül hagyni!

Egyelőre azonban minőségi versenyzőink a Béke-kupa versenyek színhelyén, a Marcibányi-téri lőtérben, mostoha körülmények között dolgoznak. Csak egy kis öltözőterem áll rendelkezésre, az is tele szekrényekkel, ahol férfiak, nők a legnagyobb nehézségek között tudnak csak a versenyekre átöltözni. Versenyzőink sportfelszerelése még zsúfolva sem fér el a szekrényekbe. A forró nyári napokat versenyzőink szinte téli öltözékben — lövészkabát, lövésznadrág, bakancs — izadják végig és a verseny után még csak le sem zuhanyozhatnak. Az edzéseken csak a legnagyobb nehézségekkel lehet lőálláshoz jutni. Így legjobb versenyzőink értékes szabad ideje sportolás helyett várakozással telik el.

Mindezekben sportunk érdekében sürgősen segíteni kell. A Marcibányi-téri lőtérrel, mint hazánk legszébb és legegészségesebb lőtérét a minőségi sport fellegvárává kell emelni. Az OTSB tanrendszerűen biztosítsa az edzéseket mindazoknak, akik érdemesek és jogosultak arra.

A lőtérben már most mutatkozó szűk keresztmetszetet véglegesen felszámolni csak egy új, korszerű, 150—200 lőállásos sportpálya felépítésével lehet. Ezzel lehetőséget nyújtanánk céllövő sportunknak, hogy nagyobbszabású nemzetközi versenyeket rendezhessünk. Egy ilyen korszerű sporttérrel, jó szervezéssel egyetlen vasárnap közel tízezer sportoló tehetné le az MHK-próbát és egy nagyobb jelentőségű minőségi versenyen versenyzőink teljesen azonos körülmények között dönthetnék el a győzelem kérdését. (Jelenleg a Béke-kupa versenyek látástól vakulásig tartanak. Ez any-

nyit jelent, hogy versenyzőink más és más időjárási viszonyok között lönek, ami kihat az eredményekre és így a végeredmény kialakulása a szerencsétől is függ!)

Az olimpiai felkészülés érdekében a technikai bizottságoknak a fegyver- és lőszerkérdést is meg kell oldaniuk. Fegyverproblémáink közül legégetőbb a nagybü puskás és futószarvas versenyszámokhoz szükséges fegyverek biztosítása. A lőszer-probléma különösen a nemzetközi versenyeken domborodik ki. Eredményeinkből, különösen a puskaversenyszámokban, a lőszerben lévő egyenetlenség sokat lefarag és ezért képtelenek vagyunk a világesúcsokhoz felfejlődni. Ennek jelentőségét az illetékesek bizonyára megértik és mindent elkövetnek majd közös ügyünk érdekében.

Fájó pont sportunkban a nemzetközi versenyek hiánya is. A nemzetközi versenyek szükségesek azért, hogy versenyzőink megszokják a nemzetközi versenyek légkörét, értékes tapasztalatokat szerezzenek, amit magukban elraktározva, sporttársaiknak átadhatnak és a következő versenyeken hasznosíthatnak. Ugyanekkor sportvezetőink válogatását is könnyebbé tesszük, mert megismerik versenyzőinket. Különösen a céllövősportban fontos, hogy a versenyzők megszokják a nemzetközi nyomást, mert sportunk idegsport és a versenyláz nagy szerepet játszik az eredmények kialakulásában.

Egy sport fejlődésében döntő jelentőségű a sport tudományos alapokra való fektetése. Ez a mi sportunkban, annak ellenére, hogy technikai sportot űzünk, csak hiányosan történik meg. Versenyzőink magukra hagyatva túlnyomórészt csak ösztönösen dolgoznak. Sok minőségi versenyzőnk eredményét az előző napi táplálék kalória-függvényeként könyveli el.

Mindezek olyan problémák, amelyeknek megoldásától függ — mind mennyiségi, mind minőségi vonalon — céllövősportunk fejlődésének mértéke.

Ahhoz, hogy hazánk a béke frontján erős bástya legyen, szükséges, hogy a céllövősport útjából minden akadályt elhárítsunk!

Balogh Ambrus

CSÚCSEREDMÉNYEINK

1951. július 1-én

Atletika

Férfi felnőtt:

100 m síkfutás	10.4	Sir József	1934
200 m „	21.0	és Gyenes Gyula	1937
400 m „	47.7	Kovács József	1937
800 m „	1:52.6	„ „	1937
1000 m „	2:25.8	Szabó Miklós	1934
1500 m „	3:48.6	„ „	1936
2000 m „	5:20.4	„ „	1937
3000 m „	8:17.8	„ „	1936
5000 m „	14:23.0	„ „	1937
10000 m „	30:09.4	Kelen János	1940
20000 m „	1 ó 03:01.2	Szilágyi Jenő	1942
1 órás síkfutás	19.007 m	Csaplár András	1941
110 m gát	14.8	„ „	1941
200 m „	23.7	Kovács József	1934
400 m „	52.9	„ „	1936
3000 m akadály	9:11.2	Jeszenszki László	1949
marathoni futás	2 ó 36:10.6	Kiss József	1940
4×100 m váltó	40.7	Szebeni, Bartha,	
		Csányi, Varasdi	1949
4×200 m „	1:27.1	Görkői, Polgár,	
		Sir, Kovács	1937
4×400 m „	3:14.8	Ribényi, Vadas,	
		Zsitvai, Kovács	1936
4×800 m „	7.49.8	Gombos, Istenes,	
		Vadas, Szabó	1937
4×1500 m váltó	15:55.4	Csaplár, Rátonyi,	
		Iglói, Szabó	1939
svéd váltó	1:55.6	Magyar válogatott	1938
olympiai váltó	3:27.2	Magyar válogatott	1937
3 km gyaloglás	12:30.8	Selmeczi József	1942
5 km „	20:57.6	„ „	1942
10 km „	44:24.6	„ „	1941
15 km „	1 ó 13:07.0	László Sándor	1951
20 km „	1 ó 38:58.4	„ „	1951
30 km „	2 ó 37:30.8	„ „	1948
50 km „	4 ó 41:11.2	„ „	1948
1 órás gyaloglás	13.120 m	Selmeczi József	1942
2 „ „	23.361 m	László Sándor	1951
magasugrás	196 cm	Bodosi Mihály	1943
távolugrás	751 cm	Gyuricza István	1935
hármassugrás	1489 cm	Szirmai László	1935
rúdugrás	414 cm	Homonnay Tamás	1949
helyből magas	153 cm	Józsa Dezső	1935
helyből távol	325 cm	Balogh Lajos	1929
súlydobás	15.77 m	Darányi József	1938
diszkoszvetés	52.40 m	Kuliczky Jenő	1941
gerelyhajítás	72.78 m	Várszegi József	1938
kalapácsvetés	59.88 m	Németh Imre	1950
tízpróba	6777 p.	Kiss István	1948

Férfi ifjúsági:

(17—18 év)

100 m síkfutás	11.4*	Sebestyén Tamás	1951
200 m „	23.6	Kiss Tibor	1951
400 m „	52.9	Darvas József	1951
800 m „	2:01.8	Beke György	1951
1000 m „	2:37.6	Ujvári Tivadar	1951
1500 m „	4:15.0	Ujvári Tivadar	1951
2000 m „	5:57.0	Nyúl József	1951
110 m gát	15.6	Retezár II. Imre	1951
200 m „	26.0	„ „ „	1951
4×100 váltó	45.6*		
4×200 „	1:35.0*		
4×400 „	3:35.8	Bp. VIII. ker.	1951
4×800 „	3:25.0*		
4×1500 „	18:00.0*		
3000 m gyaloglás	12:41.4	Ferenczi Ferenc	1951

Ugrószámok:

magasugrás	175 cm*
távolugrás	650 cm*
hármassugrás	1300 cm*
rúdugrás	330 cm*

Dobószámok:

súlylökés	12.50 m*		
diszkoszvetés	38.00 m*		
gerelyhajítás	48.00 m*		
kalapácsvetés	41.08 m	Pintér Zoltán	1951
gránátdobás	60.00 m*		
ötpróba	2520 p.	Csutka István	1951

Serdülő fiú

(15—16 év)

60 m síkfutás	7.7*		
100 m „	11.6	Kelemen Sándor	1951
200 m „	24.6*		
400 m „	54.1	Kalemanovits G.	1951
800 m „	2:07.2	Tokos Márton	1951
1000 m „	2:49.4	„ „	1951
80 m gátfutás	12.6*		
4×100 m váltó	47.5*		
4×200 m „	1:40.0*		
távolugrás	612 cm	Németh Róbert	1951
magasugrás	165 cm*		
rúdugrás	300 cm*		
súlylökés	11.55 m*	Héra Attila	1951
diszkoszvetés	32.00 m*		
gerelyhajítás	40.00 m*		
gránátdobás	50.00 m*		
hárompróba	1500 p.		

Úszás

Női felnőtt:

60 m síkfutás	7.8	Gyarmati Olga	1950
100 m „	12.2	„	1950
200 m „	25.2	„	1950
400 m „	59.7	Bácskai Anna	1951
800 m „	2:17.8	„	1950
80 m gátfutás	11.4	Gyarmati Olga	1950
4×100 m váltó	48.2	Rákhelyné, Lohász, Egri, Gyarmati	1949
		„	1949
4×200 m „	1:42.8	Hazucha, Malina,	
3×800 m „	7.21.7	Bácskai	1949
magasugrás	164 cm	Csák Iboya	1938
távo'ugrás	599 cm	Gyarmati Olga	1948
helyből távolugrás	257 cm	Vértesi Katalin	1934
súlylökés	12.38 m	Fehér Mária	1948
diszkosvetés	41.56 m	Józsa Dezsőné	1949
gerelyhajítás	12.29 m	Rohonczy Mária	1950
ötpróba	4175 p.	Gyarmati Olga	1950

Női ifjúsági:

(17—18 év)

60 m síkfutás	8.0	Lohász Irén	1949
100 m „	12.4	„	1949
200 m „	26.0	„	1949
400 m „	59.9	Hazucha Zsuzsa	1950
800 m „	2:21.9	„	1949
80 m gátfutás	12.5	Soós Klára	1951
4×100 m	50.8	Magyar válogatott	1949
4×200 m	1:50.4	MAFC	1948
4×400 m	3:53.8	Bp. VIII. ker.	1951
3×800 m	7:59.0	Szolnoki Lokom.	1949
távolugrás	561 cm	Lohász Irén	1949
magasugrás	150 cm	Villányi Jutka	1951
súlylökés	11.13 m	Krisztián Ilona	1950
diszkosvetés	34.87 m	Kovács Buna Irma	1948
gerelyhajítás	38.92 m	Vigh Erzsébet	1950
hárompróba	1929 p.	Soós Klára	1951

Serdülő leány:

(15—16 év)

60 m síkfutás	8.5	Pólya Erzsébet	1951
100 m „	12.8	Dénes Ida	1951
200 m „	28.7	Szombath Erzsébet	1951
400 m „	1:06.1	Csanádi Mária	1951
500 m „	1:30.1	Soós Éva	1951
80 m gátfutás	14.1	Kőfalvi Erika	1951
4×100 m váltó	54.3	Bp. Bástya	1951
4×200 m „	2:00.0*		
magasugrás	135 cm*		
távolugrás	450 cm*		
súlylökés	9.75 m	Táncos Mária	1951
diszkosvetés	31.01 m	Sátori Viktória	1951
gerelyhajítás	29.80 m	Dézsi Éva	1951
hárompróba	1500 p.		

Megjegyzés: A *-gal jelölt eredmények ifjúsági, valamint serdülő alapszintek. Csúcsjavítás ezekben a versenyszámokban még nem történt.

Öttusa

Pisztolylövés Börzsönyi Lajos dr. 20/198 1951

Férfi felnőtt:

Gyorsúszás:

100 m	Kádas Géza	56.3	1951
200 „	Nyéki Imre	2:08.1	1951
300 „	Csordás György	3:29.7	1951
400 „	„	4:41.6	1951
500 „	„	5:56.1	1951
800 „	„	9:50.2	1951
1500 „	„	19:21.8	1949

Mellúszás:

100 m	Utassy Sándor	1:14.6	1950
200 „	„	2:42.8	1950
300 „	„	4:23.6	1950
400 „	„	5:51.8	1950

Pillangóúszás:

100 m	Tumpek Görgy	1:07.8	1950
200 „	„	2:40.4	1951

Hátúszás:

100 m	Gyöngyösi László	1:06.9	1951
200 „	Nyéki Imre	2:29.3	1951
300 „	„	4:03.4	1950
400 „	„	5:24.7	1950

Vegyesúszás:

300 m	Nyéki Imre	3:59.2	1950
-------	------------	--------	------

Váltók:

4×100 m	gyors Magyar vál.	3:53.2	1950
4×200 „	„	8:45.9	1951
4×200 „	mell „	11:26.8	1950
100—200—200—100 m	vegyes		
	Bp. Kinizsi	7:46.0	1951
3×100 m	vegyes Bp. Honvéd	3:19.6	1950
4×100 „	„ Előre	4:56.2	1950

Felnőtt nők:

Gyorsúszás:

100 m	Székely Éva	1:05.8	1950
200 „	„	2:27.5	1951
300 „	„	3:53.8	1950
400 „	„	5:15.4	1950
500 „	„	6:51.6	1951
800 „	„	11:26.8	1951
1000 „	„	14:23.6	1950
1500 „	„	21:44.6	1950

Mellúszás:

100 m	Novák Éva	1:19.6	1950
200 „	„	2:48.5	1951
300 „	„	4:33.2	1950
400 „	„	6:09.4	1950

Felnőtt nők:

Pillangóúszás:

100 m	Székely Éva	1:16.9	1951
200 „	„	2:52.4	1951

Hátúszás:

100 m	Novák Ilonka	1:14.8	1950
200 "	" "	2:42.8	1950
300 "	" "	4:20.0	1950
400 "	" "	5:52.4	1950

Vegyes úszás:

200 m	(3×66 2/3) Székely Éva	2:45.6	1950
-------	------------------------	--------	------

Váltók:

4×100 m	gyors Magyar Válogatot	4:41.3	1950
3×100 "	vegyes M. válogatott	3:41.2	1950
4×100 "	" "		
	B. Lokomotiv	5:29.6	1950
4×100 "	mell M. válogatott	5:48.9	1950

Férfi ifjúsági:

Gyorsúszás:

100 m	Csapó Gábor	59.4	1950
200 "	" "	2:13.8	1950
400 "	Mitró György	4:53.0	1948
800 "	" "	10:01.0	1948

Mellúszás:

100 m	Aradi László	1:16.2	1950
200 "	" "	2:50.8	1950

Pillangóúszás:

100 m	Garay	1:14.2	1948
200 "	" "	2:50.4	1948

Vegyesúszás:

200 m	(3×66 2/3) Garay	2:34.0	1948
-------	------------------	--------	------

Hátúszás:

100 m	Bolvári Antál	1:11.0	1950
200 "	" "	2:35.0	1950

Váltók:

4×100 m	gyors M. válogatott	4:08.8	1950
4×200 "	gyors Bp. Dózsa	9:51.4	1950
3×100 "	vegyes M. válogatott	3:31.6	1950
4×100 "	vegyes Bp. Kinizsi	5:36.4	1950

Női ifjúsági:

Gyorsúszás:

100 m	Szőke Kató	1:07.8	1950
200 "	" "	2:38.0	1950
400 "	" "	5:45.2	1950

Mellúszás:

100 m	Kárpáti Vera	1:28.4	1951
200 "	Székely Rypsima	3:08.8	1951

Hátúszás:

100 m	Hunyadfi Magda	1:21.6	1950
200 "	" "	2:58.4	1950

Vegyesúszás:

100 m	(3×33 1/3) Szőke Kató	1:19.0	1950
-------	-----------------------	--------	------

Váltók:

4×100 m	gyors Bp. Kinizsi	5:10.8	1951
3×100 "	vegyes Bp. Kinizsi	4:05.6	1950

Súlyemelés

Légsúly:

nyomás	B. Nagy Bálint	82.5	kg	1949
szakítás	Porubszki Ernő	85.—	"	1949
lökés	" "	107.5	"	1950
összetett	B. Nagy Bálint	275.—	"	1949

Pehelysúly:

nyomás	B. Nagy Bálint	92.5	kg	1949
szakítás	" "	97.5	"	1951
lökés	" "	122.—	"	1950
összetett	" "	307.5	"	1949

Könnyűsúly:

nyomás	Ambrózi Jenő	109.—	kg	1942
szakítás	" "	105.—	"	1942
lökés	" "	135.—	"	1942
összetett	" "	349.—	"	1942

Váltósúly:

nyomás	Ambrózi Jenő	105.—	kg	1942
szakítás	" "	105.—	kg	1942
lökés	Varga Gyula	137.5	"	1950
összetett	Ambrózi Jenő	340.—	"	1942

Középsúly:

nyomás	Buronyi László	105.—	kg	1949
szakítás	" "	112.5	"	1948
lökés	" "	140.—	"	1948
összetett	" "	355.—	"	1948

Félnehézsúly:

nyomás	Buronyi László	107.5	kg	1951
szakítás	" "	107.5	"	1950
lökés	" "	145.—	"	1951
összetett	" "	357.5	"	1951

Nehézsúly:

nyomás	Tóth György	115.—	kg	1939
szakítás	Buronyi László	115.—	"	1951
lökés	Soós Antal	140.—	"	1940
	Buronyi László	140.—	"	1948
összetett	" "	365.—	"	1951

Teke

Férfiak:

egyéni

100 vegyes dobás	Révész János	491	fa	1951
100 tiszta tarolás	Szabó Béla	320	"	1948
200 vegyes dobás	Kovács István	971	"	1943
50 teli dobás	Soós János	322	"	1949
50 taroló dobás	Deli Sándor	186	"	1950

csapat

100 vegyes dobás	Szegedi Honv.	3488	"	1951
100 tiszta tarolás	Előre SE	1141	"	1950

Nők:

egyéni

100 vegyes dobás	Györkös Gy.-né	445	fa	1951
50 teli dobás	Árgyelus J.-né	292	"	1949
50 taroló dobás	Vancsai L.-né	152	"	1950

csapat

100 vegyes dobás	Kecskeméti Kon-			
	zerv gyár	2377	"	1950

(Folytatjuk)

Birkózósportunk fejlesztése érdekében határozta el az OTSB, hogy országos birkózó-szakértekezletet tart. Az volt a cél, hogy tapasztalatainkat kicseréljük egymás között és felmérjük, hogy a nálunk járt szovjet birkózók és birkózó szakemberek elméletéből és gyakorlatából mit tudunk eddig átvenni és hasznosítani. Az volt még a cél, hogy az ország valamennyi birkózó oktatójának segítségére legyünk, bevonjuk őket a közös nevelő munkába és olyan továbbképzésben részesítsük őket, amilyen régóta szükséges, de amilyenben mindezekig nem részesültek.

Matura Mihály állami edzőnk tartotta meg az összefoglaló előadást. Rámutatott arra, hogy melyek azok a nélkülözhetetlen tulajdonságok, melyek szükségesek ahhoz, hogy birkózósportunk színvonalát a szovjet mértékkel mérhetően felemelkedjék. Kiemelte azt a nagyszerű fejeletméretet, amely a szovjet birkózókat jellemzi és amely az alapja komoly és

eredményes edzési munkájuknak. Igen értékesek azok a tapasztalatok is, amelyeket szovjet birkózó sportcsináltól az edzések vezetése terén szereztünk. Nem is kétséges, hogy a szovjet versenyzők sikereinek alapja az elméleti képzettség, mégpedig nemcsak a kifejezetten szakmabeli felkészültség, hanem az a marxi-lenini ideológia, amely valamennyiüket áthatja. Mélyes hazaszeretet jellemez minden szovjet versenyzőt és már ez is olyan többletet biztosít számukra, amellyel ellenfelük fölé tudnak kerekedni. Különösen azért tartotta hasznosnak részünkre Matura a szovjet-magyar birkózómérkőzést, mert ez biztosította, hogy egyes szakembereink és versenyzőink végre kijózanodhattak. Eddig ugyanis valami ijesztő elbizakodottság és önteltség jellemezte birkózósportunk legtöbb szereplőjét. Nagyon sokan állandóan azt hajtogatták, hogy a magyar birkózósport igen magas színvonalon áll. Ezek ugyanis csak azokat az eredményeket látták, amelyeket mi néhány

nyugati ország fiaival szemben értünk el. Most a szovjet csapatától elszenvedett 7:1 arányú vereség és különösen az a tény, hogy valamennyi mérkőzésünk közül csak egyetlenegyert nyertünk meg, huszonháromat pedig elvesztettünk, pontosan megmutatta, hol áll a magyar birkózósport.

Az ország minden tájáról egybegyűlt birkózó vezetők, szakemberek nagy figyelemmel hallgatták Matura fejtegetéseit, és különösen felügyeltek arra a magyarárzatra, amely a GTO gyakorlatainak a birkózás terén mutatkozó hasznáról szólt.

Rámutatott Matura még néhány hiányosságunkra. Elsősorban hiányosság mutatkozik edzőink képzettsége terén. Edzőink sem szakmailag, sem politikailag nem állnak a kellő színvonalon. Megelegednek azzal, amit egykor versenyző korukban jól-rosszul megtanultak az idősebbektől és nem tartanak lépést a sportág fejlődésével. Ezért birkózósportunk nem tud fejlődni és nem tudja betölteni azt a feladatot, ame-

lyet szocializmust építő Népköztársaságunkban a tömegsport megvalósítása és az embernevelés terén be kellene töltenie.

Ismertette Matura a sportfejlesztési tervnek a birkózókat érintő részét is. Ez évben hater ezer birkózót és ebből 1536 minősített versenyzőt kell nevelnünk. Ennek a tervnek a megvalósításához szakembereinknek becsületesen, lelkiismeretesen és sokkal nagyobb lendülettel kell fáradozniuk a maguk területén.

A versenybírókról szólva Matura megállapította, hogy az átlagos képzettség igen alacsony színvonalon mozog. Kevés is a birkózó versenybíró és gyengén képzett is. Ennek az az oka, hogy elhanyagolják az önképzést, nem foglalkoznak a szabályok tanulmányozásával és ezért nem tudják a versenyeken a szabályokat jól alkalmazni.

Matura előadását igen tartalmas vita követte, amely bizonyos fókig talán megnyugtató is, mert arra mutatott, hogy szakembereink mégiscsak igyekeznek megtalálni a fejlődés és haladás

útját. Azonkívül a hozzá-
szólások még néhány hiá-
nyosságunkat is feltárták.

Tóth Ferenc, a Dózsa edző-
je, sokszoros válogatott és
bajnok versenyzőnk hiányolta,
hogy kevés a gyakorlati
bemutató, tehát kevés az al-
kalom, ahol az edzők át tud-
nák edni egymásnak tapasztalataikat.

Szalai József, az országos
minősítőbizottság elnöke, a
minősítés eddigi hiányossá-
gaira mutatott rá. Megállá-
pította, hogy mindezeig az
egyesületek még egyetlen
minősítést sem kértek. Már-
pedig, ha a sportfejlesztési
tervet teljesíteni akarjuk,
akkor a birkózó egyesületi
vezetőknek sürgősen ki kell
értékelniük eddigi eredmé-
nyeiket és meg kell alapí-
taniuk versenyzőik színvona-
lát, minőségét.

Keresztes Vilmos, az or-
szágos szervezőbizottság el-
nöke, a társadalmi sportszö-
vetségek szervező bizottsá-
gának feladatát ismerte fel.
Nagy hiányosságokat állapí-
tott meg a versenyek előké-
szítése és megrendezése te-
rén.

Vörös Mihály, az országos
társadalmi sportszövetség if-
júsági bizottságának elnöke
arra mutatott rá, hogy meny-
nyire fontos a fiatalság meg-
védeése, a túlerőltetéstől és
letöréstől. Felhívta az egye-
sületi vezetők figyelmét az
új szabálykönyvben lefektet-
tett és az ifjúságot érintő
rendelkezésekre, amelyeket
már a szovjet tapasztalatok
alapján foglaltunk frásba.

Incze József, különösen a
jó bíraskodás fontosságát
hangsúlyozta. A jó bíraskodás
nemcsak a birkózás színvo-
nalát emeli, hanem kitűnő
propagandája is a sportág-
nak. Fontosnak tartotta azt,
hogy a bírák többet foglal-
kozzanak a szabályok magya-
rázatával és ne hanyagol-
ják el a továbbképzésüket,
valamint a versenyzők állan-
dó oktatását.

Kárpáti Károly, a társada-
lmi sportszövetség módszer-
tani bizottságának elnöke is-
mertette a korszerű oktatás
módszerét. Hangsúlyozta az
MHK testnevelési rendszer
alapvető fontosságát, a bir-
kózósport fejlődése érdeké-
ben.

Filács Gyula, azt javasolta,
hogy szervezzen az országos
szövetség az ország vala-
mennyi birkózószakosztályai
között: MHK-próbázási ve-
rsenyt. Ez a rendkívül helyes
gondolat különösen nagy tet-
szést aratott. Az Országos
MHK Bizottság feladata most

Németi kiemeli Seppälät. (A finn—magyar szakszerve-
zeti birkózó-mérkőzésről. Kitűnő középsúlyú versen-
yzőnk ezzel a győzelemmel behozta a finn csapat elő-
nyéit. Végeredményben 5:3-ra győzött a magyar csapat)

az, hogy kidolgozza a verseny
feltételeit és javaslatot tegyen
a verseny megszervezésére.

A kifejlesztett vita során
többen kifogásolták és hiá-
nyosnak bélyegezték a társa-
dalmi sportszövetségek mű-
ködését. Kétségtelen, hogy
hibát követett el az OTSB ne-
hézatlétkai osztálya, amely
nem tudatosította eléggé a
társadalmi sportszövetségek
egyes bizottságainak a felada-
tát és munkakörét. A társa-
dalmi sportszövetségek fel-
adata nagyon szép, fontos és
sokrétű. A társadalmi sport-
szövetségekben működő szak-
emberekre hárul az a feladat,
hogy a birkózósport fejlődé-
sét előbbre vigyék. Az egye-
sületi sportvezetőknek, akik
a társadalmi sportszövetsé-
gekben is megtisztuló helyet
foglalnak el, minél több időt
és munkát kell szentelniük
azoknak a feladatoknak az
elvégzésére, amelyeket a leg-
jobb sporthatóság reájuk biz-

A vidék képviselői rámutat-
tak a hiányosságokra, ame-
lyek az ő körükben mutatko-
znak meg. Javaslatot tettek
edzői- és bírói tanfolyamok
létesítésére, mert szerintük a
birkózósport vidéki fejlődése
ezen múlik. Most már az a
feladat, hogy előkészítsék
azokat a tanfolyamokat, ame-
lyeken szakembereink elsajá-
líthatják az élenjáró szovjet
edzés módszereit, sportveze-
tési rendszerét és kellően
megismerhessék a szabályo-
kat. A vidék birkózó vezetői
azonban többet kell, hogy tö-
rődjenek sportáguk népsze-
rűsítésével. Nagyobb nyilvá-
noságot kell biztosítaniuk az
edzéseknél, amelyeket tágas,
egészséges és télen jól fűt-
hető helyiségekben kell tartat-
niuk. Ez elengedhetetlenül
fontos ahhoz, hogy az ifjúság
megszeresse a birkózást. Na-
gyon fontos volna, ha az ed-
zések végén meleg fürdő

álna a sportolók rendelkezé-
zésére.

Hatalmas sikerrel jártak a
gyakorlati bemutatók, ame-
lyekre a Sportcsarnok nagy-
tömegben került sor. Matura
és Kárpáti a gyakorlatban
mutatta be, hogy milyen a
szovjet edzésrendszer, amely
fegyelmezett, gyors, küzdő-
képes versenyzőket nevel. A
két órán át tartó bemutatóról
a résztvevők bőséges jegy-
zeteket készítettek és ennek
bizonyára meg fog mutat-
kozni a jó hatása, elsősorban
vidéki birkózósportunk fellen-
dülésében.

Bemutatták az országos
értekezleten a legújabb bir-
kózást, a tér-birkózást. Ez
kiválóan alkalmas arra, hogy
rávegye az ifjúságot a bir-
kózás alapelveire a meg-
ismerésre és küzdő szellem-
re neveljen. Ezzel a birkózás-
sal valószínűleg meg a leg-
könnyebben, hogy nagyobb
tömegeket kapcsoljunk be
sportunkba. Azáltal, hogy nem
kell hozzá úgyszólván semmi
sporteszköz sem, bárhol tűz-
hető, ahol megfelelő térség
áll rendelkezésre. Alkalmas
arra is, hogy a falvakban is
megismerjék a birkózást. A
megyei társadalmi sportszö-
vetségek és azok keretében a
birkózó szakemberek első-
rangú kötelessége, hogy a
falusi sportköröket segítsék a
tér-birkózás megismertetésé-
ben és ilyen versenyek rende-
zésében

★

Végeredményben megállapít-
hatjuk, hogy az első országos
birkózó-értekezlet meghozta
azokat az eredményeket,
amelyeket vártunk tőle. Az
edzők és vezetők számos hi-
bára mutattak rá és a hibák
felismerése már a javulás
útját jelzi. A birkózók or-
szágos értekezletét követi
számos sportág hasonló érte-
kezlete. A hibák feltárásá-
nak és tapasztalatcserének a
Szovjetunió példáján bevezet-
tett ilyen módszere feltét-
lenül hozzájárul sportunk szín-
vonalának emeléséhez és a
mennyiségi fejlődés biztosítá-
sához.

Schwallner András

MILYEN IDŐ LESZ?

(Az alábbi cikk nem lép fel tudományos igényekkel. De még kevésbé akarja nyilvánossághoz juttatni az időjárásra vonatkozó babonákat. Mindössze arról van szó, hogy a falusi emberek és a természetjárók sok évtizedes, sőt évszázados tapasztalatai nyomán kialakult hiedelmeket ismerteti, amelyek közül nagyon sok megkapta már a tudományos magyarázatot is.)

Természetjáróink számára sohasem közömbös, hogy milyen idő várható. Hiszen útunkat nagyon befolyásolja az időjárás is.

Nézzük meg közelebbről ezt a kérdést.

Meteorológia vizsgálja az időjárást. Ehhez különleges műszereket használ, így többek között légnyomásmérőt is. Nagyrészt azonban műszerek nélkül is, az ismeretből jelekből meg tudjuk mondani, milyen lesz az időjárás, különösen a következő napon. A nép igen sok olyan jelet ismer, amely ugyanolyan pontosan mutatja a következő időjárást, mint a barométer.

Ha a földműves kint a szántóföldön az állatokat figyeli, meg tudja mondani, milyen lesz a közeleги ős. Például ha a mezei egerek a fészket a dombok telejére készítik, akkor az ős nedves és tartós lesz. Ez természetesen nem alaptalan jóslás, mert az egerek megérik a közelgő levegőváltozást és igen jól reagálnak mindenre. **Ha az ablaküveg „verejtékezik”, az télen meleget, nyáron borús időt jelent.** Ha a ló horkant, akkor borús idő, ha prüszköl, akkor eső lesz.

Ezek a jelek évszázados tapasztalat és igen alapos megfigyelés eredményei. Ha figyelmesen megfigyeljük a természetet, a felhők járását, a szél irányát, erejét, akkor megmondhatjuk, milyen lesz a következő nap az időjárás.

Hogy megállapításunk helyen legyen, azt ne csak egy jelre, hanem több jelenség összességére alapozzuk.

MIT MOND A FELHŐ ÉS A SZÉL

Ha a felhők nyugatról olyan gyorsan jönnek hogy mozgásukat szabad szemmel

is meg tudjuk állapítani, akkor erős vihart várhatunk, amely egy-két napon belül beköszönt. Miután az ilyen gyorsan mozgó felhők megjelentek, az egész eget vékony, tejszerű réteg boríthatja. Ez arról tanúskodik, hogy rövidesen időváltás lesz esővel, vagy hóval. Ha a szél erősödik és nem egy irányból fúj, hanem körbefordul ciklon közeledik. Ha a szél egy irányból erősödik, iránya azonban nem változik, akkor várhatjuk, hogy ez a hely, ahonnan a megfigyelést tettük, a ciklon középpontja lesz. Előbb azonban rövidesen viharelőtti csend lép fel, majd szél, vagy hóvihar keletkezik a megfigyeléssel ellentétes oldalról.

Ha a felhők nem abba az irányba mozognak, amerre a szél fúj, akkor az a hely, ahonnan a megfigyelést tettük, a ciklon szélén lesz. Az időjárás még rosszabbodni fog. Ha az égen felhők jelennek meg abból az irányból, ahonnan a szél fúj, akkor a megfigyelés helye a ciklon nyugati szegélyén lesz. Az időjárás javulni fog.

Abban az esetben, ha a felsorolt jeleket megfigyeljük, egy-két napon belül nyáron esőt, télen havat várhatunk. A hőmérséklet ilyenkor nyáron süllyed, télen emelkedik. Előfordul az is, hogy úgy tűnik fel, mintha az égen semmiféle mozgás nem volna, ha azonban jól megfigyeljük, láthatjuk, hogy a felhők igen magasan járnak. Ezenkor nem kell rossz időre következtelnünk. Sőt, ellenkezőleg, számolni lehet hosszantartó jó idővel.

Ha az egyedülálló felhők az égen egy helyen gyülekeznek, akkor rövidesen eső, vagy hó lesz, — nagyobb szél nélkül —, nyáron pedig zivatar. Ha a vándorfelhők estére nem oszlanak el, az idő rosszabbodásával, vagy esővel lehet számolni. Ha a nagyobb felhőkből kisebb fehér foltok válnak ki, akkor világos, meleg idővel számolhatunk. Ha a vándorfelhők nagyobbodnak, majd magasabb hegy fölé emelkednek, akkor zivatart, vagy esőt várhatunk. Ha reggel, vagy nappal báránfelhőket látunk és estére ezek vándorfelhőkké változnak, akkor

éjtszaka zivatar lesz. Ha nyári napon jó időben felhők voltak, akkor éjtszakai zivatar várható, mely több éjjel is megismétlődhet.

Ha a téli nappalok tiszták, világosak és estére az egész ég ködfelhővel borított, ez annak a jele, hogy erős fagy lesz. Ha tavasszal, nyáron, vagy ősszel nappal vándorfelhők úszkáltak, estére pedig eltűntek, tiszta száraz idővel számolhatunk. Ha azonban az időjárás több napon keresztül jó volt és a szél megközelítően mindig ugyanaból az irányból fúj, a szél irányának megváltozása sok csapadékot ígér. Ha ciklon volt és az égen újra felhők jelennek meg, akkor ez azt jelenti, hogy az első ciklon egy másik követi. Ha az égen egyszerre többféle felhőt, különböző alakúakat, különböző nagyságúakat lehet látni (báránfelhőket, vándorfelhőket) az annak a jele, hogy az időjárás megváltozik, eső vagy hó lehetséges.

Ha az égen viharfelhők mozognak, amelyek alul félkör alakban összeverődnek, a vihar elvonulhat, a felhők minden nagyobb eső nélkül szétszóródhatnak. Reggel tiszta idő van, 10 óra felé hirtelen felhők jönnek, dél felé a felhők szaporodnak, majd ismét eltűnnek. Ez annak jele, hogy jó idő lesz. Ha a vándorfelhők délig nem oszlanak el, sőt megfigyelhetően szaporodnak, akkor esőt, vagy zivatart várhatunk. Esőt vagy időváltást várhatunk akkor is, ha a nappal tiszta, világos volt, estefelé pedig felhők jelennek meg az égen.

Ha az éjtszaka csendes volt, de reggel egy, vagy két órával a napkelte után szél kerekedik, amely dél felé erősödik, majd este felé ismét csendesedik, ez biztos jele annak, hogy tartós, száraz idővel számolhatunk. Ha estefelé a szél nem csendesedik, sőt még erősödik, akkor tartós szélviharral, vagy hóviharral számolhatunk. Jó jel, ha a szél erdős terepen nappal a völgyből a hegy felé, éjtszaka pedig fordított irányban fúj. Ha azonban a szélirány közben hirtelen megváltozik, akkor az időjárás rosszabbodásával lehet számolni.

MIT MESÉL A NAP, A LEVEGŐ ÉS A HARMAT

Nyáron, ha nappal meleg volt és éjjel nyiraós, vagy hideg idő lett, az azt jelenti, hogy hosszabb ideig tiszta idővel lehet számolni. Télen ugyanilyen jó jel a fagy, ha éjjel erősebb, nappal gyengébb, estefelé pedig ismét erősebb lett.

A tiszta, világos idő ismerető jelei a következők:

Erős harmat, köd, amely éjtszaka és este a mélyedésekben összegyűl; a füst egyenes oszlopban emelkedik felfelé; ha éjtszaka erdőben lényegesen melegebb van, mint a mezőn. Nyáron száraz köd, különösen akkor, ha azt égett szag követi.

A feltűnően verőfényes, arany-, vagy rózsaszínű hajnal. A nap ilyenkor az égen teljesen világosan látható és igen hosszú ideig nem lehet semmiféle szegélyt sem látni körülötte. Ha a hajnal télen teljesen világos, rózsaszínű, az azt jelenti, hogy a fagy tovább tart, sőt még erősödni kezd.

Nézzünk most néhány olyan jelet, amiből arra következtethetünk, hogy a **jó idő borús időre változat.**

A levegő igen átlátszó, olyannyira, hogy a tárgyak körvonalai 10 km-ről is jól kivehetők; este melegebb lesz, mint reggel. Igen jól lehet hallani a hangokat. A füst a kéményből lefelé megy. A csillagok erősen fénylenek, alkonyatkor az ég vörös, éjjel nem volt köd és reggel nincs harmat a völgyekben.

Ha a nap, a felhő, a szél nyelvét tökéletesen megértjük, akkor abból ugyanúgy olvashatunk, mint a nyitott könyvből. És ez a könyv a természetbarát számára mindazt elmondja, ami a többi ember számára titok marad.

Horváth Andor

A természetjárók Moszkva környékén

Írta: I. Ovszjannikov

(Megjelent a Fizkultura i Szport 1950. évi 5. számában.)

Hol töltjük el pihenőnapunkat, hogy használjuk ki legjobban a szabadságunkat? Sokan teszik fel maguknak ezeket a kérdéseket.

Festői szép a mi Moszkvánk környéke. Ha 50—100 kilométernyire magunk mögött hagyjuk a főváros forrongó életét, ha csak néhány kilométerre eltávolodunk a vasúti vonaltól, új környezetbe érkezünk: zöldlombozatú ligetek visszhangzanak a madarak énekétől; százados fenyőóriások emelik fejüket a többi fa fölé. A fenyvesek levegőjét szíva, nem tudunk eltelni a naptól felmelegített gyanta illatával.

Szeszélyesen kanyargó folyók vágták medrüket a zöldelő mezők közepébe; csillog az erdei tavak tükre, amelyet, mint valami serleget, a ragyogó vízfelületen úszó tavirózsák díszítenek. Sötét, áthatolhatatlan bozót övezi a tavakat, egybefonódnak a vadkomló, málna és szeder indái, a szamóca és az áfonya cserjéi.

Mégis, merre indulj útnak pihenőnapod alatt? Hol töltsd el szabadságod idejét, hogyan állapítsd meg a csónakod építéséhez szükséges rajzokat, hogyan tedd vízhatlanná sátorlapodat, vagy miképpen készíts egy hálósákot?

Menj el sportkörödbe, ott könnyűszerrel meg fogod oldani mindezeket a problémákat és meg fogod találni a módot arra, hogy szabadságidődet a legkellemesebb és egyben a leghasznosabb módon töltsd el.

A klub olvasóterme állandóan nyitva áll, a sziklamászás technikájának elsajátításával és a kirándulásvezetők kiképzésével kapcsolatban szeminárium működik. Rendszeres értekezleteket tartanak a filmrendezőkkal: V. Sneiderrel, az „Utazások a Szovjetunióban” című filmsorozat művészi felelősével, B. Dolin és A. Zgurid, Sztálin-díjas szerzőkkel, az „Egy gyűrű története” és „Erdei történet” című filmek rendezőivel. A klub keretében társas olvasásokat rendeznek, filmeket mutatnak be, elvtársi összefüggéseket tartanak. Számos természetjáró a Fekete-tenger partjára, Kuhisztánba és más helyekre rendezett túrája után itt pihen ki fáradtságát.

Megbeszélésre hívják meg a Természetjárói és Kirándulási Igazgatóság tartományi képviselőit és a fővárosi intézmények és vállalatok turistafelelőseit.

A „Hova utazzunk?” című előadássorozat főleg a fiatalság között örvend nagy népszerűségnek.

„Nem egyszer töltöttem szabadságomat csónakon, családommal együtt” — meséli K. I. Kornisin, a vízi turistaság lelkes barátja. —

„Leúsztattunk a Kliazma folyón egészen az Oka folyó partján fekvő Gorbatáig. Áthaladtunk «Vladimir Szurdokán» a Buzsi patak torkolata mellett, kereszteltük a Kerzsacsi erdővidéket, érintettük a Koloksa folyó forrongó kanyarját. Útunk közben meglátogattuk Vladimir és Kovrov, fontos ipari központokat, Gorohovcset, a Moszkvával egyidős kis várost. Védett területeken és

Sziklamászó gyakorlaton a grúz hegyekben

még sok más érdekes helyen haladtunk át. A Kliasma nem nagyon széles, de partja festői szép és mi elragadtatással szemléltük. A folyómenti erdőkben bőségesen található gomba és gyümölcs és sok a vad.

Kiveted hálódát, előszeded horgászó szerszámodat és vödröd hamarosan megtelik hallal. A hálószlé, amelyet készítesz, olyan sűrű, hogy másnapra kocsonya lesz belőle. Akárhányszor fel sem állítod sátradat, annyira kellemes a vízparton tölteni az éjjelt, a csillagos ég alatt, hallgatva a tücsökciripelést és a vadkacsák szárnycsattogtatását...“

Ha a „Május 1“ útvonalon indulsz el, szokatlan szépségű jelenségeket láthatsz: a Moszkva folyó erdőségeivel övezett partjait, az első táborhelyet, a Ruza folyóval való egyesülésénél a Grigorov község melletti cseppkőbarlangokat. A kirándulók közt immár hagyomány a Vasziljevskij villamúzeum meglátogatása. Herzen itt töltötte gyermekéveit és „Multam és gondolataim“ című könyvében meg is emlékezett erről a helyről.

A kirándulás útvonala Zvenigorodban ér véget, alig 1 km távolságra a vasúti vonaltól.

Zvenigorod és Kremlje (Kreml erődöt jelent) a mult csodás emléke. Karalov község volt a hely, ahol a város őrzői az ellenség közeledtekor félreverték a harangokat. Innen ered a Zvenigorod név is — a harangok városa. Kevés városnak van ennyire festői környéke.

A pihenőnapokon rendezett kirándulások mindenki számára hozzáférhetők.

★

A szakosztály legfontosabb feladata, hogy Moszkva környékét népszerűsítse, amely annyira a szívéhez nőtt minden szovjet embernek, már azért is, mert az emberiség nagy tanítójának, V. I. Leninnek és I. V. Sztálinnak életével és tevékenységével van kapcsolatban. A szakosztály megismerteti azokat a Kuzminrajonbeli helyeket, ahová az első május elseji kirándulásokat rendezték és ahol a XIX. század végén az első politikai összejöveteleket tartották. Megismerteti a múzeumokká átalakított villákat,

A grúz szovjetköztársaság túrista-életéből. A «Nauka» hegymászó szakosztályának tagjai menet közben

amelyekben Puskin, Lermontov, Csehov, Tolsztoj, Herzen, Rjepin, Szjerov, Vasznevov, Levitan, Vrubel, Glinka, Csajkovszkij, Borodin gyermekévüket és fiatalságukat töltötték és ahol halhatatlan műveiket alkották; népszerűsíti az elmúlt századok műemlékeit, a régi építészeti alkotásait. Megmutatja az őselemek kezdetleges településeit, házi eszközeit és fegyvereit, a barlangokkal teli karsztvidéket, a történelem előtti ember maradványaival. Bemutatja az orosz dicsőség színhelyeit — az 1812-ben és a Nagy Honvédő Háború idejében vívott óriás ütközetek csataterreit, a helyet, ahol utolsó lehelletéig küzdött a huszonnyolc panfilovista hős és azt, ahol életét adta a Hazáért Zoja Kozmogymjanskája. Bemutatja a Moszkva melletti vasúti vonalat, ahol megkezdődött a németek elpusztítása és ahol márványtáblára vésvé olvashatjuk a Vezető és legfőbb Parancsnok szavait: „Őrök dicsőség a hősöknek!“ (A szovjet katonák emlékeit és közös sírjait mindig virágkoszorúk díszítik.) Elvezet a szakosztály a végtelen

síkságig, hogy lásd a nagy kolhozokat aranyló búzaábláival és legelőivel, csordáival és nyájával. Megismerteti azokat a moszkva-környéki helyeket, ahol a szocialista munka hősei, Micsurin és Licszenko előrehaladt tudományának vívmányait alkalmazva átalakítják a természetet.

★

A természetjárók száma állandóan nő. Csupán a T. Sapovalov vezetésével rendezett 42 kiránduláson mintegy ötszázan vettek részt. Ugyancsak az ő vezetésével körutazást rendeztek Moszkva körül, amelynek résztvevői 29 nap alatt 830 kilométeres utat tettek meg.

Állandóan fejlődik a kerékpáros szakosztály tevékenysége is. Előadásokat tartanak a hosszútávolságú kirándulások technikájáról. A pihenőnapokon 50—60 kilométeres, sőt még nagyobb távolságokra rendeznek kirándulásokat, amelyek nagyszámú résztvevőt vonzanak magukhoz.

A lakosság növekvő jóléte sok dolgozónak adja meg a lehetőséget, hogy nemcsak kerékpárt, de egy Moszkvics-gépkocsit is vásá-

Turistaverseny Cseljabinszk mellett. A feladat: átkelni a Turgoiák-tó mellett egy szakadék felett

roljon. Ezért a Természetjárók Körének tervezete összeállításakor azokra is tekintettel kell lennie, akik saját gépkocsijukkal vagy motorkerékpárjukkal mennek kirándulni.

A Moszkva-csatorna, a sztálini korszak egyik legnagyobb alkotása, számtalan lehetőséget nyújt a természetjárásra, vadászatra, halászatra és a vízisportok művelésére.

A vízparton mindenfelé látható a természetjárók tábortüzeinek füstje. A csónakok evezői csillognak a napfényben, bárkák és sportvitorlások síklanak végig a víztükrön. Vitorláik úgy ragyog-

nak a vizen, mint sirályok kiterjesztett szárnyai.

A „Moszkvai Tenger“ rejtett, vadregényes zugainak szűzies, értetlen szépsége minden természetbarátot elbájol. A sűrű nádasban vízimadarak fészkei rejtőznek, fölöttük vidám szárnycsattogással repülnek a vadkacsák, bűvárok, bibicek rajai. Fehérfarkú sasok és sólymok írják le köreiket.

Este elhalkul a tücsökcirpélés és a hold bóbörvörösen emelkedik az erdő fái fölé. Az éjtszaka közepén is hallódik a kuvikok kiáltása, a fülesbaglyok huhogása.

A hajnali szürkületben látomás-

ként jelenik meg egyszerre egy jávorszarvas hatalmas teste. Ezek a forradalom előtt már csaknem teljesen kipusztultak. Számuk most, csupán Moszkva környékén csaknem háromezerre emelkedik. Másral is találkozhatunk itt: őzekkel, a rénszarvasok egy fajtájával, vaddisznókkal. Ezek most mindenfelé találhatók, a védett területek határain túl is.

A klub keretében tapasztalatcsere is folyik a jól ismert útvonalak népszerűsítésével és más, újabb útvonalak részletes kidolgozásával kapcsolatban.

★

Határtalan a Szovjetunió óriás területe. Ennek tulajdonítható, hogy még Moszkva környékét sem ismerjük minden részletében. Azokat, akik a vidék történetét és földrajzát tanulmányozzák, számtalan látnivaló várja. Elég, ha megemlítjük, hogy csupán a moszkvai körzetben számos, alig ismert, névtelen patak és folyó található.

A természetjárás egészséges; aktív és tanulságos pihenési lehetőséget nyújt fiataloknak és felnőtteknek egyaránt.

A Komszomól Központi Vezetőségének 1950. március 18-án kelt határozata, a természetjárás fejlődéséről szólva, hangsúlyozza a turista tevékenység társadalmi és politikai jelentőségét és egész rendkívüli fontosságát.

A Békeváltó útja Berlin felé

A III. Világifjúsági Találkozó tiszteletére a világ minden tája felől Békeváltók indultak Berlin felé. Borítékoldalunk túlsó oldalán fényképeket közlünk a Magyarországon áthaladó váltó útvonaláról. (Fent:) A Békeváltó

a kisapostagi országúton. Megérkezés Dunapentelére. (Középen:) A Békeváltó Budán, (alatta:) megérkezés a Szabadság-térre, a budapesti ünnepek középpontjára. (Oldalt:) Békeváltóünnepség Dunapentelén.

Kertész Margit, a dunapentelei dolgozók nevében felszalagozza a zászlót. (Lent:) A váltó tagjai tiszteletkört futnak a Szabadság-téren. A Békeváltó Komáromban átadja a zászlót a cséhszlovák fiataloknak.

SPORT ÉS TESTNEVELES

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság havi folyóirata.

Felelős szerkesztő: Pásztor Lajos. A kiadásért felel a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezetője.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Rákóczi-út 50. I. emelet.

Távbeszélő: 220—082, 220—699. Előfizetési díj egy évre 36 forint, fél évre 18 forint. Egyes szám ára 3.— forint.

Csekkszámja száma: 936.559.

Hungária Hírlapnyomda Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Felelős: Daka István.

SZOT

(Magyarország)

FSGT

(Franciaország)

104 : 43

Rövid egymásután a francia munkás sportszövetség, az FSGT két válogatott csapata is járt fővárosunkban és számos jelentős vidéki gócpontunkban. A női kosárlabda válogatott és a kerékpáros válogatott csapat. A magyar női kosárlabdázó SZOT válogatott 104:43 arányban győzött a hivatalos válogatott mérkőzésen s jól megállta helyét az Építők válogatottja is a dunapentelei mérkőzésen.

Képeink: a magyar szakszervezeti válogatott (jobbról, sötét ing) és a francia munkásválogatott tagjai az ünnepi megnyitáson. Alatta három jelenet: Nagyné kosárra dob, Blahóné nehéz helyzetben a francia kosár alatt, Fekete Ilona szerel. — Lent a dunapentelei mérkőzésen szerepelt játékosok. (Balról az Építők válogatottja, jobbról az FSGT csapata.)

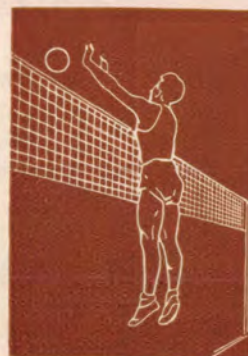
A Békeváltó útja

Berlin felé

SPORT ÉS TESTNEVELÉS

III. EVF., 9. SZÁM
1951. SZEPTEMBER
ÁRA 3.— FORINT.

Tartalom:

	Oldal
Magyar sportküldöttség a Szovjetunióban (Hegyi Gyula)	1
A berlini csatanyerés (Sebes Gusztáv)	3
A tatai táborozás és a berlini szállás (Antal József).....	6
A magyar csapat teljesítménye (Csanádi Árpád).....	10
Atlétika (Sir József)	14
Labdarúgás (Mándi Gyula)	18
Kosárlabdázás (Eszéki Rezső)	21
Birkózás (Matura Mihály)	25
Asztaliteniszezés (Sidó Ferenc)	27
A XI. FVB eredményei	28
Az iskolai sportkörök jelentősége (Garami Jánosné)	30
Az MTH sportmunkája (Erdős Oszkár)	31
Tekéző sportunk fejlődése (Hermann József)	32
Feladatok a falusi sportéletünk föllendítése érdekében (Sulyan Mihály)	33
A csehszlovák—magyar atletikai viadal (Fehérvári Béla).....	34
Hosszútáv-úszásunk (Kárpáti Nándor)	38
A DISZ az MHK-ért (K. M.).....	40
A Haladás spartakiádja (Tóth Róbert)	41
Színes magyar sportfilm	42
A népi demokráciák sportéletéből	
Románia	43
Bulgária	44
Természetjárás	45
Új magyar filmek a természet világából.....	45
A sátoros hegyek	46
Jókaival a Bükkben	47

Címképünk: A 800 m-es síkfutás hajrája a csehszlovák—magyar atletikai mérkőzésen. Bakos győz a kívül feltörő Jungwirt, Kodrle és Béres ellen.

Magyar sportküldöttség a Szovjetunióban

Írta: **Hegy Gyula**, az OTSB elnöke

A magyar testnevelés és sport irányítóból alakított kilenctagú küldöttség június 21-én indult útnak a Szovjetunióba, hogy a Szovjetunió minisztertanácsa mellett működő Összszövetségi Testnevelési és Sportbizottság meghívására behatóan tanulmányozza a szovjet sport szervezését és módszereit. Ezt a másfél hónapig tartó tanulmányutat különösen jelentőssé tette az a tény, hogy a mintegy féléves mult-ra visszatekintő, újjászervezett magyar sport vezetőinek most nyílt első ízben alkalmuk arra, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezhessenek a Szovjetunió sport és testnevelési rendszeréről.

Jártak már magyar sportolók és sportvezetők a Szovjetunióban többször is az elmúlt évek alatt. Ezek a látogatások azonban mindig valamilyen sporteseményhez kapcsolódtak. A mi útunk kizárólagosan tanulmányi út jellegű volt, amelyet a tapasztalatátadás jellemezett. Nagyon jól tudtuk, hogy szovjet elvtársaink az élet minden területén boldogan és örömmel adják át gazdag tapasztalataikat, s ezért nem is lepett meg, hogy ezúttal is a végletekig elmentek annak érdekében, hogy tapasztalataikat a maguk teljességében a legapróbb részletekre is kiterjedő gondossággal és figyelmességgel adják át.

Az a félesztendő, amely utunkat megelőzte, rendkívüli nagyjelentőségű volt a magyar testnevelés történetében. Most tértünk át a szocialista sport szervezeti formájára, ez alatt az idő alatt hallgattuk és tanultuk annak a két kitűnő szovjet szakembernek az előadásait és gyakorlati tanácsait, akik segítségünkre siettek a magyar testnevelés

és sport szocialista átszervezése érdekében. Nikonov és Szamaukov elvtársak magyarországi tartózkodása után most sor kerülhetett arra, hogy a gyakorlatban ismerjük meg a Szovjetunióknak azt a magasrendű testnevelési és sportmozgalmát, amelyet elméletben Nikonov és Szamaukov elvtársak ismertettek velünk. Utunknak éppen ez adta meg roppant jelentőségét. Az idehaza megszerzett ismereteink birtokában egészen más szemmel nézhettük a Szovjetunió sportját, mint akkor, amikor még kellő elméleti felkészültség nélkül utaztunk ki és odakint csak alkalmoszerű rendszertelen megfigyeléseket végeztünk. Most már teljes elméleti, sőt bizonyos fokú gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezve, figyelhettük meg a Szovjetunió sportját és minden intézkedésük, rendelkezésük és eredményük megfigyelését azonnal párhuzamba állíthattuk hazai helyzetünkkel.

Tulajdonképpen most érthettük meg a maga teljességében, mit jelent az a sokszor hangoztatott szovjet elv, hogy «a sport állami ügy». Ezt a kifejezést nálunk sokáig félreértették, s úgy magyarázták, hogy ezek szerint a testneveléssel és sporttal kapcsolatos minden feladat az államra hárul, az állami apparátus munkája és az állami támogatás függvénye. Most azután a Szovjetunióban láthattuk, hogy a sport állami jellege és jelentősége egyáltalán nem zárja ki a magánmunkát, sőt éppen példátlan széleskörű öntevékenységre, az önkéntes társadalmi aktiváknak felmérhetetlen tömege, az egyének lelkes és önzetlen segítő munkája jellemzi a Szovjetunió sportját. Az a

meghatározás, hogy a sport állami ügy, azt jelenti, hogy a sport a dolgozó nép ügye, mindannyiunk ügye, tehát mindannyiunk munkájának meg kell benne mutatkoznia. Az állami szervek vezető és irányító szerepe természetesen érvényesül, de teljes egységbe olvad össze a társadalmi káderek munkásságával. Egyik legdöntőbb tanulságunk tehát éppen az volt, hogy a társadalmi kádereknek sokkal szélesebb rétegét kell nekünk is sportéletünkbe belevonnunk, keresve kutatnunk kell minél jobb társadalmi káderek után és ezek kiképzését elméleti és gyakorlati oktatását minden lehető eszközzel elő kell segítenünk. A tömegeknek, az aktív vagy már a versenyzéstől visszavonult sportolóknak ezreit kell az irányító munkába belevonnunk, mert — ezt lépten-nyomon láthattuk a Szovjetunióban — csakis így biztosíthatjuk az igazi tömegsport és az ebből kinövő magasszínvonalú minőségi sport kialakulását.

Azt a rengeteg tanulságot, amit héthetes útunk alatt mi kiencen — a magyar testnevelés és sport mozgalmának minden területéről kikérült kiküldöttek — szereztünk, nem lehet egy cikk, de talán egy könyv keretébe sem beilleszteni. Évek, talán évtizedek programját és munkamódszerét szabják meg tapasztalataink, amelyeket gondosan át kell szűrniük, mert kétségtelen, hogy a 200 milliós Szovjetunióban 30 esztendő alatt kialakult és megvalósított testkultúra sok részlete túlhaladja a mi keretünket, a mi lehetőségeinket, felvevő és teremtető adottságainkat. Utunk eredménye ezért nem is hirtelenében meghozott egy-két rendelkezés

megjelenésében fog megmutatkozni, hanem inkább a jövő eszendők következetes, állandó, céltudatos munkájának az irányát szabja meg és eredményeiben kell, hogy kibontakozzék.

Van azonban még néhány tanulság, amelyre máris élesen rá kell mutatnunk, s amelyek alapján késedelem nélkül meg kell hoznunk a javító intézkedéseket. Ilyen terület az iskolai testnevelés területe. A testnevelésnek és a sportnak ropant jelentős a szerepe a kommunista nevelésben. Az iskolai testnevelés magasfokú fejlettsége mellett döntő jelentőségű tapasztalatokat tettünk a falusi sportélet megszerzése és megvalósítása terén. Rendkívül figyelemreméltó a munkásság nagy szeretete a sport iránt. Tanulmányoztuk a szakszervezeti sport megvalósítását egészen az üzemekig és elsodálkozva tapasztalhattuk, hogy micsoda óriási mé-

retű építkezések folynak a gyárak területén, teljesen öntevékenyen, társadalmi munka segítségével.

Most láthattuk valójában azt is, mit jelent az, hogy a testnevelés és a sport alapja a mi MHK rendszerünk mintájául szolgáló GTO-rendszer. Nevetséges lenne a Szovjetunióban azt a kifejezést használni, hogy a GTO-t «össze kell kapcsolni» a minőségi sporttal. Ott e között a kettő között nincs különbség és elképzelhetetlen egymás nélkül, mint ahogy — például — egy atléta, vagy labdarúgó sem választhatja el az edzését a versenyzésétől.

A Szovjetunióban minden sport a GTO-n kezdődik és ennek köszönhető, hogy a sportolni kívánó milliók helyesen kapcsolódnak be a sportba.

És végül még egy döntőjelentőségű tapasztalat: mit jelent a tudományosság a sportéletben! Az a ha-

talmas kutatómunka, amelyet nemcsak szaktanárok, edzők, mesterfokú versenyzők, de még a fiatalabb sportolók százezrei is folytatnak, örökre biztosítja a szovjet sport magasabbrendűségét, tudományos megalapozottságát, állandó fejlődését és azt, hogy soha nem lesz belőle az egészségre káros, kártékony virtuskodás.

Szovjet elvtársaink rendelkezésünkre bocsátották a leghaladottabb sportmozgalom gazdag tapasztalatait. Most következik a mi feladatunk. A legapróbb részletekig fel kell dolgoznunk ezeket a tapasztalatokat és a legszélesebb tömegek javára kell felhasználnunk. Csak megismételhetem azt a megállapításomat, hogy csodálatos utunkért, lekötelező szívélinességükért nem hálás köszönetek tirádái várja tőlünk valamennyi szovjet elvtársunk, hanem azt, hogy legyünk mi is erősek, fejlődjünk, emelkedjünk mind magasabbra a testnevelés és a sport terén is.

A III. Világifjúsági Találkozó megnyitó ünnepségéről. A német tornászok nagy sportbemutatója. A zöld gyepen három színű ruhában felsorakozó tornászok három nyelven (oroszul, németül, angolul) formálják ki a «Béke» szót.

A berlini csatanyerés

«Hálatelt szívvel monduk köszönetet...» — üzenték főiskolás sportolóink abban a sürgönyben amelyet a magyar határra érkezésükkor Rákosi elvtársnak küldötték Berlinből való visszatérésük alkalmával.

És ez nem formáság volt. Valóban a boldog ifjúság mély és őszinte hálája nyilatkozott meg azért a sok szép élményért, azokért a felejthetetlen és ünnepi percekért, amelyeket Berlinben éltek át.

Több mint kétfmillió német, közte 150.000 nyugatnémet és mintegy 30.000 olyan ifjú gyűlt össze Berlinben, aki főleg a nyugati imperialista országokból és gyarmatokról, félgyarmatokról jött el, dacolva burzsoá kormányuk tiltó rendelkezéseivel, leküzdvé sokszor szinte emberfeletti nehézségeket, amelyeket az útiköltségek előteremtése, a reakciós és imperialista kormányok gátló rendszabályai és terrorintézkedései jelentettek. Minden nehézséget legyőzve eljöttek és lelkesen tüntetve álltak ki a béke nagy ügye mellett.

Ennek, a békét akaró és a békéért harcolni is kész ifjúságnak az élén a népek szabadságáért oly sok vért hullajtott lenini Komszomol állott. Erre az ifjúságra tekint fel a világ minden jószándékú és a

haladásért élő fiatalja, mint példaképére. Ez a lenini Komszomol a világ ifjúságának eszményképe, amelynek minden tettét, minden lépését, minden kinyilatkoztatását figyelve lesi, hogy hitel, erőt merítsen belőle, hogy tanuljon, okuljon, s hogy kövesse azt. Sportolóink egyik legnagyobb élménye, a legszebb napja az volt, amikor meglátogattak bennünket szállásunkon a Komszomol 150 tagú küldöttsége, köztük több kiváló sportoló, a sport érdemes mestere, bajnoka.

A többórás együttlétünk legfelejthetlenebb pillanata az volt, amikor Dénes István elvtárs, a DISZ főtitkára átadta a DISZ hatalmas, vörös szalagos zászlaját, a következő szavak kíséretében: «A magyar ifjúság nem fog szégyent hozni erre a zászlóra és a lenini Komszomollal nemcsak napfényben, de ha kell viharban is együtt fog haladni.»

Ölelték, csókolták egymást a magyar és szovjet fiatalok és valóban látszott, hogy ez a barátság örök és széttephetetlen barátsággá kovácsolódott.

A világ fiataljainak és a haladó erőeknek szoros egységét, egymás megbecsülését és kapcsolatát érezték sportolóink Berlinben, ott-

tartózkodásuk alatt mindenütt, amerre mentek, ahol megjelentek.

Már Csehszlovákián keresztül is lelkes ünnepeltetések sorozata volt az utazásunk. A Német Demokratikus Köztársaság határát átlépve, a lelkesedés leírhatatlanná vált. A német ifjúság apraja-nagyja rohanta meg vonatunkat, ha az csak egy percre is megállt. Teleszórták kocsijainkat virággal, elhalmoztak bennünket élelemmel és otttartózkodásunk alatt minden kívánságunkat teljesítették. Ez a hangulat, ez a roppant lelkesedés, nem szűnt meg a továbbiakban egy percre sem. Ilyen hangulatban rendezték a III. Világifjúsági Találkozót is, és annak keretében a XI. Főiskolai Világ bajnokságot.

Ha valaki idegen két hónappal a VIT előtt érkezett ide és a berlini pályaudvaron leszállván vonatjáról, körülnézett, azt mondta: «Ebben a városban nagyobb szabású eseményt megrendezni nem lehet! Képtelenség!»

Amikor júniusban a felszabadulás óta először kiutaztam Berlinbe, hogy a magyar csapat leendő szállását megnézzem, magam is ilyen érzéssel léptem ki a pályaudvarról. Már sötét este volt, nem sok emberrel találkoztam, amíg a szállá-

somra értem. Ezzel a leverő érzéssel tértem tehát nyugovóra, s alig tudtam elképzelni, hogy itt simán le lehessen bonyolítani ilyen hatalmas méretű sportrendezvényt. Fokozódtak aggodalmaim, amikor kísérem elmondták, hogy kétmillió fiataalt is várnak a VIT-re Berlinbe.

A Wilhelm-Strassen laktam, szemben a világ imperializmus leg-szörnyűbb fenevadának, Hitlernek egykori lakóhelyével, amelynek helyén már csak üres térség tátong. Ilyen érzések közt indultam el akkor, hogy megnézzem sportolóink kijelölt szálláshelyét és azokat a sportlétesítményeket, ahol a versenyeket kellett megrendezni. Rövid pár óra alatt kétkedésem és minden aggodalmam elszöszölt, sőt egyik ámulatból a másikba eslem. Amerre mentünk, amerre néztünk, óriási munkakedvet és termelő, építőmunkát láttam. Gyönyörű új munkaházakat emeltek, sorban egymás után a Sztálin Hallé! Szemben ezekkel az új házakkal ott épült a 10.000 személyt befogadó sportcsarnok, 26 méter magas tetőszerkezetével. Akkor még — május 28-án — sűrű állványozás vette körül, csak nagynehezen, homokhegyeken keresztül botorkálva jutottunk a csarnok belsejébe. Bent azután valóban megragadó kép tárult elénk: Lelkes ifjúság, óriási tömegekben, lázas iramban dolgozott, roppant lendülettel, jókedvvel, egymással versengve. Mikor pedig az uszodában és a Cantian-t'cai sporttelepen ugyanilyen kép tárult elém, megnyugodtam, bizalmam visszatért, mert megkapott a békeszerető, erősakarátú dolgozó ifjúság minden, lebíró munkaszeretetének és munkavágyának győzelmes hangulata.

Itt is és mindenütt, hatalmas táblákon jelezték és hirdették, hogy hány nap van még hátra a VIT megnyitásáig. Ezek a táblák nemcsak azt mutatták, hogy a fiatalság minden gondolata és akarata az, hogy az ünnepek lehetőségeit sikeresen elősegítse, hanem egyben igen ösztönzően hatottak is a dolgozókra. Ez is közrejátszott abban, hogy időre készült el a 10.000-es tömeget befogadó sportcsarnok, a 6000 nézőre méretezett uszoda, a 42.000 nézőnek helyet adó Stadion, a labdarúgó, az atlétikai, a kosár- és röplabdapályák sora. Ezek mellett a sportlétesítmények mellett nagy számban épültek lakóházak, parkok és az úttörő tábor, — szintén sportteleppel és egy 2000 négyzetméteres tóval.

A siker előfeltételei adva voltak, a többit elvégezte a tökéletes szer-

vezni tudás, a rendezői készség, s a rajongó ügyszeretet.

A Demokratikus Németország ifjúsága nagy csatát nyert meg. Fényes példát adott a nyugati német ifjúságnak. Odaát a fásultság, tompa közöny, munkanélküliség és halálvágy jelzi a lélekölő, bomlasztó, önmagát túlélt, rothadó burzsoá kultúra végnapjait. A Német Demokratikus Köztársaság csupa vig. optimizmus, élni akarás, lelkes békehangulat, amely a munkában, az alkotásban leli örömét. Lázás tanulási vágy, haladni, fejlődni akarás: törekvés az igazi emberi élet és a realista kultúra felé.

Ahány német fiatalal beszéltem, mind tudja, hogy az imperialistáknak mi a szándéka. Tudják, hogy visszafelé akarják forgatni az idő kerekét, tudják, hogy konzerválni akarják gazságon gyűlt vagyontukat, gyilkosságokon és embertelenségeken épült hatalmukat. Tudják, hogy meg akarják semmisíteni a Szovjetuniót, a népi demokráciákat és nem utolsósorban a Német Demokratikus Köztársaság eredményeit, mindent, ami változást, haladást, igazságosabb társadalmi berendezkedést jelent. Tudják azt is, hogy az imperialisták Nyugat-Németországot puszkaporos hordóvá alakították, s abban reménykednek, hogy az fogja levegőbe röptetni gyűlölt ellenségüket, az új világ építőit. Ennek tudatában sincs pánikhangulat. Mindenki nyugodt a NDK-ban. Tudják, hogy kemény harcot kell folytatni a béke fenntartásáért és jövőjükért, tudják, hogy ez a harc elsősorban az építő- és termelőmunka területén folyik és ezzel szoros kapcsolatban a népek, elsősorban az ifjúság tanulásán, felvilágosodásán keresztül.

Sportolóink küldetése az volt, hogy megerősítse ebben a tudatban a demokratikus német ifjúságot s egyúttal megnyuglasson minden jószándékú embert, kimutassa együttérzését, összetartozási érzését.

Az volt küldetésünk feladata, hogy erős csapatunk megjelenésével tegye könnyebbé a német ifjúságnak roppant nehéz munkáját. Segítse és erősítse őket a magyar ifjúság jó eredménye, bátorítsa őket a magyar csapat erejének, tudásának, felkészültségének bemutatásával. Küldetésük volt továbbá bebizonyítani a nagyvilág előtt, hogy olyan eredményeket, mint aminőket a magyar sportolók elértek, csak olyan országban lehet felmutatni, ahol szocializmus van, vagy épül, mert csak itt van lehetőség minden tehetség kifejlődésére. Itt van meg az anyagi fede-

zet, a tárgyi alap a kellő szervezettség. Itt, ahol a sport nem függ a tőkés szeszélyétől. Itt, ahol a sportoló nem árucikk, a sport nem üres szórakozás hanem mindennapi, egészséges, alkotó életünk szerves része.

Nálunk a dolgozó megtalálja helyét a társadalomban. Az alkotmány biztosítja jogát a munkához minden becsületos magyar állampolgárnak. A multban a sportkufárok, a sport élősdei azon igyekeztek, hogy a jó sportolót távol tartsák a munkától. Miért? Azért, mert így könnyebb volt a kizsákmányolása, könnyebb volt karmaikban tartani, s az elbutított, semmi máshoz nem értő és kedvet sem érző ifjút könnyen kényszeríthették minden embertelenségre, amint az üzlet megkívánta: vajaskenyér túrára, minden második nap versenyre, 3. osztályú fapadon való utazásra. Persze a kifosztott, kiszipolyozott, kiuzsorázott ifjú ebben az embertelen hajszában hamar kimerült, kifáradt, eltompult, megöregedett. Egy 28—30 éves sportoló akkor már letört, letűnt, az akkori vezetők szerint kiöregedett. Azután jött a nyomor, a vég. Ezzel szemben mit látunk ma?

A kormány és a Párt támogatásával, a szovjet tapasztalatok átvételével elértük, hogy egyre több az olyan sportolóink, aki a negyvenedik évét is túlhaladta már és mégis az élsportolók között szerepel, mint például Finyák, Takács Károly, Németh János, Várszegi József, Gerevich Aladár, Berczelyi Tibor, Rajcsányi László, Szilágyi Jenő, Elek Ilona, Maszlay Lajos, Szekeres I. Béla és sokan mások. Erre a döntő jelentőségű változásra sok jó eredményünk között nem figyelünk fel, pedig ez is egy konkrét példája a szocializmus építésének, az új életnek, az új életformának, az új kultúrának. A helyesen vitt sport, mint ahogy a Szovjetunió példája mutatja, az MHK sportrendszerünkön keresztül a magyar tömegekre épül, egészségessé teszi az embereket, kitolja a korhatárt. Gyakorlatban érvényesül Sztálin elvtárs megállapítása, hogy a legdrágább kincs, a legfőbb érték a dolgozó ember.

A III. VIT és benne a XI. FVB hatalmas siker jegyében zárult. Az imperialisták, amikor látták, hogy az egész világon milyen nagy az érdeklődés iránta, mindent elkövettek, hogy gátat emeljenek a sikere elé. Pénzt és fáradságot nem kímélve, négyféle kísérletet is tettek megbuktatására. Newyorkban «Világifjúsági Parlamentet» hívtak

össze, ahol egy néhány nagytökés és lord csemetéje ült össze. Hamburgban szocialista ifjúsági kongresszust, Ischlben cserkésztalálkozót, Rajnavidéken Európai Ifjúsági Találkozót szerveztek a VIT ellen-súlyozására. Szerették volna megbontani a világ békeszerelő ifjúságának szilárd egységét.

Kudarcot vallott minden igyekezetük! Hiába hívták segítségül a jobboldali szociáldemokratáktól kezdve a klerikális reakción keresztül az összes fasiszta szervezetet, megbukott, érdektelenségbe és részvéltelenségbe fulladt minden próbálkozásuk. Nem tudták megakadályozni, nem tudták még csak elhomályosítani sem a III. VIT és a XI. főiskolai nyári sportjátékok sikerét.

A Világifjúsági Találkozó és a XI. FVB a nemzetközi békeharc kiemelkedő győzelme, a nemzetközi demokratikus ifjúsági mozgalom ezideig legnagyobb sikerű akciója lett. Öt világrész 104 nemzetének ifjúsága küldte el 30.000 képviselőjét! A történelem folyamán sohasem volt még példa ilyen méretű nemzetközi találkozóra. Olyan országokból is jöttek küldöttek, ahol az ifjúságnak ezideig nem volt alkalma kapcsolatot teremtenie a nemzetközi demokratikus ifjúsági mozgalommal. Így például Japánból, számos délamerikai országból és afrikai gyarmatról. Ha számba vesszük azokat a sokszor szinte leküzdhetetlennek látszó nehézségeket, amelyeket az útiköltségek előteremtése, a reakciós és imperialista kormányok ellenrendszabályai és terrorintézkedései jelentettek, akkor tudjuk igazán felmérni, milyen szívósságra, áldozatkészségre és a nagy tömegek mekkora szolidaritására volt szükség ahhoz, hogy a kapitalista és gyarmati országok küldöttei a találkozón részt vehessenek.

A berlini ifjúsági béketalálkozó elsősorban azért jelent nagyfontosságú csatanyerést, mert részvevői valóban a földkerekség ifjúságának mind nagyobb többségét és harcoss békeakarát képviselték. Soha ifjúsági küldöttek nem beszélhettek ilyen joggal tíz és százmilliók nevében, mint most. Ez kifejezésre jutott abban is, hogy az egybegyűlt fiatalok sokkal több és sokkal különbözőbb politikai irányzatokat képviseltek, mint az eddigi nemzetközi ifjúsági találkozók küldöttei. Kommunistákat és konzervatívokat, köztársasági és királypárti fiatalokat, a világ valamennyi vallásának hívőit, sport, kulturális, diák és egyéb egyesületek tagjait

fűzte egy táborba a közös cél: a harc a tartós békéért, az új háború veszélye ellen. A berlini nagy napok legfőbb tanulsága, hogy a világ ifjúságának nagy többsége a békeharcban egy táborban egyesül és elszántan szembeszáll az angol-amerikai háborús gyujtogatókkal.

A III. Világifjúsági Béketalálkozó és az egyidejűleg lezajló XI. nyári Főiskolai Világajnokság kulturális és sportszempontból is igen komoly sikereket hozott. Összesen 46 ország képviselői adtak kultúrprogramot és a kultúrversenyen 32 ország ifjúságának 69 együttese és 270 szólótáncos indult. A Főiskolai Világajnokságon 42 ország kétezer főiskolás sportolója nevezett be, míg az eddigi Főiskolai Világajnokságokon legfeljebb 17 ország ifjúsága vett részt.

Az igen sportszerű, példásan rendezett versenyeken 43 új főiskolai világsúcs született, 5 számban értek el jobb eredményt a sportolók, mint az 1948-as londoni olimpián.

A siker oroszán része természetesen a Szovjetunióknak jutott. Bár nem indult el minden versenyszámban, — hazai sportműsorának alakulása ebben bizonyos fokig meggátolta —, mégis 71 győzelmet aratott, tehát az összes versenyszámnak (134) több mint a felében diadalmaskodott. De dicsőséges szerepeltek a mieink is, amikor 43 győzelmükkel a nemzetek sorrendjében a második helyet vívták ki.

A VIT és a FVB tanulságai arra köteleznek bennünket, hogy tovább-

fejlesszük elért eredményeinket, ifjúságunk békeharcát. El kell terjesztenünk és hasznosítanunk kell a berlini nagy béketalálkozó felmérhetetlenül gazdag tapasztalatait és élményanyagát. Küldöttségünk közel 1400 tagja Berlinben együtt láthatta népünk multbeli sorsát, elnyomottságát, kifosztottságát — és ragyogó jövőnkét. Találkozhatott az imperialista rendőrterror áldozataival, súlyosan összevert és megsebesített fiatal lányok és fiúk százaival. Találkozhatott a kapitalista és gyarmati országok fiataljaival, akiket a kizsákmányoló rend megfoszt a tanulástól, az emberhez méltó élet lehetőségétől, a sporttól, az ifjúság örömeitől. Ugyanakkor találkozhatott a kommunizmust építő dicső Komszomol küldötteivel is, láthatta a szocializmus ragyogó távlatait — s mind e tapasztalatok alapján megismerhette még jobban megbecsülni, hogy szabad ország ifjúságaként élhet.

A tanulságokat fel kell használni arra, hogy a szocializmus építésében és a béke védelmében tovább erősítsük ifjúságunkban a hazaszeretetet, a felelősség, áldozatkésztség, hősiesség jellemvonásait, — szocialista sportunk építésének területén is.

Éppen ezért a Sport és Testnevelés hasábjain sorra el fogják mondani nagy élményeiket és tanulságaikat legjobb szakembereink is.

Sebes Gusztáv

Walter Ulbricht elvtárs, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnöke megnyitja a XI. Főiskolai Világajnokságot

A tatai edzőtábor és a berlini szállás

Népköztársaságunk kormánya mélyen átértékelte a világ ifjúsága nagy találkozájának jelentőségét, minden segítséget megadott, hogy a magyar delegáció méltó szereplésével minél inkább hozzájárulhasson a III. Világifjúsági Találkozó és az ennek keretében megrendezett XI. Nyári Főiskolai Világajnokság sikeréhez. Ez a segítség már a Főiskolai Világajnokságra kiküldött sportolók előkészítésében megmutatkozott. Sportolóink számára egyhónapos előkészítő táborozást szervezett az Országos Testnevelési és Sportbizottság, hogy ez alatt az idő alatt a szovjet tapasztalatok felhasználásával versenyzőink minél jobban felkészülhessenek a berlini nagy versenyekre.

Sportolóink előkészítése két táborban történt. Tatán, a központi edzőtáborban készültek fel atlétáink, kerékpárosaink, teniszeseink, kosárlabdázóink, asztaliteniszeseink, birkozóink, ökölvívóink és tornászaink, míg Budapesten a Margitszigeten úszóink, evezőseink és labdarúgóink.

Az alábbi sorokban a Tatán folyó előkészítő munkával és a berlini úttal kívánunk behatóan foglalkozni, hogy feltárva a tábor jó és rossz oldalait, a jövő táboroknak — jobb munkájuk érdekében — átadjuk tapasztalatainkat.

A sokat emlegetett tatai edzőtábor két tó közötti földszoroson terül el. Dolgozó népünk az évszázados fák árnyékában, az egykori grófi parkban egy kétemeletes modern épületet emelt élsportolóink

otthonául. Az új otthon négyágas, kényelmesen berendezett szobáival a legjobb elhelyezést biztosította versenyzőinknek. A létszám teljes befogadásához azonban kicsinek bizonyult és így versenyzőink egy részét a hatalmas parkban pár száz lépésnyire lévő vadászkastélyban kellett elhelyezni. Ez a megoldás az elszállásolást biztosította ugyan, de a kényelmet, a nyugalmat és főleg a rendet nem nagyon szolgálta. A jövőben feltétlenül szükséges lesz egy másik, korszerű, minden kényelemmel berendezett új épület létesítése. A hatalmas, kétemeletes épületben az első napokban a frissen elkészült létesítmény apróbb hiányosságai még kisebb zavarokat okoztak, de ezeket menetközben általában elég gyorsan megoldottuk. Az épülettel kapcsolatban két komolyabb hiányosságra kell rámutatnunk, amelyek a tábor további bővítésekor feltétlenül kiküszöbölendők. Az egyik, hogy az épület közvetlenül az állomáshoz vezető út mellett fekszik, és az itt folyó közlekedés miatt már kora hajnalban nagy a zaj, ami a megerőltető edzési munka után szükséges nyugodt pihenést sokszor megzavarta. Célszerű lenne az építendő új épületet az uttól távolabb, a parkban beljebb építeni. A másik zavaró tényező, hogy a konyha fölött helyezték el a lakószobákat. A konyhából korán reggel, ebéd és vacsora után sok zaj szűrődött ki és ez gyakran zavarta a versenyzők pihenését. Ehhez járult még a nyári melegben kiáramló konyhaszag is, ami szintén indokolja, hogy a konyhát a jövőben célszerűbben kell elhelyezni.

(Pl. iroda, könyvtár, társalgó stb. alatt.)

Az előkészítő munkák során az új épület mellett további létesítmények is készültek. Mindenekelőtt rendezték az atlétikai pályát, a kosárlabda- és teniszpályákat, és épült még egy kisebb méretű gyakorlópálya is a kosárlabdázók részére. A létesítmények száma nem bizonyult elegendőnek, s az elhelyezés és méret szempontjából is van még javítani való. Mindenképp a kisméretű kosárlabdapályát normálméretűre kell bővíteni, mert a jelenlegi megoldás mellett a női és férfi csapat egy időben edzést végezni nem tud. Kifogásolható továbbá, hogy a kosár- és teniszpálya egymás mellett fekszik és így a teniszeseket a kosárlabdapályán folyó nagy mozgással járó játék erősen zavarja. Kívánatos lenne tehát két új teniszpálya létesítése és ugyanígy szükséges lenne a tornászok és birkózók edzőhelyének nagyobb fokú elkülönítése, mert a jelenlegi helyzetben kölcsönösen zavarják egymást.

A korszerű, kényelmes elhelyezéssel és szép vörössalagos pályákkal ellátott táborba július 1-én érkeztek a versenyzők, akiket már kész szobabeosztás várt. Ezt a tábor vezetősége a többi tervvel együtt már előre elkészítette. Az első emeleten a női versenyzők és a vezetőség, a második emeleten a férfi versenyzők nyertek elhelyezést. Mind a két emeleten mosdó és külön zuhanyozó állt a versenyzők rendelkezésére, állandó hideg és meleg vízszolgáltatással. De a ké-

A VIT ünnepi megnyitójáról. Hatalmas faládákban várják a postagalombok, hogy föleresszék őket

Magyar versenyzők és vezetők az ünnepi felvonulás után

A VIT ünnepi megnyitóján száz és száz postagalamb vízi szét a világ minden tájára a békeszerető népek elszánt békeakarátának hírét

A stadion nézőtere a fordulóban a megnyitó ünnepségen: a célszerű építkezés minden nézőnek kényelmet biztosít

nyelmes elhelyezésen felül a napirend is a minél tökéletesebb felkészülést szolgálta. Természetesen a különböző sportágak részére mindenben megegyező egységes napirend készítése nem volt keresztülvihető, de igyekeztünk a szempontokat minél jobban összehangolni.

Általában kétféle napirend szerint folyt az élet. A tábor lakóinak egy része a régi hagyományos edzésrendet követte, vagyis délelőtt és késő délután edzett, s így napirendje a következőkép alakult: reggel 7 órakor hangosítón adott zenére volt az ébresztő, amit negyedórás reggeli könnyű mozgás követett a pár lépésnyire lévő erdei tó árnyas partján. (Gimnasztika, séta énekkel stb.) Majd bőséges reggeli, s azután háromnegyed 9 és 9 óra között zászlófelvonás következett. Ehhez a főépület előtti téren négyoszögbe felálltak a versenyzők és a tábor vezetősége, a zászló felvonása után közölte a napi programot és a különféle intézkedéseket. Utána 10 óráig a tóparti erdő tisztásain újságolvasás és sajtófoglalkozás volt. 10 órától 2—2 és fél óras kiadós edzés következett, majd ebéd, és utána 5 óráig pihenő. Ezt újra 2 és fél óras edzés követte, majd a zászlóbevonás és a vacsora utáni szellemi foglalkozás (előadás, film stb.). A napi foglalkozás az este 10 órai takarodóval ért véget.

A másik csoport, amelyik az edzésekben áttért a szovjet rendszerre, napirendjét így alakította: az ébresztő után több, mint 1 óras komoly reggeli edzés, majd a közös zászlófelvonás és napirendközlés után reggeli és hosszabb pihenő következett. A főedzés dél-

ben volt, 2—3 óra tartammal. Ezt követte a pihenő, majd sajtófoglalkozás és estefelé könnyű edzés az igen megkedvelt kiegészítő sportágakból: labdarúgás, de főleg kosárlabdázás.

A fenti napirendi beosztás a tábor alatt jónak bizonyult, és csak kisebb módosításokra szorult. Általában versenyzőink nemcsak a kifrt napirendet, de a közösségi élethez feltétlenül szükséges általános rendet és fegyelmet önként is igen jól betartották, jóllehet e tekintetben a tábor vezetősége nagyobb követelményeket támasztott, mint az eddigi táborokban. Meg kell mondani, hogy versenyzőink e téren a budapesti FVB óta igen sokat fejlődtek és öntudatosodtak.

A rend és fegyelem biztosítását a tábor szervezeti felépítése is igen jól szolgálta. A szobák élén a szobabizalmiak álltak, akiket a táborbizalmi fogott össze. Ugyanóhoz tartoztak és rajta keresztül jutatták el a vezetőséghez kívánságaikat és problémáikat az igen jól működő sportbizalmiak. A minden munka alapjául szolgáló rendnek és fegyelemnek a fokozását szolgálta a táborban lévő sportágak közt megindított szocialista verseny is, amelyet naponta értékelt ki a versenybizottság. A napi győztes sportág vonta fel másnap reggel a tábor zászlaját. Ez a verseny a tábor elején igen nagy fejlődést hozott, s kár, hogy a vége felé már sokszor formálissá vált, és nem töltötte be minden tekintetben feladatát. Legfőbb hibája, hogy a szakmai fejlődés szempontjait nem vette kellően figyelembe.

A tábor szervezeti felépítéséhez tartoztak az önkormányzati szerv többi bizottságai is. Így volt fal-

újság-, kultúr-, MHK- és fegyelmi bizottság. Ezek a helyi lehetőségekhez — elsősorban időhöz — mérten a kisebb hibáktól eltekintve általában jól megállták helyüket, mert segítettek a kollektívát összefogni és a tábor lakóinak életét változatosabbá, színesebbé tenni.

Itt külön kell szólni a tábor kulturális programjáról. Ennek fontosságát az OTSB propaganda osztálya mélyen átérezte, amikor a tábor megindulására gazdag programot dolgozott ki. Tervebe vett mintegy 10 előadást, amelyeknek mindegyike kapcsolatban állt az előttünk álló feladatokkal. (Pl. a Német Demokratikus Köztársaság, a berlini VIT, a XI. Főiskolai Világbajnokság stb.) Tervevette heti két alkalommal nagy műsorfilmek vetítését és minden héten 1—1 alkalommal nagyobb szabású kultúr-műsort fővárosi művészek közreműködésével. Kár, hogy a tervezet megvalósítását már kevésbé szorgalmazta és így több előadás és film elmaradt technikai akadályok miatt. De a megtartott műsorok sok kellémes perccel, s a komoly munka közt jóleső felüdülést hoztak. Itt különösen ki kell emelni a Tabányi együttes műsorát és a rádió hatalmas sikerű szabadtéri előadását. De aláhúzottan kiemelhetjük azokat a kisebb házi tréfás műsorokat is, amelyeket versenyzőink saját maguk rendeztek, s amelyek még napok múlva is foglalkoztatták a tábor lakóit. Kulturális vonalon komoly érték volt a bő lehetőségeket nyújtó szórakoztató könyvtár és a rádió is. Versenyzőink szabadidejükben mindkettőt nagyon sokszor vették igénybe. Itt kell megemlíte-

nünk, hogy egy ilyen nagy tábor kulturális igényeinek kielégítése nagy mértékben befolyásolja a versenyzők hangulatát, ami a küzdőképesség és az optimista versenyzői hangulat kialakítása szempontjából igen lényeges. E szempontok fontossága szükségessé teszi, hogy a jövőben kultúrális összeállításához és irányításához kellő jártassággal rendelkező szakembert kell függetlenített munkakörrel a tábor vezetésébe beállítani.

A fentiek szerint megszervezett tábor egy másik központi kérdése az étellemezés volt. Az edzőtábor célja elsősorban az erőnléti felkészítés és így döntő szerep jutott a táplálkozás kérdésének is. A Főiskolai Világ bajnokságra készülő versenyzőinknek ugyanis olyan étkezést kellett biztosítani, amely egyrészt felhossa őket a legtöbbszőr hiányzó versenysúlyukra, másrészt alkalmas arra, hogy a hatalmas munka következtében előálló nagyfokú kalóriaszükségletet biztosan és könnyen emészthető formában fedezni tudja. Versenyzőink általában — a táborban folytatott tudományos vizsgálat adatai alapján — 6200 kalóriát kaptak, ami az edzőtáborban folytatott megfigyelések és ellenőrzések szerint általában elegendőnek mutatkozott. A tábor első napjaiban a szokatlanul nagyfokú munkától versenyzőink általában súlyvesztés mutatkozott, aminek pótlását sok esetben csak a második, sőt a harmadik héten tudtuk elérni. Ennek elkerülése végett tapasztalataink szerint a jövőben célszerűnek látszik ilyen időtartamú tábor mellett, annak megindulását követő első héten bőségesebb és főleg kevésbé könnyű, laktatóbb étrend beállítása. Ez a versenyzőket a viszonylag hirtelen meginduló nagyobb fokú munka esetén is kondicionális egyensúlyban tudja tartani.

E téren szoros összműködésre van szükség a tábor orvosa és az étrend összeállítását végző gazdasági szakember között. Szükséges, hogy mind a ketten — de maguk a szakácsok is — jártasak legyenek nemcsak az általános, de a speciálisan sportolók számára készíthető étkezés összeállításában.

Szólni kell még a tábor orvosi ellátásáról is. Ezt a munkát a sportorvosi intézet két tagja végezte a részükre berendezett, a legszükségesebb eszközökkel felszerelt kis orvosi rendelőben. Az edzőtábor orvosainak háromféle munkakört

A XI. Főiskolai Világ bajnokság I. díja

kell betölteniök. Először is el kell, hogy lássák a tábor mindennapi életében adódó megbetegedéseket és sérüléseket, másodsorban irányítaniok és ellenőrizniök kell a versenyzők táplálkozását, és harmadszor — ami a legfontosabb — gyakori vizsgálatokkal ellenőrizni kell a szakvezetők által beállított edzési munkamennyiséget, a sportolók egészsége, és idejében való formábalendülése érdekében. Orvosaink az első két feladatot jól ellátták, de a harmadik feladatkör maradéktalan elvégzését önhibájukon kívül teljesíteni nem tudták. Ehhez ismerniök kellett volna a versenyzők egész évi munkáját, ez azonban adatszerűen és vizsgálatokkal alátámasztva nem állott rendelkezésükre. A versenyzők edzésének és a táborban elért eredményének alapos ellenőrzése érdekében szükséges lenne a jövőben versenyzőinket már a táborbaérkezés előtt alapos sportorvosi ellenőrzés alá vonni. Sőt, az edzésstervek komoly kiértékelése szempontjából is kívánatos lenne a szakmai vonalat az orvosi vonallal az egész idejében a legszorosabb kapcsolatba hozni. E tekintetben a jövőre vonatkoztatva szükségesnek tartjuk, hogy a tavaszi legelső edzéstől, sőt a téli előkészítő munkától kezdve alapos és mindenre kiterjedő egyéni edzésnapló vezetése mellett, szakvezetőink edzési munkájukat szorosan hangolják össze a sportorvos állandó és rendszeres ellenőrzésével. E nélkül az idejű kö-

zépén beállított néhányhetes tábor szakmai munkáját sem tudatosan adagolni, sem az itteni hatásokat komolyan kiértékelni nem lehet. Természetesen mindehhez szükséges lenne sportorvosaink és edzőink szakszerű összefogása és állandó együttműködésének biztosítása.

Így élt a főiskolások válogatott csapata a tatabányai edzőtáborban és így készült fel a berlini nagy versenyekre. A tábor színes, mozgalmas, négyhetes élete alatt a kiutazó csapat szoros kötelekké, kerek egységgé kovácsolódott össze. Az első időben még meglévő sportágankénti különválás lassan megszűnt, s ha nehezen is, de kialakult az egységes arculat. Az egységes kollektíva kialakítását azonban nagymértékben gátolta néhány egyesületi vezetőnek és edzőnek a versenyzőkkel való érintkezése. Meg kell mondanunk, hogy az ilyen, kellően át nem gondolt, egyesületi szempontoktól vezetett, helytelen érintkezések után, ezek a versenyzők kiestek a kollektívából, külön egyesületi klikket alakítottak, ami nagymértékben rontotta az egységet és a hangulatot. Tapasztalataink szerint az ilyen látogatások feleslegesek és az az indok, hogy ezzel a szakmai felkészülést segítjük elő, nem állja meg a helyét, mert az edzésstervek összeállításánál az egyes versenyzők edzőinek szempontjait figyelembe vették, s különben is, a menetközben felmerülő kérdések megoldása érdekében a tábor szakvezetői kapcsolatot tartottak az egyes edzőkkel. Megítélésünk szerint tehát az ilyen táborokkal kapcsolatban mind az egyesületi vezetőknek, mind pedig az edzőknek tudomásul kell venni, hogy a táborban lévő válogatott sportolók a tábor időtartama alatt és folytatódólag a verseny alatt is, elsősorban nem ennek vagy annak az egyesületnek a versenyzői, hanem a magyar válogatott csapat tagjai, akiknek a válogatás időtartama alatt külön edzője, külön napirendje és külön élete van. És ezt, a nemzetközi szereplésének sikere érdekében senkinek sem szabad megzavarni. Kívánatos lenne ezen a téren, ha jövőben az OTSB vezetősége az egyesületek felé kevesebb engedményt tenne.

A lehetőségeknek megfelelően igen jól felkészített csapat augusztus 1-én délben indult el a tatabányai edzőtáborból Berlin felé. Az utazás előkészítése és lebonyolítása

igen sok gondot okozott. Legcél-
szerűbbnek látszott az a megoldás
— amit aztán a kivitelezés is bi-
zonyított —, hogy a versenyzők
hálókocsokban, illetőleg párnázott
gyorsvonati kocsikban megszakítás
nélkül utazzanak Berlinig és az
utazás alatti étkezést 2 étkezőkocsi
bonyolítsa le. Ennek megfelelően
indult el Tatáról a 10 párnás-, 2
háló-, és 2 étkezőkocsiból álló kü-
lönvonatunk s ebbe szálltak be a
Keleti pu.-on rendezett ünnepélyes
búcsúztatás után a margitszigeti
tábor versenyzői.

Utunk a Csehszlovák köztársá-
ságon át az Elva völgyén keresztül
vitt Berlin felé. A Német Demokra-
tikus Köztársaság határától a vonat
valóságos zászlóerdők között
futott. A nagyobb állomásokon a
Szabad Német Ifjúság (FDJ) kép-
viselői fogadták a vonatunkat, ze-
nekarokkal, rengeteg virággal és
frissítőekkel. A berlini ünnepélyes
fogadtatás után autóbuszokon száll-
ítottak szálláshelyünkre, a Berlin
központjától mintegy 20 km-re
fekvő Grünauba. Itt az olimpiai
evezőpálya partján hatalmas er-
dők és csónakházak között jelöl-
tek ki számunkra 3 épületet. Eze-
ket a nyaralásra is alkalmas csónak-
házakat igen nagy gondgal és
szeretettel hozták helyre, díszítet-
ték fel és készítettek számunkra
kényelmes, minden igényt kielégít-
ő szállást. Versenyzőink többsége
1—3 ágyas szobákban lakott. A
tiszta, árnyas fák közt álló feldíszít-
ett épület virágos ablakaiból és
erkélyeiről, a tóparti virágos ter-
raszról, vagy mólókiől gyönyörű
kilátás nyílt a vítozlásokkal és
csónakokkal teli tóra, az evezős-
házak sorára, vagy az erdőkkel és
kilátótornyokkal borított környe-
ző, lankás hegyhátakra. Versen-
yzőink hamar megszerették ezt az
elég páras és egyáltalán nem
forró, üde, zöld környezetet és igen
jól érezték magukat. Ehhez nagy-
ban hozzájárult az is, hogy élelme-
zési vonalon egyáltalán nem volt
problémáink. A német vezetősé-
g messzemenő gondoskodással
igyekezett e téren is mindent ren-
delkezésünkre bocsátani. A helyi
beszerzésen túl sokat segített az
is, hogy hazulról nagymennyiségű
élelmiszert vittünk magunkkal,
aminek, mint tartaléknak segítség-
ével észrevétlenül áthidallattuk a
pillanatnyi nehézségeket. Így a bő-
séges és ízletes étkezés, amihez
még a napi 1 tábla csokoládé, szőlő-
cukor és citrom is járult, kellő-
képp biztosította a versenyekhez
szükséges kalóriadús táplálkozást.

Egyetlen nehézséget a verse-

A Komszomol küldöttsége meglátogatja a magyar sportolók berlini szállását

nyekre való beutazás jelentett. Ezt
a rendelkezésünkre bocsátott, leg-
nagyobb részt magyar és német
autóbuszokkal bonyolítottuk le,
úgyiszlván teljesen zökkenőmente-
sen. Versenyzőink már az edzések

egyrészt versenyzőink Pártunk se-
gítségével a tábor nyugodt légkő-
rében olyan gondos felkészítésben
részesültek, amely képessé tette
őket kiváló eredményeik elérésére,
másrészt, sportolóink a felkészülés

Férfiversenyzőink felvonulása

és előkészületek alatt megszokták
a mintegy félórás utazásokat, s a
versenyek közben ez már nem na-
gyon zavarta őket.

A berlini eredmények, a 43 fő-
iskolai világbajnokság és a renge-
teg helyezés azt bizonyítják, hogy

alatt, de a versenyeken is mélyen
átérezték szereplésük fontosságát
és annak politikai jelentőségét, s
ennek megfelelően azt a felelőssé-
get, amivel dolgozó népünknek, s
ezen keresztül a Szovjetunió ve-
zette béketábornak tartoznak.

Antal József

A magyar csapat teljesítménye

A magyar főiskolások a XI. berlini főiskolai világbajnokságokon áttűtő sikert arattak. Ez a megállapítás nem nélkülözi a reális alapot, hiszen elég, ha a legutóbbi, 1949-es budapesti világbajnokságon elért eredményeinket vesszük számba és a mostani szerepléssel hasonlítjuk össze. Az összehasonlítás világosan megmutatja a magyar sport erejét, fejlődését; bizonyítja a felkészülés helyességét.

Hogyan is szereplünk 1949-ben?

Az akkor megrendezésre került mind a 13 sportágban elindult a magyar csapat és összesen 46 világbajnokságot szerzett. A tárgyilagosság kedvéért azonban meg kell említenünk az akkor elért 46 első helyezés körülményeit is. Hazai pályán, hazai környezetben, nagyobb versenyző-létszámmal vettük fel a küzdelmet sokkal több versenyszámban, mint Berlinben. Ezeket a szempontokat nem szabad figyelmen kívül hagynunk és ezért helytől lenné az eredményeket abszolút számokban, az összefüggések ismertetése nélkül értékelnünk.

E rövid visszapillantás után pedig nézzük meg közelebbről az 1951-es berlini szereplésünket.

A magyar csapat 154 versenyzővel képviseltette magát. Ezt a versenyző-gárdát 21 edző irányította, ami azt jelenti, hogy minden 7 versenyzőre átlagosan 1 szakvezető

jutott. Ez az elosztás helyesnek bizonyult, talán csak atlétikában mutatkozott edzőhiány. Ez a csapat volt a legnépesebb, a sportág jellegénél fogva legszerteágazóbb és a 3 szakvezető természetesen nem tudott olyan behatóan foglalkozni az egyénekekkel, mint ahogy az kívánatos lett volna.

Sportág:	Hány számból állt a verseny:	Hány számban vettünk részt:	Hány versenyzővel:
1. Asztalitenisz	7	7	6
2. Atlétika	34	26	38
3. Birkózás	8	8	8
4. Evezés	11	2	10
5. Kerékpár	2	2	4
6. Kosárlabda	2	2	22
7. Labdarúgás	1	1	16
8. Ökölvívás	10	10	10
9. Röplabda	2	—	—
10. Tenisz	5	5	4
11. Torna	14	6	9
12. Súlyemelés	7	—	—
13. Úszás, műugrás, vízilabda	31	28	27
Összesen	134	97	154

A 11 sportág 134 versenyszámában versenyzőink a következőképpen szerepeltek:

I, hely	43	(az összes világbajnokságok 32%-a)
II, hely	4	(29.1%)
III, hely	39	(17.1%)
IV, hely	32	(8.9%)
V, hely	12	(7.4%)
VI, hely	10	(2.9%)

A világbajnoki küzdelmeket a budapestihez hasonlóan 13 sportágban rendezték meg. Vívás helyett asztalitenisz került a programba. Magyarország 11 sportágban indította el versenyzőit.

A magyar sportolók berlini szereplését az alábbi táblázat mutatja be:

A magyar csapat teljesítménye tehát a számok tükrében is igen jónak mondható, Kevesebb sportágban, még kevesebb versenyszámban indultunk. Nem indítottunk versenyzőt a férfi tornában, röplabdában, férfi mű- és toronyugrásban és a súlyemelésben. Figyelembe kell vennünk azt is, hogy kevesebb versenyzővel, szokatlan környezetben értük el eredményeinket és nem egy hátráltató tényező ellenére.

Ha a világbajnokságok és helyezések számát, valamint azok viszonyát szemléljük, úgy lehetetlen észre nem vennünk a helyezések egészséges megoszlását. Igen sok II. és III. helyezést értünk el, ugyanakkor VI. helyezéseink száma egészen minimális. Mit jelent ez? Azt, hogy sportolóink túlnyomó többsége szinte minden számban ott volt az elsőségért folyó küzdelemben.

Asztaliteniszezőink és labdarúgóink 100 százalékos teljesítményt értek el. De legalább ilyen értékesnek kell tekintenünk úszóink számszerűleg 85 százalékos és teniszezőink 80 százalékos eredményét is, hiszen például az úszásban sokkal több versenyszám volt, mint az előzőkben. Helyzetlen versenyzőink csak 3 sportágban: atlétiká-

A szovjet versenyzőnők felvonulása az FVB megnyitására. A jobbszélén Csudina

A világbajnokságok és helyezések az egyes sportágakban a következőképpen oszlanak meg:

	Hány számban vettünk részt:	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
		h	e	l	y		
1. Asztalitenisz	7	7	2	3	—	—	—
2. Atletika	26	3	7	4	8	3	4
3. Birkózás	8	—	5	3	—	—	—
4. Evezés	2	1	—	1	—	—	—
5. Kerékpár	2	—	—	—	1	1	—
6. Kosárlabda	2	—	1	1	—	—	—
7. Labdarúgás	1	1	—	—	—	—	—
8. Ökölvívás	10	2	3	3	—	2	—
9. Röplabda	—	—	—	—	—	—	—
10. Tenisz	5	4	3	—	—	—	—
11. Torna	6	1	1	3	1	2	—
12. Súlyemelés	—	—	—	—	—	—	—
13. Úszás, műugrás vízilabda	28	24	17	5	2	2	—
Összesen	97	43	39	23	12	10	4

ban, kerékpárban és tornában volt, de ezeknek száma is egészen elenyésző.

És most nézzük részleteiben a magyar csapat előkészületeit, az egyes sportágak problémáit, a berlini versenyeket; melyek voltak azok a mozzanatok, amelyek elősegítették a Magyar Népköztársaság csapatának jó szereplését; hol mutatkoztak hibák és hogyan kell a jövőben ezeket javítanunk?

ELŐKÉSZÜLET

A versenyzők felkészülését az OTSB mindezt eszközzel biztosítani törekedett. Gyönyörű, egészséges környezetben, modern felszerelés és gondos ellátás lehetővé tette a zavartalan felkészülést, amelynek eredménye így előre biztosítva volt.

A versenyzők többsége július 1-én és 2-án vonult edzőtáborba Tatára, illetve a margitszigeti uszodába és közel 5 héten keresztül készült a berlini világversenyekre.

A szakvezetők előre elkészített munka- és edzéstervet szerint foglalkoztak a versenyzőkkel. Ezek a munka- és edzéstervet azonban nem jelentettek valami merev formát. Menetközben nem egy sportágban került sor az edzésterv módosítására, mivel azt a változó körülmények kötelezően előírták.

A technikai és taktikai felkészítés mellett a versenyzők erőnlétének felfokozása volt a cél. Ez a szempont, mint azt az eredmények később igazolták, helyes volt. Ahol mégis eltérés mutatkozott, az a nem megfelelő formaidőzítés következményeként jelentkezett. A formaidőzítés igen komoly problémája szakvezetőinknek. Meg kell állapítanunk, hogy ezen a téren szakvezetőink sokat fejlődtek. A sportágak túlnyomó többségében a

versenyzők éppen Berlinben érték el formáik tetőpontját. Ezen a téren azonban még különösen egy-két sportágban, így az atlétikában és a kosárlabdában további fejlődés kívánatos és amint a példák igazolják, ez lehetséges is.

A tatai táborban egyes sportágakban — így az ökölvívásban, birkózásban — a szakvezetők új edzésrendszer szerint dolgoztatták versenyzőiket. Az eredmények itt is azokat igazolták, akiknek volt bátorságuk az újhoz nyúlni.

Az edzéstervet az első két hétre irányozták elő a letörési periódust. Ez a letörési időszak, illetve az azt követő fokozatos jó forma szerin-

tünk egyes sportágakban a tervezettnél hamarabb következett be, ami részben megmagyarázza az illető sportágakban az aránylag mérsékelttel teljesítményt. Férfi kosárlabdában, atlétikában és kerékpárban versenyzőink egy ütemmel hamarabb érték el legjobb formájukat és így Berlinben már nem tudták otthoni teljesítményüket nyújtani.

Az egyhónapos előkészületi idő teljes mértékben helyes és indokolt intézkedés volt. Ez az időszak teljesen elegendő arra, hogy a játékosok és versenyzők erőnléti teljesen feljavuljanak. A jövőre vonatkozólag ezt a rendszert feltétlenül fenn kell tartanunk, sőt ki kell egészítenünk olyan formában, hogy az egyes sportágak előkészületi idejében (formába-hozó edzés) is állítsunk fel egy hosszabb időtartamú tábort, hogy ezáltal biztosítsuk a megfelelő alapok lerakását és a fokozatosságot.

Általánosságban és elvileg az előkészület teljes mértékben megfelelő volt és ezt a megállapítást az eredmények is alátámasztják.

Részletekben akadtak hibák, amelyeknek felemlítése feltétlenül szükséges a jövő fejlődése érdekében.

A felszerelés és a pályák állapota a tábor megkezdésekor nem volt tökéletes. A körülmények bizonyos mértékig megmagyarázzák

A sportolók felvonulása a III. VIT ünnepi megnyitóján. A demokratikus német ifjúság súlygolyós csapata

A távolkelet ifjú hősei a berlini VII-tén

a kezdeti hiányosságokat, azonban tény, hogy az edzéstervben lefektetett munkát az egyes sportágak a már említett zavarok miatt nem tudták idejében elkezdni. Így meg kell emlékeznünk a kosárlabda-pályáról, valamint a tornaszerek időleges hiányáról. Ennek ellenére tárgyilagosan meg kell állapítanunk, hogy ez a hiányosság nem hatott ki döntő mértékben az eredményekre. A felszereléssel kapcsolatosan ismételt felmerült a minőségi sportszergyártás kérdése. Sportszergyárainknak a tömeg igényei mellett a minőségi garda kívánságait is tökéletesen ki kell elégíteniük.

A tábor napirendje általánosságban bevált. A versenyzők a napi 2—3-szori edzés mellett megfelelő pihenőhöz jutottak. A jövőre vonatkozólag azonban helyesebb lenne, ha a megkötéseket még kisebb mértékűre csökkentjük, ami által a délelőtti időbeosztás rugalmasabb lesz.

Utólag meg kell állapítanunk, hogy a kiegészítő sportágak üzésének módja és formája nem minden esetben volt megfelelő. Akadt olyan sportág — így például a kerékpár —, ahol a kiegészítő sport jelentőségével és céljával a versenyzők csak a tábor alkalmával ismerkedtek meg és így annak programmba iktatása inkább hátránnyal, mint előnnyel járt. A gyakorlati tapasztalat azt mutatta, hogy kiegészítő sportot közvetlenül a nagy versenyek előtt intenzíven üzni nem ajánlatos.

Az étkezés mennyiségileg és minőségileg teljesen kielégítő volt, legfeljebb az ételek egyhangúsága ellen emelhető kifogás.

E néhány kisebb, nagyjából menetekben felmerülő zavaró körülmény ellenére a szakvezetők a kitűzött munkát el tudták versenyzőikkel végeztetni és biztosítottak látszott a berlini jó szereplés.

VERSENYEK BERLINBEN

A Berlinbe való utazás a körülményekhez képest sikerültnek mondható, mivel a versenyzők az FVB megindulása előtt 3 nappal, az egyes versenyek előtt pedig 3—6 nappal előbb a színhelyen voltak.

A versenyek technikai előkészítése sok nehézségbe ütközött. A németeknek igen sok — általunk jól ismert — problémával kellett megküzdeniük. Meg kell azonban vallanunk, hogy a kisebb hibák ellenére is derekas munkát végeztek. Szinte a semmiből alig néhány hónap alatt teljesen modern, hatalmas sportlétesítményeket emeltek, amelyek biztosították a világversenyek zavartalan lebonyolítását. Az edző- és versenypályák tekintetében talán csak néhány kosárlabdapálya és a birkózóverseny színhelye nem felelt meg a fokozott igényeknek. A többiek a legmerészebb várakozásnak is megfeleltek.

A versenyek kiírásában egy kissé túlméretezték magukat a rendezők. Az atletikai versenyeket és a tornát rövidebb idő alatt is le lehetett volna bonyolítani.

A magyar delegáció szálláshelye Berlintől 20 km-re, Grönauban, az olimpiai evezőspálya mellett volt. Az aránylag nagy távolság áthidalása azonban jól sikerült, amit elősegített az, hogy a magyar VII-kiüldöttség a sportolók rendelkezé-

sére bocsátott 7 magyar autobuszt. És most nézzük az egyes sportágakat. Hogyan szerepeltek versenyzőink, versenybíróink; az eredmények megfelelnek-e az előkészületeknek?

SZI REPLÉSÜNK AZ EGYES SPORTÁGAKBAN

Az asztalitenisz-versenyzők egyheti előkészülettel indultak el az igen erősnek mondható mezőnyben. Ennek ellenére játékosaink 100 százalékos eredményt értek el. A jó eredmény elérésében azonban nem is annyira a technikai és taktikai tudás segített, hanem főként az, hogy a magyar versenyzők igen nagy akarással feküdtek a küzdelembe és nem egy esetben csak a küzdenitűdás, a harcos szellem segítette át őket a nehézségeken. Erőnlétileg nem volt a csapat megfelelően előkészítve, ami teljesen érthető volt. Az edzéseket jóval később kezdték el a játékosok és az esetleg bekövetkező letörés elkerülése érdekében az erős munkát szándékosan kerülték el. Sikerük igen komoly siker. Taktikailag hevesen játszottak a mieink. Különösen megmutatkozott ez Farkas Gizinek Roseanu ellen vívott mérkőzéseinek esetében. Sidó — aki egyben a szakvezetői tisztelet is ellátta a csapat mellett és tegyük hozzá, igen jól — taktikai utasítását világbaíjnoknónk megfogadta és nagyrészt ennek köszönheti Roseanu elleni győzelmét. Külön ki kell emelnünk a magyar játékosok sportszerű küzdőmódorát, amelynek következtében hamarosan a közönség kedvenceivé váltak.

Az atléták a versenyekre általában egy kissé visszaestek formájukban. Egy két szám kivételével várakozásól ahul szerepeltek. Valahogy az időzítés nem sikerült teljesen. Hiányzott ezenkívül a versenyzők többségéből a küzdenitűdás. Véleményünk szerint túl puhák atlétáink. Feltűnő volt a staféták gyenge változótechnikája is, igaz, hogy a megszokott összeállítást Goldoványi betegsége miatt meg kellett változtatni.

Birkózóink annak ellenére, hogy nem nyertek világbaíjnoságot, jól szerepeltek. Az új edzésrendszer hatása erősen jelentkezett. Az öt II. és három III. hely azt jelenti, hogy versenyzőink mindegyike ott volt az első helyért folyó küzdelemben és csak elkeseredett harcok után szorultak a II. vagy III. helyre.

Versenyzőink passzív magatartással erősen felhagytak. Sokat

kezdeményeztek és a mérkőzések utolsó perceiben is nagy iramot diktáltak. Az az érzésünk, hogy a megkezdett úton továbbhaladva, birkózóink a közeljövőben számos sikert fognak elérni. Ki kell emelnünk versenyzőink példamutatón sportszerű viselkedését is.

Evezős csapatunk szereplésével szintén elégedettek lehetünk. Nyolcasunk igen jó mezőnyben I. helyezést ért el, míg négyesünk a III. helyen végzett.

Kerékpárosaink már a rajtnál hátrányba kerültek a csapatverseny kiírásának pontos ismeretének hiánya miatt. A csapatversenyben 6 kerékpárost lehetett volna indítanunk, amelyből négy eredménye számított. A magyar csapat azonban, éppen a fenti hibából kifolyólag csak négy versenyzővel rendelkezett. Így kénytelenek voltak túlságosan is óvatosan versenyezni. Teljes csapattal sokkal többre lettek volna képesek kerékpárosaink.

Kosárlabdás nőink a várakozásnak megfelelően végeztek. Ennek ellenére az az érzésünk, hogy a csapat túlságosan «reg» (nem az évek számát értjük ezen). Helyes ezért a fiatalokkal, új erőkkel való felrészítés. Ez a többieket kibillenti önelégültségükből és további munkára ösztönöz.

A férfiaktól a II. helyet vártuk. Játékuk nem volt olyan jó, mint Tatán — kivéve a Szovjetunió elleni mérkőzést — a férfi kosárlabdások formaidőzítése nem volt tökéletes. A fiatal játékosok is lámpalázzal küzdöttek.

Labdarúgó-csapatunk nagy közönségsikert aratott. Könnyen nyerték a világbajnokságot, igaz, hogy nem volt túl erős a mezőny. A nagy siker azonban nem szabad, hogy elhomályosítsa a még mindig csak részben megoldott problémákat: vontatott, lassú, sokszor öncélú a játékuk. A helycserék sincsenek még a játékosok véreből. A balszélső-kérdés továbbra is megoldatlan.

Ökölvívóink szintén új rendszerben dolgoztak. Eredményük teljesen kielégítő. Bátran tovább kell haladnunk a most megkezdett úton. Ezen a nagy versenyen is bebizonyosodott, hogy a támadó stílusú ökölvívás a jövő. Ezt a harmodort értéklik a pontozó bírák. Különösen feltűnő volt Budaj stílusváltoztatása. Ragyogóan öklözött. Tárgyilagos vélemény szerint a torna legtökéletesebb ökölvívását ő mutatta be.

A teniszben is átlagon és várakozáson felül jól szerepeltünk. Igaz, hogy csak a férfi egyesben

és férfi párosban volt erős mezőny együtt. A férfi egyesben azonban az első két helyezésünk igen nagy sikernek mondható, hiszen Vad és Birkás olyan tekintélyeket utasítottak maguk mögé, mint Víziru, Piatek stb. Jól sikerült a formaidőzítés. A páros játékban azonban nem fejlődünk. A párosítás alkalmi jellegű és nincsenek tekintettel a játékosok adottságaira.

Női tornászaink szépen szerepeltek. A formaidőzítés kifogástalan volt. A lögrés változatlanul leggyengébb szerünk; nem tudnak nőink futni. A súlyosabb hiba azonban inkább az, hogy a szabadonválasztott gyakorlatok erősségi foka a biztonság rovására megy, már pedig a pontozók a biztonságot és a kivitelet jobban értékelik.

Uszóink elsöprő sikert arattak. Igaz az is, hogy nem volt nagyon komoly mezőny együtt. Így főleg az eredményekért küzdöttek — teljes sikerrel. Több magyar és főiskolai világsúcsot döntöttek meg versenyzőink.

Vízilabdásaink teljesítménye az eredményeken keresztül nem mérhető le abszolút módon. Nem volt komoly ellenfelük, s ezért a fejlődés nem mérhető le. Játékukban még mindig sok a sablon, kevés az ötlet. Érzésünk szerint még többet kell úszniok. Nagy hátrány az is, hogy játékosaink többsége egykezes.

A versenybírói különlítmény lelkiismeretesen, lelkesedéssel látta el feladatát. Többben közülük nagy

részt kaptak a mérkőzések, versenyek lebonyolításában. Így Perlaki és Asbóth, akik az úszásban és a teniszben főversenybírói tisztet töltötték be. A játékvezetők közül ki kell emelnünk Szilágyi Gézárt, aki 13 kosárlabda mérkőzést vezetett. Tárgyilagosan meg kell állapítanunk, hogy versenybíróink, pontozóink és játékvezetőink szakmai tudásukkal és magatartásukkal kiérdemelték a rendezőbizottság és a közönség elismerését.

*

Ismételten meg kell állapítanunk, hogy a magyar csapat a lehető legjobb körülmények között készülhetett fel a berlini világbajnokságra. A jó felkészülésnek kézzelfogható eredménye a 43 világbajnokság és a 88. helyezés. A hibák felmérése nem a mindenáron való célnélküli hibakeresés. Lerögzítésük és a jövőre vonatkozó elképzelések építő szándékkal történtek. Céljuk az, hogy az elkövetkező tábor életét, megszervezését, a szakmai munkát, e hiányosságoktól megszabadítsa és még jobb felkészülés mellett még jobb eredmények elérését biztosítsa.

Ma már bátran elmondhatjuk, hogy a tálai tábor, az előkészület részben egy távolabbi célt is szolgált: a helsinki olimpiát, melyen versenyzőinknek ismét alkalmuk adódik arra, hogy a nemzetek sportvetélkedésében biztosítsák számunkra sportkultúránknak megfelelő helyet.

Csanádi Árpád

a tálai edzőtábor szakvezetője

A magyar versenyzők felvonulása a berlini stadionban.

AZ ATLETIKAI VERSENYEK

A XI. FVB atletikai versenyekre összegyűlt mezőnyök számbelileg is, eredményesség szempontjából is még a tavalyi Európa Bajnokságokat is túlszárnyalták és túlhaladták egyben valamennyi eddigi főiskolai világbajnokság atlétikai mezőnyét. Már egymaga az a tény, hogy a Szovjetunió minden egyes verenzámra három versenyzőt benevezett és elindított, megadta a verseny nagy jelentőségét és biztosította magas színvonalát. Nekünk tehát, ha valahol győzelmet akarunk elérni, mindenütt a legjobban felkészült, kitűnő szovjet főiskolásokot kellett legyőznünk, vagy pedig azokat a kivételes tudású, egyéb országból jövő bajnokot, aki még a szovjet kiküldöttekkel szemben is sikerrel tudta felvenni a versenyt.

A berlini versenyek magas színvonalának jellemzésül közlöm a következő adatokat:

A verseny folyamán a részvevők a férfi számokban 7, a női számokban szintén 7 főiskolai világsúcsot javítottak. (Férfiak: diszkoszvetés, magasugrás — ketten is —, súlylökés, 4x100-as váltó, kalapácsvetés, hármásugrás, 10.000 méter. Nők: 80 gát — kétszer —, súlylökés, ötpróba, 400 méter, 800 méter, 4x100 és 4x200 m.)

Ezenfelül egy férfi és egy nő főiskolai világsúcsot beállítottak, sőt elértek még két további csúcseredményt is (100 m. 10.4 és 110 gát 14.4), amelyeket azonban a hátszél miatt nem lehetett hitelesíteni.

A különböző nemzetek versenyzői több ízben megjavították saját országos csúcseredményeiket is, mégpedig férfiak 8, nők 5 ízben. A színvonal tekintetében tehát a XI. FVB semmi kívánni valót sem hagyott hátra és az 1951. esztendő legnagyobb szabású atlétikai eseményének bizonyult.

A versenyek rendezésében és lebonyolításában különösebb hibát nem tapasztaltunk. A mi megítélésünk szerint legfeljebb az volt túlzás, hogy a versenyeket augusztus 7—15-ig, tehát túlságosan széttagoltan rendezték meg. Helyesebb lett volna — közönség és versenyzők szempontjából —, ha a versenyek 4—5 napon belül bonyolódtak volna le. Nekünk, szakembereknek tanulmányozás és tapasztalatszerzés szempontjából azonban nagyon is megfelelt, hogy lehetőségünk nyílt minden versenyszám és min-

den érdemes versenyző alapos megfigyelésére.

Hiányosságot jelentett azonban az, hogy nem használtak célfényképezést. A célfotók hiánya következtében gyakran állottak elő időmérői tévedések is. Nem tudom helyeselni, hogy a középfutamok sorsolását szigorúan az előfutamokban elért időeredmények alapján végezték. Ennek következtében például a 100 méteres síkfutás első középfutamába jutott mind a három szovjet versenyző, a másikon pedig két magyar versenyző. Ezek egymást ütötték el a döntőkben való részvételtől.

Minden versenynap után a Stadion egyik helyiségében úgynevezett nemzetközi atlétikai értekezletet tartottak, amelyen az atlétikában részvevő valamennyi ország képviselői megbeszélték az aznapi tapasztalatokat és a következő nap feladatait, programját.

Ezen a FVB-n vezették be hivatalosan az atlétikában a nemzetek közötti pontversenyt, mégpedig a következő pontozással: 7, 5, 4, 3, 2, 1, a váltókban kétszeres pontszámmal. Általában a versenyek technikai lebonyolítása és pontosága megfelelt a követelményeknek.

A magyar atléta csapat szakvezetésében a következők vettünk részt: szakvezető: Sir József, szakedző: Iglói Mihály, női vezető: Leveleki Lászlóné, versenybíró: Ungur Imre.

TELJESÍTMÉNYÜNK

A 34 tagú magyar csapat összesen 26 versenyszámban indult és a következő eredményeket érte el:

3 I. helyezés: Klics, Adamik, Gyarmati.

7 II. helyezés: Földesi, Bánhalmi, Gyarmati, Bonyhádi, Béres, 4x100 női és 4x400 férfi.

4 III. helyezés: Tölgyesi, Péntes, Gyarmati és 4x200 női.

7 IV. helyezés: Rohonczy, Bácskai, Lippai, Homonnay, Péntes, Karádi és 4x100 férfi.

5 V. helyezés: Rákhelyné, Lévai Lohász, Hazucha, Bakos.

4 VI. helyezés: Hazucha, Csányi, Lohász, Bácskai.

2 VII. helyezés: Rohonczy, Lévai.

1 VIII. helyezés: Kovács.

1 IX. helyezés: Iharos.

Kertész a tízpróbában könyöksérülést szenvedett és a 7. szám után feladta. Kint volt Goldoványi is, aki betegsége miatt nem állhatott ki és Erdődi Katalin, akire

mint a női váltók tartalékjára nem került sor. Bogdán Margit (női 100 m), valamint Edöcs és Tanai nem jutott a döntőbe.

Ha egyénileg nézzük versenyzőink teljesítményeit, akkor a következőket állapíthatjuk meg.

Klics Ferenc: A várakozásnak megfelelően jó eredménnyel győzött. Erőnléte, küzdőszeleme kifogástalannak bizonyult. A verseny előtti napot komoly egyéni felkészüléssel töltötte, összpontosított. Európai viszonylatban is számottevő dobókat győzött le.

Adamik Zoltán: Élete első nemzetközi versenyén sikerrel szerepelt. Kitűnő fizikumának, jó idegrendszerének, valamint annak is köszönheti győzelmét, hogy a mezőnyben mint legfiatalabb versenyző vett részt. Minthogy szereplésétől túlsokat nem vártak, nem érzett túlzott felelősséget és ezért versenyláza sem volt. A hátrányt jelentő külső pályát kapta és a célgyenesben háromszor is tudott újítani.

Gyarmati Olga: Öt számban versenyzett. Valójában csak 200 méteren felelt meg a nagy várakozásoknak. Ezt a számot viszonylag gyenge erőnléte ellenére is biztosan nyerte hatalmas küzdőképességével, amellyel a táv második felében többször is tudott erősíteni. A távolugrásban rohamával bajlódott. Megvolt ugyan a pontosan kimért rohama, ezt azonban az erős hátszél megzavarta. Ennek következtében első két kísérletére belépett. Csak a harmadik, biztonsági ugrásával került a selejtezőből tovább. Egyetlen ugrásánál sem fogott léce. A versenyen először kevert stílusban — homorító és ollózó stílusban — ugrott. Legnagyobb ugrását régi stílusával (homorítva) érte el. A távolugró verseny előtt erősen ideges volt. Gátfutása sem volt kielégítő. Első rajtra kiugrott, a második gyengén sikerült, a 8. gátban botlott. Sem technikailag, sem küzdőmódorra nem elégitett ki. Az a tény, hogy az FVB-t megelőzően mindössze egy gátverseny vett részt, éreztette hatását. A kora tavaszi, 9 hétig tartó meghűléses betegsége nemcsak felkészülését zavarta meg, hanem versenyeredményét is erősen befolyásolta. A két váltóban azonban kitűnően futott, csak a váltásai nem sikerültek. Ennek is az az oka, hogy felkészülése nem volt zavartalan és a többi számra való edzései közepette alig tudott időt szakítani magának ar-

ra, hogy közös váltóedzéseket folytasson. Meggyőződésem, hogy a jövővi olimpián nem távolugrásban kell indulnia, mert sokkal jobban megfelelnek neki a futószámok. Ajánlatosnak tartanám, ha őszi edzéseit ez a szempont irányítaná.

Földesi Ödön: Előző rándulása ellenére előkészületeit megfelelő módon folytatta. A versenyre céltudatosan készült fel, amit elősegített nyugodtsága, jó idegrendszere. Az FVB-re elérte eddigi legjobb formáját. Egyetlenegyszer sem lépett be. Kitűnő küzdő. Jó versenyzői képességét mutatja, hogy utolsó ugrására túlszárnyalta az öt egy centrel megelőző szovjet versenyzőt, csak egyensúlyát nem tudta megtartani, visszaült és így lett ez az ugrása 7.20. Gyorsaságát azonban növelnie kell.

Bánhalmi Ferenc: Nagy versenytapasztalattal rendelkező, jól küzdő versenyző, aki azonban váratlanul ideges volt. Talán azért, mert 1949. évi győzelme alapján favorítanak kiállították ki. E mellett az utazást és az idegen környezetet is erősen megérezte.

Bonyhádi Ádám: Élete eddigi legjobb eredményétől mindössze centiméterekkel maradt el, tehát kidobta jelenlegi formája határát. Minden dobása 53 méteren felül ért földet és eredménye a lizpróba számítás alapján a második legjobb magyar eredmény volt a FVB-n.

Béres Ernő: Élete eddigi legjobb eredményével lett második 1500 méteren. Keményen, jól harcolt, idegekkel jól bírta a versenynapok izalmait. Mint egyik legvitalább részvevő még híjával van a kellő versenytapasztalatoknak. Ennek tulajdonítható, hogy nem érezte meg, mennyire túlerős a szovjet versenyzők kezdő irama. Csevana annak köszönhető győzelmét, hogy óvatossáiban kezdett.

4x100 méteres női váltó: Rákhegyné, Lohász, Bartané, Gyarmati összeállításban futottunk. Csak Lohász futott a vártnál gyöngébben, viszont a váltásaink nagyon bizonytalanok voltak; különösen az utolsó. Lényegesen több váltóedzést kell tartanunk.

4x400 méteres váltó: Karádi, Solymosi, Adamik, Bánhalmi összeállításban futottunk. Sem az időeredmény, sem a helyezések nem fejezi ki csapatunk tudását. Vereségünk súlyos taktikai hibák következménye. Már az első váltásnál Solymosi nem számolt azzal, hogy a különben is gyengén futó Karádi az utolsó méterekre összeroppan. Elszaladt, majd újra megállt. Futóink az előzetes utasítások elle-

nére nem megfelelő időben és nem is a kellő helyen előzték ellenfeleiket. Solymosi, Adamik és Bánhalmi is túlkorán és a kanyarban előzött és így lényegesen többet futott. Megzavarta versenyzőinket az is, hogy a hat csapat majdnem egyszerre vállott. Nem kielégítő idegállapotukat jelzi, hogy megelégedtek a taktikai utasításokról és sorozatos hibákat követtek el. Ebben a versenyszámban a váltásoknak edzéseken való gyakorlása majdnem megvalósíthatatlan, mert a jó váltás oly sok, gyakran teljesen külső tényezőtől függ. A nyugodt és eredményes váltást, a mezőnyben való okos helyezkedést, csak erős mezőnyű nemzetközi versenyeken lehet elsajátítani.

Tölgyesi Vilmos: Élete legjobb eredményét felülmulva, okosan és jó taktikával versenyezve, nyugodtan futva érte el pompás helyezését. Neki is az volt a szerencséje, mint Adamiknak, hogy nem nehezedett rá túlzott felelősség. Tudta, hogy, ha az első hat közé bekerül, már is jó eredményt ért el. Ez az idegrendszerbeli nyugalom tette lehetővé számára, hogy gondolkozva, céltudatosan versenyzett.

4x200 női váltó: Ugyanúgy álltunk ki, mint 4x100-on. A váltások nem sikerültek. Gyarmati például előlről vette át a botot. Ennél a váltásnál mintegy 6 méteres hátrányt szenvedtünk. Lohász gyöngébben futott, mint vártuk. Női csapatunknak ez volt az első 4x200-as nemzetközi versenye. A csapat lényegesen jobb időre képes. Be kell vezetnünk, hogy a közös edzések végén a versenyzők tartásának váltópróbát 200 méter letutása után is.

Rohonczy Mária: Gerelyvetésben 2 méterrel elmaradt legjobb eredményétől, magasugrásban csak a három szovjet versenyzőnő előzte meg.

Bácskai Anna: 400-on a világ legjobb 400-asainak számító szovjet versenyzőnőktől kapott ki. 800-as eredménye azonban nem kielégítő. Kétségtelen, hogy az akkor erősen fűvő szél megzavarta az egyenletes iramot, viszont futása különben is tele volt indokolatlan beleerősítésekkel és lassításokkal. Erőállapota különösen a szovjet versenyzőkhöz viszonyítva, gyenge volt.

Lippai Antal: Az előfutamban simán és könnyen futott 55.1-et, a döntőben 8 gát előtt kellett aprózni. Helytelenül már a verseny előtt elkönnyvelte, hogy a három szovjet versenyzőt úgysem tudja legyőzni. Egyéves versenykihagya-

sa és ennek folytán a nemzetközi tapasztalat hiánya jelentkezett szereplésében.

Homonnay Tamás: Lécfelveti technikája még mindig nem megfelelő, tolózkodása gyenge. Edzésrendszerének hibája, hogy nagyobb magasságokkal nem kísérletezik. A versenyt egy kicsit könnyen vette. Nem számított rá, hogy a 4 métert hatan is átugorják.

Pénzes Gyula: Ötezer méteren túlerősen kezdett, ezért ért el a vártnál valamivel gyengébb időeredményt. 10.000 méteren nem vállalkozott vezetésre és így olyan helyzetbe jutott, hogy kétszeri kísérletezése ellenére sem tudott előzni. Ilyen gyenge iramban a táv második felében már neki kellett volna az élre mennie.

4x100 méter: Zarándi, Dörnyei, Csányi, Varasdi összeállításban versenyeztünk. Szeben, majd az utolsó napokban Goldoványi kiesése erős hátrányba vetett. Gyenge szereplésünk további oka, hogy Zarándi 90 méternél rándulást szenvedett és nem tudta átadni a botot Dörnyeinek. Tulajdonképpen a csapatot diszkvalifikálni kellett volna, mert a sérült Zarándi elhagyta a pályát.

Karádi Péter: Berlini eredményénél jobbat addig még nem futott, teljesítménye tehát az egyéni versenyben jónak mondható. A váltót elidegeskedte.

Rákhegy Gyuláné: 100-on ideje legjobb eredményét érte el, és sikernek számít, hogy az igen erős mezőnyben döntőbe jutott. Mindkét váltóban is jól helyt állott, csak az egyéni 200-asban futott gyengén.

Lévai Károly: A fiatal, kevés nemzetközi tapasztalattal bíró versenyző mindkét számában elmaradt még átlagformájától is, ezt a rutinhánytnak tulajdonítom.

Lohász Irén: Minden versenyszámban bágyadtan, energia nélkül, formája alatt szerepelt.

Hazucha Zsuzsa: Egyik versenyszámban sem érte el igazi formáját, 800-on túl lassan kezdett és már a táv felében feladta a versenyt. Erősen megérezte a többnapos nemzetközi verseny fáradalmait.

Bakos Jenő: Jobb eredményt és jobb helyezést vártunk tőle. Tény, hogy a verseny egyik legerősebb mezőnye éppen 800 méteren gyűlt össze s jellemző, hogy olyanok estek ki az előfutamban, mint Csevana. Bakos súlyos taktikai hibát vétett, amikor nem kezdett megfelelő iramban, hanem átvette a többiek viszonylag gyenge iramát.

A magyar kiküldöttek üres órájukban röplabdázással szórakoznak

Egész futása a beleerősítésektől és lelassításoktól hullámzott. Sokat hagyott a hajrára, amit ismeretlen ellenfelekkel szemben nem lett volna szabad tennie. Mentsége, hogy ebben az évben tért át új edzés-rendszerére, igen kemény munkára. Még nem dőlt el, vajjon legjobb eredményei eléréséhez ez a kemény edzés, vagy valamivel könnyebb munka segíti-e hozzá. Nagy nemzetközi versenyen előzőleg csak egyszer vett részt, általános erőállapota sem volt megfelelő és mégis nagyképességű, nagy eredményekkel rendelkező versenyzőket előzött meg.

Csányi György: Az előkészületek során elárult formáját kifutotta.

Kovács József: Ez évben versenyzett először 5000 méteren. Fiatal versenyző, minden rutin nélkül. A neki erős kezdés és az, hogy az élmezőnyvel lépést tartott, hamar kifárasztotta.

AZ ELŐKÉSZÜLETEK

Az FVB-re való előkészületeket már májusban megkezdjük. Átlag kéthetenként válogatóversenyeket rendeztünk, kötelező indulással. A versenyzők fokozatosan formába is lendültek s a tatabányai edzőtáborban elérték legjobb formájukat.

Sajnos, a táborozás nem sikerült teljes mértékben. Jobb lett volna, ha a tatabányai edzőtábor már júniusban elkészül és már két héttel előbb rendelkezésre áll.

Atlétáink egyrésze az edzőtábor tartama alatt tért át a napi kétszeri edzésre és általában az erősebb munkára. A táborozás 3. hetében versenyzőink elérték legjobb formájukat, ezeket azonban Berlin-

ben nem mindannyian tudták megismételni. Miért nem? Hiszen az utazás és az elhelyezkedés kifogástalannak bizonyult. Az ok nem lehet más, mint atlétáink rutinhiánya. Nagyrésztük nemzetközi versenyen még egyáltalán nem vett részt, s a megváltozott körülmények között nem talált önmagára.

Versenyzőink nagy fogyatékos-sága, hogy nem tudják minden idegenergiájukat összpontosítani arra, hogy adott esetben a szervezet minden tartalékenergiáját felhasználják, illetve kimerítsék. Egyetlen olyan versenyzőt sem láttam, aki utolsó erejéig kifutotta, vagy kiveresnyezte volna magát. A nagy versenyek izgalmi, a rengeteg szokatlan látvány, az új benyomások, az élmények, annyira igénybevételek

versenyzőink idegenergiáit, hogy magán a versenyükön már képtelenek voltak úgy összpontosítani, ahogy az ilyen nagy versenyeken szükséges. Ezzel szemben nem igaz, hogy technikailag készületlenek voltak, hiszen az előkészületek során sokkal jobb eredményeket értek el. Sajnos, számos versenyzőnk egyénisége még nem alkalmas arra, hogy ilyen hosszú ideig tartó nagy megpróbáltatásokat sikeresen végig álljon. Ez nevelés kérdése is, de egyben idő és gyakoroltság kérdése is.

A legnagyobb baj azonban az, ami atlétikánk alapvető fogyatékos-sága: kevés a versenyzőnk, nincs választék. Abban a pillanatban, amint hazai versenyeinke élversenyzőink száma növekedni fog, tokozódni fog a vetélkedés is, tehát idegzetileg jobban megedződnek. Kénytelenek lesznek megszokni, hogy tudásuk teljét kell adniok a győzelem megszerzéséhez. Nagy gondot kell fordítani fiatal erők képzésére és be kell vonnunk őket a válogatott keretbe.

Még egy hiányosságot éreztem. Versenyzőink megszokták (különösen Tatán), hogy a legkényelmesebb körülmények között versenyezhetnek. Helyes lett volna az FVB előtt 3 héttel valahol máshol résztvenni egy nagy nemzetközi versenyen. Az olimpiai előkészületek szempontjából célirányos lenne ilyen kísérleti jellegű nagy nemzetközi verseny, vagy esetleg a magyar bajnokság előző megrendezése, nehogy ismét az forduljon elő, hogy versenyzőink nagy része magán a döntő fontosságú versenyen esik át az úgynevezett nemzetközi tűzpróbán.

Sir József.

A magyar csoport megérkezése után a berlini Keleti-pályaudvar előtt

Az asztaliteniszek szereplése a berlini főiskolai világbajnokságon

A magyar főiskolás asztaliteniszek a berlini FVB-n megnyerték mind a hét világbajnoki számot. Sportágunkban ilyen 100 százalékos teljesítményre nem is nagyon volt még példa. Az eredmény már csak azért is értékes, mert színvonalas mezőny gyűlt össze. Ott volt Roseanu világbajnoknő és a csehszlovákok kiváló versenyző gárdája: Andreadis, Tokár, Stipek, Turnovszky, Koudelka.

Az FVB rendezőbizottsága csak az utolsó pillanatban tett eleget számos ország kérésének és ezúttal első ízben vette fel az asztaliteniszt az FVB műsorára. Ez volt az oka annak, hogy a jó eredményeket aránylag kevés előkészülettel értük el. Csak öt napot tölthettünk a tatai edzőtáborban. Ezt a rövid időt siettünk jól kihasználni. Összesen tíz edzést tartottunk. Berlinben igyekeztünk mindjárt megismerkedni a verseny színhelyével.

A Siemens Plania üzem kultúrtermében még a bajnokságok kezdete előtt két edzést tartottunk. Meglátszott az is, hogy a haladó és élenjáró szovjet sport tapasztalatai alapján kiegészítő sportokkal is foglalkoztunk. A nyári időszakban mindnyájan atletikai edzést folytattunk és ez használt mindnyájunknak. Főleg Farkas Gizi erőnléte javult fel.

Kényelmes út után érkezünk meg Berlinbe. Nagyon jól éreztük magunkat grünaui szállásunkon. Már az első pillanatban megfogott bennünket a VIT magasabb légköre. Abban a légkörben éltünk, ahol 104 ország haladó fiatalsága napról-napra megmutatta békeakarát. Láttuk azokat a hős fiatalokat, akik az amerikai katonaság terrorakciói ellenére is eljutottak a békeszerető ifjúság nagy találkozására. Ebben a légkörben könnyű volt nagy eredményt elérni. Tudtuk, hogy ezzel is a békétáborot erősítjük. Különösen a VIT megnyitó ünnepsége, a hatalmas felvonulás és a tornabemutató jelentett felejtetetlen élményt. Ebben is első sorban az ragadott meg, ahogy a Német Demokratikus Köztársaság tornászainak csoportja Sztálin elvtárs képét formálta ki a Walter Ulbricht stadionban.

Ebben a lelkes légkörben kezdődtek meg az asztalitenisz küzdelmek. A Siemens Plania kultúrtermében gyönyörű versenyt rendez-

tek német elvtársaink. Idehaza bizony aggódtunk és féltünk, hogy rossz lesz a rendezés. Hiszen Németországban Hitler uralomrajutása, 1933. óta nem rendeztek nagy nemzetközi versenyt. Német elvtársaink azonban megmutatták, hogy akár világbajnokság megrendezésére is képesek. Az asztalok, világítás, időbeosztás, a terem feldíszítése mind-mind kifogástalan volt. Mindez különösen kellemesen lepett meg minket a bécsi világbajnokság rossz rendezése után.

Az eredmények közül a legnagyobb teljesítmény és egyben váratlan kellemes meglepetés Farkas Gizi győzelme a három éve veretlen világbajnoknő: Roseanu felett. Farkas Gizi ezúttal jó taktikával játszott és ezzel érvényre tudta juttatni nagyobb technikai felkészültségét. Ezúttal erőnléte is kifogástalan volt. Ha Farkas Gizi továbbra is szorgalmasan fog edzeni és komolyan foglalkozik a kiegészítő sportokkal, teljesen visszaszerezheti a világlétséget még olyan nagy ellenféllel szemben is, mint Roseanu.

Az egész férficsapat nagy küzdőkészségről és jó kollektív szellemről tett tanúságot. Kóczyánt kell első sorban kiemelni. Nemesak azért, mert a legjobb eredményeket érte el, hanem fegyelmezett is volt és jól harcolt. Andreadis elleni kettős győzelme nagyon értékes. Jó taktikával játszott: jól ment neki a védekezés is, de amikor támadásba ment át, gyorsan és erőteljesen ütött. Ekkor úgyszólván nem is tudott hibázni és Andreadisnak nem volt ez ellen ellenszere.

Szepesi fejlődésének újabb állomása volt ez a verseny. Különösen Stipek ellen játszott jól a csapatmérkőzésen. Támadó technikáját jól érvényesítette. Tokár ellen is győzhetett volna és csak idegessége miatt kapott ki. Ha így fejlődik tovább, még nagyobb eredményeket érhet el.

Sági jól játszott. Ellenfeleit fölényesen verte. Rosenau ellen is jól játszott, de a világbajnoknő ellen nem voltak győzelmi esélyei.

Nagy Asztrid még nem éri el a nemzetközi színvonalat. Szorgalmasan kell játszania és sokat kell fejlődnie.

Magamról csak annyit, hogy nem ment úgy, ahogy szerettem volna. Nem is voltam legjobb formámban, mégis mind a csapatban, mind az

egyéni számokban teljes szívvel küzdöttem, hogy jó eredményt érhessek el. A döntőben a jó formában lévő Kóczyán ellen már nem volt nyeresi esélyem.

A páros számokban jól ment a játék. A férfi párosban elért világbajnokság egyike a legértékesebb győzelmeinknek. Kóczyánnal együtt az elődöntőben a Turnovszky—Stipek-párt, a döntőben pedig a volt világbajnok párt: Andreadis és Tokárt vertük meg. Mindkét mérkőzés jó játékot hozott. A férfi páros döntője volt német elvtársaink szerint a torna legszebb mérkőzése. Szerintük még Barna, Bellák és Szabados idejében sem láttak jobb játékot. Kóczyánnal egyre jobban kezdünk összeszokni. Ki kell még emelnem két tehetséges fiatal játékosoknak: Szepesinek és Ságinak a vegyes páros elődöntőben 0:2-es állásról elért győzelmét a Reiter—Roseanu-pár ellen. A női párosban Farkas Gizi—Sági fölényesen győzött minden ellenfele fölött.

Ezzel a versennyel is be akartuk bizonyítani, hogy jól használtuk fel a szovjet sporttudomány gazdag tapasztalatait és tanultunk abból a bírálatból, amit az idej márciusi bécsi világbajnokság után az OTSB vezetőitől kaptunk. A berlini sikerek azonban nem tehetnek bennünket elbizakodottá. Az itt tanultakat jól kell felhasználni, hogy a következő nagy nemzetközi versenyeken is méltóképpen képviselhessük népi demokráciánk színeit.

Sidó Ferenc

Megjelent a

Szemle a Szovjetunió és a népi demokráciák sportsajtójából

című terjedelmes cikkgyűjteménysorozat első (kettős) száma. A gyűjtemény híreken és eredményeken felül tanulmányokat, szakleírásokat stb. tartalmaz valamennyi sportágból. A gyűjtemény korlátozott példányszámban készül, ezért ajánlatos előre megrendelni a Sport Lap- és Könyvkiadóvállalatnál. (Bp. VII., Rákóczi-út 50.). A gyűjtemény havonta jelenik meg. Egyes szám ára 1.—forint. Előfizetési ára félévre 6.—, egész évre 12.— Ft.

Csekkszámamlaszám: 936.559.

A labdarúgó VB

A Világ Ifjúságának hatalmas békeünnepélyével kapcsolatban megtartott Főiskolai Labdarúgó Világbajnokság a magyar labdarúgás egyik legszebb sikerét hozta. Játékosaink a legjobb körülmények között készülhettek fel a küzdelemre. Tudatában voltak, hogy a sportpályákon szolgálják a béke ügyét s erősítik a béketábor erejét, tekintélyét. Fegyelmezett magatartásukkal, viselkedésükkel be is bizonyították, hogy ha a béke harcra megvédéséről van szó, bármely vonalon ugyanilyen becsületesen és fegyelmezetten, újtípusú szocialista sportolóhoz méltóan fogják a helyüket megállni.

A Berlinben lejátszott három mérkőzésünk eredményei a következők voltak:

Magyarország—Csehszlovákia 5:0 (3:0).

Magyarország—NDK 5:0 (2:0).

Magyarország—Románia (6:0) (4:0).

Bár mindhárom ellenfelünk komoly játékerőt képviselt, egyikük sem készítette csapatunkat az egész mérkőzés folyamán teljes erőbedobásra. A mieink a megfelelő vezetés megszerzése után nem törekedtek további számszerű eredmény elérésére, és inkább iskola-játékot mutattak be. Véleményem szerint az ellenfelek közül a csehszlovákok játszottak a legjobban. Jól kombináltak, szép stílusban játszottak, igyekeztek a labdát a földre vinni. Hibájuk, hogy lassan mennek előre és mindig egészen kis téren játszanak. Mindhárom ellenfelünk közös hibája volt, hogy a játékosaik mereven ragaszkodtak a helyükhöz, tervszerű, helycserés támadásokat ritkán alkalmaztak, leginkább csak az a játékos játszott, aki a labdához jutott. Így világos, hogy a nagyobb tudással rendelkező magyar csapat könnyen fölülkerekedett.

A magyar csapat játékosai, az

egy-egy mérkőzésen nem játszottak teljes erőbedobással. Ez hiba volt részükről. Nagyszerű erőnlétben voltak, ez abban is megnyilvánult, hogy a mérkőzéseken leginkább a második féldőben domborodott ki a nagy fölényük. Úgy vélem, hogy technikai, taktikai és erőnlét terén ellenfeleink felett álltunk. Általában lapos passzolásokon alapuló stílust játszottunk. Sok gyors, helycserés támadást hajtottunk végre, labdanélküli állandó mozgás volt a játékban. Mikor így játszottunk, nagyon jól ment a játék. Később beleestek a tologatás hibájába. Ez különösen akkor jelentkezett, mikor a mérkőzés megnyeréséhez szükséges vezetést már megszereztük.

Labdarúgásunkban most átalakulási folyamat megy végbe. A 90 perces tartó állandó mozgáson, helycserés támadásokon és a labdának azonnali, lövésszerű passzokkal történő továbbításán alapuló játéktílushoz szükséges

A III. Világifjúsági Találkozóra és a XI. Főiskolai Világbajnokságra Berlinbe érkezett szovjet delegáció a VII. augusztus 5-i megnyitó ünnepségére bevonul a stadionba

A labdarúgó világbajnokság eredményhirdetése. Középen fehér mezben a magyar csapat (fent az emelvényen Puskás), a második helyen a román, a harmadikon a csehszlovák válogatott

képességekkel még nem rendelkezünk teljes mértékben, viszont az eddigi álló, kombinációs stílusunk és a szovjet csapatok által kiválóan játszott egészen újszerű stílus elemeit jól váltogattuk. Feltétlenül foglalkozni kell azzal, hogy néhány kitűnő játékosunk, névszerint Kocsis és Palotás, bár kiváló rúgótechnikával rendelkeznek, a legbiztosabb gólhelyzetben sem vállalkoznak lövésre, hanem igyekeznek leadni a labdát valamelyik, szerintük «még jobb» helyzetben lévő játékosuknak, mert nincs önbizalmuk, nem merik vállalni a kapuralövés felelősségét.

Az egyes játékosok teljesítményeit kiértékelve, igyekszem rámutatni azokra a hibákra és hiányosságokra, amelyeket az elkövetkezendő időkben az előttünk álló nagy feladatok sikeres elvégzése érdekében el kell tüntetni.

Grosits: Végig jó formában volt, nagyon jó az ütemérzéke, rugalmas, elég biztos a labdafogása, gyorsak a mozdulatai. Hibája, hogy a látszólag könnyű helyzeteket könnyelműen próbálja megoldani, valamint az, hogy a baloldalaról jövő labdák védését nem oldja meg oly jól, mint a jobbról jövőket, és baloldalra nem vetődik olyan biztosan, mint jobbra.

Kovács II: Helyezkedése labdakezelése, rúgótechnikája, fejjátéka kifogástalan. Hibája, hogy nem elég mozgékony, nehezen fordul. Nagy rutinjával és tudásával pótolni tudja a gyors mozgás hiányát.

Börzsei: Minden tekintetben a legkiválóbb sportoló. Bár a csapat legidősebb tagja (29 éves), mindig a legjobbat nyújtotta. Kiegyensúlyozott élete nagy mértékben hozzájárul ahhoz, hogy reá mindig nyugodtan lehet számítani.

Lantos: Nem a legjobb formában játszotta végig a mérkőzéseket. A második mérkőzésen meg is sérült. Mivel pedig játékos cserélni nem lehetett, hősiiesen végigjátszotta a mérkőzést. Sok edzésre van szüksége, különösen a kezdő sebességét kell növelnie, és a gyors fordulás fejlesztése szükséges.

Kovács I: Egy kissé egyoldalú volt a játéka. Bár kitűnő rúgótechnikával rendelkezik, kevés labdát küld át a másik oldalra, pedig neki nem probléma egy 30–40 méteres pontos leadás elvégzése. Csökkentenie kell a hátra történő és játékot lelassító passzolgatást. Sportszerűen élő és gondolkodású játékos, akinek jó formája tisztán az erőnlététől függ.

Bozsik: A csapat egyik legjobb tagja volt. Minden mérkőzésen jól játszott. Le kell szoknia a túlzásba vitt labdacipelésről. Sok leadás ezért nem történik kellő időben, s e miatt adódik idő az ellenfél védelmének tömörülésre. Nagyon ráviszi a csatárok nyakára a labdát és sok esetben e miatt nem tud kellő időben a védelembe visszamenni. Ő is kevés labdát küld a túlsó oldalra.

Sándor: A mérkőzéseken jól játszott. Nagyon lendületes és gyors volt. Önzetlenül és jól oldotta meg a helyzeteket. Neki is hibája, hogy kevés labdát rúg át a túlsó oldalra. Ballábának rúgótechnikája gyenge. Egyelőre még nem rendelkezik a szélső csatárok egyik fontos tulajdonságával: futás közben nem tud jól és pontosan beadni.

Kocsis: Sokkal jobb teljesítményt nyújtott, mint vártuk. Itt lehetett látni, hogy ez a kivételes tudású játékos, ha sportszerűen él, milyen teljesítményre képes. Azok közé a kevesek közé tartozott, akik mindennap edztek. Ez meg is látszott a játékán. Feltétlenül meg kell változtatnia otthoni életét is. Ha ezt a kívánságot magáévá teszi, hasonló jó teljesítményt fog nyújtani az egész idényben. Jó rúgótechnikával rendelkezik, csak éppen nehezen határozza el magát a lövésre. Ballábának rúgótechnikáját fejlesztenie kell, az adottsága megvan hozzá.

Palotás: Közepesen játszott. Nem érte el igazi formáját. Ez különösen a pontatlan leadásokban és lövésekben jelentkezett. Ettől függetlenül, nagyon becsületesen küzdötte végig a mérkőzéseket. Mint hátravont középcsatár, túl sokat vállalt magára, gyakran maga teszi meg azt az utat, amelyet a labdával kellene megtétetnie. Nehezen határozza el magát a lövésre, pedig mindkét lábbal jól lő. Nem eléggé irányított.

Puskás: Sokkal többre képes, mint amennyit nyújtott. Hiányos az edzettsége. Ez különösen abban jelentkezett, hogy ha elvették tőle a labdát, rögtön beletörődött, nem is igyekezett azt visszaszerezni. Ilyenkor az ellenfél játékosai teljesen szabadon, zavartalanul vitte rá a labdát a mi védelmünkre. Jobban kell magára vigyázni. Hajlamos a hízásra, és feltehető, hogy súlyfeleslege miatt nem tudja végigjátszani teljes erővel a mérkőzéseket.

Hidegkúti: Mint balszélső jó teljesítményt nyújtott. Hibája, hogy nem tud futtában ballábbal irányítottan beadni, ez viszont érthető, hiszen sohasem gyakorolta.

Czibor: Közepesen játszott. Régi hibái most is jelentkeztek. Kissé kapkod, a helyét sok esetben minden cél nélkül hagyja el és megy át pl. a középcsatár vagy jobbösszekötő helyére, mikor az is ott van. Beadásai nem minden esetben jók. Ez onnan ered, hogy az elrúgás előtt

Magyar támadás a román kapu ellen. A labdát Kocsis vezeti, Kovács Imre és Palotás helyezkedik. (A magyarok fehér mezben)

nem néz fel, nem tájékozódik. Megfelelő foglalkozással még javítani lehet ezeken a hibákon.

Zakariás: A neki szokatlan helyen (hátrvédet játszott) jó teljesítményt nyújtott. Jól helyezkedik, jó az ütemérzéke, jól ismeri fel a helyzeteket, jól keresztez és megszerzett labdákat jó helyre adja tovább. Hibája, hogy nem elég gyors.

Gellér, Kalmár és Tóth játékára nem került sor. Személyük és játékuk iránt természetesen, változatlan bizalommal vagyunk.

Élelmezésünk és elszállásolásunk nagy mértékben hozzájárult sikeres és jó szereplésünkhöz. A szállításunk a Spree folyó partján volt, Grünauban, Berlintonól 10 kilométernyire, egy hatalmas kiterjedésű parkban, ahol az erőnléti edzést is el tudtuk végezni. Egész nap meleg víz állott rendelkezésünkre. Itt, a Spree folyónak ezen a szakaszán rendezték az evezős versenyeket, s így amikor otthon tartózkodtunk, a magyar evezősök versenyeit is alkalmunk volt végigszurkolni.

A pályák kitűnőek! Szinte emberfeletti, amit a Demokratikus Németországban az építkezés és a sportlétesítmények terén végeztek. Két 80.000 nézőt befogadó stadiont, a Walter Ulbrich-stadiont és a Cantian-strasseit, valamint 8000 nézőt befogadó fedett sportcsarnokot építettek, ezenkívül egy gyönyörű úszóstadiont.

A játékvezetők kivétel nélkül jól bíraskodtak, és ha mégis ki-

emelem közülük Latusev személyét, ezt azért teszem, mert hozzá hasonló, minden tekintetben tökéletes játékvezetőt nehéz találni. Különösen kitűnt azzal, hogy milyen jól tudta meghatározni és elválasztani a férfias, kemény játékot a durvaságtól.

A közönség nagy lelkesedéssel és szakértelemmel szemlélte végig a mérkőzéseket.

A berlini VIT-ünnepségeknek köszönhetem azt a szerencsém, hogy végre — először — alkalmam nyílt arra is, hogy láthattam a moszkvai Dinamó világhírű csapatát.

Játékrendszerük alapja a tökéletes összjáték, a teljes egység, a kollektív csapatteljesítmény. Jellemzőjük az állandó mozgáson alapuló gyors, helycserés támadásvezetés, a nagy gyorsaság, a hatalmas erőnlét, valamint a labdának azonnali továbbítása. Szemre a játékok talán nem olyan mutatós, mint a magyaroké, nem csillogtatják annyira technikai tudásukat, sokkal egyszerűbben oldják meg a helyzeteket, viszont sokkal hamarabb és kevesebb húzást alkalmazva közelítik meg az ellenfél kapuját. Sokkal gyorsabban tudnak a védekezésből a támadásba átmenni és sokkal eredményesebbek.

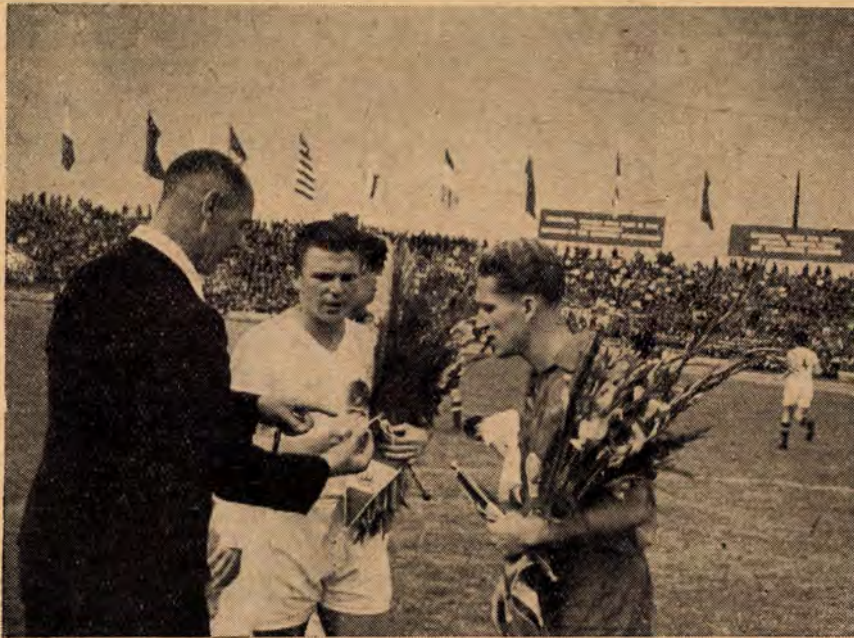
A mindenki által megcsodált remek erőnlétük s az a képességük, hogy a mérkőzéseket az első perctől az utolsóig egyforma erővel tudják végigjátszani, kizárólag edzéssel ennyire ki nem fejleszt-

hető. Ezt csak úgy lehet elérni, hogy nem csak egyes mérkőzésekre készülnek fel, hanem egész életük sportszerű, kifogástalan, egészséges. A Dinamó játékosai nagyon gyorsak és rugalmasak. Tökéletesen kezelik, rúgják bal- és jobblábbal a labdát. Két mérkőzésükön egyetlen esetben sem láttam, hogy megálltak volna, ha az ellenfelük elvette tőlük a labdát. Azonnal utána iramodtak és igyekeztek azt visszaszerezni, de, ha ezt a leszerelt játékos már nem tudta megtenni, legalábbis igyekezett megzavarni ellenfelét a nyugodt labdavezetésben. A játék alatt a játékosok állandó mozgásban vannak, nem várják állva a labdát, mutatják magukat és érzékelteik a helyet, ahová a labdát az elrúgó játékosnak le kell adnia. A gyors lerohanásokban sokszor 6—7 játékos is részt vesz. De, ha a támadás befejeződött, a szükségnek megfelelően, máris a védelemben vannak, és nem gond nekik a labdának az egyik szélről a másikra való pontos átrúgása. A szélsősécsatárok futásközben is pontosan és kitűnően adják be a labdát középre, rendszerint jó helyre, mert a beadás előtt körültekintenek és tájékozódnak. Újszerű volt számomra az is, hogy akkor, amikor két játékos ugrott fel és harcolt a levegőben érkező labdáért, abban a pillanatban ott termett már egy másik Dinamó-játékos, aki a két játékos küzdelméből földre pattanó labdát megszerezte és elindította a támadást. Ha ebből a kiváló együttesből ki akarom emelni a legjobb játékost, akkor Homicsot kell megemlítenem. Tőle minden sportolónk példát vehet! 36 éves kora ellenére, minden tekintetben egészen kiváló teljesítményt nyújtott.

Érdekes volt számomra, hogy míg a Moszkvai Dinamó játékosai mindig a kapu felé irányított passzokkal közelítik meg az ellenfél kapuját, és így építik fel támadásaikat, addig a magyar játékosok ugyanezt keresztpasszokkal végzik el.

Mindezekből megállapítom, hogy a Moszkvai Dinamó csapatának játékból és a játékosok egyéni teljesítményéből sok újat és rengeteg jót láttunk és tapasztaltunk. Ezeket igyekezni fogunk hasznosítani, a mi játékosaink már meglévő képességeivel összekapcsolni és ezáltal labdarúgósportunk színvonalát emelni.

Mándi Gyula

A magyar-román labdarúgómérkőzés előtt. Helyválasztás.

Kosárlabda-torna

Az 1951. évi Főiskolai Világbajnokság kosárlabda tornája augusztus 7. és 15-e között került lebonyolításra Berlinben. A mérkőzéseket a Cantian-strassei stadionban szabadterén játszották le. A pálya talaja, tekintve, hogy nemrégén készült el, nem volt elég kemény, ami a technikai készségek érvényesülését akadályozta és a gyorsaságot csökkentette. A mérkőzéseket zavarta a széles időjárás is, ami növelte a labdaeladások számát és csökkentette a kosárradobási pontosságot.

Délelőtt 9.30, illetve 11 óras kezdettel, mindkét időpontban egyszerre folytak a mérkőzések, az egymás mellett lévő két főpályán, valamint a két mellékpályán. Az egymás mellett lebonyolított mérkőzések többiben zavarták a játékosokat, mert az egyik pályán elhangzott síp- és gongjelzésekre nem egyszer leálltak a másik pályán játszó játékosok. Emiatt aztán a döntő jelentőségű mérkőzéseket (szovjet-cseh, szovjet-magyar) úgy rendezték, hogy abban az időpontban más mérkőzés nem volt.

A női tornán hét nemzet jelentette be részvételét, és pedig, Szovjetunió, Magyarország, Csehszlovákia, Bulgária, Lengyelország, Finnország és Olaszország. Ez a mezőny igen erősnek mutatkozott és megfelelt az Európa-bajnokság színvonalának, mert az Európa-bajnokság első négy helyezettje az itt részvevő csapatok közül került ki. A női mérkőzéseket körmérkőzés formájában bonyolították le. A torna megindulására az olasz csapat nem érkezett meg s így a torna nélküle bonyolódott le.

A férfi tornára 11 nemzet jelentette be részvételét. Ezért három csoportba osztották be a csapatokat. Minden csoportban kiemelték egy-egy csapatot az 1949. évi Főiskolai Világbajnokságon elért eredmények alapján. Így a kiemelték között volt Szovjetunió, Csehszlovákia, és Magyarország. A többi csapatot sorosolás útján osztották be a három csoportba. A sorosolás alapján az egyes csoportok így alakultak ki:

I. csoport: Csehszlovákia, Bulgária, Finnország, Marokkó,

II. csoport: Magyarország,

Korea, Lengyelország, Anglia.

III. csoport: Szovjetunió, Kína, Olaszország.

A csoportok első két helyezettje jutott be a hatos döntőbe. A hatos döntőt körmérkőzés formájában bonyolították le. A döntő mezőnye színvonal tekintetében megfelelt a párizsi EB. döntőjének, hiszen a párizsi első négy helyezett közül három csapat szerepelt a berlini Főiskolai Világbajnokság döntőjén is. A benevezettek közül Marokkó és Olaszország nem jelent meg a versenyen.

Mint ahogy minden időpontban játszott a magyar csapat is, valamennyi mérkőzés megfigyelésére és feljegyzésére nem nyílt alkalom.

A kosárlabda-torna összetett végeredménye (a női- és férfi csapatok egyesített eredménye alapján) a következő:

1. Szovjetunió 2 pont
2. Magyarország 5 pont
3. Bulgária 6 pont
4. Csehszlovákia 7 pont

Ezekből az adatokból kibontakozik a Szovjetunió kosárlabda-sportjának hatalmas fölénye a többi országokkal szemben.

A SZOVJET CSAPATOK

felsőbbsége az erőnlétén, technikán és taktikán kívül még a következőkben nyilvánult meg: magyfork akarat-erkölcsei tulajdonságok, a játékosok szocialista öntudata, a haza iránti szeretet s a haza irányában való kötelesség-tudás érzete, a kollektívizmus, a győzelemre való tántoríthatatlan törekvés.

Magában a kosárlabdázásban kitűntek hatalmas erőnlétükkel, gyorsaságukkal, munkabírásukkal, magas játékosokra felépített csapat-egységükkel gyors indításukkal, erőteljes gyors és robbanékonny labdaadogatásukkal kitűnő egyéni és tervszerű csapatjátékukkal, nagyfokú ütemérzékükkel, támadószellemükkel, a támadásra való állandó törekvésükkel, a kosárradobás végrehajtásában tanúsított pontosságukkal, a védelemben való szívósságukkal és kitartásukkal.

A közel múltban már több ízben ismertettük a szovjet női- és férfi csapat erejét és jó tulajdonságait, ezért most csak azokról számolunk be, amelyek ezeken felül mutatkoztak meg.

Ha a szovjet női csapatot

összehasonlítjuk az 1949-es FVB-n és az 1950-es EB-n látozt szovjet női csapattal, akkor megállapíthatjuk, hogy a szovjet női csapat továbbfejlesztette tudását. Fokozódott erőnlétük, munkabírásuk és gyorsaságuk. Ezen a téren magasan a többi női csapat felett állnak és itt mutatkoztak meg a legnagyobb különbség a javukra. Energiikusabbá vált játékuk. Támadásaik végrehajtásában minden igyekezetükkel a gyors indításra törekedtek. Ha ez nem sikerült, akkor tértek át tervszerű támadásaira, elzárások segítségével. Új volt a szovjet csapat játékában, hogy mennyire sokszor alkalmazott elzárások támadást, különösen a szovjet-magyar női mérkőzés első felidejében.

A szovjet női játékosok tudatosan és tervszerűen zárták el a kosárradobó, vagy kosárrátörő játékosársuk védőjét és minden alkalommal igyekeztek egymás segítségére lenni. A védekezésben szintén kiváló nyújtott a Szovjetunió női csapata, mert az ellenfél támadásait biztosan hátrította el és jó védekezésével meg tudta bénítani ellenfelei támadásainak kibontakozását. Kitűnő védekezésüket döntően segíti elő hatalmas erőnlétük. Annak ellenére, hogy a szovjet női csapat gyorsan játszott, sokszor alkalmazta a gyors indítást, mégis biztos volt a labdaadogatása és kevés volt a labdaeladása, például a magyar csapat ellen mindössze 13.

A kosárradobásban is, a személyi dobásokban is kiemelkedő nyújtottak a szovjet női játékosok, mert jól és pontosan hajtották végre dobásaikat. Megfelelően gondoskodnak cserejátékosok és az utánpótlás neveléséről is. Ezt bizonyítják azok a tehetséges, magas, fiatal játékosok, akiket itt az FVB-n szerepeltettek. Különösen egy nagyon magas játékos emelkedett ki közülük meglepő magasságával. Bár technikai tekintetben még messze áll legjobbaiktól, mégis szerepeltették, hogy fejlődjen és majd beilleszkedjen a csapat egységébe.

A szovjet férficsapat szintén nagy mértékben fejlődött azóta, hogy legutoljára láttuk. Elsősorban szerkezetileg változtattak meg a csapatot, mert az alacsonytermetű Lagonovicsusz helyett a nagymagasságú Kullámot szere-

peltették. Így a szovjet csapat felépítése ez lett: három nagyon magas játékos (Gorkija, Konyev, Kullám) egy középmagasságú (Butautas) és egy alacsonyabb (Liszov). Erősen feltűnt a szovjet csapat tagjainak testalkatbeli megerősödése, gyarapodása. Ezáltal még munkabíróbbak, még erőteljesebbek lettek. A csapat, bár most már három nagymagasságú játékos szerepelt benne, mégis gyors volt. Eddig ismert játékelemeiken felül még újszerű volt a szovjet csapat játékában az, hogy különösen a magyar csapat ellen milyen sokszor használta az elzárást. Egyszerre hajtottak végre labdával és labda nélkül elzárások támadásokat. Ez azt jelenti, hogy egyidőben zárta el a labdát tartó játékos védőjét a labdát leadó játékos, a kosárrátörő helyzetkedő játékosát pedig a hozzá legközelebb álló játékosársára. Így igyekeznek egyrészt a labdát tartó játékos dobóhelyzetbe hozni, vagy a kosárrátörését elősegíteni, vagy pedig a labda nélkül helyzetkedő játékosnak a kosár alatt lehetőségét, szabad teret biztosítani.

A férficsapat szépen és nagyon jól dobott kosárra. Azóta a fejlődés érdekében egyes szovjet játékosok megváltoztatták dobóstílusukat. Így például Gorkija, aki Párizsban még állandóan horog-dobással dobott, Berlinben, már fejjőlötti, kétkezes dobásokkal érte el nagyszerű kosárradobási teljesítményét.

A Szovjetunió csapata eddig majdnem minden tornán ugyanazzal a csapattal játszott végig, most azonban sok új és tehetséges játékos dobott be a mérkőzésekre és igyekezett ezeket a játékosokat bedolgozni csapatába. Volt ezek között egy fiatal középjátékos, aki még a hatalmas Konyevnál is magasabb.

MAGYARORSZÁG

A magyar női csapat teljesítményét két részletben tárgyaljuk. Először is kiértékeljük azt a teljesítményét, amelyet — a szovjet csapattól eltekintve — a többi csapattal szemben nyújtott, másodsorban pedig azt a teljesítményét, amit a Szovjetunió csapata ellen nyújtott. (Mind a négy mérkőzésünk adatai

leolvashatók a 23. oldalon látható táblázatunkról).

Az első részben, tehát Csehszlovákia, Bulgária, Lengyelország és Finnország ellen aratót győzelmeivel, illetve teljesítményeivel foglalkozunk. Női csapatunk elérte azt a szép helyezést, amit tőle vártunk. A második helyen végzett a Szovjetunió csapata mögött. Ezt a helyezését biztosan érte el, mert jó játékkal nyerte meg három mérkőzését. (A finn csapat nem állt ki ellenünk.)

Mint táblázatunkból is kiderül, női csapatunk a legdöntőbb tényezőben, a pontos kosárradobásban, ezen a három mérkőzésen túlhaladta az előirányzott, elég magas 40 százalékos teljesítményt. Labdaeladásokban túlértük az engedélyezett 15-öt. Ebben azonban erősen közrejátsszotak a szabadtéri pálya körülményei is (szeles időjárás, talaj, eső, könnyebb labda stb.). A személyidobások sikeres végrehajtását is befolyásolták a szabadtéri pálya említett körülményei, de így is elértünk 50 százalékos teljesítményt. Ez kevesebb ugyan a munkatervben előirányzott 65 százaléknál, de az adott körülményeket figyelembevéve elégsítő.

A játékosok ezen a három mérkőzésen jó játékot és egységes, jó formát mutattak. Rossz teljesítmény egy sem akadt. A csapat igyekezett támadásait gyors indításokkal megkezdeni és ezekből sikerült sok kosarat elérnie. Egy és két középjátékosos támadási formáikat jól hajtották végre. Sikeresen fejezték be egyéni képességeikre és cselezési tudásukra alapozott támadásaikat is. A fenti csapatokat messze felülmúlták rugalmasság, erőnlét és gyorsaság tekintetében. Egyes mozzanatoktól eltekintve, a csapat jól védekezett. Ezt a jó védekezést lehetővé tette az az erőnléti többletünk, ami a többi csapattal szemben kidomborodott.

Egészen más eredményre jutunk, ha női csapatunknak a Szovjetunió ellen mutatott játékaival foglalkozunk. A tornán női csapatunknak ez volt az első mérkőzése és nem kétséges, hogy az előző háromnapos téllenség és az edzési lehetőség hiánya befolyásolta a mérkőzés eredményességét. (Az olasz-magyar mérkőzés elmaradt, utána pedig a női csapatnak szünnapja volt.) Most pedig állítsuk párhuzamba a magyar és a szovjet csapat teljesítményét.

A magyar férficsapat eredményei		Kosárra dobás	Találat	0/0	Személyi dobás	Találat	0/0	Labdaeladások	Vég-eredmény
Kína	ellen	71	20	28	15	9	60	23	49:47
Csehszlovákia	"	53	19	36	21	10	48	19	48:44
Lengyelország	"	75	25	33	28	11	40	14	61:34
Bulgária	"	54	16	29	28	19	68	7	51:52
Szovjetunió	"	68	26	38	21	12	57	23	64:87
Összesen		321	106	33	113	61	54	86	elért gólok száma:
Mezőfi	Kína	5	—	—	2	2	—	4	2
	CSR	4	—	—	1	1	—	2	1
	Lengyel	2	—	—	1	—	—	—	—
	Bulgár	6	6	—	3	3	—	1	15
	SZU	6	3	—	—	—	—	3	6
Összesen		23	9	39%	7	6	86%	10	24
Bogár	Kína	9	1	—	—	—	—	8	2
	CSR	7	4	—	2	2	—	3	10
	Lengyel	4	4	—	1	—	—	—	2
	Bulgár	2	—	—	—	—	—	—	—
	SZU	6	4	—	4	2	—	—	10
Összesen		28	10	36%	7	4	57%	11	24
Zsiros	Kína	19	5	—	8	4	—	1	14
	CSR	8	2	—	2	1	—	2	5
	Lengyel	10	5	—	5	4	—	1	14
	Bulgár	9	2	—	4	2	—	—	6
	SZU	13	7	—	4	1	—	4	15
Összesen		59	21	35,6%	23	12	52%	8	54
Cselkő	Kína	14	4	—	3	1	—	2	9
	CSR	15	8	—	13	6	—	3	22
	Lengyel	10	2	—	5	2	—	2	6
	Bulgár	7	3	—	6	3	—	1	9
	SZU	13	5	—	4	1	—	4	11
Összesen		59	22	37%	31	13	42%	12	57
Papp	Kína	16	8	—	—	—	—	6	16
	CSR	11	4	—	1	—	—	4	8
	Lengyel	8	4	—	1	—	—	2	8
	Bulgár	12	3	—	7	4	—	2	10
	SZU	6	3	—	—	—	—	3	6
Összesen		53	22	42%	9	4	44%	17	48
Nagy	Kína	4	1	—	—	—	—	2	2
	CSR	5	—	—	2	—	—	3	—
	Lengyel	8	3	—	6	2	—	2	8
	Bulgár	1	—	—	2	2	—	2	2
	SZU	4	—	—	—	—	—	1	—
Összesen		22	4	18%	10	4	40%	10	12
Timár I.	Kína	4	1	—	2	2	—	—	4
	CSR	1	1	—	—	—	—	1	2
	Lengyel	10	2	—	4	3	—	—	7
	Bulgár	4	—	—	3	2	—	—	2
	SZU	3	—	—	2	2	—	—	2
Összesen		22	4	18%	11	9	82%	1	17
Bánhegyi	Kína	—	—	—	—	—	—	—	—
	CSR	1	—	—	—	—	—	—	—
	Lengyel	7	2	—	4	—	—	5	4
	Bulgár	13	2	—	3	3	—	1	7
	SZU	9	3	—	6	5	—	7	11
Összesen		30	7	23%	13	8	61%	13	22
Telegdi	Kína	—	—	—	—	—	—	—	—
	CSR	1	—	—	—	—	—	1	—
	Lengyel	7	2	—	—	—	—	2	4
	Bulgár	—	—	—	—	—	—	—	—
	SZU	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen		8	2	25%	—	—	—	3	4

Czikán	Lengyel	2	—	1	—	—	—
	SZU	6	1	1	1	1	3
Vadászi	Lengyel	7	4	—	—	—	8
	SZU	2	—	—	—	—	—
Kozma		—	—	—	—	—	—

A magyar nőicsapat eredményei		Kosárra dobás	Találat	o/o	Személyi dobás	Találat	o/o	Labda-eladások	Vég-eredmény
Szovjetunió	ellen	38	8	21	22	11	50	31	27:50
Csehszlovákia	"	38	16	42	23	12	52	33	44:25
Lengyelország	"	61	29	45	24	12	50	33	70:21
Bulgária	"	60	25	41,5	27	13	48	30	63:45
Összesen		197	78	39,5	96	48	50	127	élt gólok száma:
Stiberné	SZU	4	1	—	2	1	—	6	3
	CSR	4	1	—	2	1	—	5	3
	Lengyel	6	1	—	1	—	—	2	2
	Bulgár	5	3	—	—	—	—	2	6
Összesen		19	6	320/o	5	2	400/o	15	14
Fekete I.	SZU	3	1	—	4	2	—	5	4
	CSR	7	2	—	1	—	—	7	4
	Lengyel	8	4	—	2	—	—	6	8
	Bulgár	11	4	—	4	2	—	3	10
Összesen		29	11	380/o	11	4	360/o	21	26
Blahóné	SZU	2	—	—	4	2	—	4	2
	CSR	6	4	—	7	3	—	4	11
	Lengyel	12	6	—	6	4	—	6	16
	Bulgár	13	6	—	9	3	—	6	15
Összesen		33	16	42,50/o	26	12	460/o	20	44
Nagyné	SZU	9	1	—	5	3	—	6	5
	CSR	11	4	—	3	2	—	5	10
	Lengyel	2	1	—	3	3	—	3	5
	Bulgár	6	1	—	1	1	—	6	3
Összesen		28	7	250/o	12	9	750/o	20	23
Sárosdiné	SZU	3	—	—	1	—	—	2	—
	CSR	4	3	—	2	1	—	4	7
	Lengyel	7	4	—	5	3	—	3	11
	Bulgár	15	8	—	11	5	—	4	21
Összesen		29	15	520/o	19	9	470/o	13	39
Nagy Mária	SZU	12	3	—	5	2	—	5	8
	CSR	5	2	—	8	5	—	6	9
	Lengyel	7	5	—	6	2	—	1	12
	Bulgár	8	3	—	2	2	—	4	8
Összesen		32	13	400/o	21	11	520/o	16	37
Mátainé	SZU	2	1	—	1	1	—	—	3
	CSR	1	—	—	—	—	—	2	—
	Lengyel	2	—	—	1	—	—	2	—
	Bulgár	—	—	—	—	—	—	2	—
Összesen		5	1	200/o	2	1	500/o	6	3
Csúcs	SZU	1	—	—	—	—	—	2	—
	CSR	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lengyel	7	3	—	—	—	—	4	6
	Bulgár	2	—	—	—	—	—	3	—
Összesen		10	3	330/o	—	—	—	9	6
Fekete II.	SZU	—	—	—	—	—	—	—	—
	CSR	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lengyel	7	4	—	—	—	—	5	8
	Bulgár	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen		7	4	570/o	—	—	—	5	8
Szekendy	SZU	2	1	—	—	—	—	1	2
	CSR	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lengyel	3	1	—	—	—	—	1	2
	Bulgár	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen		5	2	400/o	—	—	—	2	4

magyar csapat szovjet csapat

kosárradobásban:
 $38/8 = 21\%$ $59/20 = 34\%$
 labdaeladások száma:
 31 (!) 13
 személyi dobások:
 $22/11 = 50\%$ $20/9 = 45\%$
 gyorsindítás:
 1 (!) 14
 kosárról lepattanó labda megszerzése:
 26 30

Ha most összehasonlítjuk a fenti teljesítményeinket a munkatervünkben előirányozottakkal, akkor láthatjuk, hogy női csapatunk ezen a mérkőzésen messze elmaradt az előirtaktól. A kosárradobásban 40 százalékkal szemben mindössze 21 százalékot ért el! Csak a személyi dobások végrehajtása kielégítő, figyelembevéve a már említett körülményeket.

A szovjet csapat ezen a mérkőzésen 59 ízben dobott kosárra, míg a magyar csapat csak 38 ízben! Hogyan lehetséges ez? Ugy, hogy a magyar csapatnak 31 volt a labdaeladása ezen a mérkőzésen, míg a szovjet csapatnak csak 13. A hibás passzok száma közötti különbség 18. Ez azt jelenti, hogy 18 alkalommal adtuk oda a labdát, szovjet játékosoknak. Azonkívül a szovjet csapat négy alkalommal szerezte meg a kosárról lepattanó labdát is. Ha ezt a két adatot (18+4) összeadjuk, akkor láthatjuk, hogy a mi hibánkból 22 alkalommal többször nyílt lehetősége a szovjet csapatnak arra, hogy kosárra dobjon, mint a magyar csapatnak. Ez pedig behozhatatlan előny.

Ezek voltak a számadatok, most pedig nézzük meg a csapat játékát. Ezen a mérkőzésen nem bizonyult elegendőnek az a játékludás, amelyet a magyar csapat nyújtott és ami a többi mérkőzéseken elegendő volt. A szovjet csapat a maga kitűnő védekezésével az első félidőben a magyar csapatnak minden támadását elhárította. Le kell vonnunk ebből a tanulságokat. Az ilyen kitűnő védelem ellen feltétlenül nagyobb mértékben kell segíteni egymást a játékosoknak támadásaik végrehajtásában, úgy ahogy azt a szovjet női csapattól láhattuk. Ennek a lényege az, hogy a kosárradobó, vagy a kosárratörő játékos társunknak a védőtől igyekezzünk elzárni és így segíteni társunknak. Az eddiginél nagyobb mértékben

kell segíteniük egymást játékosainknak a támadások sikeres végrehajtása érdekében. Egyrészt azt a játékos-társukat, akinél a labda van, hogy ezáltal az megfelelő kosárradobási helyzetet, vagy kosárratörési lehetőséget nyerjen, másrészt pedig a labda nélkül kosárratörő játékosnak is segítenünk kell, hogy ezáltal alkalma legyen szabadon befutni a kosár alá. A jelenlegi egy és két középjátékosos tervszerű támadási formáinkba be kell iktatnunk egymás megsegítését, az elzárásokat, hogy ilyen kiváló védekezés esetén is tudjunk végrehajtani támadási formákat.

Férficsapatunk

A magyar férficsapat a harmadik helyezést érte el. Ha figyelembe vesszük azt, hogy férficsapatunk milyen biztossan nyerte meg a csehszlovákok elleni mérkőzését és csak háromszori hosszabbítás után kapott ki egyetlenegy ponttal a bolgároktól, akkor a férficsapat szereplését elfogadhatónak mondhatjuk. Ha most összehasonlítjuk a munkatervben előirányzott adatokkal a férficsapat teljesítményeinek adatait, akkor megállapíthatjuk, hogy férficsapatunk elmaradt a tervben előírtaktól. Most pedig nézzük meg, hogy férficsapatunk hogyan teljesítette az előírtakat. (Táblázatunk mutatja a csapat összteljesítményeit és a játékosok egyéni teljesítményeit. (Lásd 23. oldalon.)

A kínaiak ellen csak hosszabbításban nyertünk. Hiányosság mutatkozott abban, hogy keveset alkalmaztuk a gyorsindítást, labdaeladásunk száma 23 volt a tervben engedélyezett 15-el szemben, a kosárradobásban pedig négy, ezen a mérkőzésen elég sokat szereplő játékosunk gyenge teljesítményt nyújtott. A négy játékos összesen 22-t dobott rá és csak három találatot ért el. Ez mindössze 14 százalékos teljesítmény. A csapat összteljesítménye a kosárradobásban ezen a mérkőzésen 28 százalék volt, szemben a tervben előírt 45 százalékkal. A személyi dobások végrehajtása kielégítő volt, a csapat 60 százalékos teljesítményt ért el a tervben előírt 67 százalékkal szemben. A csapat 14 pontos vezetésre tett szert, de ezt a mérkőzésen leadta a fenti gyengébb teljesítmények miatt.

A csehszlovákok ellen teljes biztonsággal végig vezet-

ve, győzött a csapat. Hiányosság mutatkozott megint abban, hogy 12 pontos vezetést leadtak négy pontnyi különbségre. Hiányosság továbbá, hogy nem kísérelték meg többet alkalmazni a gyorsindítást. A kosárradobásban két játékosunk nyújtott gyengébb teljesítményt, akik pedig elég sokat játszottak ezen a mérkőzésen, kilenc rádobásból egyetlenegy találatuk sem volt. Ha csak háromszor betaláltak volna, akkor ismét megérett volna az a tíz pontos különbség, ami a csehszlovákok ellen bizony komoly eredmény. A személyi dobások végrehajtása sem volt kielégítő. A labdaeladások száma a körülményeket figyelembe véve, elfogadható. A csehszlovákok zónavédelme ellen jól játszottak, úgy, hogy a csehszlovákok a zónavédelmüket kénytelenek voltak feladni. Az ember-emberelleni védelmük ellen az egy középjátékosos támadási formákat jól hajtottuk végre.

A bolgárok ellen háromszori hosszabbítás után egy ponttal veszített a csapat. Hiányosság volt, hogy Bogár hátvédünk három perc alatt kipontozódott. Ezen a mérkőzésen alkalmaztuk legkevesebbet a gyorsindítást. Ismét leadott a csapat kilenc pontos vezetést. A csapat keveset alkalmazta az egy középjátékosos támadási formát, holott, amikor alkalmazták, majdnem minden egyes támadásból kosarat sikerült elérniük. A játékosok rutintalanlansága, az egyéni felelősség hiánya volt az oka, hogy ezeket nem alkalmazták elegendően. Ezen a mérkőzésen mutatkozott meg leginkább a nemzetközi mérkőzések hiánya. Főleg az újoncok voltak rutintalanok, mert türelmetlenekké váltak, idegesek lettek és emiatt nem tudták a támadási formákat végrehajtani. A bolgárok ellen a második félidőben három játékosunk egyetlenegy kosarat sem tudott elérni, annak ellenére, hogy mindhárom sokat játszott ebben a félidőben. Ez a három játékos a második félidőben összesen 15-öt dobott rá és egyetlenegyzer sem tudott eredményes lenni.

Ha csak egy dobás is sikerült a 15 közül, akkor már megnyertük volna a mérkőzést. A hosszabbításban pedig eladták a labdát. A csapat összteljesítménye kosárradobásban 29 százalék volt, ez bizony nagyon kevés. Ennyivel ma már nem lehet nemzetközi mérkőzéseket meg-

nyerni. Hogy a mérkőzés mégis ilyen szoros volt, azt a labdaeladások csekély száma és a személyi dobások sikeres végrehajtása tette lehetővé.

A szovjet csapat ellen jól játszott a magyar csapat. Ígykezelt gyorsan játszani és alkalmazni a gyorsindítást. Jól hajtotta végre támadási formáit és ebből megfelelő dobáshelyzetet tudott magának teremteni. Hiányossága az volt, hogy a második félidőben a védekezésre nem fordított kellő gondot. A csapat kosárradobási teljesítménye 38 százalék volt, annak ellenére, hogy három játékosunk gyenge kosárradobási teljesítménye (T3/1) az átlagot lerontotta. A labdaeladások száma ezen a mérkőzésen huszonhárom volt. A személyidobások végrehajtása az adott körülményeket figyelembevéve kielégítő. A védekezésben a játékosok nem fordítottak megfelelő gondot az ellenfél zavarására, nem felték fel karjukat s így a szovjet játékosok zavartalanul dobhattak kosárra.

Ezen a tornán láthattuk férficsapatunk alapvető hibáit és hiányosságait, amelyeket az alábbiakban foglalhatunk össze:

A csapat játéka nem elég gyors.

Nem alkalmazzuk elegendő a gyorsindítást és nem használjuk ki az ebből eredő lehetőségeket.

A labdaadogatás nem elég gyors és így a helyzetek és lehetőségek kihasználását nem segíti elő.

Nem elég zökkenőmentes az átállítás a támadási formák végrehajtására.

Néhány játékosunk nem rendelkezik megfelelő gyorsasággal.

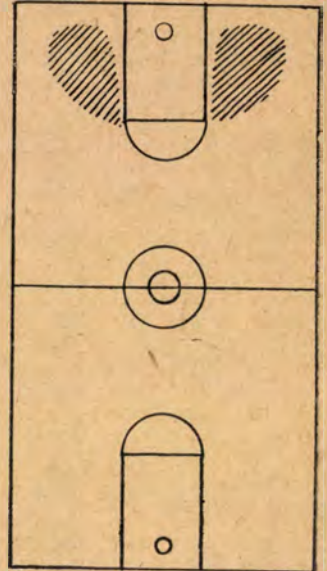
A csapat nem gyakorolt elegendő ahhoz, hogy a játékosok harmonikusán összedolgozhattak volna.

A játékosok nem használták ki megfelelően a mozgó támadási formákból adódó lehetőségeket, mint például a levágás és leválás, mert ennél az elzárkózó játékosnak nemcsak az a feladata, hogy elzárja labdát tartó játékosársának a védőjét, hanem az is, hogy utána ne álljon le, hanem aktívan vegyen részt a kosárra való támadásban.

Játékosaink a támadási formákban nem használták ki az egyéni képességükből és cselezési képességükből adódó lehetőségeket. A kosárradobásban bizonyos helyekről kö-

vetkezeten hibáznak játékosaink.

Az alábbi vázlat rámutat azokra a kosárradobási helyekre (bevonalozott rész), ahonnan játékosainknak a tornán a legtöbbször nem sikerül kosárba találniuk.

Több lehetőséget kell adni játékosainknak a mozgó támadási formákból adódó dobóhelyzetek kihasználásának a gyakorlatására.

Több lehetőséget kell adni a középjátékosainknak a kosárradobó-iskolázására és a játékosok egyéni dobó iskolájára.

A kosárradobásban a csapat nem érte el a 45 százalékos előírt teljesítményt, mert csak 33 százalékos átlagteljesítményt nyújtott. A személyi dobások végrehajtásában is sokat hibázott a csapat, nem érte el az előirányzott 67 százalékot, mert átlaga 54 százalék volt.

A csapat a mérkőzéseken mindig vezetésre tudott szert tenni, de ezt minden mérkőzésen leadta. Ez a játékosok rutintalanlansága, az egyéni felelősség hiánya, a nemzetközi mérkőzések kevés száma következtében állott elő.

A védekezés játékosaink időszakonként nem fordítottak kellő gondot és különösen a karok helyes feltevésének alkalmazását hanyagolták el.

Hogyan küszöbölhetjük ki ezeket a hibákat és mik a jövőbeni feladataink? Ezekre a kérdésekre a továbbiakban igyekezünk válaszolni.

Eszéki Rezső

Az új edzésrendszer sikere a berlini birkózó FVB-n

Ahhoz, hogy a berlini főiskolai világbajnokság birkózó küzdelmeiről kimerítő, pontos és híű képet adhassak, vissza kell térnem a tatai edzőtáborban végzett előkészületekre. Csak úgy ítélni tudjuk meg igazán főiskolás birkózóink berlini szereplését és elért eredményeit, ha ismerjük azokat a körülményeket és azt a módot, amelyek között és ahogyan versenyzőink a világ haladó ifjúságának erre a nagy találkozására felkészültek.

A magyar dolgozó nép és a Párt gondoskodó szeretete ezúttal is lehetővé tette számunkra, hogy a legteljesebb mértékben felkészülhessünk. Elavult edzésmodszereinket nyugodtan átadhattuk a múltnak, s helyébe rendelkezésünkre álltak a szovjet-magyar birkózómérkőzéseken szerzett felbecsülhetetlen értékű tapasztalatok. Edzésmodszereinket ezekhez a tapasztalatokhoz formáltuk, s nyugodtan mondhatom: a verseny idejére valamennyi versenyzőink formájának és képességeinek tetőpontján volt.

Főiskolás birkózóink válogatott kerete 16 főből állott a tatai edzőtáborban, s bizony, amikor ezek a versenyzők július 1-én megérkeztek a táborba, erőnlétük és technikai felkészültségük nagyon sok kívánnivalót hagyott maga után. Az edzőtáborban eltöltött négy hét cél tudatos és tervszerű munkája azonban mindegyik versenyzőn nagy formajavulást eredményezett. Az edzéseket minden részletükben teljesen a szovjet tapasztalatok alapján, a szovjet birkózók edzésrendszerének megfelelően szerveztük meg. Edzéseink középpontja kétségkívül a birkózó edzés volt, ez azonban szervesen ráépült, mint alapra az MHK testnevelési rendszerre. A birkózó edzést éppúgy, mint a szovjet birkózók, mi is a déli órákban, 11 órától 14 óráig tartottuk meg. Természetesen nem ezzel kezdjük a napot. A sportmunka már reggel megkezdődött, amikor 1/8-kor a reggeli bemelegítő tornagyakorlatokhoz sorakoztunk és egy teljes órán át végeztük a különböző nyújtó-, lazító- és hajlító gimnasztikai gyakorlatokat és a különböző gyorsasági és ruganyossági gyakorlatokat.

Birkózóedzést csak minden másnap tartottunk. A közbeeső napokon a súlypont az

MHK volt. A versenyzők gyorsaságának, állóképességének, ügyességének és erejének a növelése volt itt a főcél. Birkózóink napról-napra fokozódó kedvvel láttak neki az MHK követelményeknek, s még jobban fokozódott a kedvük, amikor csakhamar mutatkozott az eredmény is. Az első héten a 3000 métert 14 perc alatt futotta meg a csapat csoportosan. A 3. héten pedig 10:30—10:50 között futotta le a távot a csapat. Soltész László a táborozás kezdetén 8.50-et dobott súllyal, három hét múlva már 10 métert dobott. Szépen javult súlydobásban Gurics is, aki 8.40-es eredményét 9.60-ra javította. Tarr pedig a távolugrásban fejlődött nagyot. Az első héten csak 4.50-et tudott ugrani, a negyedik héten pedig feljavult 5.20-ra.

Mindennap kosárlabdáztak is a fiúk. Ezt is napról-napra jobban megszerezték. Nem is csoda, hiszen saját magukon érezhették ennek a gyors, változatos játéknak rendkívüli ügyességfejlesztő hatását. A birkózás és a kosárlabda között egyébként is sok a rokonyonás. A birkózónak és a kosárlabdázónak már az alap helyzete, a küzdelemhez állása és kartartása is nagymértékben hasonló. De hasonló maga a küzdelem is: a birkózásban is, a kosárlabdában is sok a váratlan, meglepő helyzet, s ezekben pillanatok alatt meg kell találnia a lehető legjobb cselekvési módot, s ezt nyomban végre is kell hajtania. A mozgások irányát gyakran és hirtelen kell változtatni a birkózásban is, a kosárlabdában is, gyorsan kell fordulni, hajolni, lebukni, felugrani. Hasonlít a két sportág abban is, hogy a versenyzők állandó mozgásban vannak, s mozgás közben a karjuk, lábuk, törzsük szünet nélkül munkában van.

Az erős és lelkes munkának csakhamar mutatkozott a hatása. Az első héten mutatkozó átmeneti fáradtság után, fokozatosan nőtt a munkakedvük, javult az erőnlétük, s valamennyien könnyen bírták a 30 perces egészen kemény edzőmérkőzéseket is. De javult a versenyzők technikai tudása is, többen csináltak most már olyan fogásokat is, amiket azelőtt nem csináltak. Például Reznák szaltózott, Gurics válldobásokat csinált stb.

Naponkint este 8 órakor ért

véget a jól beosztott napi munka, amelyben helyet kapott a gyakorlati anyag mellett az elméleti képzés is: a politikai ismeretek, a birkózás fejlődéstörténete, az edzés módszer és a versenyszabályok elsajátítása is.

Ilyen előkészületek után érkezünk el az elutezás napjához. Tudtuk, hogy nagy ellenfeleink lesznek. Tudtuk, hogy a magyar versenyzők ismét találkozni fognak a világ legjobb birkózóival, a szovjet versenyzőkkel, s azt is tudtuk, hogy bármily gondos és tervszerű is volt a magyar versenyzők felkészülése, az eltelt aránylag rövid idő alatt nem sajátíthatták meg el mindazokat az erőnyeket, amelyeket a szovjet versenyzőknél annyira megszodáltunk. Éppen ezért nem kellett és nem is kellett csalódást, hogy versenyzőinknek be kellett érniük a második helyet a szovjet birkózók mögött. Itt mindjárt rá kell azonban mutatnom, arra, hogy a magyar birkózók egyáltalán nem játszottak alárendelt szerepet nagynevű ellenfeleikkel szemben. A szovjet-magyar mérkőzés óta is sokat fejlődtek a magyar birkózók és egészen szorosán felnyomultak az élenjáró szovjet versenyzők mögé. Néhány mérkőzésen, mint például a Szilvássy—Jakovlev és a Gurics—Karlozia összecsapáson szinte alig észrevehető különbség mutatkozott a szovjet versenyző javára. Tarr pedig le is győzte kiváló szovjet ellenfelét, Muridzét, akitől pedig a budapesti főiskolai világbajnokságon vereséget szenvedett. A győzelemért vivo-t nagy küzdelem azonban „kiszedte” Tarr minden erejét, úgy hogy a román Cuc-tól kikapott, s végül ennek a súlycsoportnak is szovjet versenyző lett a győztese.

A világbajnoki versenyek színhelye a Barlay cirkusz volt, amelynek 3000-es nézőtere a verseny mindhárom napján megtelt.

A magyar birkózók nemcsak a küzdelemben, de szerény és sportszerű magatartásukkal is méltók voltak példaképeikhez, a szovjet versenyzőkhöz. A tatai edzőtáborban legtöbbször a birkózóknak jutott a legjobb együttesnek kijáró dicsőség, a zászló felvonása. Sportszerű és szerény magatartásukkal Berlinben is kitüntek a birkózók.

Végeredményben a magyar

birkózók közül Hódos, Polyák, Szilvássy, Gurics és Soltész a második helyen, Völgyi, Tarr és Növényi pedig a harmadik helyen végzett és a pontversenyben biztosan szerezték meg a Szovjetunió mögött a második helyet.

Sorravéve a magyar versenyzők teljesítményét, a következőket állapíthatjuk meg:

Völgyi László, aki a lepcsúlyban indult, az utánpótlásból került ki. A tatai edzőtáborba, mint edzőtárs jött, a válogatott-jelölt Méhész megismerése után azonban ő képviselte Berlinben a színeinket. Eleinte lámpalázzal küzdött, ami nem csoda, hiszen ez volt élete első nemzetközi versenye, azonban előfogultságát csakhamar leküzdötte, s azután bátran és nagy akarat-tal harcolt.

A világbajnok szovjet Babajev még biztosan győzött ellene és kikapott — bár kis különbséggel — és változatos, szép küzdelem után — a román Pavulescutól is. Végeredményben a harmadik helyen végzett. Völgyi tehetséges versenyző, de még sokat kell képeznie magát, hogy az első vonalba kerülhessen.

Hódos Imre, aki a légsúlyban képviselte színeinket, Bencze Lajos után, a legjobban képzett és legeredményesebb légsúlyú versenyzőnk. Az edzőtáborban igen sokat fejlődött. Legjobb ellenfele a szovjet Terján volt, aki egészen kivételes tudású versenyző, s mint emlékeztet a szovjet-magyar mérkőzésen Benczét 2 perc alatt kétvállra fektette. Hódos méltó ellenfele volt a kiváló szovjet versenyzőnek és nagyon megleheztette a győzelmét. Mérkőzésük változatos, izgalmas volt, s külön dicséretére válik Hódosnak, hogy — bár néha még a támadókészségével baj van — bátran támadta a szovjet versenyzőt és még az utolsó percekben is hátraesést csinált a szovjet versenyzővel. A nagyobb tudás azonban végül is diadalmaskodott és Hódos nagy küzdelemben, pontozással túl maradt nagynevű ellenfelével szemben.

Polyák Imre, ez a fiatal 18 éves versenyző szerezte a legnagyobb meglepetést. Egészen kiváló munkával a szovjet Punkin mögött a második helyen végzett. Punkin Budapesten Sipost játszi könnyedséggel győzte le és Polyáknak nem adtnak sok esélyt vele szemben. Polyák azonban sok-

kal jobban dolgozott a kitűnő szovjet versenyzővel, mint Sipos. Bátran támadta, s bár a szovjet versenyző megérdemelten nyerte pontozással a mérkőzést, a fiatal magyar versenyző olyan erőnyeket csillogtatott meg ezen a mérkőzésen, amik a legszebb reményekre jogosítanak. Hogy máris milyen küzdenitudással rendelkezik, azt akkor mutatta meg igazán, amikor Lohr-ral, az egészen jóképességű német versenyzővel mérkőzött. A helyzet az volt, hogy ha Polyák csak pontozással győz, akkor csak 4. lehet, ha ellenben tussal nyeri a mérkőzést, akkor második. A tét nagy volt, de Polyák megőrdotta a feladatot, mert óriási küzdelem után, fél perccel a befejezés előtt tussal győzött, s így érte el a második helyezést, ami nagyszerű eredmény. Polyák küzdőképessége igen nagy. A tatabányai edzőtáborban igen sokat tanult és fejlődött, munkáját és fejlődését továbbra is figyelemmel kell kísérni és elősegíteni.

Tarr Gyula, a könnyűsúlyban nagyszerűen birkózott. Legyőzte az igen jóképességű szovjet Illuridzét, s ő volt az egyetlen a magyarok közül, aki szovjet versenyzővel szemben győzni tudott. Technikás, sokoldalú, lendületes versenyző, azonban még nem egészen kiforrott, ami nem is csoda, hiszen mindössze 20 éves. Kiforrottságának a hiányát mutatja, hogy a kétségkívül jóképességű, de a szovjet versenyzőnél gyengébb román birkózótól — bár hajszálnyival — 2:1 arányban vereséget szenvedett és így a harmadik helyre szorult. Tarr igen sportszerűen viselkedett és ez is biztosíték a további fejlődésére.

Szilvássy Miklós nagyon jó erőnlétben volt és minden mérkőzését váradság nélkül vívta a váltósúlyban. A kiváló szovjet versenyzővel, Jakovlevvel szemben, aki legyőzte Szilvássy nagy ellenfelét Maruskint is, óriási küzdelmet vívott, s a győzelmé hajszálon múlt, vagy inkább azon, hogy Szilvássy bár végig egyformán támadott nagy ellenfelével, de a fogások kieroszakolásában nem mutatott elég merészséget és két olyan helyzetet elmulasztott, amit ha mert volna kihasználni, győzhetett volna. Szilvássynak az ereje és az erőnléte egészen kiváló volt ezen a versenyen, azonban — a mi pedig nála egészen szokatlan volt — a fogások végrehajtásában nem mutatott elég

erélyt és bátorságot. Ha lendületes, akciós küzdőmodorát visszanyeri — amire most feltétlenül törekednie kell — a legnagyobb eredmények elérésére is képes lesz.

Gurics György a középsúlyban ragyogóan dolgozott. Legnagyobb ellenfelével a szovjet Kartoziával vívott küzdelemben 2:1 arányban, hajszálnyival veszített. Ereje,

Növényi Rudolf a fénehézsúlyban jól dolgozott, de nem volt eléggé kemény és határetekezőket állapíthatjuk meg: rozott. A szovjet Englasszal nem alakult ki teljesen a mérkőzésük, mert Növényi a 3. percben öntust vétett és ezzel kikapott. Nagy mérkőzést vívott ellenben a német Albrechtal, aki igen jóképességű versenyző és Englasszal

sével. Robbanékonyságának, keménységének a fejlesztése érdekében ajánlatos lenne szertornázni. Súlycsoportjának versenyzőit óriási erő és keménység jellemzi, s bizony sikerre csak úgy számíthat, ha ugyanilyen erőnyeket tud velük szemben küzdelemben vinni.

Soltész László a második helyen végzett a szovjet Nikolajev mögött. Soltésznek nagy hátránya, hogy a verseny alatt idegei felmondják a szolgálatot, s így korántsem bírja erejét teljesen kifejtetni. Ezt az idegességét feltétlenül le kell győznie, s önbizalmának nagy mértékben meg kell növekednie, ha a jövőben jól akar szerepelni. Erre annál is inkább nagy szükség van, mert nehézsúlyú utánpótlásunk a'ig van, s Bóbis után Soltészra vár a feladat, hogy színünket a nehézsúlyban képviselje. Tekintve, hogy Soltész még csak 26 éves, és a nehézsúlyban ebben a korban még fejlődni szoktak a birkózók, minden lehetőség megvan rá, hogy kitartó szorgalmas és tervszerű munkával a világ legjobbjai közé emelkedjék.

Összefoglalva beszámolómat: a tatabányai edzőtáborban minden lehetőség meg volt adva (szállás, étkezés, felszerelés stb.), hogy a berlini Világifjúsági Találkozóra versenyzőink kitűnően, a lehető legjobban készüljenek fel. A szovjet tapasztalatok alapján átszervezett edzésmodszertünk jól bevált, birkózóink jó erőnlétben, bátran és támadó stílusban harcolták végig a mérkőzéseket és ami a legnagyobb dicséretük: ha még nem is érték el az élenjáró szovjet birkózók színvonalát, máris szorosra felzárkóztak mögéjük.

A nagy verseny végeztével most tekintetünket a jövő felé, az előttünk álló nagy feladatra, az olimpia felé kell fordítanunk. Előkészületeinknek, versenyünknek ennek az érdekében kell állniuk. Az olimpiai előkészületekkel kapcsolatban össze kell állítani a kötött- és a szabadfogású birkózók válogatott keretét és az egyesületekben is a szovjet edzésmodszert kell általánossá tenni. Ebben a nagy munkában minél több szakembert kell bevonni, s edzőink munkáját teljesen erre a vonalra kell állítanunk.

Csak ezen az úton láthatjuk biztosítottnak továbbfejlődésünket és az olimpián való jó szereplésünket.

Matura Mihály

A magyar birkózók felkészülnek a soron következő nagy versenyekre. Kovács és Kendi edzőmérkőzése

Szilvássy edzésben. (Ellenfele, Karsai, hídban.)

technikai felkészültsége és nagy küzdenitudása a legszebb reményekre jogosít. Sportszerűségben, szerénységben az élen jár. Kartoziával vívott nagy mérkőzése után nem keserítette el a vereség, odament ellenfeléhez, kezét fogott vele, megölelte, megcsókolta. Ezzel a sportszerű magatartásával igen jó szolgálatot tett a béke ügyének a nagyszámú nézőközönség előtt.

szemben is kitűnően megálta a helyét. Növényi és Albrecht szinte teljesen egyforma volt a mérkőzésen, s Albrecht győzelme épígy nem volt igazságtalan, mint ahogy az sem lett volna igazságtalan, ha Növényit hozták volna ki győztesnek. Növényinek, ennek a tehetséges versenyzőnek mindenesetre igen komolyan foglalkoznia kell továbbfejlődésének, különösen megkeményedésének a kérdé-

A tizenegyedik FVB végeredményei

ASZTALITENISZ

Férfi csapat: világbajnok Magyarország, 2. Csehszlovákia, 3. Német Demokratikus Köztársaság.

Férfi egyes: világbajnok Kóczyán (magyar), 2. Sidó (magyar), 3. Andreadis (csehszlovák) és Tokar (csehszlovák).

Férfi páros: világbajnok Sidó Kóczyán (magyar), 2. Andreadis, Tokar (csehszlovák), 3. Szepesi (magyar, Koudelka (csehszlovák) és Štípek, Turnovský (csehszlovák).

Női csapat: világbajnok Magyarország, 2. Német Demokratikus Köztársaság.

Női egyes: világbajnok G. Farkas (magyar), 2. Roseanu (román), 3. Nagy A. (magyar) és Sági (magyar).

Női páros: világbajnok G. Farkas, Sági (magyar), 2. Hanft, Marx (NDK), 3. Wölke, Schultz (NDK) és Roseanu (román), Delay (ceyloni).

Vegyespáros: világbajnok Sidó, G. Farkas (magyar), 2. Szepesi, Sági (magyar), 3. Kóczyán, Nagy A. (magyar) Reiter, Roseanu (román).

ATLÉTIKA

100 m: világbajnok V. Szuharjev (szovjet) 10,6, 2. Szanadze (szovjet) 10,7, 3. Kiszka (lengyel) 10,7. Középfutamban V. Szuharjev 10,4, FVB-csúcs.

200 m: világbajnok V. Szuharjev (szovjet) 21,4, 2. Kólev (bolgár) 21,8, 3. Stawczyk (lengyel) 21,9.

400 m: világbajnok Adamik (magyar) 49,1, 2. Bánhámi (magyar) 49,1, 3. Komarov (szovjet) 49,1.

800 m: világbajnok Modoj (szovjet) 1:54,2, 2. Korbán (lengyel) 1:54,5, 3. Csevgun (szovjet) 1:55,3.

1500 m: világbajnok Csevoňa (Csehszlovákia) 3:50,4, 2. Béres (Magyarország) 3:50,6, 3. Tölgyesi (Magyarország) 3:52,8.

5000m: világbajnok Kazancev (szovjet) 14:40, 2. Szemionov (szovjet) 14:50, 3. Péntes (magyar) 14:50,8.

10.000 m: világbajnok Szemjonov (Szovjetunió) 31:40, FVB-alapcsúcs, 2. Jevszejev (Szovjetunió) 31:40,6, 3. Alekseev (Szovjetunió) 31:42,8.

110 m gát: világbajnok Bulancsik (szovjet) 14,4, FVB-csúcsbeállítás, 2. Lunyev (szovjet) 14,5, 3. Tosnar (csehszlovák) 14,6.

400 m gát: világbajnok Litujev (Szovjetunió) 52,3, FVB-csúcsbeállítás, 2. Lunyev (Szovjetunió) 52,7, 3. Iljin (Szovjetunió) 53,8.

3000 m akadály: világbajnok Kazancev (Szovjetunió) 8:51,2, FVB-alapcsúcs, 2. Sza.tikov (Szovjetunió) 8:57,6, 3. Slavicek (Csehszlovákia) 9:13,8.

Magasugrás: világbajnok Lánsky (csehszlovák) 197, FVB-csúcs, 2. Sötér (román) 197, 3. Vanszovic (szovjet) 190.

4x100 m: világbajnok Szovjetunió (V. Szuharjev, Kaljaev, Szanadze, Go'ubjev) 41,4, FVB-csúcs, 2. Lengyelország 41,7, 3. Csehszlovákia 41,9.

4x400 m: világbajnok Szovjetunió (Kjanenko, Komarov, Iljin, Litujev) 3:16, 2. Magyarország 3:16,8, 3. Lengyelország 3:17,2.

Távolugrás: világbajnok Kotenkov (szovjet) 732, 2. Földessy (magyar) 731, 3. Grigorjev (szovjet) 728.

Rúdugrás: világbajnok Braznsnik (Szovjetunió) 420, 2. Adamczyk (Lengyelország) 410, 3. Wazny (Lengyelország) 410.

Hármasugrás: világbajnok L. Sesebakov (Szovjetunió) 15,09, FVB-csúcs, 2. Fris'er (TDK) 14,73, 3. Weinberg (Lengyelország) 14,59.

Súlylökés: világbajnok Fjodorov (szovjet) 16,09, FVB-csúcs, 2. Grigalka (szovjet) 15,56, 3. Kalina (csehszlovák) 15,06.

Diszkoszvetés: világbajnok Klics (magyar) 50,82, FVB-csúcs, 2. Partanen (finn) 47,38, 3. Butenko (szovjet) 46,63.

Gerelyhajítás: világbajnok Sidó (lengyel) 66,38, 2. Kaptyuh (szovjet) 64,35, 3. Garnarczyk (lengyel) 61,91.

Kalapásvetés: világbajnok Sorin (Szovjetunió) 54,84, FVB-csúcs, 2. Bonvhádi (Magyarország) 53,86, 3. Dibenko (Szovjetunió) 53,32.

Tízpróba: világbajnok Volkov (szovjet) 7.106 pont, 2. Deniszenko (szovjet) 7.023, 3. Schmidt (NDK) 6.722.

Nők

100 m: világbajnok Preibisch (NDK) 12, FVB-csúcsbeállítás, 2. Malsina (szovjet) 12,3, 3. Köckritz (NDK) 12,3.

200 m: világbajnok Gyarmati (Magyarország) 25,4, 2. Köckritz (NDK) 25,5, 3. Malsina (Szovjetunió) 25,7.

400 m: világbajnok Petrova (szovjet) 56,9, FVB-alapcsúcs,

2. Bogatirjeva (szovjet) 57,7, 3. Bisztorova (szovjet) 58,4.

800 m: világbajnok Szolopova (Szovjetunió) 2:15, FVB-csúcs, 2. Pomogajeva (Szovjetunió) 2:15, 3. Dmitruk (Szovjetunió) 2:16,5.

80 m gát: világbajnok Csudina (szovjet) 11,4, FVB-csúcs, 2. Jerjuhina (szovjet) 11,5, 3. Gyarmati (magyar) 11,6.

4x100 m: világbajnok Szovjetunió (Malsina, Csudina, Duhovics, Szofronova) 48,3, FVB-csúcs, 2. Magyarország 48,5, 3. NDK 48,7.

4x200 m: világbajnok Német Demokratikus Köztársaság (Köckritz, Piep, Anders, Preibisch) 1:41,5, FVB-csúcs, 2. Szovjetunió 1:41,7, 3. Magyarország 1:44,2.

Magasugrás: világbajnok Csudina (szovjet) 160, 2. Csaurzkaja (szovjet) 155, 3. Piszarjeva (szovjet) 155.

Távolugrás: világbajnok Csudina (szovjet) 586, 2. Gyarmati (magyar) 570, 3. Hnikina (szovjet) 552.

Súlylökés: világbajnok Tocsenova (Szovjetunió) 14,48, FVB-csúcs, 2. Zibina (Szovjetunió) 13,83, 3. Gucskova (Szovjetunió) 12,96.

Diszkoszvetés: világbajnok Romaskova (szovjet) 46,67, 2. Bagrjanceva (szovjet) 45,02, 3. Sumszkaja (szovjet) 41,23.

Gerelyhajítás: világbajnok Nabokova (szovjet) 49,14, 2. Zibina (szovjet) 48,34, 3. Szmirnackaja (szovjet) 41,89.

Ötpróba: világbajnok Csudina (szovjet) 3.999 pont, FVB-csúcs, 2. Tjurkina (szovjet) 3.234, 3. Modrachová (csehszlovák) 3.186.

BÍRKÓZÁS

Lepkesúly: világbajnok Babajev (szovjet), 2. Parvulescu (román), 3. Völgyi (magyar).

Légsúly: világbajnok Terjan (szovjet), 2. Hódos (magyar), 3. Horváth (román).

Pehelysúly: világbajnok Punkin (szovjet), 2. Polyák (magyar), 3. Lohr (NDK).

Könnyűsúly: világbajnok Iluridze (szovjet), 2. Cuc (román), 3. Tarr (magyar).

Váltósúly: világbajnok Jakovlev (szovjet), 2. Szilvássy (magyar) 3. Belusica (román).

Középsúly: világbajnok Kar'ozia (szovjet), 2. Gurics (magyar) 3. Bujor (román).

Félnehézcsúcs: világbajnok Eng'asz (szovjet), 2. Albrecht (NDK), 3. Növényi (magyar).

Nehézcsúcs: világbajnok Nikolajev (szovjet), 2. Soltész (magyar), 3. Suá (román).

EVÉZÉS

Egyes: világbajnok Kocerka (lengyel) 8:03,6, 2. Malinkovics (csehszlovák) 8:14,6, 3. Zs'lin (szovjet) 8:20,9.

Kétpárevezős: világbajnok Csehszlovákia (Vykoukal, Reich) 7:18,5, 2. Szovjetunió 7:32,4, 3. NDK 7:46,3.

Kormányos nélküli kétevezős: világbajnok Lengyelország (Lorenc, Tomas, korm.: Michalski) 8:27, 2. Szovjetunió 8:49,1, 3. NDK 8:54,7.

Kormányos nélküli négyes: világbajnok Szovjetunió 7:02,6, 2. Lengyelország, 3. Csehszlovákia.

Kormányos négyes: világbajnok Csehszlovákia 7:03,3, 2. Szovjetunió 7:07,8, 3. Magyarország 7:18,3.

Nyolcas: világbajnok Magyarország (Sipos, Harmath, Kerényi, Kiss, Nagy, Bartos, Zsi'nik, Satori, korm.: Molnár) 6:29,9, 2. Szovjetunió I. 6:31,6, 3. Szovjetunió II. 6:32,5.

Nők:

Egyes: világbajnok Szanina (szovjet) 6:57,9, 2. Ulogova (szovjet) 7:00,7, 3. Kieda (lengyel) 7:05.

Kétpárevezős: világbajnok Szovjetunió II (Ulogova, Joszelevszkaja) 6:39,5, 2. NDK I 6:43,4, 3. Szovjetunió I 6:53,2.

Négyes: világbajnok Szovjetunió 6:06,5, 2. Csehszlovákia 6:21,7, 3. Románia 6:34,8.

Nyolcas: világbajnok Szovjetunió 7:25,5, 2. Csehszlovákia 7:40,2, 3. NDK 7:51,9.

KERÉKPÁR

Országúti versenyben (táv 112 km): világbajnok Cihlar (csehszlovák) 3 óra 22:00 p., 2. Perics (csehszlovák), 3. Niculescu (román) mindkettő rajta.

Országúti csapatversenyben (táv 115 km): világbajnok (Német Dem. Köztársaság) 3 óra 08:36,3, 2. Lengyelország 3:11:32,2, 3. Románia 3:12:35,4.

KOSARLABDA

Világbajnok: Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Magyarország.

Női:

Világbajnok: Szovjetunió, 2. Magyarország, 3. Csehszlovákia.

LABDARÚGÁS

Világbajnok: Magyarország, 2. Románia, 3. Csehszlovákia.

ÖKÖLVIVAS

Légsúly: világbajnok Bula-kov (szovjet), 2. Kukier (lengyel), 3. Wagner (magyar).

Harmatsúly: világbajnok Szokolov (szovjet), 2. Illie (román), 3. Kellner (magyar).

Könnyűsúly: világbajnok Fiat (román), 2. Farkas (magyar), 3. Brinski (lengyel).

Kisváltósúly: világbajnok Budai (magyar), 2. Mednov (szovjet), 3. Kempa (lengyel).

Váltósúly: világbajnok Linca (román), 2. Romanov (szovjet), 3. Schröder (NDK).

Nagyváltósúly: világbajnok Papp (magyar), 2. Tyisin (szovjet), 3. Acatrinei (román).

Középsúly: világbajnok Nitzschke (NDK), 2. Nazarenko (szovjet), 3. Plachy (magyar).

Fénehézsúly: világbajnok Hessler (NDK), 2. Jegorov (szovjet), 3. Grzelak (lengyel).

Nehézsúly: világbajnok Petrov (szovjet), 2. Bene III (magyar), 3. Ciobotaru (román).

RÓPLABDA

Világbajnok: Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Bulgária.

Női:

Világbajnok: Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország.

TENISZ

Férfi egyes: világbajnok Vad D. (magyar), 2. Birkás (magyar), 3. Viziru I (román) és Piatek (lengyel).

Női egyes: világbajnok Körmöczy (magyar), 2. Vad Zs. (magyar), 3. Puzsejova (csehszlovák) és Jacke-Halbauer (NDK).

Női páros: világbajnok Körmöczy, Vad Zs. (magyar), 2. Jacke-Halbauer, Ennich (NDK), 3. Puzsejova, Melkova (csehszlovák).

Vegyespáros: világbajnok Vad D., Körmöczy (magyar), 2. Sturm, Jacke-Halbauer (német), 3. Viziru I (román), Gartner (NDK) és Lendl dr., Puzsejova (csehszlovák).

Férfi páros: világbajnok Viziru I, Viziru II (román), 2. Vad D., Birkás (magyar), 3. Piatek, Liciš (lengyel) és Stojan, Lendl dr. (csehszlovák).

TORNA

Lóugrás: világbajnok Leonkin (szovjet) 19.95, 2. Csukarin (szovjet) 19.6, 3. Saginyan (szovjet) 19.35.

Korlát: világbajnok Saginyan (szovjet) 19.95, 2. Csukarin (szovjet) 19.8, 3. Perelman (szovjet) és Korolkov (szovjet) 19.65.

Gyűrű: világbajnok Csukarin (szovjet) és Leonkin 19.8, 3. Saginyan (szovjet) és Muratov (szovjet) 19.75.

Nyújtó: világbajnok Saginyan (szovjet) 20, 2. Csukarin (szovjet) 19.95, 3. Muratov (szovjet) 19.8.

Lólengés: világbajnok Csukarin (szovjet) 19.9, 2. Saginyan (szovjet) 19.8, 3. Korolkov (szovjet) 19.8.

Talaj: világbajnok Csukarin (szovjet) 19.7, 2. Perelman (szovjet) 19.7, 3. Leonkin (szovjet) 19.65.

Összetett egyéni: világbajnok Csukarin (szovjet) 118.75, 2. Saginyan (szovjet) 118.4, 3. Perelman (szovjet) 117.

Összetett csapat: világbajnok Szovjetunió, 705.45, 2. Bulgária 634.80, 3. Csehszlovákia 619.70.

Nők

Lóugrás: világbajnok Poduzdova (szovjet) 19.55, 2. Dzsugeli (szovjet) 19.5, 3. Gulyásné (magyar) 19.4.

Gyűrű-korlát: világbajnok Samraj (szovjet) 19.9, 2. Gorohovszkaja (szovjet) 19.8, 3. Poduzdova (szovjet) 19.65.

Gerenda: világbajnok Poduzdova (szovjet) 19.65, 2. Gorohovszkaja (szovjet) 19.60, 3. Oreskina (szovjet) 19.50.

Talaj: világbajnok Korondi (magyar) 19.85, 2. Poduzdova (szovjet) 19.85, 3. Gulyásné (magyar) 19.80.

Összetett egyéni: világbajnok Poduzdova (szovjet) 78.70, 2. Gorohovszkaja (szovjet) 78.45, 3. Korondi (magyar) 77.85.

Csapatban: világbajnok Szovjetunió 466.55, 2. Magyarország 460.70, 3. Csehszlovákia 440.70.

SÜLYEMELÉS

Légsúly: világbajnok Farchudinov (szovjet) 282.5 kg, FVB-csúcs, 2. Saitl (csehszlovák) 275.5, 3. Urbán (NDK) 235.

Pehelysúly: világbajnok Csimiszkan (szovjet) 320 kg, FVB-csúcs, 2. Hepprich (NDK) 250, 3. G. Stefan (román).

Könnyűsúly: világbajnok Szolomaha (szovjet) 332.5 kg, Konstantinov (bolgár) 312.5, 3. Schultz (NDK) 285.

Váltósúly: világbajnok Mozsarín (szovjet) 345 kg, 2. Psenicska (csehszlovák) 339.5, 3. Rajev (bolgár) 280.

Középsúly: világbajnok Vorobjev (szovjet) 400 kg, FVB-csúcs, 2. Dancea (ro-

mán) 307.5, 3. Wagner (NDK) 300.

Fénehézsúly: világbajnok Lornakin (szovjet) 395 kg, FVB-csúcs, 2. Pitácaru (román) 292.5 kg.

Nehézsúly: világbajnok Medvegyev (szovjet) 402.5 kg, 2. Tolde (csehszlovák) 290 kg.

USZAS

100 m gyors: világbajnok Kádás Géza (magyar) 57.6, FVB-csúcs, 2. Gróza (román) 1:00, 3. Gyöngyösi (magyar) 1:00.1.

200 m gyors: világbajnok Kádás Géza (magyar) 2:11.8, FVB-csúcs, 2. Nyéki (magyar) 2:13.5, 3. Csapó (magyar) 2:16.3.

400 m gyors: világbajnok Csordás György (magyar) 4:42.9, FVB-csúcs, 2. Nyéki (magyar) 4:51, 3. Gremłowski (lengyel) 4:54.3, lengyel csúcs.

1500 m gyors: világbajnok Csordás György (magyar) 19:21, FVB-csúcs, 2. Gremłowski (lengyel) 19:42.8, 3. Pacina (csehszlovák) 20:36.8.

100 m gyors: világbajnok Giera (NDK) 1:15.5, FVB-alapcsúcs és NDK-csúcs, 2. Utassy (magyar) 1:16.6, 3. Gold (NDK) 1:16.6.

200 m mellúszás: világbajnok Gold (NDK) 2:47.5, 2. Aradi (magyar) 2:48.4, 3. Utassy (magyar) 2:49.

400 m mell: világbajnok Bodinger (NDK) 5:54.6, FVB-alapcsúcs és NDK-csúcs, 2. Gold (NDK) 5:56.3, 3. Utassy (magyar) 5:57.

100 m pillangó: világbajnok Tumpek György (magyar) 1:10, 2. Németh S. (magyar) 1:10.9, 3. Go-Tjoan (indonéz) 1:11.5.

200 m pillangóúszás: világbajnok Tumpek (magyar) 2:40.9, FVB-csúcs, 2. Németh S. (magyar) 2:43.9, 3. Giera (ND) 2:48.9.

100 m hát: világbajnok Gyöngyösi László (magyar) 1:11, 2. Go-Tjoan (indonéz) 1:12.8, 3. Kipka (NDK) 1:14.4.

200 m hát: világbajnok Nyéki Imre (magyar) 2:36.7, FVB-alapcsúcs, 2. Bolváry (magyar) 2:40.5, 3. Jaskiewicz (lengyel) 2:42.5.

400 m hátúszás: világbajnok Nyéki Imre (magyar) 5:26.1, FVB-alapcsúcs, 2. Bolváry (magyar) 5:34.9, 3. Jaskiewicz (lengyel) 5:36.6.

3x100 vegyesváltó: világbajnok Magyarország (Gyöngyösi, Tumpek, Kádás) 3:22.2, 2. Lengyelország 3:29.2, 3. NDK 3:31.3.

4x200 m gyorsváltó: világbajnok Magyarország (Nyéki,

Gyöngyösi, Csordás, Kádás) 8:56.1, FVB-csúcs, 2. Lengyelország 9:25.8 (lengyel csúcs), 3. NDK 9:33.4.

Műugrás: világbajnok Brenner (szovjet) 207.44, 2. Scheffel (NDK) 181.32, 3. Udalov (szovjet) 176 pont.

Toronyugrás: világbajnok Kitzig (NDK) 152.85, 2. Brenner (szovjet) 148.37, 3. Udalov (szovjet) 139.78.

Vízilabda: világbajnok Magyarország 6 p., 2. NDK 4 p., 3. Csehszlovákia 2 p.

Nők

100 m gyors: világbajnok Temes Judit (magyar) 1:06.8, 2. Novák Éva (magyar) 1:08.7, 3. Grossmann (NDK) 1:11.2, NDK-csúcs.

400 m gyors: világbajnok Gyenge (magyar) 5:17, FVB-csúcs, 2. Novák Éva (magyar) 5:23.6, 3. Grossmann (NDK) 5:31.8, (NDK-csúcs).

1000 méter: világbajnok Székely Éva (magyar) 14:04.7, FVB-alapcsúcs és magyar csúcs, 2. Nagy Éva (magyar) 14:28, 3. Grossmann (NDK) 14:46.4, NDK-csúcs.

100 m hát: világbajnok Temes Judit (magyar) 1:18, 2. Novák Ilonka (magyar) 1:21.6, 3. Teuscher (NDK) 1:26.

200 m hát: világbajnok Temes Judit (magyar) 2:45.6, FVB-csúcs, 2. Novák Ilonka (magyar) 3:01.4, 3. Teuscher (NDK) 3:05.9.

400 m hátúszás: világbajnok Temes Judit (magyar) 5:50, FVB-alapcsúcs és magyar csúcs, 2. Novák Ilonka (magyar) 6:25.4, 3. Besoke (NDK) 6:31.

100 m mellúszás: világbajnok Killemann Klára (magyar) 1:22.1, FVB-csúcs, 2. Barth (NDK) 1:24.6, 3. Arndt (NDK) 1:28.

200 m mellúszás: világbajnok Killemann Klára (magyar) 2:54.4, FVB-csúcs, 2. Barth (NDK) 3:07.3, 3. Arndt (NDK) 3:08.

100 m pillangóúszás: világbajnok Székely Éva (magyar) 1:20, FVB-csúcs, 2. Gyenge Valéria (magyar) 1:24.5, 3. Dobranowska (lengyel) 1:28.5.

200 m pillangóúszás: világbajnok Székely Éva (magyar) 2:55.6, FVB-csúcs, 2. Gyenge (magyar) 3:14.5, 3. Dobranowska (lengyel) 3:16.8.

3x100 m vegyesváltó: világbajnok Magyarország (Temes, Killemann, Székely) 3:49.1, FVB-csúcs, 2. NDK 4:10.3, 3. Csehszlovákia 4:19.9.

4x100 m vegyesváltó: világbajnok Magyarország (Novák Éva, Gyenge, Székely,

Temes 4:34,2, FVB-alapcsúcs és magyar csúcs, 2. NDK 5:00,7, 3. Lengyelország 5:14,4.

Műugrás: világbajnok Zsigalova (szovjet) 141,52, 2.

Zságot Irén (magyar) 133,95, 3. Vereina (szovjet) 130,59.

Toronyugrás: világbajnok Zsigalova (szovjet) 74,76, 2. Krutova (szovjet) 71,56, 3. Zságot Irén (magyar) 69,85.

A nemzetek sorrendje:

1. Szovjetunió 71 44 31
2. Magyarország 43 39 23
3. NDK 9 16 28
4. Csehszlovákia 5 11 18

5. Lengyelország 3 9 18
6. Románia 3 9 11
7. Bulgária — 4 2
8. Indonézia — 1 1
9. Finnország — 1 —

Műugrósportunk kifejlesztésének lehetőségei

A magyar úszósportnak szerte a világon a legnagyobb elismeréssel adóznak. Erre az elismerésre joggal rászolgáltunk, mert az általában 1904 óta vezetett hivatalos világcsúcs-listán 18 ízben szerepel magyar úszó neve rekorderként és az 1896. óta megtartott tizenkét olimpián nyolc bajnoki címet, hét második és nyolc harmadik helyezést szereztünk. Ezen kívül is számos kiváló versenyzőnk kápráztatta el a világ sport-szerető népeit nagyszerű teljesítményeivel. A felszabadulás után pedig tömegesen úsztak olyan időket, amelyekkel igen sok országban rekordként megelégedtek volna.

Ennek a dicsőségekben gazdag sportnak egyik ága a műugrás, amely szintén szép eredményekre tekinthet vissza, azonban teljesítmények dolgában, mégis elmaradt úszósportunk mögött. Bár az 1927 óta megtartott Főiskolai Világbajnokságok során öt bajnoki címet és hat második, valamint öt harmadik helyezést szereztünk és bár a tíz olimpiai műugróbajnokság 30 helyezésétől mindössze egyetlen európai ország — Németország — szerzett több (9) helyezést, mégis azt kell mondanunk, hogy egyrészt hazánk kiváló adottságai, másrészt úszósportunk tekintélye miatt több gondot kellene erre a sportágakra fordítanunk.

A tömegesítés és a minőség kifejlesztése érdekében nézzük meg lehetőségeinket.

1. Az ugrók száma és utánpótlásuk. Az utánpótlás természetes folyamata az, hogy a fiatalság látja az idősebbek, a „beérkezettek” munkáját, megtetszik nekik a sportág, megpróbálják őket utánozni és ha hajlamot éreznek magukban, folytatják a gyakorlatát. Közülük a jó szemű oktató kiválasztja a tehetségeket és komoly munkába állítja. Edzőinknek módjukban volna az iskolai úszóedzések alkalmazásával kiválasztaniok sokszáz fiatal közül az alkaltra és természetre alkalmasakat és a műugrásba bekapcsolni. Ehhez azonban az szükséges, hogy az iskolai úszó-edzéseken ne tilt-

sák el a műugrás gyakorlását!

Azon felül, hogy az iskolai úszóedzések melé beállítanának műugróedzést is, havonként egy „ugronap”-ot kellene tartani. Ezen azokat, akik iskolai úszóedzésekre járnak — hacsak azok nem úszóígéretet kifejezettek — kipróbálnánk műugrásban. A legügyesebbeket jelvényt vagy éremmel tüntetnénk ki. Igy igen rövid idő alatt sok tehetséget találunk, akikkel érdemes lenne komolyan foglalkozni.

A vidéki ugrósport fejlesztésére ugrócsoporthoz alakítása volna szükséges, amelyek a nyári hónapok folyamán nagyobb városainkban ugróbemutatókat tartanának.

2. Hely, ugróállványok, idő. Ez a terület egyik legalapvetőbb hiányosságunk. A budapesti és környékbeli uszodákban — a Sportuszodát kivéve — nincsen ugróállvány. Elsősorban tehát azokon a helyeken, ahol megfelelő vízmélységű medencék vannak, fel kell állítani ugróállványokat és el kell látni azokat szabályos méretű és összeállítású deszkákkal. Uszodáink méretei — különösen vidéken — nem alkalmasak ugrásgyakorlásra. Nagyobb városainkban a medencemélyítést feltételül végre kell hajtani, mégpedig oly módon, hogy 10 méteres torony használatára alkalmas legyen. **Sehol az országban nincs — a Sportuszodán kívül — 10 méteres torony!**

Ugróink csak a nyári hónapokban tudják edzéseiket zavartalanul végezni. Téli edzéslehetőségeink eddig nem szolgálták a műugrás fejlődését. Meg kell találnunk az alkalmasat arra, hogy ugróink az év minden szakában — mint ahogyan az úszók — edzéslehetőséget kapjanak.

3. Edzők. Amióta műugrósport van Magyarországon, mindössze egyszer, 1949-ben tartottak edzőtanfolyamot. Budapesten — mintegy 150 ugró mellett csupán 5 edző működik. Vidéki edzőnk csak Sopronban van. Ez a szomorú edzőlétszám is egyik oka annak, hogy vidéken az ugrósport nem tud mélyebb gyökeret verni. Tehát évről-évre edzőtanfolyamokat kell tartanunk, mégpedig nemcsak

Budapesten, hanem vidéken is. Az edzőket évenként közös értekezletre kell összehívni, hogy a szükséges irányelveket megbeszéljék, tapasztalataikat kölcsönösen ki-cseréljék.

4. Szakképzett bírúk. Ezen a területen is igen nagy hiányosságok mutatkoznak. Jelenlegi pontozóbíránk kiidegedett ugrók, akiknek nagy része csupán a versenyeket látogatja és így nem tud lépést tartani a fejlődéssel. Ezek száma is csak 5—7 fő. TARTHATATLAN állapot az, hogy ugróink fáradtságos úton megtanult, nehéz gyakorlatait a műugrás mai fejlettségi állapotának már meg nem felelő képzettségű bírúk bírálják el. **Magyarországon még nem volt pontozóbírói tanfolyam!** Sürgősen tanfolyamot kell indítanunk és évenként ezt meg kell ismételnünk. A kiképzett bírúkat havonként össze kell hívni, hogy a szabályokat újból és újból megbeszéljék és az ugrások technikáit kivitelezéseit megismerjék.

5. Külföldi kapcsolatok. Tudvalevő, hogy számottevő fejlődés egy-egy technikai vagy ügyességi sportban külföldi versenyek alkalmával indul meg. Bár úszóinkat legtöbbször ugró is elkísérte külföldre, mégis akadnak külföldi utak, amelyekre ugrószakértőt nem vittek, vagy félfigyelműen teljesen mellőzték. **Szinte sohasem tudtak megfelelő nemzetközi mezőnybe kerülni!** Így tudásukat sem lehet felmérni nemzetközi viszonylatban; ezenkívül tapasztalatokban is súlyos hátrányt szenvednek a külföldi sportkapcsolatokat fenntartó egyéb sportágakkal szemben. **Lehetővé kell tenni, hogy úszóinkkal minden esetben ugrók is menjenek és azokat — mint ahogyan az úszókat — ugrószakértő kísérelje el.** Még hathatósabban használnók ki a külföldi szereplést akkor, ha nemzetközi versenyeken saját pontozóbírúinkat is szerepeltetnénk, sőt a barátai országokból ugróilletmeket kérnénk kölcsön.

6. Egyéb tényezők. Készítessünk ugróink munkájáról filmeket. Sorozatos fényképfelvételeket. Ezeket — főképpen vidéken — iskolákban és

szervezetekben mutassuk be. A filmek és fényképek útján tengernyi tanuló ugró és fokozódik a nézőnek a sportág iránti megbecsülése. Készítsünk az ugróversenyekre eredménytáblát, amelyen az ugrók ugrássorozat utáni helyezései láthatók. Ezzel rendkívül érdekessé és izgalmassá teherjük az egyébként csak látványos versenyeket. Tartassunk „műugronap”-okat, az úszóversenyektől különböző műugróversenyeket, ahol valamennyi osztály versenyzője elindul mindkét ugrásnemben. Ezzel kapcsolatosan hangszórón át tájékoztassuk a nézőket a műugrás elemi fogalmai felől.

7. Sajtó. Ezt a kérdést szándékosan utoljára hagytam, mint a sport népszerűsítésének legfontosabb eszközét. A sajtó mindenhova eljutó, milliókat mozgató szócsövén keresztül módunk lenne a műugrást megkedvelők ezreit összehozni és az érdeklődést állandóan fokozni. Nem utolsó sorban a hiányos sajtótájékoztatás az oka annak, hogy még sportolók között is akad, aki nem ismeri a műugrást. Ennek a sportágnak tudnivalóit egyszerűsített formában, sajtóközleményekben közzé lehetne tenni és akkor a versenyek közönsége nem állna értelmetlenül az ugrásfogalmak halatán, hanem élvezné a versenyt. Az úszóversenyek műsorának hátlapja is kedvező hely arra, hogy az ugrásabályokat röviden ismertessük.

Végül megemlíthető a rádió, amelyet miők halgatnak és amelyen keresztül számtalan változat kínálkozik ennek a sportágnak népszerűvé tételére. Ríport az edzésekről, élversenyzőink beszámói, műugró rádió levelező stb.

Dióhéjban ezek voltak a műugrás legégetőbb problémái. Itt járt külföldi versenyzők szerint „sehol Európában nincsenek a műugrásnak jobb lehetőségei, mint Magyarországon”. Ezeket a lehetőségeket a fenti módon ki kell használnunk, fel kell fejlődnie úszósportunk eredményei mellé és akkor ebben a sportágban is elérhető lesz, ami minden testedzési ág álma: a magyar olimpiai siker.

Dömény László

Az iskolai sportkörök jelentősége

Szocialista testnevelésünk és sportunk állandó fejlődésének igen komoly kifejezője az, hogy az 1951/52-es tanévben megoldjuk tanulóifjúságunk rendszeres és szervezett sportolásának régóta vajdó kérdését. A szeptember hónapban megalakuló középiskolai sportkörök a patronálással oldják meg azt a hatalmas feladatot, hogy a tanulóifjúság újabb és mind nagyobb tömegeit vonják be az állandó, rendszeres sportolásba. Ennek jelentősége a békehare mai helyzete közepette igen nagy. A mi ifjúságunknak be kell bizonyítania, hogy mind az építő munkában, mind eredményeink megvédésében élen jár. A békeharban fontos szerep jut tanulóifjúságunknak is. Minél erősebb, edzettebb ifjúságunk, annál inkább képes lesz megvédeni hazáját az esetleges imperialista támadással szemben.

Tanulóifjúságunk főfeladata társadalmunkban a *tanulás*. A tanulás eredményességét elősegíti az állandó, sokoldalú testnevelés és sport. A sportkörök felállítása tág lehetőséget nyújt tanulóifjúságunk számára. Vizsgáljuk meg ezt a kérdést közelebbről.

A sportkörök szervezeti felépítése lehetővé teszi, hogy tanulóifjúságunk újabb ezrei kapcsolódjanak be a kötelező testnevelési órákon túl is a rendszeres testnevelésbe és sportba. A jó sportkörü munkája önmagáért beszél majd, ha az iskolán belül a legmagasabb létszámra növeli működő tagjainak számát. A sportköröket a sokoldalúság elvén szervezik, így minden tanuló abba a sportágba kapcsolódhat be és fejlődhet tovább, amely testi és szellemi képességeinek a legjobban megfelel. A tanulóknak a sportkörökön belül helyes fejlődését biztosítja, hogy az oktató-nevelő munkát az iskola igazgatójának bevonásával az iskola testnevelő tanára és a patronáló egyesület szakoktatói végzik. A patronálás lényege nemcsak az, hogy a fiatalokat lelkesítik, oktatják, előkészítik a versenyekre, hanem az is, hogy komoly anyagi támogatást nyújtanak a patronált iskola számára testnevelés és sport céljaira. Az Egészségügyi Minisztérium szakorvosi hálózatának bekapcsolásával gondoskodás történik a sportolók egészségének védelméről is.

Sokszor hallottuk hangoztatni, hogy aki jól sportol, az rosszul tanul. Az iskolai sportkörök műkö-

dési szabályzata mindenesetre kizárja ennek lehetőségét, mivel a gyenge tanulmányi eredményű tanulókat nem veszi fel a sportkörbe. A szabályzatnak ez a pontja, ismerve a fiatalság sport iránti szeretetét, feltétlen ösztönzően hat majd a tanulók tanulmányi eredményeire.

Új szocialista kapcsolat létesül a patronáló és az iskola között. A cél, az érdekek, a feladatok azonosak: a szocialista sport fejlesztése. Ez a szocialista szellemű patronálás kizárja az iskolákból azt az egészségtelen vetélkedést is, amit egy-egy iskola tanulóit vívtak egymással különböző egyesületi érdekek védelmében.

A múltban sok egyesület elmulasztotta az ifjúság nevelését. Ennek káros következményeit lépten-nyomon tapasztalhattuk. A fiatalság sok esetben felszívta egyik-másik egyesületben meglévő rossz szellemet, s ezzel fertőzte az iskola életét, romboló tevékenységet folytatva a tanuló társak között. Ettől a káros hatástól nem kell a jövőben tartani, mivel csakis olyan egyesületek patronálhatnak, melyek kezében biztosítva van ifjúságunk részére a komoly politikai nevelő munka. Csakis ilyen módon tudjuk betölteni azt a szerepet, amelyet dolgozó népünk és Pártunk a sport fejlesztésében célul tűzött elénk.

Az iskolai sportkörök patronálása, gyámoltatása éreztetni fogja hatását az egyesületek életében is. Eddig az volt a helyzet, hogy az iskolák tehetséges fiataljait elvitték a nagy egyesületek és csak a «maradék» jutott a kisebb egyesületeknek. A jövőben az elosztást a TSB-k a Tanácsok oktatási osztályaival karöltve végzik. A patronáló egyesületek versenyre kelhetnek egymással, melyik végez eredményesebb nevelő munkát és melyik tölti be azt a szerepet, amelyet az iskola ifjúsága a patronáló egyesülettől joggal elvár. Ennek a nemes versenynek eredménye feltétlenül megmutatkozik majd az általános

színpad emelkedésében. A sportkörü munka színvonalának emelkedéséhez hozzájárul a partonálók versengésén kívül a sportkörökön belül folyó sokoldalú munka. A sportkör súllyal az MHK célkitűzéseit veszi figyelembe és ennek megfelelően alakítja meg szakosztályait. A szakosztályok munkáját a nevelőkön kívül nagy mértékben előbbre viszik a szovjet sporttápaszlatok, amelyeknek alapja minden sportág keretén belül a sokoldalú edzés. E célnak is tökéletesen megfelel az MHK, mert hiszen minden sportágban a helyes felkészülésnek ez az alapja.

A sportkörök felállítása, valamint a patronálás komoly, felelősségteljes munkát jelent, mind az iskolák tanulóifjúsága, mind az egyesületek számára. Nagy gondtal és szeretettel kell a sportköröket megszervezni, de különös figyelmet kell fordítani a sportkörü vezetőség megválasztására. A sportkörü vezetőségválasztás tiszteletére a tanulóifjúság indíttson szocialista versenyt a tanulmányi előmenetel, az iskolai fegyelem, stb. megjavítása érdekében. Az egyesületek a patronálás eldöntésétől kezdődően bizottságok a jó sportkörü munka feltételeit szakemberben, felszerelésben egyaránt. A sportkörön belül folytatott nevelőmunka középpontjában álljon a szocialista sportember kialakítása, a sportkörü tagok szocialista jellemvonásainak kifejlesztése, megszilárdítása. A szovjet sportoló típusát, fegyelmességével, öntudatával, hazaszeretettel állítsuk nevelőmunkánkban követendő példaként tanulóifjúságunk elé.

Ha ezt a Pártunk által elénk tűzött új feladatot maradéktalanul végrehajtjuk, nagy lépést tettünk a magyar sport utánpótlásának ügyében és a magyar fiatalság újabb széles rétegének sportmozgalmon keresztül történő nevelésével újabb harcosokat szereztünk a hatalmas békeháborúnak.

Garami Jánosné

Munkaerőtartalékok sportolójának üdülőtábora Horányban

Zászlófelvonással kezdik napi foglalkozásukat az ipari tanuló sportolók

A szakaszok aznapi győztese a sztahanov-szakasz

Pártunk szerető gondoskodása folytán iparunk aranytartalékainak, az ipari tanulóknak külön sportegyesületük van, az MTSE és külön üdülőtábor állt a legjobb ipari tanuló sportolók rendelkezésére. Gyönyörű tájon, hatalmas, lombos fák árnyékában, a Duna közepén fekvő, Szentendre-szigetén létesült ez az üdülősporttábor, ahol a nyár folyamán kéthetenkénti váltással 1050 ipari tanuló sportoló kapott a sportágából elméleti és gyakorlati továbbképzést.

Egy-egy csoportban kb. 250 ifjúmunkás vett részt. Ezek hét sportágból — atlétika, torna, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, röplabda, ökölvívás — választhatták a nekik legmegfelelőbbet. Majdnem minden sportágban megfelelő pálya, szorító, tornaszerek állottak a sportolók rendelkezésére. Teljes felszereléssel, melegítőruhával is gondoskodott az MTSE.

A táborbaérkezéstől számítva, az elutazásig sok szórakozással tarkított, előre beütemezett műsor várta a tábor lakóit. A napi műsort mindenkor úgy állították össze, hogy a szakfoglalkozás mellett elegendő pihenő is álljon a fiatalok rendelkezésére. Reggel fél hét órakor kürt-

szóra ébredt a tábor. A reggeli torna, a hátóhely elrendezése és mosdás után egységesen, szakaszokba tömörülve, vidám énekszóval vonultak fel a zászlófelvonáshoz. A szakaszparancsnokok jelentése, a napi foglalkozás ismertetése után kétszázötven torokból lelkesen hang-

zott fel a világitás harcos indulója: „Egy a jelszónk a béke”. Bőséges reggeli után másfélórás elméleti szakfoglalkozáson vettek részt a különböző sportágak sportolói. Megismerkedtek a sportágak fejlődésével, szabályaival, az edző feladataival, az élenjáró szovjet sporttudományával. Az elméleti foglalkozás után szabadfoglalkozás következett. Ez alatt az idő alatt a tábortól 15 méterre lévő Duna habjaiban kerestek menedéket a meleg elő a fiatalok, de igen nagy volt azoknak száma, akik az elméletileg átvett anyagot a gyakorlatokban próbálták ki. A tábor könyvtára is ebben az időben állt a fiatalok rendelkezésére.

Kötő ebéd után csendes pihenőre tértek a tábor lakói. A pihenő után megindult a szakaszok közötti verseny, a legjobb szakaszt illető zászló elnyeréséért. Uzsonna, majd gyakorlati szakfoglalko-

Tornagyakorlat

A Duna hús habjai között

Izgalmas röplabdamerkőzés a horányi MTH-üdülőben

zás következett. Ezután világnézeti előadáson vettek részt fiatal sportolónk. Este hétkor, a napi sportolástól fáradtan, de tudásban gazdagabban vonultak fel a zászlóterre, ahol a napi munka kiértékelése után a DIVSZ-induló hangjai mellett lassan levonták a vörös zászlót. A napi tábor befejeződött.

Eltekintve a kisebb hibáktól, megállapíthatjuk, hogy az MTSE kezdeményezése az

MTH központtal karöltve, az üdülősporttábor felállítására hasznosnak bizonyult. Az elért eredmények is pozitívak, de jövőre az eredmények fokozása érdekében feltétlenül jobban és korábban kell az előkészületeket megszervezni, fel kell világosítani a sportköröket, hogy milyen célt szolgál a sporttábor, hogy oda ténylegesen a legjobb sportolók kerüljenek.

Elég sok volt ugyanis azok-

nak a száma, akiket nem továbbképezni kellett, hanem a hetekkel előbb választott sportágának alapjaira kellett megtanítani. A felületesség rovására írhatók az olyan jelenségek is, hogy például az ezévi MTH Spartakiád 1500 méteres síkfutó győztese és légsúlyú ökölvívó bajnoka nem a saját sportágában, hanem a labdarúgásban vett részt a táborozás alatt.

A horányi sporttábor augusztus 28-án zárta be kapuit: Az utolsó két lakója, 200 ifjú munkás sportolóány fogadalmat tett, minden MTSE-sportoló nevében, hogy fokozottabb munkával, szakmájuk minél jobb elsajátításával igyekszik meghálálni Pártunk és dolgozó népünk szerető gondoskodását.

Erdős Oszkár

A testnevelés és sport főmegmozgalommá válása és a magyar sportolók eredményeinek megjavítása érdekében folyó harc egyik fegyvere az OTSB utasítása az egységes országos sportminősítésről. Ennek lényege, hogy a sportolók, így a tekézők is, eredményeik javításával fokozatosan jutnak mindig magasabb osztályba. Ez a rendszer a sportolókat rendszeres edzésre, a sportvezetőket pedig sportoktatási munkájuk minőségének javítására ösztönzi.

Tekesportunkban ezek az értékszintek elég magasak, de hamarosan túlszárnyalhatók lesznek, ha a sporttekézők levetik azt a régi maradiságukat, hogy csak tekézők és kiegészítő sportot nem íznek.

A sportbeli előkészítés és kiképzés egyik igen fontos alapelve a sokoldalúság. A teljesítmény a sokoldalúság elvének alkalmazása nélkül

nem fejleszthető a kívánt mértékben.

A sport terén szerzett tapasztalatok, amelyeket a szovjet testnevelés-tudományi vizsgálatok eredményei alátámasztanak, azt bizonyítják, hogy csak a sokoldalúan kiképzett szervezet képes kiemelt teljesítmények elérésére.

Egyoldalú edzéssel, csak egy sportág egyoldalú gyakorlásával, bármilyen gondos mozgástechnikai és dobótechnikai módszereken is épül az fel, egy bizonyos határon túl a tekésportoló teljesítménye nem fokozható. A sportoló megáll a fejlődésben. Számtalan eset szolgál versenyzőink számára tanulsággal.

A továbbfejlesztés, kimagasló teljesítmények elérését, de egyben a sportoláshoz szükséges helyes és biztos alapot is a sokoldalúság elvével felépülő előkészület biz-

tosítja. Az egyoldalú foglalkozás megállást, visszafejlődést és hibás alapkiképzést jelent.

Tekézőink a versenyekre való előkészületek során a technikai és taktikai kiképzés mellett nemigen törődnek a sokoldalú kiegészítő mozgások beiktatásával. Az az igen kevés kivétel pedig, aki akad, munkájában legtöbbször rendszertelen és nem céltudatos. Holott a futást, ugrásokat, a minden sport alapján képző gimnasztikát ma már szinte minden sportág bekapcsolta edzéseibe. Jól tudják, hogy a gimnasztika nélkülözhetetlen a bemelegítéshez, valamint a szervezet valamennyi izomsportjának és ízületeinek mindenoldalú foglalkoztatásához, azonkívül a harmónikusan kifejlesztett fizikum megszerzéséhez.

Férfi életkézőink túlnyomó többségükben már az „idősebb” korosztályhoz tartoznak. Ezek a régi tekézés

módszerei között nőttek fel, amelyből a gimnasztika és a kiegészítő testmozgás úgyszólván teljesen hiányzott, vagy pedig igen kezdetleges volt. Amellett az a hibás felfogás alakult ki, hogy a „berozsásodott” izomzatukat már késő és hiábavaló lenne „megnyújtani”, az ízületeik mozgási lehetőségét már nem lehet javítani. Ez teljesen téves felfogás, mert az izmok nyújtása, az ízületek mozgékonyságának fokozása sohasem késő. Talán inkább a kényelmesebb álláspont, a megalkuvás fő indítókai annak, hogy tekézőink lebecsülik a gimnasztikát és nem tartják fontosnak a kiegészítő mozgásokat.

Tekesportunk továbbfejlesztése érdekében a fennálló kérdések megoldását és a hibák kiküszöbölését nem szabad továbbra is csupán a tekézők, edzők és vezetők belátására bízni, hanem szervezett irányítással és ellenőrzéssel kell a problémák megoldásához hozzáfognunk, mégpedig minél előbb.

Legalább kéthetenként be kell iktatni tekézőink részére egy-egy MFK-edzést, amely a sokoldalúvá fejlesztést elősegíti, azonkívül minden egyes teke-edzésen komoly szerephez kell juttatni a gimnasztikát.

Igy érhetjük el majd azt, hogy a szinteket, amelyeket a tekézők ma még „nehéz”-nek mondtak, rövidesen könnyűnek találják.

Herman József

FIZESSEN ELŐ MAGYAR LAPOKRA KÜLFÖLDÖN ELŐ BARÁTAI, ISMERŐSEI RÉSZÉRE!

A «KULTÚRA» Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat — Budapest, VIII., Rákóczi-út 5, telefon: 342-507 — felvesz előfizetéseket a Sport és Testneve-

lés, Népsport és a Magyar Sakkélet c. lapokra, valamint bármely magyar napilapra, hetilapra és folyóiratra, forint fizetés ellenében, külföldi címekre.

Ajándékkönyvek
a Könyvterjesztő Vállalat boltjain keresztül
szintén feladhatók.

Fokozott segítséget kell adni a falusi testnevelési és sportmunka kifejlesztéséhez

A falusi dolgozók spartakiádja keretében augusztus 20-án, alkotmányunk ünnepén közel 650 községben kb. 14.000 dolgozó parasztfiatal futásban, gránát dobásban, kerékpárban, távolugrásban és röplabdában mérte össze sportbeli tudását. A spartakiád községi döntőin dönt el, ki a község fijai és lányai között a legjobb futó, távolugró stb. ki az, aki képviselni fogja a község sportolóját a járási döntőn.

A spartakiád új rendszerű versenyforma, még nem ismeretes összes sportolónk előtt, de nem ismeretes minden sportvezető előtt sem. Ennek ellenére nagy általánosságban a spartakiád községi döntői eredményesen zárultak le. Az elért eredmények értékét fokozza az, hogy a döntők a begyűjtési munkák alatt is folytak.

Mik voltak az előfeltételek ahhoz, hogy a spartakiád községi döntőt eredményesen rendezzék meg? Elsősorban az, hogy a megyei, járási TSB-ok mennyire látták fontos feladatuknak a jó előkészítést mennyire látták fontosnak a gyakorlati segítségadást. A községek sportvezetői sportolói egymaguk nem látták a feladatok távlatát és nem tudták a feladat megoldásához hozzákeze- deni. Ezért fokozottan szükség volt a közvetlen segítségre. Ezt a feladatot jól látta el például a zalamegyei TSB. A zalamegyei TSB 22 súlypontot alkotva rendezte meg a községi döntőket. Ezzel a módszerrel 1648 dolgozó parasztfiatalt mozgósított a döntőkbe 1439 férfit és 209 nőt. Az is hatalmas eredmény, hogy a községi döntőket, több mint 13.000 fő nézte végig. A békéscseregyei TSB jó munkáját bizonyítja az, hogy a megye községeinek mintegy 80 százalékában előkészítette és megtartotta a községi döntőt, amelyen közel 2000 falusi dolgozó parasztfiú- és lány vett részt.

De vannak egyes megyei TSB-ok, amelyek feltűnő hiánnyal végezték a spartakiád előkészítését. Például a pestmegyei TSB az utóbbi három hónapban vizsgálta meg a budai és váci járási TSB-ok munkáját. A vizsgálat, illetve ellenőrzés során azonban a pestmegyei TSB a fenti TSB-elnöktől nem kérte

számom a falusi spartakiád előkészítő munkáit és nem is tűzött ki feladatokat a munka megjavítására hozott határozatokban. Felelőtlen munkát végzett a vas megyei TSB is. A vas megyei TSB-ok különböző jelentésekben és tájékoztatásokban félrevezetve az OTSB-t mindenkor a jó előkészületről számoltak be. Ugyanakkor csak igen kevés helyen rendezték meg a községi döntőket és ott is a dolgozó parasztfiatalok nélkül.

Azon felül, hogy a községi döntők sikere a megyei és járási TSB-októl függött, legálább olyan mértékben függött a DISZ-bizottságok munkájától is. A szabolics megyei DISZ-bizottság feladatának tekintette a falusi dolgozók spartakiádjának a szervezését és összekapcsolta a termelést a béke harcos megvédésének kérdésével. A szabolics megyei DISZ-bizottság váltoban a legnehezebb területeken adott segítséget a TSB-oknak. Így például Csaroda községben 150 parasztfiatalt mozgósított a döntőkre.

Mik azok a szempontok és tapasztalatok, amiket a spartakiád döntőinek előkészítésében és megrendezésében a falusi testnevelés és sport továbbfejlesztése érdekében feltétlenül figyelembe kell venni és tovább kell fejleszteni?

Az első és a legényegesebb tapasztalat az, hogy a falunak a testnevelési és sportmunka fejlődéséhez állandó segítséget és tapasztalatot kell nyújtani. Hogyan tudjuk ezt biztosítani? Nem kétséges, hogy a megyei és járási TSB-ok egymagukban, tehát a társadalmi szövetségek, a falun lévő tömegszervezetek, elsősorban a DISZ segítségével nem tudják a feladatot megoldani. De nem

tudják megoldani a feladatokat akkor sem, ha nem vizsgálják meg részleteiben a falusi testnevelési és sportmunkában elért eredményeket és a meglévő hiányosságokat. A megyei és járási TSB-ok nem tudják megoldani a feladatokat, akkor sem, ha a testnevelési- és sportmunka feladatait nem kötik össze a falun lévő általános feladatokkal, nem veszik figyelembe a mezőgazdaság szocialista átszervezésében elért eredményeket. Ha megyei TSB-ok minden előzetes tanulmányozás nélkül adják ki az utasításokat, úgy azok végrehajtása is mechanikus lesz. Ezt teszi sok járási TSB is és a gyakorlati segítségadás helyett a mechanikus utasítások válnak rendszeressé. Már pedig a mechanikus, az aapon át nem gondolt utasítások az ellenség munkáját segítik elő.

A helyi TSB-ok feladata tehát, hogy a falusi sportkörök esedékes választásai előtt minden községet, ahol megalakul a sportkör, külön-külön vizsgáljanak meg és a helyi viszonyokat figyelembevéve alkalmazzák a központilag megadott irányelveket. Ebbe a munkába fokozottan be kell vonni a tömegszervezeteket — elsősorban a DISZ-t — és a társadalmi aktívákat.

A másik tapasztalat az, hogy a dolgozó parasztfiatalok szeretnek az atlétikai számokban versenyezni. Megdöttek azok az állítások, hogy nincs talaja az atlétikának, mert a parasztfiatalok csak a labdarúgást szeretik. Ezt a felfogást különös előszeretettel terjeszti a reakció és sok becsületese sportvezető a kérdést nem vizsgálva kéllően a reakció uszályába került.

A TSB-k és a tömegszerve-

zetek feladata, hogy az atlétika iránti érdeklődést fokozzák, rendezzenek minél több helyi, körzeti, esetleg járási versenyeket, s ezeken keresztül biztosítsák az MHK-jelvény megszerzéséhez szükséges sportágakban a versenyeket.

A spartakiád még számtalan tapasztalatot adott a testnevelési és sportmunka falun való szervezéséhez. Itt meg kell említeni az ellenség elleni harc kérdését. Sokat beszélünk arról, hogy az osztályharc mind jobban élesedik falun. De igen sok TSB-funkcionárius, tömegszervezeti tisztségviselő figyelmen kívül hagyja, hogy ez a megállapítás minden területre, tehát a testnevelési és sportmunka területére is vonatkozik. Sok sportvezető nem veszi figyelembe, hogy az egyéb politikai és gazdasági területekről kiszoruló ellenség még sok helyen a sport területén zavartalanul tud működni. Sok funkcionárius hivatkozik a szakemberhiányra és nem harcol következetesen a reakció ellen. Ezek a funkcionáriusok nem látják, hogy ott vannak előttük a dolgozó parasztfiatalok között a jövő kiváló szakemberei, akik már most is képesek a vezetésre, csak foglalkozni kell velük, csak segíteni kell őket nehézségeik leküzdésében. Az a funkcionárius végez jó munkát, aki komoly, az adottságnak megfelelően nagy feladatokat mer rábízni az új, a még kevésbé képzett káderekre és ezzel is erősíti és felkészíti őket a még nagyobb feladatok elvégzésére.

A falusi testnevelési és sportmunka fejlődésére hatalmas lehetőségek vannak előttünk, feladatunk a lehetőségek kihasználása úgy, hogy az mindenkor a mezőgazdaságunk szocialista átszervezésének mielőbbi megvalósítását szolgálja. Feladatunk falun a testnevelési és sportmunka állandó fejlesztése, hogy ezzel is elősegítsük a békétábor magyarországi szakaszának további megszilárdítását, erősítését.

Sulyan Mihály

A csehszlovák-magyar atletikai viadal tanulságai

Felszabadulásunk óta férfi válogatott atlétá csapatunk negyedízbelen, női csapatunk pedig másodízbelen mérkőzött a csehszlovák válogatott csapattal. Ezek a mérkőzések elmélyítették a két népszoros barátságát. Csehszlovák barátainkkal mindig egész szoros versenyeket vívtunk. Ebben az évben is szoros volt a verseny mind a női, mind a férfi csapatok között és csak az utolsó számokban dönt el, ki nyeri meg a versenyt. Meg kell állapítanunk, hogy férfi csapatunk megérdemelten kapott ki, míg női csapatunk csak nehezen, Gyarmati Olga egyéni teljesítményeinek segítségével győzte le a tavaly óta hatalmas fejlődésen átment csehszlovák női csapatot.

Az elért eredmények világviszonylatban is megállják helyüket. Csehszlovák és magyar részről új országos csúcsok sorozata született. Ez kétségen kívül azt bizonyítja, hogy egyes számokban nemzetközi mértékkel mérve is jól állunk, de vannak igen gyenge számaink is. Valamennyi sportkörnek és edzőnek a legsürgősebben hozzá kell fognia, hogy ezekben a számokban

is megfelelő versenyzőket neveljen. Ha szétbontjuk az eredményeket, tisztán láthatjuk, melyek a gyenge pontjaink. A férfi futószámok pontszáma 47:44 a csehszlovákok javára, a gátfutószámoké 23:13 a csehszlovákok javára, az ugrószámoké 23:21 a magyarok javára és a dobószámoké 24:20 a magyarok javára.

Látható, hogy éppen azokban a számokban szenvedtünk vereséget, amelyek a múltban erősségeink

voltak. Itt elsősorban a gyorsfutó számokra és a 4 × 100-as váltóra gondolok. Igaz, hogy a magyar csapatból hiányzott Szebeni, Goldoványi és Zarándi és így erősen tartalékosak voltunk, de ezzel nem kendőzhetjük el a tényt, hogy gyorsfutó utánpótlásunk igen rossz. Hiszen ifjúsági vonalon sem jó a helyzet. Mi ennek az oka? Az, hogy atletikánknak nincs meg a megfelelő tömege és így nincs utánpótlása sem. Ugyan hol van

A csehszlovák válogatott csapat. A balszáron Zátópek olimpiai győztes világrekorder

A 200 méteres síkfutás rajtja. Jobbról-balra: Csányi, Otava, Bánhalmi és Horcsic

1949 óta iskolai utánpótlás akár középiskolás, akár főiskolás vonalon? Úgyis szólván sehol semmi. Súlyos művelés terheli a sportköröket, de a különböző egyesületek vezetőit is! Nem tudják, vagy nem akarják megérteni, hogy az atletika felkarolása a legfontosabb feladatunk közé tartozik. Alig-alig alakul a sportkörökben atletikai szakosztály! Ahol pedig működnek, ott oly kevés támogatást kapnak, hogy nem tudnak megfelelően dolgozni. Például a Lokomotív egyesületek ebben az évben kivétel nélkül inkább hanyatlottak, mintsem fej-

lődtek! Ugyanez szól a Vasas sportkörökre is. Csak például említem meg Diósgyőrt: amikor felállították a minőségi szakosztályokat, azt a szakosztályt, amelyik az elmúlt évben 4 válogatott adott a magyar csapatnak — egy szintre állították a horgász szakosztállyal. A nélkül, hogy a horgászatot lebecsülném, ezt súlyos hibának tartom. Nyilván nem értik a vezetők, hogy a horgászatnak és az atletikának még sem kell egy színvonalon állania. Érdemes megemlítenem azt is, hogy egy-két kivételtől eltekintve a vidéki pályák meglehető-

sen rossz állapotban vannak. Ha statisztikát készítenénk, hogy melyik egyesület tartja karban az atletikai pályáját és hogy ebben az évben hány pályát hoztak rendbe egyesületeink, — nagyon sok mindenre választ kaphatnánk. A pályák felszerelése nem megfelelő.

Sportkörökünk nincsenek ellátva szerekkel és hiába vannak tehetséges gerelyvetőink, ha az egyesületek nem gondoskodnak megfelelő szerekről.

Az edzők nevelő munkája sem kielégítő. Olyan nagy egyesületünk, mint a Dózsa, a Vasas és a Csepeli Vasas, de igen sok vidéki sportkör is, az utolsó évek alatt igen kevés nevelőmunkát végeztek. Erre egyes vezetőink nem figyeltek fel és a könnyebb megoldást választották azzal, hogy különböző átigazolásokkal erősítették csapatukat.

A dobószámokat mi nyertük meg, de eredményünkkel mégsem lehetünk elégedettek. Kalapácsvető utánpótlásunk szépen fejlődik, de itt sem elég széles rétegben foglalkoznak vele. A kalapács beszerzése is komoly nehézségbe ütközik, mert ebben az évben még nem gyártották és ami forgalomban

A magyar válogatott csapat. A jobbszáron Várszegi csapatkapitány

van, meglehetősen drága. Itt is alaposan meg kellene nézni, mi ennek az oka. Súlydobó utánpótlásunk Lévaival és Vokival bezárul. Ezek fejlődése sem olyan ütemű, mint amilyent elvártunk tőlük. Itt szakembereink is hibásak, mert nem végeznek megfelelő munkát. Gerelyvetőink Várszegi József kivételével a nemzetközi viadalokon csődöt mondanak. Edzőinknek meg kellene nézniök, mi ennek a csőd-

volna megfelelő utánpótlásunk. Itt elsősorban a magasugrásra gondolkodunk. De már a távolugró utánpótlás sok kívánnivalót hagy maga után. Ez összekapcsolódik azzal, hogy a gyorsfutó utánpótlásunk sem megfelelő és az edzőknek nincsen alkalmuk megfelelő távolugrókat nevelni. Azok a versenyzők, akiktől eredményeik alapján komoly fejlődést vártunk, teljesen csődöt mondtak. Itt elsősorban Pus-

Saxa 416 cm-el győz a rúdugrásban

A magyar atlétanők a magyar-csehszlovák mérkőzés ünnepi megnyitására. A zászlót Szilágyi Jenő tartja, a virágcsokrot Józsiáné, a magyar női csapat kapitánya

nek az igazi oka. Három év óta válogatott versenyzőink a nemzetközi mérközéseken mindig 5—6 méterrel kevesebbet dobnak, mint a válogató próbaversenyen. Úgy látszik a válogató versenyekre jobban felkészülnek, mint magára a válogatott versenyre. Itt is szükséges a fiataloknak erőteljes támogatása.

Az ugrószámok némelyikében

kásra és Bolykíra gondolok, akik igen elmaradtak a tőlük várt eredményektől. Ezt elsősorban annak tulajdonítom, hogy igen kényelmes edzéseket folytatnak és igen kevés igyekezet van bennük arra nézve, hogy saját fejlődésüket jobban elősegítsék. Az egyesületük sem végzett megfelelő munkát, mert azoknak volna feladatuk, hogy tagjaik edzését és fejlődését ellenőrizzék.

Kalapácsvetők az eredményhirdető díszemelynyen. Középen Németh Imre, balról Bonyhádi, jobbról Dadák és Knotek

Női csapatunk nehéz küzdelemben győzött ugyan, de győzelme nem volt megnyugtató. Úgy látszik nem vették elég komolyan a csehszlovák válogatott csapatot, pedig az ma már erős ellenfél, amelynek legyőzésére sokkal jobban kellett volna felkészülni. Igen sokan félvállról vették a versenyt s ez majdnem megbosszulta magát. Csak Gyarmati Olga kiváló szereplésének köszönhetjük, hogy nem szen-

Gyarmati Olga a magasugrásban elért II. helyével biztosítja a magyar csapat egypontos győzelmét

4x800 méteres váltó: Bácskai átadta a botot Hazuchának

vedtünk vereséget. A gyorsfutók közül Rákhelyné és Bartháné futott a vártnál gyengébbet. Különösen Bartháné ideje volt gyenge. Fiatal versenyzőink beváltak. Kazi és Sós új országos ifjúsági csúcsot ért el és Tihanyi is jól futott a váltóban.

Női atletikánk leggyengébb pontja továbbra is a dobás. Bár a versenyen Sikné, Józsáné, sőt Vucsics is hazai viszonylatban jó eredményt ért el, ez még igen messze van a nemzetközi klasszistól. Ezekben a számokban vannak tehetséges fiataljaink, de ezek fejlődése

Lanski, a magasugrás győztese

túl lassú ütemű. Szorgalmuk sem teljesen megfelelő. Sokkal keményebb munkára kell fogtati őket s ez az edzők feladata.

Foglalkozni kell a csapat küzdőszellemével is. Évek óta fennáll az a rossz szokás, hogy mieink az első napon nem megfelelően küzdenek

és gyorsan bonyolították le, a legkisebb zökkenő nélkül.

Viszont a verseny a közönség részéről több támogatást érdemelt volna. Éppen itt volna az ideje, hogy a közönség megszervezését sportvonalon is megkezdjük, mert e téren igen el vagyunk maradva

A csehszlovák csapat tagjai megkoszorúzták a gellérthegyi szovjet emlékművet. Modrachova és Zátópek 1 perces néma vigyázz-állással tiszteleg

A 400-asok a célban: Adamik győz, Bánhalmi és Podebrád előtt

és csak a második nap küzdenek úgy, ahogy ezt tőlük elvárjuk. Ennek a hibának a kijavítása is az edzők feladata, mert ha nem változtatunk könnyelmű és fölényeskedő felfogásunkon, úgy még sok kellemetlen meglepetésben lehet részünk.

A közönség jó versenyeket látott. A versenyrendezők feladatuk magaslatán állottak, a versenyt jól

a Szovjetunió és a többi népi demokráciák mögött, ahol egy-egy nemzetközi versenyen 10, 15, sőt 20.000 a nézők száma.

A verseny bebizonyította, hogy a két népi demokratikus ország őszinte barátsága a sport területén is fennáll és ezt a barátságot a most lefolyt atletikai viadal még jobban megerősítette.

Fehérvári Béla

Hosszútávúszásunk

Bár Magyarországnak bőven van megfelelő terepe a hosszútávúszás üzésére, mégis a magyar hosszútávúszás tulajdonképpen csak a folyambajnokságra és a Balatonúszásra szorítkozik. De még ezeken a versenyeken is túlnyomó többségben csak középtávúszóink vesznek részt, mert hiszen kifejezett távúszónk alig van. Hogy a Dunán megtartott folyambajnokságot ezidén megis milyen meglepő frissen úszták végig a kellő edzéssel alig rendelkező résztvevők, azt annak tulajdoníthatjuk, hogy a vízfolyás erősen segítette őket. Így a 800 és 400 méteres úszók határozott fölénybe kerültek azokkal szemben, akik a gyérlétszámú magyar távúszó gárdát képviselik. Ezeknek a folyambajnokság távja rövidnek bizonyult. A folyambajnokság iránt megmutatkozó érdeklődés is kötelességünkkel teszi, hogy ezt a versenynemét felkaroljuk és népszerűsítsük. A népszerűsítésre kiválóan alkalmas volna folyami váltóúszó versenyek, vagy váltóúszó bemutatók rendszeresítése. Ez a legjobb eszköz a tömegek megnyerésére.

Az idei folyamúszó bajnokságot Csordás meglepő fölényrel nyerte Vörös és Nyéki előtt és nagy fölényt mutatott a női versenyben Gyenge Vali is. Meg kell állapítanunk, hogy az idei folyambajnokságon számos hiányosság mutatkozott. Elsősorban hiányos volt a biztonsági intézkedés: a csónakosok nem tartották be a kiadott uta-

sításokat, aminek a jövőben nem szabad megisméllődnie. A versenyen ezidén 112 férfi és nő vett részt és közülük 12 adta fel a versenyt.

A Balatonúszó bajnokságot erősen megzavarta az időjárás. A kitűzött időpontban a vihar miatt nem is lehetett megrendezni a versenyt és a rendezőség úgy döntött, hogy másnap (szeptember 2-án, vasárnap reggel 8 órakor) tartják meg. A döntés előtt a versenybírók kikérte a meteorológusok véleményét, akik közölték, hogy ebben az időpontban teljes szélséand várható. Valóban kedvező időben mentünk a rajtba Füredre, sajnos mindössze 11 férfi és 2 női versenyzővel.

A jól megszervezett rendezőbizottság kellő evezőgárdát biztosított, úgyhogy minden versenyző mellé jutott egy evezős és egy ellenőr s azon felül a rendet fenntartotta és a rendezés zökkenőmentességét biztosította három rendőrségi motoros.

A balatonfüredi mólóról indulunk, amelyet előzőleg szépen feldíszítettek. Az ott üdülők hatalmas tömegben jöttek ki 9 óra 15 perckor a női és 9.30-kor a férfi versenyzők indulásához. A férfi versenyt végig vezetve Vörös nyerte Zsótér és Patyi előtt, új átlúszó csúccsal, 3 óra 26 perc és 26.8 másodperc alatt. A nők közül csak Molnár Magda úszta végig a távot 4 óra 53 perc 55 másodperc alatt. A siófoki beérkezésen is hatalmas közönség jelent meg. Az ott üdülő

dolgozók nagy érdeklődése is jelzi, hogy a hosszútávúszásnak volna talaja nálunk, ha komolyabban és rendszeresebben felkarolnánk. A versenyzők igen jó erőnlétben fejezték be a 13 km-es táv leúszását. A verseny előtt és után is orvos vizsgálta meg a résztvevőket. A vizsga teljesen megnyugtató eredményt hozott.

A biztonsági intézkedéseket a siófoki államrendőrség tökéletesen oldotta meg, ami főleg azért jelentett nagy segítséget a rendezőségnek, mert a veszprémmegyei TSB nem tudott megfelelő támogatást biztosítani. A dekorálás a célban is igen izléses és tetszetős volt, úgyhogy a verseny ünnepélyességét és jelentőségét teljes mértékben sikerült kidomborítani.

Délután került sor a 2 km-es úszásra, amelyben 117 versenyző vett részt. Nagyon szép látványt nyújtott ez a jelentős tömeg a Balatonban és különösen akkor, amikor a Sióba érkezett. Az ilyenfajta távúszások rendszeresítése igen üdvösnök látszik, mert hiányos hosszútávúszó gárdánk ilyen versenyeken nevelhetné ki a maga utánpótlását. Ezúttal is bőven indultak ifjúsági korban levő fiú- és lányversenyzők, akik között számos tehetség mutatkozott. Nagyban elősegítette a balatoni úszónapok sikerét a Sportlétesítmények gondoskodása. Sajnálattal kell azonban megállapítani, hogy néhány sportkörünk meglehetősen felelőtlen séget árult el: 164 férfi és 35 nő

versenyzőt neveztek s nem értesítettek idejében arról, hogy ezek közül kik mondanak le, illetve kik nem vesznek részt az úton.

A folyambajnokság és a balatoni versenyek sikere egyaránt arra készletet bennünket, hogy a hosszútávúszás versenyágának sürgős kiépítéséről gondoskodjunk.

Kárpáti Nándor

*

Mikor a magyar távúszásokról szólunk, önkéntelenül is össze kell hasonlítanunk helyzetünket a szovjet távúszás helyzetével. Csak a napokban érkezett hír arról a volgai távúszásról, amelyet 920 kilométeres szakaszon Kujbisev és Sztálingrád között a kommunizmus nagy építkezéseinek tiszteletére rendeztek.

Ezt a távolságot a legjobb tizenkét szovjet távúszó (9 férfi és 3 nő) 6 nap és 14 óra alatt tette meg olyan módon, hogy a váltó egy-egy tagjának 50, illetve 100 kilométeres szakasz jutott.

Ezen, a mi számunkra fantasztikusnak látszó teljesítményen csak az csodálkozik, aki nem tudja, hogy a Szovjetunióban a folyami és a tengeri távúszásnak milyen multja van.

Különösen a feketetengeri távúszások eredményei rendkívüliek. Borisz Devjatkin például 1939-ben Szocsi környékén az 50 kilométeres maratóni távúszást 24 óra és 26 perc alatt nyerte meg, Vladimir Kuznecov pedig 59 kilométert 28 óra és 40 perc alatt tett meg. (Ezt a távolságot eddig a tengeri távúszásokon senki sem szárnyalta túl.)

A folyami távúszók közül a legkiválóbbak egyike Ludmilla Vtorova, aki 1948-ban 26 óra és 28 perc alatt 148 kilométert úszott a Volgán.

A tengeri és folyami távúszók közül meg kell említenünk Iszkan-der Fajzulin orvoskapitányt, aki hazánkban a Dunán 1945-ben a honvédő háború győzelmes befejezésének tiszteletére Esztergomból Budapestre úszott és sokhelyütt még hídroncok között érte el az akkori Margit-hídfőnek a maradványait. Fajzulin az idej Volga távúszáson szintén részt vett. Neki száz kilométeres szakasz jutott, feladatát erős éjtszakai viharral küzdve, sikerrel fejezte be.

Ezek a teljesítmények nemcsak az egyének sikereit, a bajnokok szívósságát jelentik, hanem nagy mértékben járulnak az úszósport népszerűsítéséhez és ez egyik legfőbb feladatuk.

Eppen ebből a célból a nagy csúcsteljesítményeken felül tanulmányoznunk kell az évente megrendezett szovjet tömegúszásokat is.

Csaknem egyidejűleg a fenti rendezvénytől került például lebonyolításra az az újszerű tömegváltó, amelyet a Szovjetunióban a hadiflotta napjának a tiszteletére rendeztek.

Ennek a tömegváltónak a rajtja július 14-én, a Kubán-folyó partján fekvő Uszt-Labinszkij városkánál volt és onnan az Azovi-tenger partja mentén, a Keresz-szoroson át, a Fekete-tenger melletti Novorosz-szijszk városig vezetett. A verseny itt július 21-én fejeződött be.

Ezt a távolságot, amely így két tengert is felölelt, a partokon elterülő körzetek szerint több szakaszra osztották, az egyes szakaszokon belül pedig 5–10–25 kilométeres távolságokra. A helybéli úszók egy-egy ilyen távolság teljesítése után váltották egymást, majd a körzetek határain a szomszédos körzet úszói következtek.

Minden körzet határán a területi sportbizottságok és a párt képviselői fogadták a váltó tagjait és a szónokok beszédeikben ismételtlen rámutattak az úszásnak, ennek az egészségre olyan fontos sportágnak a jelentőségére. A fellobogózt állomásokon a helyi lakosság, az ipari munkásság, a kolhozok és a szovhozok tagjai igen nagy tömegekben jelentek meg, hogy lássák úszósportjuk képviselőinek a rajtját. Több helyen zenekar fogadta és búcsúztatta a váltót, másutt pe-

dig propagandahajók kísérték őket útjukon.

Az egyes szakaszokon belül a váltó tagjait az első kilométeren úszók tömegei követték, zászlókat víve magukkal.

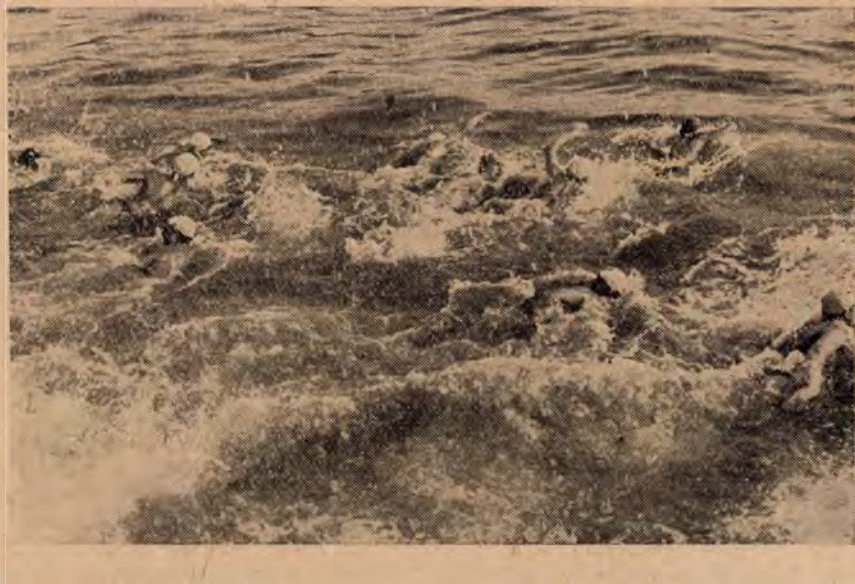
Természetes, hogy ilyen látványos tömegúszások, mind a résztvevők, mind pedig a nézők ezreit vonzzák. A célkörzet, Novorosz-szijszk város például 3430 úszót adott a tömegváltónak, míg a hosszabb, 5 kilométeres szakaszon 215-en vettek részt. A város lakosságából 30.000-en jelentek meg a beérkezésnél.

A tömegúszásnak összesen 12.000 résztvevője volt, valamennyi a helyi partmenti városok és faluk lakosságából. Világos bizonyítéka ez, hogy milyen mértékben valósul meg a Szovjetunióban a «mindenki tudjon úszni» elv.

Romanov elvtárs, aki a Központi Testnevelési és Sportbizottság részéről a díjkiosztáson megjelent, hangsúlyozta, hogy ez a távúszás méreteiben és sikereiben túlszárnyalt minden várakozást.

Hasonlítsuk össze mindezzel azt az elmaradottságot, amelyet a mi folyami és balatoni távúszásunkról szóló jelentéseink feltárnak. Pedig mindkettőnek igen régi, még a mult századba visszanyúló hagyományai vannak hazánkban.

A Duna és a Tisza egyes szakaszain a helybéli lakosság részéről alig látni úszni tudókat és a minőségi úszósport színvonala igen alacsony, s a távúszás nálunk mindössze a 8 km-es folyambajnokságra és a 13 km-es Balatonátúszásra

Pár méterrel a rajt után még együtt van a folyambajnokság mezőnye

szorítkozik. Miért ne rendezhettünk volna mi is — pl. a VIT tiszteletére és a VIT futóváltójává egyidőben a Dunán, Győr és Dunapentele között (tehát Budapesten is átvezetve) nemzetközi békeváltót a népi demokráciák ifjúságának részvételével?

Ez a békeváltó a Duna mentén érintette volna épülő szocializmusunk számos ipartelepét és bizonyára a lakosság százazreit vonzotta volna a partokra, nemcsak fejlethetetlen benyomást, de igen értékes propagandát is jelentve.

De elmaradottságunk a hosszútávú versenyek megrendezése szempontjából más országokkal szemben is feltűnő.

Az úszósportjának színvonala tekintetében erősen mögöttünk levő Bulgária például ebben az esztendőben már másodszor rendezte meg a vidin—ruszei Duna-szakaszon kb. 300 kilométeres távon többnapos úszóváltóját, sportkörök csapatai számára. Tavaly is, az idén is nagy tömegek kísérték figyelemmel a partról a küzdelmet, amelynek állásáról a napilapok és

a városok legforgalmasabb helyein nagy fali grafikonok tájékoztatták a sport híveit.

Rendeznek évente többször Bulgáriában a Fekete-tengeren, a Sztálin- és a Burgasz-öbölben hosszútávú csapatversenyeket is.

Remélhető, hogy saját hagyományaink tisztelete és az itt elmondottak a jövőben arra fogják bírni az illetékeseket, hogy a hosszútávú versenyek minél nagyobb mértékű megrendezésével komolyan foglalkozzanak és azok toborzó erejét az úszósport népszerűsítésére felhasználják.

A DISZ az MHK-ért

A sportfejlesztési terv teljesítése elősegíti országépítő nagy terveink megvalósítását azáltal, hogy a sporton keresztül a fiatal dolgozók hatalmas táborra válik erősebbé, edzettebbé, munkabíróbbá.

Azonban a sportfejlesztési tervünk teljesítése terén még komoly hiányosságok vannak. Különösen nagy a lemaradás az MHK testnevelési rendszer vonalán, holott az MHK előirányzat teljesítése biztosítja a sportfejlesztési tervben szereplő sportágak évi előirányzatának teljesítését.

Az MHK testnevelési rendszer próbáinak letételére jelentkezőknek az évi tervelőirányzatot meghaladó, közel 500.000-es száma azt bizonyítja, hogy az MHK testnevelési rendszer népszerű a dolgozók körében. Komoly hiányosságok mutatkoznak azonban a sportkörök MHK munkájában. Számos sportkörben nem kezelik az MHK-t jelentőségéhez mérten. Nem teremtik meg a lehetőséget, hogy az MHK-ra jelentkezettek a próbákra felkészüljenek és a próbákat le is tudják tenni.

Komoly feladat jut a tömegszervezeteknek is az MHK tervelőirányzat teljesítésében. Az MHK-terv teljesítése jórésztben a tömegszervezetek jó munkáján múlik. A nagy tömegeket megmozgató versenyek kiírása, a versenyekre való mozgósítás a tömegszervezetek feladata. Mivel az MHK elsősorban az ifjúság testnevelési rendszere, a DISZ munkáján igen sok múlik. Számítlan esetben halljuk azt a véleményt, hogy a DISZ alapszervek nem kapcsolódnak be az MHK munkába és nem válnak — mint

ahogy válniuk kellene — az üzem, iskola, gépállomás, termelőszövetkezeti csoport, hivatal stb. MHK munkájának motorjává.

Az MHK fejlesztési terv teljesítése ma harci kérdés. Teljesítéséért minden erőnkkel dolgoznunk kell. E téren nagyjelentőségű kezdeményezés a DISZ Központi Vezetőségének Intéző Bizottsága által a Néphadsereg Napjának méltó megünneplésére kiírt MHK háromtusa verseny. A verseny jelszava «Szerzd meg az MHK-jelvényt a Néphadsereg Napjáig.» A versenyt a DISZ alapszervek rendezik meg a sportkörök és a testnevelési és sportbizottságok aktívainak segítségével.

A háromtusa verseny számait 6 versenyszám közül szabadon lehet kiválasztani a helyi lehetőségeknek megfelelően.

Ez lehetővé teszi, hogy a versenyt bárhol megrendezhessék, mert a versenyszámok — kivéve az úszást és az akadálypálya leküzdést — bárhol, minden különösebb létesítmény nélkül megrendezhetők.

A kiírás — helyesen — azokat az MHK-ban szereplő versenyszámokat foglalja magában, amelyek teljesítésében legnagyobb a lemaradás:

Gyorsított menet.

mezői futás,

akadálypálya leküzdése,

úszás,

kerékpározás,

gránátdobás.

Ez a hat versenyszám, amelyek közül a helyi körülményeknek legjobban megfelelő három versenyszámot ki kell választani.

A verseny pontozása az egyes versenyszámokban az öttusa szabályainak megfelelően történik. Mind a három versenyszámban versenyezni kell és az elért eredménynek megfelelően az 1. helyezett 1, a 2. helyezett 2 pontot kap, stb. az egyes számokban. Az összetett verseny győztese az, aki a legkevesebb pontszámot éri el. Az összetett verseny első három helyezettje érem és oklevél díjazásban részesül.

A DISZ KV Intéző Bizottsága által kiírt MHK háromtusa verseny lebonyolításának ideje 1951. szeptember 29-ig, a Néphadsereg Napjáig tart.

A háromtusa verseny sikeres lebonyolítása nagy mértékben előbbre viszi az MHK testnevelési rendszert 1951. évre előírt tervelőirányzatának teljesítését. Különösen nagyjelentőségű azért, mert a kiírás az eddig legkevesebbé teljesített állóképességi próbák versenyszámait karolja fel.

Most a DISZ alapszervekre hárul az a feladat, hogy a versenyt jelentőségének megfelelően kezeljék és sikeres lebonyolítása érdekében indítsanak harcot. Ha a DISZ szervezetek, a sportkörök és a testnevelési és sportbizottságok a cél elérése érdekében egyesítik erejüket, bizonyára teljes sikerrel zárul a verseny lebonyolításának időszaka. Fáradozásuk jutalmául büszkén ünnepelhetik Néphadseregünk Napját, mert jó munkájuk eredményeképpen az ifjak újabb hatalmas serege lesz «Munkára és Harcra Kész.»

K. M.

A Haladás SE 1951. évi spartakiádja

Ez év október 10—14 között Budapesten rendezik meg a Főiskolások „Haladás” sportegyesülete az első nyilvános főiskolai spartakiádot. Minden főiskolai hallgató büszke lehet arra, hogy ilyen jellegű versenyen részt vehet, mert ez nemcsak egy jól megrendezett sportverseny kell, hogy legyen, hanem mely eszmei tartalommal rendelkező igazi seregszemle; a szocializmust építő hazánkkal szemben teljesített kötelességek seregszemléje. E kötelességek ma a folyamatos tanulás, valamint a szocializmust építő haza, az általános béke megvédésére előkészítő testnevelés és sport.

Spartakus, akitől ez a versenyforma a nevét nyerte, az ényomás és a kizsákmányolás ellen szervezte és indította harcba seregét. Eppen ezért a spartakiád nem hasonlítható össze az olimpiával vagy más, a kapitalisták által rendezett összetett versenyekkel, mert ebben végre nincs ellentmondás a hangoztatott eszmei tartalom és a valóságos cél között és mert a munkásosztály rendezi s így jellegénél fogva mindig a dolgozó nép ügyét kell szolgálnia. Ez szolgált a Szovjetunióban a testnevelés és sport minden területén az első 1928-ban megrendezett spartakiád óta mindegyik.

A mi népköztársaságunkban is megvan minden feltétele annak, hogy a Haladás SE spartakiádja céljában a dolgozó nép ügyét szolgálja és ne legyen ellentmondás eszmei tartalma és gyakorlata között. Egyetemeken és főiskoláinkon már túlnyomó többségben a munkások és parasztok fiai, leányai tanulnak, akik elé azt a feladatot tűzte a Párt és a kormány, hogy „tanulással” kell meghódítani a tudományt, a műveltség várát, hogy így művelt haladószelemű magyar ifjúság formálódjék ki... A munka, a tanulás mellett a fiatalságnak egyre erőteljesebben kell sportolnia, erősnek, egészségesnek, vidámnak és harcedzettnek kell lennie. Szelemben és testben erős magyar ifjúságnak kell felnőnie, amely minden viharon keresztül magasan hordja majd a magyar szabadság és függetlenség lobogóját. Farkas Mihály honvédelmi miniszternek e szavai adják meg a Haladás SE spartakiádjának is eszmei tartalmát. Ennek a megvalósítása érdekében a következő

közvetlen feladatokat kell szolgálnia a spartakiádnak:

1. Fel kell keltenie az egyetemi és főiskolai ifjúság érdeklődését a testnevelés és sport iránt. Ha arról beszélünk, hogy a testnevelés és sport a kommunista ember nevelésének szerves része, akkor halaszthatatlan feladatunk ennek tudatosítása ifjúságunkban. És éppen ezért a Haladás SE spartakiádja színvonalas versenyével, külsőségeivel és az egészséges versenyessel a kialakításával nagy demonstrációja lesz a testnevelésnek és sportnak. Versenyszámai, amelyek a Munkára Harcra Kész testnevelési rendszernek az alapjaira épülnek, meg fogják mutatni a főiskolai ifjúságnak, hogy a testnevelés és sport vonalán alacsonyabb fokon hogyan készülhetnek fel a munkára, a béke és népköztársaságunk védelmére.

2. Nem elég azonban a testnevelést és sportot népszerűsíteni. A spartakiád akkor fogja feladatát híven teljesíteni, ha azon az egyetemi és főiskolai ifjúság széles tömegei indulnak el. A spartakiád versenyei az egyes egyetemek és főiskolák „Haladás” sportkörökben kezdődnek. A feladat az, hogy össze kell kapcsolni sportkörökben rendezett spartakiádokat az MHK edzésekkel és próbákkal. Az a sportkör fogja legjobban megszervezni a sportköri spartakiádot, amely a hallgatók többségét el tudja indítani. Ez hatalmas politikai felvilágosító munkát igényel. Nem is szólva a szervezőmunkáról. A jó szervezés és a verseny megrendezéséhez szükséges feltételek biztosítása, valamint az edzési lehetőségek biztosítása kedvezően befolyásolja az indulók számát. Az a sportkör amely ezt elhanyagolja egyúttal a spartakiád sikerét is veszélyezteti.

3. Nagy hiba volna az, ha a spartakiád megrendezése az egyes főiskolákon és egyetemeken megazítaná a tanulmányi fegyelmet. A sportköri spartakiádoknak éppen az a céljuk, hogy új hatalmas lendületet adjanak a tanulásnak is. Tehát a spartakiádra való mozgósítást szervesen össze kell kapcsolni a tanulásra való mozgósítással, a folyamatos tanulás biztosításával. Az egyetemi és főiskolai hallgatóknak az lesz a feladatuk, hogy jobban szervezzék meg munkájukat. Ha ezt megte-

szik, jut idő az edzésekre és felrészleten nagyobb munkakedvvel foghatnak hozzá a tanuláshoz. Az a sportkör, amely nem kapcsolja össze a spartakiádra való mozgósítást a tanulóval, káros és rossz munkát végez.

4. A Haladás SE spartakiádja tükröképe lesz az egyes egyetemeken és főiskolákon folyó testnevelési és sportmunkának. Meg fog mutatkozni az, hogy melyik sportkör hogyan dolgozik, hogyan és miként teljesítették a sportfejlesztési tervet és megmutatja azt is, hogy hol, miért nem teljesítették. Az a sportkör, amely a sportköri spartakiádra nem tud tömegeket mozgósítani, az nem tudja sportfejlesztési tervét sem teljesíteni.

★

A Haladás SE spartakiádja meg fogja mutatni a fiatal főiskolai sportegyesület szervezői és rendezői készségét is. Itt fog megmutatkozni az, hogy a rövid néhány hónap alatt a főiskolai bajnokságok óta, amelyek szervezés és rendezés szempontjából még sok kívánnivalót hagytak maguk után, mennyit fejlődött e téren. A területi és az országos versenyeket közvetlenül a Haladás központi szervezői irodája rendezi. Nagyon sok függ attól, hogy a versenyek rendezései miniszteriek legyenek. Ha a főiskolások azt látják, hogy vezetők jól dolgoznak büszkék lesznek sportegyesületükre és támogatni is fogják.

A Haladás SE spartakiádjának három szakasza van. Az első szakasz, a sportkörök spartakiádjá. Ebben minden Haladás sportkör megrendezi a sportköri spartakiádot saját keretein belül. Ezek a versenyek nagy tömegversenyek kell, hogy legyenek. Meg kell mozgassák az egyetemi és főiskolai ifjúság többségét. A spartakiád napja ünnep kell, hogy legyen a sportkör életében. A főiskolai hallgatóknak ezt a napot úgy kell összekapcsolniok tanulmányi munkájukkal, hogy szeptember 24-ig felajánlasképpen elkészítik I. félévi tanulási munkatervüket. A második szakasza a spartakiádoknak a területi spartakiád szeptember 29-én és 30-án. Ekkor mérik össze erejüket területenként az egyes egyetemek és főiskolák, ilyeneket szerveznek Budapesten, Pécsen, Szegeden, Veszprémben és Debrecenben. Ezen az öt helyen

vesznek részt az egyes sportköri spartakiádok győztesei és legjobb csapatai. A harmadik szakasz az országos spartakiád, amelyet október 10—14 között rendeznek meg Budapesten. Ez a spartakiád befejező része, amelyen a területi spartakiáda győztesei és győztes csapatai vesznek részt. Természetesen a győztesek mellett elindulnak majd a kifirásban meghatározott helyezettek is. Az országos spartakiád meg fogja mutatni a főiskolákon és egyetemeken folyó testnevelés és sportmunka minőségi színvonalát, eredményeit és gyengeségeit is, mely alapja lesz az elkövetkező évi munkának.

Ebben az évben a spartakiádot labdarúgásban, röplabdában, kosárlabdában, úszásban és atlétikában rendezik meg. A sportágak megválasztása nem a legerősebb. Túl sok benne a sportjáték, amely megnehezíti az alsóbbfokú versenyeken a szervezőmunkát, és a versenyek tömegességét. Ez a helyzet abból adódott, hogy a versenyszámokat a megévő szakosztályok alapján állították össze. Az elkövetkező években arra kell törekedni, hogy az egyéni számok alkossák a verseny súlypontját és be kell venni olyan sportágakat is amelyek a rendezést megkönnyítik, viszont lehetőséget adnak a nagyobb tömegek bevonására. A spartakiád versenykiírását az év elején kell a sportköröknek kiadni, hogy azok erre megeléző módon fel tudjanak készülni.

★

E hibák mellett a Haladás első spartakiádja rendkívül komoly sporteseménynek ígérkezik és nagy mértékben fel fogja lendíteni — jó munka esetén — a tanulást és a testnevelést és sportot egyetemeken és főiskoláinkon.

Toth Róbert

SZÍNES MAGYAR SPORTFILM

Zászlós felvonulás a tatai edzőpályán

Hosszú hetek gondos és fáradhatatlan munkája eredményeképpen befejeződtek az első mai tárgyú színes magyar sportfilm-vígjátéknak, a „Civil a pályán”-nak a felvételei.

Az egész estét betöltő magyar sporttárgyú filmvígjáték elkészítése jelentős esemény a magyar sport életében is. Azt jelenti ez a film, hogy a sport országos mozgalma kultúránk részévé vált, és mint ilyen, szabad életünk többi jelenségével együtt, felkeltette művészeink, íróink, rendezőink érdeklődését is. Sportregények és más sport-tárgyú szépirodalmi munkák megjelenése után tehát a sport felkerül a

vetítőképernyőre is. A sport és a sportoló nem egzotikum többé színpadainkon. A sport méltón, és teljes fegyverzetében jelenik meg a vetítőképernyőn, kidomborodik az új műalkotásból a sport és testnevelés minden jótulajdonsága, kedvverítő, játékos mivolta, jellemfejlesztő ereje, munkakészséget növelő, egészség-őrző és honvédelmi jelentősége.

A Magyar Filmgyártó Vállalat forgatócsoportja a Kossuth-díjas Keleti Márton rendező irányításával és a Kossuth-díjas Illés György operatőr közreműködésével készítette el ezt a filmet. Színmű-

Szusza, Henni és Várnai közt

vészeink legjobbjai közül a Kossuth-díjas Görbe János, Soós Imre, Gózon Gyula, Mátyai Lajos, Ferrari Violetta és mindenekelett a Kossuth-díjas Latabár Kálmán működik közre. A sportolók közül egész sereg bajnokot és rekordert láthat a közönség a filmen. A sportolók csoportjából Szusza Ferencnek jutott a legfontosabb szerep, aki mellett szerepel Henni és Várnai, valamint a Dózsa, a Keltex és az Előre teljes labdarúgó csapata, edzőivel, gyűróival, labdaszedőgyerekeivel együtt. A szabadtéri felvételek részben a Csepeli Stadionban, részben a Siófok-Balatonújhelyi MTH

üdülőtelepen és a Tatai Edzőtáborban készültek, ahol filmre került többek között Gyarmati Olga, Keleti Agnes, Tass Olga, Papp Laci, Pataki Ferenc, Szilvási, Gurits, Növényi, Pláchy, Szabó, Homonnay, Lippai, Lévai és a többiek edzésének számos részlete is.

A „Civil a pályán” nem mint a sportot népszerűsítő igyekvés jelenik meg, nem hírverés a sport terjesztése érdekében. Ez a színes film egyenrangú vetélytárs a legjobb magyar művészi filmalkotásokkal, amely a magyar filmművészet, fényképtechnika és sportélet magas színvonalát egyaránt tanúsítja.

«A civil a pályán» egyik jelenete: Latabár horgászni megy Balatonújhelyen

Felvétel a tatai edzőtáborból, a jobbszáron Soós Imre és Görbe János Kossuth-díjas művésznök

A NÉPI DEMOKRÁCIÁK SPORT ÉS TESTNEVELÉSÉRŐL

A Román Népköztársaság testnevelési és sportmozgalmának nagyszerű eredményei

A Cultura Fizica si Sport IV. évf. 1. számában megjelent cikk alapján.

Hét esztendővel azután, hogy a dicsőséges Szovjet Hadsereg diadalaj nyomán a román nép megszabadult elnyomóitól, időszerű visszatekinteni, hová emelkedett fel az egykor oly kezdetleges román sport. A Román Népköztársaság fiatal testnevelési és sportmozgalma a kommunisták pártjának állandó és bölcs vezetésével és irányításával egész sor olyan eredményt ért el, amelyek lehetővé teszik, hogy lépést tartson az ország politikai, szociális és gazdasági fejlődésével. Állandóan tanulva a párt Politikai Irodájának határozatából, amely a testnevelés és sport állandó fejlesztéséről és támogatásáról szól, — a román Testnevelési és Sportbizottság, a Szakszervezeti Tanács és az Ifjúsági Szövetség sportosztályaival karöltve, új szervezeti formát hozott létre. Ezáltal lehetővé tette a sport olyan kifejlődését, amely elegendő tesz a három alapfeltételnek: sokoldalú, tömegjellegű és magas tudományos színvonalat biztosít.

Az egész sporttevékenység szervezeti formájának gerincét az egyes üzemekben létesülő sportkörök képezik, amelyek a szakmai sportegyesület keretében működnek. Létrejötték a sportegyesületek, amelyekben falusi és városi dolgozók tömörülnek egyre erősebb és szervezettebb munkát végezve, emelik a sport színvonalát, tökéletesítik az élsportolók tudását.

Azokban a falvakban, ahol a mezőgazdaság a szocialista útra lépett és amelyekben nemrég még nem is hallottak a testnevelés és sportról, ma számos virágzó sportkör működik. Számuk megközelíti az 1200-at és kb. 80.000 tagot számlálnak. A múlt (szórványosan) megtartott tömegversenyek helyét elfoglalta a román MHK testnevelési rendszer,

amelyre eddig mintegy 300.000 ifjú jelentkezett. Mindannyian edzenek és sorban lepróbáznak, ami sokakat, akárcsak a szovjet GTO, elvezet majd az I. fokozatú jelvénytől a Román Népköztársaság bajnokainak és csúcstartóinak aranyérméihez. Sok olyan sportágat hívtak új életre, amelyeket az elmúlt burzsoá rendszerben elhanyagoltak. Romániában még soha sem volt atlétikában ennyi versenyző, még soha nem gyűlt össze a stadionokban ennyi néző. Az úszást a multban csak abban a néhány medencében lehetett gyakorolni, amelyeket a burzsoázia épített. Ez a sport most valóban tömegsporttá vált. Az MHK úszópróbák több tízezer úszót állítanak rajthoz. A mezei futás, amely minden sportoló számára egyformán fontos, a Május 1. és November 7. tiszteletére rendezett tömegversenyeken, több mint 650.000 ifjút és leányt mozgósított. A sakkot 1944-ig csak néhány ezren játszották. Az elmúlt évi népi sakkbajnokságban több mint 200.000-en vettek részt. Az iskolai «ojna» bajnokság nagyban hozzájárult a szép nemzeti játék feltámasztásához. Nagy fejlődésen ment keresztül a többi sport is, így az ökölvívás, birkózás, súlyemelés, valamint a lovassport. Ez utóbbi fejlődésében óriási ugrást jelentett a népi lovasbajnokság megrendezése, amely különösképpen a dolgozó parasztság felé fordult. A testnevelési és sportmozgalom fejlesztéséhez új káderekre volt szükség, ezeket részben rövidtartamú iskolákban, bíró, edző, társadalmi oktatóképző tanfolyamokon neveltek, részben pedig fiatal sportolókat igyekeztek a Középfokú Technikai Testnevelési Iskolákba irányítani, amelyek a jövő sportkádereit nevelik. Az elmúlt évben már hat ilyen középfokú iskola működött. A Testnevelési Intézet növendékeinek száma és osztályösszetétele so-

kat javult. Ebben az évben 1850 társadalmi oktató, 5000 játékező, 323 edző végezte el a különféle tanfolyamokat, amelyeknek célja a sporttechnikai ismeretek felfrissítése volt.

Különös lendületet vett ebben az évben a sportsajtó és könyvkiadás. A Sportul Popular c. újság amely a román Testnevelési és Sportbizottság hivatalos lapja, új formában jelent meg, gazdag tájékoztatót és dokumentációs anyagot bocsátott olvasói rendelkezésére és így sikerrel töltötte be kollektív propagandista, agitátor és szervező szerepét, harcolva ifjú sportolóink kommunista neveléséért. A Sportul Popularon kívül a Népsport, a Stadion, a Turismul Popular, a Cultura Fizica si Sport és a Revista de Sah, mind a román sportsajtó egy-egy jelentékeny állomása. Nagy sikereket értek el sportkönyveink, amelyek a multban szinte ismeretlenek voltak az országban. A Sport és Testnevelés kiadóvállalat megalakulása óta eltelt első kilenc hónap alatt 65 mű jelent meg, 334.504 példányszámban, 1950-ben a stadionok helyrehozása és építése mind jobb sportolási lehetőségeket biztosított a román sportolók számára. Átadták a sportolóknak a floreascai csarnokot, a Dinamo sportcsarnokát, a Dinamo kerékpárpályáját, a temesvári Lokomotiva CFR-stadiont. Az 1951-es év elején nyitották meg Sztálin-város mellett, Pojánában, az ország egyik legnagyobb sportlétesítményét, a téli sporttelepet, amelyet 1950. nyarán kezdtek el építeni a Párt és a kormány gondoskodása folytán. 3000 munkás dolgozott, közülük 720 önkéntes tagja az Ifjúsági Szervezetnek. Így tették lehetővé, hogy a hegyek szívében csodálatos téli sporttelep jöjjön létre, amely Európa egyik legszebb ilyen létesítménye.

A Párt és a kormány állandó

irányításának és segítségének eredményei nem maradtak el. A versenyzők 301 csúcsot javítottak meg. Majdnem minden sportágban történt csúcscsúcsjavítás. Az RNK sportolói számos nemzetközi találkozón vettek részt és ezek közül a varsói nemzetközi ökölvívó találkozón, majd legutóbb a berlini FVB-n Nicolae Linca megnyerte a váltósúlyú, Fiat a könnyűsúlyú boz-bajnokságot. A Viziru-fivérek a teniszezés férfi-páros bajnokai lettek. A várnai nemzetközi mezei futóversenyen pedig Radu Ionita diadalmaskodott. A női asztaliteniszcsapat Budapesten megnyerte a világbajnokságot, Angelica Rozeanu pedig egyéni világbajnoknő lett. Az RNK sakkcsapata megnyerte a sakk feladványfejtés világbajnokságát. Mindezek a győzelmek nagyban emelték az ország hírnevét sporttéren. Az elmúlt év legfontosabb romániai sporteseménye azonban a szovjet atléták, ke-

rékpározók és röplabdázók látogatása volt. A bukaresti Sztálinvárosi, Iemesvári, Kolozsvári, Iasi stadionok fölött ott lobogott az örökre barátságot fogadó két ország zászlaja. A román sportolók találkozásai a szovjet sportolókkal jelentőségükben túllépték a szokásos nemzetközi találkozók kereteit. A román sportolók számára iskolát jelentettek ezek a versenyek, alkalmat adtak arra, hogy kimutassák azt a testvéri szeretetet, amely a román népet a Szovjetunió népeire fűzi.

A szovjet sportolókat rendkívüli tudás, ügyesség, magas technikai színvonal, sportszerűség és baráti szeretet jellemzi. A világ leghaladottabb sportjának képviselőivel való találkozások olyan versenyek voltak, amelyeken nem egyik vagy másik csapat győzött, hanem győzött a népek barátságának ügye és erősödött a béketábor. A Román

Népköztársaság egész sportmunkája a határozott és szervezett békeharc jegyében folyik. Nem volt ennek a harcnak egyetlen fontosabb mozzanata sem, amelyen a román sportolók ne fokozott lelkesedéssel vettek volna részt. Látva az ötéves terv számadatait, amelyek több gépet és szerszámot, több ruhát és élelmet, lakást és kultúrát jelentenek a dolgozók számára, a román sportolók bizakodva tekintenek a nagyszerű jövő elé. Együtt haladva a bányászokkal, akik kincseket hoznak fel a földből, az olvasztárokkal, akik a kohók mellett állnak, a termelő szövetkezetek szorgalmas dolgozóival és minden becsületes, a szocializmust építő emberrel, a román sportolók szintén egy részét alkotják annak az arcvonalnak, amely dolgozik és harcol a szocializmus építéséért, a boldog jövőért, a békéért.

A testedző mozgalom a Bolgár Népköztársaságban

Szeptember 9-én ünnepelte a bolgár nép Bulgária felszabadulásának hetedik évfordulóját. Az ünnepségből lelkesen kivette a részét az újjászületett és egyre izmosodó bolgár sport is.

A Bolgár Népköztársaságban a város és a falu fizikai és szellemi dolgozóinak százezrei mind nagyobb számban foglalkoznak szabadidejükben sporttal. A sport mind nagyobb teret hódít a dolgozók mindennapi életében. A testgyakorlás, a testedzés tömegmozgalommá vált. 1949-ben 500 ezer dolgozó sportolt, 1950-ben számuk már 800 ezerre rúgott. Az országban több mint 100 ezren hordják a büszke NVK (MHK) jelvényt. Tavaly már több mint 576 atletikai verseny 257.532 résztvevővel, 20.792 labdarúgómérkőzés 250.772 résztvevővel, 20.663 röplabdamerkőzés 94.276 résztvevővel, 2491 kosárlabdamerkőzés 24.692 résztvevővel zajlott le. A béke megvédése mellett tüntető mezei futásban a főváros 28.000 fiú és leány sportolója vett részt.

A bolgár dolgozók nagy tömegei sportolnak. A Kommunista Párt és a kormány a testnevelés népszerűsítésére és fejlesztésére törek-

szik. 1944-ben az akkori fasiszta kormány alig 2 millió lévát fordított sportcélokra, viszont 1945-ben a népi hatalom már 60 millió lévát. Ez az anyagi támogatás azóta is állandóan nőtt és 1949-ben 1 milliárd 200 millióra emelkedett. A sport állandó fejlődését nemcsak az anyagi támogatás segíti elő, hanem a kormány számos egyéb intézkedése is. Megalakult a testnevelés legfelsőbb bizottsága, bevezették a «Munkára, Honvédelemre Kész» mozgalmat, több tanfolyam és iskola létesült sportkáderek képzésére, a minisztertanács külön tervezetet készített a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának javaslatára a testnevelés fokozottabb fejlesztésére.

★

Az egész országban, minden faluban és városban sportpályákat és stadionokat, futballtereket, kosárlabda-, röplabda-, kerékpárpályákat, tenispályákat, csónakházakat, vitorlás-repülőtereket, sportlövöldéket, atlétapályákat, sportcsarnokokat, úszómedencéket, tornatermeket létesítettek. A fővárosban hamarosan elkészül a nemzetközi sportversenyek számára épített stadion. 1950-ben csupán a sportépítkezés hónapjában, az országban 761 futballpályát, 1692 röplabda-, 214 kosárlabdapályát, 678 NVK futópályát, 203 sportlövöldét stb. létesítettek, amelyek építéséhez a bolgár dolgozók több, mint 108.000 munkanapot áldoztak

s az elvégzett munka értéke több, mint 28 millió léva.

A tömegsport számos területén kimagasló eredmények születtek. Több népi sportbajnok a felszabadulás előtti eredményeket messze túlszárnyaló eredményeket ért el a legkülönbözőbb sportágakban.

A bolgár sportolók szép eredménnyel szerepeltek a nemzetközi sportversenyeken. A bolgár lövészek, tornászok, kosárlabdázók, röplabdázók, ökölvívók, lovasok, atléták, sakkozók és úszók értékes nemzetközi díjakat nyertek.

1950-ben a bolgár válogatott csapatok 23 nemzetközi találkozón vettek részt, öt esetben vesztek, 8 esetben döntetlen eredményt értek el és tízszer győztek az ellenfél felett.

A bolgár sportolók hűek felelhetetlen vezetőjük, tanítójuk Georgi Dimitrov útmutatásaihoz. Az általa kijelölt úton haladva végzik munkájukat. A Szovjetunió sportolójának példáját követve, az általuk elért nagyszerű eredményektől lelkesítve, a többi népi demokratikus országok sportolóival vállvetve a bolgár sportolók további eredmények elérését tűzték ki célul. Így küzdenek a haladás, a demokrácia és a béketábor első soraiban.

A természet barátainak kedves ajándéku! szolgál erősödő dokumentum filmgyártásunk, amikor egész sor olyan filmet készít, amelyek a magyar táj lenyűgöző szépségű vidékeit mutatják be a mozilátogató közönségnek.

A filmnek fontos feladata, hogy megmutassa a magyar vidék ősi szépségét.

A Bakony, a Mátra, a Mecsek, a Bükk és a Balaton vidékének tájait vizsik most filmre is bemutatják, hogy az emberi kéz, a tudás miképpen alakítja át és állítja az ember boldogabb életének szolgálatba a természetet.

Szépségeiben különösen kiemelkedik a Tisza vidékéről készülő színes tájfilm, amely a tiszavidék természeti tájain felül a vidék lakóinak életét, fejlődését is bemutatja.

A természetbarátok érdeklődése nyilvánvalóan nagy

Jelenet a «Hegyek története» című népszerű magyar tudományos filmből

mértékben fordul majd a most készülő „Vadvizország” című film felé is. Ez a film, amelyet Homoki Nagy István az „Egy kerecsensólyom története” c. nagyszerű, kitűnő népszerű, tudományos film rendezője készít a Fehértó érdeks világának életét eleveníti meg. A „Vadvizország” épen úgy, mint a „Tisza” hiteles színekben igyekszik visszaadni a természet szépségeit.

Különösen értékelni fogja a természetjárók ezreit a „Hegyek története” című film, amely hazánk hegyvidékeinek sokezeréves történetét és a hegyek belsejében mutatkozó érdekes változásokat ismerteti meg.

Mindezek a magyar kisfilmek nemcsak a természetjárás régi híveinek szereznek örömet, hanem újabb hívekkel is növelik a természetbarátok taborát.

NYÁRI TÚRA A SÁTOROS-HEGYSÉGBEN

Az idén is ellátogattunk a Sátoros-hegységre, immár harmadszor 1949 óta. Most helen vagyunk és közlünk négyen most járnak itt először. Mindössze négy napunk van, így hát gondosan ki kell számítanunk a túra útvonalát, hogy a legszebb és legjellegzetesebb vidéket érintsük.

Az első éjszakát Patakon töltöttük az ősi kollégium épületében. Másnap kissé felhős augusztusi reggelén kipihten szálltunk fel kövérre hízott zsákjainkkal az állomás előtt pofékelő kis szörnycetre, amely elvitt bennünket utunk tulajdonképpeni kiindulópontjára Sátorajáújhelyre. Mikor leszálltunk a kisvasútról, már szépen sütött a nap. Örömmünkben megvettük a legnagyobb dinnyét a piacon. (15 kg volt!) Felváltva cipeltük, de nem sokáig, mert a város szélén kivégeztük.

Első célunk, a Magaska csúcsa 400 méterrel emelkedik a város fölé. Utunk gyümölcsösök közt visz el. Lassan felemelkedünk a nyeregbe, ahonnan rövid 20 perc alatt elérjük a kilátót. Észak felé a Szlovák Felföld hegyei látszanak, közelebb a Milic csoportja. Előtte a csodás Füzér vára. Nyugatra a Tokkárterő és Pengőkő vidéke terül el. Még Regécz vára is látszik. Dére a végtelen Alföld terül el, azaz csak gon-

doljuk, hogy ott terül el, mert arrafelé, sűrű sötét fellegek sorakoznak és elállják a kilátásunkat. Mintha már az eső is esnék arrafelé, a Bodrogon túl. Keletről is látunk hegyeket, de már ezeket nem tudjuk kivenni a párák levegőjében. Sokáig gyönyörködünk a szép látványban, de az idő sürget, visszatérünk a nyeregbe, otthagyt sátrainkért és folytatjuk utunkat.

Lassan leereszkedünk a Potacsok szélesen elterülő völgyébe. Hatalmas tisztások váltják egymást itt, amíg a völgy két felé nem válik. Mi a két ág közt elnyúló hegyhátra kapaszkodunk fel Nagyhallgató irányába. Fent visszasanézünk. Most látjuk csak, milyen találó a Sátoroshegy elnevezés! A Magaska és odáig még számos csúcs mind megannyi sátor sorakozik egymás után. Tovább megyünk és a Nagyhallgató merész kúpját jobbra elhagyva elhadjunk az új Cseréptó-i őrház mellett. Ezután rövidesen kiérünk Vágáshuta fölé. Itt az erdő szélén ismét új kép fogad. A nap sugarai hatalmas fénynyalábokban hullanak alá a fehér felhőkkel erősen tarkított égből. Előttünk a Milic-csoport intéget, mintegy 30 km távolságban, mögötte a Szlovák hegyek kéklenek. Tiszta időben bizonyo-

san a Magas-Tátra is látszik innen. A látvány havasi emlékeket idéz fel bennünk. Leülünk falatozni a pompás zöed legerőn s miközben zsákjaink tartalmán könnyítünk, gyönyörködünk a tájban.

Utunk kilátásokban bővelkedve vezet a Kékszűrőn át az Eszkála őrházig. Erdei munkások laknak a házban. Szívesen fogadnak, az egyik helyiségben nekünk is jut hely. A ház előtt tüzet rakunk és ennek világánál vacsorázunk. Szalonnát sütünk nyáron, nótázással, beszélgetéssel ütik el az időt. A tűz kialvó fényénél halgatjuk az egyik erdei ember meséjét a gonosz manóról és tündérektől, azután lassan aludni térünk. Holnap új tájak, új utak, új vidékek következnek, ezekről álmodunk és a Kecskéből fenyői mesének tovább...

Reggel verőfényes napsütésre ébredünk. Tiszta kék az ég, egy csöpp felhő sem látható. Megmosdunk a forrásban és reggeli után nekivágunk, hogy éjjeli álmunkat valóra váltsuk. Nemsokára az újhuta vízvázalató nyergében vagyunk. A tisztáson, a pázsiton a reggeli napban ezüstösen csillognak a harmatcseppek. A tisztás fenyői még sötétzöldbe burkolóznak. Nesztelenül lépdelünk a nagy csendben és egyszerre bent ta-

láljuk magunkat a fenyők között a tavalyról jól ismert piros-sárgával jelezett úton. Allandó magasságban maradvakanyargunk változatos képeket nyújtó tisztásokon át. Az egyik tisztás szélén hatalmas 2 m magas hangyabojt látunk két fenyőfa között. Az utolsó tisztáson, ahol a jelezett út két felé kanyarog a Nagypéter Ménkö felé, letesszük zsákjainkat és őrizetre hagyva azokat, elmegyünk megnézni a Kotliszka vadászhatat. Ennek tetejét szemlétük reggel Eszkála őrházból. A Kotliszka őrházat érdemes megnézni. Meredek havasi tisztás tetején romház, lenn a tisztás aljában jóvizű forrás, patak, a tisztás oldalából nagyszerű kilátás nyílik a Kecskéből fenyőseire. Fényképezünk, azután visszafordulunk csomagjainkért.

Rövid pihenő után folytatjuk utunkat a jezés nyomán, míg az az Ördög völgyből feljövő műútnál meg nem szűnik. Itt az épített úton haladunk tovább nyugati irányba. Fokozott csendben lépkedünk, mert ez már vadvédelmi terület. Az ország legjobb minőségű vadállománya található itt, ezen a vidéken. Lefényképezzük a nyírfák között megbúvó kies Istvánkunyhot és közeledünk a Pengőkő felé. Elhagyjuk a sűrűben rejtőző mélyvízű Pin-

István kunyhó

Gönci romok

A sárospataki Rákóczi-várban — A Kottliszka körüli fenyvesben

kuját. Fél óra múlva megpillantjuk a Regéczi várat. Lenyűgöző kép; a szembesítő nap sugarai körüláryozzák a romot. Néhány lépés és edig észrevehető nyílásra találunk balra, a fenyők között. Aki nem ismeri ezt, aligha találja meg a Pengő-kőt. Mi már ismerjük, behatolunk és néhány lépés után jobbra, előttünk a Pengő-kő. Felmásznak. Köröskörül a Sátoros hegyek kúpjait látjuk minden irányban. Egyszerre a Füzéri várat és Régezet. Vajjon mi-

ért nevezték el Pengőkőnek ezt a hatalmas, csaknem 20 m magasán összehámozott trachit tömbhalmazt. Aluról nézve mintha óriási, ülő püposteve lenne. Tovább megyünk utunkon, majd bekukkantunk a Dorgó-i fenyvesbe. Majd vizsakanyarodva elindulunk a Rákóczi-kő irányába. Nemsokára a Nagybekes oldalában kanyargunk és az esti szürkületben bekocogunk kedves tavai ismerősünk mogyoróskai udvarába.

A házigazda szívesen fogad. Mi azonnal munkához látunk és remek vacsorát főzünk a tonnácson lévő nyári tűzhelyen. Elbeszélgetünk a házigazdával, aztán aludni megyünk a padlás friss, illatos szénavilágába. Közben a hold is kibújik a hegyek mögül és sejtelmesen világítja meg a Regéczi várat.

Másnap egy kissé későn indulunk tovább, közben néhányan a Regéczi várat nézték meg. Most már rövidebb utat teszünk meg. A magas Gergegy-hegy nyergén áthaladva

a Borsó-hegy fenyvesei között tartunk ebédet. Megcsodáljuk Amadé várának kilátását, majd a nyugatra fekvő völgybe leereszkedve megnézzük a Gönczi romokat. Hatalmas íák között bújnak meg a régi kolostor kövei. Innen már csak egy óra Göncz község, ahol utunk utolsó éjtszakáját töltjük.

Másnap hatalmasat fürödünk Görömbölytapolcán és az esti vonattal utaztunk Pestre, egy csodálatos élménnyel gazdagodva.

Dvorák József

Jókai-val a Bükkben

Jókai Mór, a nagy magyar regényíró, igazi természetbarát volt. Nemsokára kisebb kirándulásokat, hanem komoly túrának beillő vándorlásokat is tett a hegyekben.

Menjünk egyszer utána. Lássuk csak, hogyan írta le azt a hegyvidéket, ahová most az ő nyomain járva, mi is elmegyünk.

A magyar szabadságharc gyászos bukása után, 1849. szomorú őszén a Bükk-hegység egy elrejtett kis falujában, Tardonán bujdosott több hónapon keresztül. Ennek a vidéknek „Tengerszemű hölgy” című regényében állít örök emléket.

„Volt egy kis falu — írja Jókai — a borsodi Bükk mélyén, Tardona, melynek még a neve sem volt feljegyezve Karancs Ferenc térképén. Ott egy mélyen elrejtett, gyönyörű völgyben fekszik az a kis helység, ahol a világnak nincsen szája.”

Áll még a fehérre meszelt falusi

ház és a kegyelet emléktáblával jelezte meg, amelyben annakidején Jókai álnéven lakott.

De halljuk tovább Jókait. „Mindennap össze-vissza botyongtam én ezeket az emberhangtalan erdőket. Sohasem találkoztam szembejövő emberrel. Akármilyen tetőre hágtam fel, onnan nem láttam mást, mint a völgybeszorult Tardona füstölő kéményeit. Rátaláltam a völgyet átszelő pataknak forrására. Úgy hívták, hogy „hársfa-forrás”. Csupa kársfák veszik körül. Ráértem a gyermekjátékra, hogy bodzafából malmot faragtam-tálkoltam össze a kis patak fölé; azzal mulattam magam.”

Kövessük mi is a kis patakot folyása ellenében. Elhagyva a falut, nemsokára rábukkanunk az erdő szélén a Hársfa-forrásra. Valóban hársfák között fekszik. Akkor még fiatal csemeték lehettek, ma

már öreg óriások. Annakidején a rabszolgaságról susogtak Jókainak, de ma már a szabadságról zúgnak az erre járóknak.

„Egy derült őszi reggel — folytatja tovább Jókai — ismét vettem kezembe az ólmos botomat; a jó kedves háziasszonyomnak azt mondtam, ma ne várjon haza ebédre; felballagok rajzolni a „Pogányoltár”-ra. Az urak „Pogányoltár”-nak, a parasztok Örvénykőnek hívják azt a csúcsot. Tíz óra lehetett, amikor felértem a „Pogányoltárra”. Mikor a sziklapárkányra kiléptem, az igaz, hogy csodaszép látvány tárult elém; csakhogy ez nem lefesteni való. Tenger alatt az egész ország! Az őszi köd, mint egy hófelhő takarta az egész vidéket a látó határig, amelyből hóbércek, hókupolák emelkedtek elő; másutt meg fagyott hullámokhoz hasonlított a kőburok. Itt-amott emelkedett ki belőle nagy sötéten egy gömbölyű

sziget: a legmagasabb hegyek ormai.

A regény egy másik részében a következőképpen írja le az Örvénykőről elébünk táruló kilátást: „De a legnagyobb tájkép-motívum volt (melybe szerencsésen bele is buktam) maga az „Örvénykőről” kínáló panoráma. Az Örvénykő a Bükk-hegység legmagasabb pontja. Tardonáról nézve havasként kimagasló sziklagerinc, de amelynek tetejébe nagy kerülővel fél lehet jutni. Ez volt kóborlásaim végcélja. Fél nap oda, fél nap vissza, délben tüzet rakni tárgyalból a szikla lonkáján, pirított kenyérral, szalonnával, fejedelmi lakomát csapni, s aztán kiülve a szédületes sziklapárkányra, megküzdeni a lehetetlen (nekem lehetetlen) festői feladattal. Lábam alatt, az előtérben a bükkfák koronáiból alkotott sötétség s hol ez végződik, egy mosolygó zug, közepén a kis Tardona füstölgő kéményű, elszórt házikóival, körülvéve sárguló szőlőkertek kockáitól, zöld vetések csikjaitól tarkáló dombokkal, melyek fölött a Bükköt folytató kormos-zöld hegyek emelkednek elő; e hegység fölét tódul aztán a gömői hegyek csoportja; ezeknek az árnyalata már lilaszínekben játszik, de rajtuk is ural a trencsényi, túróci hegység láncolata; ez már felhő-kék, s ezek fölét emelkedik, mint egy fata morgana, a szepesi Kárpátok fejedelmi sora; olyan kék, mint maga az ég, csak a havas csúcsok gyémánt fénye képezi az elválasztó vonalat.”

A Hársas-forrástól közel három órai gyaloglás, kapaszkodás után mi is felérünk az Örvénykőre. A kilátás, ami élénk tárul, lenyűgöző. Ehhez Jókai leírása után nincs mit hozzátennünk. Csupán azt kell megjegyezni, hogy abban tévedett a költőfejedelem, hogy amint azt már ma tudjuk, a Bükk legmagasabb pontja nem az Örvénykő, hanem az Istállóskő erőse és a trencsényi, túróci hegység láncolataként felsorolt hegycsoport valójában az Alacsony Tátra vonalata.

Említést tesz a regényben az Örvénykő tetejéhez közel eső barlang-

ról is, amelybe a regény egyik szereplője elbújik a zsendárok elől. És valóban, erre is ráakadunk. A sziklaoldalban a hatalmas hasadások és repedések között két kisebb barlang nyílása sötétlik felénk.

Járt Jókai a Szentléleki romoknál és megemlékezik az innen nem messze lévő, ma már gótizálású betonépítménybe foglalt forrásról is.

Ezekről szóról-szóra ezt írja: „A mély őserdő közepén borongó paulinus kolostor romjai. Szürke gránitból, góth-stílusban épült tömör falak, pillérek homlokzatán szárnyas angyalfejek, csúcsos boltívek virágokban végződnek, s a kővirágokat kiegészíti a kövi rózsza, mely a párkányokon dúsan tenyészik. A kék színekkel árnyékolt romtömeg mögött a sűrű sötét bükk erdő; előtte egy forrás, mely csodamódon, egy kirohadt nagy hársfa tövéből buzog fel. A rom tetejéből egy terebély vastag mogyorófa hajlik alá, melynek lombzata már rótpiros az őszi dértől, míg az ablakokból a vadrózsza sötétzöld füzerei csüngenek alá, keverve sommal, kecskerágóval, piros rózsaszín, pecsétvörös boggyókkal tarkázza. A rom fenekét barnazöld páfrány borítja körül. S a nagy hallgató képek egyetlen élő alakja, a hajdani templom-ajtó sötétjéből felénk tekintő baköz, úgy tűnik elő, mint a hun-magyar pogányregék tündéri vezércsillaga.”

E festői leírás után, aki még nem járt itt a romoknál, annak is könnyű maga elé képzelni, mi pedig, akik itt állunk, csak a bakózt kell a templomajtóba gondolnunk és épüget látjuk a képet, mint egy évszázaddal ezelőtt Jókai látta.

Néhány percre innen, megtalálhatjuk azt a hatalmas, hátulról majd tíz, előlről mintegy huszonöt méter magas kilátó-sziklát is, amelyről Jókai a következőket írja: „Aztán a másik kép. A hatalmas Szentlélek-kő. Egy toronymagas sziklaszál, a fennsík széléből kiemelkedik. Mellette két óriási bükkfa, mely a sziklacsompó derekáig felér, az egyiknek a leveleit rőtbaránára, a másiknak aransárgára változtatta a nagy dekoratív művész: az ősz.

Fenn a toronymagas szikla tetején három fa zöldül. Hogyan kerültek azok oda? Oda föl is lehet kapaszkodni, nyaktörő kúszással s onnan megint új képet festeni.”

Ha ily hosszú utat tettünk meg a halhatatlan íróval a Bükkben, ne sajnáljuk a fáradságot és zárunk el a Kerepesi-temetőben lévő sírjához. Mert nekünk, turistáknak is hagy itt utolsó üzenetet a sírfeliratában: „Ami bennem örök, veletek megy, ott fog köztetek lenni mindig. Megtalálsz virágaid között, mikor elherbadnak, megtalálsz a falevelben, mikor lehull, megtalálsz az esti harangszóban, mikor elenyészik s mikor megemlékezel rólam, mindig arccal szemközt fogok veled állani.”

Czeglényi Kálmán

FELHÍVÁS!

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő

Országos Testnevelési és Sportbizottság

HIVATALOS KÖZLÖNYE

első száma szeptember 20-án, további száma minden hó 20-án jelenik meg.

TSB-k, sportegyesületek, sportkörök, sportvezetők és aktívák részére a Hivatalos Közlöny nélkülözhetetlen.

A sportmozgalommal kapcsolatos minden rendelet, a sportfejlesztési terv végrehajtását érintő valamennyi utasítás, felhívás a Hivatalos Közlönyben jelenik meg, tehát sporttal és testneveléssel foglalkozó valamennyi sportkörnek, közületnek, intézménynek az az érdeke, hogy az OTSB Hivatalos Közlönyére előfizessen.

Előfizetési ár: félévre 12, egy évre 24 Ft.

Előfizetéseket csak a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat veszi fel: Budapest VII. Rákóczi-út 50. Előfizetések beküldhetők az MNB 936.559 egyszámú aláírására is.

SPORT ÉS TESTNEVELÉS

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság havi folyóirata.

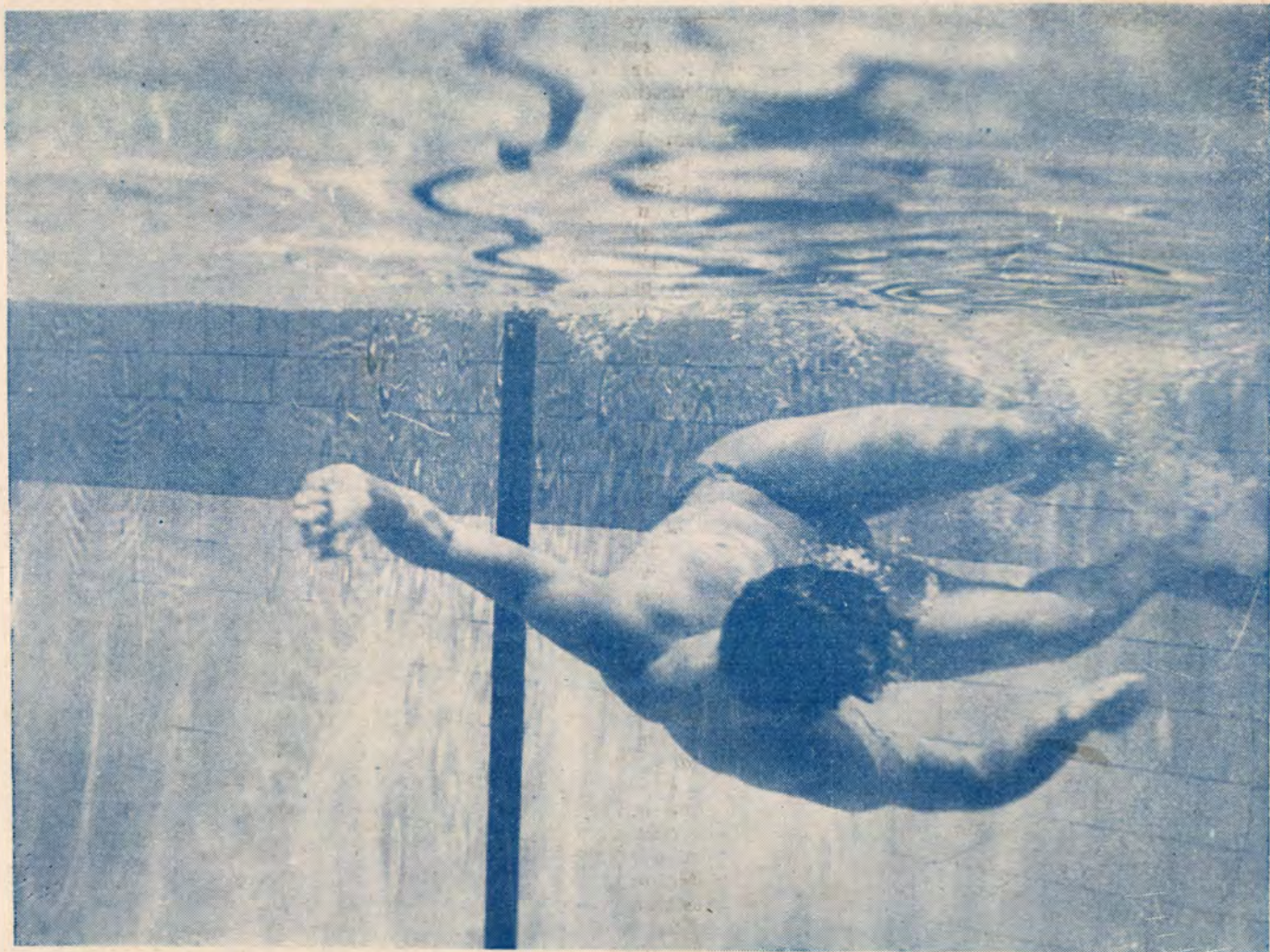
Felélős szerkesztő: Pásztor Lajos. A kiadásért felel a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezetője.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Rákóczi-út 50. I. emelet.

Távbeszélő: 220—082, 220—699. Előfizetési díj egy évre 36 forint, fél évre 18 forint. Egyes szám ára 3.— forint.

Csekk száma száma: 936.559.

Hungária Hírlapnyomda Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Felelős: Daka István.

A fényképezés a sport szolgálatában

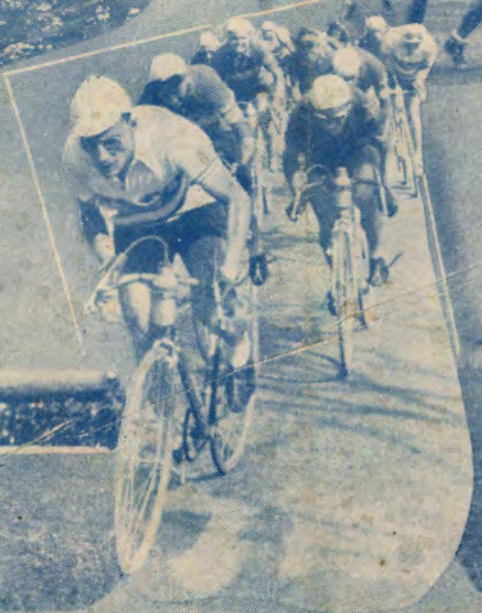
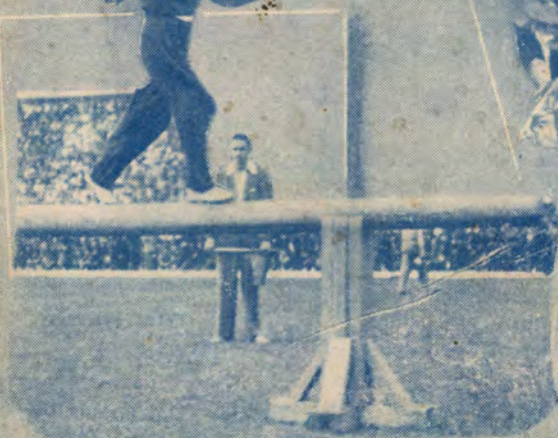
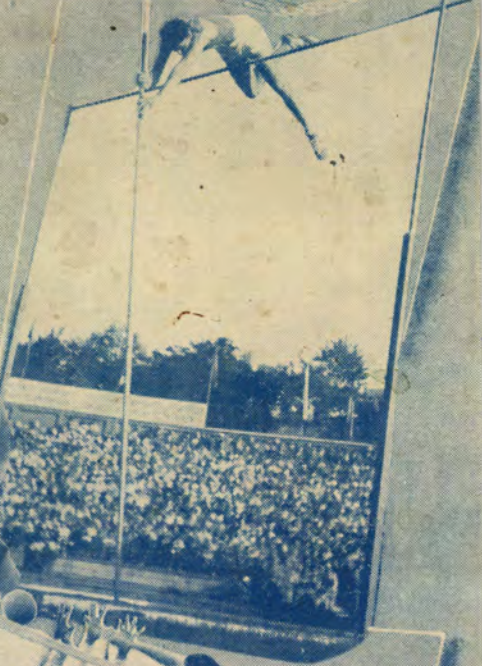
A tudományos alapokon nyugvó sportoktatásnak hatásos eszköze a fénykép és a film. Mindkettő igen fontos segédeszköz az egyes sportmozgások kiemeléséhez és szemléltető oktatásához. Fokozott mértékben jelentős azonban a szerepük az olyan mozgások tanulmányozásában, amelyeket az ember közvetlenül csak torzítva figyelhet meg, így pl.: az úszás víz alatt történő mozdulat-elemeinek tanulmányozásában. Ilyen mozdulatelemek a különböző úszásnemek kar- és lábmunkájának (ütemének) víz alatti részei, valamint a fordulók. Úszóedzőink tapasztalták, hogy a Szovjetunióban a filmoktatás milyen magas fokon áll s most kezdik gyakorlatban is gyümölcöztetni a szovjet-út tapasztalatait. Ezt bizonyítja többek között ez a vízalatti felvétel is, amely Gyöngyösi Lászlót, a hátúszás csúcstartóját ábrázolja a hátúszás bukfcenc fordulójának befejező fázisában, közvetlenül a faltól való elrugaszkodás előtt.

A felvétel egyike azoknak a részfelvételeknek, amelyeket Rajki Béla készített Gyöngyösi bukfcenc-fordulójának különböző fázisairól.

A Román Népköztársaságban minden sport a dolgozóké

(Túldoldali képeink)

A Román Népköztársaságban valamennyi sportág hamar népszerűvé vált és a dolgozó fiatalok a legkülönbözőbb sportokban versenyeznek. Fent: Miklós Ilona gerelyvetése és a motoros gyorsasági verseny rajtja. Következő sor: Sötér magasat ugrik, jelenet a Dinamo—Hadsereg rugdob mérkőzésről, Dragomir 4 méteres rúdugrása. Harmadik sor: A női kajakbajnok-pár, röplabdamerkőzés a Vasutasok és a Dinamo csapata között. Alul: A bajnokok és élsportolók mind leteszik az MHK-próbát (Lutta Haeffler a gerendán), a Bukarest—Sztálinváros kerékpáros távverseny mezőnye, bajnoki labdarúgó mérkőzés a ginlesti-i stadionban a Dinamo és a Lokomotiv között.

III. ÉVF., 10. SZÁM.
1951. OKTÓBER

ÁRA 3.— FORINT.

SPORT ÉS TESTNEVELÉS

Tartalom:

	Oldal
Mit köszönhet sportunk a Nagy Októberi Szocialista Forradalomnak (Paulo János)	1
Igy láttam (Bánhalmi Ferenc)	3
Áz ő sportjuk	6
Második sportnaptárunk (H. L.).....	6
A 23. sz. Utasítás	7
Az 1952. évi egységes sportnaptár	8
Sportembereink és az MHK	16
Ökölvívásunk problémái Berlin után (Kovács Károly)	17
Kerékpárosaink az FVB-n	19
Zenekorcsolyázás (Szent Györgyi Imréné)	20
Kajaksportunk fény- és árnyoldalai (Blahó Kálmán).....	21
Karoljuk fel népi játékaikat (Berecz István).....	26
Az egészsévi edzés tudományos elvei.....	27
A munkaerőtartalmak testnevelési és sportmunkája (Rostás György) ..	29
Csúcseredményeink II.	31
Hogyan javítsák meg a sportkörök az MHK testnevelési rendszerrel kapcsolatos munkájukat (M.)	33
A VII. magyar egyéni sakkbajnokság középdöntői (Vajda Árpád)....	34
Főiskolás úszóink szereplése (Bakó Jenő).....	36
Röplabdásportunk időszerű kérdései (Szabó L. Lajos).....	39
A szocialista sport őszinte megnyilatkozása volt a bukaresti nemzetközi motorverseny (Sz. L.)	40
Használjuk fel az FVB tapasztalatait női tornászaink olimpiai felkészítésében (Keleti Ágnes)	41
Az MHK szerepe birkózósportunkban (Matura Mihály).....	43
Zatopek új világcsúcsai.....	44
<u>Természetbarát</u>	
Lenin a Tátrában	45
Hol a Zsiványbarlang?	46
Barlangok, mint természeti emlékek	47
A Román Népköztársaság természetjáró sportja	48

Címképünk: A Néphadsereg Napján került sor a nemzetközi labdarúgó-torna döntő mérkőzésére. Előtte a magyar bajnokok és élsportolók küldöttsége átadja az OTSB dísz-zászlaját és oklevelét a Honvéd SE-nek

Utolsó oldalunkon: Simon, a maratoni futóbajnokság győztese elsőnek érkezik meg az Előre sporttelepére, a célhoz.

Mit köszönhet sportunk a Nagy Októberi Szocialista Forradalomnak ?

November 7-én ünnepli a Szovjetunió népe és ünneplik a világ dolgozói a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 34. évfordulóját.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom, amely a Bolsevik Párt nagy vezetéi, Lenin és Sztálin vezetésével győzött, gyökeres változást jelentett az egész emberiség történetében. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom szétzúzta a kapitalizmust és győzelme eredményeképpen a dolgozó nép vette kezébe sorsának irányítását.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 34. évfordulója a nemzetközi békefront előretörését és erőgyarapodását jelenti. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmével vált két részre a világ: az imperialista és a demokratikus erők táborára. Ez a kettészakadás a második világháború befejezése után különösen éles formában jelentkezett. A második világháború — ellentétben a háborút kirobbantó fasizták lázálmaival — azt eredményezte, hogy a Szovjetunió közvetlen támogatásával újabb tíz-és százmillió tömegek szakították ki magukat az imperializmus bilincseiből. A második világháború befejezése után a nemzetközi erőviszonyok úgy alakultak, hogy a békeszerető demokratikus erők táborra nagyobb és erősebb lett, mint az új háborút kirobbantani akaró imperialisták frontja. A Szovjetunió nemzetközi jelentősége, tekintélye azonban nemcsak a második világháború fényes katonai sikerében növekedett, hanem állandóan növekszik a második világháború befejezése óta is. Ugyanazok a népek, amelyek a második világháború eredményeként a szovjet hadsereg győztes fegyverei nyomán megkapták nemzeti függetlenségüket és szabadságukat, azt tapasztal-

ták, hogy a győztes Szovjetunió ugyanolyan segítséget és támogatást nyújt nekik a demokrácia megszilárdításában, mint a háború alatt a fasizmus megsemmisítésében. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmét követő években megkezdődött a Szovjetunióban a szovjet testnevelés építése és a tömegek legszélesebb bevonása a sportmozgalomba.

A szocialista forradalom győzelme, a szovjet kormány első rendeletei, valamint Leninnek és Sztálinnak az új társadalom felépítésére vonatkozó történelmi jelentőségű útmutatásai széles távlatot nyitottak meg a szovjet rendszerű testnevelés és tömegsportmozgalom elé. Lenin és Sztálin pártja a testnevelést olyan eszköznek tekinti, amely elősegíti a dolgozók sokoldalú testi nevelését, fontos eszköze a kommunista nevelésnek. Ezért a Bolsevik Párt már a szovjet hatalom megalakulásának első napjától kezdve különös gondot fordított a testnevelésre. A Bolsevik Párt a testnevelés ügyét nagyfontosságú ügynek tekintette. Ha megnézzük a szovjet sport fejlődését, megállapíthatjuk, hogy a szovjet sport világviszonylatban magas színvonalat ért el. Nagy eredményei nem maguktól születtek. A szovjet sportolók kitaró munkával, erős küzdelemmel érték el eredményeiket. A szovjet testnevelési szervezetek a Bolsevik Párt vezetésével, a haladó marxista-leninista ideológiával felfegyverkezve, sikeresen leküzdötték a nép ellenségei által a sportban elültetett burzsoá téveszméket és biztosították a sport fejlődését.

A szovjet sportolók külföldi szereplése ékesszólóan bizonyítja azt, hogy nem felel meg az igazságnak az a burzsoá állítás, hogy a szov-

jet sport színvonala alacsony és hogy a szovjet országban lehetetlen a sport fejlődése. Szovjetunió képviselőinek ragyogó sikerei megcáfolták ezeket a vádakokat. Szovjetunió sportolói bebizonyították, hogy a szocialista társadalomban az egyéni adottság nemhogy elvész, hanem éppen ellenkezőleg, csakis ott van meg minden szükséges feltétel a teljes és sokoldalú fejlődéshez. Ezt a fejlődést ugyanis a szovjet állam minden erejével támogatja. A szovjet sportolót a testnevelési szervezetek gondoskodással és figyelemmel kísérik.

A szovjet sportolók külföldi szereplései fényesen bizonyítják az egész világ előtt a szovjet sport megnövekedett erejét, lendületét és a testnevelés szovjet rendszerének fölényét a burzsoá sport felett, valamint a szovjet bajnokok technikai tudását és magas erkölcsiségét, a szovjet emberek hazafiságát és győzniakarását.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom eredményeképpen a második világháború után született meg népi demokráciánk is.

Nézzük meg, mit köszönhet a magyar sport a Nagy Októberi Szocialista Forradalomnak. A felszabadulás előtt Magyarországon a dolgozó tömegeknek nem volt joguk, hogy demokratikus sportszervezeteket hozzanak létre. Az erre irányuló minden kísérlet hiábavaló volt, mert különböző módszerekkel elnyomták a kezdeményezést. A dolgozó nép fiai sportolni nem tudtak, mert az egyesületekben csak a burzsoá csemeték kaptak szerelést, a munkás-sportolókat pedig nem szívesen látták s legfeljebb akkor karolták fel — és egyben meg is rontották —, ha üzleti lehetőséget láttak benne. A sportmozgalom nem volt tömegjellegű,

az egyesületek tagjai főleg polgári és kispolgári rétegekből tevődtek össze. A felszabadulás előtt Budapesten kívül alig volt jól épített sportpálya. Még olyan nagy városokban sem volt nagyobb befogadóképességű sportlétesítmény, mint például Békéscsaba, Zalaegerszeg és még sok más város.

A burzsoá kormányt nem érdekelte a testnevelés és a sport fejlődése, csak profitszerzésre használta fel a sportot.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom meghozta részünkre a változást, mind politikai, mind gazdasági, mind pedig kulturális téren.

November hetediké a magyar dolgozóknak is a legnagyobb ünnepe, mert a dicsőséges Szovjet Hadsereg, amely a Nagy Októberi Szocialista Forradalomban jött létre, a második világháborúban szétzúzva a fasiszta fenevadat, hazánkat is felszabadította az elnyomás és kizsákmányolás alól. A Kommunista Párt és Rákosi elvtárs eredményes harca nyomán eljutottunk odáig, hogy a sport területén is komoly eredményeink születhettek.

Az eddig elért eredményeink bizonyítják, hogy a magyar sport rohamosan fejlődik és hogy jó úton járunk. Ahhoz, hogy ilyen eredményeket elérhettünk, nagy mértékben hozzájárult a Szovjetunió útmutatása, hiszen a sport terén is átadja tapasztalatát, tudását. Elküldte hozzánk legjobb szakembereit, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom szellemében mi is megvalósítsuk a szocialista sportot. A Szovjetunió több ízben meghívta a magyar sportolókat edzőtáborozásra, aminek a főcélja a tapasztalatok átadása volt. A Szovjetunió támogatását érezhettük akkor is, amikor nemrégén 9 sportvezetőnk tanulmányozhatta az élenjáró szocialista sport vezetését, amelynek eredményeképpen hazánkban fokozzuk a sport szocialista átszervezését. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom lehetővé tette a dolgozó tömegek bevonását a testnevelésbe. A szovjet sport gazdag tapasztalatai alapján indíthattuk meg az MHK-mozgalmat, amely immár sportunk és testnevelésünk alapja lett, rendszerré vált. Ennek keretében 400.000 ember teszi le az MHK-próbát ebben az évben. Ez a komoly tömeg bizonyítja, hogy a sport és testnevelés nálunk is behatolt a dolgozók mindennapi életébe s része lesz életünknek.

A Magyar Dolgozók Pártja és a

kormány állandóan gondoskodik a dolgozók testneveléséről. 1950-ben 50 millió forintot fordított a dolgozók tulajdonába átment sportpályák rendbehozására és építkezésre. Sportfelszerelésekre több mint 100 millió forintot fordított kormányzatunk. Ha körülnézünk az országban, a nagy országos építkezések sorában megtaláljuk a sport hatalmas építkezéseit is. Épül a több mint 100.000 főt befogadó Népstadionunk és ezenkívül a városok egész seregében épülnek új sportlétesítmények. Számos közülük már befejezéséhez közeledik. Békéscsabán, Sajószentpéteren, Ozdon, Egerben, Szekszárdon, Kécskeméten és az ország minden részében gazdagodik a sport ilyen építményekkel. A sportvonatkozású építkezéseken keresztül is biztosítja kormányunk a sportolás lehetőségét. És a példa ebben is, mint mindenben, ami a dolgozók érdekét és a haladást szolgálja, a Szovjetunió, amelynek létrejöttét a Nagy Októberi Szocialista Forradalomnak köszönhetjük.

De azt is a Szovjetunióknak, tehát végeredményben a forradalomnak köszönhetjük, hogy megváltozott a dolgozóknak az államhoz való viszonya. A dolgozók államban nagy tömegek sportolnak és komoly eredmények születnek, nap mint nap. Ilyen eredmény Magyarország olimpiai harmadik helyezése, a XI. Főiskolai Világbajnokságon nyert 43 világbajnokság, számos más nagy nemzetközi elsőség, világbajnokságok, világesúcsok és az, hogy a fennálló magyar csúcsokat a sportolók állandóan megdöntik.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom megadta a lehetőséget, hogy falun is fejlődésnek indulhasson a testnevelés és a sport. A falusi emberek régen a sportot csak hírből ismerték. Pedig évszázadok óta bennük gyülemlik fel az ősi erő és az az ügyesség, amely most végre a sportversenyekben is megmutatkozik. Ezt bizonyítják az októberben megrendezett falusi spartakiád-versenyeken elért komoly eredmények és azt, hogy a falu közelebb került a testneveléshez — a városához.

A Szovjetunióban és a népi demokráciákban rendszeresen gondoskodnak az ifjúság testneveléséről. Ilyen rendszeres, alapos gondoskodással a kapitalista országokban sehol sem találkozunk. A párt és a kormány gondoskodásának köszönhető, hogy a testnevelés ma

fontos helyet foglal el az iskolákban. Megindult a sport tudományos alapokra való helyezése. Ezt is a Szovjetunióknak és végeredményben a forradalmi rendszerességnek, alaposnak és a tudományos elmélet értéke felismerésének köszönhetjük. Kapitalista államban tudományos testnevelés nincs. A sport ott játék, üzlet vagy szórakozás. Hogy munkánk ütemének biztosítója, erőnk gyarapítója, nevelőnk lehessen, — ahhoz a szocialista sport elméletét és gyakorlatát kellett és kell átvinnünk. És hogy idáig is eljuthattunk, végeredményben szintén a nagy október dicső hőseinek köszönhetjük. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom megjelölte az utat a testnevelés kérdésében is, nekünk is ezen az úton kell haladni.

Lehetővé vált, hogy a nőket is fokozottabb mértékben vonjuk be a termelésbe és a sportba is. Az eredmények bizonyítják, hogy a nők a sport területén is komolyan megállják helyüket. Női élsportolók és kiváló versenyzők egész sora: Gyarmati Olga, Novák Éva, Székely Éva, kosárlabdázó, vívó, műkorcsolyázó, evezős versenyzőnőink régen elképzelhetetlen tömege köszöni eredményét a felszabadító forradalomnak.

November 7-én nyugodt lélekkel elmondhatjuk, hogy a magyar sportolók túlnyomó többsége híven követi a világtörténelem legnagyobb forradalmának eszméit és tanításait azokat magáénak is vallja és a szerint éli munkás életét.

Büszkék és boldogok vagyunk, hogy hat és fél év alatt olyan sportot teremtettünk meg, amelyet a hűség, a hála elszakíthatatlan szálai fűznek felszabadítóinkhoz, a hatalmas Szovjetunióhoz. Hála és dicsőség ezért a Nagy Októberi Szocialista Forradalomnak, köszönjük, hogy előttünk is megnyitotta a szabadság és a szocialista felépülés útját. Hála és dicsőség a hatalmas Szovjetunióknak, hogy hazánkban a sport tömegmozgalommá vált! Hála és dicsőség ezért nagy pártunknak és annak a férfiúnak, aki Lenin és Sztálin elvtárs útmutatása alapján biztos kézzel vezeti népünket a győzelmes szocializmus útján, aki a sport nagy barátja — a forrón szeretett Rákosi elvtársnak! Hála és dicsőség mindeztért népiünk igaz segítójének, támogatójának és barátjának, a haladó emberiség vezetőjének, a béke védelmezőjének, a nagy Sztálinnak!

Pauló János

ÍGY LÁTTAM...

Soha ennyi vidám, mosolygó sportolót Tata ősparkja nem látott, mint ezen a júliusi napon. Az újonnan épült modern edzőtábor megtelt lakókkal, atlétákkal, kosárlabdázókkal, birkózókkal, akik a Főiskolai Világbajnokságra készültek. Ezek a sportolók csak egy célt láttak maguk előtt: kijutva az FVB-re, ott dicsőséget szerezni a hazának.

A tábor lakóit fel lehetne osztani szakmák szerint is: ökölvívó, teniszező, kerékpáros, de ez a csoportosítás nem lenne olyan összefogó, mintha aszerint nézzük őket, ki hogyan készült az FVB-re. A versenyzők munkáját, felkészülésüket ismerve, három csoportot különböztetünk meg. A rendszeresen edzők, a sokat edzők és az örökké edzők csoportját.

Nézzük az edzést az «örökdedzők» alcsoportjában. Ide ebbe a csoportba tartoztak Iglói Mihály «bakó» edző vezetésével a közép- és hosszútávfutók. Főjellemzőjük a hajnali, — ébresztő előtti felkelés! «Rövid», másfélórás könnyű erdei futással kezdték reggel, folytatták délben és azzal fejezték be este. A közbeeső időben természetesen gyorsasági munka folyt, «könnyen, lazán csipőből», amelyet a szeretett bakó a következő, ma már atlétaberkekben híressé vált mondásával fűszerezett: «kapkodd a lábad, kapkodd». Ha a delikvens (értem a közép-, vagy hosszútávfutót) mégsem kapkodta a lábát, jött a második lemez. Ez már emelkedettebb hangú volt az előbbinél és serkentőleg hatott a futókra, «Mi ez? Baldahinos menel? Ilyen időt én nem mérek! Menj a gyaloglókhoz!» Ilyen atyai intelmekkel bírta a mester jobb munkára a közép- és hosszútávfutókat. Hangját olyan erővel eresztette ki, hogy még a nap is igyekezett jobban sütni és a tatai tó halai is ijedten bújtak össze és csak zárt rendben mertek közlekedni. A középtávfutók pedig edzettek. Itt és ott, erre és arra, mindenütt és mindig. A boxolók már azt is tudni vélték, hogy többször edzenek, mint esznek. De ez csak rágalom, mert naponta ötször ettek és csak egyszer edzettek: — hajnaltól lámpaoltásig.

De azért a többi csoport sem sokban maradt le az örökdedzők-

tól. Az ökölvívók a kosárlabdások, és «Vali néni csibéi», a tornászlanysok is igen sokat edzettek. Hogy az egyes csoportok jó munkát végeztek, az meglátszott a munkaversenyt kiértékelő bizottság munkáján és a versenyfalitáblán is. Majd minden nap egyre több szakosztály szerepelt holtversenyben az első helyen jó, fegyelmezett munkája eredményeképpen és húzhaták fel együttesen reggelenként a tábor zászlaját.

De nemcsak a sport vonalán tettek ki magukért a versenyzők, hanem a kollektív szellem kialakítása terén, a kultúrmegmozdulásokon is nagy segítséget nyújtottak a vezetőknek. Ezek a kultúrmegmozdulások ötletesek, színesek és nevelő hatásúak voltak. A sportolók versenyszelleme itt is felébredt és az egyes csoportok jobbnál jobb

számokat adtak elő. Az előadáson jelenlévő hozzátartozók és a meghívott tatai dolgozók elismerőleg szóltak az előadás színvonaláról. A pálmát egyöntetűen a Papp—Nővényi kettős és az élkacagató pár köré csoportosuló ökölvívó, birkózó csoport nyerte el. Rájuk mondták, hogy nemcsak olimpiai bajnokságot nyernek ökölvívásban és birkózásban de ha lenne olimpiai kultúrverseny, biztosan ők nyernék el a mulattatás bajnokai címét is.

Az élsportoló azért is élsportoló, hogy élenjárjon és példát mutasson az utánpótlásnak is. Táborunkban az MHK szintjeinek teljesítését sem hanyagolták el a versenyzők. Egymást hívták ki különböző számokban a kiváló szintek teljesítésére. Kezdeményezők ebben a teniszezők és a kerékpáro-

sok voltak és a legkedveltebb számnak a 3000 méteres síkfutás bizonyult. Minden alkalommal sikerült a kiváló szintet elérni, de a történeti hűség kedvéért meg kell említenem, hogy edzés nélkül még egy kiváló sportoló sem indulhat neki az MHK szintek teljesítésének. Ugyanis a próba teljesítése utáni napon a kerékpárosok olyan izomlázat kaptak hogy csak rák módjára, hátra-lefelé tudtak a lépcsőn közlekedni. Nem is beszélve Ötvösről, aki még a vér- és vízhólyagoktól égő talpát is kénytelen volt a tábor orvosával kezelteni.

Igy folyt az életünk Tatán. Közben tudásunk gyarapodott, erőnlétünk állandóan javult. Egységbe kovácsolódtott a főiskolás keret és mindjobban megerősödött bennünk az az elhatározás, hogy a lehető legjobb eredményeket kell elérnünk és minél több győzelmet kell szereznünk hazánknak.

Az indulás előtti napon táborgyűlést tartottunk. A párt Központi Vezetőségének tagja tolmácsolta Rákosi elvtárs személyes üzenetét. Rákosi elvtárs azt üzenté, hogy amikor rajthoz állunk, vagy szőnyegre lépünk, gondoljuk meg, hogy velünk van szocializmust építő népünk szeretete és ez a tudat olyan erőt fog nekünk adni, és olyan szilárdá teszi a győzelemben vetett hitünket, hogy a jó eredmény nem maradhat el. Ez az üzenet sok győzelem és nagy eredmény kovácsa lett.

Gyönyörűen feldíszített vonatunk szeretettel búcsúztatták, Tatán, Budapesten. Az izgalomtól és várakozástól kipirult arcú sportolókkal indult el a vonat Berlin felé. Kényelmesen elhelyezkedett minden résztvevő, a gondolatok az elmúlt munkát értékelték és már Berlin utcáin jártak. Versenylázban égett mindenki. Berlin... VIT... FVB... Béke... verseny... győzelem... Csodálatos egymásutánban kergettek egymást a gondolatok. Ezt zakatolta a vonat kereké, erről beszéltek az elsuhanó táviróoszlopok és mind világosabban rajzolódott ki előttünk kiküldetésünk fontossága. Egyre tisztábban láttuk, hogy kinn, Berlinben, a magyar népet képviseljük, a békét akaró népek nagy összefogásán.

Csehszlovák földön repít bennünket a vonat tovább. A hajnal már Brnóban ér bennünket. Mindenki Prágában keresztül szeretne Berlinbe utazni. A Prágában már többször járt versenyzők megnyugtatták a fiatalokat, hogy az utunk Prága felé visz. De amikor kinézünk az ablakon, nem ismer-

jük fel a tájat, mert hol egy új híd alatt robogunk át, hol egy új gyár mellett rohanunk tova, olyan mellett, amelyet egy évvel ezelőtt, amikor utoljára jártunk erre, még nem láttunk. Magam is többször jártam már Prágában, de most csodálkozva láttam, hogy a jól ismert táj megváltozott, új épületekkel, gyárakkal, lakóházakkal, iskolákkal gazdagodott. Új arcot adnak ezek a létesítmények a vidéknek és új embereket nevelnek.

A kíséretünkbe beosztott Szokoljelvényes ifjak és leányok vidáman magyarázzák, hogy az ő terveik milyen új gyárakkal, iskolákkal, kultúr- és sportlétesítménnyel gazdagítja országukat és teszi szebbé életüket. Mindnyájan érezzük, hogy ez a közös, békét építő akarat eltűntette már a két nép közt a mult torz, sötét sovíniszta szellemét.

Feldíszített vonatunk ragyogó augusztusi napfényben az Elba völgyében rohan Berlin felé. A vizen csónakok, fürdőzők, a parton hatalmas ipartelepek láthatók. Amikor a fürdőző tömeg észreveszi a VIT-re igyekvő vonatunkat, lelkes hurrázásba kezd és kendőket lobogtat felénk. Boldogan, felszabadultan integetünk és hajrát kiáltunk mi is, mint akik régnemlőtt barátokkal találkozhatnak, hosszú idő után.

Határállomásra érünk. Búcsúznak Csehszlovákiától. A cseh vasutas elvtársaktól, akikkel a vonaton nagyon összebarátkoztunk, meleg baráti kézfogással válnak meg. Jó eredményeket kívánnak. Az állomáson fogadásunkra szokol-ifjak és leányok hangulatbrigádokat alakítottak. Elszórakoztattak bennünket. Megismerkedünk velük, jelvényt cserélünk és részt veszünk játékaikon.

Elhagytuk Csehszlovákiát. Már a demokratikus Németország földjén, az Elba festői völgyében megy tovább a vonatunk. Mindenki az ablakba áll. Izgatottan várjuk első találkozásunkat az FDJ fiataljaival. Amerre vonatunk elhalad, mindenütt zászlók, feliratok. Végig a vasutakon, szemben, az Elba tulsó partján, fenn a magasba nyúló hegyek ormain, mindenfelé a VIT-nek népeket és békét formáló szellemét hirdetik. Vonatunk fékez és már meg is érkezünk Schönau határállomásra. Míg áll a szerelvény, felhangzik a világ ifjúságának dala: «Egy a jelszó a béke»... Mi magyarul, a kék inges FDJ ifjak németül éneklük és érezzük, hogy a szabad német ifjúság is egy emberként áll a béke

mellett. Erről tanuskodik a meggyőződés az arcukon, amint a béke dalát éneklük. Melegen üdvözljük egymást németek és magyar ifjak.

Az állomáson lévő szovjet katonának arcán büszkeség, öröm, szeretet. Ezt olvassuk le az arcokról: «Erdemes volt hosszú, kemény harcok árán szabadságot vinni a népeknek, mert a dolgozó népek mindenütt és mindig a békéért és a szabadságért harcolnak, azért dolgoznak és azért küzdenek. Felrevezethették őket, leigázhatták őket ideig-óráig, de ha egyszer megfízlelték a szabadságot és a békét, azt sohasem vehetik e többé tőlük.» Mosolyognak a szovjet katonák, közénk jönnek, magukhoz ölelve magyart-németet egyaránt és az ifjak fényes szemmel néznek fel a szovjet nép egyszerű fiaira, akiknek a szabadságukat köszönhetik.

Utunk további részén Drezdában és a többi kisebb városban mindenütt szeretettel és lelkesedéssel fogadnak minket. Diadalút volt ez Berlinig.

Hajnalban gördült be a vonatunk a szépen újjáépített berlini pályaudvarra. A pályaudvar előtt a FDJ küldöttei fogadtak bennünket. Körülöttünk zászlóerdők. De a zászlóerdőn túl romok, a náci rezsim öröksége. Ám a romokon is már felépülnek az új munkáslakóházak, gyárak, mutatják a felszabadult német nép alkotmányosságát. Ezek a munka és béke utáni vágyának jelképei. Erről beszélnek a feliratok: «Üdvözljük a világ békéért harcoló ifjúságát»... «Béke-építés»... «Éljen a Komszomol, a békéért harcoló ifjúság rohamcsapata»... Ez Berlin a megérkezés percében.

Ragyogó környezetben lakik a magyar sportküldöttség a Langensee partján, az olimpiai evezős pálya mellett. Az épület, ahol lakunk, náci vezetők kéjlaka volt. Ma földműves ifjak kollégiuma. Erdő, víz, gyönyörű park és körülöttünk az FDJ fiataljainak vizitáborá. Ez a szálláshelyünk.

Első útunkra, első edzésünkre mentünk ki a Cantian-úti új stadionba. Ennek a stadionnak a helyén még március elején romok állottak. Lakóházak romjai. Ma, amikor edzésre megyünk, az 50.000 embert befogadó stadionon már csak az utolsó simításokat végzik. Új élet és élet-erő áramlik a régi romokból. Erőt fejez ki a stadion, a felszabadult német ifjúság építő erejét.

100.000 ember ifjú szorong a

Walter Ulbricht stadion lelátóin, amikor egymásután vonulnak fel a különböző nemzetek küldöttei. Káprázatos felvonulás! Zászlók erdeje, feliratok, színpompás népviseletek, virágcsokrok tömege tette felejthetelenné a nézők számára. Tetőportjára akkor ért az ünnepelés, amikor nagy szárnyacsapkodással több ezer galamb repült fel, jelképezve a stadionba a világ minden részéből összegyűlt ifjúság békeakarát. Záróakkordként felhangzott az ifjúság dala és százezer fiatal állt fel helyéről, hogy kéz a kézben, egy láncot alkotva, különböző nyelven de egy szívvel énekelje: «Egy a jelszó a béke...» A békevágynak, békeakarotnak ezt a mindent elsöprő, felemelő megnyilvánulást elfelejteni nem lehet.

Berlin. A város ünnepi díszbe öltözött. A házakon zászlók, feliratok, az ablakokban virágok, képek. Tarka színpompájában olyan ez a város mint valami pazar virágokkal gazdag rét. Az utcákon a fiatalok tarka tömege hullámoz. Élet ez a romokon. És szemben, a nyugati szektorban tüntető dísztelenség. Romok, puszták, és az életnek semmi jele. Ha csak figyelmbe nem vesszük a nyugati megszállóknak azt az erőlködését, amivel agyon akarják hallgatni és meg akarják akadályozni a VIT sikerét. No meg azokat a rakétákat, léggömböket, amelyek nevetségesen buta hazugságokkal akarják a békeért tüntető világ ifjúsági találkozójának részvevőit megteveszeni.

Sportküldöttségünk az FVB megnyitóján mutatkozott be először. Mindnyájan éreztük, hogy ez az első megjelenés döntően befolyásolja további szereplésünket is. Soha magyar sportolókat nem láttam ilyen fegyelmezetten felvonulni! Egy emberként lépett, mozgott és érzett mindenki. Csak az arcon játszó mosoly, a jókedv jelezte, hogy milyen jóleső örömmel nyugtáztuk a felharsanó tapsot és az elismerő felkiáltásokat. Az első akadályt jól vettük.

Alexander-Platz. Ez a név szorosán összeforr a VIT-tel és az FVB-vel, mert ezen a hatalmas téren állt a Világifjúság háza, a VIT és az FVB központja, szíve. Maga a tér is kifejezte azt a mély változást, melyen Németország átment. A tér környékén még látjuk a háború elsöprő nyomaait, romokat, de már magán a téren hatalmas, tízenötmeletes palota hirdeti a német újáépítést. Akár gyorsvasúttal, akár autóbusszal közeledünk az Alexander-Platz felé, feltűnik, hogy

egyre több és több ifjú békeharcos látható. A világifjúság házában, a szembenlévő hatalmas áruház környékén olyan nagy a forgalom, hogy lépésben is alig tud haladni a gyalogos. Itt az Alexander-Platzon adtak találkozót egymásnak a részvevő nemzetek fiataljai. Itt találkoztak egymással a német, szovjet, angol, lengyel, francia, néger, fehér, sárga fiatalok, nemzetiségre, nyelvre, színre való tekintet nélkül. Barátkoznak egymással, jelvényt cserélnek a sportolók, autogrammot adnak és bizony csak igen nagy ügyességgel tud az autogrammosztogató továbbjutni az öt körülvevő gyűrűből. Nemcsak a jelvényeket, hanem a gondolatukat is kicserélik a különböző népek fiataljai. Érdeklődnek egymás hazája felől, munkájuk felől. Nyelvi nehézségek nincsenek.

Egy-egy barátságos mosoly, egy-egy őszinte kézszorítás közelebb hozza egymáshoz a fiatalokat, mint száz szó. Éreztem ebben a színes, zajló, tarka forgatagban, hogy milyen békésen tudnának élni egymással az emberek, mennyire közös minden becsületes ember célja. Az Alexander-Platz a világifjúság egységének, barátságának jelképe lett.

Megkezdődtek a versenyek. Izgalommal vegyes érzésekkel mentünk ki a pályára versenyezni, szívdobogva foglaltuk el helyünket a lelátón. Nem sokáig tartott a bizonytalan érzés bennünk, mert az első ünnepélyes eredménykihirdetést már a magyar himnusz hangjai kísérték, hirdette, hogy Klics Ferenc díszkoszvetésben megnyerte az első Főiskolai Világ bajnokságot. Magyar versenyző lett a berlini Főiskolai Világ bajnokság első győztese. Ez a továbbiakban lelkesítőleg hatott mindnyájukra.

A közönség az atletikai versenyeken, uszodában, vagy a tornacsarnokban nagy szakértelméről, tárgyilagosságáról is tanubizonyságot tett. Akkor, amikor a bemonadó közölség az egyes versenyszámokat és hogy a programmban hányadik oldalon található meg, 50 ezer ember egyszerre lapozott a műsorfüzetbe. Ismerték a versenyzőket névről, tudták az eredményeiket is. Még a legkisebb néző, ifjú gyerek is programmal, ceruzával felfegyverkezve foglalta el a helyét, állandóan figyelemmel kísérte a versenyeket, feljegyzéseket készített. Az uszodában röviddel az eredményhirdetés után a közönség nagy része már a részidőket is pontosan tudta, sőt még az

Petrova (SSSR) 56.9 mp alatt győzött a 400 m-es női síkfutó bajnokságban.

is előfordult, hogy a nézők megszámozták, hogy hány karcsapással úszta végig egy-egy versenyző a távot.

Míg a többiek kint az uszodában, salakpályán, vagy pedig az ökölvívó szorítóban harcoltak a jó eredményekért és a sikerért, addig azok, akiknek aznap nem volt versenyszámuk, otthon, szállásukon izgatottan lesték, várták az eredményeket. De mondván, hogy a legmegnyugtatóbb dolog a víz partján üldögelni, és ha már egyszer a víz partján ülünk, akkor miért ne horgásznánk: először csak egy, majd néhány nap múlva már minden pihenőben lévő versenyző a víz partján üldögelt és kisebb-nagyobb sikerrel úszni tanította a gilisztákat. Az is előfordult, hogy halat is fogtak.

Befejeződtek a versenyek és egy kis estély keretében vetettünk szavot arról, hogyan is váltottuk be adott szavunkat és hogyan képviseltük hazánkat a főiskolás világbajnokságon. Akkor, amikor sok «kiállított tárgyat» megnéztünk és értékeltünk, akkor láttuk, akkor éreztük igazán, hogy ha nem is tökéletes, de jó munkát végeztünk. Büszkén, emelt fővel térhetünk haza és jelenthetjük, hogy a főiskolás csapat 43 győzelemmel és sok helyezéssel a Szovjetunió után a II. helyen végzett.

Akármilyen gyorsan robogott velünk hazafelé a vonat, lassúnak tűnt nekünk. Harcos küldetésben jártunk Berlinben, ahol a világ haladó ifjúsága tett hitet a béke nagy ügye mellett, abban a városban, ahol két világ találkozik egymással, az imperialista tőkés világ, amelynek célja békénket és építő munkánkat háborúval megakadályozni, és egy új, erős, fiatal világ, amely békét, szabadságot, jólétet biztosít az emberiségnek.

Bánhalmi Ferenc

Második sportnaptárunk

A szocializmus építésének minden vonalán pártunk és kormányzatunk igen nagy figyelmet fordít, mint döntő jelentőségű szempontra, a tervszerűség biztosítására. Sportunk szocialista sporttá való kiépítése terén is döntő fontosságú a tervszerűség, s ezen belül a sportrendezvények terve, a sportoktatás és versenyzés tervszerűen kiépített sorrendje, melyet egy egységes sportnaplár foglal magába. Ez a naplár természetesen nem arról áll, hogy egyszerűen összegezi és felsorolja a különböző típusú versenyek helyét, időpontját és nemét. Lényege elsősorban az, hogy meghatározza a testnevelés és sport országos és helyi fejlesztési, foglalkoztatási feladatait: utat mutat valamennyi testnevelési és sport-szervezetnek.

Az országos egységes versenynaptár gondoskodik az egyes sportágak fejlődéséről, mind minőségileg, mind mennyiségileg. Elősegíti az osztályozott és kiváló sportolók fejlődését, meghatározza a testnevelési és sport-szervezetek, sportágak helyét az egységes versenyrendszerben. Széles lehetőséget nyújt a testnevelési és sportszervezeteknek az egységes versenyrendszerbe való bekapcsolódásra. Távolról ad a testnevelési és sport-szervezetek munkájába, megszabja a sportoktatási munka évi irányát.

Elsősorban a sportkörök és a járási testnevelési és sportbizottságok naptárának elkészítésében kell annak a fő szempontnak érvényesülnie, amely felhasználja a versenyeket, mint vonzerőt a feladatok teljesítésére. Ezért biztosítani kell a sportkör és a járás területén a sportolóknak állandó versenyését.

A tavalyi évben — sőt, alaposan elkésve, csak ez idén februárban — készítettünk először egységes sportnaptárt, számos kezdeti hibával. Már a pusztán terminus-egyeztelési feladatnak sem felelt meg, s azon felül már az elkészítés hónapjában, s azon túl a teljes esztendőben újra és újra módosításokon ment keresztül. Ez nemcsak a sportmunka ütemezését bonyolítja meg, de a sportszervezetek és sportolók teljesítményének kiértékelését, felméré-

sét, a feladatok teljesítésének megállapítását is megnehezítette.

A most elkészített, 1952-re szóló központi sportnaptár, tehát az OTSB egységes sportnaptára, igyekszik a hibákat kiküszöbölni. Igen örvendetes, hogy a központi sportnaptár már most elkészült, mert így valóban elérhető, hogy a többi sportszervezet ehhez igazodva, alkalmazkodva és az adatokat és feladatokat figyelembevéve, alkossa meg a maga további versenynaptárát és sportoktatási programját.

Az 1952. évi versenynaptár két rendszerre épült. Az egyik a területi rendszer, illetve területi beosztás, a másik a szakmai, hivatali rendszer, illetve beosztás.

A területi rendszerű versenyek a következő típusokból állnak: a) alapszervezeti sportkörök versenyei és bajnokságai, b) járási és városi versenyek és bajnokságok, c) megyei versenyek és bajnokságok, és végül d) országos versenyek és bajnokságok. Ezeket a versenyeket — a sportköri versenyektől eltekintve — mindig a megfelelő TSB-k írják ki és rendezik.

A szakmai rendszerű versenyek fokozatai a következők: a) alapszervezetek, sportkörök versenyei és bajnokságai, b) sportegyesületek területi versenyei és bajnokságai, c) sportegyesületek országos versenyei és bajnokságai, d) a SZOT versenyei és bajnokságai, ame-

lyeken valamennyi szakmai sportegyesület válogatott csapatai, versenyzői (esetleg ezek több válogatott csapata) vesznek részt. A szakmai rendszerű versenyek befejezése után következnek mindig a hivatali bajnoki versenyek, amelyeken a SZOT bajnokai, válogatottjai, illetve csapatai összemérik erejüket a többi hivatali, illetve intézmény-jellegű sportegyesület csapataival (Bástya, Dózsa, Haladás, Honvéd, Munkaerőteremtők).

Vannak sportágak, amelyekben évről-évre megrendezik mind a szakmai rendszerű bajnokságok sorozatát, mind pedig a területi alapon kiépített bajnokságokat. A legtöbb sportágban azonban évről-évre felváltva egyszer szakmai alapon, másszor pedig területi alapon rendezik meg a bajnoki versengéseket.

Az OTSB által kidolgozott 1952. évi versenynaptár ezt az elvet szem előtt tartva, figyelembe vette az egyes sportágak helyzetét, fejlesztését és az általános szempontokat. A naptár szerint az 1952. évben 30 sportágban rendezünk bajnokságokat, s ebből

területi rendszerben 58-at, szakmai rendszerben 15-öt, országos bajnoki versenyt 10-et, olyan bajnokságokat, amelyek csak megyéig jönnek fel 4-et, országos ifjúsági bajnokságot 14-et, olyan ifjúsági bajnokságot,

amelyek csak megyéig jönnek fel 4-et.

Az 1952. évi versenynaptár először tervezi a már működő mester és szakoktató edzők továbbképző táboraikat: ezeken 25 sportágban 618 edző vesz részt. Ugyanígy az 1952. évben először tervezzük az országos és I. oszt. minősítésű versenybírák részére tanfolyamokat. Ezekben 26 sportágnak több mint 1000 játékvezetője és versenybírája vesz részt.

Az 1952. évi versenynaptár figyelembe veszi a július 19-től augusztus 2-ig lebonyolításra kerülő nyári olimpiai játékokat, valamint a február- 14-től 25-ig lebonyolításra kerülő téli olimpiai játékokat. Ez a tény több sportágban indokoltá tette a bajnokság előbbrehozatalát és az egész versenyév korábbi kezdését.

Az 1952. évi versenynaptár az 1951. évvel szemben szélesebb lehetőségeket nyújt a tömegek bekapcsolására. Főleg a döntő fontosságú sportágokban új tömegversenyeket iktat be, valamint azokban a sportágakban, ahol szakmai rendszerben épült fel a bajnokság, megyei, járási bajnokságokat is beiktat.

A hagyományosság elvét hivatalos meghonosítani az 1952. évtől kezdve a «Szabad Ifjúság Kupáért» folyó versengés. Új szint jelent, a tömegsportot és hagyományosság kialakulását is szolgálja, atletikában a 30 város atletikai pályaversenye, úszásban pedig a uszodák és járások között folyó, az MHK-ra épülő postaversenyek sorozata.

Az 1952-es versenyév központi spartakiádja, a «Béke spartakiád» területi jellegű lesz, és a járási viadalaitól fölfelé az illetékes TSB-k válogatottjai vennének benne részt. (A járási versenyekig a sportkörök versenyeznek egymással.) A «Béke Spartakiád» az 1952. évnél a legnagyobb tömegeket megmozgató és legáltalánosabb jelentőségű versenye lesz. Sportéletünknek ez a méltó középpontja a dolgozók minden rétegének az egészségvédő, munkafejlesztő, test-edzését, hazafias testnevelését biztosítja. Ezzel pedig egyben a béke erőinek fokozásához is hozzájárul.

H. L.

AZ Ő SPORTJUK

Megjelent: Sportul Populár 1951. július 10-i számában.

Heidelbergben van egy szép úszómedence is. A városka lakossága azonban nem léphet be ide, mert kizárólag az amerikai megszálló csapatnak tartják fenn. A helybeli sportolók kitarló kérésére azután az amerikai gazdák nagy engedményt tettek. Megengedték, hogy hetenként néhány órára a németek is használhassák a medencét. — Ezzel kapcsolatosan sokatmondó dolog történt, amely rávilágít arra, hogyan bántak az amerikai megszállók a német lakossággal. A medencében úszóversenyt rendeztek, amelyben a fiatal Gertrud Herrbruck 400 méteres hátúszásban új német csúcseredményt úszott (5:55,7). Nem vehetett azonban részt a többi versenyszámban, amelyre be nevezett, mert az uszoda gondnoka jelentette, hogy letelt a németek számára engedélyezett idő. A versenyzők és a nézők még a kijáratok felé tartottak, az uszodában már megjelentek a pettyhűdt testű amerikai katonák. Felszólították a gondnokot, hogy azonnal cseréltesse ki a vizet, mert nem hajlandók a németek után fürdeni.

Az OTSB 23. sz. Utasítása

Országunkban egyre nagyobb jelentősége van a szocialista tervek készítésének és azok végrehajtásának. A népgazdaság valamennyi területén ötéves tervünk elvei irányadók. Hazánk dolgozó szocialista kötelezettségei vállalva harcolnak népgazdasági tervünk időelőtti teljesítéséért. A szocialista tervezés és a tervek végrehajtása azonban nemcsak a népgazdaság egyes ágaira terjed ki, hanem Népköztársaságunk valamennyi tevékenységére, így a testnevelés és sport területére is.

Az 1952. évi versenynaptár feladata, hogy a testnevelési és sportszervezetek elő olyan versenyttervet állítsanak, amelynek megvalósításával növelik Népköztársaságunk testnevelési- és sportmozgalmában részvevő dolgozók és fiatalok számát, szervezettel megerősödnek, osztályozott és kiváló sportolóinkat új, nagyobb eredmények elérésére ösztönzik.

Az 1951-es versenytév hazánk testnevelési és sportmozgalmában szocialista átszervezésnek első éve komoly erősödést hozott a testnevelési szervezetek munkájában. Sportegyesületeink és sportkörök a sportfejlesztési terv és az MHK testnevelési rendszer évi teljesítéséért folytatott harcban megerősödtek. A sportkörök tagjainak megnövekedett tevékenységük rendszeresebbé és eredményesebbé vált.

Az MHK testnevelési rendszerre 520.000 dolgozó jelentkezett. 1951. szeptember közepéig 130.000-en tették le a testnevelési rendszer 9, illetve 7 próbáját és további 260.000-en kezdték meg a próbák letételét.

Az egyes új típusú tömegrendezvények újabb sportolókat vontak be testnevelési mozgalmunkba. Sikeres testnevelési és sportmozgalmunk tőmegalapját jelentős mértékben kiszélesíteni és ezzel a szocialista testnevelési- és sportmozgalmat egyik alapvető tényezőjé felé újabb nagyjelentőségű lépéseket tenni.

Kiváló sportolóink 1951. szeptember 24-ig 198 új országos csúcsot állítottak fel. Köztük három világ és két Európa-csúcsot. A felállított új csúcsok közül 74 férfi fel-

nőtt, 44 női felnőtt, 40 férfi ifjúsági és 41 női ifjúsági csúcs van. Kiváló sportolóink a nemzetközi versenyeken 68 győzelmet, 51 második helyet és 28 harmadik helyet szereztek. A III. Világ Ifjúsági Találkozó keretében megtartott Főiskolai Világbajnokságon pedig a Szovjetunió mögött kivívták a második helyet.

Pártunk és kormányzatunk messzemenő útmutatása és gondoskodása tette lehetővé, hogy testnevelési- és sportmozgalmunk ilyen eredményeket érjen el. Ötéves népgazdasági tervünk sikeres végrehajtása további erősödést jelent sportmozgalmunknak. Sportolóink eredményeikkel, növekvő szocialista öntudatukkal, harcok kiállításukkal hozzájárulnak népgazdasági tervünk teljesítéséhez, az emberiség legszentebb ügyének előrehaladásáért, a békeért vívott harchoz.

Eredményeink mellett azonban az 1951-es év komoly hiányosságokat is mutat, különösen a versenynaptár, az évi versenytterv elkészítése és végrehajtása területén.

a) Az OTSB által kidolgozott versenynaptár alapján az egyes testnevelési és sportszervezetek főleg a járási TSB-ok és egyes sportkörök nem dolgozták ki évi versenynaptárukat, nem készítették évi versenyttervet.

b) Az OTSB Sportoktatási Hivatala és ennek egyes osztályai nem tartották be a versenynaptár időpontjait és ezzel komoly zavarokat okoztak az alsóbb testnevelési- és sportszervezetek munkájában.

c) Az 1951. évi versenynaptár nem gondoskodott elég széles alapokon a tömegek bevonásáról testnevelési- és sportmozgalmunkba és nem biztosította valamennyi sportágban a kiváló és osztályozott sportolók rendszeres versenyzését nem ösztönözte őket jobb eredmények elérésére.

d) Az OTSB és valamennyi testnevelési- és sportszervezet többször megsértette az egységes versenynaptár elvét, azt nem tartotta be, annak elvétől eltérően rendezte versenyeit. Különösen sok helyen maradtak el a sportkörök bajnokságai és versenyei,

valamint a járási versenyek és bajnokságok.

e) Az 1951-es évben a rosszul vagy egyáltalán nem készített versenynaptárak, valamint a naptár elvének megsértése azt eredményezte, hogy az egyes testnevelési- és sportszervezetek munkája tervszerűtlen lett, nem tudták versenyeket, évi testnevelési- és sportmunkájukat az MHK testnevelési rendszerre építeni.

f) Az agitációs- és propaganda munka hiányos és gyenge volt. Nem magyarázta meg és nem tudatosította a sportszervezetekben és sportolóknak az évi egységes versenynaptár jelentőségét.

Az 1952. évi egységes versenynaptár bevezetésére az OTSB a következőket rendel el:

1. Elfogadja az Sportoktatási Hivatal által beterjesztett 1952. évi egységes sportnaplár.

2. Utasítja a megyei TSB-keket és valamennyi testnevelési- és sportszervezetet, hogy az alábbi elvek alapján határidőre készítsék el az 1952. évi sportnaplárukat.

a) Az OTSB naptára alapján a MTSB-k dolgozzák ki saját naptárukat. Vegyék figyelembe területükön lévő járási TSB-ok és a megye területén lévő sportkörök elnökségei által kidolgozott naptárt, valamint a megye sajátosságait és fejlesztési tervét.

A megyei TSB-k naptárának gondoskodni kell a megye területén az egységes versenyrendszer fejlődéséről, az évi fejlesztési terv teljesítéséről, az MHK testnevelési rendszer széles alapokon való megvalósításáról, kiváló és osztályozott sportolók rendszeres versenyzéséről, azok eredményeinek növeléséről, az új minőségi utánpótlás kiválasztásáról.

A megyei TSB-ok a fenti elvek figyelembevételével az OTSB által elkészített egységes naptár alapján, a területi rendszerű versenyek helyének és időpontjának meghatározásával továbbítják naptárukat a járási TSB-okhoz.

A megyei TSB köteles naptárát 1951. október 15-ig a járási TSB-eknek eljuttatni és 1951. december 5-ig az OTSB-hez felterjeszteni,

b) A Megyei Testnevelési és Sportbizottságok naptárát alapján a JTSB-k dolgozzák ki a maguk naptárát, olyan formában, hogy vegyék figyelembe a területükön lévő sportkörök naptárját, valamint a járás sajátosságait és fejlesztési tervét.

A JTSB-k naptárának biztosítania kell a járás területén a döntő fontosságú sportágak fejlődését, lehetőségeit kell adni a sportköröknek a sportoló tömegeknek a rendszeres versenyzésre, az egységes versenyrendszerbe való bekapcsolódásra. Széles tömegalapot kell teremteni az MHK testnevelési rendszer próbái letételére és a próbákra való felkészülésre. Biztosítania kell kiváló és osztályozott sportolók kiválasztásának egységes folyamatát. A JTSB-k a fentiek figyelembevételével a MTSB-k naptára alapján a területi rendszerű versenyek időpontját és helyét meghatározásra kötelesek naptárukat a területükön lévő sportköröknek eljuttatni.

A JTSB köteles naptárát 1951. október 25-ig a járás területén lévő valamennyi sportkörhöz eljuttatni és 1951. november 25-ig a megyei TSB-hez felterjeszteni.

c) A JTSB-k által kidolgozott naptár alapján a járás területén lévő testnevelési és sportszervezetek és sportkörök kidolgozzák saját naptárukat, figyelembe veszik a sportkör helyzetét, a sportkör előtt álló fejlesztési feladatokat.

A sportkörök naptárát alapján a sportkör egyes szakosztályai az előttük álló feladatok és sajátosságok figyelembevételével, főleg az MHK mozgalmat alapul véve, kidolgozzák a sportkör szakosztályai naptárát.

A sportkörök és szakosztályok naptárának egyestennie kell a járási TSB-ktől kapott területi jellegű versenyeket és sportegyesületek területi elnökségétől kapott szakmai rendszerben megrendezésre kerülő sportegyesületi versenyeket. A sportkörök és szakosztályok naptárának olyannak kell lennie, amelyik biztosítja a fejlesztési terv teljesítését, az MHK testnevelési rendszer próbái letételére jelentkezők előkészítését és próbázatá-

sat. A sportkört és szakosztályi naptároknak széles lehetősége: kell nyújtaniok az üzem, hivatal, intézmény, község dolgozóinak és fiataljainak a versenyzési rendszerbe való bekapcsolódásra és az osztályozott sportolók kiválasztásának egészséges folyamataira.

A sportkör köteles naptárát 1951. november 15-ig a területéhez illetékes járási, városi, városkerületi TSB-khez felterjeszteni és ezzel egy időben annak a sportegyesületnek területi elnökségéhez is, amelyhez az illető sportkör tartozik.

d) Az OTSB Sportoktatási Hivatal egyes osztályai a beérkezett megyei és sportegyesületi naptárak átvizsgálása után az országos bajnokságok és nemzetközi versenyek figyelembevételével készítsék el az osztályozott és kiváló sportolók továbbfejlesztéséhez szükséges, egyes sportágat átfogó versenynaptárt. Tegyenek javaslatot az egyes sportköröknek versenyek rendezésére, koordinálják azok munkáját az országos jellegű sportkörti versenyek rendezésében.

3. Felkéri a SZOT Testnevelési és Sportszakosztályát, hogy az OTSB által jóváhagyott 1952. évi egységes sportnaptár alapján készítse el naptárát és azt 1951. december 5-ig terjessze az OTSB-hoz.

4. Az OTSB felkéri a szak szervezetek mellett működő sportegyesületek országos elnökségét, a Honvéd SE, a Dózsa SE a Bástya SE, a Haladás SE és a Munkaerőtartalékok SE országos elnökségeit, hogy az OTSB által kidolgozott 1952. évi egységes versenynaptár alapján a testnevelési és sportbizottságok vonalán lefelé haladó versenynaptár készítésével egy időben készíttessék el sportkörök, területi elnökségeik,

valamint saját sportegyesületük versenynaptárát.

A sportegyesületek országos elnöksége által elkészített versenynaptárnak a szakmai rendszerben lebonyolításra kerülő sportegyesületi versenyeket kell tartalmaznia, ezek időpontjának és helyének megjelölésével kell azt a területi elnökségekhez eljuttatni majd a területi elnökségeknek a sportkörökhöz.

A sportegyesületek országos elnökségei kötelesek naptárukat 1951. október 15-ig a területi elnökségekhez eljuttatni, a területi elnökségek kötelesek naptárukat 1951. október 25-ig a sportkörökhöz eljuttatni.

Az országos elnökségek a területi elnökségektől visszakapott naptárak alapján kiegészített országos naptárukat kötelesek 1951. december 5-ig az OTSB-nek felterjeszteni.

5. Az OTSB felkéri valamennyi iskolafenntartó minisztériumot és hatóságot, hogy az OTSB által elkészített 1952. évi egységes versenynaptár alapján a testnevelési és sportbizottságok vonalán lefelé haladó naptárkészítés munkálataival egy időben készíttessék el a hatáskörükbe tartozó valamennyi iskola- és középszerv versenynaptárát.

Az országos versenynaptárakat 1951. december hó 5-ig terjesszék az OTSB-hoz.

6. A sportegyesületek területi elnökségei és a megyei TSB-ok mielőtt naptárukat elküldik a sportegyesület országos elnökségeihez, illetve az OTSB-hoz, kötelesek, azt egyeztetni.

7. A naptár elvételétől eltérő versenyeket tervezni, az OTSB által kiadott naptár versenyei időpontját és helyét megváltoztatni nem lehet.

A TSB-ok sportegyesületek naptárai elkészítésénél törekedjenek arra, hogy versenyeket lehetőleg szabadban rendezzék és a szabadban

való sportolás minden lehetőségét használják ki.

8. Utasítja valamennyi testnevelési és sportbizottságot, valamennyi sportegyesületet, sportkört, hogy az 1952. évi egységes versenynaptár költségvetését az illető szervezet 1952. évi költségvetésébe építse be és az alábbi elvek szerint biztosítsa:

a) A járási testnevelési- és sportbizottságok az általuk rendezett versenyekre kötelesek a versenyrendezés költségeit biztosítani.

b) A megyei testnevelési és sportbizottságok kötelesek az általuk rendezett versenyre a rendezési költségeket biztosítani valamint a területi rendszerben lebonyolításra kerülő bajnokságra, a megye székhelyére utazó járási válogatott csapatok utazási, ellátási, étkezési és szállítási költségeit is.

c) Az OTSB Sportoktatási Hivatal, Adminisztratív Osztálya, Agitációs- és Propaganda Osztálya, Kötségvelési és Pénzügyi osztálya, kötelesek közösen gondoskodni az OTSB által rendezett valamennyi verseny rendezési költségeiről a területi rendszerben lebonyolításra kerülő országos bajnokságokra felutazó megyei válogatott csapatok utazási, ellátási és szállítási költségeiről.

d) A sportkörök kötelesek biztosítani a sportkör által 1952-ben rendezett valamennyi verseny rendezési költségét, valamint a sportkör csapatainak járási, vagy egyéb más versenyeken való részvételi költségeit.

e) A SZOT Testnevelési- és Sportszakosztálya a szakszervezetek mellett működő sportegyesületek, valamint a Honvéd SE, Dózsa SE, Bástya SE, Haladás SE, és a Munkaerőtartalékok SE, Országos és Területi Elnökségei kötelesek gondoskodni az általuk rendezett valamennyi verseny rendezési és csapataik

részvételi költségeiről az egyes országos és helyi versenyeken.

f) Valamennyi iskolafenntartó minisztérium és hatóság készítse el versenynaptárának költségvetését olyan formában, hogy az biztosítsa az iskolai sportkörök versenyzésének, valamint az iskolások középszervi és országos jellegű versenyének, az iskolák vagy középszervi csapatok részvételét az országos versenyeken.

9. Az OTSB utasítja az Agitációs- és Propagandaosztályt, hogy az 1952. évi versenynaptárt 30.000 példányban 1951. december 15-ig nyomtassa ki és gondoskodjon annak a testnevelési és sport szervezetekhez való eljuttatásáról.

10. A OTSB utasítja a Népsport szerkesztőjét, hogy 1951. október 15-ig közölje le az OTSB által jóváhagyott 1952. évi egységes versenynaptárt, foglalkozzon a naptárkészítés elvi és gyakorlati kérdéseivel. Nyújtson segítséget a testnevelési és sport szervezeteknek, sportköröknek a naptárkészítés elvi megmagyarázásához és a naptár elkészítéséhez.

11. Az OTSB felkéri a DISZ Központi Vezetőségét, hogy felvilágosító, agitációs és propaganda munkával legyen az egyes testnevelési és sport szervezetek, sportkörök segítségére a versenynaptár elkészítésénél.

12. Az OTSB utasítja a megyei és járási testnevelési sportbizottságokat, hogy széleskörű agitáció- és propaganda szervezésével, a társadalmi, sportszövetségi aktívák széleskörű bevonásával nyújtsanak segítséget a területükön lévő testnevelési és sport szervezeteknek, sportköröknek naptárkészítési munkájukban.

Budapest, 1951. X. 3.

Hegyi Gyula s. k.
az OTSB elnöke.

Az 1952. évi egységes sportnaptár

Sorszám

Mérkőzés jellege:

Időpontja:

Színhelye:

SPARTAKIÁD

1. „Béke spartakiád”

Sportkörök, községek válogató versenyei több fordulóban

Járások, városok válogató versenyei

Mezők válogató versenyei

Országos területi döntő

május 1—június 15

augusztus 29—

szeptember 15-ig

szeptember 15—

október 1-ig

október 17—18—19

Községek, városok

Járási székhelyek

Mezői székhely

Budapest

ASZTALITENISZ

1. Tizek bajnoksága, felnőtt férfi, női, ifjúsági	január 10—13	Budapest
2. Sportkörök házbajnokságai	január 1—20	Sportkörökben
Sportegyesületek területi egyéni bajnoksága	február 2—3	Budapest
Sportegyesületek egyéni bajnoksága	február 15—16—17	
SZOT egyéni bajnoksága	március 1—2	
Honvéd, Dózsa, Bástyá, Haladás, MTSE egyéni b.	március 2-ig	
Országos hivatali egyéni bajnokság	március 7—8—9	Budapest
3. Járási ifjúsági egyéni bajnokság	február 10—17	Járásokban
Megyei ifjúsági egyéni bajnokság	március 15—16—17	Megyékben
Járási felnőtt csapatbajnokság	október 1—25	Járásokban
Megyei felnőtt CSB	november 7—8—9	Megyékben
Országos felnőtt CSB	december 12—13—14	Budapest
5. Vidék-Budapest ifjúsági férfi, női mérkőzés	május 3—4	Budapest
Vidék-Budapest utánpótlás férfi, női mérkőzés	május 3—4	Budapest
Vidék-Budapest ifjúsági férfi, női mérkőzés	november 30	Budapest
Vidék-Budapest utánpótlás férfi, női mérkőzés	november 30	Budapest
6. Alsófokú tömegversenyek községek, járások közt	november—december	Községek, járások
7. Edzők táborozása	július	Tata
8. Versenybírák tanfolyama	augusztus	Budapest
9. Országos értekezlet	december	Budapest

ATLETIKA

1. Sportkörök mezei felnőtt, ifjúsági bajnoksága	március 2—9	Sportkörökben
Járási, városi mezei felnőtt, ifjúsági bajnokság	március 23	Járások, városok
Megyei, Bp-i mezei felnőtt, ifjúsági bajnokság	április 6	Megyék, Budapest
Országos mezei felnőtt, ifjúsági bajnokság	április 27	Budapest
2. Járási, városi ifjúsági pályabajnokság	május 18	Járások, városok
Megyei ifjúsági pályabajnokság	június 8	Megyék
Országos ifjúsági pályabajnokság	június 29	Budapest
3. Sportkörök felnőtt, pálya házbajnokságai	május 4	Sportkörökben
Sportegyesületek területi felnőtt pályabajnokságai	május 18	
Sportegyesületek felnőtt pályabajnokságai	május 25	
SZOT felnőtt pályabajnokságai	június 8	Budapest
Honvéd, Dózsa, Bástyá, Haladás, MTSE felnőtt pályabajnoksága	június 8-ig	
Országos hivatali felnőtt pályabajnoksága	június 19—20—21—22	Budapest
4. Középszintű mezei bajnoksága	március—április	
5. Munkaerőtartalékok mezei bajnoksága	március—április	
6. 30 város atlétikai postaversenye	július—aug.—szeptember	Városokban
7. Középszintű pályabajnokságai	május—június	
8. Munkaerőtartalékok pályabajnokságai	május—június	
9. Járási, felnőtt férfi, női pályabajnokságok	szeptember 14—28	Járásokban
Megyei felnőtt férfi, női pályabajnokságok	október 12—19	Megyékben
10. Szabad Ifjúság mezei futóversenye	szeptember—október	Megyékben
11. Edzők táborozása	január	Tata
12. Versenybírák tanfolyama	február	Budapest
13. Országos értekezlet	április	Budapest

BIRKÓZÁS

1. Sportkörök felnőtt szabadfogású egyéni bajnoksága	január 1—13	Sportkörökben
Területi felnőtt szabadfogású egyéni bajnokság	január 26—27	
Országos felnőtt szabadfogású egyéni bajnokság	február 17—18	Pécs
2. Sportkörök felnőtt kötöttfogású egyéni bajnoksága	március 2—15	Sportkörökben
Területi felnőtt kötöttfogású egyéni bajnokság	március 29—30	
Országos felnőtt kötöttfogású egyéni bajnokság	április 19—20	Budapest
3. Sportkörök ifjúsági kötöttfogású egyéni bajnoksága	március 2—9	Sportkörökben
Területi ifjúsági kötöttfogású egyéni bajnokság	március 15—16	
Országos ifjúsági kötöttfogású egyéni bajnokság	április 5—6	Debrecen
4. Szabadfogású ifjúsági egyéni verseny sportkörökben	szeptember 1—14	Sportkörökben
Szabadfogású ifjúsági egyéni területi verseny	szeptember 27—28	
Országos ifjúsági szabadfogású egyéni bajnokság	október 11—12	Budapest
5. Sportegyesületek szabadfogású területi CSB	szeptember 1—14	Budapest
Sportegyesületek felnőtt szabadfogású CSB	szeptember 27—28	
SZOT felnőtt szabadfogású CSB	október 4—5	
Honvéd, Dózsa, Bástyá, Haladás, MTSE szabadfogású CSB	október 5-ig	
Országos felnőtt hivatali szabadfogású CSB	október 25—26	Budapest
6. Sportegyesületek területi felnőtt kötöttfogású CSB	november 8—9	
Sportegyesületek felnőtt kötöttfogású CSB	november 22—23	
SZOT felnőtt kötöttfogású CSB	december 6—7	Budapest
Honvéd, Dózsa, Bástyá, Haladás, MTSE felnőtt kötöttfogású CSB	december 7-ig	
Országos felnőtt hivatali kötöttfogású CSB	december 20—21	Szeged

Sorszám	Mérkőzés jellege:	Időpontja:	Színhelye:
BIRKÓZÁS			
7.	Munkaerőtartalékok kezdő ifj. kötöttfogású versenye	október—november— december	
8.	Edzők táborozása	augusztus	Tata
9.	Versenybírák tanfolyama	szeptember	Budapest
10.	Országos értekezlet	október	Budapest
EVEZÉS			
1.	Országos felnőtt férfi bajnokság	június 28—29	Budapest
2.	Országos bajnokság felnőtt női, ifjúsági	augusztus 2—3	Budapest
3.	Népi túrabajnokság	szeptember 14	Horány—Budapest
4.	Versenybírák tanfolyama	március	Budapest
5.	Edzők táborozása	október	Tata
6.	Országos értekezlet	február	Budapest
GYPELABDA—JÉGKORONG			
1.	Országos felnőtt jékkorong bajnokság	január 6—február 24-ig	Budapest
2.	Országos ifjúsági jékkorong bajnokság	január 1—február 10	Budapest
3.	Országos gyeplabda bajnokság első évad	április 6—június 8-ig	Budapest
4.	Országos gyeplabda bajnokság második évad	szeptember 7— november 2-ig	Budapest
5.	Országos értekezlet	november	Budapest
KAJAK			
1.	SZOT bajnokság	június 14—15	Budapest
2.	Országos felnőtt férfi, női bajnokság	augusztus 30—31	Újpest—Margitsziget
3.	Országos ifjúsági bajnokság	július 5—6	Újpest—Margitsziget
4.	Országos túrabajnokság	augusztus 10	Horány—Budapest
5.	MHK tömegversenyek	június—július— augusztus	Lehetőségekkel rendelkező helyeken
6.	Edzők táborozása	október	Tata
7.	Versenybírák tanfolyama	március	Budapest
8.	Országos értekezlet	február	Budapest
KERÉKPÁR			
1.	Sportkörök országúti házibajnoksága	április 6—20-ig	Sportkörökben
	Sportegyesületek területi országúti bajnoksága	május 4	
	Sportegyesületek országúti bajnoksága	május 11	
	SZOT országúti bajnoksága	május 25	
	Honvéd, Dózsa, Bástya, Haladás, MTSE országúti bajnokságai	május 25	
	Országos hivatali 100—200 km-es felnőtt országúti bajnokság	június 8	
2.	Megyei 100 km-es egyenkénti indításos bajnokság	május 18	Megyékben
	Országos 100 km-es egyenkénti indításos bajnokság	június 22	
3.	20—80 km-es, közhasználatú gépek járási bajnoksága	május 11	Járásokban
	20—80 km-es, közhasználatú gépek megyei bajnoksága	július 6	Megyékben
4.	Járási, városi terepbajnokság	augusztus 3—24	Járásokban, városokban
	Megyei terepbajnokság	szeptember 7—14	Megyékben
	Országos terepbajnokság	szeptember 28	
5.	Országos kerékpáros hét, MHK tömegversenyek, közhasználatú gépekkel	augusztus 10—17	
6.	Országos egyéni pályabajnokságok	augusztus 24, 30, 31	
		szeptember 6—7	Budapest
7.	Országos hegyi bajnokság	október 5	
8.	Vágólabajnokság, közhasználatú gépekkel	július 1—augusztus 24	Járásokban, megyékben
9.	Szabad Ifjúság kerékpáros verseny	április 4	Budapest
10.	Edzők táborozása	december	Tata
11.	Versenybírák tanfolyama	január	Budapest
12.	Országos értekezlet	július	Budapest
KÉZILABDA			
1.	Kispálya megyei terepbajnokság	1951. november, december	Megyékben
	Kispálya terepbajnokság, elődöntő	január	Budapest
	Kispálya terepbajnokság országos döntő	február 22—24	Budapest
2.	Kispálya szabadtéri megyei bajnokság	március—április—május	Megyékben
	Kispálya szabadtéri bajnokság, elődöntő	június 2	
	Kispálya szabadtéri bajnokság, országos döntő	június 29	Budapest
3.	Nagypálya megyei bajnokság	márciustól—októberig	Megyékben
	Nagypálya bajnokság elődöntő	október 17—19	
	Nagypálya bajnokság, országos döntő	október 24—26	Budapest

KÉZILABDA

4.	Kispálya szabadteri Magyar Népköztársasági Kupa selejtezők	június—július	Megyékben
	Kispálya szabadteri Magyar Népköztársasági Kupa középdöntő	augusztus 10—17	
	Kispálya szabadteri Magyar Népköztársasági Kupa országos döntő	szeptember 7	Budapest
5.	Edzők taborozása	október	Tata
6.	Versenybírák tanfolyama	március	Budapest
7.	Országos értekezlet	április	Budapest

KORCSOLYA

1.	Országos gyorskorcsolya bajnokság	január 12—13	Budapest
2.	Országos műkorcsolya bajnokság	január 12—13	Budapest
3.	Országos jégünnepély	február 23	Budapest
4.	Edzők tanfolyama	február	
5.	Versenybírák tanfolyama	november	
6.	Országos értekezlet	május	

SI

1.	Országos sibaajnokság	január 21—30	Mátraháza
2.	Középisikolások versenye	február 16—17	
3.	Haladás, Dózsa, Honvéd, Bástya, MTSE sibaajnokságai	február hó	Mátraháza—Börzsöny— Budapest
4.	Ifjúsági sibaajnokság	február 1—5	Börzsöny
5.	Óriás műesiklóbajnokság, 50 km futóbajnokság	február 23—24	Börzsöny
6.	Edzők tanfolyama	február	
7.	Versenybírák tanfolyama	november	Budapest
8.	Országos értekezlet	május	Budapest

KOSARLABDA (férfi)

1.	Megyei bajnokság első fordulóját Megyei bajnokság második fordulóját Országos bajnokság középdöntő	február 10— június 2-ig szeptember 1— október 26 november 15—16	Megyékben Megyékben Pécs, Debrecen, Szeged, Ozd, Győr, Dunapentele
	Országos bajnokság döntő	december 5—7	Budapest
2.	Magyar Népköztársasági Kupa selejtezői Magyar Népköztársasági Kupa elődöntő Magyar Népköztársasági Kupa középdöntő Magyar Népköztársasági Kupa döntő	április 6—20 május 4—18 augusztus 10—17 augusztus 24	Járásokban Megyékben Budapest
3.	Nyolc város tornája	június 1—13	
4.	Középisikolások bajnoksága	április—május	
5.	Járási, városi, megyei alsófokú bajnokságok	június—július— augusztus	Járások, városok

KOSARLABDA (női)

1.	Megyei bajnokság első fordulóját Megyei bajnokság második fordulóját Országos bajnokság középdöntője Országos bajnokság döntő	január 13—június 2-ig szeptember 1— október 25 november 15—16 december 12—14	Megyékben Megyékben Budapest
2.	Magyar Népköztársasági Kupa selejtezői Magyar Népköztársasági Kupa elődöntő Magyar Népköztársasági Kupa középdöntő Magyar Népköztársasági Kupa döntő	május 18—június 8-ig június 15—30 augusztus 10—17 augusztus 24	Járásokban Megyékben Budapest
3.	Nyolc város tornája	július 6—27	Városokban
4.	Középisikolások bajnoksága	április—május	Iskolák
5.	Járási, városi, megyei alsófokú bajnokságok	június—augusztus 31	Járásokban, városokban
6.	Edzők taborozása	december	Tata
7.	Versenybírák tanfolyama	december	Budapest
8.	Országos értekezlet	augusztus	Budapest

LABDARÚGÁS

1.	Nemzeti Bajnokság I., II. oszt. tavaszi évad NB. I. oszt. őszi évad NB. II. oszt. évadja	február 24—június 15 augusztus 24—dec. 7. aug. 24—nov. 23	
2.	Döntők az NB. I.-be való jutásért	november 30, december 14	
3.	Járási, városi, bajnokságok Döntő a megyei bajnokságba való jutásért	március 9, május 18 június 1, július 6	Járásokban, városokban
4.	Megyei, bp-i bajnokságok első fordulóját Megyei, bp-i bajnokságok második fordulóját Döntő az NB. II.-be való jutásért	március 2, június 15 augusztus 24—október 12 október 26, november 23	Megyék, Budapest Megyék, Budapest
5.	Magyar Népköztársasági Kupa selejtezői Magyar Népköztársasági Kupa döntő	június 16, augusztus 20 december 26	Budapest

LABDARÚGÁS

6. Népszava Kupa, esti labdarúgó torna	július 26—augusztus 27.	Budapest
7. Falusi csapatok Kupája	augusztus—október	
8. Megyék ifjúsági válogatottjai tornája, selejtező	okt. 26, november 23	
Megyék ifjúsági válogatott tornájának döntője	december 13—14	
9. Edzők táborozása	július	Tata
10. Versenybírák tanfolyama	január—február	Budapest
11. Országos értekezlet	február	Budapest

LÖVÉSZELET

1. Sportkörök kispuska házibajnoksága	június 1, június 15	Sportkörökben
Járási kispuska bajnokság	július 5—13	Járásokban
Megyei kispuska bajnokság	augusztus 2—10	Megyékben
Országos kispuska bajnokság	szeptember 6—7	Budapest
2. Béke Kupa egyéni csapat-postaverseny	február—október	Sportkörökben
3. Felszabadulási emlékverseny egyéni csapat	április 4—6	
4. „Szabad május 1” egyéni-csapatbajnokság	május 1—4	
5. MSZHSZ üzemi tömegbajnokság	augusztus—október	Üzemi lövészörökben
6. Országos célpisztoly, hadipuska, hadipisztoly, futószarvas bajnokság	szeptember 20—21	Budapest
Országos arcomata matsh nagyöbű puska, agyag-galamb bajnokság	október 4—5	Budapest
7. Edzők táborozása	február	Tata
8. Versenybírák tanfolyama	december	Budapest
9. Országos értekezlet	november	Budapest

LOVAGLÁS

1. Fedettpálya bajnokság	február 24	Budapest
2. Községi lovasversenyek	május 1	Községekben
Járási versenyek	május 18	Járásokban
Megyei versenyek hét megyében	június 1—22	Megyékben
Megyei versenyek tizenkét megyében	augusztus 31, szept. 14.	Megyékben
Budapesti verseny	augusztus 16—17	Budapest
Országos bajnokság	október 2—5	Debrecen
3. Versenybírák tanfolyama	február	Budapest
4. Edzők táborozása	április	Tata
5. Edzők féléves tanfolyama	augusztus 1-től	
6. Országos értekezlet	március	Budapest

MOTORKERÉKPÁR

1. Járási, téli terepverseny	január 6—13-ig	Járásokban
Megyei, téli terepverseny	január 27	Megyékben
Országos téli terepbajnokság	február 10	
2. Járási túrabajnokság	március 2—9	Járásokban
Megyei túrabajnokság	március 17	Megyékben
Országos túrabajnokság	április 6	
3. Járási gyorsasági bajnokság	május 4—11	Járásokban
Megyei gyorsasági bajnokság	június 1—2	Megyékben
Országos gyorsasági bajnokság	június 22	Budapest
4. SZOT gyorsasági verseny	július 20	Budapest
5. Járási, nyári terepbajnokság	augusztus 3—10	Járásokban
Megyei, nyári terepbajnokság	szeptember 7	Megyékben
Országos, nyári terepbajnokság	október 5	
6. Tihanyi gyorsasági verseny	szeptember 14	Tihany
7. Edzők táborozása	január	
8. Versenybírák tanfolyama	február	
9. Országos értekezlet	március	Budapest

MOTORCSÓNÁK

1. Országos túrabajnokság	június 29	Budapest
2. Országos gyorsasági bajnokság	július 20	Budapest
3. Országos bolyabajnokság	augusztus 10	Budapest
4. Szeged-Győr-Baja városok meghívásos versenyei	július—augusztus	Városokban

ÖKÖLVIVÁS

1. Sportkörök felnőtt házi bajnoksága	január 1—20	Sportkörökben
Sportegyesületek területi, egyéni, felnőtt, bajnoksága	február 9—10	
Sportegyesületek egyéni, felnőtt bajnoksága	február 23—24	
SZOT egyéni, felnőtt bajnoksága	március 8—9	Budapest
Honvéd, Dózsa, Bástya, Haladás, MTSE egyéni felnőtt bajnoksága	március 23-ig	
Országos hivatali, egyéni, felnőtt bajnokság	április 18—19—20	Budapest

ÖKÖLVIVAS

2. Sportkörök ifjúsági egyéni házibajnokságai	február 3—10	Sportkörökben
Járási ifjúsági egyéni bajnokság	március 2—23	Járásokban
Megyei ifjúsági, egyéni bajnokság	április 6—20	Megyékben
Országos ifjúsági, egyéni bajnokság	május 10—11	Tatabánya
3. Megyei, ifjúsági csapatbajnokság	október 5—12	Megyékben
4. Sportkörök, felnőtt háziversenyei	október 5—26	Sportkörökben
Megyei, felnőtt csapatbajnokságok	november 9—23	Megyékben
Országos, felnőtt csapatbajnokság	december 11—14	Budapest
5. Öt város egyéni csapatbajnoksága	október 17—18—19	Budapest, Kaposvár, Győr, Debrecen, Pécs
6. Edzők tábora	augusztus	Tata
7. Versenybírák tanfolyama	szeptember	Budapest
8. Országos értekezlet	november	Budapest

ÖTTUSA—HÁROMTUSA

1. Téli öttusa bajnokság	február 14—17	Mátraháza
2. Sportkörök nyári háromtusa bajnoksága	május 4—11	Sportkörökben
Járási, nyári háromtusa bajnokság	május 25	Járásokban
Megyei, nyári háromtusa bajnokság	június 8	Megyékben
Országos, nyári háromtusa bajnokság	szeptember 21	Budapest
3. Országos öttusabajnokság	szeptember 28	Budapest
4. Téli háromtusa bajnokság	február 14—17	Budapest
5. Országos értekezlet	március	Budapest

RÖPLABDA

1. Járási bajnokság	április 13—június 15	Járásokban
Döntők a megyei bajnokságba jutásért	augusztus 3, szept. 15.	Megyékben
Megyei bajnokság I. forduló	április—május—június	Megyékben
Megyei bajnokság II. forduló	június 27—szept. 28-ig	Megyékben
Országos bajnokság középdöntője	október 10—11—12	Budapest, Miskolc, Győr, Pécs, Szeged, Debrecen
Országos bajnokság döntője	október 24—25—26	Budapest
2. Magyar Népköztársasági Kupa selejtezője	július 2—augusztus 30	
Magyar Népköztársasági Kupa középdöntő	szeptember 14—21	
Magyar Népköztársasági Kupa döntő	október 5	Budapest
3. Edzők tábora	július	
4. Versenybírák tanfolyama	november	Budapest
5. Országos értekezlet	október	Budapest

SAKK

1. Sportkörök házi bajnoksága	1951. november 2—23	Sportkörökben
Járási egyéni bajnokság	december 7—28	Járásokban
Megyei egyéni bajnokság	január 5—13	Megyékben
Országos döntő selejtezője	február 1—10	Szombathely, Győr, Pécs, Székesfehérvár, Szolnok, Szeged, Debrecen, Miskolc
Országos középdöntő	április 15—30	Miskolc, Győr, Debrecen, Budapest
Országos egyéni döntő	október 15, nov. 15	Budapest
2. Vegyes mesterverseny	június—július—augusztus	
3. Sportkörök házi versenyei	január 5—február 5	Sportkörökben
Sportegyesületek területi csapatbajnoksága	február 17, március 23	
Sportegyesületek csapatbajnoksága	április 5—13	
SZOT csapatbajnokság	május 10—18	Budapest
Honvéd, Dózsa, Bástya, Haladás, MTSE csapatbajnoksága	január—október	
Országos Hivatali csapatbajnokság	december	
4. Középiskoások egyéni bajnoksága	november—december	Iskolai sportkörök
5. Sportkörök háziversenye	szeptember 7—30	Sportkörökben
Sportegyesületek területi egyéni bajnoksága	november 9—december 21	
6. Megyei oktatók tábora	június	Tata
7. Versenybírák tanfolyama	július	Budapest
8. Országos értekezlet	június	Budapest

SÜLYEMELÉS

1. Sportkörök házibajnoksága	január 1—20	Sportkörökben
Sportegyesületek területi egyéni bajnoksága	február 3—10	
Sportegyesületek egyéni bajnoksága	február 24	
SZOT egyéni bajnokság	március 16	
Honvéd, Dózsa, Bástya, Haladás, MTSE bajnoksága	március 16-ig	
Országos hivatali egyéni bajnokság	április 19	Debrecen

SÜLYEMELÉS

2. Sportkörök ifjúsági bajnoksága	május 1—11	Sportkörökben
Területi ifjúsági bajnokság	május 25	
Országos ifjúsági bajnokság	június 15	Budapest
3. Sportkörök házi versenye	október 5—19	Sportkörök
Területi csapatbajnokság	november 16	
Országos súlyemelő CsB	december 14	Szeged
4. Edzők tábora	augusztus	
5. Versenybírák tanfolyama	szeptember	Budapest
6. Országos értekezlet	december	Budapest

TENISZ

1. Sportkörök egyéni, felnőtt fii, női házbajnokság	április 6—27	Sportkörök
Sportegyesületek területi egyéni fii, női felnőtt bajnoksága	május 4—18	
Sportegyesületek egyéni fii, női felnőtt bajnoksága	július 5—6	
SZOT egyéni férfi, női felnőtt bajnokságok	július 26—27	Budapest
Honvéd, Dózsa, Bátya, Haladás, MTSE egyéni felnőtt bajnoksága	június—július	
Országos hivatali fii, női, egyéni felnőtt bajnokság	augusztus 7—10	Budapest
2. Megyei fii, női, felnőtt egyéni CsB	június 21—22	Megyékben
3. Megyei ifjúsági fii, női egyéni CsB	július 19—20	Megyékben
4. Tizek bajnoksága, egyéni, páros, felnőtt és ifjúsági fii, női	augusztus—szeptember	Budapest
5. Edzők tábora	október	
6. Versenybírák tanfolyama	november	Budapest
7. Országos értekezlet	június	Budapest

TEKE

1. Sportkörök nagygolyós egyéni házbajnoksága	január 6—február 10	Sportkörök
Sportegyesületek területi nagygolyós egyéni bajnoksága		
Sportegyesületek nagygolyós egyéni bajnoksága	február 24—március 16	
SZOT nagygolyós egyéni bajnokság	április 5—6	
Honvéd, Dózsa, Bátya, Haladás, MTSE nagygolyós egyéni bajnoksága	május 3—4	Budapest
Országos hivatali nagygolyós egyéni bajnokság	május	
2. Községi kiscgolyós egyéni bajnokság	június 7—8	Budapest
Járási, városi egyéni kiscgolyós bajnokság	május 1—25	Községek
Megyei egyéni kiscgolyós bajnokság	június 8—22	Városok, járások
Országos kiscgolyós egyéni bajnokság	július 6	Megyékben
Sportkörök nagygolyós egyéni házi verseny	augusztus 2—3	
Járási nagygolyós CsB	szeptember 7—21	Sportkörök
Megyei nagygolyós csapatbajnokság	október 5	Járásokban
Országos nagygolyós csapatbajnokság	november 9	Megyékben
4. Edzők tábora	november 22—23	Budapest
5. Versenybírák tanfolyama	szeptember	Tata
6. Országos értekezlet	március	Budapest
	augusztus	Budapest

TERMÉSZETJÁRÁS

1. Téli természetjáró-verseny	január 19—20	
2. Megyei természetjáró-verseny	március—április—május	Megyékben
Országos természetjáró-verseny	június 20—21—22	
3. Felszabadulási emlékverseny	április 5—6	Tahitótfalu
4. Természetjáró találkozó nap, Békevándordíj-verseny	június 1—2	Borsod megye
5. Sportegyesületek egyéni terepversenye	szeptember 27—28	
SZOT egyéni terepversenye	október 18—19	
6. Túravezetők tanfolyama	február	Tata
7. Országos értekezlet	március	Budapest

TORNA

1. Sportköri egyéni ifjúsági házbajnokságok	február 3—17	Sportkörök
Járási egyéni ifjúsági bajnokság	március 2—9	Járásokban
Megyei egyéni ifjúsági bajnokság	április 6	Megyékben
Országos egyéni ifjúsági bajnokság	május 25	Győr
2. Sportkörök egyéni felnőtt házbajnokságai	március 2—23	Sportkörök
Járási, egyéni felnőtt bajnokság	április 6—20	Járásokban
Megyei, egyéni, felnőtt bajnokság	május 18	Megyékben
Országos, egyéni felnőtt, bajnokság	június 14—15	Budapest
3. Sportkörök házi versenyei	október 5—26	Sportkörök
Sportegyesületek területi csapatbajnokságai	november 9—16	
Sportegyesületek csapatbajnoksága	november 29—30	
SZOT csapatbajnoksága	december 13—14	

TORNA

Honvéd, Dózsa, Bástyá, Haladás, MTSE, csapatbajnoksága	november 1—december 14.	Budapest
Országos hivatali CsB	december 20—21	Budapest
4. Középfokú egyéni CsB	február 17—március 23	
Középfokú egyéni CsB döntő	április 13—14	Budapest
5. III. oszt. minősítő versenyek	november, december hó	
6. Középfokú tanintézetek versenye	december 7	
7. Országos gúlabajnokság	december 20—21	Budapest
8. Edzők táborozása	augusztus	Tata
9. Versenybírák tanfolyama	szeptember	Budapest
10. Országos értekezlet	november	Budapest

ÚSZAS

1. MHK Újjoncverseny	május 17—18	Budapest, megyékben
2. Sportkörök házi bajnoksága	május 4—11	Budapest, megyékben
Sportegyesületek területi bajnoksága	május 24—25	
Sportegyesületek bajnoksága	június 7—8	
SZOT bajnoksága	június 21—22	Budapest
Honvéd, Dózsa, Bástyá, Haladás, MTSE bajnoksága	június 22-ig	
Országos hivatali felnőtt bajnokság	szeptember 5—6—7	Budapest
3. Járási, felnőtt fii., női bajnokság	július 6—20	Járásokban
Megyei fii., női, felnőtt bajnokság	augusztus 9—10	Megyékben
4. Járási ifjúsági bajnokság	július 5—6	Járásokban
Megyei ifjúsági bajnokság	július 26—27	Megyékben
Országos ifjúsági bajnokság	augusztus 16—17	Szolnok
5. Középisikolások bajnoksága	július	
6. 15x5 km-es fii., női, vegyesváltó Budapest—Dunapentele	július 20	
7. Folyambajnokság	július 27	Budapest
8. Balatonátúszó bajnokság	augusztus 3	Balatonfüred, Siófok
9. Sztálin emlékverseny	december 21	Budapest
10. Uszodák közötti postaverseny a Szabad Ifjúság serlegért	június—július—augusztus	Járásokban, városokban, megyékben
11. Edzők táborozása	november	Tata
12. Versenybírák tanfolyama	december	Budapest
13. Országos értekezlet	február	Budapest

VIVAS

1. Vegyes versenyek sportegyesületek részére	január 12—13	Budapest
Sportkörök egyéni bajnokságai	március 2—23	Sportkörök
Területi egyéni bajnokságok	április 5—6	
Országos egyéni bajnokság	május 22—25	Budapest
2. Sportkörök házi versenye	szeptember 7—15	Sportkörök
Sportegyesületek területi csapatbajnoksága	szeptember 27—28	Sportkörök
Sportegyesületek csapatbajnoksága	október 10—11—12	
SZOT csapatbajnokság	november 14—15—16	
Honvéd, Dózsa, Bástyá, Haladás, MTSE, csapatbajnokság	november 16-ig	
Országos hivatali csapatbajnokság	december 5—6—7	Budapest
3. Edzők táborozása	augusztus	Tata
4. Versenybírák tanfolyama	augusztus	Budapest
5. Országos értekezlet	október	Budapest

VITORLA

1. Országos ifjúsági és női bajnokság	július 17—20	Balatonfüred
2. Országos fii., felnőtt bajnokság	augusztus 14—17	Balatonfüred
3. Versenybírák tanfolyama	január	
4. Országos értekezlet	február	Budapest

VIZILABDA

1. Országos bajnokság, tavaszi évad	április, május, június	Bpest, Eger, Szolnok, Tatabánya
Országos bajnokság, őszi évad	augusztus 24—október 19.	Bpest, Eger, Szolnok, Tatabánya
2. Újjonc bajnokság	május 4—június 15.	Megyék, Budapest
3. Megyei bajnokság	június 1—augusztus 31.	Megyék
Megyei bajnokság döntő	augusztus 29—31.	Budapest
4. Ifjúsági bajnokság	június 22—július 31.	Megyékben
5. Magyar Népköztársasági Kupa mérkőzései	nov. 15—dec. 28.	Budapest
6. Edzők táborozása	november	
7. Versenybírák tanfolyama	december	Budapest
8. Országos értekezlet	február	Budapest

Megjegyzés: Járási, értsd: járási, városi, budapest kerületi. — Megyei, értsd: megyei, budapesti.

Minden sportoló és sportvezető felelős az MHK feladatok végrehajtásáért

Jelentékeny eredményeket értünk el már eddig is a szocialista sportunk alapját képező MHK testnevelési rendszer megszervezésében. Több megyében egyes kategóriában 100%-ot is meghaladja a próbázók száma. Egyes üzemek dolgozói kiváló példákat mutattak a feladatok teljesítésében. Az elért eredmények azt mutatják, hogy dolgozóink felismerték az MHK jelentőségét, megszerették sportunk megszervezésének a szocialista tartalmat biztosító formáját, lelkesednek az MHK-ért, szívesen küzdenek az MHK célkitűzéseiről.

Mindezek ellenére korántsem mondhatjuk, hogy az elért eredményekkel meg lehetünk elégedve, hogy a kitűzött feladatokat mindennél végrehajtottuk, hogy minden a legjobb kerékvágásban halad és, hogy az egész MHK-rendszer már sinen szalad a kijelölt cél felé.

Meg kell állapítani, hogy a feladatokat jól teljesítő területekkel szemben több helyen lemaradások, sőt egyes helyeken feltűnő lemaradások is észlelhetők.

Nézzük meg, melyek azok a sürgősen felszámolandó hibák, amelyek hátráltatják a feladatok végrehajtását.

Mint bármely más munkaterületen, úgy a sportban is tudatosan kerülni kell a feladatok formai megoldását. Meg kell tisztítani sportéletünket az októrtól a vezetőktől, akik beérik néhány hangzatos látszateredménnyel, számokkal, amelyek mögött hiányzik a valóság, a lényeg és a tartalom, akik papíron mutatnak ki eredményeket, de a területükön nincs semmiféle sportélet, akik túriák, sőt elősegítik, hogy az MHK-rendszer náluk minden komoly szándék és elhatározás nélküli formális jelentkezésből áll, akik nem előrevívői, hanem kerékkötői az egyetemes magyar sportnak.

Nem bűnbak keresés végett, de fel kell vetni a kérdést, hogy mennyiben hibáztathatók szakembereink, sportolónk és sportvezetőink az MHK helytelen vitelért, a tervszerűtlen, kapkodó s így lényegében eredménytelen munkájáért, azért, hogy az MHK sok helyen inkább kampány mint rendszer, vagy legjobb esetben mozgalom, a helyett, hogy alapját képezné sportéletünknek, hogy ezeken a helyeken a benevezettek afféle „szüreti mulatságnak” tekintik az

MHK-t, hogy a próbázások nem folyamatosan történnek, hanem töredékesen, legfeljebb egy-két számra szorítkoznak. — Fel kell vetni a kérdést, hogy vajjon mindent megtettek-e sportvezetőink azért, hogy az MHK betöltse hivatását.

A válasz nem kielégítő, mert vezető sportembereink MHK munkája még feltűnő fogyatékosokat mutat.

Kifogásolni kell néhány kivételtől eltekintve a kiváló sportolónk magtartását. Helytelen az az elképzelés, hogy ha kiváló versenyeredményt értek el, már eleget is tettek minden sportbeli kötelességüknek. A kiváló eredmények köteleznek. Az élversenyzők nagy vonzóerőt gyakorolhatnak a kezdőkre. Éniök kell ezzel a megtisztelő munkalehetőséggel. Magukkal kell ragadni a lemaradókat, a gyengéket. Társadalmi munkájuk a saját lepróbazásuk mellett a többiek lepróbaztatása, illetve az ehhez való segítségadás legyen. Csak az lehet minősített sportoló, aki ezeknek a kötelességeknek eleget tesz, aki lehetősége szerint üzemi, vagy falusi vonalon jó példamutatásával, nevelőmunkájával és állandó agitációval is segíti és irányítja a sportolni akarókat.

Az edzők többsége sem értette meg az MHK feladatait. Nem tették az edzésterv alapjává, így nem is kerülhetett munkájuk középpontjába az MHK feladatok végrehajtása. Az élversenyzőkre összpontosítottak, vagy legjobb esetben a már ezek mögött álló és eredményeik alapján máris pozitív értéket jelentő ifjúsági gárdára. Elfelejtik, pedig különösen most, az olimpiai év előtt nem szabad elfelejteni, hogy a versenysporthoz utánpótlást csak az MHK-ra épített széles alapokon nyugvó tömegsport adhat. A helyes edzésterv megakadályozza a versenysport és a tömegsport szétválasztását, sőt kihangsúlyozza annak egységét, így a fejlődés bázisává válik. Nagyon kevés olyan edzőnk van, mint például Matura Mihály, aki elsősorban a jó példamutatással, azzal, hogy ő maga is lepróbazott, azonkívül birkozoinak a lepróbaztatásával már a helyes úton jár.

Külön kritika alá kívánjuk vetni és ki akarjuk hangsúlyozni, hogy az MHK lemaradás egyik főokának a szakosztályvezetők, a társadalmi szövetségek vezetőinek és a

társadalmi aktíváknak a hiányos munkáját tartjuk.

Az ellenőrző jelentésekből megállapíthatjuk, hogy sokszor a hanyagság, sokszor a hozzá nem értés, vagy a munka helytelen megszervezése okozta a funkcionáriusok rossz munkáját. — Már túl vagyunk a kezdeti lépéseken, már nem hivatkozhatunk tapasztalatlanságunkra. El kell tűnni a rossz funkcionáló vezetőknek. Sürgős javaslatokat és munkatervet várunk a hiányok pótlására és a rossz vezetők kicserélésére egyaránt.

Befejezésül még meg kívánjuk említeni a sportköztudatba bedobott egy-két helytelen és valószínűleg a fejlődés ellenségeinek oldaláról jövő állásfoglalást. Ilyen szándékosan zavartkeltő az a híresztelés, hogy az MHK szintek teljesítése túl fárasztó, megerőltető, hogy egyes versenyzők letöréséhez vezet.

Ezeket az ellenséges híreszteléseket a gyakorlat cáfolta meg a legalaposabban. Még a legnehezebb szám (3000 méteres futás) teljesítése sem tört le senkit. Például az az úszóküldönítmény, amelyé kinn járt a Szovjetunióban, elutazása előtt egytől-egyig lepróbazott. És mi volt az eredmény? Nemhogy letörték volna, hanem életük legjobb eredményeit, a csúcseredmények sorozatát érték el. — Az FVB-re készülő főiskolások is a tatai edzőtáborban többségben lepróbaztak, ennek ellenére még az előre számított fáradtságú időszak is lényegesen megrövidült, a versenyzők hamar elérték legjobb formájukat, majd 43 világbajnoksággal jöttek haza, az erős nemzetközi mezőnyből.

Mindezek azt mutatják, hogy céltudatos munkával, a Szovjetunió tapasztalatai felhasználásával, dicsőséges pártunk iránymutatásával meg tudjuk és meg is kell oldani feladatainkat. Az MHK szerves része a mi, szocializmust építő programunknak. Aki az MHK-t lebecsüli, az ellensége a mi fejlődésünknek, társadalmi átalakulásunknak, az ötéves tervnek, a népnek és az országnak egyaránt. Mutassuk meg, hogy a hibák kijavításával sportvonalon is úgy teljesítjük a feladatokat, ahogyan azt dolgozó népiünk jogosan elvárja tőlünk.

(P. L.)

Ökölvívásunk problémái Berlin után

A XI. FVB ökölvívó versenyein magas színvonalú küzdelmeket láthattunk. Komoly sikernek számít, hogy ebben az erős mezőnyben két győzelmet tudtunk elérni s a mellett valamennyi kiküldöttünk helyezést tudott elérni. Sikereink annál örvedetesebbek, mert úgy értük el őket, hogy alig fél éve térünk át a korszerű és nekünk egészen új edzés módszerre. Amit Berlinben láttunk, az megerősített bennünket abban a tudatunkban, hogy jó úton haladunk. Ha további sikereket akarunk elérni, akkor azt a példát kell követnünk, amit a szovjet versenyzők mutattak. Amikor örömmel gondolunk vissza a már mögöttünk lévő nagy erőpróhára, elsőrendű kötelességünk, hogy a tapasztalatokat jól hasznosítsuk és azok alapján készüljünk fel következő nagy feladatainkra.

Berlin tehát sikert hozott, hollatt, mint a milánói EB-re, ez alkalommal is bizonyos aggodalmak közt engedték ki ökölvívóinkat a szakemberek.

Ökölvívó sportunk múltbeli szereplését a világ minden részében a legnagyobb elismerés illette és szerényletlenség nélkül elmondhatjuk, hogy erre az elismerésre eddigi eredményeink alapján minden tekintetben rá is szolgált. Lassanként azonban az idő eljárt fölööttünk, hibás elméletek lettek urá nálunk. Egy-egy sikert még tudtunk elérni, de egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy további komoly eredmények elérése csak a múlt kiértékelése, a jövő feladatának pontos számbavétele és komoly, céltudatos tudományos alapokra felépített előkészületek után képzelhető el.

Csak egy félévvel ezelőtt döbentünk rá, hogy nem ülhetünk tovább nyugodtan babárainkon, mert lemaradunk. Márpedig az elért eredmények kötelezettséget róznak ránk. A fejlődés erős iramban bontakozik ki az ökölvívó sporttal foglalkozó nemzetek körében, első sorban a Szovjetunióban. A múltban elért eredményeinket és versenyzőink képességét szakmai szemüvegen átvizsgáltuk és komoly hiányosságokat tapasztaltunk még legjobb eredményeket elért versenyzőinken is.

Nem célravezető az, ha csupán megállapítjuk a hiányosságokat, tudomásul vesszük a fejlődésben vezető szerepet játszó Szovjetunió és más országok előretörését, ha ökölvívó oktatóink nem tudnak, vagy

nem akarnak a fejlődést szolgáló technikai taktikai szempontokhoz alkalmazkodni. Az ökölvívó sportnak sok dicsőséget szerzett magyar oktatói kar mintha elégedett lenne a jelenlegi munkamódszerrel és nem volna hajlandó elfogadni a nemzetközi versenyeken oly eredményesen bevált újításokat. Egykét edző kivételével görcsösen ragaszkodnak a régen használt és az akkori erőviszonyok és tudások közt aránylag bevált edzési módszerekhez. Előítélettel viseltetnek az újjal szemben és így a fejlődésben elmaradnak. A magyar ökölvívó sport jellegzetessége annakidején a keménység, a támadó készség és a menetek utolsó másodpercig való átküzdése volt. Sikereinket mindig ennek köszönhetjük. Úgy érzem, ezt minden oktatótársam elismeri. Ha ez így áll, akkor fogjunk hozzá közösen és sürgősen a múlttal szemben is eltérő és a jelenlegi követelményeknek sem megfelelő edzési rendszerünk megváltoztatásához. Jelenleg, — de már jóideje — az az edzési rendszer harapódzott el, amelyben az oktató egy vagy több napra készít edzéstervet és nyugodtan tesz eleget az alkalom által irányított közömbös kötelezettségének. Az az oktató, akinek a munkáját a véletlen irányítja, könnyen talál kifogást, mentesít; nem jöttek el a fiúk... , nincs itt a szertáros... , nincs szerelés vagy hasonlót. Így alakul ki a régifajta hivatalnokokhoz hasonló oktató-típus, amely nem kutat, nem tanul, nem vezet, hanem hagyja, hogy őt vezessék a véletlen események. Előfordul, hogy így is sikert ér el valamilyen kivételes tehetsége révén, akkor ezt az egész hibás elméletet és rossz rendszerét igazolva látja. Az ökölvívás oktatása igényeli a legtöbb türelmet, hiszen legtöbbször a szülők előítéletével is meg kell küzdeni. Éppen ezért meg kell ragadni minden alkalmat, hogy ne essék a kaptafarendszer hibájába, a kényelmeskedésbe és tanuljon, fejlődjék és az egyéni oktatást is szorgalmazza. A magyar ökölvívó sport legendás hírért az új szellemben nevelt utánpótlással kell biztosítanunk.

Új feladataink elvégzéséhez szükséges, hogy tisztában legyünk képességeinkkel, szervező készségünkkel és legyen bátorságunk a munkánkat gátló körülmények feltárására. Nem veszhet el az eredmény

egy munkáját hanyagul végző vezető miatt. Nem végezhet jó munkát az edző, ha hiányosságát titkolja és a tudást szolgáló új rendszertől idegenkedik.

Az oktatók, versenyzők nagyrésze azt hitte és vallotta, hogy a mástermészeti mozgás, mint amit a saját sportja előír, hátrányt jelent. Nagy merészségek számított tehát, amikor mintegy féléve szakítottunk ezzel a rendszerrel és először a milánói Európa-bajnokságra készülő ökölvívó válogatott keretét fogtuk új, korszerű és a régi jó tulajdonságok felélesztésére is alkalmas edzésrendszerbe. A keret minden tagja bebizonyította, hogy nem volt igazuk az aggodalmaskodóknak.

Az edzésformát és tervet ez alkalommal vettük át először a Szovjetunió kiváló mestereitől. Meg kell mondanunk, hogy a régi edzésterv felszámolása nem tartozott a könnyű feladatok közé. Hiszen még egy kis bizalmatlanság is felmerült az új edzésrendszerrel szemben. Saját ingadozásomhoz hozzájárultak az oktatókkal folytatott viták és nem utolsó sorban sok kiváló versenyzőnk aggodalmaskodó véleménye is befolyásolt.

Mondhatom, szinte egyedül állottam véleményemmel az új rendszer bevezetése előtt. Szerencsémre erős támaszt nyertem az OTSB oktatási hivatal h. vezetője személyében, aki olyan határozottan kiállt az új edzésrendszer bevezetése mellett, s oly határozottan adta ki utasítását, hogy a már-már bennem is felmerült kétely rögtön elpárolgott. Rövid idő alatt a felállított edzéstervem helyességéről személyesen is meggyőződünk. Válogatott ökölvívóink közül Papp László, a legszorgalmasabb versenyző azt mondotta, amikor az új edzési tervet ismertettem: — Próbáljuk meg, ha nem megy, visszaillesztjük a régit.

A kockázat elég nagy volt, mert tudtam, hogy akkor már késő lesz és nem marad idő az edzés megváltoztatására a verseny napjáig.

Ádler Zsigmond, edzőtársunk aggódo figyelemmel kísérte a reggeli erőnléti edzésbe beiktatott változásokat, a szokásostól erősen különböző gyakorlatokat, azután a déli edzések bevezetését. A tűző naphoz végzett edzés eleinte igen megviselte az esti edzéshez szokott versenyzőinket. Voltak pillanatok, amikor a levertség tetőfokára há-

gott. Valóban gondolkodóba es-
tem, hogy az új rendszer bevezeté-
sének időpontját helyesen állapí-
tottuk-e meg? De bízom, hogy a
szokatlan edzés okozta mélypont-
ról feljövünk, vártam az átmenetet
s az üdvös hatást, amit a futás,
úszás, gyaloglás, ugrás beiktatása
meg kellett, hogy hozzon.

Ezekben a kritikus órákban
azután bekövetkezett az új rend-
szer helyességét igazoló változás
és bebizonyosodott az MHK gy-
akorlatok nélkülözhetetlen értéke.

A keret tagjai kivétel nélkül le-
tették az Európa-bajnokság elők-
észítési ideje alatt a 3000 m futás,
a 8000 m gyaloglás, a 200 m úszás,
a húzódzkodás és a dobógyakorla-
tok próbáit!

Változás valóban mutatkozott,
de a versenyzők előnyére! Egyik
gyakorlat felszámolta a másik által
okozott izomlázat, fáradtságot és
végül is nagyfokú erőnléti javulás
következett be.

Erőállapotunk javulása a leg-
jobb reményekkel töltött el. A ver-
seny felé bizakodó volt a hangulat
és a szovjet edzésrendszer helyes-
ségét a mérkőzés szünetében friss-
en állva maradó versenyzők erőnlé-
te igazolta.

Hogy nagyobb sikert nem arat-
tunk, ahoz az ellenünk összefogó
nyugatiak aknamunkáján felül még
az is hozzájárult, hogy a fiúk har-
cikészsége sok kívánni valót ha-
gyott maga után. Az aránylag jól
végződő Európa-bajnokság után a
főfeladat az lett, hogy támadó szel-
lemű sokat és erőt ütő utánpótlás
kinevelését tűzzük napirendre s
ilyen csapatot küldjünk ki a berli-
ni FVB-ra. A támadó szellemű,
ütőerős gárda kineveléséhez az volt
a feladat és még ma, Berlin után
is az a feladat, hogy az edzők a
leírtak alapján végzett edzés-rend-
szerrel dolgozzanak s hogy a kol-
lektív együttműködés gyümölcse-
ként neveljünk utánpótlást a ma-
gyar ökölvívó sport részére.

Milyen feladatokat kell elvégez- zünk, hogy lépést tarthassunk a fejlődéssel?

Az ökölvívó tökéletes felkészült-
ségét a nemzetközi mérkőzéseken
elért eredményei igazolják. Igen
sok hazai viszonylatban jól sze-
replő versenyzőnk van. Azonban
nemzetközi versenysorozatokat is
kiesztülharcolni tudó annál ke-
vesebb.

Fő feladatunk a nevelés terüle-
tén nem a várakozó és az ellenfél
megmozdulásától függő ütést al-
kalmazó típus kinevelése, hanem a
gyorsmozgású, az ellenfelét ál-

landóan, foglalkoztató, keményet és
tiszta ütő, állóképes, jó erőben lé-
vő ökölvívók felszínre hozása.

A mi bajnokságainkat megnyerő
ökölvívók a nemzetközi erőpróbát
a legtöbb esetben nem tudják ki-
állni. Számítalan bajnokunk van,
aki nemzetekközötti versenyen is
tud győzni, de a sorozat-versenye-
ken, Európa-bajnokságon, Olimpi-
án, FVB-on esődot mond és a
legjobb esetben is csak a második
vagy harmadik helyig tud eljutni.

Az Európa-bajnokság és a FVB
tapasztalatai azt mutatják, hogy
azok a versenyzők, akikben a tá-
madó szellem csak másodpercekre
kerekedik felül, nagy feladatok
megoldására alkalmatlanok.

Vannak versenyzőink, akik már
több esetben vettek részt az EB, az
olimpia, a FVB versenyein. Nekik
bőven nyílt alkalmuk tapasztalat-
gyűjtésre, edzőik megfigyelhették
őket a legjobb külföldiekkel együtt,
elég idejük maradt a forma és stí-
lus megjavítására, mégis a döntő
pillanatban vereséget szenvedtek!

Az átformáló gyakorlat szellemé-
ben legalább 3—4 versenyt kell az
illetőknek vívniok és akkor nem
fordul majd elő, hogy a már meg-
nyert mérkőzést passzív magatar-
tás miatt elveszítsük. Arról is le
kell szoktatni a versenyzőket, hogy
a vesztesre álló mérkőzés közben
beletörődnek a vereségükbe. Ezt a
megalkuvást le kell küzdeniök. A
javulás feltétlenül mutatkozik, ha
elkiismeretesen végzik a kötélug-
rást, homokzsákolást, futást, álló
és fekvő gyakorlatokat.

Azért tagozódik az edzési idő-
szak három részre, hogy különbsé-
get tegyünk az időszakok felada-
tainak helyes alkalmazása között.
Így tagozódik az év előkészítő, fő
és átmeneti időszakokra.

Az edzés vezetőjének tehát kü-
lönbséget kell tennie az edzés be-
osztásakor a szerint, hogy milyen
állapotban van a versenyző.

A helyesen alkalmazott edzési
rendszer az előkészítő időszakban
nem engedi meg a játékos munka
folytatását, hanem a fődíszakban
rendeli el.

Az ütőtisztaságot még akkor is
figyelemmel kell kísérni, amikor
játékos-edzést tartunk.

A bajnokságot elérni nem tudó
versenyzők érdekében meg kell
próbálni az edzőknek ezek átfor-
málását is, mert könnyen előfor-
dulhat, hogy hazai viszonylatban
is kevésbé eredményes versenyző
kerül számításba a nemzetközi
mérkőzéseken.

A főiskolai bajnokságokon olyan
versenyzőink is értek el szép ered-
ményeket, akik hazai viszonylat-
ban nem is számítanak a legkivá-
lőbb versenyzőknek. Minek kö-
szönhették sikerüket? A helyes ed-
zéstervek! A rendszerünk átfor-
málása teljes egészében megvál-
toztatja az eddigi erőviszonyokat.
Nincs többé «bérelt» hely a csa-
patban. A nevelés érdeke megkí-
vánja a tehetségek felszínre hoz-
ását és részükre a versenyzési le-
hetőség megadását.

A FVB-n részt vett versenyzők
átették a legnagyobb tűzpróbán.
Bebizonyították az új edzési ren-
dszer helyességét. Legyenek útmu-
tatói a korszerű küzdőszellemű
utánpótlás kinevelésének.

A küzdőszellem alatt nem a
belharcos csapkodó ökölvívót ért-
jük, hanem a jólképzett, mindkét
kézzel ütő, szurkálni is tudó vívó-
öklözőt, aki az ellépések után az
ellenfelét megsorozza és ellenfelé-
nek a támadáshoz való felkészülé-
sét állandóan alkalmazott kereszt-
ütésekkel semmisíti meg.

Az ütések tisztasága adja meg
a szükséges ütőkeményiséget. Ez
az alapja az eredményes edzésnek
és ezen keresztül az időszerű ver-
senyzési módnak.

Aki az új edzési rendszerrel nem
ért egyet, az gondoljon csak vis-
sza legendáshírű egykori bajno-
kainkra. Vizsgálja csak meg az
emléttett idők bajnokainak harci
készségét, idézze vissza emlékeze-
tébe azok stílusát! Kocsis, Széles,
Gelb, Szobolevszky, Harangi,
majd Csik és Papp egyaránt har-
cos, küzdő versenyző volt. Aki
nem felejtí el azt, hogy mi vitte
sikerre legjobbjainkat Kocsistól
Pappig, az tudni fogja kötelessé-
gét az oktatás és a nevelés terén.
Tudni fogja, hogy csak a küzdő-
szellem feltámasztásával és egy-
ben a korszerű edzés bevezetésével
tudunk lépést tartani példaképünk-
kel a hatalmas szovjet sporttal és
csak így tudunk eredményesen fel-
készülni az 1952. évi nagy erőpró-
bájára, az olimpiára.

Kovács Károly

Kerékpárosaink az FVB-n

Válogatott kerékpárosaink a XI. berlini FVB-n formájukon alul szerepeltek. Pedig nem vitás: a tatabányai edzőtáborban minden lehetőségük adva volt a szakszerű előkészítés tervszerű végrehajtására. A csapat egységes volt, szelleme kitűnő; idehaza 40 km-es órátlagot is elért, robbanékonyság dolgában sem volt hiba.

Mindezeknek az előfeltételeknek a birtokában a 120 km-es egyéni vetélkedésben *Ötvös* csak az ötödik helyen kötött ki és a csapatversenyben kényszerűen voltunk megelégedni a negyedik helyezéssel.

Ezekután felmerül a kérdés: mi volt az oka ennek a kudarnak? Vereségünk indoka az-e, hogy ellenfeleink jobbak voltak nálunk, vagy más körülmények is közrejátszódtak, hogy az eredmény így alakult?

Az egyéni verseny 112 km-es távon zajlott le. Erre a távra állítottam be a magyar csapatot: *Ötvöst*, *Bartusekot*, *Serét* és *Kis-Dalát*. A szakosító edzés tervszerűen hozta meg a várt eredményt: a fiúk az elutazás előtt 40–41 km-es óránkénti átlagsebességet minden nagyobb megerőltetés nélkül elérték a világbajnoksági távon. Megszorították esetén 42 km-es átlagra is fel tudták volna fokozni az iramot.

A kerékpáros egyéni FVB-re jelentkező nemzeti legénységek közül az olasz, az osztrák, a lengyel, a román, a csehszlovák és a német látszott komoly ellenfélnek. De a válogatottak egyéni képességeinek ismeretében is bízhattunk abban, hogy legénységünk sikeresen fogja megállani a helyét.

Figyelmem kívül hagytuk azonban a világbajnokság terepét. Nem számoltunk azzal, hogy ennek a 112 km-es távnak lesz egy olyan 30 km-es szakasza, amely nem felel meg a versenypálya fogalmának. Nem számoltunk azzal, hogy ezen a részvonalon olyan gödrös, laza, kövekkel telehintett akadályra bukkanunk, amelynek leküzdéséhez különleges edzés, más felszerelés, főként más szingók lettek volna szükségesek.

Kellő időben lépést tettem annak felderítésére, hogy a verseny útvonalának technikai leírásához juszak. Ez a próbálkozásom azonban nem hozott eredményt. Midőn pedig már a helyszínre érkezünk és láttam, mi a helyzet, az átszerelés végrehajtására idő és megfelelő anyag hiányában már nem volt lehetőség.

Ez azonban csak egy része azoknak az okoknak, amelyek a magyar legénység szereplését előtörték a sikertől.

A rajt előtt azt az utasítást adtam a fiúknak, hogy gyors kezdés után váltott vezetéssel kellő időben végre kell hajtani a robbantást, hogy így a mezőny szétszakadjon. Ha kisebb élcsoporthban hajtanak, a vegső esélyek mindig a tömören együttthaladó s a támadást sikeresen végrehajtó együttes oldalán vannak.

A magyar válogatott ezt a harcfortélyt pompásan alkalmazta. A 40 km-ig szorosan felzárkózott mezőny az ostrom hatására részekre szakadt, s az élben mind a négy magyar válogatott tömör egységben hajtván kézben tartotta a verseny irányítását. Ekkor érkezett a mezőny arra a rosszminőségű útszakaszra, amelyről már fent megemlékeztem. Az egyik német elbukott, s rajta keresztül zuhant a földre *Bartusek*, a legfürgébb lábú magyar és a közvetlenül nyomában száguldó *Kis-Dala* is.

Kis-Dala jelentéktelen zúzódások árán és néhány küllőszakadással menekült, *Bartusek* esete súlyosabb volt. Gépe annyira megsérült, hogy a verseny feladására kényszerült.

A csapat irányítójának elvesztése és *Kis-Dalának* a bukás közben elszervezett jelentékeny térhátránya szárnyaszegetté tette a hazai együttest, amely így ütközésképeségének ötven százalékát elveszítve — bár mindvégig az élben maradt —, a hajrában elszigetelten nem tudta áttörni az ellenfelek ostromzárát. Még így is figyelemre méltó *Ötvös* ötödik helye.

Eredménytelenségünknek van egy harmadik oka is. Ez pedig: hogy túlságosan későn értesültünk arról, hogy a magyar kerékpáros együttes részt vesz az FVB-n. Ilyen körülmények között nem volt már idő a kísérletezésre, nem tudtunk szakosítani, főként nem a rövid távra és a hajrákésztség fokozására.

A magyar csapat hiába futott idehaza 40 km-es átlagot: 37.500 m-es közepes átlaggal kikapott Berlinben, mert nem volt elég gyors a hajrája. Igaz, hogy veresége csak centiméterekben volt kifejezhető, ami 120 km után nem jelentős hátrány, de mégis a sikertelenségünket fejezte ki, tehát súlyosnak számít.

Hibásnak érzem magamat abban, hogy nem számítottam zárt mezőnvű célbaérkezéssel. Bíztam abban, hogy a magyar legénység szétrobbantja meg fogja tizedelni a FVB mezőnyét, s azt hittem, hogy e szét-

szórt bolyokból az éltáborba nem igen jut vérbeli repülő. Számításomban csak ott esúszott hiba, hogy figyelmen kívül hagytam a tömegbukás lehetőségét, amely megfosztotta a magyarokat *Bartusek* öléből, a leggyorsabb és legszívósabb hajrázónktól.

Kis-Dala és *Sere* nem hajrázótehetség. Ha e két, főként hosszútávú többnapos versenyekben nélkülözhetetlen válogatott helyett állóképes repülőket állítok be, például az előkészített *Pásztort*, vagy a 200 km-es bajnokságot hajrával megszerző *Csikóst*, eredményesebben végzünk.

Az itt nyert tapasztalatokat az elkövetkező időnyben feltétlenül értékesíteni fogom. Meg kell indítani az országúti versenyzőknek egészséges áramlását a pálya felé, hogy ott hajrákésztséget és még viharosabb robbantókésztséget szerezzenek, s: ugyanakkor a pályaversenyzőket rövidtávú országúti versenyeken kívánom szerepeltetni, hogy puhaságtól megszabadulva szívósabbá, állóképesebbé váljanak.

Allítom: nem a magyar fiúk tehetségében van a hiba, hanem elméleti elmaradottságunkban, ami évtizedek óta nem engedte eredményesen kibontakozni őket.

A Szovjetunió sportja tudományos rendszerének felhasználásával már eddig is rengeteg sok adósságot törlesztettünk ezen a téren. Bízom abban, hogy az országút-pálya áramlásnak a kölcsönössége igen megtermékenyítő lesz a magyar kerékpársport további kialakulására nézve.

A kerékpáros csapatversenyben az FVB-n mutatott sikertelenségünknek a fentiekén kívül még egy oka volt.

A magyar legénység csupán négy taggal vonult a rajthoz, miután a rendezőség az előzetes kiírásban négyes csapatok találkozásáról beszélt.

Csak Berlinben tudtuk meg, hogy egy-egy csapat öt főből állhat. Mivel nem hoztunk magunkkal tartalékot, kénytelenek voltunk négy emberrel kiállni. Ez a körülmény pedig már a rajtnál biztos vereséget jelentett. Jellemző például, hogy az olaszok, akik szintén tartalék nélkül érkeztek, nem is álltak rajthoz, pedig olyan emberekkel rendelkeztek, mint *Ferri* és *di Pacco*. Mindent összevéve, ha szereplésünk nem is elégít ki, rendkívül tanulságos volt. **Pelvássy Ferenc**

Zenei korcsolyázóversenyek

A Nemzetközi Korcsolyázó Szövetség kopenhágai nagygyűlése elfogadta azt a magyar javaslatot, amely zenei szabadkorcsolyázó versenyek és bajnokságok kiírását ajánlja. Felhívta valamennyi nemzet szövetségét, hogy rendezzenek versenyeket javaslatunk alapján.

A magyar javaslat versenyek, bajnokságok kiírását indítványozza mind egyes versenyzők, mind párok és csoportok számára, zenedaraboknak szabadkorcsolyázó programmban való feldolgozására. A zenedarabokat a rendező szövetségek zenei szakvélemény meghallgatása alapján választják ki. (Egy vagy több zenedarabot az utóbbi esetben a versenyzők ezek közül szabadon választhatnak.)

Az ilyen versenyek bíráló bizottságába hívunk meg zenei szakembereket, hogy azok a szabadkorcsolyázó program (csoport) zenével való kapcsolát bírálják el. A tartalmat és kivitelt úgy, mint eddig is, a műkorcsolyázó bírák értékeljék. Az elérhető pontszámot tartalom-kivitel és a zenéhez való alkalmazkodás szempontjából egyformán osztoztatják meg.

A műkorcsolyázás zenei értékét a következő szempontok szerint bíráljuk el:

A) Frazírozás. (Tagozás): A szabadkorcsolyázás és a zene egyező tagolása: A korcsolyarész lépései, forgásai, gyakorlatai és „motívumai” végig együtt kezdődjenek és végződjenek a választott darab dallamának zenei gondolataival, vagy frázisaival.

B) Ritmus. (Ütem): A korcsolyázás ritmusa szélesebb felvételű, mint a zenéé. De a műkorcsolyázónak módjában áll, hogy kiemelhesse — éreztesse a szemlélővel a dallamvonal lüktetésének főjellegzetességeit. Itt-ott mozdulataival is s ahol gyorsabb-rövidebb lépéseket, vagy gyakorlatokat fut, futásával is fedheti a zenei ritmust.

C) Dinamika (Erő): Az erőfokok s a lendület változásai a szabadkorcsolyázás körébe tartoznak. A műkorcsolyázó a növekvő zenei erőhöz (forte, crescendo, fortissimo) növekvő erőki-

fejtéssel s fokozódó lendülettel alkalmazkodhat. A zenei hangsúlyokat (sf. sff.) ugrásokkal, vagy a mozgás hangsúlyjaival, a zenei halkságot (p. pp.) a mozgás teljes könnyedségével éreztetheti.

D) Agogika. (Iram): A szabadkorcsolyázás kövesse a dallamvonal gyorsulásait, lassulásait.

E) Felépítés: A szabadkorcsolyázó anyagának felépítése, „kompozíció”-ja, a zenei felépítésre, kompozícióra támaszkodjék.

F) Kivitel: A zene belső tartalmának, jellegének és szellemének átélése hassa át a mozdulatokat és tegye kifejezővé azokat.

Indítványoztuk, hogy a zenei szabadkorcsolyázások tartalmának elbírálásakor hagyjuk el a „nehézség és változatosság” szempontjait és vegyük fel helyettük „az eredetiséget, a fantáziát és a művészi egységet”.

A zenére alkotott szabadkorcsolyázó programok tartalmát rajzoljuk a zene vezérkönyvébe a dallamvonal fölé s egyúttal a szokott módon, szakaszonként is rajzoljuk meg. Küldjük be ezeket a versenybíróknak, mégpedig kellő időben és rövid leírással ellátva, hogy a zenei rész elbírálásához az egész programm áttekintésekor lámpontokat nyújtsanak.

Ennek a magyar javaslatnak az a pontja, mely a zenei szabadkorcsolyázások tartalmát úgy bírálja el, hogy a nehézség helyébe az eredetiséget s ötletességet helyezi, a műkorcsolyázókat új lépések és szabadgyakorlatok elgondolására serkenti. Figyelmüket a művészi, alkotó munka felé fordítja.

Minden műkorcsolyázónak vannak egyéni szabadgyakorlatai. Páros műkorcsolyázóink, valamint táncos párpárjaink jól tudják, hogy mi az eredeti elgondolás és eszme. Zenedarabot feldolgozni oly új szabadgyakorlatok művészi összefogásával lehet, amelyeket a zene alkít ki képzeletünkben. Ismerjük meg a zenedarabot! Ha el tudjuk dúdolni, füttyölni, vagy ritmusát eltapcsolni — gyorsulásaival, lassulásaival s az erőfokok

változásaival — mire beidegezzük és átérzzük minden fázisát, lépéseket és gyakorlatokat fognak felmérülni képzeletünkben, amelyek lüktetése és jellege odaillesk a zenéhez.

Semminő más művészi mozgás sem tudja a zenei cantiléna (énekyszerűség) sima és lágy áradását úgy visszaadni, mint a szabadkorcsolyázás puha, egymásbafolyó felvétele. A gyors zenei fordulatokat sokféle korcsolyafordulattal, a zenei hullámokat mélyről jövő, gyorsan-lassan emelkedő és ereszkedő mozgáshullámokkal a jégmozgás érzetét igázzán. A zene motívumait mintegy jégre rajzolja.

A javaslat szerint a változatosság helyébe a művészi egység lép. Mert ott, ahol a zene gondolatait, vagy egy-egy szakaszát megismétli, a szabadkorcsolyázó is ismételtel, vagy finom eltérésekkel felhatal. De más és más korcsolya-mozzanatokat is kihozhat az azonos zenei lüktetés.

A mozdulatsorozatnak a dallamvonal fölül rajzolása a futásnak a zenével való összefüggését egészen feltűnteti, de az egymást követő korcsolyaelemeknek csak a sorrendjét.

A szakaszonként történő megajzolás — már azok egymáshoz illesztését s a térben való elosztását is rögzíti. A program felépítésében segítséget nyújthat, mert láthatóvá teszi a szerző számára. Egyúttal megóvjaa azt a feledéstől. A programnak rajzról való leolvasásában természetesen a bírálóknak is gyakorlattal kell bírniok.

A kopenhágai kongresszus bármely műkorcsolyázó verseny szabadkorcsolyázása elbírálásának első szempontjává annál a zenéhez való viszonyát tette.

Ebből az következik, hogy a kétféle versenytípus (zenei és sport) kölcsönhatással lehet egymásra. A szigorúan vett sportverseny a virtuóz képességeket növeli, míg a zenei verseny értékes tanulmányt jelent minden versenyző számára és segítséggül szolgálhat abban, hogy sportprogramját, ha nehezebb feltételek között is, de zenére és művészen állíthassa be.

Egy-egy „zenei program”-ot szinte teljesen fel tudunk dolgozni, már nyáron is a szárazföldön. Gondoljunk akár egyes futó, táncos-műkorcsolyázó pár, vagy csoport programjára. Megválaszthatjuk a zenét, megalkothatjuk hozzá a szabadkorcsolyázás műsorát minden részletével, megrajzolhatjuk és kigyakorolhatjuk a zenére, egyúttal a mozgást is csiszolva. A korcsolyaidény tartamára már csak a térbe való fektetés, a nehézségek kigyakorlása s a szükséges változtatás munkája esnek. Jól elgondolt programmal ez utóbbi elenyésző.

Igy tehát a zenei programra fordított munka elősegíti a sportversenyek eredményességét is.

De kívánatos, hogy gyermekek is feldolgozzanak oly könnyebb művészi zenét, amely tudási fokuknak megfelelő. Hiszen ezzel nemcsak sporttudásuk gyarapodik, ritmusérzésük fejlődik, hanem a bennük rejlő alkotóhajlam is utat tör.

Ami a csoportos korcsolyázást illeti, ez a közös, kollektív munka elő fogja mozdítani a műkorcsolyázás sportjának szélesebb körre való kiterjedését. A csoport tagjai, a csoportfutas jellegzetes voltánál fogva, kevesebb technikai felkészültséggel tudnak értékeset nyújtani. Zenei és művészi képességek is latba esnek, többek számára nyílik így meg a részvétel lehetősége. Nyilvánvaló, hogy a tér betöltésére és a térbeli hatás számtalan változatának és változásainak kiaknázására a csoportos műkorcsolyázás a legalkalmasabb.

Együttműködés dolgában sem merülnek fel különösebb nehézségek, mert a zene üteme időben összetartja a csoportot, míg a mozdulatok térbeli összehangolása a rendszeres szárazföldi kigyakorlás feladata.

Bízunk abban, hogy a zenei versenyek nyomán kialakuló egy, vagy több szolam szerint mozgó — „mozgás karok”, a közönség melegebb érdeklődését fogják meg nyerni egy olyan szabad-téri művészet kialakítására, amelynek talaja, — a tiszta sport.

Szentgyörgyi Imréné

Ezidei legjelentősebb nemzetközi kajak-versenyünkre, a három nemzet találkozó-jára a magyar kajak-sport vezetői és edzői már hetekkel a verseny előtt komoly előkészületeket tettek.

A legnagyobb feladatot — ami kajakverseny-sportunk hatalmas méretű fejlődéséből következik — a válogatott keret kijelölése jelentette. A múltban nemzetközi versenyeken csak néhány, nemzetközi viszonylatban jónak mondható versenyző állt rendelkezésünkre, és a keret többi tagja tudásban messze mögöttük járt. Az idei versenyévdában azonban az országos jellegű versenyeken már megbizonyosodott, hogy számos fiatal versenyzőnk szorosan felzárkózott élversenyzőink mögé, sőt több ízben maguk mögé utasították őket. Az OTSB lehetővé tette, hogy a verseny előtt az edzőtáborban a versenyen indulók létszámának majdnem kétszerese vehessen részt. Ezáltal a sok jóképességű versenyző közül az egyes versenyszámokban mindig a pillanatnyilag legjobbnak bizonyulókat tudtuk rajthoz állítani. A kéthetes edzőtábor elsősorban ezt a célt szolgálta, és feladatát ilyen formában igen jól megoldotta.

A magyar kajakosok és kenusok a múltban a csehszlovák válogatottal kétszer, a lengyel válogatottal pedig egyszer találkoztak.

1947-ben Prágában került sor első ízben a magyar-csehszlovák válogatottak versenyére. A verseny egyéni számaiban igen csekély különbséggel a csehszlovákok, a csapatszámokban döntő fölényrel a magyar versenyzők győztek. A kenu-számokban

a csehszlovák versenyzők igen nagyarányú győzelmet arattak, az akkor kezdő magyar kenusok felett.

1950-ben Budapesten került sor a második találkozóra, amely 77:77 pontarányban döntetlenül végződött. Férfi kajakosaink minden számban győztek, sőt a legtöbb versenyszámban a második helyet is megszerezték. Női kajakosaink és kenusaink ellenben minden versenyszámban kikaptak.

A lengyel és magyar kajakos válogatott 1949-ben Poznanban találkozott először, ott 36:34 pontarányban a magyar csapat győzött. Ezen a versenyen a lengyel férfi kajakosok valamint jobbáknak bizonyultak a mieinknél, női kajakosaink viszont minden számban győzelmet arattak.

Most a hármas nemzetek közötti találkozóra a cseh-

szlovákok teljes létszámú csapattal jöttek Budapestre. Férfi kajakosaik sok nemzetközi versenyen és bajnokságon részt vett, tapasztalt, «őreg» versenyzők voltak. Női kajakos csapatuk viszont legnagyobb részét fiatal, kevés nemzetközi tapasztalattal rendelkező versenyzőkből állott. A kenusok közül rajthoz állott a Brezák—Kudrna, többszörös olimpiai és világbajnok-kettős is, valamint Capek, aki szintén nyert már világbajnokságot, továbbá több fiatal, igen jóképességű versenyző. A lengyel válogatott csonka együttessel érkezett, mindössze a négy legjobb képességű férfi kajakos képviselte a lengyel színeket. Közük Jezewszky, az olimpiai második helyezett.

A hármas találkozó pontverseny a csehszlovák és magyar csapat között folyt,

míg a lengyelek hiányos létszámuk miatt nem vehettek részt a pontversenyben.

A magyar-csehszlovák kajak- és kenu-verseny összetett ponteredménye: Magyarország 100 pont, Csehszlovákia 54 pont. A ponteredmény a következőképpen alakult ki: Férfi kajakosaink 64:24 arányban 100 százalékos teljesítménnyel nyertek. Női kajakosaink 16:6 arányban szintén 100 százalékos teljesítményt nyújtottak, azaz minden versenyszámban megszerezték az első és második helyezést. A kenusaink a csehszlovákoktól mindössze 4 pont különbséggel szenvedtek vereséget (24:20).

Ez nemzetközi mértékkel mérve még szebb eredmény, hiszen a csehszlovák kenusok az eddigi olimpiákon és világbajnokságokon sorozatos győzelmeket arattak.

A Granek—Kulcsár kettős a csehszlovák—lengyel—magyar mérkőzésen

Novák, a magyar kenu-utánpótlás egyik legtehetségesebb tagja a kanadai egyesben

A HOSSZÚTÁVÚ VERSENYEK

A hosszútávú kajak- és kenuverseny az úpesti öbölben, állóvízben, körpályán került lebonyolításra. Egy kör hossza 2500 méter volt, így a versenyzőknek 4 körrel kellett megtenniük. A hosszútávú körpályajellegű versenyeken mutatkozik meg, hogy a versenyzők taktikailag, technikailag mennyire felkészültek, és a kellő állóképességgel rendelkeznek-e, továbbá, hogy mennyire fejlődött ki a kollektív és bajtársi szellem a válogatott csapat tagjai között. Főleg az utóbbi döntően kihat a verseny kialakulására, mert — mint a jelen esetben is, ahol egyes versenyszámokban 2—2 hajó indulhatott nemzetenként — a hajók egymást segítve vihettek győzelemre színeiket. A taktikai és technikai tudás különösen a fordulóban mutatkozik meg, mert ezen a versenyen hétszer kellett a versenyzőknek fordulniuk. Tehát abban az esetben, ha az előbbi feltételekkel rendelkeznek és ha kajakosaink a verseny alatt maradéktalanul magu-

kéva teszik egymás segítésében megnyilatkozó feladatokat, akkor körpályajellegű versenyeken is képesek a legnagyobb feladatok megoldására.

Egyes versenyzőink teljesítményéről a következőket állapíthatjuk meg:

- K—1. férfi 10.000 méter:
1. Varga (Magyar) 49 perc
 2. Kuti " 49.03 perc
 3. Klima (Cseh) 50.45 perc
 4. Pech " 50.46 perc
 5. Rodzijeckak (Lengyel) 51.39 perc
 6. Polwarczny (Lengyel) 52.16 perc

Rajt után Varga megugrott, a két csehszlovák versenyző rátapadt. Kuti mintegy két hajónyira lemaradva a pálya szélén egyedül haladt. A harmadik bolyánál azután bevágott a negyedik bolyához, itt szorosán Varga mellé zárkózott és igen erős ütemet diktálva Vargát magával húzta. Így leszakították a két csehszlovák versenyzőt. Kuti ezzel a taktikai húzásával döntően avatkozott be a verseny sorsába. A két magyar versenyző a továbbiakban egymást felváltva vezette, s bár a fordulóban Varga

igyekezett egyéni érdekből előnyöket szerezni Kutilal szemben, az elszakadás nem sikerült. Végül is Varga állóképesebbnek bizonyult és másfél hajóhosszal nyert.

Varga egyforma iramban erőből ment végig. Kuti könnyedén, lendületesen haladt. Robbantásai igen hasznosak voltak. Állóképességét még növelnie kell, s biztos, hogy ez hamarosan növekedni is fog, hiszen tavaly még ifjúsági versenyző volt. Vargának bajtársiasabban és a közös feladatokhoz jobban alkalmazkodva kell versenyeznie. Klima 20 éves versenyzői múlttal rendelkezik, állóképes versenyző, viszont Pech robbanékonyabb, Klima rövid, de igen nagy töl felületű lapáttal evez. Mindkét csehszlovák versenyző lapos, szaggatott ütemben, a csapás végét megrántva, csapkodva és sok vizet emelve evez. A két lengyel versenyző teljesen előre, a kajak első fedélzetére ráhajolva és csak karral való gyors, csapkodó húzásokkal halad

- K—2. férfi 10.000 méter:
1. Magyarország (Urányi—Kleibán) 44.28
 2. Magyarország (Székffy—Gurovics) 44.29
 3. Lengyelország (Jezewszky—Gorski) 44.39
 4. Csehszlovákia (Krontil—Dvorák)
 5. Csehszlovákia (Matona—Novorski)

Rajt után a két magyar kettős élvágott, de a két csehszlovák kettős az oldal-far-vízre felzárkózott. A lengyel kettős a bolytól oldalt egyedül haladt, mintegy félhajónyira lemaradva. 800 méternél a Székffy—Gurovics kettős oldalra elhúzta a két csehszlovák kettőt, így a második oldalon Urányi—Kleibán kettősünk zavartalanul egy hajónyi előnyre tehetet szer. Ekkor a Székffy—Gurovics kettős hirtelen átvágott az elől haladó Urányi—Kleibán kettős oldalvizeire, s így a csehszlovák kettősök csak a far-vízre, illetve a második hulám vízére állhattak. Az első fordulónál ezzel a taktikai fogással természetesen a két magyar kettős pályaelőnyt szerzett, és a két csehszlovák kettőstől két hajónyival megszökött. Forduló után a lengyel kettős azonnai üldözöbe vette a székevényeket, s a csehek oldalán elhaladva, a magyar kettős második far-vízén haladt, majd oldalt a síma vízre kikormányozva két-

három hajónyira követték a mieinket. A második és a harmadik körben az Urányi—Kleibán kettős igen szépen, bajtársias szellemben oldalvizekön vezette a Székffy—Gurovics kettősünket, ami biztosította azt, hogy a lengyelek a Székffy—Gurovics kettősünket sem tudták befogni. A két magyar kettős előnye állandóan 3—5 hajónyi volt. A Jezewszky—Gorski kettős mindvégig szívósan üldözte a két magyar kettőt, érte hetenül azonban nem zárkózta fel a két kettősünk oldal-, illetve far-vízére, hanem kaeskaríngózáva, állandóan síma vizet keresve, egyedül próbáltak felzárkózni a két magyar hajó mellé. Ez nem sikerülhetett.

Ebben a versenyszámban kidomborodott Urányi—Kleibán kettősünk bajtársias szelleme, továbbá taktikai és technikai felkészültségük. Nekik köszönhető, hogy a gyengébb képességű másik magyar kettős is a jobb állóképességgel rendelkez, de hibásan taktikázó lengyel kettőt maga mögé tudta utasítani. Ha a lengyel kettős az adott körülményeket taktikailag kihasználta volna, úgy a Székffy—Gurovics kettősünket legyőzte volna, sőt igen kemény és szoros küzdelmet vívott volna a győzelemért az Urányi—Kleibán kettősünkkel is.

Nemzetközi versenyen kajakos válogatottunk a hosszútávú versenyeken elsőfőben alkalmazta a felvezetési rendszert, amely különösen ebben a versenyszámban bizonyult igen helyes taktikai eszköznek. Urányi—Kleibán kettősünk ezzel a győzelemmel is bebizonyította, hogy nemzeti viszonylatban igen komoly erőt képvisel a hosszútávú kettősben. Síma egyetlen húzással haladnak, Urányi, mint kormányos, a bolyánál is, az egyenes pályán is teljesen kezében tudja tartani az irányítást. Székffy—Gurovics kettősünkön meglátszott hogy még nem kiforrott versenyzők, valamint, hogy mindössze két hete ültek össze páros hajóban. Stílusuk még nem gördülékeny, kissé erőlködve, rángatják a hajót. Székffy 800 méter után igen helyesen alkalmazta az oldalra való elszakadó taktikát, s taktikai húzásuknak, valamint az Urányi—Kleibán kettős igen sportszerű magatartásának köszönhető a második helyezésük.

- K-4. férfi 10.000 méter:
1. Magyarország (Sznák—Lech—Scheuring—Dinya) 43.11
 2. Magyarország (Garamvölgyi—Szigeti—Nagy—Kovács) 43.13
 3. Csehszlovákia 44.43
 4. Csehszlovákia 45.12

A két magyar négyes rögtön az élre vágott. 100 méter után a két csehszlovák négyes mintegy hajónyira leszakadt, s így a magyar versenyzők szorosán egymás mellett haladva, körönként tudták előnyüket növelni. A Sznák négyes állandóan a kör belső oldalán haladt, s a fordulóokban mindig egyiket hajónyi előnyt tudott szerezni a Garamvölgyi négyes előtt, de a fiatal, tavaly még ifjúságiakból álló II. négyesünk igen küzdő szellemben a fordulóban szerzett hátrányát az egyenes pályán ledolgozta, sőt egyszer-egyszer némi előnyre is tudott szert tenni. Már úgy látszott, hogy a fiatalok akaraterőjükkkel és küzdeni tudásukkal a tapasztalt, öregebb versenyzőkből álló négyesünket be tudják fogni, de az utolsó métereken Sznákék még egy kicsit erősíteni tudtak, s így félhajónyi győzelmet szereztek maguknak.

Sznákék javára elsősorban az döntötte el a versenyt, hogy kajajuk fordulékonyabb volt, azonkívül egy éve már állandóan összeszoktak. Igen örvendetes a teljesen fiatalokból álló négyesünk jó szereplése. Különösen küzdeni tudásuk figyelemreméltó. Bebizonyították, hogy fiatal versenyzőinknek az elkövetkezendő nemzetközi versenyeken is helyet kell biztosítani a válogatott keretben. Igen komoly feladatok megoldására is képesek, hiszen ez a fiatal négyes mindössze két alkalommal ült együtt az edzők alkalmával. A Sznák-féle négyesen látszott az egyéves komoly csapat-edzés, amely harmonikus és összeszokott munkájukban domborodott ki. Ezáltal hajójuk simán haladt előre, ellenben a fiatalok négyesének stílusán sokat kell még csiszolni mert lapátjukat húzás elején hatalmas erővel csapják be a vízbe, s ezáltal elég sok erő veszt kárba. Azonkívül még a csapatuk sem egyszerre történik, így nem is lehet beszélni gördülékeny és harmonikus csapatmunkáról. De ez nem is csoda, hiszen még

alig rendelkeznek két éves versenyzői múlttal.

A második csehszlovák négyesbe a csehszlovák vezetők kénytelenek voltak kenuversenyzőt is beültetni, s ez magyarázza gyenge szereplésüket.

- C-1. férfi 10.000 méter:
1. Novák II. (Magyarország) 59 perc 38 mp.
 2. Jindra (Csehszlovákia) 1 óra 01 p, 21 mp.
 3. Bodor (Magyarország) 1 óra 01 p, 45 mp.
 4. Capek (Csehszlovákia) 1 óra 02 p, 16 mp.

Novák II, ez a 17 éves ifjúsági versenyzőnk rajtolt a legjobban, vele majdnem egyvonalban Capek, a csehszlovák világ- és sokszoros országos bajnoka. Az első 100 méter után Novák II lassan növelte előnyét, a másik három versenyzővel szemben, akik őt az első bolyáig egyvonalban követték. A forduló után Novák mintegy 60 méterrel vezetett. Mindenki azt hitte, hogy ez az erős iramot ifjúsági versenyzőnk nem fogja bírni, s esetleg a verseny feladására kényszerül. De nem ez történt, mert körről-körre egyre jobban növelte előnyét. Az utolsó 1000 métert olyan nagy iramban tette meg, amely 1000 méteres rövidtávú versenyen is igen komoly teljesítménynek felelt volna meg. Bodor a harmadik körben szakadt le.

Novák II. győzelme igen nagy meglepetés. Ilyen komoly eredményt a sportág magyar versenyzői közül két év óta senki sem ért el! Hiszen a csehek két évtizede, így a tavalyi világbajnokságon is — minden más nemzet kenusainál klasszissal voltak jobbak. Igaz, hogy Holacek, a hosszútávú indián egyes világbajnoka és olimpiai bajnoka, egészségi állapota miatt nem jöhetett Budapestre, de ez mit sem von le a magyar versenyző hatalmas sikeréből. Hiszen Holacek világ- és olimpiai versenyeit csak pár hajóhosszas előnnyel tudta megnyerni, s ebben a versenyszámban a helyezettek zöme is mindig csehszlovák versenyző volt, akiket Holacek legfeljebb 50-60 méterrel győzött le. Novák pedig, ez az ifjúsági versenyzőnk most a második legjobb csehszlovák versenyzőt mintegy 300 méterrel utasította maga mögé. Novák igen jó felépítésű, szélestörzsű és jó stílusban evező versenyző. Vízfogása határozott és tiszta,

Hartman a női kajakozó gárda ifjú kitűnősége

s a húzásba lendületét és teljes testsúlyát bele tudja adni. Lapátmunkája kormányzáskor is tökéletes, mert a csapás végén szinte észrevétlenül és gyorsan fordít annyit, amennyi a kormányzáshoz szükséges. Vízből való szabadítása is pillanatok alatt történik. Amennyiben állóképességét egy kissé növelni tudja és komolyan készül fel az 1952-es olimpiára, úgy a kenu egyes hosszútávú versenyben komoly esélyesnek számít. Capek igen képzett, rutinos, kiforrott, különleges stílust evező, öreg versenyző, akit a fiatal csehszlovák versenyzők még nem tudnak kiszorítani a válogatott keretből. Jindra azonban, a csehszlovákok igen tehetséges fiatal versenyzője már ezen a távon határozottan jobb! Capek ezen a versenyen sem ment lényegesen gyengébben, mint más alkalmakkor, s ez viszont megint Novák különleges tehetségét és képességét bizonyítja. Bodor megbízható, régi, tapasztalt versenyző. Kár, hogy térd sérülése miatt nem tudott a legjobban felkészülni erre a komoly találkozóra. Jindra igen jóképességű fiatal ver-

senyző. Még nem elég kiforrott stílusú, viszont állóképés, tud küzdeni. Hibája, hogy a csapás áthúzása után sokáig tartja hátul a lapátját, s ezáltal hajóját hosszú, lökészerű csapásokkal hajtja előre. A húzásra egyáltalán nem hajol rá, így a testsúlyát az áthúzáskor nem tudja érvényesíteni, teljesen feszes törzssel és merev karokkal rántja át lapátját. Ha hibáit kiküszöböli, ez az igen tehetséges és jóképességű versenyző válhatna a hozzáfűzött vérmes reményeket: a csehszlovák vezetők őt tartják a jövő olimpiai és világbajnokának!

C-2. férfi 10.000 méter:

1. Csehszlovákia (Brzák—Kudrna) 56.03
2. Magyarország (Novák I.—Pintér) 56.20
3. Csehszlovákia (Sieger—Ziegler)
4. Magyarország (Kecskés—Kemény)

Rajt után a többszörös olimpiai és világbajnok Brzák—Kudrna kettős azonnal némi előnyt szerzett. Novák—Pintér kettősünk eleinte hatalmas harcot ví-

volt a csehszlovákok fiatal második kettősével. A Kecskés—Kemény pár, az esélyesebbnek hitt magyar kettős gyenge csapásokkal, mintegy 20—30 méterre követte a mezőnyt. A második körben Pintér—Novák kettősünk végleg lerázta magáról a csehszlovákok fiatal kettősét, sőt a harmadik körben sikerült mintegy 10—15 méternyire megközelíteni a félelmetes híru csehszlovák bajnok-kettőst. A rutinizatlan magyar kettős azonban nem tudott annyira felzárkózni, hogy a csehszlovákok far-vizébe jusson, s így állandóan zavartvízben tudta csak őket követni. Állandó kormányzással igen sok erőt vesztve, az utolsó 1000 méteren erősítő Brzák—Kudrna kettőstől 60 méterrel lemaradtak.

Novák—Pintér kettősünk eredménye igen figyelemreméltó. Vereségüket elsősorban tapasztalatlanságuk, technikai tudásuk hiányossága okozta, mert küzdeni tudásban és akaraterőben náluk nincs hiány. A Brzák—Kudrna kettős ez évben is bemutatta a kenuzás magasiskoláját, technikai és taktikai tudásának legjavát. A vízfogásuk kifogástalan, meredek szögben, a vízbe pillanatok alatt ejtik be a lapátot. Törzssel előrehajolnak, jól elől fognak vizet. Lendületüket törzsátfordítással szerzik meg. Határozottan és keményen húzzák át a lapátjukat. Ezt az egész folyamatot igen harmonikusan és gördülékenyen hajtják végre. Kormányzási technikájuk is tökéletes, miáltal igen kevés erőt veszítve tartják a hajót egyenesben. A most látottak alapján azonban formájuk és technikájuk, valamint stílusuk az előző évekhez viszonyítva már nem áll olyan toronymagasan a mienk felett, mert a mieink egy év alatt igen sokat fejlődtek és sok tekintetben szinte egyenrangúak a világ legjobb kenusáival, a csehszlovákokkal.

A Sieger—Ziegler fiatal csehszlovák kettősben jó küzdőképességű versenyzőket ismertünk meg, de látszott, hogy ez volt az első komoly nemzetközi versenyük. A Kecskés—Kemény kettős mélyen a szokott formája alatt idegesen, kapkodva, erőtlenül evezett.

A látottak és tapasztaltak alapján megállapíthatjuk, hogy kenusaink egy év alatt óriási fejlődésen mentek át

stílus, technikai és állóképesség tekintetében. Igen jó úton halad kenu-sportunk utánpótlása, s szereplésünk azzal biztat, hogy a világ legjobb kenusainak, a csehszlovákoknak hamarosan méltó és megbecsült ellenfelei leszünk.

A rövidtávú versenyek

A rövidtávú versenyek a Margit-sziget melletti pesti Duna-ágban 1200 és 600 méteres távon kerültek sorra pontonról indítva, azaz álló rajttal. A rövidtávú versenyeken az egyes versenyzők tudása nem domborodik ki annyira, mint a hosszútávon, mert a rövidtávon a rossz stílusban csapkodó versenyző is sikert arathat, ha a rajt után elkapja a jó ritmust, s abból nem zökken ki. A csapatok tudása és felkészültsége azonban már jobban kidomborodik, mert a csapatban egységes stílust kell evezni, amellet az evezési módnak harmónikusnak és gördülékenynek kell lennie, végül egyik versenyzőnek sem szabad kiesnie a ritmusból.

A magyar versenyzők stílusa szemre is ritmikus és könnyed. Az áthúzások gördülékenyek és simák. A csehszlovák kajakozók technikája általában a 20 év előtti, ismert alte Donau (osztrák) technikán alapul. A lapáttal lapos szögben és rácsapva fognak vizet, erősen átrántják a húzást. A húzás befejezése után mindkét lapáttal sok ideig marad a levegőben és tologatják a húzást. A húzás befejezése után mindkét lapáttal sok ideig marad a levegőben és tologatják a húzást. A húzás befejezése után mindkét lapáttal sok ideig marad a levegőben és tologatják a húzást. A húzás befejezése után mindkét lapáttal sok ideig marad a levegőben és tologatják a húzást.

A lengyel versenyzők kis tollfelületű, normál hosszúságú lapáttal eveznek, ami azt jelenti, hogy túl gyorsan kell pörgetniük ahhoz, hogy haladjon a hajó, mert ha nem pörgetnek, akkor az ilyen tollfelületekkel csak gyenge eredményt lehet érni. Csapatversenyzőink igazolják ezt a megállapításunkat: lassan, erő nélkül, óvatosan, teljesen előrehajolva, tisztán karból húzták át a lapátot. Viszont az egyes kajakokban induló versenyzőik, s a Jezewszky, Gorski kettős igen

gyors csapással haladtak, csak húzásukban törés van, s a vízfogáskor nem ejtik be a lapátot, hanem keményen megülik a tollfelülettel a vizet. A gyors csapás-számot igen kitarótan, még a 10.000 méteres versenyen is egyenletesen tartották.

Kajakos nőink felkészültség, technikai és stílus tekintetében felülmúlták a csehszlovák női kajakosokat. A csehszlovákok az elmúlt évben igen jóképességű női csapatot vettek részt a budapesti találkán. A mostani, fiatal csehszlovák versenyzők azonban nem állottak meg helyüket a náluk is fiatalabb magyar versenyzőkkel szemben. A csehszlovák nők a csapat-hajóban, a kettesben, amikor látták, hogy a magyar kettősök elhúztak, öszsze-vissza kalimpáltak, s nemhogy igyekeztek volna ütemesen összedolgozni, teljesen szétetek. Nagy különbségű, vereségüknek ez a főokozója. A fiatal magyar női versenyzőink jó úton haladnak, s ha fejlődésükben nem áll be törés, igen komoly nemzetközi sikereket érhetnek el.

K-1. női 500 méter:

1. Hartmann (Magyarország) 2:13
2. Kecskés (Magyarország) 2:15
3. Kroutilova (Csehszlovákia) 2:16
4. Rathouska (Csehszlovákia) 2:17

K-2. női 500 méter:

1. Magyarország (Pintér-Hartmann) 2 perc
2. Magyarország (Kecskés—Linka) 2:03
3. Csehszlovákia (Rathouska—Halankova) 2:07
4. Csehszlovákia (Kroutilova—Lomecka) 2:08

A magyar női kajakosok igen szép teljesítményt nyújtottak, az egyéniben is, de különösen a csapat-hajóban. Főleg Hartmann teljesítménye figyelemreméltó. Mindössze két éve kajakozik. Küzdenitudása és akaratereje példaszerű. Stílusán, persze még akad javítani való. Pintér Hilda, női gárdánk legtehetségesebb versenyzője jelenleg még ifjúsági. Stílusa ritmikus. Keményáthúzású küzdőképés versenyző. Állóképességét kell még fokoznia. Kecskés tapasztalt versenyző, kielégítő teljesítményt nyújtott, bár jelenleg régi formájától elmaradt. Megbízható, jószellemű versenyző. Linka igen hasznos tagja a női

válogatottak, küzdőképés, különösen a hajrája igen jó. Kár, hogy féldalasan evez, azaz az egyik oldalon jóval rövidebbet húz, mint a másikon. Többre képes, mint amit nyújtott.

K-1. férfi 500 méter:

1. Urányi (Magyarország) 1:57.2
 2. Kulcsár (Magyarország) 1:57.4
 3. Matoha (Csehszlovákia) 1:59.0
 4. Klim (Csehszlovákia)
 5. Polwarczy (Lengyelország)
 6. Rodziejczak (Lengyelország)
- K-1. férfi 1000 méter:
1. Urányi (Magyarország) 3:56
 3. Kulcsár (Magyarország) 3:58
 3. Matoha (Csehszlovákia) 4:01
 4. Pech (Csehszlovákia) 4:03
 5. Rodziejczak (Lengyelország) 4:04
 6. Polwarczy (Lengyelország)

A kajak egyes versenyszámaiban rövidtávon Urányi János kitűnő teljesítményt nyújtott. Egyenletes, tiszta áthúzású csapásaival mindkét esetben biztosan vezette kajakját győzelemre. Egyéni teljesítményben nem sokkal maradt mögötte Kulcsár sem, aki viszont sokkal többre képes, mint amennyit nyújtott. A nagyjelentőségű versenyen idegesen, csapkodva evezett. A csapatokat nem húzza ki tisztán a csapás végén a vizet kiemeli. Vezető kezével nem húz a csípőjéhez, hanem oldalt kiengedi. Tolókarjával túlságosan lefelé nyom, de viszont igen jól, ritmikusan halad előre. A csehszlovák versenyzők rövidtávon igen jó teljesítményeket nyújtottak. Rövidtávon a ritmust elég jól megfogták, s azt végig zökkenőmentesen tartani tudták. A lengyel egyéni versenyzők is jobban szerepeltek rövidtávon. Kis tollfelületű lapátjukat a rövidtávon aránylag végig tudják pörgetni, de csak tisztán karból húzzák, holott kis tollfelületű lapáttal sokkal eredményesebb volna a lendületből való evezés.

K-2. férfi 500 méter:

1. Magyarország (Granek—Kulcsár) 1:32
2. Magyarország (Urányi—Kleibán) 1:32.5
3. Csehszlovákia (Kroutil—Pech) 1:32.7

4. Lengyelország (Jezewszky—Gorski) 1:32.9

5. Csehszlovákia (Klabauch—Dvorák) 1:33.2

K—2. férfi 1000 méter:

1. Magyarország (Granek—Kulcsár) 3:38.8

2. Magyarország (Urányi—Kleibán) 3:38.9

3. Lengyelország (Jezewszky—Gorski) 3:41.5

4. Csehszlovákia (Pech—Kroutil) 3:45.3

5. Csehszlovákia (Dvorák—Klabauch)

A magyar válogatott kettősök közül a Granek—Kulcsár pár azzal nyert, hogy a Kulcsárban lévő több tudás, amit egyesben nem tud kifejtteni, Granek nyugodtsága és vezérezése révén érvényesül. A hajóban a hűzésük nem egyszerre történik, ezen még javítani kell, valamint stílusuk is különböző. Kettős győzelmük bebizonyította, hogy jelenleg ez a legjobb magyar rövidtávú kettős. Urányi—Kleibán a vált és biztos teljesítményt nyújtotta. Rövidtávon nem érvényesült annyira az összeszkottóságuk, mint hosszútávon. A csehszlovák kettősök rövidtávon jobbak, mint hosszútávon. Mindkét hajóban a két versenyző különböző stílust és különböző időben evezett, összmunka tekintetében messze elmaradtak a magyar csapat mögött, ellenben igen robbanékonyak. A lengyel kettős, rövidtávon igen komoly erőt képvisel. A rajtuk erőteljes. Robbanékonyak, gyors csapásszámmal haladnak, ellenben a hajrát nem bírják. A két versenyző nincs együtt, s különböző stílust eveznek. Stílusukra főjellemező, hogy kis tollfelületű lapátjukkal gyorsan csapódnak a vizet.

K—4. férfi 1000 méter:

1. Magyarország (Granek—Kulcsár — Székffy — Gurovics) 3:19.5

2. Magyarország (Urányi—Kleibán — Kuti — Nagy) 3:23.4

3. Csehszlovákia (Felicsek — Kroutil — Plananski — Norovskij) 3:28.8

4. Csehszlovákia (Dvorák — Klabauch — Klama — Banovic) 3:32.8

A két magyar négyes stílusa igen jó. Összmunka tekintetében is alig hagy javítani valót maga után a magyar csapat. A csehszlovákok négyesei a legkülönbözőbb ütemben eveztek az egyes hajókban. Itt mutatkozott meg a magyar stílus harmónikus és gördülékeny voltának a haszna. A Granek-féle négyes igen nagy mértékben azzal döntötte el a maga javára a győzelmet, hogy már egy éve együtt versenyez. Urányiék mellé igen jól beilleszkedett a Kuti—Nagy kettős.

C—1. férfi 1000 méter:

1. Jindra (Csehszlovákia) 6:33

2. Bodor (Magyarország) 6:34

3. Novák (Magyarország) 6:35

4. Capek (Csehszlovákia) 6:36

Jindra ezen a versenyen bebizonyította, hogy rövidtávon, jelenleg a legjobb formában lévő csehszlovák versenyző. Hatalmas küzdőerővel rendelkezik, s a verseny első helyezését, stílusán látszik, hogy még kiforratlan, fiatal versenyző. Jindra rövidtávon még a legnagyobb nemzetközi versenyeken is be fogja bizonyítani, hogy méltó utóda nagynevű és több olimpiai és világbajnokságot nyert honfitársainak. Bodor ezévi igen szorgalmas munkájának köszönhető jó eredményét, Novák II. a rövidtávú versenyen nem tudta elkapni a ritmust, erőtlén és lassú csapásokkal haladt, de harmadik helyezése ennek ellenére is igen figyelemreméltó, mert Capekot ő is maga mögé utasította. Capek a rövidtávon érthetetlenül gyengén szerepelt, hiszen a rövidtáv az igazi száma.

Stílusának érdekessége, hogy — durva összehasonlításképpen — úgy evez a kenu oldalán, mint ahogy nálunk a vízimolnárok evez-

nek, hátul a ladikjukban. «Molnárezést», azaz «kuklizást» végez. Ebben a stílusban igen gyors csapásszámmal halad előre, rövid, erőteljes csapásokat üt a vízre. Hajója ezáltal ugrálva, de gyorsan halad előre. Mostani gyenge teljesítményét adiszpozíciója okozta.

C—2. férfi 1000 méter:

1. Csehszlovákia (Brezák — Kudra) 4:16

2. Magyarország (Novák I.—Vajda) 4:18

3. Csehszlovákia (Sieger—Ziegler) 4:19

4. Magyarország (Kecskés — Kemény) 4:20

A többszörös olimpiai és világbajnok csehszlovák kettős, a rajtban már két hossznyi előnyt szerzett, mert a két magyar kettős egy kissé «elaludt». Ennek következtében az igen jó képességű Novák I.—Vajda kettősünk a Brezák—Kudrna kettős oldal és far vizét kapta. Igen sok erőt kellett elveszítegetniük azért, hogy az egyes pályát betarthassák, míg az élen haladó olimpiai és világbajnoki kettős a zavartalan, síma vízben, minden erejét és technikai tudását hajójuk előrehaladására fordíthatta. Mikor a mieink a síma vízre akartak törni, akkor az előttük haladók oldalvize a hajójukat 45 fokban elfordította. Ez legalább 3 alkalommal fordult elő, s ez legalább 3 hajónyi hátrányt jelentett számukra. A Kecskés—Kemény párosunk a rövidtávon sem bírt a fiatal, tapasztalatlan, de tehetséges második csehszlovák kettőssel.

Összefoglalva az év nagy kajakos és kenu eseményét, megállapíthatjuk minőségi sportunk, illetve válogatott csapatunk igen komoly fejlődését. Kajakosaink igen sokat fejlődtek, s igen komoly nemzetközi feladatok megoldására képesek. Nagyszerű és hatalmas sikert arattak a fiatal kenu-sportunk versenyzői a világ legjobb kenus nemzetével szemben,

különösen utánpótlásunk bizonyult jónak. Mindez a nagy fejlődés annak az eredménye, hogy népi demokráciánk a tömegek, a nép kezére adta a sportot is, a kajak- és kenu-sport vezetői pedig jól sáfárkodtak a hatalmasan megnövekedett versenyző gárdával és igen nagy gondot fordítanak az utánpótlás kérdésére. Gyors és hatalmas fejlődésünk ebben a sportágban különösen a téli tanmedence üzembehelyezése óta indult meg, mert az egyesületek többszáz fiatal versenyzőt elő tudtak készíteni a kajak- és kenu-sport alapfokú tudására. Versenyzőink rendszeres stílus-edzéseket folytathattak, kielemezhették technikai és stílusbeli fogyatékoságaikat, úgy, hogy a tavaszi vízi-edzésükben már a formábahozás következhetett.

A magyar kajakosok és kenusok csehszlovák és lengyel sportbarátaikkal komoly tapasztalatseregetést végeztek, stílus és technika tekintetében. Sportfelismeréseiket a legkészségebben bocsátották egymás rendelkezésére és azok készítményi módjait ismertették. A csehszlovák különösen a magyar hajók formáira iránt érdeklődtek. Mi az általuk gyártott, egy darabtaluk préselt kajakokat és kenukat tanulmányoztuk, melyekből egy-egy új kajakot és kenu, mintának nálunk is hagytak.

A csehszlovák és lengyel kajak- és kenu-sport vezetői elismeréssel szóltak hatalmas fejlődésünkről. Szerintük is kimeríthetetlen utánpótlásunk nagy tömege biztosítja további fejlődésünket. Kijelentették, hogy ők is rátérnek a fiatalítás útjára, mert a magyar fiatalok a sikerüket — szerintük — elsősorban annak köszönhették, hogy nem ijedtek meg a két évtizedes tapasztalattal bíró és nagy sikereket elért, de már kiöregedni kezdő versenyzőiktől.

Blahó Kálmán

FIZESSEN ELŐ MAGYAR LAPOKRA KÜLFÖLDÖN ÉLŐ BARÁTAL ISMERŐSEI RÉSZÉRE!

A «KULTÚRA» Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat — Budapest, VIII., Rákóczi-út 5, telefon: 342-507 — felvesz előfizetéseket a Sport és Testnevelés, Népsport és a Magyar Sakkélet c. lapokra, valamint bármely magyar napilapra, hetilapra és folyóira-ra, forint fizetés ellenében, külföldi címekre.

lés, Népsport és a Magyar Sakkélet c. lapokra, valamint bármely magyar napilapra, hetilapra és folyóira-ra, forint fizetés ellenében, külföldi címekre.

Ajándékkönyvek
a Könyvterjesztő Vállalat boltjain keresztül
szintén feladhatók.

KAROLJUK FEL NÉPI JÁTÉKAINKAT

Az imperializmus és a burzsoá ideológia elleni harcunknak egyik hatékony fegyvere kultúránk nemzeti jellegének kidomborítása.

Az imperialisták minden eszközzel meg akarják semmisíteni a népek függetlenségét. A politikai és gazdasági függés megteremtése mellett a nemzeti kultúrák haladó hagyományait semmibe véve, kozmopolitizmust hirdetnek, az amerikai éretformát és saját külön „civilizációjukat” népszerűsítik a még felvilágosulatlan dolgozók előtt.

Csak a szocialista rendszer tudja biztosítani a népi sajátosságokon és képességeken alapuló nemzeti kultúrák szabad kibontakozását.

Vonatkozik ez, a bennünket közélebről érintő testkultúrára is.

A Szovjetunió magas kultúrája a népi kultúrán alapul, így a testnevelés és a sport is népi jellegű.

A mi kultúránk is akkor tudja végérvényesen levetkőzni a polgári kultúra hatásait, ha szocialista tartama mellett, a nemzeti jellege is érvényesül.

Nemzeti hagyományaink ápolása, kultúránk népi vonásainak kidomborítása, ma már több kultúrterületen megindult. Itt az ideje, hogy a testkultúra területén is kiszélesítsük ezirányú tevékenységünket.

Népi játékainknak, nemzeti sportjátékainknak egy része már összegyűjtött anyag, másrészt azonban még össze kell gyűjteni. Meg kell vizsgálni, hogy a korábban gyűjtött anyag hogyan változott meg a társadalom átalakulásával. Milyen új színt és tartalmat öltött magára, hogyan tükrözi vissza szocialista építésünk korát. A fő tájegységek megvizsgálásával ki kell deríteni, hogy melyek azok a játékok, amelyek ma is és tömegesen játszottak.

A Szovjetunióban milliók üzik a gorodkít, az orosz nemzeti játékot. Ez az ősi játék az egész Szovjetunió területén nem kivételben, hanem kifejezően van.

A szovjet példa alapján a Román Népköztársaságban a népi nemzeti kultúra elemeinek a felénevezésére, tömegessé tételére igen nagy figyelmet fordítanak. Ezt hangsúlyozza a Román Kom-

munistá Párt 1949. évi határozata. „Harcot kell folytatni a sport területén megnyilvánuló kozmopolitizmus ellen, amely rothadófélben lévő nyugati sport előtti hajbökölésben és egyes nemzeti sportjátékok, mint például az ojna stb. lebecsülésében nyilvánul meg...”

A mi népi játékaink, sportjátékaink közül igen sok van, amely hasonló jó tulajdonságokkal rendelkezik, mint az orosz gorodki és a román ojna. A méta, csirkölés, mancsoszás többek között olyan kitűnő hatású sportjátékok, amelyeket megfelelő átdolgozással rövid idő alatt az egész dolgozó nép, felnőtt és fiatal számára egyaránt közkincsé, közkedvelté tehetünk.

Szükség is van ilyen népi játékokra. A felnőtteknek azért, mert ezzel olyan sportolási, testedzési lehetőségeket biztosítunk a számukra, amelyhez kevés és helyileg előállítható felszerelés kell. A felnőttek hosszú évek, évtizedek robotjában elfelejtettek kollektíven játszani. A kapitalista kizsákmányolás minden ilyen lehetőséget el is vett tőlük. Felnőtt korban már

nehézben tanulják meg sportjátékaikat. A tavaszi és őszi kultúrversenyeken az volt a tapasztalat, hogy a versenyek megmozgatták a falu apraját-nagyját, még az idősebbeket is. Nem kétséges, hogy a népi játékok felújítása megnyerné népünk tetszését. Alkalmazása és felvirágzása közvetlen formában segítené a szocializmus építését.

Játékaink felújítására döntő mértékben szükségük van a gyerekeknek és fiataloknak. Gyerekeink elfelejtettek játszani. Nem ismerik azokat a játékokat, amelyek gyermekkorban a nevelés, később a testnevelés főbb eszközei. Igen sok mai játékban a fasiszta nevelés maradványait lehet megtalálni, (például a nemzetesdiben).

A gyermekjátékok területe elegendő. Tamaszkodhatunk az eddigi gyűjtésekre is. A gyűjtéseknek azonban az a fő hiányossága, hogy nem tüntetik fel, vajjon a játék széles körben ismert-e, vagy sem. Nem világos egy sereg játék nevelő értéke.

Milyen feladatok várnak ránk a népi játékokkal, és

sportjátékaikkal kapcsolatban?

1. Helyes, alapos és tervszerint végzett gyűjtés. Országosan kell végezni a gyűjtést, a legfontosabb tájegységekre való figyelemmel. Tudomásom szerint a Népművészeti Intézetnek már van is ilyen terve. Ezt csak meg kell valósítani.

2. Az összegyűjtés után, de már azzal egyidejűleg el kell kezdődni az összehasonlításnak, a feldolgozásnak. A leghasználatosabbakat és azokat, amelyeknek a sportbeli értékük a legnagyobb, azonnal ki kell emelni és átalakítani.

3. Az átalakítás során a korcsoportoknak megfelelően lehet és kell a szabályokat és a pályaméreteket stb. kibővíteni. Jakovlev, nemrég megjelent könyve után mutat arra is, hogyan kell új játékokat (Úttörő méta) kitervezni, olyant, amelyet a legszűkebben játszottak, s amelynek a legtöbb képesség fokozására alkalmas és a legjobban elősegíti a szocialista emberek fejlődését és nevelését.

4. Ezek után olyan rövid, konkrét céllal összeállított gyűjteményeket kell tömegesen kiadni, amely világosan leírja a játékot, megmagyarázza és megszabja mennyiségével azt a normát, amelyet egységenként mindenkinek ismernie kell. (Pl. az ált. isk. harmadik osztálya a tanév végére nyolc játékot tanuljon meg. Később azt a követelményt is leszögezhetjük, hogy a tanulók ismerjék a szabályokat is.)

Helyesnek tartanám, ha országos ijtásági versenyt is rendeznénk, ahol egy, vagy két előírt játékban meg kellene mérkőzni.

5. Sportjátékokat, bemutatókat kellene a járási bajnokságokba beiktatni.

6. Népi játék társadalmi szövetséget kellene alakítani, amely a társadalmi szervező és mozgósító munkában segítségére lenne a TSB-knek, munkájukban.

A szovjet és román példa alapján feltétlenül sikerrel járna ez a kezdeményezés. Újabb tíz és tizedeket lehetne ezáltal is bevonnai a sportolásba. Egészségük fokozására, képességeik mindenoldalú fejlesztésére, a munkára és a harcra való felkészülésre. **Berecz István**

A Szovjetunióban híven őrzik a kozák népi lovasmutatókat, bemutatók és játékok tradícióját

Az egész évi edzés tudományos elvei

Az egész évi edzés a célra vezető, de szükséges az észszerűen beillesztett és felhasznált cselekvő (aktív) pihenés is. Nagy eredmények nem érhetők el igen erős edzés nélkül, de az edzés mértékét mindig az egyénhez kell mérni és tudományos módszerek alkalmazásával kell ellenőrizni. A sportolás mennyiségét nem az eredmények öncélú hajszolása szabja meg, hanem a mindenoldalú nevelés, a munkára és a haza védelmére szolgáló készségek kifejlesztése.

A szünetnélküli, egyforma erős edzés a szervezetet tönkreteszti. Nem lehet mindig egyformán nagy erőt kifejteni. Alkalmazkodni kell a szervezet állapotához, amely a körülmények szerint hol kisebb, hol nagyobb erő kifejtésre képes és ehhez mérten váltakozóan kívánja a mozgást. Ennek megfelelően változnia kell az edzésre fordított idő mennyiségének és az edzés erősségének is, mindig alkalmazkodva a helyzethez.

Az edzés anyagának is változatosnak kell lennie. Csak így kerülhető el a sport megúnása, az ún. edzés-csömör. Még a versenyzésbe is kell változatosságot vinni már csak azért is, mert ez megbizonyítottan javítja a kiválasztott (speciális) sportágunkban elért versenyeredményeinket.

Az edzés részeinek egymáshoz viszonyított aránya is változatos legyen. Egyes edzéseken nem mindig egyforma időt fordítunk a bemelegítésre, gyakorlásra és levezetésre. Még ezen a három részen belül sem egyformán hosszú ideig foglalkozunk az egyes gyakorlatokkal. Számos tanulságos tapasztalat bizonyítja, hogy ettől az elvtől való minden elhajlás kárt okoz. Azok, akik csak kiválasztott sportágukkal foglalkoztak, egyoldalúvá fejlődtek és egy bizonyos közép-színvonalon felül nem emelkedtek, hamar tönkrementek, megunták, sőt megutálták a sportot. Akik pihenés nélkül folyamatosan versenyeztek, hamarosan letörték, kiégtek. Akik nem vették figyelembe szervezetük változó állapotát, teherbíró képességét, nem érték el a képességeiknek megfelelő legjobb eredményt.

Az egész évi edzés, tartalmát tekintve, három főrészből áll:

I. Pihentető edzésből.

II. Általános edzésből.

III. Szakosított edzésből.

Ez alkalommal a sportról általában beszélünk, nem egyes sportágokról. Az itt leírt elveket tehát

minden sportág sajátosságainak megfelelően, bizonyos fokig változtatva kell alkalmazni.

I. A pihentető szakasz

A pihentető edzés időszaka az úgynevezett holtidény. Az edzést nem hagyjuk abba ez alatt az átlag 4—6—8 hetes időszak alatt sem, holott szakosított sportágunk ekkor teljesen eseménytelen.

Helyes, ha ebben az időszakban vesszük ki a kenyérkereső foglalkozásunkban nekünk járó szabadságunkat. Ez alatt az idő alatt értékeljük ki az elmúlt évadot. Ekkor történnék edzésnaplónk átnézése és tanulságainak összeállítása, versenydíjaink rendezése, szakirodalmi tanulmányozás, sporteszközök, felszereléseink rendbehozása. Mindezekre versenyidényben aligha érünk rá.

Mit tartalmazzon ekkor a gyakorlati edzés?

1. Legfőként gyakoroljuk az elmentéses sportokat. Ilyenkor ezek csakis kedvező sokoldalú fejlődést biztosítanak és nem akadályozzák szakosított sportunk eredményeinek javulását.

2. Foglalkozunk az MHK-próbák mozgáselemeivel. Leginkább azokat gyakoroljuk, amelyek sportágunkkal ellentétesek.

Saját sportágunkkal ilyenkor *gyakorlatilag nem foglalkozunk!*

Az edzés mennyisége:

1. Annyit edzünk, amennyi felüldít. Könnyű edzéseket tartunk.

2. Az edzés befejeztével azt kell éreznünk, hogy «bírnek sokkal többet is!»

3. Ebben az időszakban sportágunk iránt nagy hiányérzet kell, hogy kialakuljon bennünk. Fegyver-, labda-, a keztyű-, szőnyegéhség, szóval versenyszámunk sporteszközei utánl vágy.

Aki a pihentető edzés helyett tesped, az a szervezetét rongálja: a nagy erő kifejtésekhez szokott szervezetét tétlenségre kényszeríti s ezzel megindítja visszafejlődését. Annyit kell ilyenkor sportolgatni, hogy szervezetünk mozgásigénye kielégüljön. De ne vigyük túlzásba a sportmozgást, ne erőlködünk. Ne méretezzük túl kevésre se, ne hogy ellustuljunk. Ez az időszak a pihenés és erőgyűjtés ideje!

II. Az általános edzés szakasza

Az általános edzés átlagideje kb. 8—10—12 hét. Feladata alkalmasá tenni a sportoló szervezetét az

idénykezdesre, illetve az előkészítésre. Az edzés fokozatosan erősödik, hogy alapjává lehessen a következő időszak szakosított edzésének.

A gyakorlati edzés tartalma:

1. Főként kiegészítő sportokkal kell foglalkozni, amelyek elősegítik a mindenoldalú fejlődést. Ezekre a versenyévadban nem juthat elégséges idő, viszont elhanyagolásuk egyoldalúvá tesz és így kedvezőtlen, lassú és csak részleges fejlődést eredményezne.

2. Az MHK-próbákból lehetőség szerint mindazokat le kell tenni, amelyek a későbbi edzésbe és versenyzési rendszerbe nehezen volnának beiktathatók.

3. Kiválasztott szakosított sportágunk mozgáselemeit ekkor kell jól megtanulnunk, beidegeznünk.

Az edzés mennyisége:

1. Minden edzés enyhén fárasztó legyen, de az erőnlét növekedését biztosítsa.

2. A mozgások fortélyait teljesen automatizálni kell. Nevezhetnők ezt az edzési időszakot a fortélyt fejlesztő erőnlét növelő edzés szakának is.

III. A szakosított edzés

A szakosított edzés átlagos időtartama kb. nyolc, kilencedfél, kilenc hónap. Ez a versenyzés évadja. Az erős munka jellemzi. Az edzés erősségének mértéke a teljesítőképességgel együtt növekszik.

A gyakorlati edzés tartalma:

1. Kiegyenlítő mozgások. Ilyeneket feltétlenül végezni kell minden alkalommal. A kenyérkereső foglalkozás egyoldalú hatásait ez egyenlíti ki. Amilyen mértékben foglalkoztatjuk valamely testrészüket, szervünket, az olyan mértékben fejlődik. A mindennapi kenyérkereső foglalkozás is hat a szervezetünkre. Ezt a sokszor nem előnyös hatást azzal egyenlítjük ki, hogy oly mértékben foglalkoztatjuk szervezetünk többi részét is, hogy biztosítjuk testünk arányosságát és alkalmassá tesszük a sokoldalú edzés nehéz teljesítményeinek elviselésére.

2. Kiegészítő mozgásokat is kell végezni. Minden edzésen az edzés fő részében elsősorban valamilyen mozgást gyakorolunk. Míg a bemelegítés és a levezetés összeállítása szerint is többnyire mindenoldalú szokott lenni, addig a fő rész mozgásanyaga rendszerint egyoldalú. Pedig ilyenkor végezzük a legnagyobb erő kifejtést és erre szólnunk

legtöbb időt. Szükséges tehát a gyakorolt mozgást olyan módon kiegészíteni, hogy a főrészt is szolgálja a mindentoldalú testfejlesztést. Hiába próbálnók ugyanis valamely képességünket a többi rovására túlfejlesztetni. Nem ez a legjobban fejlett képességünk szabná meg teljesítményünk felső határát, hanem valamennyi képességünk együttes teljesítőképessége, ami pedig sokkal kevesebb, mint a legjobban fejlett képességé. Sokkal észszerűbb tehát, hogy arányosan fejlesztjük képességeinket, mert rövidebb idő alatt, kisebb fáradtsággal jobb eredményekre jutunk.

3. A figyelemsűrités azonban a saját szakosított sportágunkra irányuljon. Ezzel kell legtöbbet, legjobban foglalkoznunk. Teljesen hibás az a felfogás, amit néhány sporttárs hangoztat, hogy a versenyre felkészüléshez elég a kiegészítő mozgásokkal foglalkozni és saját sportágunk mozgáselemeit könnyedén gyakorolgatnunk. Ismétlem tehát: az edzésidő legnagyobb részét saját sportágunk beható gyakorlására kell fordítanunk!

4. Pihenést szolgáló gyakorlatok kell befejezni az edzés fő részét. A nehéz edzés kifárasztja a szervezetünket, de főként annak egy részét, azt, amit leginkább igénybe vettünk. Ha ennek az elfáradásnak ellensúlyozására nem teszünk semmit, akkor az általános levezetés nem használ sokat. Tehát az egyes edzéseken belül is kell alkalmaznunk az aktív pihentetést.

5. A levezetésbe ne csak a levezető gyakorlatokat számítsuk bele, hanem a fürdést, a dörzsölést, a lélekző gyakorlatokat, ahol lehetőség van rá, a gyúrást, sőt a hazasétálást is. Arra gondoljunk, hogy minden sportoló nemcsak sportember, hanem termelő munkát végző ember, családhoz tartozó ember is. Ha mi sportolóinkat az edzéseken úgy kimerítjük, hogy minden másra használhatatlanná válnak és ha zárva ágnak esnek és alszanak, akkor nem végzünk jó munkát. A sportoló edzések után használhatóbb ember kell hogy legyen, mint annakelőtte. Az természetes, hogy egy kissé fáradt még a levezetés után is, de a jól végzett levezetés az erős edzés fáradtságának nagy részét eltünteti, felüdít és átmenetet biztosít a sportpálya élete és otthonunk, illetőleg munkahelyünk között. Ne felejtjük el: a jó edzés növeli a munkaképességet.

Az edzés mennyisége:

1. Az edzés fokozatosan erősödik, mert hiszen ez az évi csúcsmórához jutás útja.

Az «erőnlét» a test és szellem együttes nagy teljesítőképességű állapota. A «forma» a fortélyok megbízható ismerete és a célra vezető versenyzési tapasztalat együttese. A csúcsmórához vezető út hűlámvonallal hasonlítható, amelyiknek azonban általában emelkedő az irányzata egy éven belül és az évek során is.

A csúcsmórához vezető út hűlámvonallal hasonlítható, amelyiknek azonban általában emelkedő az irányzata egy éven belül és az évek során is.

A csúcsmórához vezető út hűlámvonallal hasonlítható, amelyiknek azonban általában emelkedő az irányzata egy éven belül és az évek során is.

2. Minden versenyt, amelyen a csúcsmórá eléréséig utközben részt veszünk, mint közbeeső próbát kell számításba vennünk. Bele kell illeszteniünk fejlődésünk menetrendjébe.

3. Edzésünkben állandó és el nem felejthető szempont legyen a váratlan versenyekhez való gyors alkalmazkodásra nevelés.

4. Végül mindig gondoljunk arra, hogy versenyzőink megfelelő ellenálló képességre tegyenek szert a rossz körülményekkel szemben. Az «üvegházi» nevelés sok értékes eredménytől megfosztotta már

sportembereinket. Főleg rossz körülmények közé helyezni a versenyzőket «szoktatás» céljából, hanem olyan szellemben kell nevelnünk őket, hogy bármely megszkott és az eredményességünkre kedvező körülmény elmaradása se tegye őket a versenyre alkalmatlanná. Külföldi szerepléseken sohasem tudjuk az itthoni kedvező viszonyokat előteremteni. Akárhányszor fárasztó utazás után azonnal versenyre kell állni. Szokatlan az élelem, a víz, a fekhely, a napi beosztás, a környezet, a levegő, az időjárás. Mégis helyt kell állni. A helyesen nevelt versenyző helyt is fog állni, mert olyan fölös, bőséges erőforrások birtokában van, amikből minden váratlan körülmény ellensúlyozására telik és még nagy eredmények elérésére is jut elégséges mennyiség.

Az egész évi edzés csak akkor lehet eredményes, ha jól átgondolt, tervszerű és a mellett rugalmasan alkalmazkodó. Elengedhetetlen a rendszeres ellenőrzés és az állandó önellenőrzés.

Az itt leírt általános elveket minden sportágra alkalmazva külön-külön kell feldolgozni és módosítani. Felkérem olvasóimat, szakembereinket, hogy az erre vonatkozó megfigyeléseiket, észrevételeiket közöljék, hogy az eszmecsereből a magyar sport módszertani kérdései tisztázottan kerüljenek ki. Ezzel szolgáljuk minden sportoló, valamint szervezők és edzők gyakorlati megsegítését.

Az OTSB módszertani és programosztálya

A szovjet élcapatok a bajnokság két évadja közti szünetben felkeresik a vidéki, alacsonyabb osztályozású csapatokat és hírvető mérkőzéseket játszanak. A CDSZA bajnokságcsapata Gluhovoban, a helyi textilgyári sportkör csapatával mérkőzik. (A CDSZA világos ingben.)

A munkaerőtartalékok testnevelési és sportmunkája

Ez évi május 1-én új színen gazdagodott az ünneplők tömege, amikor az ifjúság többtizedes táboraiban a munkaerőtartalékok hatalmas tömbje vonult el a Párt és a kormány vezetői előtt.

Népgazdaságunk komoly eredményei, és az öt éves terv megnövekedett feladatai lehetővé és egyben kötelezővé tették, hogy szakmunkás utánpótlásunkat szocialista alapokra helyezzük. Szorosan kapcsolódott a szocialista jellegű szakmunkás utánpótlás képzéséhez a magyar sport átszervezése is, amikor az ipari tanuló testnevelési oktatásának bevezetésével újabb lépést tettünk a testnevelés és sport területén is szocialista alapok megteremtéséhez.

A II. világháború adta legjobb bizonyítékát, mit jelent valóságban, hogy a testnevelés és a sport a nép vérvé és életének természetes jelenségévé vált. A Szovjetunió hőseinek a Komszomol-nevelte Mareszjevától az egyszerű szovjet katonáig mindvégig a Komszomol-jelvény mellett ott láthattuk a GTO-jelvényt is. E nélkül úgy érezték volna magukat, hogy nem állnak készen hazájuk megvédésére és nem tehetnek elegendő hazafias kötelességüknek. A fasiszta fenevad felett aratott győzelemben nem kis része volt annak, hogy az igazságos honvédő háborút folytató Szovjetunió katonái fizikailag is százszázalékosan fel voltak készülve.

Ha a szovjet testnevelési és sporttöredékek filmjeit képeit megnézzük, általában a szovjet ifjúság minden megnyilvánulásán, minden találkozásán az ipari tanulók világoskéruházas sportolónak tömegével, a szovjet testnevelési és sportrendszer egyik legerősebb támaszával. A legutóbbi szovjet bajnokságon például ökölvívásban három győzelmet, a motoros csapatbajnokságban, céllövészetben, atlétikában és más sportágakban számos helyezést értek el a munkaerőtartalékok fiatal sportolói. Több százezer ipari tanuló szerezte meg a GTO különböző fokozatának jelvényeit.

A szocialista embertípus kialakításában mi sem nélkülözhetjük a kommunista nevelés olyan fontos eszközeit, mint a testnevelés, és a sport. Ezért Pártunk javaslatára kormányzatunk 1950. szeptemberében elrendelte az ipari

tanuló iskolákban a testnevelés oktatásának bevezetését, majd 1951. márciusában a Munkaerőtartalékok Sportegyesületeinek felállítását.

Sok nehéz akadályt kellett leküzdeni, hogy a múlt rendszernek a munkásosztályt eddig szándékosan gyengítő maradványát felszámoljuk. A felszabadulás előtt minden iskolatípusban volt testnevelés, csak a tanonciskolában nem. „Természetesen” nem akarták, hogy a munkásoktól még erősebb legyen, mert úgyis túl erősnek tartották a munkásosztályt és félték tőle. Jellemző, hogy a felszabadulás után az országban lévő 131 tanonciskolában az elmúlt tanévben csak 14-ben találtak tornatermet, amelyből hatot raktárnak használtak és a többi sem volt felszerelve. Növekedésünk nehézségei ezen a területen is jelentkeztek, de amikor kormányzatunk segítségével a testnevelési oktatás megindítását szerveztük, többmillió forint támogatással felszereltük a tornatermeket, biztosítottunk ipari tanulóink számára kb. 170 testnevelőt és sok tízezer tornacipőt, tornaruhát és egyéb felszerelést.

A nehezebbik akadályt, a tornatermek hiányát Népköztársaságunk új szerveinek, a tanácsoknak segítségével küzdöttük le, amikor a múlt év októberében majdnem 100 százalékgig biztosították az ipari tanulók testnevelési oktatásához a tornatermeket, amit az illetékes szervek még az elmúlt évben is lehetetlennek tartottak.

A tanév befejeztével számtalan évvégi jelentésben írják az igazgatók, hogy a testnevelés bevezetése fordulópontot jelent az ipari tanuló iskolák életében. A fegyelem ugrásszerűen megjavult mindenütt és komoly mértékben segítette a testnevelés oktatási munka minőségi megjavulásában, fiataljaink fegyelmettségében, amire a legjobb példa a május 1-i felvonulás volt.

A fegyelem megjavult. Ezeknek a fiataloknak természetükké, szokásukká válik a fegyelem, s ennek eredménye az állami és tervfegyelem betartásában fog mutatkozni!

Ismét bebizonyosodott, hogy Pártunk előrelátott amikor a testnevelés nagyfokú értékelésével lehetőséget adott öntudatosabb ipari tanulók képzésére. Pártunk tudta, hogy a

jelenlegi hibák, az üzemekben meglévő lazaságok, fegyelmetlenségek elleni harcok egyik támasza lesz a munkaerőtartalékok rendszerében nevelt, magasabb technikai tudással rendelkező és öntudatosan fegyelmetzett fiatal szakmunkások többtizedes tömege.

A munkaerőtartalékok testnevelésének megindításával, a fegyelem megjavításával az első évi tervünket teljesítettük. A kitűzött célt elértük, s a fegyelem megjavítása terén az eredmények még jobbak a vártnál.

A testnevelési oktatásban igen komoly hiányosságok állottak fenn, amelyeknek feltárása az előfeltétele annak, hogy az új tanévben ezeket ki tudjuk küszöbölni és minőségileg javítsuk a munkát.

A hibák között elsősorban azt kell felvetni, hogy az igazgatók, testnevelő tanárok és sok esetben az ipari tanulók részéről igen nagy volt a lazaság. Nem vették tudomásul a minisztertanács takarékosági határozatát. A milliós értékeket jelentő felszerelésekből igen sok eltűnt, tönkrement, ami a jelentékeny anyagi kár mellett a szocialista tulajdonhoz való helytelen viszonyra is mutat. Nem menti ezt a tényt, hogy sem a Munkaerőtartalékok Hivatala, sem a tanácsok illetékes szervei nem ellenőrizték kellőképpen az iskolákat. Az egyéni felelősség érvényesülése az iskolák vezetőire is vonatkozik, akik elsősorban felelősek a felmerült hiányosságokért.

A testnevelés fontosságának tudatosításában is hibák voltak. Előfordult, hogy félévi osztályozásokon nem számították be a testnevelés eredményét az általános tanulmányi eredménybe, mert „azelőtt sem volt főtantárgy”. Ezt a reakciós elméletet csak a félévi vizsgák után vettük észre, amikor ez az ellenséges megnyilvánulás már komoly károkat okozott: ellentétek merültek fel a tanári kar között és nem egy esetben az ipari tanulók kevésbé öntudatos része ezeketán nem sokat törődött a testneveléssel. Nem kapcsolták eléggé össze a politikai nevelő munkát a sporttal. Ez elsősorban a DISZ hibája.

Amikor az ipari tanuló iskolákban a politikai munka során a béke megvédésének kérdésével foglalkoztak, nem

tudatosították, hogy a testnevelési és sportmunka, az MHK testnevelési rendszerben való részvétel, kiállítás a béke megvédése mellett és a békeharc egyik igen döntő területe.

Felsorolhatnánk még számos nagyobb és kisebb hibát, amelyek az elmúlt tanév tapasztalatai alapján a következőkben meg kell javítanunk. De nem mehetünk el szó nélkül azok mellett a megnyilvánulások mellett sem, amelyek azt mutatják, hogy az ellenség is látja sportmunkánk fontosságát, (sokszor jobban, mint az illetékesek) és finomabb, vagy durvább eszközökkel próbál kárt tenni.

Az egyik győri iskolában, a tanév elején, amikor megkezdődött a testnevelési oktatás, azt kezdték híresztelni, hogy „újra leventére kell járni”. Több iskolában a testnevelő tanárok lejáratásával — akiket „bukfencmestereknek” gúnyoltak — igyekeztek a kigúnyolt tanárokon keresztül a gyerekeket a testneveléssel szembeállítani. „Csak nem lesztek bohócok!” — mondotta az ellenség.

Az egyik budapesti üzemi iskolában rendszeresen előfordult, hogy a tanár az órán csak odadobta a labdát, hogy „focizzanak”. Persze, az ellenőrzésor megállapítottuk, hogy itt nem tudták az MHK minnasztikát, s a fiatalok minden mást utáltak, ami nem labdarúgás. Mikor felelősségre vontuk a tanárt, azal mentegetődzött, hogy mást nem hajlandók csinálni a fiúk és így kénytelen labdát adni nekik. Ezek a fiatalok nem vették észre, hogy az ellenség örül, ha ők csak a labdát akarják rúgni, ha nem teljesítik ügyességüket, ruganyosságukat, és ha a karjuk gyengébb.

Persze, nemcsak ilyen megnyilvánulások voltak és valószínű is, hogy a hiányos központi ellenőrzés miatt nem mindenütt vettünk észre. Mindezek folytán az intézmények vezetőinek és a központi szervezetben dolgozóknak sokkal éberebben és alaposabban kell ügyelniük a testnevelési és sportmunkára, hiszen az ellenség egyik főtámadása kulturális nevelő munkánk ellen irányul.

Ipari tanulóink életében nemcsak a testnevelés oktatása jelentett forradalmi változást, hanem a márciusban megalakult Munkaerőtartalékok Sportegyesülete is. Az

egyesület felállításának szükségességét azok az eredmények igazolják, amelyeket négyhónapos működése alatt a magyar sport történetében eddig példátlan arányú fejlődéssel ért el. Az MHK-ra közel 30.000 ipari tanuló nevezett. Ebből 16.234 kezdte meg a próbázást és 3000 felül már minden követelménynek eleget tettek és jogosultak a jelvény viselésére. Négy hónap alatt az ipari tanulók építettek 10 MHK akadálypályát, 30 röplabda, 13 kézilabda, 13 kosárlabdapályát és 3 labdarúgópályát futópályával. Az ország területén lévő 114 munkaerőtartalékok sportköre 377 különböző szakosztályt szervezett, amelyben eddig 64 labdarúgó, 44 röplabda, 12 kézilabda, 5 kosárlabda, 1 vízilabda és egyelőre 1 ifjúsági ökölvívócsapat működik.

Az ipari tanulók halatlan sportolási vágyát még ezek a méreteiben igen nagy keretek is alig bírják kielégíteni és a szorgalmazza, hogy az 1951. évi tervben túlmenően újabb és újabb szakosztályokat alakíthassanak. 1951. évre a szakosztályok számát 245-ben írtuk elő és a tervet 190 százalékban teljesítették túl a sportkörök. Egyesületünk a sportfejlesztési tervben sportköröink vállalásai alapján közel 12.000 ifjúsági vagy III. osztályú sportolót minősített. Ennek eddig közel 30 százalékát máris teljesítettük és az év végéig a feladatokban és ökölvívásban és egyes labdasportokban még túl is fogjuk teljesíteni.

Hogy a hatalmas sportolási vágyat kielégíthessük, újra a Szovjetunió gazdag tapasztalatainak kincses-tárából merítettünk és Magyarországon első ízben Spartakiád rendeztünk. A Spartakiád versenyein 12.000 fiatal vett részt. Az országos döntőre ezek közül közel 1200-an kerültek fel Budapestre és bizonyították, hogy a sport tömegesítésében a Szovjetunió által mutatott irányvonal a mi számunkra is azt jelenti, hogy munkánkat a Munkára Harcra Kész testnevelési rendszerre alapozva, a fiatalok tízezreinek bevonásával építjük. Négyhónapi munkánk kiértékelésekor megállapítottuk, hogy az eredmények mindenben nagyobbak a vártnál és, hogy egyesületünk a magyar sportnak erős, egészséges oszlopává fog fejlődni. Ezt igazolják a számszerű eredmények, a Spartakiád hatalmas tömegei, de egyben igazolják azt is, hogy az út, amelyen elindultunk helyes.

Folyik a kosárlabdaedzés az MTSE nyári sporttáborában

Azt is meg kell azonban állapítanunk, hogy igen sok és komoly hibát követünk el, amelyek befolyásolták az egyesület fejlődését. De a hibák felédése lehetőségét ad arra, hogy a következő időszakban mindezeket kijavítsuk. Ha a számtalan kisebb-nagyobb szervezési hiányosságot, amely a kezdeti nehézségek és tapasztalatlanságok miatt sok esetben várható volt, számításba vesszük és csak a súlyosabb elvi hiányosságokkal foglalkozunk, akkor három irányban van sürgős javítanivalónk.

Az egyesületnek elsősorban az a feladata, hogy alátámassza az ipari tanulóintézményekben folyó nevelési és oktatási munkát. Sok esetben ezt nem teljesítettük, mert a túlzottan sok, nagytömegű szervezési feladatot, nem az iskola belső életébe építve és az ott folyó problémákkal összhangba hozva oldottuk meg, hanem sok esetben különállóan. Ennek eredményeként a fiataloknak nem eléggé öntudatos részét elvontuk a tanulástól és az iskola életében zökkenőt okoztunk.

A másik hiányosság, hogy az egyesület munkáját —, amelyen belül igen sok társadalmi aktívának a foglalkoztatása lett volna szükséges — túlzottan testnevelőtanárookra építettük, akiket ezzel túlterheltek. Ez befolyásolta a testnevelési oktatást is, de egyben azt jelentette, hogy nem mozgósítottunk fiatalokat és nem fejlesztettük azokat az újítási, tömegszervezési feladatokat, amelyeket a sportegyesületeknek ma a szocializmus építésében teljesíteni kell.

Alapevetően hibáztunk akkor is, amikor a feladatokat túlzottan idényszerűen szerveztük. Egyszerre túlsok feladattal bíztuk meg a gyenge sportköröket. Nem adtunk időt a fejlődésre. Ez azután azt

eredményezte, hogy a sportkörök munkájába hibák csúsztak és teljesen kampányjellegűvé vált. Az MHK-ban a sportkörök a látszateredményekre törekedtek és nem alakult ki olyan hangulat, hogy apró munkával, szívsónal építések az ipari tanuló iskolák életébe a testnevelési és sportmunkát és úgy támogassák a nevelők feladatait, hogy ezzel a szocialista jellegű ipari tanulóképzés ügyét vigyék előbbre.

Saját hibáinkon túl, amelyeket még sorolhatnánk, bírálat illeti az ipari tanuló intézmények vezetőit, akik nem érezték sajátjuknak a testnevelési és sportmunkát és nem értékelték kellően annak fontosságát, éppen ezért nem is használták fel az intézmények belső életének megjavításában. Végül, de nem utolsósorban hibásak ezért, hogy sokhelyütt a politikai feladatokkal nem kapcsolták eléggé össze a sportmunkát és nem volt kellően tudatosítva a tanulás és a sport helyes viszonya.

A DISZ nem tett meg mindent azért, hogy az ifjúságnak ezt az új, igen élet-erős és nagyobb feladatokra képes szervezetét felhasználja, az egyesületen belül a politikai munkát irányítsa és vezetésével megfelelő irányba vigye a munkaerőtartalékok sportköröit. A megerősítő erők nem megfelelő kihasználása azt jelenti, hogy gyengítettük magunkat, kihagyva egy lehetőségét, amellyel a szocializmus építésében ügyünket előbbre vihetjük. Ezt nem engedhetjük meg magunknak, mert annak csak az ellenség örülne. A kerületi és területi DISZ bizottságoknak sokkal fokozottabb figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy a munkaszakosztály utánpótlását képező ipari tanuló intézmények testnevelési és sportmunkájá-

ban érvényesüljön a DISZ befolyása, mert Pártunk segítő-csapata nem hagyhatja, hogy erre az erőre esetleg az ellenség terjessze ki befolyását.

Sportegyesületünk eddigi munkájában az OTSB sem segítette kellőképpen. Megalakulásunk óta konkrét formában az egyesület munkájával az OTSB nem foglalkozott. Eddig még nem bírálták felül, hogy tevékenységünk helyese és valóban jó úton haladunk-e. A szocializmus építésénél egyik fő fegyverünk a bírálat és önbírálat, amelyet mi sem nélkülözhetünk. Az OTSB egyik főfeladata, hogy ellenőrizze a magyar sportot, amelynek éppen fiatal, új hajtását, a Munkaerőtartalékok Sportegyesületét jobban kellett volna segítenie és bírálnia. Az ellenőrzés és a meg nem felelő viszony hiányát mutatja az is, hogy a Magyarországon megrendezett első Spartakiád alkalmával az OTSB sem előzőleg, sem utólag nem kérte számon, hogyan és miképpen oldottuk meg feladatunkat.

Mindezek a részünkről, valamint más szervezetek és személyek részéről fennálló hiányosságok ellenére is megállapíthatjuk, hogy a Munkaerőtartalékok testnevelési és sportmunkája egyre izmosabb, erősebb oszlopává válik a magyar sportnak. Ahhoz azonban, hogy munkánk jobb legyen, szükséges, hogy a hibák felfedését ne egyedül magunk végezzük, hanem sokkal több és alaposabb bírálatot illessenek bennünket, hogy ezeknek az építőbírálatoknak segítségével jobban megközelítsük a Szovjetunió ipari tanulóképzésének magas színvonalát és testnevelési és sportmunkánkkal valóban alátámasszuk intézményeink nevelési és oktatási feladatait.

Főfeladatunk a sportmunka társadalmi jellegének a biztosítása, bevonva az ipari tanulók közül 1200-at az élőségek munkájába.

Biztosítani kell a DISZ befolyását a sportkörök irányításába, hogy a politikai munka megjavuljon. Ezért minden sportkör elnöke napirendi pontként tárgyalja meg, milyen a sportkör tagjainak viszonya a DISZ-hez.

Most pedig a sportkörök munkaterveiket átdolgozzák az ipari tanuló intézmények munkatervei alapján, hogy biztosítva legyen a sportmunka alátámasztó jellege.

Rostás György

CSÚCSEREDMÉNYEINK

Céllövés

Rendszeresített hadi puská:

fekvő, egyéni	Papp Zoltán	20/180	1942.
	Lányi József	40/357	1950.
csapat	BHSE	100/857	1950.
	BHSE	200/1715	1950.
álló, egyéni	Balogh A.	20/166	1950.
	Balogh A.	40/316	1950.
csapat	Lámpagyár	100/757	1950.
	Lámpagyár	200/1487	1950.
térdelő, egyéni	Balogh A.	20/177	1949.
	Balogh A.	40/336	1950.
csapat	Lámpagyár	100/809	1950.
	Lámpagyár	200/1633	1950.
összetett, egyéni	Balogh A.	60/510	1950.
	Décei F.	120/981	1950.
csapat	Lámpagyár	300/2374	1950.
	Lámpagyár	600/4749	1950.

Kisöbű puská:

fekvő, egyéni	Ágoston I.	40/393	1950.
	Kissgyörgy L.-né	40/385	1951.
csapat	BHSE.	200/1909	1950.
	Posta	200/1909	1950.
álló, egyéni	Balogh A.	40/372	1950.
	Kissgyörgy L.-né	40/353	1950.
csapat	Lámpagyár	200/1808	1951.
	térdelő, egyéni	Balogh A.	40/389
Kissgyörgy L.-né		40/369	1950.
csapat	Lámpagyár	200/1867	1951.
	összetett, egyéni	Tóth I.	60/560
Papp Z.		120/1135	1950.
csapat	Kissgyörgy L.-né	120/1097	1951.
	Lámpagyár	600/5578	1951.

Nyíltirányzékű kispuská 48. M.:

fekvő, egyéni	Balogh A.	40/387	1950.
	Lámpagyár	200/1877	1950.
összetett, egyéni	Balogh Ambrus	30/283	1951.
	Balogh A.	60/568	1950.
férfi csapat	Lámpagyár	300/2705	1949.
	Lámpagyár	150/1360	1951.
nők egyéni	Németh Józsefné	30/263	1951.
	Közp. Városh.	120/913	1950.
nők csapat	Zalka Máté	150/1171	1951.
	BHSE	300/2284	1951.

Céllövő pisztoly:

férfi egyéni	Balogh Ambrus	30/280	1943.
	Balogh Ambrus	60/561	1941.
nők egyéni	Kissgyörgy L.-né	30/264	1949.
		60/523	1948.
csapat	MLE	150/1306	1943.
	MLE	300/2655	1941.

Katonai hadipisztoly:

Gyorslövés:

egyéni	Takács Károly	30/285	1951.
csapat	BHSE	146/1318	1951.

Pontlövés:

egyéni	Takács Károly	60/438	1951.
csapat	BHSE	300/1835	1951.

Gyorstüzelő pisztoly:

egyéni	Takács Károly	60/583	1951.
	Kissgyörgy L.-né	60/556	1949.
csapat	BHSE	300/2853	1950.
	BHSE	240/2301	1950.

Kerékpár

Repülő rajttal:

100 m	6.1	Bacsák János	1951.
200 m	12.0	Szekeres Béla II.	1950.
500 m	31.8	Karakas Géza	1949.
1000 m	1:10.6	Orczán László	1935.

Álló rajttal:

100 m	10.7	Schillerwein István	1950.
200 m	16.9	Csikós Gyula	1950.
500 m	35.8	Pelvási Ferenc	1934.
1000 m	1:13.5	Pásztor István	1950.
2000 m	2:35.2	Pásztor István	1950.

3000 m	3.57.1	Pásztor István	1950.
4000 m	5.17.2	Pásztor István	1950.
4150 m (10 kör)	5.31.0	Pásztor István	1950.
5000 m	6.48.0	Pásztor István	1950.
6000 m	8.24.3	Vida Tibor	1950.
7000 m	9.50.0	Vida Tibor	1950.
8000 m	11.16.2	Vida Tibor	1950.
9000 m	12.42.5	Vida Tibor	1950.
10 km	14.08.2	Vida Tibor	1950.
15 km	21.22.8	Vida Tibor	1950.
20 km	28.41.4	Vida Tibor	1950.
25 km	36.06.7	Vida Tibor	1950.
30 km	43.25.2	Vida Tibor	1950.
40 km	58.00.5	Vida Tibor	1950.

50 km	1:13.11.8	Vida Tibor	1950.
60 km	1:45.38.4	Sági József	1924.
70 km	2:04.10.2	Sági József	1924.
80 km	2:23.56.4	Sági József	1924.
90 km	2:43.02.2	Reichert Károly	1924.
100 km	2:43.29.0	Farkas Dénes	1944.
½ óra	20.935 m	Vida Tibor	1950.
1 óra	41.375 m	Vida Tibor	1950.
1000 m csapat	4.58.2	(Pásztor, Tóbiás Z., Tóbiás T., Kovács K.)	1949.

Pontversenyek:

5 km	6.34.2	Morvai József	1948.
10 km	13.25.4	Viszt György	1950.
15 km	20.42.5	Bascsák János	1950.
20 km	27.34.6	Pásztor István	1950.
25 km	34.10.2	Csikós Gyula	1949.

Párosversenyek:

5 km	6.37.0	Éles—Nótás	1944.
10 km	12.42.0	Éles—Nótás	1939.
15 km	19.40.4	Pásztor—Kánya B.	1950.
20 km	26.25.3	Szekeres II.—Tóbiás T.	1950.
25 km	33.04.9	Karakas—Kiss I.	1950.
30 km	41.31.0	Kiss F.—Kudett	1944.
40 km	54.27.2	Éles—Nótás	1943.
50 km	1:08.15.0	Éles—Nótás	1943.
60 km	1:24.00.0	Faludi M.—Kiss F.	1943.
70 km	1:38.12.0	Faludi M.—Kiss F.	1943.
80 km	1:48.42.0	Éles—Morvai	1943.
90 km	2:06.29.0	Éles—Morvai	1943.
100 km	2:23.47.2	Faludi M.—Kiss F.	1943.
200 km	5:12.18.0	Garai—Vida M.	1929.
½ óra	22.460 m	Zsellér—Faludi M.	1944.
1 óra	44.950 m	Éles—Nótás	1943.
2 óra	86.320 m	Éles—Morvai	1943.
3 óra	122.450 m	Éles—Nótás	1943.
4 óra	154.380 m	Lovass—Mazák	1929.
5 óra	191.730 m	Csepregi—Zakariás	1929.
6 óra	234.240 m	Garai—Vida M.	1929.

Kétüléses gépek Repülő rajttal:

100 m	6.0	Mayer—Goda	1951.
200 m	11.6	Pelvási—Nagy B.	1942.
500 m	29.0	Schillerwein—Furmen	1951.
1000 m	1:03.2	Schillerwein—Furmen	1951.
2000 m	2:19.4	Viszt—Sipos	1951.

Aló rajttal:

100 m	11.0	Vass—Havas	1912.
200 m	18.3	Jordán—Huszárek	1950.
500 m	34.4	Vass—Havas	1912.
1000 m	1.11.0	Baumler—Keszler	1899.
2000 m	2.21.4	Baumler—Keszler	1899.
3000 m	3.48.9	Mayer—Goda	1951.

Motorvezetéses verseny: (60 cm-es görgő)

5 km	4.08.4	Szekeres Béla I.	1938.
10 km	7.59.2	Szekeres Béla I.	1931.
15 km	11.57.2	Szekeres Béla I.	1930.
20 km	15.41.8	Szekeres Béla I.	1931.
25 km	19.33.0	Szekeres Béla I.	1931.
30 km	23.06.0	Szekeres Béla I.	1938.
40 km	30.54.6	Szekeres Béla I.	1938.
50 km	38.45.6	Szekeres Béla I.	1938.
60 km	46.38.8	Szekeres Béla I.	1938.
70 km	54.06.4	Szekeres Béla I.	1938.
80 km	1:10.22.0	Pataki József	1941.
90 km	1:18.51.0	Pataki József	1941.
100 km	1:23.25.0	Pataki József	1947.
½ óra	39.380	Szekeres Béla I.	1938.
1 óra	79.840	Szekeres Béla I.	1938.

Nők:

Repülő rajttal:

200 m	14.8	Tóth Erzsébet	1950.
-------	------	---------------	-------

A magyar csúcseredmények közlését augusztusi számunkban kezdtük meg. Az adatok a félevesi helyzetet mutatják. (július 1.-i)

A Honvéd SE versenygárdája

Hogyan javítsák meg a sportkörök az MHK testnevelési rendszerrel kapcsolatos munkájukat

A sportköröknek az MHK-val kapcsolatos munkáját tanulmányozva számos esetben azt tapasztaljuk, hogy még mindig nem látják azokat a módszereket, amelyekkel sikeresen meg lehet oldani a tömegsporttal, az MHK testnevelési rendszerrel kapcsolatos feladatokat. Számos sportkör még mindig abba a hibába esik, hogy főként a szakosztályok sportolóival törődik és megtorpan a kezdő sportolók mozgósítása elé felmerülő akadályok előtt. E megtorpanás még veszedelmesebbé válik akkor, ha a siker elérhetőségében való szilárd hit is meginog és elkedvetlenedést von maga után.

Akik nyitott szemmel járják a sportköröket és akiknek figyelmét nem kerüli el semmi nehézség, nagyon jól tudják, hogy az MHK testnevelési rendszer próbáira jelentkező dolgozók mozgósítása rendszeres felkészítésben való részesítése és próbázatása, komoly szervező, propaganda és szakmunkát követel. De a figyelmes szemlélő megállapíthatja azt is, hogy a feladat igenis megoldható, csak ismerni kell a megoldás módszereit.

A megoldás módszereinek széles körben való ismeretése most különösen nagy jelentőségű, mert az MHK próbázatásokkal kapcsolatos fejlesztési tervben komoly lemaradás mutatkozik, amelynek behozása — tekintettel a korán beköszöntött hűvös, őszi időre — most nehezebb, mint a szép, meleg, napos időszakban.

Most nem akarjuk vádolni a sportköröket azzal, hogy előre figyelmeztettük őket, hogy használják ki a szép időt és ne hagyják a próbázatásokat az utolsó pillanatra; most nem akarjuk a sportkörök hibáit pelengérré állítani. Most első feladatunk az, hogy előre nézve s okulva az eddigi hibákon, minden erőt összpontosítsunk a siker érdekében.

Minden sportkör elnöksége érezze át azt a nagy felelősséget, amely az MHK testnevelési rendszer sikere szempontjából reáharul. Egyszer és mindenkorra fel kell számolni azt a téves elgondolást, hogy a kezdő sportolók mozgósítása, rendszeres edzésben való részesítése és

próbázatása csak a sportkörök kebelén belül alakult MHK bizottság feladata.

Számos sportkörben találkoztunk olyan jelenséggel, hogy az elnökség csak kritizálja az MHK bizottság munkáját, csak a hibákat hánytorgatja a helyett, hogy összefogva a bizottsággal és közös erővel oldanák meg a feladatokat.

A siker azonban még így sem lehet teljes, ha a sportkör elnöksége nem kéri a párt, az ÜB. és az üzem, hivatal vezetőségének segítségét.

Segítségét azonban nemcsak beülről, hanem kívülről is lehet kérni és kapni. A sportkörök mögött ott állnak a területi sportegyesületi elnökségek és a testnevelési és sportbizottságok. Ha a sportkör elnöksége úgy látja, hogy fáradozása hiába való, s nem tud megbirkózni az akadályokkal, akkor ne vesztse el kedvét, hanem forduljon feltes szerveihez, amelyek elhárítják a nehézségeket és megmutatják a feladat megoldásának útját.

A sportkör elnöksége érezze át azt, hogy a párt és a kormány messzemenő célkitűzéseit mozdítja elő akkor, amikor sikeresen mozgósítja a rendszeres testnevelésre és sportolásra a dolgozók tömegeit és azaposan felkészítve sikerre próbáztatja azokat.

Az MHK testnevelési rendszer próbáira jelentkezők lepróbázatása ma már harci feladat, amelynek megoldásáért küzdeni kell. Vessen most számot minden sportkör elnöksége, hogy miként teljesítette a fejlesztési tervet. Vizsgálja felül, hogy mik az elmaradás okai és készüljön fel újabb rohamra, amely meg kell, hogy hozza számára a győzelmet.

A sportkörök elnöksége nem halogathatja tovább az MHK testnevelési rendszer ezévi tervteljesítéséért megindítandó utolsó nagy harcot, mert szemben áll vele a nagy ellenség, a hidegre forduló idő.

Még ma össze kell ülni minden sportkör elnökségének és meghatározni minden hét, minden nap feladatát.

Elsőször fel kell mérni a jelenlegi helyzetet. Pontosan ki kell értékelni azt, hogy kik jelentkezők az MHK testnevelési rendszer próbái-

ra. Meg kell állapítani, hogy ki kezdte meg a próbákat, ki hány próbaszámot teljesített.

Heyesen cselekedtek azok a sportkörök, amelyek az üzem, hivatal legforgalmasabb helyén táblát helyeztek el, s azon minden dolgozó nevét feltüntették az alábbi csoportosításban:

a) Az MHK testnevelési rendszer próbáira jelentkezők: ...

b) Legalább öt próbát teljesített: ...

c) Valamennyi próbát teljesítette: ...

d) Jelentkezett, de a próbákat nem kezdte meg: ...

e) Egészségügyi okokból nem jelentkezett, illetve visszahívták: ...

Ilyen táblázat alapján minden dolgozó látja, hogy a sportkör elnöksége figyelemmel kíséri őt és pontosan nyilvántartja, hogyan viszonylik a testnevelési rendszerhez.

Láttunk olyan sportköri táblázatot, amelyen a testnevelési rendszer próbáira jelentkező dolgozókat tüntették fel nevük mellett annyi jellel, ahány próbát már teljesítettek.

További feladat az, hogy a sportkör elnöksége, a szakosztályvezetők, edzők és sportolók között tolosztja a próbázásban elmaradottakat. Ezek egyenként felkeresik a próbázásra jelentkezetteket és megbeszélnek velük elmaradásuk okait. Beszéljék meg azt is, hogy mely időpont alkalmas a próbák megtartására. Heyes, ha a próbázásban elmaradottakkal megbeszéljük azt is, hogy melyik kötelező próbázásokból maradtak el és felkészültek-e, hogy azokból sikeres próbát tegyenek. Meg kell tudni azt is, hogy az egyes szabadonválasztható csoportokból kiválasztották-e már azt a sportlót, amelyből próbát tenni szándékoznak? Ha még nem választották volna ki, akkor nyújtson ebben is segítséget.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a kezdő sportolókat teljesen helytelen magukra hagynunk, mert sok esetben nem is tudják határozottan azt, hogy tulajdonképpen mik az MHK szabályai, hány versenyszámból kell próbát tenniük.

Minden sportkörön belül el kell érni azt, hogy hetenként legalább egy-két alkalommal

edzési lehetőséghez jussanak a kezdő sportolók is. Ezeket az edzéseket az idő rövidsége miatt össze kell kapcsolni próbázatással is. Ha a sportoló edzés közben úgy látja, hogy képes elérni valamelyik követelményt, akkor azt bejelenteni az MHK bizottság egyik tagjának, aki a helyszínen azonnal próbáztatja le.

A próbázatás ilyen formája természetesen nem oldja meg a kérdést. Meg kell szervezni kéthetenként egy olyan próbázatást, amikor a siker érdekében minden erőt mozgósítani kell.

A korai sötétedés miatt legalkalmasabbak a szombat délután és a vasárnap délelőtt.

Ezekre a próbákra csak akkor tudunk sikeresen mozgósítani, ha mindig friss erővel, újszerű propagandával és szervezési formával fogunk hozzá a munkához, természetesen nem hagyva figyelmen kívül a már bevált módszereket.

Vizsgáljuk meg azt is, hogy a sportkör szakosztályainak tagjai befejezték-e a próbákat. Kérjünk az edzőktől pontos jelentést arról, hogy az aktív sportolók közül kik nem teljesítették próbáikat. Ezeknek hívjuk fel a figyelmét az Országos Testnevelési és Sportbizottság rendelkezésére, amely kimondja, hogy 1952. évtől kezdve csak azok indulhatnak versenyeken, mérkőzéseken, akik a minősítésüknek megfelelő MHK jelvényt megszerezték.

A szakosztályok sportolójának haadéktalan lepróbázatása már csak azért is sürgős, hogy teljes erővel be tudjuk őket kapcsolni azoknak a lepróbázatásába, akik nem tagjai a szakosztályoknak, akik segítségre szorulnak.

Az MHK testnevelési rendszer próbáira jelentkező dolgozóknak a próbákra való mozgósításában alkalmazzuk az alábbi módszereket.

Minden jelentősebb MHK próbázatást, mozgósítást nagy propagandamunka előzzen meg. Nem szabad lebecsülnünk a propaganda nagy jelentőségét. A propaganda azonban mindig újszerű legyen. Új ötletes plakátok, feliratok, jelmondatok, a hangszórón át párbeszéd, jelenetek hívják fel a dot-

gozók figyelmét arra, hogy mikor lesz próba.

E mellett nem szabad elhanyagolni az egyéni agitációt sem. Ebben vegyen részt a sportkör egész vezetősége, a szakosztályvezetők edzők és a sportolók is.

Jó módszert választottak azok a sportkörök, melyek az üzemekben az üzernvezetőkön, műhelyvezetőkön, hivatalokban az osztályvezetőkön keresztül mozgósították az MFK próbákra jelentkezteteket.

Ezek a sportkörök nagy súlyt vetettek arra, hogy a dolgozók számára az üzem, műhely, osztály stb. vezetői mutassanak példát.

A próbák sikere érdekében feltétlenül el kell énni a pártszervezet és az ÜB. közreműködésével, hogy a próbanapján más rendezvény ne legyen, nehogy elvonja a dolgozókat a próbázástól.

A jó szervező munkához

hoz tartozik az is, hogy előre összeírjuk, hogy ki milyen sportágból akar próbát tenni. Ezek nevét előre beírjuk a jegyzőkönyvbe, hogy a pályán már csak eredményeket keljen bejegyezni.

A jelentősebb próbákat mindig tegyük versenyszerűvé és ha csak egy mód van rá, díjazzuk. A díjakat a legforgalmasabb helyen állítsuk ki.

Helyes, ha hasonló létszámú sportköröket páros-, vagy postaversenyre hívunk ki.

Helyes, ha a sportkörök a jelentősebb próbákra közösen vonulnak ki.

A mezey futásból, akadályfutásból és gyorsított menetből helyes, ha külön is rendezünk próbákat, mert ezek huzamosabb időt vesznek igénybe.

A kötelező szabadgyakorlatokat minden edzés előtt gyakoroltassuk, de ha ezzel nehézségeink volnának, ak-

kor most amíg a szabadban is kellemes sportolni, ne erőltessük, hanem szorgalmazzuk más sportágak próbáit, mert a szabadgyakorlatokból szükség esetén természetben is tudunk próbázni, s a SZOT alapfokú tornász csapatbajnoksága amúgyis kitűnő alkalmat szolgáltat az MFK I. próbázására is.

A próbák után mindjárt értékeljük ki, hogy kik nem jelentek meg és azokat személyesen keressük fel és beszéljük meg velük elmaradásuk okait és azt, hogy mikor érnek rá próbát tenni.

Bármilyen is a lemaradásunk, nem szabad szem elől veszteni azt, hogy az MFK testnevelési rendszerben való részvétel önkéntes elhatározáson alapul, amit a próbákra való mozgósítás alkalmával se feledünk el. Akik minden követelménynek eleget tettek, azokat ne várassuk soká-

az ellenőrző próbára. A jelvényeket minél előbb ünnepeles alkalommal (szakaszvezetési nap, sportkörüi gyűlés) osszuk ki és használjuk fel a jelvények mozgósító erejét.

Az MFK testnevelési rendszer sikere érdekében hiába tesznek erőfeszítéseket a vezető sportszervek, ha magukban a sportkörökben nem tesznek meg mindent a terv teljesítése érdekében.

Biztosak vagyunk benne, ha a sportkör vezetősége, a szakosztályok vezetői, az edzőkkel és a sportolókkal összefog, kikéri a pártszervezet, az ÜB. és az üzem, hivatal stb. vezetőségének közvelen segítségét, akkor a siker nem maradhat el, s november 7-re, a Forradalom napjára mindenki teljesítheti fogadalmát, befejezheti az 1951. évi MFK-próbák le-tételét.

A VII. magyar egyéni sakkbajnokság középdöntői

A fészabadulás utáni VII. évi egyéni sakkbajnokságunk középdöntői szeptember 16—29-e közt játszódott le az EDOSZ Gorkij-fasori szép kultúrtermében. A játék minden délután 4—9 óra között folyt, a függőjátésmákat másnap d. e. 9—1 óra között bonyolították le. Csak az utolsó forduló előtti délután volt szabad. Más játékszünetet nem iktattak közbe. Gondolkozási idő az első 2 1/2 órában 45 lépés, utána óránként 18 lépés volt. A versenyzők 6 csoportban küzdöttek, mind-egyikből az első három helyezést jutott tovább a novemberi döntőbe. Holtverseny esetén a Berger—Sonneborg-féle értékelési rendszer szerint történt a döntés. E rendszer abban áll, hogy a versenyző által legyőzött és vele döntetlent elért versenyző eredményéből következtek a versenyző által elért pontok belső értékére és ez után ítélt. Ezt a rendszert az egész világon elfogadják és használják. Nem ideális, de a kipurált többi rendszernél alkalmasabbnak bizonyult az igazság megközelítésére és ezért használatos.

A verseny igen nagy érdeklődést keltett és maradandó nyomot fog hátrahagyni, mert bizonyos vonatkozásban úttörőnek tekinthető, különösen szervezés és rendezés tekintetében. A játék minősége tekintetében is megnyugtató

bozonítékokat kaptunk. Új tehetségek azonban nem kerültek felszínre és nagyobb „szenzációk” sem történtek. Ha mégis volt meglepetés, azt inkább néhány favorit lemaradása jelentette, mintsem valamilyen játékos kiválób, váratlan jó formája.

Szerencsés ötlet volt az összes középdöntőt egy térben megrendezni. Ilyen mennyiségi és egyben minőségi verseny nálunk még nem volt és máshol sem gyakran. A verseny igazi értékét a szervezés szempontjából a vidék bekapcsolása jelenti, amely a kommunista sportterv-politika győzelmét bizonyítja és a jövőre vonatkozólag nagy gyarapodást és fejlődést jelent különösen vidéki vonatkozásban. Először történt meg, hogy országunk minden megyéjének bajnoka komoly válogató-verseny eredményeként megjelenhetett és erejét összemérhette az ország legjobb játékosával egy bajnoki versenyen. Régen (de még tavaly is) csak néha hívtak meg két-három vidéki versenyzőt a bajnoki versenyre. Ez nem lehetett és nem is volt felelős és lelkesítő hatással a vidék sakkportjára. Elismerés illeti meg az OTSB-t és társadalmi sakk-szövetségünket, a verseny ilyentén megszervezéséért és megrendezéséért.

A torna rendezése Baógh László, Elek Ferenc nemzet-

közi tornavezetők és Katona Lajos, Föglér Hubert tornavezetők feladata volt, amit közmegegyezésre dicséretesen végeztek el. A verseny-előkészítés és irányítás még fontosabb munkáját Fülöp Sándor OTSB főedző nagy gondossággal és szakértelmével végezte. A csoportok egyenlő erejűvé való megalakítása is az ő műve. A beosztás ellen egy panasz sem hangzott el, s ez már magában is nagy dicséret. A versenyzők is komoly szándékkal és erkölcsi felelősségérzettel ültek a játékasztalokhoz: egy esetben sem fordult elő viszály és a zsűrinek nem volt soha munkája.

Az I. csoportban Szily dr. biztos játékkal mindig szilárdan tartotta első helyét. Típari az utolsó három fordulóban győzött és ezzel ugrott ki a csomóból. Tavaly kiesett a középdöntőből és részvételét a döntőben sakkvilágunk nagyon hiányolta. Idén megmutathatja ott is erejét. Vele egyenlő pontszámot ért el Grács Pál is, aki egyidőben Szilyvel együtt vezetett is. Bejutását az utolsó fordulóban biztosította, amikor riválisát, Szalai Györgyöt. Az utolsó időközben nagyon fejlődött technikája és a Szalai elleni játszmája azt mutatta, hogy a küzdelem jó szíve és idegei vannak. Amennyire örvendtes az ő bejutása, olyan sajnálkozással kell Szalai kiesé-

sére gondolni. Tavaly a Berger—Sonneborg szabály miatt nem jutott a döntőbe, az idén pedig csak az utolsó fordulóban érte őt a továbbjutás sorsát eldöntő vereség. Nagy balszerencse, de remélhetőleg a harmadik próbálkozás eredményes lesz. A többi részvevő közül ifj. Berger erősen fejlődött az utolsó évben és Farkas Ervin is, Dénes pedig nem vesztett régi erejéből. Mabelle fáradtan játszott. Simonnak, a kitűnő villámjátékosnak a lassúbb tempó nem vált kedvére. A vidékiek közül Sahin-Tóth néhány mesterrel is eredménnyel játszott.

A második csoportban volt a legnagyobb küzdelem. A 9—10. forduló körül az első három helyért még nyolcan voltak versenyben. Csak Szilágyi vált ki, aki nagy fölényrel játszott, s az első helyet könnyen biztosította magának. Forintostól a 9. fordulóban kikapott ugyan, de utána ismét rákapcsolt. Szabadi szép nyugodt játékával — amiből az erő sem hiányzik — jutott a második helyre. A harmadik helyet Kapu vívta ki magának az utolsó fordulóban riválisra, Sándor Béla elleni győzelmével. Ezze mester is lett, több évi mesterjelölt-ködés után. Helyezését méltán megérdemelte. Sándornak sok volt a döntetlenje és emiatt kellett az utolsó fordulóban merészen játszania, ami já-

tékstilusának nem kedvezett. Próbálkozása nem sikerült. Macskási az utolsó fordulón tört le, épp akkor, amikor az erősebbek már túl voltak. Forintos még csak 16 éves és még fejlődésben van. Kötő kombináló képességgel rendelkezik és valószínű, hogy jövőre már a döntőbe is beverektszi magát. Szedlacsék és Rétháti az utolsó harmadban lankadt el. Molnár István a tavalyi bajnokság egyik bajnoka fáradtan játszott. A végén ugyan egy kissé felzárkózott, de a bejutáshoz nem volt elég pontja. Hiába, két verseny sok egymás után. (Augusztusban a hosszú bukaresti versenyen vett részt.)

A harmadik csoportban Kluger bekerülése bizonyos volt. A várakozásnál könnyebben tett eleget feladatainak bár Eiglertől simán kikapott. Meglepetést kellett Eigler jó játéka. Győzőt Korodi és Egri ellen is. Vaidával és Gecsei-vel döntetlenül mérkőzött, tehát épp a riváisaival szemben állta meg igazán jól a helyét. Döntőbejutása tehát megérdemelt.

A harmadik helyért nagy harc folyt. Egrinek volt rá jó esélye, de a 9—10. fordulón Eigler és Bérci ellen veszített és ezzel visszaesett. Korodinak nem sikerült a verseny: Bilek ellen nyert állásban veszített, Bojta ellen nyert állást remire rontott. Kluger ellen így depimáltan játszott és veszített. A verseny utolsó harmadában már nem volt esélye a bejutásra. Ennek ellenére még teljes erővel küzdött és eredményén számszerűleg szépített is. Reménye volt a harmadik helyre és sorok írójának is, még az utolsó fordulón is. Ha ekkor nyer Gecsei ellen, úgy négyes holtverseny alakul ki és a Berger—Sonneborg szabály szerint ő került volna tovább. Az időzavarban azonban a nyeresre álló játszmáját döntetlenre rontotta és amikor a függő után a lépésméltást elkerülte, a bonyodalmakban alul is maradt. A harmadik helyre így az elene győző Gecsei került be, aki a győzelmével Egrit és Korodit is elhagyta. Egri és Vajda erősen idegeskedve játszottak, Korodi pedig gyakorlatlannak mutatkozott és így a legfrissebb — Gecsei — jogosan és méltán jutott tovább. A többi részvevő közül Bojta tartalmas játékával osztatlan feltűnést keltett, Bérci egyenlőlenül játszott, míg Bilek még nem kiforrott tehetség, és a vártnál gyengébben szerepelt. Meg kell

említeni, hogy a vidékiek — és ez nemcsak erre a csoportra vonatkozik — elég jól játszanak, de versenygyakorlatuk igen kevés és épp ezért a fővárosiak ellen nagy elfogódottsággal játszottak. Legalább is nagyrésze. Így történhetett meg az, hogy pl. Musszer csak fél pontot hozott ki az egész versenyen, amikor legalább négy pontot kellett volna kihoznia. Ez a félénkség és elfogódottság több találkozás után el fog tűnni és az akkor elérendő eredményei lesznek igazán reálisak. Néhányuknak több elméleti ismeretre is szüksége volna.

A negyedik csoportban alakult ki leghamarabb az érmezőny. Bakonyi biztosan szerezte meg az elsőséget, de Füstér játéka még inkább imponált. Annak ellenére, hogy Varnusz ellen tévedésből időtűlépés miatt veszített (azt hitte, hogy 40-t kell lépnie 45 helyett) és Császár ellen is veszített egy túl komplikált állásban, a vezetők üldözésére indult és Pogátsot befogta, dr. Balogh elleni győzelmével pedig azt a döntőből kibukatta. Pogács friss energiával küzdött, a bukaresti verseny amelyen díjas lett, nem fásasztotta ki. Balog szépen játszott, de aránylag sok remije volt és Füstértől veszített: ezért ki kellett esnie. Ugyanez a sok remi rontott Béli teljesítményén is. Másnak itt nem is volt esélye a bejutásra. Elismerésre méltóan játszott id. Honfi és Hornyák is, a vidékiek közül pedig Császár és Forgács, viszont Szücs Arpádtól többet vártunk.

Az ötödik csoportban is nagy küzdelem folyt. 7—8 részvevő volt komoly esélyes a továbbjutásra. Azonkívül ez volt talán az egyedüli olyan csoport, amelyben az utolsó játékos is „kemény játékos volt”. Itt tudniuk Kónya, az utolsó megverte Androvitzkyt és Köberlt, akik a döntőbe jutottak. Itt volt a legkevesebb pont (8) még az elsőse-hez. Az utolsó is szerzett 4 pontot. Androvitzky elejétől végig vezetett és biztosan lett első, annak ellenére, hogy az utolsó három fordulón csak egy remit csinált, viszont veszített Kónya és Tapasztó ellen. Nyugodt játékos, egészséges, jó sakkot játszik. Flórián biztosan tartotta magát mindig a második-harmadik helyen és a bejutása elég simán ment. A harmadik hely-

re sokan pályáztak. Sokáig László Csaba volt a várományos, de ő is és Jenei is, a másik aspiráns, letört a végén. Tapasztó energikus hajrával felnyomult, de a negyedik jött, Köberl megelőzte őt a Berger-Sonneborg számítás szerint. Török mester idegesen és fáradtan játszott, Császár pedig a végén „lassítva” futott be. Kovács Kornél, Veszprém megye bajnoka a legjobb vidéki játékosnak bizonyult. Pest megye bajnoka, Marót a verseny második felében szintén igen jól játszott. A többiek is komoly erőnek bizonyultak.

A hatodik csoportban László Deli vezetett szinte az elejétől fogva és elsőségét csak Négyesivel osztotta meg, aki az utolsó fordulón befogta. Bejutásuk formájuk alapján a verseny második felében már előre látható volt. Annál nagyobb küzdelem folyt a harmadik helyért, amelyet soká Réthy mester tartott, de végül, a 11-12. fordulón Silye és Sebestyén mesterektől elszenvetett veresége után át kellett adnia ifj. Hajtun Józsefnek, aki 9 és fél pontot ért el. Hajtun József ötle-tesen és erősen játszott. Külföldi tartózkodása alatt tudása nagyobb és mélyebb lett. Réthynek nem lett volna szabad vesztenie az említett két mesterrel szemben, különben tarthatta volna harmadik helyét. Silyének a harmadik helyre igen kevés esélye volt, az utolsó fordulón pedig veszített a tizenhárom éves sátoraljai helyi Deli Péterrel szemben és így nem kerülhetett a negyedik helyre sem. Ifj. Honfi túl sok kockázatot vállalt és vállalkozásai nem sikerültek. Sebestyén nagyon kényelmesen játszott az elején és a végén hiába törekedett behozni az elmulasztottakat. Delirő még fogunk hallani. Lengyeltől és a szegedi Máktól többet vártunk. Jó erőnek mutatkozott a szolnoki Balók. A többiek is fejlődőképessék.

Most még néhány fontosabb tanulságot szeretnék levonni:

Az ifjúság, — Pogács egyetemi bajnok kivételével — nem jutott a döntőbe. Ez nem jelenti azt, hogy az új nemzedék (a 16—24 évesek) nem jó sakkozói anyag, csak azt, hogy még egy két év kell a teljes beérésükre, é. játékosaik kiválóatodására és megerősödésére. Biztató jelenség Forintos és Tapasztó erős fejlődése, viszont új tehetség nem ért el átütő sikert. Andro-

Benkő Pál nemzetközi mester teljesítette az MHK-próbákat. (Az akadálypálya kerítése fölött.)

vitzky nem a legfiatalabbak közül való. (Tavaly Molnár és ifjú Honfi tüntek fel, két éve Pogács, Köberl stb.)

Olyan formát, amelyből a döntőben való sikeres szereplés megjósolható, sok versenyzőnk mutatott. De mégis olyan formát, amely a négy kiemelt, vezető mesterünk (Szabó, Barcza, Benkő, Gereben) megelőzésére, vagy legalább is közülük néhányának megelőzésére jogos reményt nyújtana, csak Szilytól, Szilágyitól és kisebb mértékben Bakonyitól, Füstértől láttunk. Jósolni azonban hálátlan feladat és különben is a döntőben más az ellenállás, mint a középdöntőben és más a harc, más a versenyzés természete is. A döntőben valószínűleg egy játékos sem lesz, aki legalább 33 százalékot el ne érne, tehát gyenge játékos nem lesz. Másik véleményem, hogy a győztes nem fog 80 százalékot elérni.

A vidék felemelése jegyében lefolyt középdöntők sakk-sportunk újabb megerősödését jelentik. Ebben is a szövetségi sakkkozás ragyogó példája után indultunk és ez máris jótékonyan megmutatkozott. Csak 1948 vége, helyesebben 1949 tavasza óta követjük az ottani példát, szervezésben, rendezésben, oktatásban, de már ez a 2—3 év is messzire vitt előre minket ha adásunk útján. Reméljük, hogy bajnokságunk döntője még a tavalyinál is komolyabb és értékesebb küzdelmeket fog eredményezni és nemzetközi hírnevünket még jobban öregbíti a világra kifutó játszmáink tartalmával.

Vajda Arpád

Eredményhirdetés a berlini FVB-n: az emelvény középső helyén Székely Éva, a II. helyen Nagy Éva.

Cordás, a 400 m-es gyorsúszás győztese átveszi tiszteletdíját. A II. helyezett Nyéki erősen takarva látható.

Főiskolás úszóink szereplése

A magyar válogatott úszócsapatnak a berlini FVB-n nem volt könnyű dolga. Nem kisebb feladat állott előttünk, mint annak bebizonyítása, hogy nemcsak itthon tudunk kiváló eredményeket elérni, hanem a világ nyilvánosságára is. A magyar úszósport fejlődésének történetében határkövető volt a májusi moszkvai edzőtáborozás, és ott az időreúszások a kalmával elért világraszóló eredmények. Ezek az eredmények már kötelezettséget is róttak reánk. Valamennyien annak tudatában készülünk a berlini versenyekre, hogy nemcsak ellenfeleinket kell legyőznünk, hanem kiváló eredményeinkkel is meg kell mutatnunk a felszadulást óta hatalmas fejlődésnek indult magyar úszósport erejét.

Az OTSB a legmesszebbmenően igyekezett biztosítani versenyzőink felkészülését. Július 3-án a Margitszigetre vonultunk be edzőtáborba a Nemzeti Sportuszodában folytattuk előkészületeinket a XI. Főiskolai Világbajnokságra. A Margitsziget tökéletesen megfelelt edzőtábor helyeül. Egészséges, tiszta levegő, gyönyörű környezet, az uszoda közelsége mind olyan előny, amely hozzásegítette versenyzőinket a jó eredmények eléréséhez. Hatalmas vívmány volt az eddigi gyakorlattal szemben, hogy az uszodát sikerült kizárólag a sportolók részére fenntartani, s ezáltal nemcsak az edzések zavartalanságát, hanem a víz állandó tisztaságát is biztosítottuk. Az étkezés változatos, bősé-

ges és jó volt. A tábor napirendje azonban eléggé zsúfoltnak bizonyult, sokszor a pihenés rovására is ment.

Nem találtam azonban szerezéscésnek a szálláshely megválasztását. A férfiak két nagy, közös teremben laktak, amely nem bizonyult megfelelőnek. A nőket három-négyágyas szobák szerint lehetett elhelyezni, szálláshelyük azonban közvetlenül a műugró-álmány mellett volt, s a pihenőidő alatt folytatott műugró-edzések zavarták a versenyzők délutáni pihenőit. Szálláshelyeül a margitszigeti Nagyszállót kellett volna kijelölni.

Úgy vélem, hogy 5—6 hetes időtartamú edzőtáborozás szükséges ahhoz, hogy a versenyzők erőnlét, valamint forma szempontjából a legtöbbet nyújthassák. A londoni olimpiai előkészületek során sikeresen bevált a tavaszi időpontban Sikondán rendezett erőnléti edzőtáborozás, ahol a versenyzők erőnlétiileg teljesen feljavultak és a formához alapjait lerakhatták. Ez évben ezt a célt is szolgálta az áprilisi edzőtábor. Az olimpiai előkészítés műsorába helyes lenne beiktatni hasonló előkészületi tábor.

Általánosságban, néhány kivételtől eltekintve, a tábor tartalma alatt versenyzőink formája felfelé ívelt, s várható volt, hogy Berlinre sikerül a formaidőztetés.

Augusztus hó 3-án, mintegy 40 órás utazás után érkezünk meg Berlinbe. Az utazás hosszú volt ugyan, de nem fárasztó. Végig az úton hatalmas lelkesedéssel

fogadták a fiatalok a magyar csapat különvonatát, de mégis külön ki kell emelni az első német állomáson, a regényes, festői környezetű Bad Schandauban történt fogadtatást, ahol először találkoztunk a Szabad Német Ifjúság lelkes fiatal-ságával.

A magyar csapat szállása a Spree folyó mellett, Grünlauban volt. Berlintől 20 kilométerre. Az élelmezés elsőrangú volt. A versenyek kezdetéig öt nap állt rendelkezésre, ez idő alatt naponként jártunk az úszóstadionba edzésre, és versenyzőink kellőképpen hozzászoktak az új környezethez, s megszokták az uszoda vizét.

A friedrichshaini új uszodát négy hónap alatt építették fel a német fiatalok. A 8000 főnyi befogadóképességű úszóstadion minden szempontból kielégítő és tökéletesnek mondható. A vize kristálytiszta, hőmérséklete szabályozható. A medence csempézett. A lelátó alatt korszerű öltözők, zuhanyozók, orvosi és gyúrószobák s egyéb szükséges helyiségek vannak — teljes felszereléssel. A 20×20 méteres műugró-medencét gyönyörű, korszerű ugróállvánnyal, a toronyba felvonóval építették meg. S mindezt négy hónap alatt!

A versenyeket augusztus 5—10-ig, 4 nap alatt bonyolították le. Soha nem alakult még ki versenyen olyan baráti légkör, mint Berlinben! Versenyzőink kölföldi sportbarátaink között elvegyülve adták át tapasztal-

lataikat, magyarázták edzésrendszereiket, és beszéltek Moszkváról, a világ fővárosáról, a világ fővárosáról. Öntudatos, szerény, fegyelmezett magatartásukkal hamarosan megszereltették magukat.

A versenyeken hatalmas sikert arattak úszóink. 26 úszószám közül 23-ban diadalmaszkodtak, 23 alkalommal húzták fel a főarcbocra a Magyar Népköztársaság címeres lobogóját, s huszonháromszor csendült fel úszógyőzelmek nyomán a himnusz gyönyörű dallama.

A nemzetek az alábbi módon osztozkodtak a különböző versenyszámok első három helyezésén:

FÉRFIAK

	I.	II.	III.
magyar	11	8	4
német	3	1	5
lengyel	—	3	5
indonéz	—	1	1
román	—	1	—
csehszlovák	—	—	1

A 14 férfi úszószámából 11-ben FVB csúcs, vagy alapesúcs született, ebből 9-et a magyarok, 2-t a németek állítottak fel.

NŐK

	I.	II.	III.
magyar	12	8	—
német	—	4	8
lengyel	—	—	3
csehszlovák	—	—	1

Tehát mind a 12 női úszószámot a miénk nyerték meg. A magyar lányok 10 FVB csúcsot és 2 országos csúcsot értek el.

Kétségtelen, hogy az ellenfeleink nem érték el azt a

Novák Éva és Temes Judit a 100 m-es női gyorsúszás után (Temes szerezte versenyzőink közül a legtöbb győzelmet, hatot).

Gyöngyösi László és Go-Tjoan (indonéz), a 100 m-es hátúszás első két helyezettje nagy barátságban, versenyük lezárása után.

színvonalát, amelyen a magyar úszósport áll, s legyőzésük nem jelentett különösebb nehézséget, azonban, mint a bevezetésben említettem, úszóinknak nemcsak győzelmekkel, hanem kiváló eredmények elérésével is be kellett bizonyítaniuk úszósportunk fejletti színvonalát. Még kell a lapítanom, hogy úszóink ezen a téren is kitétek magukért, s a versenyen világviszonylatban is kiváló eredmények születtek.

Ha összehasonlítjuk az FVB bajnokainak eredményeit a legutóbbi olimpiai bajnokok által elért időkkel, lemérheljük a fejlődésnek azt a hatalmas útját, amelyet az utóbbi 4 évben megtettünk.

100 m. gyorsúszás: FVB bajnok Kádás Géza, 57.6 mp, a londoni olimpiai bajnok ideje 57.3. mp.

400 m. gyorsúszás: FVB bajnok Csordás György 4:42.9 mp, a londoni olimpiai bajnok ideje 4:41 mp.

1500 m. gyorsúszás: FVB bajnok Csordás György 19:21 mp, a londoni olimpiai bajnok ideje 19:18 mp.

200 m. mellúszás: (pillangó) FVB bajnok Tumbek György 2:40.9 mp a londoni olimpiai bajnok ideje 2:39.3 mp.

100 m. női gyorsúszás: FVB bajnok Temes Judit 1:06.8 mp, a londoni olimpiai bajnok ideje 2:39.3 mp.

400 m. női gyorsúszás: FVB bajnok Gyenge Valéria 5:17 mp, a londoni olimpiai bajnok ideje 5:17.8 mp.

200 m. női mellúszás: FVB bajnok Killermann Klára 2:54.4 mp, pillangóúszásban FVB bajnok Székely Éva 2:55.6 mp, a londoni olimpiai bajnok ideje 2:57.2 mp.

Tehát három úszónk jobb

eredményt ért el, mint az olimpiai győztes, a többi számban pedig szorosan ott vagyunk az élvonalban. A magyar úszósport sohasem látott fejlettségét bizonyítja, hogy tömegesen értünk el helyezéseket is jó időeredményekkel.

Ha a versenyzők egyéni szerepléseit boncolgatjuk, az alábbi megállapításokra juthatunk:

Gyenge Valéria pompás formában, ragyogó idővel nyerte a 400 m. gyorsúszást. Ez az igazi távja. Hihetetlen munkabírása és szívóssága alkalmassá teszi őt arra, hogy ezen a távon még értékes másodperceket

javuljon. Sokoldalúságára jellemző, hogy 100 és 200 m pillangóban második helyezést ért el, s a 100 m mellúszásban is jól szerepelt.

Killermann Klára a tőle megszokott lendületes, erőteljes úszásával hatalmas fölényrel nyerte meg szárait. Az FVB legjobb úszóeredményét ő érte el, mert 2:54.4 mp-es eredménye 50 méteres pályán a világon a legjobb idő! Közel három másodperccel jobb, mint a londoni olimpiai bajnok ideje! Kár, hogy nincs elég nemzetközi tapasztalata, viszont erről az olimpiáig gondoskodni lehet és kell.

Nagy Éva a várakozásnak

megfelelően szerepelt. 400 méteren egyéni csúcsot úszott, s 1000 méteren elért 14:28 mp-es ideje igen figyelemreméltó. Székely Éva 1950. V. 1-én felállított országos csúcsa 14:23.6 mp. volt. A 100 métert elidegekedte.

Novák Éva először mutatkozott be nemzetközi versenyen, mint gyorsúszó. Klaszisa ebben az úszásnembn is érvényesült, s aránylag rövid gyorsúszó edzés után komoly képességekről tett bizonyosságot. A gyorsúszásban is kiváló stílusban úszik és itt is van lehetősége nagy eredmény elérésére. Kár, hogy betegsége miatt mell-

Az FVB-ről diadalsorozattal hazaérkező úszókat a késő éjjeli órákban is hatalmas tömeg várta a pályaudvaron

úszó-edzést nem folytatható s versenyen nem indulhatott.

Novák Ilonka, noha a hátúszó-számokban szép helyezést ért el, mérsékeltbben szerepelt. Az időzítése nem sikerült, télen volt csúcsformában, s a nyári versenyidényre visszaesett.

Székely Éva pompás új országos csúccsal győzött 1000 méteren, amellyel csak néhány másodperccel maradt el a világcústól. Véleményem szerint az olimpián a 200 m mellúszásban és 400 m gyorsúszásban van legtöbb esélye a jobb eredmény elérésére. Mindenképpen ügye ni kell arra, hogy szét ne forgácsolódjék.

Temes Judit nyerte a legtöbb bajnokságot. A 400 m hátúszásban új országos csúcsot úszott! Örvendes, hogy a nyári idényben biztosan tudta tartani kiváló formáját. Gyorsúszó stílusa a múltévihez képest kifinomult, nyújtottabb, simább lett. Ő is sokoldalúan képviselt úszó.

Aradi László értékes második helyezést szerzett a 200 m mellúszásban. Kevés nemzetközi tapasztalattal rendelkezik, a verseny előtt rendkívül ideges volt. Ezzel magyarázható, hogy mindkét távon helytelenül versenyzett: 100 méteren túl erősen kezdett, s nem bírta a végét, 200 méteren későn hajrázott, s nem úszta ki

magát. Így is kiválóan szerepelt.

Bolvári Antal 200 és 400 méteren a várt helyezést érte el, azonban váratlan volt a 100-as gyenge úszása. Sajnos, a vizilabdázás mindinkább elhódítja az úszástól, holott össze tehetne a kettőt hangolni, és akkor megmaradna az úszósport számára is.

Csapó Gábor fejlődésében ez évben megtorpanás állott be. Múltévi eredményeit nem érte el, és így Berlinben közepes formában szerepelt. 100 m gyorsan 1:01.2 mp-cel negyedik, 200 méteren 2:16.3 másodperccel harmadik lett. Jobb időket vártunk tőle.

Csordás György könnyedén nyerte szárait. 400 méteren megszorítással 4:40 másodpercen is belül úszott volna. 1500 méteren csak fürdött. Kár, hogy nem volt ellenfele. Megbízható, jó versenyző. A versenyre mindig öntudatosan, komolyan felkészül, és ennek meg is van az eredménye.

Gyöngyösi Lászlótól mindenki jobb eredményeket várt a moszkvai kitérő szereplése után. 1:11 mp-cel nyerte a 100 méteres hátúszást, ami közepes időnek felel meg. A 100 m gyorsúszásban jobb benyúlással megelőzhette volna a román Grózáit.

Kádás Géza tartani tudta moszkvai formáját. 50 méte-

res pályán elért 57.6 mp ideje kitérő. Állandó jó formájára jellemző, hogy az idén hétszer úszott 50 méteres pályán 58 mp-en belül. A rajt- és fordulótechnikája megjavult, s ezáltal értékes tizedmásodperceket faragott le.

Németh Sándor fokozatosan javult, s legjobb formáját Berlinben érte el. 100 és 200 m pillangóban egyaránt kitérő időt úszott, s csak a jó formában lévő Tumpek tudta legyőzni. Megbízható versenyző, aki a hajrában tudja igazi képességeit kifejteni.

Nyéki Imre két gyorsúszó és két hátúszó számban indult. Gyorsúszásban a várnál mérsékeltbben szerepelt, hátton azonban világ-bajnokságot is nyert. Különösen jó a 400 m hátúszásban elért 5:26.1 mp-es ideje. Véleményem szerint a hátúszás az igazi úszásneme, s nagy kár, hogy 100 méteren nem indult. Az olimpiára szakosított edzést kell folytatnia, s a 100 méteres hátúszásban kellemes meglepetést szerezhet.

Tumpek György biztosan nyerte mindkét pillangószámot. Ha betegség nem gátolja az alapos felkészülésben, valószínűleg még jobb eredményekkel győzött volna. Különösen 200 méteres távon kell még fejlődnie.

Utassy Sándor a várnál gyengébben szerepelt, holott

elutazása előtt és hazatérése után is kiváló formában volt. Gyenge szereplése azzal magyarázható, hogy kevés nemzetközi tapasztalattal rendelkezik, túlságosan is érezte a ráháruló nagy feladat és felelősség súlyát, s a versenyeit elkapkodta, elidegeskedte. Tíz nappal később az országos bajnokságon 2:46 mp-cel győzött, és ezzel az idővel főiskolai világbajnokságot is nyerhetett volna.

A külföldiek közül legeredményesebben a németek szerepeltek. Mindhárom férfi mellúszást megnyerték. **Giera** meglepően gyors, **Sietas** stílusában úszik és kiválóan pillangózik is. **Goldnak** hatalmas láblempója az erőssége. **Bodinger** fiatal, új tehetség, akiről még sokat fogunk hallani. Gyors- és hátúszóiknak még fejlődniük kell. Két fejlődőképes női mellúszóval rendelkeznek, **Barth** (1:24.6 mp és 3:07.3 mp) és **Arndt** (3:08 mp) személyében. A budapesti FVB óta igen sokat fejlődött a gyorsúszó **Grossmann**: 100-tól 1000 méterig valamennyi NDK csúcsot megdöntötte. Szép, könnyed stílusban úszik a fiatal **Andreas** is.

Legkellemesebb meglepetést a lengyel csapat szolgáltatta. Nagyon sokat fejlődött a lengyel úszósport a felszabadulás óta. **Gremłowski** 4:54.3 mp-es 400-as, 19:42.8 mp-es 1500-as ideje európai viszonylatban is kitérő. **Cieźki** 1:01.3 mp-es 100-as, **Petrusewicz** 1:17.1 mp-es mellúszó, **Dobrowolsky** 2:51.2 mp-es 200-as mellúszó, **Dobranowska** mellúszó és pillangózó eredményei mutatják, hogy a lengyel úszósport a legjobb úton halad s hamarosan felfejlődik a nagy európai úszónemzetek mellé.

A románoktól nem sokat láttunk, holott ott is akad tehetség bőven. A Budapesten edzett **Grózái** kívül a pillangózó **Marghitu** és a gyorsúszó **Novák** megfelelő edzéssel sokkal jobb eredmény elérésére is képes lenne.

Várakozáson alul szerepeltek a csehszlovák úszók. Mindössze két harmadik helyezést értek el. Valószínűleg központilag kiértékelik a berlini FVB-n szerzett tapasztalatokat és a meglévő hibákat sürgősen orvosolni fogják.

Érdekes színt adott a ver-

A lelkes ünneplő közönség boldogságában és örömeiben a levegőbe emeli és feldobálja úszóbajnokainkat a pályaudvar csarnokában

senyeknek **Go-Tjoan** indonéz úszó részvéte e. **Go-Tjoan** sokoldalúan képzett úszó, egyaránt jól úszik valamennyi úszásrészben. Nekem leginkább a hátúszása tetszett.

A versenyrendezés mintaszzerű volt. A tisztviselők

ismerték feladataikat és jól el is látták. A versenyszámok a lehetőségekhez képest gyorsan és zökkenőmentesen peregtek. A közönség, amely minden alkalommal zsúfolásig megtöltötte az uszodát, nagy érdeklődést

tanúsított a versenyek iránt és hosszantartó tapssal fejezte ki elismerését egy-egy jobb eredmény elérése után.

A magyar főiskolai úszócsapat nemcsak a medencében, hanem azon kívül általános magatartásában is ki-

válót nyújtott. Versenyzőink öntudatosan, fegy mezettlen, új típusú szocialista sportoláshoz méltóan viselkedtek, példás magatartásukkal is erősítették a békélabor erejét.

Bakó Jenő
(Eger)

Röplabdaspportunk időszerű kérdései

A Párizsban lepergett Európa-bajnoki küzdelmek újra bebizonyították, hogy a Szovjetunió röplabdázói ma legelsőek a világon. Mint a sportok más területén, ebben a sportágban is az élen járnak, felelősen, tudományosan dolgozva a taktika és a technika elemeit. A szovjet válogatott csapat ragyogó eredményeit azonban nemcsak a tudományos elemzésnek köszönheti. A Szovjetunióban a röplabda talán a legelterjedtebb sport, de mindenesetre egyike a legszélesebb néprétegeket megmozgató sportoknak. Széles alapra épített, igazi tömegsport. A tömegekből indul meg azután az a természetes kiválasztódás, amelynek révén a szovjet csapat minden nemzetközi tornán főenyesen az első helyre kerül, dicsőséget hozva a Szovjetunióknak, bizonyítva a szocialista sport felsőbbrendűségét.

Magyarországon a röplabda igen fiatal sportág, a felszabadító hadsereg katonáitól láttuk először. Adottságainál fogva igen alkalmas arra, hogy tömegek sportja legyen. 1946-tól kezdve indult meg nálunk a fejlődés útján, mennyiség és minőség szempontjából. Az alapfokú bajnokságok után már tízezrekben kell számolnunk a leigazított játékosokat.

Ezzel párhuzamosan fejlődésnek indult élcsapatunk és válogatottunk játékszínvonala is. A fejlődés különös lendületet kapott a csepeli röplabdások lengyelországi portyája után, ahol a magyaroknak először volt módja szovjet versenyzők játékát, a szintén Lengyelországban lévő moszkvai Dinamo sifilusát megfigyelni. A magyar válogatott ezután kezdett nemzetközi vonalon komolyabb sikereket elérni, ami az 1950-es szófiai Európa Bajnokságon szerzett harmadik helyben mutatkozott meg a legjobban. Ez az eredmény igen figyelemreméltó, ha tekintetbe vesszük a magyar röplabdaspport alig négyéves korát, s azt, hogy az Európa

Bajnokságon részvevő többi nemzet (szovjet, cseh, lengyel, bolgár, román csapatok) már több évtizedes multra tekinthetnek vissza.

Az elért eredménnyel azonban nem szabad melegegdednünk. Meg kell vizsgálnunk, miért állt meg, vagy legalább is miért vált alig észrevehetővé válogatottunk fejlődése az utolsó év alatt, minek tulajdonítható az a hatalmas kiünlőség, amely az élcsapatok — a Csepeli Vasas, a Budapesti Vasas — és a többi I. o. csapat között fennáll, s miért mozog olyan gyenge színvonalon az alsóbb osztályú csapatok játéka.

Az első két kérdés bizonyos mértékig összefügg. Feltétlenül egészségtelen állapot, s nem szögálja a fejlődést az a tény, hogy a Cs. Vasas és a Bp. Vasas — amelyekből a válogatott nagyrésze kikerül — minden megerőltetés nélküli nyeri mérkőzéseit s csak egymás ellen ikényszerül komolyabb küzdelemre. Bármennyire lekiismeretesen készülnek a játékosok, akármilyen komolyak és célratörők az edzések, feltétlenül lazaságra kell vezetniük ezeknek az ügynevezett lefutott mérkőzéseknek. Egyik legsürgősebb feladatunk az I. o.-ban levő küllönbözök kiegyenlítése.

Késégtelenül rányomja bélyegét I. o. csapatunk színvonalára is az a sokat emlegetett tény, hogy kevés a jó edzőnk. Ez azonban természetes, hiszen edzők neveléséhez idő kell. Az edzőhiánnyal valóban sok mindent meg tudunk magyarázni, ez azonban nem mentesít bennünket az aól, hogy megkeressük a még ezenkívül kétségetelenül megérvő hibákat.

Nem kívánunk most a küllönbözök csapatok technikai, vagy taktikai hiányosságaira rámutatni, hiszen ezek többnyire az előbb említett edzőhiány következményei. Meg kell azonban említenünk, hogy jóllehet röplabdacsapat Magyarországon aránylag sok van, legtöbbször játékoslétszáma éppen csak a kötelező 6 fő-

ből áll, vagy azt alig haladja meg. Ez az állapot helytelen és gátoja a fejlődésnek. Nincs versengés, egymást felülmúlni vágyás a játékosok között a csapatba való bekerülésért. A versenyegek, mint a munkában, a sportban is: a fejlődés lendítőjének kell lennie. Csapatainknak s ez az elsőosztályú csapatoknak is, de főképpen az alsóbb osztályúaknak szól, feltétlenül jobban kell támaszkodniuk a tömegekre. Szét kell nézni az üzemekben, személyes agitációval, népszerűsítő plakátokkal és falújságokkal egyre több és több dolgozót kell bevonni a röplabdasporthoz. Eber szemmel figyeljenek edzőink és sportvezetőink a tömegversenyeken, MHK-próbakon és frissítők fel a szakosztály játékosállományát. Ezen a téren sportvezetőinkre igen komoly feladat hárul.

Késégtelen azonban az is, hogy a röplabda megismertetése, népszerűvé tétele a tömegek felé, központilag nem történik kellő lendülettel. Nagy jelentősége van ugyan a „Röpl a labda” c. sportfilm elkészítésének, de a szakajtó és a napilapok sportrovatai még mindig igen keveset foglalkoznak ezzel a sportággal. Azonkívül, hogy a legnagyobb ritkaság valamilyen röplabda-szakcikk, vagy kiértékelés a mindennapi eredmények közlésére és kiértékelésére is igen kevés hely jut. Szükséges tehát, hogy a sajtó s különösen a szakajtó többet foglalkozzék a röplabdával, jobban népszerűsítse azt.

Az alsóbb-osztályú csapatok játékszínvonaláról a következőket kell megállapítanunk: azonkívül, hogy nem támaszkodnak eléggé a tömegekre, a játékosok fegyelmettsége és sportszerű magatartása, mind a pályán mind az életben kívánivalót hagy maga után. Ez nem azt akarja jelenteni, hogy az alsóbb osztályokban a sportszerűtlenségek elharapódtak volna. Nem, csupán azt, hogy a játékosok nem érzik át eléggé

felelősségüket a csapattal szemben, nem látják át az edzés komolyságának fontosságát.

Ezen csak személyes meggyőzéssel és példamutatással lehet segíteni. Örvendek, hogy egyre több élvonalbeli játékosunk vállalja egy-egy kisebb csapat edzéseinek vezetését s az ő példamutatásuk nyomán az ilyen irányú hibák egyre jobban kiküszöbölhetőkké válnak.

Megállapíthatjuk, hogy a magyar röplabdaspport, noha nagy tömegeket mozgat meg, nem használja ki a tömegek sportolásából eredő előnyöket. Végső fokon többek között ezzel kell magyaráznunk válogatottunk fejlődésének megassulását is. Nem látunk új versenyzőket, új tehetségeket s néhány kivételtől eltekintve nemhogy a válogatott, de első osztályú csapatunk sem frissültek fel. Helyes elv az, ha az edző össze szokott együttest alakít ki. Helyes, mert az összehozottság igen nagy erőt jelent. De nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy kiemelkedő nemzetközi eredményeket a jövőben a most még kezdő, alig 10—12 éves kölyök-játékosokkal fogunk elérni, azokkal, akik fiatal gyermekorok óta ismerik és szeretik a röplabdát. Ezek nevelésére és rutinszerzésére feltétlenül nagyobb gondot kell fordítanunk, mint eddig.

Röplabdaspportunk korához képest szép eredményekkel dicsekedhet. Rajtunk áll, hogy a szép indulás után a fejlődés ne szakadjon meg, hanem töretlenül haladjon előre.

Szabó Lőrinc Lajos

A szocialista sport őszinte megnyilatkozása volt a bukaresti nemzetközi motorverseny

Az elmúlt hónapban a legjobb magyar sebességi motorkerékpár versenyzőink Bukarestben, a barátai Román Népköztársaság fővárosában szerepeltek, visszaadva a legjobb román motorversenyzőknek a közelmúltban Budapesten tett látogatását.

Huszonnyolc tagú magyar csoport indult el az igen érdekesnek ígérkező bukaresti versenyre. Tizenöt kiváló versenyző készült fel alaposan, lelkiismeretesen, hogy a szomszédos népi demokrácia fővárosában megmutassa, illetve igazolja a magyar motorsportnak a legutóbbi

években tapasztalható fejlődését.

Román sportbarátaink vendégszeretetét, sporttársi barátságát már a határátlépés pillanatától kezdve tapasztalhattuk és érezhettük. Bukaresti tartózkodásunk alatt aztán több ízben is meggyőződhattünk arról, hogy ezt a vendégszeretetet, ez a barátság mennyire őszinte és igaz. Későn értünk Bukarestbe, pénteken éjjelkor. A hivatalos edzéseket már pénteken lebonyolították, de a mi kedvünkért szombaton is nagy edzést rendeztek a versenypályán.

győzelemhez és a sok értékes helyezéshöz.

Motorosaink már idehaza alaposan felkészültek a versenyre. Tudták, hogy milyen feladatok előtt állnak, tudták, hogy csak szorgalmas, lelkiismeretes előkészületek után utazhatnak ki Bukarestbe. Ennek megfelelően gépeket időben rendezhették, az esetleges kicserélendő alkatrészeket beszerezték, megfelelő áttételeket vittek magukkal stb. Odakint az edzés tapasztalatait felhasználva végezték el az utolsó simításokat gépeiken, majd pedig edzőjükkel, Zamecsnik Tivadarral részletesen megbeszélték a technikai és taktikai kérdéseket. Zamecsnik maga is gondosan ügyelt arra, hogy valamennyi gép a lehető legjobb állapotban maradjon és szakára a géptárolóhelyen, vasárnap pedig már kora reggel talpon volt az egész gárda, hogy a verseny előtt szükséges taktikai megbeszélést megtartsák. Az edző külön foglalkozott minden géposztály minden versenyzőjével. Ismertette a magyar és külföldi versenyzők hibáit, az egyes futamok alatt pedig a megbeszélt jelzések alkalmazásával segített nagyon sokat a fiúknak. Csak

egy példát említünk a sok közül, mint a kollektív szellem, a helyes taktikai felkészülés bizonyítékát. Az 500 kcm-es sportgépek futamának első köreiből a magyar versenyzők a mezőny közepétáján robogtak. Az edző igen helyesen — nem engedte meg Puhonyéknak, hogy már a táv első negyedében mindent „kivegyenek” gépükből s olyan sebességet diktáljanak, hogy gépük esetleg később ne bírja a nagy iramot. Szabó László, Puhony és Cserkuti lassan, fokozatosan erősített, okos erőbeosztással versenyzett a 108 kilométeres távon, így született meg végül a hármas magyar győzelem.

A bajtársi szellem is hibátlan volt a magyar együttesben. Akár az edzés után, akár a két futam között volt rá szükség, egyik versenyző mindig segítette a másiknak, ha az ő gépe már rendben volt. Így segítettek Gaálék Kolláréknak, Szabó László Szabó Andornak és így tovább. Szabó István és Fazekas István, a csapat két vezetője valóban bajtársi kollektív szellemet teremtett a versenyzők között már a Bukarestbe indulás napján

ROMÁNSPORTBARATAINK BAJTÁRSI SEGÍTSÉGE

Az edzés után a kis magyar tábor tagjai részben örültek a jó edzéseredményeknek, részben szomorkodtak egyik-másik magyar motoros balszerencséje miatt. Kiváló oldalkocsi versenyzőnk, Kollár István például már a szombat edzés első körében kardántengelytörést szenvedett. Román szerelő sporttársaink nyomban Kollár segítségére siettek s főbborás munkáikkal lehetővé vált, hogy Kollár vasárnap mégis rajthoz állhatott. Vasárnap az első és második futam között a rendezőség megengedte, hogy Kollárék három edzést kört fussanak, és így a pályát megismerik.

Azután Szabó Andor balszerencséje... Szabó Andor az edzés vésein hátsótengelytörést szenvedett. Újra a román sporttársaink kö-

szönhetjük, hogy már szombaton késő estére két hátsótengelyt készítettek Szabóknak. A román motorosok bajtársiassága és előkezesége révén ezzel egy első és egy második helyet szereztünk, de ezt nem bánták a román motorosvezetők. Az ő számukra is a sportszerűség, a népi demokratikus országok sportolói közötti barátság elmélyítése volt a legfontosabb. Ezért segítettek nemcsak Kollárnak és Szabó Andornak, hanem ugyanolyan készséggel álltak rendelkezésére Puhonyknak, ifj. Gaál Ferencnek, Cserkutinak és a többi magyar versenyzőnek is, valamint Chaima Lászlónak, a magyar együttes szerelőjének, aki a motorok előkészítése terén ragyogó munkát végzett.

FEJLÖDTEK A ROMÁNOK ÉS A CSEHSZLOVÁKOK IS

A versenyen részvevő román és csehszlovák motorosok ezúttal nem szerepeltek igazi tudásuknak megfelelően. Az elmúlt években mindkét ország motorsportja hatalmas mértékben fejlődött, ezt bizonyították a csehszlovákiai és budapesti versenyeken is az idén, motorjukat azonban nem tudták most úgy előkészíteni, mint a mieink. Egyik-másik verseny-

zőnek balszerencséje is volt, így például a román Spiciunak, aki — ha nem szenved gumidefektet a táv első negyedében — mindvégig izgalmas, színvonalas küzdelmet vívott volna a Gaál-Scheller kettőssel. A fiatal bolgár motorsport is komoly fejlődés előtt áll, vezetőjük szerint a további fejlődés elsősorban motorparkjuk kibővítésétől függ.

SOROZATOS MAGYAR SIKEREK AZ EGYES GÉPOSZTÁLYOKBAN

Az egyes géposztályok küzdelmei szinte sorozatos magyar sikereket hoztak. A 125, 250, oldalkocsi és 500 kcm-es sportgépek osztályában Szabó Andor, Máthé Sándor, az ifj. Gaál Ferenc — Scheller Mátyás kettős, valamint Szabó László szerzett értékes győzelmet pompás küzdelem után. Hat géposztályban állt rajthoz magyar versenyző s a négy győzelem kivül még négy másod-
dík helyet (Szűcs László, Ku-

rucz György, Szabó László és a Kollár István—Rusnyák István kettős), egy harmadikat (Cserkuti László), egy negyediket (Schlenker Róbert) és egy ötödiket (Cserkuti a 350-es sorozatgépek futamában) szereztünk. Olyan kiváló teljesítmény ez a nagyszerű román, csehszlovák és bolgár versenyzőkkel szemben, amilyenre még a legderűlátóbb magyar motorszakemberek sem számítottak.

TECHNIKAI ÉS TAKTIKAI FELKÉSZÜLÉS ÉS JÓ KÖZÖSSÉGI SZELLEM

Versenyzőink idei méréselkeltebb külföldi szereplése után valóban „jól jött” a

nagyszerű bukaresti szereplés. Nézzük meg, mi segítette versenyzőinket a négy

A SZOCIALISTA SPORT ÉPÍTÉSÉNEK ÚTJÁN...

Román vendéglátóink jóvoltából állandóan úgy éreztük, hogy otthon vagyunk. Manole Bodnarastói és Titu Sipercotói, a Román Testnevelési és Sportbizottság elnökhelyetteseitől kezdve valamennyi román sportvezető és motoros mindenben a rendelkezésünkre állt. A verseny utáni díjkiosztó vacsorán Siperco elvtárs elmondotta: „Ez a verseny is alkalmas volt arra, hogy országaink-

ban a szocialista sportot építsük és a békevédelmi szempontból oly fontos motorsportot népszerűsítsük.”

A bukaresti nemzetközi verseny — az eredményektől függetlenül — valóban kiválóan alkalmas volt arra, hogy a szocializmust építő népeink közötti barátságot a sporton keresztül is még jobban elmélyítse és a békevédelmének igaz ügyét szolgálja. Szűcs László

Használjuk fel az FVB tapasztalatait női tornászaink olimpiai felkészülésében

A XI. berlini FVB hatalmas politikai és sportsikerei köztudomásúak. Nemcsak a Szovjetunió és a népi demokráciák ifjúságát, sportolóit és szakembereit lelkesítette a békeharc további sikereinek elérésére, hanem a kapitalista államok haladó ifjúságát és sportolóit is. De élenként foglalkoztatták az FVB eseményei a nyugati reakciót és annak sajtóját is. Ezt láthatjuk többek között a svájci és francia sportlapokból is, amelyek az FVB tornaversenyével igen részletesen foglalkoztak. Egyik példát részletesen leírta az egyes tornászok gyakorlatait, de még az öltözékét is. Ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen a berlini Főiskolai Világ bajnokság tornaversenye, de különösen a női verseny kétségkívül az FVB egyik legjelentősebb és legmagasabb színvonalú versenye volt. Mert részt vettek rajta a világ legjobb tornásznői; a szovjet tornásznők, az 1948-as olimpiai győztes cseh csapat és a 2. helyezett magyar csapat, a román, a bolgár, lengyel és a német demokratikus köztársaság csapatai, illetve versenyzői, valamint az 1950-es bási egyéni összetett világ bajnok Helena Rákóczi is. Ilyen nagy női tornaverseny az olimpia óta nem volt, hiszen a tavalyi bási világ bajnokságon a világ legjobbjai — a fent felsoroltak, a lengyeleket kivéve — nem vettek részt. Új nagy állomása volt, ez a női tornasport fejlődésének, melyen ismét bebizonyosodott, hogy ezt a sportot is elsősorban a Szovjetunió és a népi demokratikus országok viszik előre. A magyar tornásznők számára is nagyszerű élményt és nagy sikert hozott ez a verseny, ugyanakkor pedig gazdag tapasztalatokra tehetünk szert; lemérhettük munkánk eredményeit és hiányosságait is. Csapatunk nagy küzdelemben a Szovjetunió után második lett.

A csapatverseny eredménye: I. Szovjetunió 466.65 pont, 97.2 százalék, II. Magyarország 460.9 pont, 96 százalék, III. Csehszlovákia 440.7 pont, 91.8 százalék, IV. Románia 443.5 pont, VI. Német Demokratikus Köztársaság.

Az egyéni összetett verseny eredménye: I. Poduzdova (sz) 78.7 pont, II. Gorohovszkaja (sz) 78.45 pont, III. Korondi (m) 77.85 pont, IV. Gulyásné (m) 77.7 pont, V. Minajceva (sz) 77.35 pont, VI. Oreskina (sz) 77.01 pont.

A csapat munkájáról általánosságban megállapítható és ezt a szovjet szakemberek kijelentései is alátámasztják, hogy a magyar csapat nagyszerűen dolgozott, az utolsó évben sokat fejlődött, de még viszonylag mindig többet vállalt, többet kockáztatott, mint amennyit maradéktalanul végrehajítani képes.

Különösen lényeges szempont ez az olimpiára való felkészülésnél, mert tudjuk, hogy Helsinkiben nem számíthatunk a bírák tárgyilagosságára, sőt biztosak lehetünk abban, hogy a nyugatiak mindent el fognak követni, hogy leponozzanak bennünket. A legkisebb hibába is bele fognak kapaszkodni.

Munkánk eredményét és hibáit a szerenkénti eredmények alapján tudjuk legkönnyebben áttekinteni.

Lóugrás, csapatban: I. Szovjetunió 115.8, II. Magyarország 114.1, III. Csehszlovákia 108.6.

Lóugrás, egyéni: I. Poduzdova (sz) 19.55, II. Zsugelli (sz) 19.5, III. Gulyásné (m) 19.4, IV. Gorohovszkaja (sz) 19.3, V. Korondi (m) 19.25, VI. Minajceva (sz) 19.2.

A lóugrás még mindig gyenge szerünk. Bár itt is fejlődés mutatkozik, — ami elsősorban a tatai táborban végzett rövid futódzéseknek és bemelegítő futásoknak köszönhető —, de ez a fejlődés még mindig nem kielégítő. Fokozottabb mértékben és rendszeresebben kellene atlétikával, mint kiegészítő sportággal foglalkoznunk, futnunk, főleg munkánk felkészülési időszakában. Szakembereinknek pedig tudományos alapon kellene dolgozniuk a lóugrás technikáját és edzésének módszertanát. Tavaly Moszkvában együtt edzhetünk a szovjet tornásznőkkel, látjuk lóugró edzésüket is, sőt egyik kiváló edzőjük külön foglalkozott velünk ezen a szeren. Mégsem tudtuk kellően hasznosítani ezeket a tapasztalatokat.

Most ismét alkalomunk volt, hogy megcsodáljuk nagyszerű lóugrásukat. (Láttam a szovjet tornásznők versenyelőtti bemelegítését az edzőteremben is. Külön gondot fordítottak a rohamra és a deszkára való ráugrásra, illetve dobantásra. A dobantást többször kis rohammal külön is gyakorolták. Hasonlóan a nyújtott karra való támaszkodást, illetve elpedzést. A kézen átforduláshoz magas lebegőtámaszokat, a lebegőtámasz-átterpesztéshez pedig átterpesztést ugrottak magasan reáulva a ló felett.) Nekünk elsősorban az a hibánk, hogy még mindig nem tudunk elég lendületesen nekifutni a lónek és az eldobantásunk is lassú. Ugrásunk első íve jóformán hiányzik, vagy rövid. Ezen sürgősen javítanunk kell, mert különben nagy gondot fog okozni az olimpiai előírt lóugrás. A kirás szerint nyújtott karral és nyújtott testtel kell ugrani a kézenállás-kanyarlatot.

Lóugrásban egyéniül Gulyásné szerepelt a legjobban. Eddigi legjobb lebegőtámasz nyújtottlábú átgugolását ugrotta. Ezt elsősorban a szokottnál lendületesebb rohamának és erőteljesebb elugrásának köszönheti. (Igy kell edzenie is.) Korondi az ötödik helynél jobbat is elérhetett volna, ha nem siet el az ugrást. A magyar csapatban Zalainé kézenátfordulása volt a legszébb.

Gerenda: I. Szovjetunió 116.65, II. Magyarország 114.55, III. Románia 113.9.

Egyéni: I. Poduzdova (sz) 19.65, II. Gorohovszkaja (sz) 19.6, III—IV. Usztinszkaja (sz) 19.5, és Oreskina. V. Korondi (m) 19.4, VI—VII. Gulyásné (m) és Minajceva (sz) 19.3.

Az eredmények azt mutatják, hogy leggyengébben gerendán szerepelt a csapat. Holott az eddigi tapasztalatok szerint, nemzetközi eredményeink eddig elsősorban a gerendán elért magas pontszámainknak voltak köszönhetőek. Az előírt gyakorlatokkal most sem volt baj, a szabadonválasztottakban azonban túl sokat kockáztattunk. Eppen erre vonatkozik elsősorban a szakemberek megállapítása. A jö-

vőben inkább valamivel kevesebbet adjunk anyagban, de tökéletes kivitelű. Nem kell zsúfolni a nehéz elemeket, hiszen nemzetközi viszonylatban hat nehéz elem elég ahhoz, hogy a szabadonválasztott gyakorlatot is tíz pontból értékeljük. Nálunk mindenki ennek legalább a kétszeresével szerepelt. Ne essünk abba a hibába se, hogy túltengjenek a támaszelemek. A gerenda jellegének legmegfelelőbb mozgások — a szökdeések, fordulatok, ugrások — rovására. A szovjet tornásznők szabadonválasztott gyakorlatai általában rövidebbek voltak, főleg kevesebb volt bennük a támaszrés, viszont a legkisebb megingás, bizonytalanság nélkül végezték azokat. (Nálunk a végrehajtás üteme is lassúbb volt.) Legjobb eredményünk itt Korondi 5. helyezése volt. Neki is éppen az a hibája, hogy a szabadonválasztott gyakorlataiban egyik kézenállást követi a másik, viszont hiányoznak a felugrások, fordulatok stb.

Tass Olga, 1951-es gerendabajnokunk pedig hátra kézenátfordulása miatt, amely nem ment biztosra, elidegenkedte gyakorlatát, kétszer is megbilent.

Tehát már most is módosítsunk és állítsuk össze véglegesen szabadonválasztott gyakorlatainkat, hogy az olimpián ismét főnyeres nyugalommal dolgozhassunk ezen a szeren.

Felemáskorlát, illetve lengőgyűrű. I. Szovjetunió 117.65, II. Magyarország 115, III. Csehszlovákia 111.9.

Egyéni: I. Samraj (sz) 19.9, II. Gorohovszkaja (sz) 19.8, III. Poduzdova (sz) 19.65, IV., V., VI., VII. Korondi, Minajceva, Ustinszkaja és Motorina (sz) 19.35.

Felemáskorlátban a magyar csapat a várakozásnak megfelelően szerepelt. A szabadonválasztott gyakorlatok magasfokúak és jókivitelűek voltak. Itt azonban a kötelező gyakorlatok sikerültek gyengébben, mert kezdetben, azok megtanulásánál az egyes gyakorlati elemeket nem iskoztuk ki kellően, (például a kanyarlati belengést), később pedig ezek a hibák beidegződésük miatt nemigen voltak kiküszöbölhetőek. Általában fokoznunk kell a

gyakorlatok folyamatos lendületességét és a végrehajtás könnyedségét. Az olimpiai kötelező gyakorlat, bár összehasonlítása nem a legszerencsésebb, technikailag nehéz (különösen a többi szerhez viszonyítva) és sok erőt igényel. Ne essünk ismét abba a hibába, hogy elhagyjuk az alapos iskoázást.

Korondi szépen és biztosan dolgozott, Gulyásnénak gyenge volt a szabadonválasztottja, első kísérletéből le is esett, így a második kísérlete kissé óvatos volt. A felemás korlát és lengőgyűrű vagyis használatára nehéz feladat elé állította a bírakat. A szovjet és csehszlovák tornászok a lengőgyűrűt választották. A szovjet tornászok a legmagasabbfokú gyakorlatokkal, bátor leugrásokkal és tökéletes végrehajtásokkal kápráztatták el nemcsak a közönséget, de versenyzőitársaikat is. Ezen a szeren szebbet elképzelni sem lehet. A jövőre vonatkozóan helyes lenne, ha a magyar tornászok — főleg az utánpótlás — és a szakemberek is többet foglalkoznának a lengőgyűrűvel. A nemzetközi szabályok is ismét kimondták a korlát, illetve a lengőgyűrű vagyis használatát. (Csak a helsinki olimpián szerepel egyedül a felemás korlát.) Valószínű, hogy 1952. után nemcsak a nemzetközi, de a nemzetek közötti versenyeken is sor fog kerülni erre az igazán lendületes és sok bátorságot igénylő tetszetős szerre:

Talajtorna: I. Magyarország 117.25, II. Szovjetunió 116.55, III. Csehszlovákia 112.1.

Egyénilag: I. Korondi 19.85, II. Poduzdova 19.85, III. Gulyásné 19.8, IV. Goroshkájá 19.75, V. Tass 19.7, VI., VII. Minajseva és Vásárhelyi 19.4.

Legsikeresebben talajtornában szerepeltünk. A kötelező gyakorlatok általában biztosak, a szabadonválasztottak pedig a mezőnyben kiemelkedően magasfokúak és változatosak voltak. További munkánk itt az olimpiára a gyakorlatok csiszolásából álljon. Arra kell törekednünk, hogy mozgásunk époly kifejező és esztétikus legyen, mint a szovjet tornászoké. Különösen fontos ez az olimpiai, előírt gyakorlatnál, amely túlnyomórészt szabadgyakorlat-elemekből áll.

Korondi (Margit) lenyűgöző biztonsággal és rob-

banékonysággal győzött. Gulyásné magasfokú és simamozgású gyakorlatával megérdemelten lett harmadik. Vásárhelyi igen erős gyakorlatát pontosan hajtotta végre. Tass Olga, ha előírtját nyugodtban végzi, az elsőik között lehetett volna. Szabadonválasztottja a verseny egyik legszebb gyakorlata volt.

Végeredményben a magyar tornászok

- 1 első helyezést
- 1 második helyezést (összetett csapat)
- 3. harmadik helyezést
- 2 negyedik helyezést
- 3 ötödik helyezést és
- 2 hatodik helyezést értek el.

A csapat minden tagja jó küzdő szellemmel és munkával, szép eredményével a várakozáson felül dolgozott.

Korondi biztos versenyző. Képessége, anyaga kiváló, további szorgalmas munkával nagy fejlődést és eredményt

várhatunk tőle. Összpontszáma: 77.85, 97.3% III.

Gulyásné ismét bebizonyította, hogy nagy versenyen tudása maximumát képes adni. Egy gyenge pontja van, a felemás korlát, de képességei: ismerte, szorgalommal, ezen a szeren is kiválóan szerepelhet az olimpián. Összpontszáma: 77.7, 97.1% IV.

Tass bár az idén sokat fejlődött, régebbi lábsérülése és ebből következő idegessége miatt a vártnál viszonylag gyengébben szerepelt. Ha céltudatosabban és higgadtan fog felkészülni, az olimpián jobb eredményt érhet el. Összpontszáma: 76.95, 96% VII.

Vásárhelyi a tőle megszokott biztonsággal dolgozott, kivitele javult. Az olimpián is sokat várhatunk tőle. Összpontszáma: 76.30, 95.2% XI.

Zalainé, ha előbb jön formába (sérült volt!), még jobban szerepelt volna. Szívós, lelkes munkával az olimpián szerenként helyezést is elér-

het. Összpontszáma: 75.65, 94.5% XII.

Daruházné jó versenyző. Anyagával, technikájával nincs is baj, mozgását, tartását kell javítania. Sokat fusson. A versenyen a vártnál jobban szerepelt, még gyenge számában, a leugrásban is. Összpontszáma: 75.25, 94% XIII.

Horváth izületi bántalmái miatt a tatabányai táborban letörésben volt, a versenyen ehhez képest jól szerepelt. Az olimpiára csak úgy tud felkészülni, ha előbb tökéletesen meggyógyul. Összpontszáma: 74.95, 93.6% XV.

Oláh jó kezdő embere volt a csapatnak. Neki a jövőben elsősorban erejét kell fejlesztenie. Összpontszáma: 74.2, 92.5% XVIII—XIX.

Milanovics: mint tartalék egyéni versenyző indult. Ez volt az első nemzetközi versenye. Bár a tatabányai tábor közepe óta erős letörésben volt, mégis kitért magáért. Összpontszáma: 74.2, 92.5% XVIII—XIX.

Az ő példáján is beigazolódot, hogy az utánpótlás bevonása a válogatott keretbe, illetve csapatba igen fontos, mert sokat tanulnak, gyorsabban fejlődnek, az „öregeket” pedig további munkára sarkalja.

A versenyen elért eredmények azt bizonyítják, hogy a felkészülés jó volt, a kondíció és forma időzítése sikerült.

Áprilistól kezdve július 1-ig a válogatott keret heti háromszori edzéssel június 1-től a nagyszerű négyhetes tatabányai edzőtáborban, az OTSB tornaosztálya által kidolgozott terv szerint készült fel. Tatabányai tizenkét főre leszűkített keretből Aradi Gyula, Herpich Rezsőné, Várkői Ferenc és Keleti Ágnes vettek részt.

A berlini versenyen tornászaink nagyszerűen megállták helyüket, küzdőtudásból is jól vizsgáztak, ami magyarságot megnövekedett öntudatuknak és hazaszerettségüknek volt következménye. Megfogadták Rákosi elvtárs Tatára küldött üzenetét, hogy úgy harcoljanak sporttal a békéért, mint ahogy dolgozó népiünk küzd otthon a gyárakban, a földeken, az íróasztal mellett és ahogy azt tőlük elvárják: Ha az olimpiára, — ahol a berlini FVB-nél még nagyobb feladat vár ránk, — ennek tudatában készülnek fel, akkor a siker ott sem fog elmaradni.

Csukarin, főiskolai világbajnok: keresztfüggés.

Keleti Ágnes

A szovjet birkózóktól szerzett tapasztalatok eredményeként ismerjük fel teljes világgal, hogy egymagában a birkózóedzés nem elegendő arra, hogy a birkózásban a tökéletesség legmagasabb fokára eljuthassunk. El lehet ugyan jutni csak birkózással is meglehetősen magas fokra, mert az alapvető pszichofizikai tulajdonságokat: az erőt, gyorsaságot, állóképességet és ügyességet a birkózás egymagában is kiválóan fejleszti, de a továbbfejlődés csak ezeknek a tulajdonságoknak arra alkalmas más sportágakkal való fokozottabb fejlesztése útján, vagyis sokoldalú kiképzés útján lehetséges.

Csak így érheti el a birkózó, hogy egyformán és kiválóan erős, ügyes, gyors és kitartó sportemberré váljék.

A magyar testnevelés és sport alapja az MTK testnevelési rendszer. A hazáját szerető, a szocializmust építő, szabadságának és függetlenségének megvédésére mindig kész magyar dolgozók, elsősorban az ifjúság testnevelési rendszere.

Az MTK testnevelési rendszer valósítja meg a legtekintélyesebben a sokoldalú testnevelést, amely elválaszthatatlan része a szocialista szellemű ifjúság, az egészséges, életvidám és bátor hazafiak nevelésének.

Előző cikkemben írtam már arról, hogy milyen gyakorlatokat végeznek a szovjet birkózók az edzéseken, amelyekkel céljuk az, hogy a birkózással magával nem eléggé fejlődő tulajdonságokat minél tökéletesebben ki fejlesszék. Ezek a gyakorlatok azt célozzák, hogy a birkózó alapvető tulajdonságai, a gyorsasága, az ereje, az állóképessége, az ügyessége, a rugalmassága és hajlékonysága minél tökéletesebbé fejlődjenek, hogy az így megszerzett mindenoldalú fejlettséggel a birkózó a saját sportjában, a birkózásban is a fejlődésnek minél magasabb fokára jusson el, minél kiválóbb legyen a birkózásban is.

Ha az MTK testnevelési rendszer követelményeit és próbáit birkózó szemmel vizsgáljuk és abból a szempontból értékeljük, hogy mit jelentenek azok a birkózó fejlődése, a saját sportágában való tökéletesedése tekintetében, akkor arra a meggyőződésre jutunk, hogy a birkózó számára a legide-

álisabb, a fejlődését és tökéletesedését legjobban biztosító eszköz az MTK testnevelési rendszer.

Az MTK valamennyi követelménye olyan, hogy elsősorban szolgálja a birkózó részére annyira fontos mindenoldalú kiképzést. A bemelegítő tornagyakorlatok elengedhetetlenül fontosak a birkózók számára. A bemelegítés a szervezet előkészítése valamely nagyobb teljesítményre. Igen fontos életviteli szabály, hogy a szervezet erősebb igénybevételét mindig könnyebb igénybevételnek kell megelőznie, hogy így a szervezet mintegy fel legyen vértézve a nagyobb erőfeszítéssel járó ellenhatások elviselésére. A bemelegítés előkészíti az izmokat, a szívet, a tüdőt és az idegrendszert az elkövetkező nagyobb fizikai megterhelésre és megóvja a sérülésektől. A bemelegítő tornagyakorlatok az általános erőnlét szempontjából is igen fontosak. Ezekkel a gyakorlatokkal ugyanis átdolgozzuk egész izomzatunkat és az ízületeinket; ezáltal megjavul az izmok ruganyossága, összehúzódási képessége, fokozódik az ízületek mozgékony-sága, megerősödik a vérkeringés és növekszik a szervek munkaképessége. Ezeketán nem szorul bővebb bizonyításra és mindenki előtt világos, hogy az MTK bemelegítő szabagyakorlatai mily fontosak a birkózók edzésében is.

A 150 méteres akadály-pálya leküzdése rendkívül nagy sokoldalúságot kíván a próbázótól. Kúszás, futás, akadályugrás, egyensúlyozás, omladobás, távolugrás és az, amit a próbázónak a 150 méteres pályán a tőle telhető legnagyobb gyorsasággal el

kell végeznie. Nem lehet kétséges, hogy egy ilyen edzés, különösen, ha az rendszeres, milyen kiváló, a birkózásban nélkülözhetetlen tulajdonságokat biztosít a birkózók részére, hogy mennyivel gyorsabbak, ügyesebbek, és kitartóbbak lesznek az akadálypályán való edzések során, tehát mennyivel tökéletesednek a birkózásban is.

A mezői futás a birkózók állóképessége megszerzésének, növelésének és megtartásának a legtekintélyesebb eszköze. A szovjet birkózók edzésében kiemelkedő szerepe van a futásnak. E nélkül a birkózók edzése ma már el sem képzelhető. Az állóképesség rendkívül fontos a birkózásban, mert a birkózó állóképességétől függ, hogy a mérkőzést minél nagyobb iramban és minél kevesebb elfáradással tudja végigküzdeni. Minél nagyobb iramot tud egy versenyző dikálni és minél kevésbé fárad el a mérkőzés végére, annál nagyobb a valószínűsége, hogy felőrli az ellenfele erejét. Ez pedig a győzelmet jelenti. Az MTK mezői futást tehát a legszorosabban be kell építeni a birkózók edzésébe, s annak az edzés szerves részévé kell válnia.

Ugyanez áll a gyorsított menetre is. Az állóképesség fejlesztésének egyik legjobb módja az erős iramú gyakorlás. Ez sem hiányozhat a birkózók edzéséből, mert ez is a birkózásban való tökéletesedésüket szolgálja.

Az úszás olyan általános képesség, amellyel rendelkeznie kell minden sportembernek, tehát a birkózók is. Így, ha nem is tartozik szorosan véve a birkózók edzésrendszerébe, —

min: a mindenoldalúság követelményét szolgáló, vég-eredményben tehát a birkózó tökéletesedését szolgáló követelménynek szintén nagy a jelentősége.

A szabadon választható próbák első csoportjában foglalt követelmények: a gyorsaság fejlesztését szolgálják. A gyorsaság a birkózó egyik legfontosabb tulajdonsága. Igen nagy előnyt jelent a küzdelemben, ha a birkózó meg tudja előzni ellenfele fogásait, vagy olyan gyorsan tudja végrehajtani a saját fogásait, hogy az ellenfele elkésik a védelemre. Ezt csak úgy érheti el a birkózó, ha gyorsabb, mint az ellenfele. A szovjet birkózók a gyorsaságukat főleg gyors, rövid vágatokkal fejlesztik. A 100 méteres síkfutás, mint gyors vágta a birkózók gyorsaságának a fejlesztésére kiválóan alkalmas. Ugyanez áll az MTK-nak ugyanebben a csoportjában lévő 30 méteres kúszásra is, amely ráadásul még sok olyan mozdulatalemet is tartalmaz, amely sok tekintetben hasonló a birkózásnak a lenti küzdelemben adódó helyzeteiben.

A szabadon választható követelmények második csoportjában a talajtorna, valamint a távol- és magasugrás az, ami a legjobban szolgálja a birkózók minél tökéletesebb felkészülését. A talajtorna a birkózó helyzetkedési képességét, a minden helyzetben való azonnali tájékozódási képességét fejleszti, ami pedig a mérkőzés kimenetelére szempontjából igen fontos tulajdonság. A távol- és magasugrás pedig a rugalmasságot növeli, ami szintén nagyon fontos tulajdonság a birkózó részére. Ezt a tulajdonságát más módon, mint távol- és magasugrással, nem is igen fejlesztheti a birkózó.

A követelmények harmadik csoportja az állóképesség jegyében áll. Mezői futás, kerékpározás, természetjárás azok a követelmények, amelyek ebben a csoportban a birkózók számára a legértékesebbek.

Végül a negyedik csoport az erőgyakorlatoknak és a dobóképességet fejlesztő követelményeknek a csoportja. Az erő a birkózásnak kétértelműen a legjellemzőbb tulajdonsága. A birkózó ereje azonban nem azonos a darabos, nyers testtörelmével. A birkózó erejének a nagysága

abban nyilvánul meg, hogy valamennyi izma arányosan, egyenletesen fejlett és a küzdelem közben egész izomrendszere harmónikusan összműködésben van. Így összes izmai erejét egy időben, egy helyre tudja összpontosítani. A versenyen a technikai és taktikai tudás mellett ennek a „birkózó erőnek” van a legnagyobb szerepe. Minél erősebbek az izmok, annál jobban bírják a munkát és képessé teszik a birkózót arra, hogy megfeleljen nemcsak a mérkőzés rendkívül nagy erőbeli követelményeinek, hanem gyorsasági és állóképességi próbák követelményeinek is. Az MHK legkiemelkedőbb erőgyakorlata a **függeszédés**. A függeszédés fontos erőgyakorlat a birkózásban és az az élenjáró szovjet bir-

kózók a függeszédést nem hagyják ki egy edzésen sem. A **dobószámok**, mint a súlylökés, diszkoszvetés, gránátdobás az általános erősítés és az ideg- és izomösszműködés javítása mellett a birkózó ügyességének a növelésére is igen alkalmasak. Az ügyesség az ember egyik alapvető pszichofizikai képessége. Az ügyességnek a birkózó számára legfontosabb elemei: a találékonyosság és a helyes izomösszműködés. Az ügyesség azt a képességet jelenti, amellyel a birkózó gyorsan, pontosan és találékonyan tud helyezkedni, fogni, mozogni és mozgatni; azt a képességet jelenti, amellyel a váratlan helyzetekben azonnal megtalálja a legmegfelelőbb cselekvést, s végül azt, hogy gyorsan és könnyen tanul

meg új fogásokat. Az ügyességnek a küzdelemben és a győzelem kivívásában rendkívül fontos szerepe van. Eppen ezért az ügyesség fejlesztése a birkózók számára is igen fontos.

Ha az ember jól álgondolja az MHK testnevelési rendszer követelményeit és így sorbaveszi őket, akkor szinte az az érzése támad, hogy az MHK-t egyenesen a birkózók részére hozták létre. Hiszen — mint láttuk — csupa olyan követelményről, olyan képességről és fejlesztéséről van szó benne, amely elengedhetetlenül szükséges a birkózók részére. Természetesen nem így van. Az MHK nemcsak a birkózóké, az MHK egész testnevelésünknek és sportunknak az alapja és ami-

képpen a birkózók megtalálják benne mindazt, amire a birkózás minél eredményesebb üzéséhez, a birkózásban való tökéletesedésükhöz szükségük van, ugyanúgy megtalálják mindezt az MHK testnevelési rendszerben valamennyi többi sportágnak a művelői is. Ezért van az, hogy az alap, minden sportág alapja az MHK testnevelési rendszer.

Birkózó edzőink és versenyzőink tartásuk ezt állandóan a szemük előtt. Ne feledjék, hogy a hazának nemcsak egyszerűen birkózókra, hanem munkára és harcra egyaránt kész, szocialista hazafiakra van elsősorban szüksége, s hogy az MHK rendszeren keresztül azzá kell válnia minden magyar birkózónak!

Matura Mihály

ZÁTOPEK ÚJ VILÁGCSÚCSAI

Zátopek Emil a 15.000 méteren 44:54.6 mp, 40 mérföldön 48:12 mp, a 20.000 méteres távon 59:51.8 mp s az egyórás futásban 20.052 mes teljesítményt ért el.

Szeptember 30-án, vasárnap hatalmas közönség jelenlétében rendezték meg a csehszlovákiai Stara Boleslavban azt a „Celkovicai Nagydíjért” folyó atletikai versenyt, amelyen Zátopek Emil, a néphadsereg kapitánya három világcúcsot állított fel. Zátopek két héttel a verseny előtt már megdöntötte V. Heino finn versenyző csúcsait a 20.000 m-es és az egyórás futásban. Zátopek ezen a versenyen olyan eredményeket ért el, amelyek eddig példa nélkül állanak a sport történetében. Megjavította saját, alig kéthetes világcúcsait olyan eredményekkel, amelyeket belátható időn belül alig döntene meg valaki, legfeljebb maga Zátopek.

A versenyben 17 atléta vett részt. A pálya 364 méter hosszú, amelyen a versenyzők csaknem 55 kört futottak. A rajt után azonnal Zátopek került az élre s azonnal olyan iramba kezdett, amely szemmel láthatóan is gyorsabb volt a két héttel ezelőtti iramnál. Az első kilométert 2:58 mp alatt futotta, tehát 6.7 mp-cel rövidebb idő alatt, mint két héttel előbb a strahovi stadionban. A második körben pedig még egy másodperccel jobb eredményt ért el. A többi versenyző segített Záto-

peknak a nehéz feladat teljesítésében. Megjegyzendő, hogy a többiek is kifejtették minden erejüket és egy sem adta fel közülük a versenyt. Zátopek teljesítményére nagy hatással volt a nézők lelkes buzdítása s ez a buzdítás különösen akkor volt a legerősebb, amikor a hangszóró a közbeeső részüket közölte. Érthető volt ez, mert Zátopek az első 5000 métert 15 percnél rövidebb idő alatt futotta, 10.000 m-en pedig 29:53.4 mp volt a teljesítménye, ami az

idén második legjobb eredmény ezen a távon az egész világon.

A 15.000 m-en éért 44:54.6 mp-es ideje is világcúcs, bár ezt a távot a világcúcslistán nem tartják nyilván, de a 10.000 mérföldes (16.090 m) távon is világcúcs Zátopek 48:12 mp-es ideje, amellyel a finn Iso Hollo-nak 1936-ban felállított 49:29 mp-es csúcseredményt javította meg.

Zátopek egyenletesen futott. „Leglassúbb kilométere” 3:02.6 mp volt (Strahovon 3:08 mp). Már a futása közben látható volt, hogy világcúcsok dőlnek, illetve szünetnek ezen a versenyen. A strahovi teljesítményektől eltérően Zátopek most először a 20 km-es csúcsot döntötte meg 59:51.8 mp-es bámulatos idővel, majd tovább futva elérte az egyórás futásban a 20.052 m-es teljesítményt. Zátopek az utolsó méterig egyenletes iramban végig frissen futott. Futása után a világbajnok rádióban köszönte meg a közönség lelkes buzdítását, amely nagy mértékben segítségére volt a kiváló eredmények elérésében.

Az egyórás világrekordok fejlődése: Bouin 19.021 (1913), Nurmi 19.310 (1928), Heino 19.339 (1945), Zátopek 19.558 (1951. IX. 15.), Zátopek 20.052 (1951. IX. 29.)

Zátopek az első tíz km-t 29:53.4 alatt, a második tíz km-t 29:58.4 alatt futotta. Leglassúbb km-re a lizenötödik volt 3:02.6, a leggyorsabb a huszadik, 2:51.8.

(A „Práce” 1951. X. 5-i számából.)

Zátopek győz

Természetjárás

Lenin a Tátrában

Írta: FRANTISEK KROUTIL

Megjelent a Turistika — Horolezetvi (Prága) 1951. augusztusi számában.

A gyárak és az üzemek dolgozói közül sokan, akik most térnek vissza a hegyekben töltött üdülésükből, végleg a hegyi turisták soraihoz szegődtek. Napról-napra nő az ifjú dolgozó hegymászók száma is. Most rendezik a tátrai Belső-dolinában (Fehérvölgy) a hegymászók tanfolyamát, amelynek végzett hallgatói, majd az ország színeit fogják képviselni. Ezeknek a többsége munkás. Elmult már az az idő, amikor a hegymászás a polgári osztály kiváltságos szórakozása volt.

Tátralátogatóink közül azonban kevesen tudnak arról, hogy ezeken a helyeken járt az is, akinek ma százmillió ember köszönheti, hogy felszabadította őket a kizsákmányolók elnyomása alól, az új élet megteremtője, a nagy Lenin.

A Magas-Tátra Lengyelország oldalán fekvő Poronin községben a lengyel elvtársak emlékművet állítottak Vladimir Iljicsnek. Kőtálcán áll előttünk jellegzetes testtartásával, kissé szétterpesztett lábával, jobbkéze hátraéve, kidomborított mellel, fejét hátrahajlítva, balvállára vetve felöltője, tekintete pedig a Tátra hatalmas hegyláncolata felé mered.

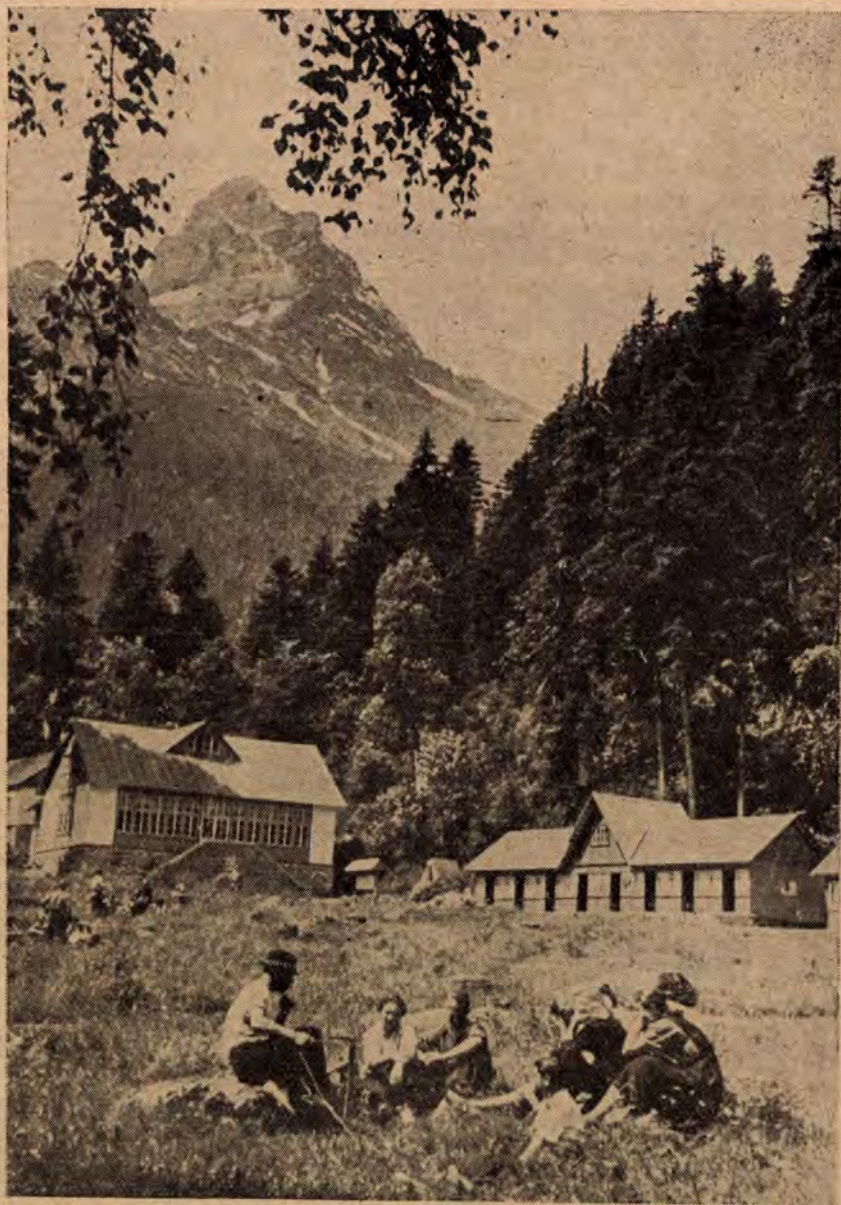
Lenin az 1913. és 1914. években tartózkodott Poroninban. Ludvik Leszko, aki azokban az években mint diák és sportoló érintkezett vele, a következőket írja erről:

«A tátrai hegygerincek lábainál egy hegyi kunyhóban különös férfi lakik, aki tekintetével mindenkit megigéz, aki vele kapcsolatba kerül. Senki sem sejtette, hogy ő lesz az, aki nemsokára megrendíti a régi társadalmi rend alapjait.

Vén jávorfák alatti ablakaiban éjjel előtt sohasem alszik ki a fény. Munka, soha meg nem szűnő munka és hatalmas tervek. Felfrissítésül a gyors, kristálytisza hegyi patakban vett fürdő szolgáltat és a hosszú barangolások a közeli Galicova Grani-n, ahol a kék tátrai magaslatoiban szokott gyönyörködni.

Lenin tökéletesen átgondolta és átérezte a természetjárás jelentőségét, üdítő hatását a dolgozó emberre. Ő maga is természetjáró, világos, hogy azon gondolkodik, hogyan lehetne a kapitalisták fülledt gyáraiba bezárt dolgozók számára lehetővé tenni a természetjárást. Valahányszor a Krakkóban folytatott kimerítő pártértekezletekről

visszatért, elmondta, hogy mint a gyermek örül a hegyeknek és minél jobban közeledik hozzájuk, úgy oszlik el a fáradtsága. A friss levegő új gondolatok és problémák érlelődnek benne, amelyek megoldásán a városban hiába törte a fejét. Itt különösebb megerőltetés nélkül könnyedén megoldja azokat. Dr. Dulskivel, aki szintén

a cári Oroszországból menekült a Tátrába és Czapinski elvtárrsal folytatott beszélgetések alkalmával, aki munkáskirándulásokat vezetett a hegyekbe, meggyőzően vetette fel a tömeges turisztika jelentőségét, elvi és gyakorlati kérdéseit.

Leszko elmondja továbbá, hogy Poroninba is érkeztek Leninhez titkos megbeszélésre az orosz forradalmárok. A velük, valamint a lengyel környezettel való érintkezésben nagyban segítette őt Josef Oppenheim lengyel politikai emigráns, a Tátra kitűnő ismerője és a hegyi turisztika nagy szakértője. Kitűnt, hogy Lenin nagyon jó gyalogló. Hiszen már genfi tartózkodása alatt kevés szabad idejét sétálásra és a szomszédos Alpokba való kirándulásokra fordította. Sokszor — írta Krupszkaja — hátizsákkal a hátukon barangoltak a réteken és a savojai hegyek gerincein, ahonnan megcsodálták a jéggel borított Montblancot. A hegyek iránti vonzódását Lenin magával hozta a kevésbé magas, de hatalmas Tátrába is.

Amikor Leszko, diáktársaival együtt elkísérte Lenint Zakopaneból Poroninba, meggyőződött arról, hogy milyen kiváló gyalogló. Szabályos tempóban ezt a távolságot mindössze 40 perc alatt tette meg, közben az észszerű gyaloglás alap-

elveiről beszélt velük; hogyan kell takarékoskodni a lábak munkájával, hogyan biztosíthatjuk a lépések rugalmasságát, hogyan használhatjuk fel a karok munkáját, mind olyan dolgok, amelyek ma is időszerűek a sportgyaloglásban. Ebben is, ahogyan ezt a kérdést alapos és dialektikus elemzés alá vette, teljesen ő volt — Lenin, a zseniális gondolkodó.

A Tátra sziklahasadékai közé is ellátogatott. Ezekre az utakra Oppenheimen kívül — Jindrich Bednarski, a kitűnő tátrai hegymászó is elkísérte, aki elsőnek mászta meg a Zamarlé Turni híres déli falát. A Svinice felőli leszálláskor a menedékházban Vladimir Iljics rendkívüli érdeklődést tanúsított a gorali folklór, a gorai hegyi legelői élete iránt és összehasonlította azt a Kaukázussal. Kitűnő képességekről tett tanúságot a hegymászásban és gyorsan el is sajátította technikáját. Különösen szerette a Zawrat csúcsára vezető hegyi ösvényt.

Kerékpározóinkat különösen érdekelni fogja, hogy Lenin nagyon szeretett kerékpározni. Keréknáron járt Zakopaneban és a Bjei Dunajechhez (Fehér Dunajec).

Krakkói tartózkodása alatt szomszédja, Piorecki műszerész szerzett neki egy használt «Waffenrad»-kerékpárt. Vladimir Iljicsnek na-

gyon megtetszett a gép. Saját magaszétszedte és javította, nem kis öröme N. Krupszkájának, aki pedig otthon rendkívül kényes volt a rendre.

Lenin elmékedéseiben gyakran foglalkozott a testneveléssel és a sporttal. Leszko szerint kritikus szavakkal illette az akkori Lengyelország tornatanítását. Azt mondta: «Az élet erejét nem lehet egy helyiségbe koncentrálni. Az a torna, amit az iskolában és a hadseregben tanítanak, az ifjúság tönkretételét jelenti!» Ezzel szemben sokra értékelte a szabadban és a napon űzött mozgási játékokat.

«A játék úgy a testi, mint a szellemi tevékenységet működésbe hozza. Nagyszerű nevelési eszköz a gyermekeknél.»

Kévs emlékek maradt fenn Lenin poronini tartózkodásáról. Mindössze két fényképet őriztek meg: egyiken Lenin turistaöltözetben és hátizsákkal Oppenheim és Wigileva társaságában, másikon kerékpárjára támaszkodva áll. A lengyel elvtársak féltett gonddal őrzik ezeket a képeket.

Poronin és az egész lengyel Tátra alatti vidék joggal büszke Lenin emlékművére. Hiszen szép tájai, csörgedező hegyi patakjai, mezői és sziklái felüdtették és erősítettek a nagy gondolkodónak. Örökre összeforrtak Lenin életével.

Hol a Zsivány-barlang?

Fél kilenc volt. Vidám társaságunk útra készen állott a dobozókői Eötvös menedékház udvarán.

Ránkborult a mindent eltakaró köd. Alig láttunk pár lépésnyire.

— Indulunk a kék jelzésen a Zsivány-barlang felé — hangzott a vezető szava.

A fagyos, göröncsös talajon bukácsolva haladt a kis csapat a jelzés mentén. Egyszer csak ellünt a jelzés. Hiába kerestük, nem akadunk rá. Társaságunk egyes tagjai a hidegtől megdermedve állottak s ajánlották:

— Forduljunk vissza, oly nagy a köd, úgysem találjuk meg a barlangot.

Vezetőnk azonban nem tágított.

— Elő az iránytűvel. Aki mer az nyer! — és elindult.

Mindnyájan követtük. Egy kis patak partján haladtunk, öreg fenyők között, majd nekivágtunk a fenyvesnek. Hosszabb barangolás után értünk el egy festőien szép

sziklafal alá. A térkép itt jelölte a barlangot, de nem találtuk sehhol. A sziklafal minden részét megmászva kerestük a bejáratát. A fal tetéjére felmászva gyönyörködtünk a természetalkotta csodás sziklahasadékokban. Három része volt a szakadéknak. Ezek mélyén sejtettük a barlangot. Másfél órát barangoltunk eredménytelenül. Elhatároztuk, hogy visszafordulunk.

Hogy jobban megjegyezzük a helyet, egyik társunk utójára még arcra borult a sziklák előtt és szipogva indult ő is vissza a turistaház felé. Nekünk sem volt sokkal jobb a kedvünk, mint elesett barátunknak.

Hazatérve a turistaházba találkoztunk azzal a sporttársunkkal, aki reggel élénken ecsetelte a Zsivány-barlang szépségeit. Elmeséltük, hogy jártunk, mire nevetve nyugtatott meg, hogy nálunk jobban senki sem ismeri már a Zsivány-barlangot, hiszen benne jártunk egész idő alatt. A szétnyilt

sziklafalak hasadékaikt nevezzi a nép zsványok barlangjának.

Mit tehattünk mást, utólag örüdtünk a «barlangnak» és elhatároztuk, hogy legközelebb még jobban meg fogjuk nézni.

Kovács Ottó

Megjelent a

Szemle a Szovjetunió és a népi demokráciák sportsajtójából

című terjedelmes cikkgyűjteménysorozat első (kettős) száma. A gyűjtemény híreken és eredményeken felül tanulmányokat, szakleírásokat stb. tartalmaz valamennyi sportágból. A gyűjtemény korlátozott példányszámban készül, ezért ajánlatos előre megrendelni a Sport Lap- és Könyvkiadóvállalattól. (Bp. VII., Rákóczi-út 50.). A gyűjtemény havonta jelenik meg. Egyes szám ára 1.— forint. Előfizetési ára félévre 6.—, egész évre 12.— Ft.

Csekkszám: 936.559.

BARLANGOK MINT TERMÉSZETI EMLÉKEK

A természetjáró gyakran keresi fel a barlangokat, részint látványosságuk, részint tudományos jelentőségük miatt és nem utolsósorban azért, mert a barlangok adnak menedéket a hirtelen jött zivatarok ellen is.

Az embert különös érzés fogja el, amikor először lépi át valamely barlang bejáratát. Bizonytalanság kíséri minden lépésünket, amerre csak megyünk, amerre csak világitunk. Az örök sötétség birodalmában azonban lassan megszokjuk, hogy kellő vigyázattal nem fenyeget semmiféle veszedelem. Ellenkezőleg! A barlangok olyan pompás látványosságot nyújtanak az őket látogató természetjáróknak, amelyeket a felszínen sohasem láthatunk. Legismertebb díszek a cseppkövek. Ezer es ezer fajtájukat illő módon leírni nem is tudnánk, csak csodáljuk a sok változatos alakokat, melyeket a természet erői talán évezredek alatt alkottak. Máskor jégbarlangra bukkanunk, amelynek alakulatai oly pompásak és változatosak lehetnek, hogy vetekednek a cseppkövek természetalkotta díszével. Legnagyobb ilyen cseppköves barlangunk az aggteleki barlang és Budapestben a Pálvölgyi barlang. A természetjáró azonban számos barlangot talál a Bükkben, a Pilisben, a Gerecsében, a Vértesben, a Me-

csekben, a Bakonyban, sőt a Balaton mellett is. Számos barlang van a budai hegyekben, könnyen elérhető helyeken: így a Báthory-barlang a Hárshelyen, a Remete-barlang, a Remetehegyen, a solymári Ördöglyuk-barlang, a szemlőhegyi barlang, a mátyáshegyi barlang, a ferihegyi barlang és sok más.

Nem mindegyik barlangban van cseppkő vagy jégképződés. A legtöbb barlang semmi különösét el nem áruló üreg és mégis tudományos szempontból igen fontos, mint pl. a Remete-barlang. Ez a barlang, ugyanis az őskorban embernek, állatnak egyaránt lakóhelyül szolgált. Ilyen barlangok és üregekben élte le az ősember küzdelmes életét. Itt rakott tüzet, itt készítette kezdetleges kőszerszámaikat, csonteszközöket. A televénytakaró felsőbb rétegeiben pedig már a bronz- és vaskor emberének különböző szerszámaival és edényeivel találkozunk. A barlangok árulják el a benne lefolyt több ezeréves emberi élet titkait. Belőlük szerezhetjük meg az őskori növény- és állatvilág, valamint éghajlati viszonyok ismeretét.

Mindebből kitűnik, hogy nagy a barlangok tudományos jelentősége, nemcsak azoké, amelyeket már feltártak, hanem azoké is, amelyek mélyét még nem vizsgálták át. Itt az ideje, hogy a barlangok kellő

védelemben részesüljenek, mert az emberi önzés és butaság és rombolóhajlam, már sok értékes barlangot pusztított el. Így pusztult el annak idején a pálvölgyi barlang eleje és a solymári barlang egy része is, amelyek köfajtás áldozatai lettek.

Nekünk, természetjáróknak kell példát mutatnunk a barlangok megvédésében és kímélésében is. Sokan nem elégszenek meg azzal, hogy a természetalkotta cseppköveket megcsodálják, hanem letördelek, nem is gondolva arra, hogy annak kialakulásához évszázadok kellettek. Sokan lámpa hiányában világításhoz szalmát vagy rőzsét használnak és ezekkel bekormoazzák az üregek belsejét és a cseppköveket. Csunya szokás az is, hogy a látogatók a barlang falát korommal vagy ceruzával telefirkálják. Nem is beszélve arról, hogy mindenféle szeméttel és rondasággal a barlang talaját bepiszkítják és annak levegőjét undorítóvá teszik. Mindig gondoljunk arra, hogy rajtunk kívül a barlangok csodálatos szépségét mások is akarják élvezni és ezért hagyjuk azt megolyannak, amilyenek a természet alkotta! Nekünk természetjáróknak feladatunk, hogy a természet védelmében és szeretetében példaként álljunk a most felnövő ifjúság elé!

Útban a Vörös Kő felé.

Pihenő az Édes-Lyuk kunyhójánál.

A ROMÁN NÉPKÖZTÁRSASÁG

TERMÉSZETJÁRÓ SPORTJA

A Román Népköztársaságban a természetjárást olyképpen szervezték meg, hogy minden dolgozó, családtagjával együtt, nemre és korra való tekintet nélkül részt vehet benne.

A dolgozók természetjáró mozgalmának irányítása és vezetése a Szakszervezeti Szövetség feladata, ami azt jelenti, hogy maga a munkásság vezeti és szervezi a természetjárást. Mivel a természetjárást alapsportnak nyilvánították, szervezése a szakszervezeti sportszervek keretében történik, kezdve a szakszervezeti sportegyesületek természetjáró osztályaitól, egészen a szakszervezeti sportkörök természetjáró osztályaiig és a munkahelyeken és műhelyenként létesített sportszervezetekig.

Ennek az alapos szervezésnek eredménye, hogy ma már egyetlen dolgozó sincs, aki ne vehetne részt a természetjáró sportban.

A csoportos munkás-kirándulások jelentik a természetjárás első szakaszát és a sportszerű természetjárásra való felkészülést. Az 1950-es év ebből a szempontból igen mozgalmassá bizonyult. Minden hét végén a vonatok tízei és a tehergépkocsik száza vitték a munkásokat az ország legszebb vidékeire. Több mint 650.000 munkás, mezőgazdasági dolgozó, mérnök, tisztviselő, főiskolás és tanuló vett részt 1950. nyarán a Szakszervezeti Szövetség által rendezett kirándulásokon, s ilymódon szabadidejükben kellemes és nevelő felüdülésben részesülhettek.

Ezek a kirándulások a mellett, hogy a legegészségesebb feltételek között biztosították a munkások pihenését, felkeltették érdeklődésüket a sportszerű természetjárás, hegymászás iránt. Számptalan munkás, megszerelve a természet szépségeit és a szabad ég alatti életet, minél jobban akarja megismerni szép hazáját, szeretné bebarangolni a hegyeket és természetjárásra akarja felhasználni a biztosított évi fizetéses szabadságát.

Az üdülőhelyekre és fürdőkre betartott munkások közül sokan hegy-

Garbovai látkép.

mászásra használták fel az alkalmat. Az élmunkások, újtók és észszerűsítők száza vettek részt a Szakszervezeti Szövetség által külön a részükre rendezett nyolcnapos kirándulásokon a Bucegi-hegységben.

A természetjárás igen népszerű sporttá vált. Vannak gyárak és üzemek, ahol a munkások, mérnökök és tisztviselők 80—90 százaléka rendszeres természetjáró.

A Szakszervezeti Szövetség a természetjárók kényelmének biztosítására ma az ország hegyvidékein több mint 100 menedékházzal, s benne több mint 6000 fekvőhellyel rendelkezik. E menedékházakat minden szükséges eszközzel felszerelték, jól ellátott étkezdék működnek bennük, vízvezetékkel, villanyvilágítással rendelkeznek. A természetjárás nagyszabású fejlődést mutat azokon a helyeken, ahol menedékházak épültek, olyannyira, hogy a menedékházak többsége már nem tudja befogadni az erősen megnövekedett számú munkás-kirándulót. Ennek a helyzetnek eredménye, hogy a Román Népköztársaság el-

ső ötéves tervének keretében új és fontos munkálatokat irányoztak elő a természetjárás sportjának területén. Új hegymászó lehetőségeket biztosítanak az eddig ritkán látogatott hegységekben, nagy befogadóképességű menedékházakat és hegyi szállókat létesítenek stb.

A természetjárás sportjellegét hangsúlyozza a „Munkára, a Hazá Védelmére Kész” állami sportrendszer, amelynek feladatai között egy természetjáró próba is szerepel. Azok a kirándulások, amelyek a természetjáró próbázást alkotják, erősen ösztönzik a sportmozgalom tagjait, hogy versenyszerű hegymászókká váljanak.

Meg kell említeni a természetjárás felső fokozatát is: a sziklamászást (alpinizmus). A Román Népköztársaságban a merész embereknek ez a sportja is kezd tömegsporttá válni. Számptalan kedvelője akad, különösen a munkásifjúság soraiban. A Szakszervezeti Szövetség minden rendelkezésre álló eszközzel támogatja a sziklamászást. A Szakszervezeti Szövetség sziklamászó iskoláin vizsgát tett természetjárók a sportkörökben sziklamászó oktatókká válnak, példamutatásukkal és tudásukkal növelik a sportág részvevőinek számát.

A természetjáró mozgalom keretében gondot fordítanak a természetjárók műveltségi színvonalának emelésére is. A tömegkirándulásokhoz kultúrrendezvények kapcsolódnak, a szakszervezeti ének- és tánc-együttesek előadásokat rendeznek, népszerű tudományos előadásokat tartanak a természetjáráshoz közel álló tárgyról, mint pl. földrajz, földtan, csillagászat, állattan, növénytan stb. A természetjárók tudományos kutatótestületeket létesítenek, például Nagyváradon, Kolozsvárott és Aradon természetjáró kiállításokat rendeznek, amelyen bemutatják a vidék földtani alakulását, állat- és növényvilágát. A sportkörök természetjáró osztályai előadásokat tartanak film- és vetített képekkel. Így terjed, népszerűsödik ez a szép sport a Román Népköztársaságban.

A moszkvai Dinamo központi stadionjának főbejárata előtt indult útnak az idei év legnagyobb szabású szovjet országúti kerékpárosversenyének, a többnapos Moszkva-Harkov-Moszkva versenynek a mezőnye. Második képünkön a verseny mezőnye Tulán

halad keresztül. Harmadik képünk már a visszafelé vezető úton, a Harkov—Kurszk szakaszon készült. Negyedik képünkön a győztes VVSZ-csapatot látjuk a moszkvai stadionban rendezett ünnepségen. A küzdelemben a Szovjet Hadsereg Központi Háza, a

Dinamo, a Szpárták, a Munkaerőtartálek és még számos sportegyesület 60 legjobb versenyzője vett részt. Az egyéni győztes V. Csernov, a CDSZA versenyzője lett, aki az 1384 kilométeres távot 42 óra 25 perc 53.2 mp összidő alatt tette meg.

SPORT ES TESTNEVELES

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság havi folyóirata.

Felelős szerkesztő: Pásztor Lajos. A kiadásért felel a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezetője.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Rákóczi-út 50. I. emelet.

Távbeszélő: 220—082, 220—699. Előfizetési díj egy évre 36 forint, fél évre 18 forint. Egyes szám ára 3.— forint.

Csekkzámla száma: 936.559.

Hungária Hírlapnyomda Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Felelős: Daka István.

SPORT és
TESTNEVELES

